

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till informationssamhällsbalk samt till lagar om ändring av 161 § i markanvändnings- och bygglagen och 38 kap. 8 b § i strafflagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en ny informationssamhällsbalk samt att markanvändnings- och bygglagen och strafflagen ändras. Samtidigt upphävs kommunikationsmarknadslagen, lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation, lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar, lagen om televisions- och radioverksamhet, lagen om domännamn, lagen om förbud mot vissa avkodningssystem, lagen om auktion av vissa radiofrekvenser och lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster.

Genom propositionen genomförs en totalreform av lagstiftningen om elektronisk kommunikation. Från medborgarnas synpunkt är målet att de tjänster som gäller telefoni, mobiltelefoni, internet, radio och television samt annan elektronisk kommunikation är tekniskt utvecklade, trygga och lättanvända och tillgängliga till ett rimligt pris. Avsikten med regleringen är vidare att säkerställa att elektroniska kommunikationstjänster finns tillgängliga överallt i Finland. Lagstiftningen syftar dessutom till att främja utbudet av elektroniska kommunikationstjänster. Samtidigt vill man skapa bättre legislativa förutsättningar för konkurrerande affärsverksamhet, för utveckling av kommunikationstekniken och för innovationer.

Propositionen syftar till att effektivisera och förenkla koncessionssystemet genom att en avsevärd del av programkoncessionsbesluten överförs till Kommunikationsverket. Enligt förslaget ska användningen av frekvenser inte längre vara avgiftsfri.

Det föreslås att auktionsförfarandet i fortsättningen ska tillämpas på nya frekvensområden som anvisats för mobil kommunikation.

Avsikten med de föreslagna ändringarna är också att effektivisera de nuvarande bestämmelserna om betydande marknadsinflytande

samt att möjliggöra sådan faktisk förhandsreglering som avses i Europeiska unionens direktiv. Kommunikationsverket avses t.ex. få rätt att fastställa kostnadsorienterade maximipriser på reglerade grossistprodukter.

Propositionen innebär en förbättring av konsumentskyddet genom att de bestämmelser som gäller teleföretagens och säljarnas eller tjänsteleverantörernas gemensamma ansvar, teleföretagens ersättningsskyldighet och avtalsvillkoren ändras.

Regleringen av integritetsskyddet och säkerställandet av informationssäkerheten i samband med elektronisk kommunikation utsträcks till att gälla alla kommunikationsförmedlare.

De bestämmelser i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation som gäller skyldighet att lagra information ska enligt förslaget ändras till att motsvara de behov som de tekniska ändringarna av internetaccesstjänsterna gett upphov till.

Leverantörer av samhällsomfattande tjänster åläggs enligt förslaget skyldighet att informera om sina produkter samt skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande produkter och tjänster.

Bestämmelserna om samhällsomfattande tjänster ska utsträckas till att gälla tjänster för telefonkataloger och nummerupplysning. Avsikten är att Kommunikationsverket i fortsättningen ska göra marknadsanalyser och vid behov utse företag som ska tillhandahålla tjänster till ett skäligt pris, om sådana tjänster inte erbjuds på marknadsvillkor.

Enligt propositionen ska teleföretagen bättre än i dagsläget planera hur kontinuiteten i deras verksamhet kan tryggas i störningssituationer och när befogenheter enligt beredskapslagen utövas. De viktigaste nätövervakningscentralerna och andra kritiska system bör i fortsättningen förvaltas så att de under

sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen utan dröjsmål kan återföras till Finland.

Kommunikationsverket ska enligt förslaget tillsätta en samarbetsgrupp för störningssituationer. Samarbetsgruppen ska bestå av representanter för el- och teleföretagen. Den ska enligt förslaget samla in information samt planera och samordna åtgärder för störningssituationer samt bistå Kommunikationsverket vid hanteringen av störningar.

Bestämmelserna om myndighetsnätet ska enligt förslaget ses över så att uppkopplingar till myndighetsnätet kan erbjudas också aktörer som sköter uppgifter som är nödvändiga med tanke på statens ledning och säkerhet,

försvaret, gränssäkerheten, sjöräddningen, nödcentralverksamheten, invandringen och den prehospitala akutsjukvården.

Teleföretagens rätt att få statlig ersättning för kostnader i samband med att de bistår myndigheter ska enligt förslaget begränsas till investeringskostnaderna för sådana system som svarar mot myndigheternas behov. Det föreslås att teleföretagen inte ska få statlig ersättning för det arbete som orsakas av att de använder system som behövs för att bistå myndigheterna och av att de överlåter information till myndigheterna.

Avsikten är att lagen ska träda i kraft den 1 januari 2015.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	3
ALLMÅN MOTIVERING	7
1 INLEDNING.....	7
2 NULÄGE	8
2.1 Lagstiftning och praxis.....	8
2.1.1 Den elektroniska kommunikationsmarknaden.....	8
2.1.2 Nät- och programkoncessioner	10
2.1.3 Tillsyn över prissättningen	12
2.1.4 Samhällsomfattande tjänster inom elektronisk kommunikation	12
2.1.5 Förvaltning av radiofrekvenser	14
2.1.6 Numrering	14
2.1.7 Konsumentens avtalsrättsliga ställning.....	15
2.1.8 Kommunikationens konfidentialitet och integritetsskyddet	17
2.1.9 Domännamn	17
2.1.10 Reglering av informationssamhällets tjänster	18
2.1.11 Kontaktinformationstjänster	18
2.1.12 Reglering av audiovisuella tjänster och radioverksamhet	18
2.1.13 Utläggning av telekablar	19
2.1.14 Kodning och avkodningssystem	21
2.1.15 Tryggande av kontinuiteten.....	21
2.1.16 Myndighetsavgifter och -ersättningar.....	22
2.1.17 Myndighetsverksamhet.....	25
2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU.....	27
2.2.1 Den internationella utvecklingen och utländsk lagstiftning	27
2.2.2 EU:s lagstiftning.....	43
2.3 Bedömning av nuläget	48
2.3.1 Nät- och programkoncessioner	48
2.3.2 Övervakning av prissättningen.....	49
2.3.3 Samhällsomfattande tjänster	50
2.3.4 Frekvenser och numrering	51
2.3.5 Användarnas och abonnenternas rättigheter i samband med kommunikationstjänster.....	51
2.3.6 Kommunikationens konfidentialitet och integritetsskyddet	52
2.3.7 Domännamn	53
2.3.8 Kontaktinformationstjänster.....	54
2.3.9 Reglering av audiovisuella tjänster och radioverksamhet	54
2.3.10 Placering av telekablar, radiomaster och basstationer samt utrustning i anslutning till dem	54
2.3.11 Kodning och avkodningssystem	54
2.3.12 Tryggande av kontinuiteten.....	55
2.3.13 Avgifter till och ersättningar från myndigheter	56
2.3.14 Myndighetsverksamhet.....	56
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	57

3.1.1	<i>Koncessionssystemet</i>	57
3.1.2	<i>Övervakning av prissättningen</i>	59
3.1.3	<i>Samhällsomfattande tjänster</i>	59
3.1.4	<i>Användarnas och abonnenternas rätt till kommunikationstjänster</i>	60
3.1.5	<i>Kommunikationens konfidentialitet och integritetsskyddet</i>	62
3.1.6	<i>Domännamn</i>	62
3.1.7	<i>Kontaktinformationstjänster</i>	63
3.1.8	<i>Reglering av audiovisuella tjänster och radioverksamhet</i>	63
3.1.9	<i>Kodning och avkodningssystem</i>	63
3.1.10	<i>Placering av telekablar samt radiomaster och basstationer för mobilnätet</i>	63
3.1.11	<i>Tryggande av kontinuiteten</i>	64
3.1.12	<i>Myndighetsavgifter och -ersättningar</i>	65
3.1.13	<i>Myndighetsverksamhet</i>	65
4	PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	66
4.1	Ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för företagen	66
4.2	Konsekvenser för myndigheterna	69
4.3	Samhälleliga konsekvenser	71
4.3.1	<i>Konsekvenser för samhällsekonomin och det civila samhället</i>	73
4.3.2	<i>Konsekvenser för informationssamhället</i>	75
4.3.3	<i>Konsekvenser för jämlikheten och jämställdheten</i>	76
4.4	Konsekvenser för miljön	76
5	BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	76
5.1	Beredningsskeden och beredningsmaterial	76
5.2	Remissyttranden och hur de har beaktats	77
6	ANDRA OMSTÄNDIGHETER SOM PÅVERKAR PROPOSITIONEN	80
6.1	Propositionens förhållande till Ålands självstyrelse	80
6.2	Förhållande till andra propositioner	81
	DETALJMOTIVERING	82
1	LAGFÖRSLAG	82
1.1	Informationssamhällsbalk	82
	AVDELNING I Allmänna bestämmelser	82
	1 kap. Lagens syften och definitioner	82
	AVDELNING II Anmälningsskyldig verksamhet och koncessioner	98
	2 kap. Anmälningsskyldig verksamhet	98
	3 kap. Nätkoncession	102
	5 kap. Programkoncession för analog radioverksamhet	114
	6 kap. Radiotillstånd	117
	AVDELNING III Skyldigheter och samhällsomfattande tjänster	119
	7 kap. Grunderna för skyldigheter	119
	8 kap. Skyldigheter vid överlåtelse av nyttjanderätt	123
	9 kap. Samtrafik	128
	10 kap. Övriga skyldigheter	130
	11 kap. Förfarande	139
	12 kap. Samhällsomfattande tjänster	140
	AVDELNING IV Frekvenser och numrering	143
	13 kap. Frekvensförvaltning	143

14 kap. Numrering	144
AVDELNING V Användares och abonnenters rättigheter i samband med kommunikationstjänster	145
15 kap. Avtal om kommunikationstjänster	145
16 kap. Särskilda bestämmelser om allmänna telefonitjänster	154
AVDELNING VI Kommunikationens konfidentialitet samt integritetsskydd ..	155
17 kap. Behandling av elektroniska meddelanden och förmedlingsuppgifter ..	155
18 kap. Särskilda bestämmelser om sammanslutningsabbonenter	158
19 kap. Information som hänför sig till myndighetsverksamhet	159
20 kap. Lokaliseringsuppgifter och andra uppgifter som anger läget för abonnemang eller terminalutrustning	161
AVDELNING VII Särskilda bestämmelser om elektroniska tjänster	162
21 kap. Domännamn	162
22 kap. Tillhandahållande av informationssamhällets tjänster	170
23 kap. Kontaktinformationstjänster	172
24 kap. Elektronisk direktmarknadsföring och kakor	174
AVDELNING VIII Reglering av audiovisuella tjänster och radioverksamhet ..	174
25 kap. Innehållet i televisionssändningar och beställ-tv	174
2 kap. Marknadsföring	175
27 kap. Skyldighet att distribuera televisionsprogram och numrera kanalplatser	177
AVDELNING IX Kommunikationsnät, kommunikationstjänster och kommunikationsutrustning	178
28 kap. Placering	178
29 kap. Kvalitetskrav på kommunikationsnät och kommunikationstjänster	184
30 kap. Utsläppande på marknaden av tele-, nät- och radioutrustning	198
31 kap. Behörighet och kompetens	199
32 kap. Kodning och avkodningssystem	200
AVDELNING X Tryggande av kommunikationens och tjänsternas kontinuitet	201
33 kap. Hantering av informationssäkerhet och störningar samt anmälan om störningar 201	
34 kap. Förmedling av nödsamtal och myndigheters meddelanden	205
35 kap. Beredskap	206
AVDELNING XI Avgifter till och ersättningar från myndigheter	213
36 kap. Avgifter till myndigheter	213
37 kap. Ersättningar från myndigheter	219
AVDELNING XII Myndighetsverksamhet	220
38 kap. Styrning, tillsyn och övriga myndighetsuppgifter	220
39 kap. Behandling av ärenden och hörande av parter	227
40 kap. Rätt att få information samt utlämnande och offentliggörande av information 230	
41 kap. Inspektioner och förhindrande av radiostörningar	236
42 kap. Tillsynsbeslut och tvångsmedel	238
43 kap. Ändringssökande	240
AVDELNING XIII Övriga bestämmelser	243

44 kap. Straffbestämmelser.....	243
45 kap. Ikraftträdande.....	243
1.2 Lag om ändring av 161 § i markanvändnings- och bygglag	244
1.3 Lag om ändring av 38 kap. 8 b § i strafflagen.....	244
2 IKRAFTTRÄDANDE	244
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN OCH BEHANDLINGSORDNING.....	244
3.1 Egendomsskydd	244
3.2 Näringsfrihet	250
3.3 Skydd för privatlivet	251
3.4 Yttrandefrihet.....	252
3.5 Statliga skatter och avgifter.....	256
3.6 Bedömning av lagstiftningsordningen	257
LAGFÖRSLAG.....	258
1. Informations samhällsbalk	258
2. Lag om ändring av 161 § i markanvändnings- och bygglagen.....	365
3. Lag om ändring av 38 kap. 8b § i strafflagen.....	366
BILAGOR.....	367
PARALLELTEXT	367
2. Lag om ändring av 161 § i markanvändnings- och bygglagen.....	367
3. Lag om ändring av 38 kap. 8b § i strafflagen.....	368

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Regeringsprogrammet från juni 2011 innehåller en skrivning om en informationssamhällsbalk, med en sammanställning av de centrala bestämmelserna om elektronisk kommunikation och informationssamhällets tjänster. Regleringen av elektronisk kommunikation är spridd på ca 490 paragrafer i över tio lagar. Avsikten med informationssamhällsbalken är att eliminera överlappningarna i lagstiftningen om elektronisk kommunikation samt att förtydliga, modernisera och förbättra den.

I propositionen föreslås en sammanställning av lagstiftningen samtidigt som följande lagar upphävs: kommunikationsmarknadslagen (393/2003), lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (516/2004), lagen om radiofrekvenser och teletrustningar (1015/2001), nedan *radiolagen*, lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998), lagen om domännamn (228/2003), lagen om förbud mot vissa avkodningssystem (1117/2001), nedan *avkodningslagen*, lagen om auktion av vissa radiofrekvenser (462/2009), nedan *auktionslagen*, och lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (458/2002).

Den gällande primära lagen om teleföretag är kommunikationsmarknadslagen, där det föreskrivs om teleföretags rättigheter och skyldigheter. I lagen finns bestämmelser bl.a. om utövande av televerksamhet, om skyldigheter för företag med betydande marknadsinflytande, om skyldigheter vid överlåtelse av nyttjanderätt, om numrering, om samhällsomfattande tjänster, om användarens rättigheter, om prissättning, om teleföretags skyldigheter vid biträdande av myndigheter, om utläggning av telekablar och om kvalitetskrav på kommunikationsnät.

I radiolagen föreskrivs bl.a. om planering av användningen av radiofrekvenser samt om utsläppande på marknaden av teletrustningar och radioanläggningar. I lagen om televi-

sions- och radioverksamhet föreskrivs bl.a. om programkoncessioner och om reglering av programinnehåll, exempelvis reklam.

I auktionslagen föreskrivs om auktion av vissa radiofrekvenser som anvisats för televerksamhet.

I lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation föreskrivs särskilt om konfidentiella meddelanden och integritetsskydd.

I lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster finns bestämmelser om friheten att tillhandahålla informationssamhällets tjänster och om de skyldigheter som åläggs tjänsteleverantörer. Vidare föreskrivs det i lagen bl.a. om formkrav för avtal och om ansvarsfrihet för tjänstelevererande mellanhänder.

Syftet med avkodningslagen är att skydda informationssamhällets tjänster i telenät mot obehörig användning av avkodningssystem.

I detta skede föreslås det inte att i informationssamhällsbalken tas in lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009) som också den är en central lag om elektronisk kommunikation. Kommissionen antog i juni 2012 ett förslag till förordning om elektronisk identifiering och betrodna tjänster för elektroniska transaktioner på den inre marknaden (COM/2012/0238 final). På grund av att beredningen av förordningen fortfarande pågår finns det ingen anledning att i detta skede inleda beredning av ändringar i den nationella lagstiftningen.

I propositionen beskrivs så noggrant som möjligt de ändringar som föreslås i förhållande till den gällande lagstiftningen. Exempelvis den allmänna motiveringen inriktas huvudsakligen på att beskriva nuläget utifrån aktuella ändringsbehov. I detaljmotiveringen beskrivs ändringarna noggrant, men till den del som lagstiftningen inte avses bli ändrad hänvisas till den gällande lagstiftningen och dess motivering.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

2.1.1 *Den elektroniska kommunikationsmarknaden*

I ett europeiskt perspektiv är den finländska kommunikationsmarknaden liten, utvecklad och huvudsakligen konkurrensutsatt. De viktigaste aktörerna på tele- och bredbandsmarknaden är TeliaSonera Finland Abp, Elisa Abp, DNA Finland Ab och Finnet Group, som består av lokala telefonbolag. I mars 2013 hade ca 200 företag gjort televerksamhetsanmälan till Kommunikationsverket. Betydande företag på marknaden för televisionsverksamhet är bl.a. Digita Ab, Rundradion Ab, MTV Media Oy och Sanoma Entertainment Finland Oy.

Teleföretagens sammanlagda omsättning har varit synnerligen stabil under hela 2000-talet. År 2011 var den sammanlagda omsättningen 4 880 miljoner euro. Teleföretagens omsättning utgjorde ca 2,6 procent av bruttonationalprodukten. Andelen har sjunkit en aning under de senaste åren.

Mått enligt omsättning var de största teleföretagen år 2009 TeliaSonera Finland Abp med en omsättning på 1 550 miljoner euro, Elisa Abp med en omsättning på 1 530 miljoner euro och DNA Ab med en omsättning på ca 728 miljoner euro.

De senaste årens mest betydande förändringar på marknaden har varit den kraftiga ökningen av abonnemang för mobil dataöverföring, investeringarna i optiska fibernät, ökningen av allt snabbare bredbandsanslutningar samt minskningen av antalet fasta telefonabonnemang.

I Finland fanns det vid utgången av 2012 sammanlagt ca 9,3 miljoner mobilabonnemang. TeliaSoneras, Elisas och DNA:s sammanlagda andel av mobilmarknaden var 98 procent. Dessutom finns det i Finland en mobilnätoperatör som är verksam på Åland samt, med en marknadsandel på ca två procent, tio tjänsteoperatörer som erbjuder mobiltjänster genom att hyra kapacitet i de riksomfattande operatörernas nät. Merparten av de nätanslutna kunderna är emellertid kunder hos ett tjänsteföretag som hör till samma

koncern som nätföretaget. I fråga om marknadsandelarna har det under de senaste åren skett ytterst små förändringar mellan de största aktörerna. De självständiga tjänsteoperatörernas marknadsandel har fortsättningsvis varit mycket liten. Trots att mobilnätets och det fasta nätets bredbandsmarknad är koncentrerad har konstellationen med tre konkurrenter i synnerhet när det gäller mobiltjänster gett upphov till en avsevärd priskonkurrens och priserna på mobiltjänster har i Finland länge varit lägre än EU:s genomsnitt.

Antalet bredbandsabonnemang i det fasta nätet var i slutet av 2012 sammanlagt 1,7 miljoner. Samtidigt fanns det 4,8 miljoner mobilabonnemang med avtal om dataöverföring och månatlig betalning. Antalet bredbandsabonnemang i det fasta nätet har under de senaste åren ökat en aning, medan antalet mobilabonnemang med månadsbetalning har ökat mycket kraftigt. Marknaden för fastnätetsbredband har i Finland koncentrerats till samma tre stora aktörer som mobilmarknaden. Dessa tre aktörers andel av marknaden för fastnätetsbredband är ca 80 procent, medan Finnet Groups marknadsandel är ca 16 procent och de övriga aktörernas ca 4 procent. De regionala marknaderna för fastnätetsbredband domineras i allmänhet av en stark operatör som konkurrerar med flera mindre operatörer.

Finland gick över till enbart digitala televisionssändningar samtidigt som de analoga sändningarna i kabelnätet upphörde i februari 2008. I antennnätet genomfördes övergången redan tidigare, dvs. hösten 2007.

Televisionsskanalerna har på UHF-området placerats i fyra riksomfattande och fyra regionala kanalknippen. På VHF-området finns två riksomfattande och ett regionalt kanalknippe. I antennnätet fanns i slutet av 2012 sammanlagt 45 televisionsskanaler för vilka beviljats koncession av statsrådet och fyra Rundradion Ab:s televisionsskanaler.

Det markbundna televisionss- och radionätet i Finland förvaltas av Digita Ab som innehar alla nätkoncessioner inom UHF-området. Statsrådet beviljade 2010 Anvia Abp två nätkoncessioner för regionala kanalknippen, men bolaget avstod från dem 2013. Sommaren 2009 beviljade statsrådet DNA Ab två

nätkoncessioner och 2011 en tredje koncession för antennät på VHF-området.

I slutet av 2012 tog ca 91 procent av landets hushåll emot tv-sändningar. Ca 53 procent tog emot sändningarna via det markbundna antennätet och ca 49 procent av tv-hushållen via kabeltelevisionsnätet. Av tv-hushållen tog ca 5 procent emot sändningarna via satellit medan ca 10 procent tog emot IPTV via bredband.

Kabel-tv-verksamhet bedrivs i Finland av flera lokala teleföretag. Störst är DNA Ab med ca en tredjedel av kabel-tv-kunderna i Finland. Canal Digital Finland Ab och Oy Viasat Finland Ab erbjuder tv-program via satellitnätet.

I slutet av 2012 fanns i Finlands VHF-radionät 12 kanaler med riksomfattande eller jämförbara programkoncessioner och 54 lokala kanaler. Rundradion har sju riksomfattande eller regionala radiokanaler.

I slutet av förra millenniet skedde en kraftig ökning inom masskommunikationen. Ökningen kan huvudsakligen förklaras med den växande internetmarknaden och televisionsverksamheten. Digitaliseringen av tv-sändningarna gynnade framför allt marknaden för betal-tv. Enligt Statistikcentralen uppgick den totala omsättningen för masskommunikationen 2011 till ca 4,3 miljarder euro.

Den elektroniska masskommunikationens, dvs. tv-, radio- och internetjänsternas relativa andel har klart ökat under de senaste åren. År 2011 uppgick den totala omsättningen för elektronisk kommunikation till 1,31 miljarder euro. Enligt Statistikcentralen uppgick värdet av televisionsverksamheten till 1,03 miljarder euro.

Också masskommunikationsmarknaden i Finland är mycket koncentrerad. De med avseende på omsättningen största elektroniska medieföretagen i Finland är Sanoma Abp, Rundradion Ab och Bonnier Ab.

Propositionen gäller också ett större fält av aktörer än de ovan nämnda som är verksamma på den traditionella kommunikationsmarknaden. Till denna kategori hör bl.a. kommunikationsförmedlare, leverantörer av informationssamhällets tjänster, aktörer som bedriver elektronisk direktmarknadsföring

och aktörer som tillhandahåller katalogtjänster och nummerupplysning.

Marknaden för katalogtjänster är relativt koncentrerad i Finland. Tidigare svarade teleföretagen själva nästan helt för produktion och leverans av tjänsterna. Numera har tjänsterna i regel delegerats till företag som är specialiserade på kontaktinformationstjänster. Marknaden domineras av Fonecta Ab. Andra företag är bl.a. Eniro Sentraali Oy, 16100 Oy och Edea Numeropalvelu Oy samt 118 Numeropalvelu, som hör till Suomen Numeropalvelu Oy - Finlands Nummertjänst Ab. Det sist nämnda bolaget ägs av Fonecta Ab, Eniro Sentraali Oy och Kontaktia Oy.

Trots marknadskoncentrationen har utbudet av katalogtjänster ökat och blivit mångsidigare. Tryckta telefonkataloger distribueras fortfarande gratis i samband med postutdelningen, antingen direkt till hemmen och företagen eller också kan kataloger hämtas gratis t.ex. på posten.

Det är inte lätt att göra en bedömning av marknaden för övriga aktörer som inriktar sig på olika former av elektronisk kommunikation, eftersom dessa aktörer verkar på en synnerligen heterogen marknad och inte exempelvis är skyldiga att göra verksamhetsanmälan.

Som exempel kan nämnas att en betydande del av de i Finland verksamma företagen per definition är sammanslutningsabonnenter, vilket innebär att de är sådana kommunikationsförmedlare som avses i propositionen. Det är sålunda möjligt att göra endast en grov uppskattning av antalet sammanslutningsabonnenter, på basis av antalet företag som är införda i handelsregistret.

Det kan också konstateras att antalet internetanvändare på något över tio år har ökat till två miljarder och enligt prognoserna kommer att öka till tre miljarder senast år 2015. Internettrafiken över telenätet ökar med 40 procent per år och farten håller inte på att avta utan kommer tvärtom att öka ytterligare i och med att ny terminalutrustning, effektivare nät och nya tjänstemodeller utvecklas. Internets andel av Finlands ekonomi är ca en tiondel. Den största enskilda faktorn när det gäller de ekonomiska effekterna av internet sammanhänger med användningen av internet i hushållen.

I Finland utgjorde nettoexporten av ICT-tjänster nära noll procent av bruttonationalprodukten ända till år 2007. År 2008 ökade andelen dramatiskt, framför allt på grund av den ökande exporten av datatekniska tjänster, som mer än fyrdubblades jämfört med föregående år. År 2008 var inte något enskilt undantag utan också de följande åren låg nettoexporten av ICT-tjänster på en helt annan nivå än i början av 2000-talet.

2.1.2 Nät- och programkoncessioner

Bestämmelser om nät- och programkoncessioner finns i kommunikationsmarknadslagen, lagen om televisions- och radioverksamhet samt i lagen om auktion av vissa radiofrekvenser. Det krävs koncession (*nätkoncession*) för att tillhandahålla nättjänster som förutsätter radiofrekvenser i sådana digitala markbundna masskommunikationsnät eller mobilnät där allmän televerksamhet utövas. Det krävs koncession (*programkoncession*) också för televisions- och radioverksamhet i markbundna masskommunikationsnät. Förvaltningen av frekvenserna kan ordnas på många olika sätt. De viktigaste metoderna för beviljande av koncessioner är auktionsförfarandet och s.k. skönhetsstävling, som innebär att koncessioner beviljas enligt en jämförande metod.

I Finland har koncessioner, med undantag för de frekvensauktioner som åren 2009 och 2013 genomfördes enligt en speciallag, beviljats med tillämpning av den jämförande metoden, enligt vilken koncessioner beviljas på basis av en bedömning utifrån vissa kvalitetskriterier.

Bestämmelser om beviljande av koncession med den jämförande metoden ingår i fråga om nätkoncessioner i kommunikationsmarknadslagen och i fråga om programkoncessioner i lagen om televisions- och radioverksamhet. I lagen om auktion av vissa radiofrekvenser föreskrivs om auktionsförfarandet. I 10 § i lagen om televisions- och radioverksamhet föreskrivs hur programkoncessioner ledigförklaras och beviljas.

När koncessionsmyndigheten ledigförklarar och beviljar koncessioner ska den beakta den sammantagna televisionsverksamhet och

radioverksamhet som utövas på området samt sträva efter att främja yttrandefriheten och att trygga ett mångsidigt programutbud samt tillgodose behoven hos särskilda grupper bland allmänheten. Det är statsrådet som ledigförklarar och beviljar koncessioner. Rundradion Ab får bedriva allmännyttig televisions- och radioverksamhet utan koncession. I lagen om Rundradion Ab (1380/1993) föreskrivs om verksamheten.

För televisions- och radioverksamhet beviljas också kortvariga koncessioner. Kommunikationsverket kan bevilja koncession för verksamhet som pågår i högst tre månader, om de övriga förutsättningar för kortvarig verksamhet enligt lagen om televisions och radioverksamhet uppfylls.

I 9 § i kommunikationsmarknadslagen föreskrivs om beviljande av nätkoncession. Koncessioner ledigförklaras och beviljas av statsrådet. Koncession ska beviljas om sökanden har tillräckliga ekonomiska resurser att sörja för nätföretagets skyldigheter och om koncessionsmyndigheten inte har grundad anledning att misstänka att sökanden bryter mot kommunikationsmarknadslagen, lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation eller någon annan lag som gäller televerksamhet. Enligt lagen ska koncession beviljas de sökande vars verksamhet bäst främjar lagens syften enligt 1 §, om koncession på grund av knapp tillgång på radiofrekvenser inte kan beviljas alla sökande. Enligt kommunikationsmarknadslagens 1 § är syftet med lagen att främja utbudet och användningen av tjänster i kommunikationsnät samt att säkerställa att kommunikationsnät och kommunikationstjänster på skäliga villkor är tillgängliga för alla teleföretag och användare i hela landet. Lagens syfte är också att sörja för att de till buds stående möjligheterna till telekommunikation i Finland motsvarar användarnas rimliga behov, konkurrerar sinsemellan, är tekniskt utvecklade, håller god kvalitet, är driftsäkra och trygga samt har förmånliga priser.

På utauktionering av koncessioner tillämpas lagen om auktion av vissa radiofrekvenser. Auktionslagen kan tillämpas endast på 2009 års auktion av frekvensområdet 2,6 gigahertz (GHz) och 2013 års auktion av frekvensområdet 800 megahertz (MHz).

Enligt lagens 4 § beviljas koncession till det företag eller den sammanslutning som i auktionen har lagt det högsta godkända budet, om inte koncessionsmyndigheten har särskilt vägande skäl att misstänka att den nationella säkerheten uppenbart äventyras om koncessionen beviljas. Koncession beviljas för högst 20 år.

Speciallagen i fråga har stiftats med tanke på det ovan nämnda redan auktionerade frekvensområdet och den kan i sin nuvarande utformning inte mera allmänt tillämpas på auktioner av andra frekvensområden. Antalet duplexband inom det frekvensområde som auktioneras samt utgångspriset på duplexbanden varierar från ett område till ett annat. Också maximiantalet frekvenser som tilldelas per företag och sammanslutning är en detalj som är beroende av antalet frekvenser som ska delas ut, de mål som ställs upp för varje enskild auktion samt konkurrensläget på marknaden.

Till sommaren 2009 utövades digital televisionsverksamhet i fyra kanalknippen (A, B, C och E) inom UHF-frekvensområdet. Det femte kanalknippet D hade redan då reserverats för mobil-tv-sändningar. Dessutom beviljades år 2007 Anvia Abp koncession för ett regionalt digitalt kanalknippe i Närpes-, Jakobstads- och Vasaregionen. I Seinäjoki beviljades firman Satman tillstånd för regional marknaden televisionsverksamhet.

Sommaren 2009 beviljades DNA Ab dessutom inom VHF-frekvensområdet två riksomfattande nätkoncessioner för markbunden televisionsverksamhet. Detta innebar att Digita Ab som dittills dominerat marknaden fick en konkurrent. Sommaren 2011 beviljades DNA Ab ytterligare en tredje nätkoncession inom samma VHF-frekvensområde. Nättjänster i det markbundna televisionsnätet erbjuds för närvarande av Digita Ab och DNA Ab, sedan Anvia Abp våren 2013 avstått från sina nätkoncessioner som beviljats i kanalknippena F och G.

Statsrådet har beviljat sammanlagt 48 koncessioner för televisionsverksamhet i sammanlagt sju olika kanalknippen.

Statsrådet beviljade i februari 2011 programkoncessioner för radioverksamhet under koncessionsperioden 2012–2019. I januari 2012 inledde två nya radiokanaler sin verk-

samhet som täcker de största städerna. Statsrådet beviljade tio riksomfattande koncessioner, två koncessioner som täcker de största städerna samt 55 regionala och lokala koncessioner. Koncessionerna är i kraft från början av 2012 till utgången av 2019.

Nya riksomfattande koncessioner som täcker de största städerna beviljades Basso Media och NRJ Finlands Radio Nostalgia.

De av de riksomfattande kanalerna som verkat redan tidigare fortsätter med sina tidigare frekvenshelheter. Koncessioner beviljades Nova, The Voice, Radio Energy, Radio Rock, SuomiPOP, Radio Aalto, Groove FM, Rondo FM, Radio Dei och Sputnik.

Mobilnäten har anvisats frekvenser inom området 800 MHz, inom områdena 900 MHz och 1 800 MHz, inom området 2 100 MHz samt inom områdena 2,6 GHz och 450 MHz.

Mobilnäten har beviljats tre koncessioner inom områdena 900 MHz och 1 800 MHz. I dessa är nätet för de koncessioner som beviljats DNA Ab, TeliaSonera Ab och Elisa Abp ett andra generationens GSM-nät, men inom 900-området tillåts också UMTS-användning. De ovan nämnda tre teleföretagen har beviljats koncessioner också inom frekvensområdet 2 100 MHz, där näten är tredje generationens UMTS-nät.

Inom frekvensområdet 450 MHz har det beviljats en koncession för ett bredbandigt digitalt mobilnät i Fastlands-Finland till Datame Oy.

Vid en frekvensauktion som ordnades 2009 fick fyra teleföretag, dvs. Elisa Abp, TeliaSonera Ab, DNA Ab och Datame Oy koncession inom frekvensområdet 2,6 GHz, där det byggs fjärde generationens LTE-nät.

LTE-teknik som möjliggör snabba trådlösa uppkopplingar kan användas också inom frekvensområdet 800 MHz för vilket koncessioner beviljades i november 2013 samt inom det ovan nämnda frekvensområdet 1 800 MHz.

I framtiden kommer även ett frekvensområde som möjliggör fjärde generationens 4G-teknik att frigöras för mobil kommunikation. I februari 2012 anvisade Internationella teleunionens världskonferens om radiokommunikationer (WRC 12) frekvensområdet 700 MHz för trådlösa bredbandsnät efter 2015. I

Finland har frekvensområdet från och med 2017 anvisats för trådlöst bredbandsnät.

2.1.3 Tillsyn över prissättningen

Syftet med bestämmelserna om betydande inflytande på kommunikationsmarknaden är att kommunikationsnät och kommunikationstjänster på rimliga villkor ska vara tillgängliga för alla teleföretag och användare i hela landet. Bestämmelserna är baserade på EU:s direktiv. Avsikten är att främja konkurrensen på de kommunikationsmarknader där särskilda konkurrensproblem föreligger och där det inte räcker med allmän konkurrensrätt. Trots att bestämmelserna om betydande marknadsinflytande i första hand gäller grossistmarknaden kommer de att få den följden att konkurrensen på detaljistmarknaden ökar.

Regleringen av betydande marknadsinflytande är till sin karaktär förhandsreglering. Kommunikationsverket ålägger företag med betydande marknadsinflytande skyldigheter som avser överlåtelse av nyttjanderätt till nät, samtrafik samt prissättning mellan teleföretag i samband med dessa skyldigheter.

En mellan teleföretagen tillämpad icke-diskriminerande och rimlig prissättning av tillträde till kommunikationsnät är en förutsättning för att nya företag som tillhandahåller detaljisttjänster ska kunna komma in på marknaden. Om prissättningen mellan teleföretagen i grossistledet är orimlig uppstår det inte konkurrens i slutkundsledet, utan detaljisttjänster tillhandahålls endast av de teleföretag som äger näten. Det förekommer då inte i någon större utsträckning konkurrens när det gäller att utveckla och prissätta slutkundstjänsterna, i synnerhet i situationer där det inte är nationalekonomiskt lönsamt att bygga överlappande nät. Det egentliga syftet med reglering av betydande marknadsinflytande är att användarna ska få konkurrensut-satta, utvecklade och förmånliga kommunikationstjänster.

Enligt 37 § i den gällande kommunikationsmarknadslagen kan Kommunikationsverket genom ett beslut ålägga ett teleföretag skyldighet att prissätta ersättning som tas ut för överlåtelse av nyttjanderätt eller sammankoppling så att ersättningen i enlighet med 84 § är antingen kostnadsorienterad eller

icke-diskriminerande eller kostnadsorienterad och icke-diskriminerande. Enligt 37 § kan Kommunikationsverket vidare ålägga teleföretag att vid prissättningen av abonnentförbindelser, förmedlingskapacitet i en abonnentförbindelse eller överföringskapacitet enligt 24 § eller prissättningen av fasta förbindelser enligt 25 § iaktta det högsta pris som fastställts av Kommunikationsverket.

Det högsta pris som avses ovan kan fastställas endast i undantagsfall, om priset för nyttjanderätten klart överstiger den allmänna prisnivån eller om det annars behövs för att tillgodose syftet med nyttjanderätten. Det högsta priset ska fastställas med hänsyn till att det är kostnadsorienterat i enlighet med 84 §. Pristaket fastställs för högst tre år i sänder. Kommunikationsverket är skyldigt att upphäva pristaket om det sker betydelsefulla förändringar i de omständigheter som rör fastställandet av skyldigheten eller i konkurrensläget på marknaden.

Enligt kommunikationsmarknadslagens 84 § avses med kostnadsorienterade pris sådana pris som med hänsyn till kostnaderna och verksamhetens effektivitet är skäliga. Enligt lagen ska vid bedömningen av skäligheten även beaktas en skälig avkastning på kapitalet, vilket påverkas av teleföretagets investeringar och de risker som är förknippade med dem. Enligt lagens motivering är det skäl att undersöka sambandet mellan prissättning och verksamhetens effektivitet endast om det finns särskilda skäl att ifrågasätta verksamhetens effektivitet.

2.1.4 Samhällsomfattande tjänster inom elektronisk kommunikation

Avsikten med kommunikationsmarknadslagens bestämmelser om samhällsomfattande tjänster är att säkerställa utbudet av grundläggande kommunikationstjänster i Finland. Med samhällsomfattande tjänster avses sådana nödvändiga kommunikationstjänster som varje konsument och företag bör få.

I kommunikationsmarknadslagens 6 a kap. föreskrivs om samhällsomfattande tjänster. I lagens 60 c § föreskrivs om allmänna telefonitjänster och om innehållet i samhällsomfattande tjänster som gäller ändamålsenliga internettjänster. Skyldigheten att tillhandahålla

samhällsomfattande tjänster innebär att varje konsument och företag har rätt att oberoende av geografiskt läge få anslutningar till ett allmänt kommunikationsnät på den ort där användaren stadigvarande bor eller finns.

Enligt lagen ska anslutningen vara sådan att den kan användas för nödtjänster, för att ringa och ta emot inrikes- och utlandssamtal och för användning av andra sedvanliga telefonitjänster. Anslutningen ska dessutom vara sådan att alla användare kan ha en ändamålsenlig internetförbindelse, med beaktande av den överföringshastighet som de flesta abonnenter har samt den tekniska genomförbarheten och kostnaderna.

Bestämmelser om minimihastigheten för en ändamålsenlig internetförbindelse utfärdas genom förordning. Genom kommunikationsministeriets förordning om minimihastigheten för en ändamålsenlig internetförbindelse i anslutning till samhällsomfattande tjänster (732/2009) som trädde i kraft den 15 oktober 2009 ska minimihastigheten vara en megabit i sekunden från och med den 1 juli 2010.

Bestämmelser om samhällsomfattande tjänster för specialgrupper finns i en statsrådsförordning. I statsrådets förordning om minimikraven på allmänna telefonitjänster som tillhandahålls hörsel-, tal- och synskadade (1/2012) föreskrivs om specialbehov i fråga om samhällsomfattande tjänster för personer med funktionsnedsättning. Förordningen är baserad på Kommunikationsverkets utredning om personer med funktionsnedsättning och deras särskilda behov (arbetsgruppsrapport 2/2011, publicerad den 16 juni 2011).

Ett teleföretag som utsetts till operatör för samhällsomfattande tjänster har rätt att få ersättning för nettokostnader som orsakas av samhällsomfattande tjänster, om kostnaderna utgör en oskäligen ekonomisk belastning för företaget. Med nettokostnader för samhällsomfattande tjänster avses sådana kostnader för produktion av tjänsterna som operatören inte kan täcka med avkastningen av tjänsterna. Dessutom förutsätts att nettokostnaderna är oskäligen för operatören. Vid bedömningen av frågan om kostnaderna är oskäligen ska beaktas t.ex. företagets storlek, arten av företagsverksamheten samt omsättningen av företagets televerksamhet.

I kommunikationsmarknadslagens 60 § föreskrivs om övervakning av priserna på samhällsomfattande tjänster. Enligt paragrafen ska Kommunikationsverket övervaka prissättningen av de samhällsomfattande tjänsterna och jämföra den med kommunikationstjänsternas allmänna prisnivå.

Kommunikationsverket ska besluta om att utse sådana operatörer för samhällsomfattande tjänster som är skyldiga att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Enligt kommunikationsmarknadslagens 59 § 1 mom. ska Kommunikationsverket genom beslut utse ett eller flera teleföretag, företag som tillhandahåller nummerupplysningstjänster eller företag som tillhandahåller telefonkatalogstjänster till operatörer för samhällsomfattande tjänster, om det är nödvändigt för att säkerställa att samhällsomfattande tjänster tillhandahålls inom ett visst geografiskt område. I kommunikationsmarknadslagen föreskrivs inte om skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster när det gäller nummerupplysning och telefonkatalogtjänster, trots att det i kommunikationsmarknadslagens 59 § föreskrivs om utseende av ett eller flera företag.

Enligt kommunikationsmarknadslagen ska till operatör för samhällsomfattande tjänster utses det företag som har de bästa förutsättningarna för att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Kommunikationsverket ska ändra sitt beslut om det sker betydande förändringar i de omständigheter som ligger till grund för beslutet.

Kommunikationsverket gjorde hösten 2012 en bedömning av behovet av både allmänna telefonitjänster och internetjänster inom hela landets territorium. I bedömningen har beaktats bl.a. de krav som ställs i statsrådets förordning 1/2012 när det gäller att i samband med de allmänna tjänsterna beakta funktionsnedsatta personers särskilda behov. Kommunikationsverket har på basis av bedömningen den 12 och 19 juni 2013 beslutat utse tre teleföretag till sådana operatörer av samhällsomfattande tjänster som är skyldiga att tillhandahålla allmänna telefonitjänster och tio teleföretag till sådana operatörer av samhällsomfattande tjänster som är skyldiga att tillhandahålla internetaccessstjänster. Dessutom utsåg Kommunikationsverket tio tele-

företag till företag för samhällsomfattande tjänster med skyldighet att tillhandahålla symmetriska internetförbindelser (512/512 kbit/s) för personer med hörsel- och talskada samt tre teleföretag med skyldighet att tillhandahålla textmeddelandetjänster för personer med hörsel- och talskada.

De gällande besluten om samhällsomfattande tjänster avser telefonitjänster som gör det möjligt att ringa nödsamtal, ringa och ta emot inrikes- och utlandssamtal och använda andra sedvanliga telefonitjänster samt ändamålsenliga internetförbindelser. Besluten omfattar också de krav som avses i statsrådets förordning om minimikraven på allmänna telefonitjänster som tillhandahålls hörsel-, tal- och synskadade.

I kommunikationsmarknadslagen förutsätts emellertid att personer med funktionsnedsättning ska kunna använda endast telefon- och internetförbindelser som teleföretag tillhandahåller användare. Av den anledningen behandlas i Kommunikationsverkets utredning inte frågor som gäller telefonkatalogtjänster och nummerupplysningstjänster.

Kommunikationsverket övervakar att prissättningen av samhällsomfattande tjänster är skälig genom att regelbundet samla in prisuppgifter om produkter som har en central betydelse med avseende på samhällsomfattande tjänster. Prisövervakningen har omfattat endast prissättningen av samhällsomfattande tjänster som tillhandahålls av företag vilka utsetts till operatörer för samhällsomfattande tjänster, vilket innebär att prisuppföljningen inte omfattar t.ex. telefonkatalogtjänster och nummerupplysningstjänster, vilka inte har ingått i de samhällsomfattande tjänsterna. Sålunda har ingen operatör för samhällsomfattande tjänster utsetts för att tillhandahålla sådana tjänster.

2.1.5 *Förvaltning av radiofrekvenser*

Enligt 1 § i radiolagen är syftet med lagen att främja effektiv, ändamålsenlig och tillräckligt störningsfri användning av radiofrekvenser, säkerställa en rättvis tillgång till radiofrekvenser, skapa betingelser för en så fri rörlighet för teletrustningar som möjligt

samt att främja kommunikationsmarknadens effektivitet.

Enligt radiolagens 6 § ska genom förordning av statsrådet fastställas de allmänna principerna för användningen av frekvenserna och en frekvensplan. Enligt radiolagens 6 a § ska genom förordning av Kommunikationsministeriet fastställas en användningsplan för radiofrekvenserna, med detaljerade föreskrifter om användning av de frekvensområden som avses vid 6 § 1 mom.

Enligt radiolagens 6 b § bestämmer Kommunikationsverket om användningen av radiofrekvenser för olika användningsändamål. Kommunikationsverket ska vid beredningen av besluten samråda med Kommunikationsministeriet. Om det som föreskrivs om användningen av ett enskilt frekvensområde kan ha avsevärda följder för den allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden, fastställs frekvensplanen för frekvensområdet i fråga i en användningsplan fastställt av statsrådet. Statsrådet har utfärdat en förordning om användningen av radiofrekvenser och om en frekvensplan (1169/2009) och Kommunikationsministeriet har utfärdat en förordning om en användningsplan för radiofrekvenser (1799/2009). Kommunikationsverket har med stöd av den bestämmelse som nämns ovan utfärdat en radiofrekvensföreskrift (Kommunikationsverket 4 O/2012 M).

2.1.6 *Numrering*

I kommunikationsmarknadslagens 6 kap. föreskrivs om numrering. Enligt lagens 46 § bestämmer Kommunikationsverket om indelningen av Finland i teleområden. I kommunikationsmarknadslagens 47 § föreskrivs om Kommunikationsverkets befogenheter att utfärda närmare föreskrifter om numrering. Enligt kommunikationsmarknadslagens 48 § beslutar Kommunikationsverket om nummer och prefix som tilldelas teleföretag och andra personer. Dessutom föreskrivs i kapitlet om nummeringsavgift, om återkallande av nyttjanderätten till nummer eller prefix, om skyldigheter som avser nummerportabilitet och t.ex. om allmänt nödnummer.

Kommunikationsverket har utfärdat allmänna föreskrifter om numrering, bl.a. vilka nummer och prefix som får användas i tele-

verksamhet och för vilka ändamål de får användas. Kommunikationsverket beviljar huvudsakligen teleföretag nyttjanderätt till nummer och prefix. Varje år fattas ca 30 beslut om beviljande och återkallande av nyttjanderätt till nummer och prefix. Nyttjanderätt som avser kortnummer (SMS) beviljas dock direkt till dem som tillhandahåller tjänsterna. Årligen fattas ca 400 beslut om beviljande eller återkallande av nyttjanderätt till SMS-nummer.

Kommunikationsverket har utfärdat föreskrifter också om nummerportabilitet. I dem finns det bestämmelser om det tekniska genomförande av portabilitet och om hur den informationstjänst som gäller porterade telefonnummer ska ordnas. Kommunikationsverket följer upp genomförandet av nummerportabiliteten och ingriper vid behov när det förekommer brister i teleföretagens verksamhet.

2.1.7 *Konsumentens avtalsrättsliga ställning*

I kommunikationsmarknadslagens 7 kap. (Användarens rättigheter) föreskrivs om konsumentens avtalsrättsliga ställning när det gäller kommunikationstjänster. Vissa bestämmelser om användarens rättigheter finns också i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation.

I kommunikationsmarknadslagens 66 § föreskrivs om avtalsvillkor och prislister i avtal om kommunikationstjänster. Teleföretag ska utarbeta standardvillkor för avtal om kommunikationstjänster som ingås med konsumenter och tillämpa dessa villkor när avtal ingås med konsumenter. Avtalen får inte innehålla villkor eller begränsningar som är oskäliga för konsumenten.

I kommunikationsmarknadslagens 67 § föreskrivs om utformningen av och innehållet i avtal om kommunikationstjänster. Avtal om anslutning till telefonnätet och andra avtal om kommunikationstjänster ska ingås skriftligen. Avtal kan också ingås elektroniskt, förutsatt att innehållet i ett elektroniskt avtal inte ensidigt kan ändras och att parterna har tillgång till avtalet. I avtalet ska teleföretagets namn och kontaktinformation specificeras. Dessutom ska i avtalet åtminstone näm-

nas avtalets giltighetstid och hur det i förekommande fall ska förnyas. Arten av de tjänster som tillhandahålls och deras egenskaper samt typer av underhållsservice och när det är fråga om bredbandstjänster även variationsintervallet för informationsöverföringshastigheten, leveranstiden för kommunikationstjänsten, förfarandet vid uppsägning av avtalet och grunderna för uppsägning, påföljder vid ett eventuellt fel eller dröjsmål, hur användaren ska informeras om ändringar i avtalsvillkoren, vilka rättigheter användaren har om avtalsvillkoren ändras, grunderna för prissättning av tjänsterna eller de prislister som tillämpas, användarens rätt att få uppgifter om hur fakturan är sammansatt, användarens rätt att framställa anmärkning om tele-räkningen, påföljderna vid betalningsförsummelse, teleföretagets rätt att sluta tillhandahålla en tjänst eller begränsa användningen av tjänsten samt anvisningar om hur konsumenten kan kontrollera det sammanlagda upplupna avgiftsbeloppet.

I kommunikationsmarknadslagens 67 a–g § föreskrivs om fel, ansvar och ersättningar i fråga om avtal om kommunikationstjänster. I de nämnda paragraferna föreskrivs om dröjsmål vid leverans av kommunikationstjänst och rätt att hålla inne betalning, standardersättning för dröjsmål vid leverans, skadeståndsskyldighet på grund av dröjsmål vid leverans, fel i leverans av en kommunikationstjänst, rättelse av fel, prisavdrag och standardgottgörelse samt om skadeståndsskyldighet på grund av fel.

Enligt kommunikationsmarknadslagens 68 § har användaren rätt att välja leverantör av innehållstjänster. Användarens rätt att välja leverantör av innehållstjänster får inte begränsas i villkoren för avtal om anslutning till telefonnätet och om mottagande av andra kommunikationstjänster.

I kommunikationsmarknadslagens 72 § föreskrivs om bygg- och underhållsarbete på kommunikationsnät samt åtgärder som gäller dataskydd. Ett teleföretag får tillfälligt utan användarens samtycke avbryta leveransen av en kommunikationstjänst eller begränsa dess användning, om åtgärden är nödvändig på grund av bygg- eller underhållsarbete på kommunikationsnätet eller av dataskyddsskäl. Avbrottet ska göras så att användaren

orsakas minsta möjliga olägenhet och om avbrottet ska i mån av möjlighet informeras i god tid på förhand.

Om en tjänst på grund av ett sådant skäl som avses ovan har varit avbruten sammanlagt minst 48 timmar under en kalendermånad, ska teleföretaget på begäran gottgöra användaren tjänstens grundavgift för en månad eller betala en motsvarande skälig gottgörelse.

Sådan skyldighet att ge gottgörelse som avses ovan föreligger dock inte, om felet har berott på ett naturfenomen eller någon annan övermäktig orsak och teleföretaget dessutom visar att det inte genom rimliga åtgärder har kunnat reparera felet inom 48 timmar, vållande av användaren eller någon annan som använt anslutningen, eller på terminalens eller inomhusnätets bristfälliga funktionsskick.

I kommunikationsmarknadslagens 80 § föreskrivs om specifikation av teleräkningar. Teleföretaget ska avgiftsfritt och, om räkningen överstiger 50 euro, utan begäran specificera räkningen för användningen av en telefonanslutning. Av räkningen ska åtminstone följande faktureringsposter framgå utan svårighet: lokalsamtal och nätersättningar för samtal, fjärsamtal, internationella samtal, mobilsamtal, grundavgifter, textmeddelanden, bildmeddelanden, andra meddelanden samt dataöverföringstjänster.

Dessutom ska teleföretaget oberoende av räkningens storlek utan begäran och avgiftsfritt specificera avgifterna för andra tjänster än kommunikationstjänster på det sätt som föreskrivs i 24 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation.

Av en specificerad räkning får inte samtal till kostnadsfria nummer framgå. En part i ett avtal om kommunikationstjänster har rätt att på begäran få en icke-specificerad räkning. Kommunikationsmarknadslagens 80 § har ändrats genom lagen 373/2012 som trädde i kraft den 1 juni 2013.

I 24 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation föreskrivs om specifikation av räkningar per uppkoppling. Enligt huvudregeln får ett teleföretag inte lämna ut specifikation av en räkning per uppkoppling. Teleföretaget ska dock på begäran av en abonnent avgiftsfritt ge en specifikation per uppkoppling. Specifikationen ska ges till abonnenten

på så sätt att de tre sista siffrorna i telefonnumret är dolda eller på något annat sätt så att det utifrån specifikationen inte går att identifiera den andra parten i kommunikationen.

Dessutom ska teleföretaget på begäran av användaren ge en specifikation per uppkoppling av räkningen, med fullständiga uppgifter om anslutningsnummer för kommunikationens parter eller andra fullständiga identifieringsuppgifter för kommunikationstjänsten. Talan för en användare som är yngre än 15 år förs av hans eller hennes vårdnadshavare enligt 4 § i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt, och för en icke-minderårig omyndig av hans eller hennes intressebevakare, enligt vad som föreskrivs i lagen om förmyndarverksamhet.

Teleföretaget ska också ge abonnenten en specifikation av summa, tidpunkt och mottagare när det gäller uppkopplingar för betalningstransaktioner som avses i 1 § 2 mom. 6 punkten i betaltjänstlagen (290/2010), om inte något annat följer av den lagen (specifikationen får inte innehålla information om kommunikation som omfattas av integritetsskyddet). Vidare ska teleföretaget ge abonnenten en specifikation av summa, tidpunkt och mottagare när det gäller uppkopplingar där det enbart är fråga om att en myndighet eller en tjänst som inte omfattas av betaltjänstlagens tillämpningsområde betalas i en automatisk tjänst och där uppkopplingarna primärt orsakar abonnenten andra avgifter än sådana som beror på användning av kommunikationstjänster. Teleföretaget ska också ge abonnenten en specifikation av uppkopplingar per typ av tjänst och användaren en fullständig specifikation, när uppkopplingarna inte är sådana som avses ovan och orsakar abonnenten andra avgifter än sådana som beror på användning av kommunikationstjänster.

Specifikation av en anslutning per uppkoppling får inte innehålla identifieringsuppgifter om avgiftsfria tjänster. Lagens 24 § har ändrats genom lagen 374/2012 som trädde i kraft den 1 juli 2013. Avsikten med ändringen är att ändra praxis i fråga om specifikation av andra avgifter än sådana som orsakas av kommunikationstjänster. Abonnenten ska alltid ges en fullständig specifikation av an-

vändning av andra tjänster än kommunikationstjänster. Ändringen motsvarar den praxis som iakttas bl.a. i fråga om arbetsgivarens kreditkort. Avsikten med ändringen är också att koordinera bestämmelserna i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation med betaltjänstlagen.

2.1.8 *Kommunikationens konfidentialitet och integritetsskyddet*

I grundlagens 10 § föreskrivs om skydd för privatlivet, dvs. om integritetsskydd. Integritetsskyddet omfattar bl.a. hemfriden, förtroliga meddelanden och personuppgifter. Integritetsskyddet gäller utöver förtroliga meddelanden i elektronisk kommunikation dessutom sådana identifieringsuppgifter (*förmedlingsinformation*) och sådan lägesinformation (*lokaliseringsinformation*) som kan sammankopplas med en fysisk person och som kommunikationsförmedlaren behandlar i syfte att förmedla meddelanden.

Bestämmelserna om integritetsskydd och förtroliga meddelanden preciserar grundlagens bestämmelser om saken. Regleringen anger hur och i vilka situationer andra än kommunikationsparterna får behandla meddelanden och uppgifter om dem. Bestämmelser om saken ingår för närvarande i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation.

I lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation föreskrivs om de skyldigheter för förmedlare av elektroniska meddelanden som ska säkerställa kommunikationens konfidentialitet och nätanvändarnas integritet på vanlig lagnivå. De bestämmelser i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation som avser kommunikationens konfidentialitet ska utöver teleföretag gälla också sammanslutningsabonnenter. Med sammanslutningsabonnenter avses företag och organisationer som abonnerar på kommunikations- eller mervärdestjänster och som i sitt kommunikationsnät behandlar meddelanden från användare samt förmedlingsinformation och lokaliseringsinformation.

Tjänsteföretag som är skyldiga att göra televerksamhetsanmälan ska enligt 14 a–c § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation lagra uppgifter om kommunikation i

12 månader. Skyldigheten att lagra uppgifter gäller bl.a. information om vem som har ringt samtal eller sänt e-postmeddelanden samt tidpunkten för dessa händelser. Lagringskyldigheten gäller inte innehållet i meddelanden. Uppgifterna ska lagras för undersökning av vissa allvarliga brott. För ersättning av de extra kostnader som teleföretagen orsakas på grund av lagringen svarar den myndighet för vars behov uppgifterna lagras.

2.1.9 *Domännamn*

Lagen om domännamn trädde i kraft den 1 september 2003. Syftet med lagen är att främja informationssamhällets serviceutbud i internet genom att förbättra tillgången på finländska domännamn och säkerställa en jämlik tillgång till domännamn. Lagen ska ge alla finländska internetanvändare möjlighet att få ett finländskt domännamn.

Den finländska toppdomänen *fi* förvaltas av Kommunikationsverket. Ålands landskapsregering sköter sådana förvaltningsuppgifter som gäller toppdomänen *ax* som avses i lagen om domännamn i enlighet med republikens presidents förordning om domännamnsförvaltning i landskapet Åland (188/2006).

I lagen om domännamn föreskrivs bl.a. om domännamnets form, om ansökan om och beviljande av domännamn samt om ändring, överföring, förnyande och uppsägning av domännamn. Vidare föreskrivs i lagen om avstängning av domännamn för viss tid och om återkallande av domännamn i problemsituationer. Slutligen föreskrivs i lagen om användarens, registrarens och Kommunikationsverkets skyldigheter.

I lagen om domännamn finns inga bestämmelser om webbplatsers innehåll. Kommunikationsverket har med stöd av lagen om domännamn inte heller rätt att ingripa i det innehåll som förmedlas på webbsidorna. Webbinnehållet och dess laglighet övervakas i Finland av de allmänna laglighetsövervaknings- och rättsmyndigheterna, dvs. polisen, åklagarna och domstolarna.

2.1.10 *Reglering av informations-samhällets tjänster*

I lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster regleras principerna för tillhandahållande av informationssamhällets tjänster. I lagen föreskrivs om friheten att tillhandahålla informationssamhällets tjänster, om skyldigheten att informera om tjänsterna samt om ansvarsfrihet för tjänsteleverande mellanhänder. Genom lagen implementeras Europaparlamentets och rådets direktiv om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel (2000/31/EG). Lagens huvudsakliga syfte är att förstärka friheten att tillhandahålla tjänster samt att över huvud taget främja den elektroniska handeln inom Europeiska unionen. Genom lagen eftersträvas å andra sidan också att öka konsumenternas förtroende för gränsöverskridande handel. Det finns knappast någon nationell rättspraxis alls på området. Högsta domstolen har emellertid i sitt avgörande HD 2010:47 tolkat lagens 15 § om ansvarsfrihet för tjänsteleverantörer som verkar som förmedlare vid upphovsrättsförseelser i fildelningsnät. Högsta domstolen ansåg att tjänsteleverantören inte kan åberopa grunderna för ansvarsfrihet om han eller hon själv deltar i produktionen av lagstridigt innehåll eller på något annat sätt samarbetar med innehållsproducenten i syfte att främja eller genomföra lagstridig verksamhet.

2.1.11 *Kontaktinformationstjänster*

Med kontaktinformationstjänster avses i den föreslagna lagen telefonkataloger, nummerupplysningstjänster, abonnentkataloger och andra kataloger som det föreskrivs om i kommunikationsmarknadslagens 6 kap. och i 25 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation.

I kommunikationsmarknadslagens 57 § föreskrivs om tillhandahållande av telefonkatalogstjänster. Enligt paragrafens 1 mom. ska ett teleföretag sörja för att kontaktinformation om namn, adress och telefonnummer i fråga om en användare som med företaget har ingått avtal om användning av en anslutning i ett fast telefonnät eller ett mobilnät

samlas in och publiceras i en allmänt tillgänglig, täckande telefonkatalog som kan fås till ett skäligt pris och som uppdateras minst en gång om året. I kommunikationsmarknadslagens 58 § föreskrivs om skyldigheten att utlämna kontaktinformation för telefonkataloger. I 25 § 4 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation föreskrivs om en fysisk person rätt att i egenskap av användare och abonnent förbjuda publicering av uppgifter om sig i samband med telefonkatalogs- eller nummerupplysningstjänster.

2.1.12 *Reglering av audiovisuella tjänster och radioverksamhet*

I lagen om televisions- och radioverksamhet föreskrivs om televisions- och radioverksamhet samt om tillhandahållande av beställ-tv-tjänster. I fråga om televisionsverksamhet och beställ-tv-tjänster stämmer lagen huvudsakligen överens med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EG om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (nedan *direktivet om audiovisuella medietjänster*). Televisions- och radiolagen tillämpas på utövare av televisionsverksamhet som är etablerade i Finland. I lagen föreskrivs om beviljande och återkallande av koncessioner, om programutbud, om reklam, om teleköpsändningar och sponsoring samt om beredskap under undantagsförhållanden. Enligt televisions- och radiolagens 7 b § ska i fråga om annan än koncessionsberoende verksamhet göras anmälan enligt 15 § 1 mom. till Kommunikationsverket innan verksamheten inleds. I lagens 15 § föreskrivs om de uppgifter som ska ingå i anmälan.

På kabeltelevisionsverksamhet ska tillämpas televisions- och radiolagen, med undantag för bestämmelserna om koncession samt bestämmelserna om kvoter för europeiska verk och oberoende programproducenters program, om verksamheten är lokal.

I televisions- och radiolagens 16 § föreskrivs om europeiskt programutbud. Enligt paragrafens 1 mom. ska en utövare av televisionsverksamhet för europeiska program reservera största delen av sin årliga sändningstid, till vilken inte räknas tid som har reserve-

rats för nyheter, sportevenemang, underhållningsprogram av tävlingskaraktär, reklam, text-tv-sändningar eller teleköpsändningar. Enligt televisions- och radiolagens 17 § ska en utövare av televisionsverksamhet för program som producerats av oberoende producenter reservera 15 procent av sin sändningstid, till vilken inte räknas sådan tid som reserverats nyheter, sportevenemang, underhållningsprogram av tävlingskaraktär, reklam, teleköpsändningar och text-tv-sändningar, eller alternativt 15 procent av sin budget för programutbud. Den procentuella andelen höjdes år 2002 från tidigare 10 procent i syfte att främja digital innehållsproduktion. Bestämmelserna är baserade på direktivet om audiovisuella medietjänster och gäller alla aktörer som utövar televisionsverksamhet.

Kortvarig analog radioverksamhet som varar högst tre månader får utövas med enbart ett tekniskt radiotillstånd, om den radiosändare som används i verksamheten har en strålningseffekt på högst 50 W. Tekniska radiotillstånd får beviljas för på varandra följande tre månaders perioder, man kan alltså länka samman tillstånden i en kedja.

Om strålningseffekten överstiger 50 W ska för verksamheten hos Kommunikationsverket ansökas om en tillfällig programkoncession som kan beviljas för högst tre månader. För verksamhet som ska pågå en längre tid förutsätts koncession som beviljas av statsrådet. Tillfälliga programkoncessioner kan inte beviljas för direkt på varandra följande tre månaders perioder, vilket innebär förbud mot sammanlänkade programkoncessioner.

År 2012 beviljades sammanlagt över 400 tillfälliga frekvenstillstånd. Ett tillstånd kan innehålla flera frekvenser. Antalet aktörer som sammanlänkar tekniska radiotillstånd har under de senaste åren varit i det närmaste oförändrat, men antalet kortvariga evenemangsradiotillstånd har över huvud taget ökat under de senaste åren. År 2011 beviljades färre än 300 frekvenstillstånd. Åren 2012 och 2013 sammanlänkade ett tiotal företag kortvariga 50 watts radiotillstånd på en eller flera orter. Utöver dessa företag beviljades tillfälliga radiotillstånd närmast till småföretagare som radierade idrottstävlingar, kristna aktörer, travbanor, radioamatörer och små

enstaka evenemang samt också till större aktörer för lokala säsongbetonade radiosändningar.

2.1.13 Utläggning av telekablar

Enligt huvudregeln i kommunikationsmarknadslagen 100 § 1 mom. finns bestämmelser om teleföretags rätt att lägga ut telekablar för ett samhälles eller en fastighets behov på ett område som ägs eller innehas av någon annan i markanvändnings- och bygglagen (132/1999). Om det är fråga om en telekabel som betjänar ett samhälle eller en fastighet kan placeringen av den grunda sig på 161 § i markanvändnings- och bygglagen. Enligt paragrafen fattas beslutet om placeringen av kommunens byggnadstillsynsmyndighet om en överenskommelse om placeringen inte ingåtts med fastighetens ägare och innehavare.

Teleföretags rätt att lägga ut telekablar och placera därtill hörande anordningar, smärre konstruktioner och stolpar på ett område som ägs eller innehas av någon annan kan enligt 100 § 2 mom. i kommunikationsmarknadslagen även vara grundad på ett sådant beslut av kommunens byggnadstillsynsmyndighet som avses i markanvändnings- och bygglagen.

Enligt 101 § i kommunikationsmarknadslagen ska telekablar i mån av möjlighet laggas ut på ett sådant vägområde som avses i landsvägslagen (503/2005) eller på ett sådant allmänt område som avses i fastighetsbildningslagen (554/1995). Vid utläggningen av telekablar ska gällande planläggning och övriga planer för markanvändning samt landskaps- och miljösynpunkter beaktas. Utläggning och underhåll av telekablar får inte orsaka olägenhet eller skada som kan undvikas till skäliga kostnader.

I kommunikationsmarknadslagens 102 § föreskrivs att om parterna inte når en överenskommelse om utläggningen av telekabel på ett område som ägs eller innehas av någon annan, ska teleföretaget göra upp en plan för utläggningen av telekabeln. Telekabelplanen ska innehålla en karta som anger var telekabellarna och konstruktioner i anslutning till dem är belägna, en karta där fastigheterna på området har märkts ut för varje by eller stadsdel, en handling som anger när och hur telekab-

larna samt anläggningarna och konstruktionerna i anslutning till dem ska byggas samt en utläggningsplan varav framgår hur telekabelstråket ska märkas ut i terrängen.

Enligt 103 § ska teleföretaget lägga fram telekabelplanen offentligt. Teleföretaget ska dessutom publicera ett meddelande om telekabelplanen i en tidning som är allmänt spridd på orten. I meddelandet ska nämnas vilka fastigheter planen gäller. I meddelandet ska dessutom nämnas att fastighetsägare och de, vars rätt eller fördel planen gäller, har rätt att framställa en anmärkning om telekabelplanen inom en viss tid. Telekabelplanen ska som en vanlig brev försändelse sändas för kännedom till alla fastighetsägare och andra personer vars rätt eller fördel planen gäller.

Enligt 104 § ska teleföretaget inhämta utlåtande om telekabelplanen av kommunen och den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen samt vid behov av andra behöriga myndigheter.

Enligt 105 § har en fastighetsägare eller någon annan vars rätt eller fördel telekabelplanen gäller rätt att framställa anmärkning hos teleföretaget inom 30 dagar från den dag då telekabelplanen offentliggjordes.

Enligt kommunikationsmarknadslagens 106 § 1 mom. får telekablar samt tillhörande anordningar, smärre konstruktioner och stolpar placeras ut på ett område som ägs eller innehas av någon annan, om man kommer överens om utläggningen. Om överenskommelse inte nås om utläggningen kan kommunens byggnadstillsynsmyndighet på ansökan av teleföretaget besluta ge teleföretaget denna rättighet genom att fastställa en telekabelplan enligt 102 §. Kommunens byggnadstillsynsmyndighet ska fatta beslut inom sex månader från teleföretagets ansökan.

Telekabelplanen kan fastställas om teleföretaget har iakttagit förfarandet i 103 och 104 §. Om en anmärkning har anförts mot planen krävs det också att den ska uppfylla kraven i 101 § för att kunna fastställas. Kommunens byggnadstillsynsmyndighet kan bestämma att beslutet ska iakttas innan det har vunnit laga kraft. Om besvär har anförts över beslutet kan besvärsmyndigheten förbjuda verkställigheten av beslutet tills den har avgjort besvären. Ändring i byggnadstillsynsmyndighetens beslut enligt 2 mom. kan

sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen i enlighet med 190 § i markanvändnings- och bygglagen.

I kommunikationsmarknadslagens 107 § föreskrivs att om det för genomförande av telekabelplanen är nödvändigt, får ett teleföretag med en rättighet som baserar sig på ett beslut enligt 106 § 2 mom. utan ägarens eller innehavarens tillstånd fälla träd och andra växter på området enligt kabelplanen, förse byggnader och konstruktioner och nödvändiga utrustningar samt utföra andra byggarbeten på området. Teleföretagets personal har i detta syfte rätt att röra sig på privat område och placera ut behövliga märken i terrängen. Teleföretaget ska i andra än brådskande fall ge områdets ägare och innehavare möjlighet att själv utföra de åtgärder som nämns i 1 mom. Teleföretaget ska iståndsätta området efter arbetet.

Enligt kommunikationsmarknadslagens 108 § ska fastigheters ägare och innehavare, kommunen i egenskap av ägare och innehavare av allmänna områden samt staten i egenskap av ägare och innehavare av allmänna vägområden ha rätt till full ersättning för olägenhet och skada som orsakats av åtgärder som avses i 107 §. Ersättningsyrkande ska framställas hos teleföretaget inom ett år efter det att olägenheten eller skadan uppkom. Om överenskommelse om ersättningen inte nås ska saken avgöras i den ordning som anges i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977, nedan *inlösningslagen*).

I kommunikationsmarknadslagens 109 § föreskrivs att om det för dragande och underhåll av telekablar behövs större befogenheter med avseende på annans egendom än vad som nämns i 107 §, avgörs saken i enlighet med lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter.

Enligt lagens 110 § ska kommunen inom sitt område övervaka att de mål som avses i 101 § iakttas vid utläggningen av telekablar. Kommunen ska vid behov samordna utläggningen av teleföretagets telekablar så att de mål som avses i 101 § uppnås även när bygg- och underhållsarbeten på mer än ett teleföretags kablar utförs på kommunens område.

Kommunikationsmarknadslagens specialbestämmelser behövs i synnerhet med tanke

på sådana situationer där en telekabel inte direkt kan anses betjäna en viss fastighet eller ett visst samhälle. Som exempel på sådana kablar kan nämnas kablar i anslutning till riksomfattande eller regionala nät.

Kommunikationsmarknadslagens bestämmelser om telekablar tillämpas i praktiken ytterst sällan. Merparten av de avgöranden som gäller utläggning av telekablar är i praktiken baserade på standardavtal mellan parterna. Bestämmelserna i kommunikationsmarknadslagens 10 kap. behövs emellertid för den händelse att parterna inte kan enas om saken.

2.1.14 *Kodning och avkodningssystem*

I kommunikationsmarknadslagen föreskrivs om den s.k. enkortsprincipen. Enligt kommunikationsmarknadslagens 136 § är företag som använder avkodningssystem skyldiga att sörja för att avkodningssystemen inte hindrar distributionen eller mottagandet av andra företags televisions- eller radioprogramutbud eller anknytande special- eller tilläggstjänster i ett digitalt televisions- eller radionät.

I lagen om förbud mot vissa avkodningssystem föreskrivs om förbud mot distribution av olovliga avkodningssystem och om påföljderna för överträdelse av förbudet. I strafflagens 38 kap. 8 b § föreskrivs om överträdelse av förbud mot vissa avkodningssystem.

Företag som är verksamma i betal-tv-branschen är för närvarande DigiTV Plus Ab och DNA Ab. Kommunikationsverket gav den 7 maj 2012 ett beslut (1459/92220/2011) som gäller genomförande av enkortsprincipen i det markbundna digitala televisionsnätet. Kommunikationsverket uppmanar DNA Ab och DigiTV Plus Ab att samarbeta i en sådan utsträckning att konsumenterna inte behöver byta kort för att utnyttja betalkortsoperatörernas tjänster i antennätet. Beslutet har inte vunnit laga kraft.

2.1.15 *Tryggande av kontinuiteten*

Funktionssäkra elektroniska kommunikationsnät kan anses vara nödvändiga tjänster med tanke på informationssamhällets grund-

läggande infrastruktur och störningsfria kommunikationstjänster. Fungerande och tillförlitliga nät och tjänster är en ovillkorlig förutsättning för Finlands ekonomiska tillväxt, konkurrenskraft, innovationer och välbefinnande inom alla samhällsområden. Ett fungerande informationssamhälle bygger i stor utsträckning på förtroende, vilket innebär att informationssäkra kommunikationsnät och kommunikationstjänster är av största vikt för hela samhället.

Statsrådet godkände den 16 december 2010 ett principbeslut om en säkerhetsstrategi för samhället och definierade i strategin samhällets vitala funktioner. Enligt strategin hör det till kommunikationsministeriets strategiska uppgifter bl.a. att säkerställa de elektroniska informations- och kommunikationssystemens funktion. Ministeriet sköter denna sin uppgift bl.a. genom att bereda lagstiftning.

Med försörjningsberedskap avses enligt lagen om tryggande av försörjningsberedskapen (1390/1992) de ekonomiska funktioner och därtill hörande tekniska system som är nödvändiga för befolkningens utkomst, landets näringsliv och landets försvar. Funktioner som är kritiska med tanke på Finlands försörjningsberedskap är, utöver informationssamhällssektorn, energiförsörjningen, finansförsörjningen, transportlogistiken, hälso- och sjukvården, livsmedelsförsörjningen och den kritiska industriproduktionen. Alla dessa områden är i olika avseende beroende av att informations- och kommunikationssystemen fungerar störningsfritt.

För att trygga de elektroniska kommunikationernas och tjänsternas störningsfria kontinuitet har framför allt i kommunikationsmarknadslagen, lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation, radiolagen samt i lagen om televisions- och radioverksamhet tagits in särskilda bestämmelser som ska trygga den elektroniska kommunikationens och därav beroende tjänsters kvalitet, trygghet och funktionssäkerhet. Med tanke på kommunikationsnät, kommunikationstjänster och radioutrustningar föreskrivs i kommunikationsmarknadslagens 128 § och radiolagens 3 kap. kvalitetskrav som ska trygga bl.a. elektronisk kommunikation som är av god kvalitet och funktionssäker samt störningsfri eller tillräckligt uthållig i störningssituatio-

ner. Kvalitetskraven preciseras i Kommunikationsverkets detaljerade föreskrifter.

De som tillhandahåller nät och tjänster har enligt kommunikationsmarknadslagens kvalitetskrav samt enligt 19 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation rätt och skyldighet att sörja för att näten och tjänsterna är störningsfria och datasäkra. Enligt 72 a § i kommunikationsmarknadslagen och 21 och 21 a § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation ska kunderna och tillsynsmyndigheterna informeras om störningar och kränkningar av dataskyddet samt om dataskyddshot.

Aktörer som ansvarar för kommunikationsnät och -tjänster är enligt kommunikationsmarknadslagens 131 § skyldiga att vid störningar vidta åtgärder t.ex. genom att vid behov från nätet koppla bort utrustning som orsakar fara eller störning. I sista hand kan också Kommunikationsverket ålägga en aktör att koppla bort störande utrustning från kommunikationsnätet. I 20 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation preciseras de åtgärder som ett teleföretag, en leverantör av mervärdestjänster och en sammanslutningsabonnent har rätt att vidta med avseende på dataskyddet. I radiolagens 33 § föreskrivs om skyldigheten att avhjälpa störningar som orsakas av radioanläggningar.

Beredskapslagen (1552/2011) som trädde i kraft den 1 mars 2012 ska tillämpas i samband med allvarliga samhälleliga kriser. I lagens 9 kap. föreskrivs om tilläggsbefogenheter med vilka kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket i krissituationer under undantagsförhållanden genom olika beslut och föreskrifter kan trygga så störningsfria kommunikationsmöjligheter som möjligt i Finland. Alla teleföretag, vissa utövare av televisions- och radioverksamhet samt de viktigaste användarna av radiofrekvenser åläggs i radiolagen, kommunikationsmarknadslagen samt i lagen om televisions- och radioverksamhet att genom beredskapsplanering samt beredskap för undantagsförhållanden sörja för att deras verksamhet fortsätter så störningsfritt som möjligt också under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen samt i störningssituationer under normala förhållanden.

De som tillhandahåller kommunikationsnät och kommunikationstjänster ska biträda myndigheterna enligt vad som särskilt föreskrivs om saken. Genom skyldigheterna att biträda myndigheterna tryggas den elektroniska kommunikationen och dessutom myndighetsverksamhetens kontinuitet och myndigheternas förmåga att varna befolkningen, upprätthålla räddningsverksamheten, allmän ordning och säkerhet samt att förebygga, uppdaga och utreda brott. Nuläget i fråga om skyldigheten att biträda myndigheterna och ersätta kostnaderna som detta medför beskrivs nedan i avsnittet om avgifter och ersättningar.

Statsrådet har i enlighet med 2 § i lagen om tryggande av försörjningsberedskapen den 21 augusti 2008 utfärdat ett beslut om målen med försörjningsberedskapen (SRB 539/2008). Enligt beslutet ska de mest kritiska och centrala samhällsfunktionerna som är beroende av datateknik identifieras och de systemlösningar och systemtjänster som hänförs till dem ska säkerställas genom arrangemang som tål olika allvarliga störningar och undantagsförhållanden. Enligt beslutet ska metoder och verksamhetsformer utvecklas för att den helhet som datasystemen, organisationsnätverken och leveranskedjorna utgör ska förstås, behärskas och säkerställas. Det förutsätts i beslutet att samhällets viktigaste datasystem och datalager ska spridas geografiskt åtminstone till två platser. Då datasystem som är kritiska för ett fungerande samhälle planeras och byggs är det nödvändigt att säkerställa att kunskapen om styrning, underhåll, systemhantering och tekniskt stöd som rör dem bevaras i Finland, dvs. att det ska vara möjligt att återföra styr-, hanterings- och underhållskapaciteten till Finland. Datalagren för de centrala tillämpningarna ska finnas i Finland. Datasystemen och de helheter som dessa utgör ska dokumenteras. Vid arbets- och näringsministeriet bereds för närvarande ett nytt principbeslut om försörjningsberedskapen.

2.1.16 Myndighetsavgifter och ersättningar

I kommunikationsmarknadslagens 15 a–d § föreskrivs om kommunikationsmarknadsav-

giften. Det är en avgift av skattenatur som teleföretag är skyldiga att årligen betala till Kommunikationsverket. Avgiften tas ut för att täcka Kommunikationsverkets kostnader för olika övervakningsuppgifter. Kommunikationsmarknadsavgiften ska enligt kommunikationsmarknadslagen motsvara de kostnader som orsakas Kommunikationsverket för skötsel av de uppgifter i samband med teleföretagen som föreskrivs i kommunikationsmarknadslagen.

Avgifternas storlek bestäms utifrån antalet avgiftsenheter per avgiftsklass. Avgiftsklassen för ett teleföretag bestäms på basis av omsättningen för den televerksamhet som teleföretaget bedrivit i Finland under den period som föregår bestämmandet av avgiften.

Bestämmelser om motsvarande avgifter finns dessutom i 10 kap. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation och i 5 kap. i lagen om televisions- och radioverksamhet.

Enligt 38 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation är teleföretag som utövar anmälningspliktig eller koncessionsberoende verksamhet skyldiga att till Kommunikationsverket betala en årlig dataskyddsavgift. De dataskyddsavgifter som tas ut hos teleföretagen ska motsvara totalkostnaderna som Kommunikationsverket orsakas av de uppgifter som i denna lag föreskrivs för verket i fråga om teleföretagen.

Också dataskyddsavgiften bestäms enligt avgiftsklasser på basis av antalet avgiftsenheter. Avgiftsklassen för ett teleföretag bestäms på basis av omsättningen under perioden som föregår bestämmandet av avgiften för den televerksamhet som företaget utövar i Finland. Avgiftsenheten är för närvarande 60 euro.

I 35 c § i lagen om televisions- och radioverksamhet föreskrivs om tillsynsavgiftens storlek i fråga om televisions- och radioverksamhet. I paragrafen föreskrivs bl.a. att avgiften för utövare av annan än regional televisionsverksamhet är 16 000 euro för varje koncessionsenligt televisionsprogramutbud. Det finns sammanlagt sex motsvarande avgiftsklasser och tillsynsavgiftens belopp varierar mellan Rundradion Ab:s 165 000 euro och avgiften för koncessionsberoende regional eller lokal radioverksamhet som är 800 euro.

I kommunikationsmarknadslagens 49 § föreskrivs om en numreringsavgift.

I kommunikationsministeriets förordning om frekvensavgifter och övriga avgifter som tas ut för Kommunikationsverkets prestationer gällande radioförvaltningen (1222/2010) föreskrivs om frekvensavgifter och om övriga avgifter som Kommunikationsverket tar ut för offentligrättsliga prestationer som gäller radioförvaltningen. I förordningen föreskrivs bl.a. om en avgift för ansökan om tillfällig nätkoncession. Förordningen har utfärdats med stöd av 8 § i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

I kommunikationsministeriets förordning om vissa av Kommunikationsverkets avgifter (865/2012) föreskrivs om avgiftsposterna.

Bestämmelser om ansökningsavgifter finns dessutom i 7 § i kommunikationsmarknadslagen och i 10 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet.

Kommunikationsmarknadsavgiften har sedan den infördes år 2004 inbringat mellan 2,9 och 2,3 miljoner euro. År 2011 inbringade kommunikationsmarknadsavgiften 2,8 miljoner euro.

Kommunikationsverkets avgiftsbelagda verksamhet inbringade år 2012 sammanlagt 27 miljoner euro, varav andelen avgifter av skattenatur utgjorde 6,2 miljoner euro. Den största andelen avgifter av skattenatur, 2,8 miljoner euro, flöt in som kommunikationsmarknadsavgifter. År 2012 uppvisade den kalkylerade kostnadsmotsvarigheten i fråga om kommunikationsmarknadsavgiften ett underskott på ca 0,3 miljoner euro.

Enligt kommunikationsmarknadslagen, lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation samt lagen om televisions- och radioverksamhet är teleföretagen skyldiga att biträda myndigheterna när dessa utför sina lagstadgade uppgifter. Som exempel kan nämnas att enligt kommunikationsmarknadslagens 95 och 96 § är teleföretag skyldiga att utrusta sina kommunikationsnät med sådana egenskaper att teleavlyssning och teleövervakning är möjlig att genomföra. Enligt 14 a och 14 b § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation är tjänsteföretag skyldiga att lagra identifieringsuppgifter om konfidentiella meddelanden för undersökning och utredning av brott samt för åtalsprövning.

Till skyldigheten att biträda myndigheterna kan dessutom anses höra att teleföretag enligt kommunikationsmarknadslagens 55 § är skyldiga att för sin del sörja för att användarna av telenätet per telefon eller via textmeddelanden avgiftsfritt får kontakt med det allmänna nödnumret.

Utöver skyldigheterna som gäller utrustning av kommunikationsnät har teleföretagen vissa skyldigheter att lämna ut information till myndigheterna samt skyldigheter att förmedla vissa meddelanden från myndigheterna till allmänheten eller från användare till myndigheterna. Teleföretagen ska styra nödsamtal och textmeddelanden till nödcentralerna. En utövare av televisions- eller radioverksamhet med stöd av koncession är enligt 15 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet skyldig att i sina radio- och televisionsnät utan ersättning förmedla meddelanden från myndigheter till allmänheten. Teleföretag är enligt 35 a § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation också skyldiga att förmedla riktade myndighetsmeddelanden till allmänheten.

I vissa situationer är teleföretag skyldiga att biträda myndigheterna också genom att till dem lämna ut vissa uppgifter. Enligt kommunikationsmarknadslagens 97 § ska teleföretagen till en myndighet avgiftsfritt lämna ut uppgifter som de förfogar över och som behövs för att myndigheten ska kunna utföra sin lagstadgade uppgift att upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt räddningsverksamhet, enligt vad som särskilt bestäms därom. Sådana myndighetsuppgifter som avses i paragrafen syftar till att skydda liv och hälsa eller trygga befolkningens säkerhet, upprätthålla samhällsordningen samt att iaktta konventionella konventioner som är förpliktande för Finland. Sådana myndigheter som avses i paragrafen är t.ex. polisen, tullen, gränsbevakningsväsendet samt brand- och räddningsmyndigheterna.

Det föreskrivs också i tvångsmedelslagen (806/2011) och polislagen (872/2011) om myndigheternas uppgifter och t.ex. om deras rätt att utföra teleavlyssning eller på annat sätt få uppgifter om konfidentiell kommunikation. I lagstiftningen om elektronisk kommunikation föreskrivs endast om teleföretags skyldighet att biträda myndigheterna med de-

ras lagstadgade uppgifter och befogenheter. I lagarna om elektronisk kommunikation föreskrivs också om de ersättningar som teleföretagen är berättigade till för att de biträder myndigheter.

Teleföretagen har med stöd av 98 § i kommunikationsmarknadslagen rätt att av statens medel få ersättning för omedelbara kostnader för investeringar i, användning och underhåll av system, utrustning och programvara som anskaffats enbart för behov som myndigheten uppgett. Teleföretagen har rätt att av statens medel få ersättning även för omedelbara kostnader som orsakas av en åtgärd som myndigheten förordnat. Kommunikationsverket bestämmer om ersättning för kostnaderna. Teleföretagen får inte för sin kommersiella verksamhet använda system, utrustning eller programvara som bekostats av myndigheten.

Utgångspunkten för kommunikationsmarknadslagen är den att sådana kostnader för biträdande av myndigheter, som ursprungligen har uppkommit som stöd för teleföretagets egen verksamhet eller utgör självständiga produkter som tillhandahålls kommersiellt, inte berättigar till statlig ersättning. Däremot har teleföretagen rätt till ersättning för tjänster som enbart har samband med biträdande av myndigheter och som kräver investeringar och arbete från teleföretagens sida. En tredje grupp utgör sådana stödtjänster för myndigheternas verksamhet som enligt lag uttryckligen är avgiftsfria, oberoende av hur kostnaderna eventuellt uppkommit. Enligt uppgifter från inrikesministeriet uppgick polisens kostnader för teleavlyssning och övervakning år 2011 till ca 2,8 miljoner euro. Enligt inrikesministeriets uppskattning uppgick kostnaderna för teleavlyssning och -övervakning år 2012 till ca 5 miljoner euro. I och med de nya kommunikationsmetoderna och den data-tekniska utvecklingen kan det med fog antas att betydelsen av teletvångsmedel och informationssökning fortsättningsvis kommer att öka. Samtidigt kommer också förundersökningsmyndigheternas betalningar till teleföretagen för informationshämtning att öka.

2.1.17 Myndighetsverksamhet

I kommunikationsmarknadslagens 12 kap. föreskrivs om allmän styrning, utveckling och tillsyn av televerksamheten. Dessutom föreskrivs i kapitlet om påföljder och avgörande av tvister.

I kommunikationsmarknadslagens 121 § 1 mom. föreskrivs att om någon bryter mot lagen eller mot bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den och trots uppmaning inte inom en skälig tid av minst en månad rättar sitt förfarande, kan Kommunikationsverket ålägga honom eller henne att rätta sitt fel eller sin försummelse. Skyldigheten kan förenas med vite eller med hot om att verksamheten avbryts eller den försummade åtgärden utförs på bekostnad av den som gjort sig skyldig till överträdelsen.

Konstaterade brister ska om möjligt i första hand avhjälpas genom anvisningar och rådgivning. Kommunikationsverket har emellertid varje år gett flera beslut med ålägganden om att med stöd av lagens 121 § rätta till fel eller försummelse. Bestämmelsen har tillämpats i situationer där ett teleföretag inte har uppfyllt sina direkt med stöd av lag ålagda skyldigheter t.ex. gällande användares rättigheter. Bestämmelsen har tillämpas också då det konstaterats att teleföretaget handlat i strid med tekniska föreskrifter eller skyldigheter som ålagts i beslut som gäller betydande marknadsinflytande. Kommunikationsverket har ett antal gånger förenat förpliktelser med vite. Dessutom har Kommunikationsverket med stöd av lagen avgjort ärenden som gäller bl.a. teleentreprenörers, fastigheters och polisens verksamhet.

I 8 kap. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation finns bestämmelser om styrning och tillsyn. I lagens 9 kap. föreskrivs om myndigheternas rätt att få information. Tillsynsmyndigheter som avses i lagen är Kommunikationsverket och dataombudsmannen.

Enligt 31 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation är Kommunikationsverkets uppgift att övervaka att lagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser och föreskrifter följs. Enligt lagens 40 § kan Kommunikationsverket ålägga den som brutit mot lagen att rätta sitt fel eller sin för-

summelse, om han eller hon trots uppmaning inte rättar sitt förfarande. Åläggandet kan förenas med vite eller hot om att den försummade åtgärden vidtas på bekostnad av den som saken gäller.

Kommunikationsverket har vid behov ingripit då det förekommit brister i teleföretagens verksamhet. Dessa fall har i regel haft samband med användarnas integritetsskydd. Fallet har i regel kunnat avgöras genom råd och anvisningar. I vissa fall har teleföretaget dock uttryckligen ålagts att vidta åtgärder.

I radiolagens 4 kap. föreskrivs om styrning och övervakning.

Enligt lagens 36 § 1 mom. kan Kommunikationsverket ge den som bryter mot lagen eller de bestämmelser eller tillståndsvillkor som utfärdats med stöd av den en anmärkning och ålägga denne att rätta sitt fel eller sin försummelse.

Enligt 2 mom. kan Kommunikationsverket förstärka en förpliktelse enligt 1 mom. med vite eller hot om att verksamheten avbryts, om föreläggande av vite eller hot om avbrytande är nödvändigt på grund av felets eller försummelsens skadlighet.

Kommunikationsverket har i praktiken gett flera anmärkningar med uppmaningar om att med stöd av lagens 36 § 1 mom. rätta fel eller försummelse. Bestämmelsen har tillämpats i samband med att radiosändare sålts och importerats i strid med lagen.

Kommunikationsverket har också i enlighet med lagens 32 och 34 § tillfälligt eller permanent förbjudit försäljning eller import av radiosändare. Bestämmelserna om vite och hot om avbrytande av verksamheten har i praktiken inte tillämpats.

I 5 kap. i lagen om televisions- och radioverksamhet föreskrivs om styrning och tillsyn. Med tillsynsmyndigheter avses i lagen Kommunikationsverket och konsumentombudsmannen. Enligt 5 kap. 35 § i lagen om televisions- och radioverksamhet övervakar Kommunikationsverket iakttagandet av lagen och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den, med undantag för 25 § som övervakas av konsumentombudsmannen. I lagens 36 § föreskrivs om de tvångsmedel som används vid tillsynen. Om en utövare av televisions- eller radioverksamhet eller något annat teleföretag som av-

ses i kommunikationsmarknadslagen bryter mot denna lag eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, kan tillsynsmyndigheten ge utövaren en anmärkning och ålägga denne att avhjälpa sitt fel eller sin försummelse. Ett beslut kan förenas med vite på det sätt som föreskrivs i vitelagen.

Kommunikationsverket har årligen med stöd av 36 § gett flera anmärkningar och samtidigt ålagt företagen att rätta fel eller försummelse. Anmärkningar har getts både för överträdelse av lagen och för överträdelse av bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den, exempelvis koncessionsföreskrifter. Kommunikationsverket har också ett antal gånger förenat ålägganden med vite.

I 11, 14, 16 och 17 § i lagen om domännamn föreskrivs om myndighetsverksamhet. Enligt lagens 16 § sörjer kommunikationsministeriet för den allmänna styrningen och utvecklingen av verksamhet som avses i lagen om domännamn. I lagens 17 § föreskrivs om Kommunikationsverkets uppgifter.

Enligt 11 § i lagen om domännamn har Kommunikationsverket i regel på sökandens eller den persons begäran som anser att ett domännamn kränker hans eller hennes rätt kunnat stänga av ett domännamn. Kommunikationsverket har kunnat stänga av ett domännamn också på någon annan myndighets begäran eller på eget initiativ i sådana situationer som föreskrivs i lagen om domännamn. Kommunikationsverket har inte fattat ett enda beslut om avstängning av domännamn med stöd av 11 § i lagen om domännamn.

I 14 § i lagen om domännamn föreskrivs om domännamnsleverantörer. I bestämmelsen föreskrivs både om förmedling av domännamnsansökan till Kommunikationsverket och om vilka uppgifter som ska tas in i datasystemen för användning av domännamn. Enligt paragrafens 2 mom. ska domännamnsleverantören för sin del se till att den namnservice som behövs för att sökandens domännamn ska fungera är funktionsriktig, skriftligen anmäla om ändringar i de uppgifter om namnservrar och leverantören som getts i ansökan om domännamn samt följa Kommunikationsverkets föreskrifter i

fråga om domännamn. Kommunikationsverket kan enligt 14 § 3 mom. ge en domännamnsleverantör som väsentligt eller upprepat bryter mot skyldigheterna i 2 mom. en anmärkning och ålägga leverantören att rätta sitt fel. Enligt momentet kan Kommunikationsverket för viss tid, längst ett år, förbjuda en domännamnsleverantör att förmedla ansökningar om domännamn till Kommunikationsverket. Under den tid som lagen om domännamn gäller har Kommunikationsverket inte med stöd av lagens 14 § givit domännamnsleverantörer anmärkningar eller förpliktande beslut. Om det har konstaterats problem i en domännamnsleverantörs verksamhet har Kommunikationsverket ingripit med råd och anvisningar.

Tyngdpunkten i Kommunikationsverkets allmänna tillsynsuppgift enligt 17 § i lagen om domännamn har lagts vid avgörande av tvister om domännamn, utifrån de förutsättningar som anges i 12 § i lagen om domännamn. I lagens 12 § föreskrivs om återkallande av domännamn t.ex. i situationer där de uppgifter som lämnats till Kommunikationsverket i ansökan är väsentligt bristfälliga eller felaktiga eller om ett domännamn har överförs till någon annan utan samtycke av innehavaren av domännamnet eller det skyddade namnet eller märket och innehavaren ber att domännamnet återkallas. I tvister om domännamn är den ena parten innehavaren av domännamnet och den andra parten en aktör som kräver att få domännamnet överlämnat till sig. Kommunikationsverket utreder ärendet och tar med stöd av lagen om domännamn ställning till frågan om vem som har rätt till domännamnet. Kommunikationsverket fattar ca 100 sådana beslut per år. Antalet tvister har ökat i takt med registreringen av domännamn. Ca 40 procent av besluten leder till att domännamnet återkallas och överförs till den som framfört yrkandet. En lika stor andel av besluten är negativa. Ca 20 procent av yrkandena förfaller efter överenskommelse mellan parterna.

I 4 § i lagen om förbud mot vissa avkodningssystem föreskrivs om marknadstillsyn och kontroll. I lagens 7 § föreskrivs om handräckning.

I 6 kap. i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster föreskrivs om

tillsyn och påföljder. De brister som förekommit i tjänsteleverantörernas verksamhet har huvudsakligen haft samband med tjänsteleverantörens bristfälliga kontaktuppgifter. Kommunikationsverket har vid behov ingripit i tjänsteleverantörernas verksamhet med anmärkningar och råd.

I radiolagens 35 §, i kommunikationsmarknadslagens 125 § och i 7 § i lagen om förbud mot vissa avkodningssystem föreskrivs om Kommunikationsverkets rätt att få handräckning av andra myndigheter. I lagen föreskrivs inte om Kommunikationsverkets möjligheter att ge andra myndigheter handräckning.

2.2 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

2.2.1 Den internationella utvecklingen och utländsk lagstiftning

I propositionens internationella jämförelse görs en genomgång av utländsk lagstiftning inom de områden som är föremål för mera omfattande ändringar. Som exempel på sådana områden kan nämnas lagstiftningen om koncessionssystem, lagstiftningen om övervakning av teleföretagens prissättning och den lagstiftning i andra länder som gäller tryggnad av kontinuiteten.

Koncessionssystemen

I *Sverige* förutsätts två olika tillstånd för att sända radio- och tv-program till allmänheten. Det ena tillståndet är baserat på lagen om elektronisk kommunikation (2003:389) och det andra på radio- och tv-lagen (2010:696) som trädde i kraft 2010. För användning av radiosändare krävs radiotillstånd. Tillstånd att använda radiosändare kan i princip beviljas en sökande som kan antas använda sändaren så att det inte uppkommer några särskilda störningar och inte använder sändaren i strid med tillståndsvillkoren. En förutsättning är dessutom att beviljandet av tillstånd främjar en effektiv användning av frekvenserna. Radiotillstånd beviljas för viss tid och tillståndsvillkoren kan vid behov gälla en kortare tid än ett egentligt radiotillstånd. Tillstånd beviljas antingen genom ett jämförandeförfa-

rande eller genom auktion, eller genom en kombination av dessa. När det råder konkurrens om frekvenser använder Sveriges behöriga myndighet Post- och telestyrelsen, PTS, i princip auktionsmetoden för tilldelning av frekvenser.

I *Sverige* har man övervägt att införa frekvensavgifter på marknadsvillkor, och administrativa modeller för fastställande av frekvensavgifter har redan utarbetats i samstämmighet med eventuella marknadsbaserade avgifter.

Bestämmelser om de tillstånd som krävs för verksamheten finns i radio- och tv-lagen. I lagen föreskrivs särskilt om verksamhet som förutsätter tillstånd per frekvensområde. Tillstånd kan beviljas för sex år. Sändningsverksamhet som inte förutsätter tillstånd enligt radio- och tv-lagen förutsätter dock registrering hos den myndighet som ansvarar för sändningsverksamheten. För sändningar via kabel, satellit eller internet krävs inget tillstånd, men sådan verksamhet måste sålunda registreras. Radio- och tv-verket beslutar om tillstånd när det gäller andra som bedriver sändningsverksamhet än sådana som finansierar sin verksamhet med radio- och televisionavgifter, dvs. Ungdomsradiation (UR) och Sveriges TV (SVT). Regeringen beslutar om de sist nämnda tillstånden.

Då det finns lediga frekvenser för tv-sändningsverksamhet informerar myndigheten om saken på sina webbsidor samt i dags-tidningsannonser. På webbsidorna finns då en ansökningsblankett. Tillstånd får endast ges till ett programföretag som har finansiella och tekniska förutsättningar att sända under hela tillståndsperioden och som är berett att samverka med övriga tillståndshavare i tekniska frågor. När myndigheten beviljar tillstånd beaktar den också att tv-programmen ska vara mångsidiga och att sändningsutrymmet ska kunna tas i anspråk av flera oberoende programföretag.

I *Norge* regleras användningen av radiofrekvenser i en lag om elektronisk kommunikation (lov nr 83 av 4. juli 2003 om elektronisk kommunikasjon, dvs. ekomloven) och en förordning om elektroniska kommunikationsnät och elektroniska kommunikationstjänster (forskrift av 16. februar 2004 nr 401

om elektronisk kommunikasjonsnett og elektronisk kommunikasjonstjeneste, dvs. ekomforskriften).

Det er inte tillåtet att använda radiofrekvenser utan sådant tillstånd eller sådan allmän fullmakt att använda frekvenser som beviljas av Norges post- och telemyndighet (Post- og teletilsynet, NPT) eller kommunikationsministeriet (Samferdseldepartementet). NPT som lyder under ministeriet administrerar frekvensresurserna samt planerar och beviljar frekvenstillstånd. Myndigheten övervakar användningen och de av ministeriet definierade specialvillkor som ingår i tillstånden.

Enskilda användningsrätter beviljas genom NPT:s försorg antingen som frekvenstillstånd (spektrumstillatelser) eller radiotillstånd (sendertillatelser). Frekvenstillstånd ger rätt att använda en viss del av ett frekvensspektrum inom ett geografiskt fastställt område. I tillståndet bestäms inte var radiosändarna geografiskt sett ska placeras. Ett radiotillstånd ger rätt att använda vissa frekvenser för sändningar som sker från en geografiskt angiven punkt. NPT beviljar radiotillstånd på basis av de ansökningar som kommer in. I allmänhet kan tillstånd beviljas samtliga sökande eftersom det finns tillräckligt många frekvenser för alla.

Regleringen av sändningsverksamheten är baserad på lagen om sändningsverksamhet (lov nr 123 om kringkasting) samt förordningen om sändningsverksamhet (forskrift nr 153 av 28. februar 1997 om kringkasting). I lagen om sändningsverksamhet föreskrivs om tillstånd, televisionsreklam och sponsoring.

Norges rundradio (NRK) har särskild rätt att bedriva sändningsverksamhet och för dess verksamhet gäller särskilda, noga angivna villkor. Andra aktörer ska ha tillstånd för trådlös, markbunden sändningsverksamhet eller lokal sändningsverksamhet. För andra typer av sändningsverksamhet, exempelvis via kabel eller satellit krävs inte tillstånd, men aktörerna ska vara registrerade hos Norges mediemyndighet (Medietilsynet).

Kulturdepartementet beviljar tillstånd för sändningsverksamhet och lokal sändningsverksamhet. Ansökningsprocessen när det gäller sändningstillstånd fungerar i praktiken

så att Medietilsynet meddelar att tillstånd kan sökas för lokal sändningsverksamhet. Ansökningarna ska göras på fastställda blanketter.

Vid behandlingen av ansökningarna beaktas sökandenas tekniska och ekonomiska förutsättningar att bedriva sådan sändningsverksamhet som ansökan avser. Vidare beaktas sökandens planer att producera allmännyttiga televisionstjänster och att i programsammanhang samverka med lokala organisationer.

Danmarks lag om användning av radiofrekvenser (Lov om radiofrekvenser, lov nr. 475 af 12 juni 2009) trädde i kraft den 1 januari 2010. Tillstånd att använda radiofrekvenser för televisionsverksamhet kan beviljas endast sökande som har ett giltigt tillstånd av radio- och televisionsnämnden att tillhandahålla programtjänster eller rätt att sända ljud- och televisionsprogram över markbundna digitala nät, med stöd av lagen om radio- och televisionsverksamhet (Lov om radio- og fjernsyns virksomhed, lov nr 477 af 6. maj 2010) eller i samband därmed utfärdade bestämmelser och föreskrifter.

I sådana fall då det inte råder brist på radiofrekvenser beviljar IT- och telestyrelsen (IT- og telestyrelsen) tillstånd i den ordning som ansökningarna kommer in till verket. Om flera tillståndsansökningar gällande samma radiofrekvenser kommer in samma dag delas tillstånden ut genom lottning. Innehavare av ett existerande tillstånd har dock förtur framför andra sökande. Om en tillståndsansökan avser radiofrekvenser som en annan aktör redan har tillstånd att använda informerar IT- och telestyrelsen tillståndshavaren om den ansökan som kommit in och ger tillståndshavaren möjlighet att förnya sin tillståndsansökan.

Om det enligt IT- och telestyrelsens utredningar råder brist på radiofrekvenser inom ett visst geografiskt område, kan styrelsen meddela att vissa radiofrekvenser är lediga och intresserade aktörer kan då lämna in sina ansökningar till IT- och telestyrelsen. Ansökningar som lämnats in före IT- och telestyrelsens meddelande ska förnyas efter meddelandet och styrelsen ska informera sökandena om saken.

Vetenskaps-, teknologi- och innovationsministern beslutar om det förfarande som IT- och telestyrelsen ska iakttä då den delar ut frekvenser i sådana fall då både knappheten på radiofrekvenser och ett viktigt allmänt intresse måste tas i beaktande. Tillstånd kan delas ut på tre olika sätt, dvs. genom auktion, offentliga offerter (public tender process) och i den ordning som ansökningar om tillstånd kommit in. Om ministern beslutar ordna auktion eller be om offentliga offerter ska ministern också bestämma närmare regler för processen, exempelvis vilka typer och antal tillstånd det är fråga om samt de minimikrav som ställs på sökande. Frekvenstillstånd beviljas i praktiken i allmänhet för 15 år.

I Danmark överväger man att införa marknadsrelaterade frekvensavgifter och man har redan tagit fram modeller för att fastställa administrativa frekvensavgifter som är harmoniserade med eventuella marknadsrelaterade avgifter.

I fråga om frekvenstillstånd som är avsedda för radio- och televisionsverksamhet kan vetenskaps-, teknologi- och innovationsministern tillsammans med kulturministern förhandla om tilläggsvillkor som IT- och telestyrelsen ska foga till tillstånden i syfte att uppfylla de mediepolitiska kraven.

I lagen om radio- och televisionsverksamhet (Lov om radio- og fjernsynsvirksomhed) föreskrivs om de allmänna regler som gäller radio- och televisionsföretag som är verksamma i Danmark. Behörig myndighet är radio- och televisionsnämnden (radio- og tv-nævnet) som verkar i anslutning till kulturministeriet. Nämnden är självständig men kulturministeriet utser dess medlemmar. Distribution av ljud- och televisionsprogram i markbundna digitala nät är tillåten endast med tillstånd som beviljas av radio- och televisionsnämnden. Nämnden beslutar om tillstånden, dvs. beviljar dem på basis av anbud och övervakar utnyttjandet av dem. När nämnden beviljar tillstånd kan den ange villkoren och ge närmare anvisningar t.ex. om lägsta anbud och ägandebegränsningar. Kulturministern kan fastställa detaljerade regler för anbud.

Programleverantörer som inte förutsatts ha tillstånd ska dock registrera sig hos radio-

och televisionsnämnden. Inga tillstånd krävs bl.a. för sändningar via satellit.

Också i *Nederländerna* krävs det två separata tillstånd för sändning av radio- och televisionsprogram till allmänheten. Bestämmelser om de nät som används för sändningsverksamheten finns i landets telekommunikationslag. Bestämmelser om sändningsverksamheten, organiseringen av den samt om programinnehållet och om tillstånd finns i medialagen (Mediawet 2008). Dessa författningar kompletteras med förordningar om sändningsverksamheten.

Den myndighet som administrerar kommunikationsmarknaden i Nederländerna är verket för elektronisk kommunikation (Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit, OPTA). Verkets huvudsakliga uppgift är att utveckla telekommunikationsmarknaden och konkurrensen samt att övervaka tillämpningen och efterlevnaden av lagstiftningen om kommunikation. Ett särskilt radiokommunikationsverk (Agentschap Telecom) som lyder under ekonomi-, jordbruks- och innovationsministeriet ansvarar dock för frekvensärenden. Till verkets ansvarsområde hör administrationen av den nationella frekvensplanen och frekvensspektrumet, övervakningen och den internationella koordineringen av användningen av frekvenserna, inklusive frekvensanvändningen i anslutning till radio- och televisionsverksamheten.

Radiokommunikationsmyndigheten beviljar tillstånd för användning av radiofrekvenser. När det finns lediga frekvenser i ett frekvensområde beviljar myndigheten tillstånd i den ordning som ansökningarna kommit in. När efterfrågan på frekvenser är stor, t.ex. i fråga om frekvenser som används för mobil- och televisionstjänster, delas frekvenserna ut antingen genom auktion eller med den jämförande metoden.

Ekonomi-, jordbruks- och innovationsministeriet beviljar kommersiella aktörer tillstånd för markbundna digitala sändningar. Då efterfrågan på tillstånd överstiger utbudet, dvs. då det är ont om lediga frekvenser, kan tillstånd beviljas antingen genom auktion eller med den jämförande metoden. Om man beslutar att frekvenstillstånd ska beviljas med den jämförande metoden deltar också under-

visnings-, kultur- och vetenskapsministeriet i processen när det gäller de innehållsliga frågorna.

Enligt medielagen och de författningar på en lägre hierarkisk nivå som utfärdats med stöd av den (exempelvis förordningen om informationsmedier, Mediabesluit 2008) är Nederländernas mediemyndighet (Commissariaat voor de Media, CvdM) det verkställande och övervakande organet. CdvM är ett oberoende administrativt organ vars styrelse består av tre politiskt obundna expertmedlemmar som genom undervisnings-, kultur- och vetenskapsministerns försorg utses för en femårsperiod.

CdvM svarar för ärenden som gäller audiovisuellt innehåll och distribution bl.a. genom att bevilja sändningsaktörer tillstånd, registrera video-on-demand-tjänster och genom att övervaka efterlevnaden av bestämmelserna om programkvoter, reklam och skydd av minderåriga.

För tillhandahållande av kommersiella radio- och televisionstjänster krävs tillstånd. Tillstånd beviljas för fem år åt gången.

Storbritannien Ofcom (The Office of Communications) är den myndighet som svarar för administrationen av radiofrekvensernas civila användning. Till myndighetens lagstadgade uppgifter hör bl.a. att dela ut nyttjanderätter till frekvenser och att främja en effektiv användning av frekvenserna. Bestämmelser om myndighetens uppgifter och befogenheter finns i kommunikationslagen från år 2003 (Communications Act 2003) och telelagen från år 2006 (Wireless Telegraphy Act 2006). De två nämnda författningarna utgör för närvarande den primära lagstiftningen om radiofrekvenser i Storbritannien.

Ofcom fastställer t.ex. undantag från tillståndsplikten, såsom utrustning som är befriad från tillståndsplikt, tillståndsavgifter, begränsningar som gäller antalet tillstånd såsom exakta antal tillstånd för olika frekvenser och användningsändamål, samt överföringsrätt och eftermarknad för tillstånd. Ofcom ska verka i nära samarbete med regeringen i frekvensärenden. När det gäller t.ex. tillståndsärenden har myndigheten dock friare händer och i en europeisk jämförelse kan

konstateras att Ofcom är en anmärkningsvärt självständig aktör.

I Wireless Telegraphy Act föreskrivs det att radiostationer och -anläggningar får användas endast med tillstånd av Ofcom och i enlighet med de i tillståndet angivna villkoren, utom då användningen av en radioanläggning uttryckligen är befriad från tillståndsplikt.

Ofcom har delat ut tillstånd genom auktion, bl.a. då ett brett frekvensområde i sin helhet blir ledigt.

I Storbritannien har man sedan år 1998 utöver administrativa frekvensavgifter och auktionsavgifter dessutom tagit ut årliga frekvensavgifter i syfte att främja en effektiv användning av frekvenserna. Sådana avgifter har tagits ut för mobilfrekvenser som beviljats genom s.k. skönhetstävling inom två frekvensområden.

Storbritanniens modell leder till att frekvensavgifterna sammanlagt överstiger kostnaderna för frekvensförvaltningen. Den del som överstiger de administrativa kostnaderna har överförts till statsbudgeten. Utgångspunkten för den marknadsrelaterade frekvensavgiften är att då en frekvens påförs ett belopp som anger dess värde avstår användaren eventuellt från sin frekvens eller försöker använda den effektivare så att avgiften i proportion blir mindre.

Åren 2004 och 2005 utsträcktes den marknadsrelaterade frekvensavgiften till frekvenser som används av officiella aktörer, dvs. myndigheter, försvarsmakten och forskningsinstitut. Åren 2008 och 2009 togs avgiften ut också bl.a. för FM-radiofrekvenser samt för alla sådana bredbandsfrekvenser som inte auktionerats ut. Efter 2009 har avgifter påförts för alla frekvenser som beviljats gratis, utom för vissa luft- och sjöfartsfrekvenser och frekvenser för televisionsverksamhet. Enligt Ofcoms planer ska avgifter före utgången av 2014 tas ut för alla frekvenser, också för frekvenser som används för televisionsverksamhet. Orsaken till den sena tidpunkten för tillämpning av marknadsrelaterade avgifter för televisionsfrekvenser har varit övergången till digital-tv. Man beslöt vänta tills övergången genomförts innan avgifterna började tillämpas också på televisionsverksamhet.

Ofcom har bedömt att avgifterna på många sätt har lett till effektivare användning av frekvenserna. Användningen har för det första förskjutits till frekvensområden med mindre efterfrågan när det gäller användningsändamålen. Sådan efterfrågan på frekvenser som beror på ineffektiv teknik har minskat. Dessutom har modellen hos aktörerna väckt intresse för investeringar i effektivare infrastruktur t.ex. i mobila nät.

Trots att man i flera länder överväger tillämpning av AIP-avgifter har sådana tills vidare införts endast i Storbritannien, Nya Zeeland och Australien.

Oberoende televisions- och radiostationer samt aktörer som tillhandahåller begränsade televisions- och radiotjänster kan behöva tillstånd också enligt 1996 års Broadcasting Act. Ofcom beviljar sändningstillstånd för alla kommersiella televisions-tjänster. Ofcom kommer att med stöd av Communications Act och Broadcasting Act att upprätta en norm (Ofcom Broadcasting Code) för televisions- och radioprogram. Normen ska gälla bl.a. programstandarder samt de krav som ställs på sponsoring, produktplacering, rättvisa och integritet. Normen innebär att de förpliktelser verkställs som följer dels av de ovan nämnda lagarna och dels av direktivet om audiovisuella medietjänster och de internationella människorättskonventionerna. Den senaste Ofcom Broadcasting Code trädde i kraft i februari 2011. Över huvud taget är alla tillståndshavare skyldiga att rätta sig efter Broadcasting Code.

Ofcom beviljar tillstånd för kanalknippen inom televisionsverksamheten. I tillstånden ingår villkor för tjänsteutbudet och leverantörens verksamhet. I ett tillstånd kan uppställas förpliktelser gällande programutbudet och programmets karaktär. Villkoren varierar emellertid mellan olika tillstånd. Ofcom beviljar också tillstånd för digitala televisions-tjänster.

Televisions-tjänster som innehåller antingen televisionsprogram, elektroniska tv-programguider eller båda och som tillhandahålls allmänheten antingen via satellit, kanalknippe eller elektroniskt kommunikationsnät (t.ex. kabel) och hänförs till tillståndsförfarandet Televisions Licensable Content Services (TLCS). Utöver denna tillståndsmodell

finns det dessutom särskilda tillstånd för lokala televisions-tjänster och för televisions-tjänster som täcker särskilda evenemang.

Övervakning av teleföretagens prissättning

Kommunikationsministeriet lät i början av 2012 göra en jämförande utredning av de bestämmelser om prissättning på telemarknaden som gäller i Sverige, Tyskland, Danmark och Storbritannien. I utredningen jämförs de mot Kommunikationsverket svarande tillsynsmyndigheternas befogenheter att välja övervakningsmetoder samt de övervakningsmetoder som används på respektive lands reglerade grossistmarknad. Utredningen har i sin helhet publicerats i kommunikationsministeriets publikationsserie (Julkaisuja 10/2012). I det följande redogörs närmare för Sveriges, Danmarks och Storbritanniens lagstiftning samt för praxis i dessa länder. Slutligen presenteras utredningen i sammandrag.

I lagen om elektronisk kommunikation (2003:389, LEK) föreskrivs om marknaden för elektroniska kommunikationstjänster i *Sverige*. Som nationell regleringsmyndighet verkar Post- och telestyrelsen, PTS, till vars uppgifter hör att göra marknadsanalyser och att ålägga företag med betydande marknadsinflytande (SMP) skyldigheter.

I LEK 4 kap. 11 § föreskrivs om prissättningen på grossistmarknaden. Enligt lagrummet får ett SMP-företag förpliktas att iaktta kostnadstäckning eller tillämpa kostnadsorienterad eller annan prissättning. Detta får ske om en marknadsanalys visar att en brist på effektiv konkurrens innebär att operatören kan ta ut överpriser eller använda prispress på ett sätt som missgynnar slutanvändarna.

Enligt proposition 2002/03:110 Lag om elektronisk kommunikation m.m. avses med en kostnadsorienterad prissättning i första hand den av kommissionen rekommenderade LRIC-modellen (Long Run Incremental Cost) som anger att de kostnader som ska beaktas är bl.a. löpande kostnader för att bygga upp en effektiv infrastruktur. I förarbetena anses det att LRIC-modellen mot bakgrund av att området är föremål för snabba tekniska förändringar leder till ett slutresultat som bättre främjar konkurrensen än användningen

av prisreglering som är baserad på historiska kostnader. Lagstiftningen utgör dock inte hinder för användning av andra typer av kostnadsmodeller. Enligt förarbetena kan en i lagen nämnd annan prissättningsförpliktelse avse en icke-kostnadsorienterad prissättningsmodell, men inte heller priser som fastställs enligt en sådan modell kan underskrida företagets kostnader.

Enligt lagen får både regeringen och PTS meddela närmare föreskrifter om den metod som ska tillämpas för beräkning av kostnadsorienterade priser, om vilka faktorer som ska läggas till grund för beräkningen och på vilket sätt detta ska ske. Enligt förordningen om elektronisk kommunikation (2003:396) ska PTS sköta den uppgiften.

PTS har utfärdat föreskrifter om tillämpning av LRIC-modellen. Föreskrifterna förnyades senast år 2011 (PTSFS 2011:1 - Föreskrifter om ändring i PTS föreskrifter (PTSFS 2004:5) om LRIC-metoden för beräkning av kostnadsorienterad prissättning). Dessutom har PTS både i det fasta och i det mobila nätet publicerat närmare dokumentation om de LRIC-modeller som ska tillämpas. I det sammanhanget redogörs i detalj för de faktorer som ska läggas till grund för modellerna och för de parametrar som ska tillämpas i modellerna. Båda LRIC-modellerna har publicerats också som tabellformatmal-lar.

Enligt LEK 4 kap. 12 § ska vid övervakning av prissättningen tas hänsyn till den investering som gjorts av SMP-företaget och prissättningsskyldigheten ska utformas så att teleföretaget får en rimlig avkastning på kapitalinvesteringen. I praktiken har PTS tillämpat WACC-modellen (Weighted Average Cost of Capital) för beräkning av avkastningen på kapitalinvesteringen.

I LEK 5 kap. 13 § föreskrivs om prissättningsskyldigheter på en viss slutkundsmarknad. Enligt lagrummet kan ett SMP-företag åläggas skyldighet att tillämpa ett visst högsta eller lägsta pris. Enligt lagens förarbeten får en förpliktelse att tillämpa ett visst lägsta pris inte leda till prispress och bestämmelserna om tillämpning av ett visst högsta eller lägsta pris ska vara harmoniserade. För närvarande finns det inga bestämmelser om lägsta priser i Sverige.

PTS:s prissättningsövervakning inriktas huvudsakligen på SMP-företagens för närvarande gällande priser. PTS har emellertid befogenhet att retroaktivt undersöka och vid behov ta ställning också till SMP-företagens tidigare prissättning.

Enligt den nationella lagstiftningen (LEK 8:6) ska PTS fortlöpande analysera de relevanta telemarknaderna. PTS har rätt att för varje reglerad marknad välja den i lagen nämnda metod för bedömning av prissättningen som är bäst lämpad för att eliminera de konkurrensproblem som konstaterats. Prissättningsskyldigheterna fastställs genom beslut om betydande inflytande på marknaden (SMP).

PTS har befogenhet att fastställa prissättningsskyldighetens närmare innehåll. Då PTS bestämmer prissättningsskyldighetens innebörd gör den också en bedömning av skyldighetens betydelse för den reglerade marknaden på kort och lång sikt. Vid bedömningen tar PTS i beaktande bl.a. slutanvändarnas behov att få effektiva tjänster samt behovet att främja konkurrensen med avseende på tjänsterna och infrastrukturen. I PTS:s tillämpningspraxis har den kostnadsorienterade prissättningen inneburit att prissättningen varit baserad antingen på LRIC-modellen eller på de historiska kostnaderna. Andra prissättningsskyldigheter som PTS tillämpar är skyldigheten som innebär att priserna är rättvisa och skäliga samt skyldigheten att prissättningen ska baseras på de marginella kostnaderna.

PTS:s SMP-beslut är baserade på omfattande analyser av verkningarna av de valda förpliktelserna och regleringsmetoderna. Syftet är att säkerställa att förpliktelserna lämpar sig för eliminering av konstaterade konkurrensproblem, att de är proportionerliga och att de inte begränsar SMP-företagens verksamhetsmöjligheter mer än nödvändigt. Vid bedömningen ska det framför allt beaktas hur förpliktelserna påverkar konkurrensförhållandena och investeringarna samt i vilka avseenden de gynnar konsumenterna och samhället.

Avsikten med LRIC-modellen är att beräkna de extra kostnader på lång sikt som ett effektivt fungerande företag har för produktion av en reglerad produkt eller tjänst. Kostna-

derna beräknas på nätelementens återanskaffningspris och till grund för beräkningen läggs inte SMP-operatörens faktiska historiska kostnader. De reglerade priserna lägger sig då på samma nivå som på en konkurrensutsatt marknad, dvs. de motsvarar en sådan konkurrerande operatörs prissättning som använder sig av modern teknik. PTS har i sina SMP-beslut ansett att LRIC-modellen bäst tryggar användarnas intressen både på kort och på lång sikt. Enligt PTS:s åsikt lämpar sig den framåtriktade, på återanskaffningspriser baserade prissättningsmodellen för en marknad på vilken man vill säkerställa en neutral konkurrenssituation i syfte att tillhandahålla tjänster antingen via SMP-företagens reglerade grossistled eller genom att bygga upp en egen konkurrerande infrastruktur. Vidare anser PTS att det i synnerhet på marknader där gamla nät uppdateras och det görs investeringar i konkurrerande nät, med tanke på samhällsekonomin sammantagna effektivitet är viktigt att tillämpa en prisregleringsmodell som på rätt sätt uppmuntrar till användning av redan existerande nät och investeringar i nya nät (t.ex. PTS:s beslut 24.5.2010, Dnr 07-11741/23, punkt 9.5.1).

Enligt PTS:s LRIC-föreskrifter från 2011 ska LRIC-modellen vara baserad på de särskilda kostnader på lång sikt som ett sådant företag har som använder modern teknik och modellen ska täcka en effektiv operatörs sammanvägda kostnader under konkurrensutsatta förhållanden. PTS har dock i SMP-beslut om trafiken i mobila nät konstaterat att det inte finns något lagligt hinder för att ändra LRIC-modellen så att den täcker endast fristående kostnader. Enligt vad PTS uppger är avsikten att ändra LRIC-föreskrifterna så att det i framtiden ska vara möjligt att använda också pure LRIC-modellen som rekommenderas av kommissionen.

Den LRIC-modell som tillämpas i PTS:s fasta nät är en s.k. hybridmodell som är baserad på två olika beräkningar. I hybridmodellen beräknas kostnaderna både på basis av TeliaSoneras existerande nät och på en teoretisk effektiv aktörs nät. Hybridmodellen innehåller också en andel som utgörs av en effektiv aktörs sammanvägda kostnader och en skäligen avkastning på kapitalet. Den skäligen

avkastningen beräknas med hjälp av WACC-modellen. Från och med år 2013 kommer kostnaderna för samtalsterminering i fasta nät att i enlighet med kommissionens rekommendation anges enligt pure LRIC-modellen.

LRIC-modellen ska tillämpas också på prissättningen av samtalsterminering i mobila nät. Sedan juli 2011 har LRIC-modellen tillämpats på alla SMP-operatörer i mobila nät. Tidigare var mindre operatörer skyldiga att tillämpa en rättvis och skälig prissättning av samtalsterminering. Den nya LRIC-modell för mobila nät som togs i bruk i juli 2011 är baserad på en effektiv operatörs nuvarande kostnader. Den förra LRIC-modellen var baserad på beräkningar per teleföretag. PTS uppdaterar varje år volym- och övriga förändringsuppgifter i LRIC-modellen för det mobila nätet.

En prissättningsmodell som är baserad på historiska kostnader används för samtrafik i det fasta nätet (en s.k. operatorsaccessprodukt) samt för reglering av fasta förbindelser och markbundna televisions- och radionät. Modellen är baserad på ett SMP-företags redovisningskostnader. Den skäliga avkastningen enligt modellen beräknas med hjälp av WACC-modellen. Också det kapital som avkastningen beräknas på fastställs på basis av de historiska redovisningskostnaderna.

PTS anser att den på historiska kostnader baserade modellen ger SMP-företagen endast svaga incitament att effektivisera sin verksamhet och minska kostnaderna, eftersom lägre kostnader i motsvarande mån leder till sänkning av det reglerade priset. Dessutom kan en modell som är baserad på historiska anskaffningspriser i stället för på återanskaffningspriset ge fel signaler med tanke på samhällsekonomin sammantagna effektivitet, när det gäller användning av redan existerande nät eller nya nätinvesteringar. Modellen som baseras på de historiska kostnaderna hindrar å andra sidan SMP-företagen att överprissätta sina produkter och tjänster men utgör samtidigt en garanti för att företaget får ersättning för alla produktionsrelaterade kostnader och investeringar.

Enligt PTS lämpar sig prisreglering som är baserad på historiska kostnader för produkter

för vilka det inte finns någon LRIC-tabellformatmall. PTS har ansett att prisreglering som är baserad på historiska kostnader är motiverad på marknaden för televisions- och radionät, eftersom det sannolikt inte kommer att byggas konkurrerande nät på den marknaden och eftersom det genom det genom reglering som är baserad på historiska kostnader är möjligt att hindra uttag av överpris för reglerade produkter.

PTS fastställer inte på förhand priser som baseras på historiska kostnader, utan SMP-företaget prissätter själv sin produkt enligt den ålagda förpliktelsen.

Rättvisa och skäliga priser ska tillämpas på marknaden för samtalsterminering i fasta nät när det gäller andra SMP-företag än TeliaSonera. Före år 2011 tillämpades rättvis och skälig prissättning också av mindre SMP-operatörer vid samtalsterminering i mobila nät. PTS motiverar den för mindre SMP-operatörer gällande förpliktelsen att tillämpa rättvisa och skäliga priser med en proportionalitetsbedömning. Med hjälp av en rättvis och skälig prissättning når man samma slutresultat som genom tillämpning av LRIC-modellen, men utan krävande insatser för sådana företagsrelaterade beräkningar som LRIC-modellen förutsätter.

En rättvis och skälig prissättning motsvarar sådan annan prissättning som avses i LEK 4 kap. 11 §. Prissättningen är inte direkt relaterad till företagets kostnader men enligt lagens förarbeten får prissättningen inte underskrida företagets kostnader. Enligt PTS:s SMP-beslut gällande samtalsterminering i fasta nät avses med en rättvis och skälig prissättning priser som högst får uppgå till TeliaSoneras pris som fastställs på basis av LRIC-modellen för fasta nät. Dessutom ska prissättningen vara ömsesidig.

PTS fastställer inte ett rättvist och skäligt pris på förhand, utan SMP-företaget prissätter själv sin produkt i enlighet med den ålagda skyldigheten. PTS har publicerat en på kostnaderna för samtalsterminering i fasta nät och LRIC-modellen baserad prisrekommendation som i praktiken anger den högsta tillåtna prisnivån också för en rättvis och skälig prissättning.

I *Storbritannien* regleras marknaden för elektronisk kommunikation i Communications Act 2003 och som nationell regleringsmyndighet verkar Ofcom. Ofcom ska över huvud taget främja medborgarnas och konsumenternas intressen bl.a. genom att främja konkurrensen. Enligt lagen ska Ofcom iaktta de målsättningar och principer som anges i ramdirektivets artikel 8. Om det finns motstridighet mellan ramdirektivet och den nationella lagstiftningen ska ramdirektivets målsättningar och principer ges företräde.

Communications Act ger Ofcom relativt omfattande befogenheter att besluta om prisregleringsmetoder och kostnadsberäkningsmodeller utifrån vad Ofcom i det enskilda fallet anser vara ändamålsenligt. Enligt lagens 88 § kan Ofcom ålägga ett SMP-företag förpliktelser i fråga om prissättningen, om Ofcom på grund av en marknadsanalys konstaterar att SMP-företaget kan tillämpa oskäligt höga priser eller prispress. Förpliktelser ska åläggas på ett sätt som främjar effektiviteten och en hållbar konkurrens samt ger slutanvändarna största möjliga nytta. När Ofcom ålägger sådana förpliktelser ska den beakta de investeringar som SMP-företaget har gjort.

Enligt lagens 7 § ska Ofcom göra en konsekvensanalys alltid om en reglering sannolikt kommer att få stor betydelse för företagen eller den stora allmänheten eller om Ofcom på ett avgörande sätt ändrar sin tidigare policy. Ofcom har i sina anvisningar om konsekvensanalys meddelat att en konsekvensanalys kommer att fogas till merparten av besluten. I samband med konsekvensanalysen utreder Ofcom olika regleringsalternativ och deras inverkan på företagen inom branschen, olika användargrupper samt konkurrensförhållandena på marknaden. I samband med analysen kartläggs också alternativa kostnader och nyttoaspekter. Syftet med bedömningen är att välja det för varje situation bäst lämpade regleringsalternativet och att minska regleringens negativa sidoeffekter.

Enligt lagens 47(2) § kan Ofcom ålägga SMP-företag förpliktelser eller ändra endast om en åtgärd objektivt kan motiveras, om den är icke-diskriminerande och transparent samt om den står i ett rimligt förhållande till det mål som eftersträvas genom den.

Ofcoms övervakning av prissättningen inriktas huvudsakligen på SMP-företagens gällande och framtida priser. Ofcom har dock befogenhet att retroaktivt undersöka också SMP-företags tidigare prissättning och vid behov ta ställning till prissättningen antingen på basis av klagomål eller på eget initiativ.

I Storbritannien är de flesta marknaderna geografiskt uppdelade så att British Telecom (BT) har en betydande marknadsställning i hela landet med undantag för Hull-området som har en egen regional SMP-operatör, dvs. Kingston Communications (KCOM). På marknaden för samtalsterminering finns det också ett stort antal andra HMV-operatörer såväl i fasta som i mobila nät. De strängaste prissättningsskyldigheterna har ålagts BT medan KCOM:s prissättning i allmänhet är lindrigare reglerad.

Ofcom ålägger och bestämmer i SMP-besluten prissättningsskyldigheterna marknadsrelaterat och vid behov produktrelaterat. På grossistmarknaden för bredband har Ofcom differentierat prissättningsregleringen beroende på den geografiska konkurrenssituationen.

Trots att Ofcom har omfattande befogenheter när det gäller prissättningsskyldigheterna ålägger den vanligen endast ett fåtal prissättningsskyldigheter. Det är fråga om pristak, kostnadsorienterad prissättning samt en rättvis och skäligen prissättning. I vissa fall har Ofcom godkänt SMP-företags frivilliga åtagande när det gäller prissättning av vissa produkter. I sådana fall har företaget inte ålagts någon egentlig prissättningsskyldighet eller också är skyldigheten sekundär i förhållande till åtagandet. Prisrelaterade åtaganden gäller till exempel på marknaden för fasta förbindelser.

Ofcom publicerade år 2001 anvisningar om prisreglering och kostnadskalkyler. Anvisningarna är inte juridiskt bindande, vilket innebär att Ofcom vid behov kan avvika från dem. I anvisningarna är tjänsterna indelade i fyra klasser: 1) konkurrensutsatta tjänster, 2) nya tjänster, 3) potentiellt konkurrensutsatta tjänster och 4) icke-konkurrensutsatta tjänster. Klasserna 1 och 2 är inte utsatta för prisreglering. Enligt anvisningarna ska tjänster i klasserna 3 och 4 regleras enligt en s.k. priskorgsmodell, vilket innebär att den genom-

snittliga prisförändringen i fråga om priskorgen för reglerade produkter ska motsvara ett visst procenttal (RPI +/-X %). I anvisningarna konstateras dessutom att ett pris i allmänhet inte anses begränsa konkurrensen om det motsvarar högst totalkostnaderna för produktion av tjänsten och minst tilläggskostnaderna för produktionen. Ofcom använder också andra prisregleringsmetoder än den i anvisningen nämnda RPI +/-X-modellen.

Ofcoms övervakning av prissättningen är huvudsakligen inriktad på SMP-företagens nuvarande och framtida priser. Ofcom har dock befogenhet att retroaktivt undersöka också SMP-företags tidigare prissättning och vid behov ta ställning till den, antingen på grund av klagomål eller på eget initiativ.

Ofcom ålägger och bestämmer prissättningsskyldigheter i SMP-besluten marknadsrelaterat och vid behov produktrelaterat.

Pristak (network charge controls, NCC) är en av de prisregleringsmetoder som Ofcom använder. Med ett pristak kan det säkerställas att SMP-företag inte tar ut oskäligt höga priser. Ofcom använder i regeln den ovan nämnda RPI +/-X -modellen när den fastställer pristak.

Ofcom fastställer RPI +/-X -pristak för en på förhand bestämd period, i regel för fyra år åt gången. Detta innebär att BT får incitament att effektivisera sin verksamhet, eftersom BT får behålla de vinster som bolaget uppnår genom att sänka sina kostnader under den målsatta nivån.

Ofcoms kostnadsorienterade prissättningsskyldigheter innebär att de avgifter som SMP-företag tar ut på ett rimligt sätt ska härledas från kostnaderna för produktion av tjänsten. Kostnaderna beräknas enligt en framåtriktad, långsiktig modell som beaktar extra kostnader. Prissättningen får inkludera ett skäligt tillägg för allmänna kostnader samt en skälig avkastning på bundet kapital.

Enligt de anvisningar som Ofcom publicerade 2001 ska det kostnadsorienterade priset ligga mellan LRIC-kostnaderna för produktion av tjänsten och de fristående kostnaderna (stand alone cost, SAC). Ett SMP-företag kan fritt sätta sitt pris mellan dessa kostnadsnivåer.

I ett beslut om marknaden för tillträde till det fasta nätet har Ofcom uttryckligen kon-

staterat att ett kostnadsorienterat pris är ett pris som har bestämts med metoden LRIC+. Såsom kostnader för reglerade produkter ska i denna modell beaktas också en skälig andel av de gemensamma kostnaderna. Den skäliga avkastningen på kapitalet enligt LRIC-modellen ska bestämmas enligt WACC-modellen (Weighted Average Cost of Capital).

Ofcom tillämpar LRIC-prissättning också på prissättningen av de största nationella mobiloperatörernas samtalsterminering. Den tidigare tillämpade LRIC-modellen innehöll en andel som utgjordes av nätoperatörens allmänna kostnader. I mars 2011 ändrade Ofcom grunderna för bestämmande av priserna och började på mobilmarknaden i enlighet med kommissionens rekommendation tillämpa pure LRIC-modellen. Ofcom har för samtalsterminering fastställt årliga, successivt sjunkande högsta priser så att den reglerade prisnivån når pure LRIC-kostnadsnivån år 2015.

På marknaden för samtalsterminering både i det fasta och i det mobila nätet har mindre SMP-operatörer ålagts skyldighet att prissätta samtalstermineringen så att priserna är rättvisa och skäliga (fair and reasonable). Ofcom anser att skyldigheten står i rätt proportion till de ifrågakvarande företagens storlek, verksamhetsvolym och disponibla resurser.

I *Danmark* regleras marknaden för telekommunikation i lagen om elektroniska kommunikationsnät och tjänster (Lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester, lov nr 169 af 03/03/2011). Lagen trädde i kraft 25.5.2011.

Som nationell regleringsmyndighet verkar från och med 1.1.2012 ett verket Erhvervsstyrelsen, (ERST) under ministeriet för ekonomi och tillväxt. Till verket har överförts den tidigare teledirektoratets IT- och telestyrelsens uppgifter. Enligt den nya telelagen har ERST befogenhet att bestämma vilka tillsynsmetoder som ska användas i samband med SMP-företagens prisreglering. ERST analyserar också marknaden regelbundet och ålägger SMP-företagen skyldigheter.

I lagens 46 § föreskrivs om de prissättningskyldigheter som ska åläggas SMP-

företag. Enligt lagen kan ett SMP-företag åläggas prissättningskyldighet om företaget på grund av bristfällig konkurrens tar ut överstora priser eller tillämpar prispress till skada för slutanvändarna. När en prissättningskyldighet åläggs måste de investeringar som SMP-företaget gjort tas i beaktande. Vidare måste en skälig avkastning på relevant investerat kapital tillåtas, med beaktande av den risk som är förenad med investeringen. Vid bedömningen av de risker som är förenade med nya nätinvesteringar är det skäl att beakta den risknivå som gäller då investeringen görs. När prissättningskyldigheter åläggs måste det säkerställas att den prissättningskyldighet som används främjar effektiviteten, skapar varaktig konkurrens och gynnar konsumenterna.

I den tidigare lagstiftningen ingick en uttömmande uppräkningsmetod av prisregleringsmetoderna på lagnivå. Enligt den gamla telelagen som upphävdes år 2011 kunde på grossistmarknaden tillämpas någon av de i lagen nämnda fyra prissättningsmodellerna: modellen som var baserad på historiska kostnader, modellen som var baserad på bästa praxis (best practice), modellen som var baserad på slutanvändarpriser (retail minus) eller LRAIC-modellen (Long Run Average Incremental Cost). Det har inte varit möjligt att tillämpa LRAIC-modellen på slutanvändarmarknaden men i övrigt har de prissättningsmetoder som använts motsvarat regleringen på grossistmarknaden.

I den nya lagen nämns inte längre de prissättningsmetoder som används vid SMP-regleringen. Enligt lagens förarbeten har syftet med reformen varit att göra prisregleringen flexiblare och göra det möjligt att använda nya regleringsmetoder eller kombinationer av olika metoder. Vid regleringen ska emellertid i princip tillämpas samma metoder som under den tidigare lagens giltighetstid. Enligt den nya lagens 46.8 § har ERST befogenhet att utfärda närmare föreskrifter om prissättningskyldigheter samt om utformningen, tillämpningen och uppdateringen av skyldigheterna. ERST kan för det första utfärda föreskrifter om när och i vilken utsträckning aktörerna inom området ska höras under beredningen av prisregleringen. ERST har utfärdad föreskrifter om prissättningsförfaran-

dena (Bekendtgørelse om priskontrolmetoder BEK nr 385). Föreskrifterna trädde i kraft den 25 maj 2011. Enligt föreskrifterna kan ERST använda en eller flera av de fyra metoder för övervakning av prissättningen som närmare anges i föreskrifterna. De metoder som nämns i föreskrifterna är LRAIC, metoden som är baserad på historiska kostnader, metoden som är baserad på minimipris samt en skälig prissättning.

ERST har publicerat noggranna beskrivningar av de LRAIC-prissättningsmodeller som verket använder i fråga om det mobila och det fasta nätet. ERST har dessutom publicerat en modell för övervakning av förekomsten av prispress.

ERST har befogenhet att också retroaktivt ingripa i SMP-företags prissättning. ERST kan undersöka SMP-företags tidigare tillämpade priser och avgöra om de är lagliga. Beslut om retroaktiv prissättning kan ha betydelse för konkurrerande teleföretag bl.a. då de vänder sig till allmänna domstolar för att få skadestånd för lagstridig prissättning.

ERST har befogenhet att för varje reglerad marknad välja den prissättningsmetod som bäst lämpar sig för att avhjälpa konstaterade konkurrensproblem. Prissättningssskyldigheter åläggs genom SMP-beslut. I Danmark finns det endast ett SMP-företag på nästan alla reglerade marknader, dvs TDC A/S, vilket innebär att prisregleringen huvudsakligen gäller endast ett företag. På marknaden för samtalsterminering i mobila nät gäller prisregleringen dock samtliga nätföretag. På marknaden för samtalsterminering i fasta nät är det för närvarande endast TDC som är föremål för prisreglering.

ERST syftar till att i mån av möjlighet i samband med regleringen av grossistmarknaden använda enhetliga metoder på alla reglerade marknader. ERST anser att det på detta sätt är möjligt att garantera enhetlig prissättning i hela värdekedjan och att säkerställa likvärdiga incitament både när det gäller nätkonkurrensen och när det gäller tjänstekonkurrensen. ERST använder huvudsakligen LRAIC-modellen för prisreglering, men prissättningssskyldigheterna varierar i någon mån både marknadsvis och produktvis. En prissättning som är baserad på historiska kostnader tillämpas huvudsakligen endast på

produkter som på grund av deras ringa betydelse eller av någon annan orsak inte har tagits med i LRAIC-modellen.

Sammanfattning

Författningsnivån när det gäller prisregleringen varierar i stor utsträckning från land till land. I Storbritannien och Danmark är regleringen på lagnivå mycket öppen och generell. Regleringsmyndigheterna har getts omfattande befogenheter att välja den regleringsmetod som de anser vara bäst lämpad i det enskilda fallet. Storbritanniens regleringsmyndighet Ofcom har gett endast ett fåtal allmänna anvisningar om de modeller för prisreglering som myndigheten tillämpar. Däremot preciserar Ofcom de metoder som tillämpas i samband med prisregleringen och detaljerna i metoderna i de beslut om betydande marknadsinflytande (SMP) som gäller respektive marknad. I Danmark fastställs prisregleringsmetoderna i regleringsmyndighetens föreskrifter. I Sverige beskrivs regleringsmetoderna huvudsakligen på lagnivå medan regleringsmyndighetens befogenhet gäller endast den detaljerade tillämpningen av respektive prisregleringsmetod.

De tyngsta prisregleringsskyldigheterna i alla de länder som undersökningen omfattar har ålagts det största riksomfattande SMP-företaget. Vid reglering av mindre teleföretag används ofta metoder som är lättare, både från regleringsmyndighetens och från teleföretagets synpunkt. Exempelvis prissättningen av samtalsterminering är både i Storbritannien och i Sverige bunden till det största SMP-företagets reglerade priser. Om mindre teleföretags priser regleras enligt LRIC-modellen, är denna modell gemensam för hela marknaden. I inget av de länder som undersökningen omfattar används flera parallella LRIC-modeller för enskilda teleföretag.

Modellen CCA FAC som i stor utsträckning används av Ofcom och är baserad på nettoåteranskaffningsvärdet i fråga om vissa totalkostnader, är den prisregleringsmetod som för närvarande används i Finland. Ofcoms modell är inte strikt bunden till avskrivningstider. Exempelvis i fråga om tillträde till accessnät är modellen baserad på en s.k. kontinuerligt uppdaterad nätmodell där

avskrivningskostnaderna bestäms på basis av nätkomponenternas faktiska användningstid.

LRIC-prissättning tillämpas i någon form i samtliga länder som undersökningen omfattar, oftast vid prissättning av samtalsterminering. LRIC-modellerna är omfattande och komplicerade och de har i allmänhet helt eller delvis utvecklats av konsulter. Modellerna uppdateras och preciseras regelbundet. En förutsättning för tillämpning av LRIC är att myndigheten kan förutse utvecklingen på marknaden, eftersom flera av de parametrar som modellerna bygger på avser bl.a. utvecklingen av kommande års trafikvolymer och efterfrågan på produkter.

Vid beräkning av nåttillgångarnas långsiktiga värde används vanligen nuvärdet. De LRIC-modeller som är i användning och även Ofcoms kostnadsmodell CCA FAC är baserade på nåttillgångarnas nuvärde. Regleringsmyndigheterna anser att en reglering som baserar sig på nuvärden bäst anger prisnivån på konkurrensutsatta marknader och skapar incitament för både SMP-företags och deras konkurrenters nätinvesteringar.

I Sverige och Danmark används en prisregleringsmetod som är baserad på historiska kostnader. Den på historiska kostnader baserade metoden används för reglering av produkter som inte är anpassade till LRIC-kostnadsmodellen, antingen på grund av deras ringa betydelse eller på grund av att de inte i övrigt har egenskaper som lämpar sig för LRIC-modellering. Dessutom har man i Sverige ansett att en regleringsmodell som är baserad på historiska kostnader är motiverad på marknaden för televisions- och radiotjänster, eftersom det enligt PTS sannolikt inte kommer att byggas konkurrerande nät på denna marknad.

I alla de länder som omfattas av undersökningen ingår i det reglerade priset en rimlig avkastning på investerat kapital. I samtliga länder används samma metod för att definiera vad som avses med rimlig avkastning. Avkastningsprocenten fastställs enligt WACC- och CAPM-modellerna, både när det gäller LRIC-modellerna och andra kostnadsbaserade prissättningsmodeller.

Priserna på de viktigaste reglerade grossistprodukterna fastställs i praktiken på förhand i Tyskland, Danmark och Storbritanni-

en. De reglerade priserna fastställs årligen eller för en längre på förhand bestämd period, högst fyra år. Vanligen fastställs priserna i euro. På vissa marknader, i synnerhet när det är fråga om samtalsterminering, används gradvis sjunkande prisnivåer. Prisnivåer används allmänt i synnerhet då regleringsmyndigheten ändrar prissättningsmodellen, exempelvis gör ändringar i en LRIC-modell. Ofcom använder vid förhandsreglering av priser en RPI +/-X -prissättning som är bunden till index och effektiviseringsmål. I Sverige bestäms SMP-företags prissättning inte på förhand. PTS beräknar årligen kostnaderna för produkter som är reglerade enligt LRIC-modellen, men prissättningen är på SMP-företagets ansvar och företaget kan sätta priserna inom vissa marginaler.

I Storbritannien har Ofcom lagstadgad skyldighet att i samband med prissättnings-skyldigheten också bedöma konsekvenserna av regleringen. Ofcom ska utreda hur olika prissättningsalternativ påverkar marknadsaktörerna och bedöma vilket alternativ som i ett helhetsperspektiv är bäst och har minst skadliga biverkningar. Motsvarande bedömning av regleringens konsekvenser ingår också i Sveriges PTS:s SMP-beslut.

Regleringsmyndigheterna i både Storbritannien och i Tyskland har en särskild lagstadgad skyldighet att främja en enhetlig prisreglering. Också i Danmark och Sverige har regleringsmyndigheterna anfört regleringens enhetlighet som motivering för prisregleringsskyldigheter som de ålagt.

Både i Danmark och i Tyskland ger regleringsmyndigheterna noga akt på att regleringen inte leder till prispress. I Danmark har ERST utvecklat en speciell beräkningsmodell för analys av eventuell prispress. Då regleringsmyndigheten på eget initiativ beaktar prispress minskar risken för att regleringen snedvrider konkurrensen. Prispress har visat sig vara ett betydande konkurrensproblem i synnerhet på bredbandsmarknaden. Både prissättningsnivå och den omständigheten att regleringsmyndigheten har ålagts att ge akt på prispressen möjliggör en helhetsbedömning, vilket innebär att man bättre kan överblicka hela leveranskedjan. Då kan man i större utsträckning i fråga om prisregleringen av grossistprodukter beakta också reglering-

ens effekter på detaljistmarknaden, samt konsumenternas och användarnas synpunkter.

Tryggande av kontinuiteten

Kommunikationsministeriet lät hösten 2012 göra en jämförande utredning av hur regleringen av elektronisk kommunikation och tryggheten av tjänsternas kontinuitet är ordnad i åtta europeiska länder. Undersökningen omfattade Sverige, Danmark, Norge, Estland, Tyskland, Storbritannien, Holland och Spanien. Utredningen tillhandahålls av kommunikationsministeriet.

I utredningen behandlas de viktigaste författningarna och deras uppbyggnad för de nämnda ländernas vidkommande. Avsikten är att utreda olika aktörers rättigheter och skyldigheter när det gäller att förebygga störningar och kränkningar av informationssäkerheten samt att reagera på störningar. Dessutom granskas teleoperatörernas skyldigheter när det gäller beredskap för undantagsförhållanden och störningssituationer genom planering och andra åtgärder samt operatörernas skyldigheter när det gäller att informera om störningar och kränkningar av informationssäkerheten eller hot om störningar och kränkningar.

I utredningen behandlas mera i detalj också de kvalitetskrav som ställs på nät och tjänster. Företagen är skyldiga att dokumentera och skydda uppgifter om informations- och kommunikationssystem som är kritiska med tanke på televerksamheten och samhällets säkerhet, i synnerhet uppgifter om placering av kablar. Dessutom behandlas eventuella skyldigheter som gäller beredskap att upprätthålla nät och tjänster under vissa förhållanden, med respektive stats territorium som utgångspunkt.

Enligt *Sveriges lag om elektronisk kommunikation* ska den som tillhandahåller allmänna kommunikationsnät eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att verksamheten uppfyller rimliga krav på driftsäkerhet. De åtgärder som vidtas ska vara ägnade att skapa en säkerhetsnivå som, med beaktande

av tillgänglig teknik och kostnaderna för att genomföra åtgärderna, är anpassade till risken för störningar och avbrott. I Sverige föreskrivs det i allmänna bestämmelser på lagnivå om kvalitetskrav som gäller elektroniska kommunikationsnät och tjänster, medan PTS utfärdar detaljerade föreskrifter om kvalitetskrav.

Företagen åläggs skyldigheter och rättigheter i PTS:s allmänna råd (PTSFS 2007:2) som inte är direkt förpliktande men representerar PTS:s tolkning av vad som avses med en rimlig säkerhetsnivå. Enligt PTS:s allmänna råd ska företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät och tjänster bedriva ett kontinuerligt och systematiskt säkerhetsarbete, som i huvudsak bör vara framåtsyftande och långsiktigt samt bör omfatta såväl normala driftförhållanden som extraordinära händelser. Enligt PTS bör rutiner och handlingsplaner, resultat och bedömningar inom ramen för riskanalysen och riskhanteringen, samt uppföljningen av inträffade avbrott och störningar dokumenteras och hållas uppdaterade.

Enligt kommunikationslagen får PTS dessutom meddela föreskrifter om krav på lägsta tjänstekvalitet när det gäller företag som tillhandahåller allmänna kommunikationsnät, om det behövs för att förebygga förhindrad eller långsam trafik i nätet eller försämring av kvaliteten på allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster. Några sådana krav har för närvarande inte meddelats.

Det finns veterligen inga bestämmelser som gäller lagring eller skyddande av information om telekablar. I Sverige finns det inte heller bestämmelser om skyldighet att i vissa situationer ha beredskap för upprätthållande av nät från Sveriges territorium. I Sverige gäller inga direkt bindande förpliktelser för användare av enskilda nät, när det gäller att garantera störningsfri elektronisk kommunikation. För slutanvändare gäller icke-bindande anvisningar och rekommendationer om internetsäkerhet på ett allmänt plan.

I *Norges lag om elektronisk kommunikation* (Lov om elektronisk kommunikasjon 2003-7-4-83) föreskrivs bl.a. om kravet att elektroniska kommunikationsnät ska vara

störningsfria. Lagen ställer detaljerade krav på elektroniska kommunikationsnät, tjänster, utrustning och anläggningar, i syfte att säkerställa kompbiliteten mellan nät och tjänster samt säkerställa bl.a. nätens kvalitet och undvika skadliga störningar.

I kommunikationslagen åläggs tjänsteleverantörer att vidta säkerhetsåtgärder i syfte att skydda kommunikation i sina egna elektroniska nät och -tjänster. Enligt lagens förarbeten innebär denna skyldighet krav som gäller informationssäkerheten för förmedlad kommunikation och information om förmedlingen. Vid övervägandet av vilka åtgärder som behövs ska tjänsteleverantören beakta de bästa lösningar som förekommit på marknaden under alla tider samt kostnaderna för åtgärderna. Åtgärderna ska stå i proportion till eventuella risker och kostnaderna ska stå i rätt förhållande till den säkerhetsnivå som uppnåtts.

I kommunikationslagen föreskrivs om tjänsteleverantörens skyldighet att tillhandahålla tillräckligt säkra elektroniska kommunikationsnät och -tjänster också i kris- och krigssituationer. Tjänsteleverantören ska upprätthålla den beredskap som behövs och vid behov prioritera helheter som är viktiga för kommunikationen.

I kommunikationsförordningen (Ekomforskriften 2004-02-16-401) preciseras tjänsteleverantörernas skyldigheter när det gäller säkerhet och beredskap. Enligt förordningen ska aktörerna inneha och tillhandahålla information om användarna, göra upp planer och vidta säkerhetsåtgärder i syfte att upprätthålla den elektroniska kommunikation som behövs och prioritera användare som tilldelats från samhällets synpunkt kritiska uppdrag. Det är fråga om offentliga eller enskilda användare som en myndighet har gett ansvar för upprätthållande av samhällets funktionsförmåga i kris- och nödsituationer och som är kunder hos företag som tillhandahåller tjänster och nät.

I Norge finns inga uttryckliga skyldigheter som uteslutande gäller lägesinformation om kablar. I Norges lagstiftning finns inte heller några bestämmelser enligt vilka nät i vissa situationer ska upprätthållas från statens territorium. I Norge har inte heller för enskilda aktörer som använder elektronisk kommuni-

kation uppställts skyldigheter i fråga om den elektroniska kommunikationens säkerhet.

I *Estlands* viktigaste lag om elektroniska kommunikationsnät och -tjänster (Elektroonilise side seadus, RT I, 3.7.2012, 15, nedan kommunikationslagen) föreskrivs bl.a. om allmänna elektroniska kommunikationsnät och om elektroniska kommunikationstjänster som ska vara allmänt tillgängliga. På kommunikationsnäten ställs också tekniska kvalitetskrav samt krav som gäller leverans av kommunikationstjänster.

Teleföretagen är skyldiga att vidta tillbörliga tekniska och organisatoriska åtgärder för hantering av risker som riktas mot nätens och tjänsternas säkerhet och integritet. Åtgärderna ska stå i proportion till eventuella nödsituationer, garantera att störningar i så liten utsträckning som möjligt påverkar kommunikationstjänsternas och därtill anslutna näts integritet och säkerhet samt säkerställa tjänsternas kontinuitet.

Bestämmelser om kommunikationsnät och -tjänster finns dessutom i lagen om nödtillstånd (Hädaolukorra seadus, RT I 2009, 39, 262; RT I, 30.12.2011, 44 nedan nödtillståndslagen). Enligt nödtillståndslagen ska företag som tillhandahåller oundgängliga kommunikationstjänster utarbeta en riskutredning gällande tjänsternas kontinuitet och göra upp en plan för de oundgängliga tjänsternas kontinuitet som tillhandahålls av företaget.

Enligt nödtillståndslagen anses en tjänsteleverantör vara leverantör av oundgängliga kommunikationstjänster då tjänsterna används av minst tusen slutanvändare. Enligt lagen avses med leverans av oundgängliga tjänster sådan prestationsförmåga för upprätthållande av oundgängliga kommunikationstjänster som krävs för kontinuerlig verksamhet samt möjlighet att efter en störning återuppta kontinuerliga oundgängliga tjänster.

I Estland är planeringsarbete som gäller kablar offentligt, vilket innebär att informationen om kablar är dokumenterad och i princip allmänt tillgänglig.

Den viktigaste lagen om elektronisk kommunikation i *Tyskland* är telekommunikationslagen (Telekommunikationsgesetz). Lagen ålägger skyldigheter när det gäller företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät och -tjänster, men inte abonnenter av elektroniska kommunikationstjänster.

Enligt telekommunikationslagen ska tjänsteleverantörer som tillhandahåller elektroniska kommunikationstjänster vidta åtgärder bl.a. för att garantera telekommunikationens konfidentialitet. Leverantörerna av allmänna telekommunikationstjänster ska vidta de åtgärder som behövs i fråga om den tekniska utrustning och de lokaler som de förfogar över, för att undvika störningar som leder till allvarliga störningar i nät och tjänster och som innebär säkerhetsrisker för näten och tjänsterna. Systemen ska framför allt skyddas mot intrång samt mot naturkatastrofer och allvarliga farsituationer. Enligt telekommunikationslagen ska nätoperatorerna vidta de åtgärder som behövs för att trygga kontinuerlig tillgång till telekommunikationstjänster.

Telekommunikationslagen ålägger nätoperatorer samt teleföretag som tillhandahåller allmänna kommunikationsnät och -tjänster att utse en säkerhetstjänsteman och göra upp en säkerhetsplan som innehåller en beskrivning av de nät som ansluter sig till verksamheten och de tjänster som tillhandahålls, av sannolika säkerhetsrisker samt av tekniska och av andra åtgärder som har vidtagits i syfte att förebygga säkerhetsrisker. Säkerhetsplanen ska läggas fram för tillsynsmyndigheten (Bundesnetzagentur) som godkänner planen och vid behov kräver att det görs ändringar i den.

I den tyska lagstiftningen finns inga bestämmelser som direkt gäller privata nätkunders skyldighet att delta i åtgärder för att trygga störningsfri och säker kommunikation. I Tysklands lagstiftning finns veterligen inga uttryckliga bestämmelser som direkt förpliktar företag att med tanke på vissa situationer ha beredskap att upprätthålla nät från landets territorium.

I *Storbritannien* regleras de elektroniska kommunikationsnäten och -tjänsterna i första hand genom kommunikationslagen (Com-

munications Act 2003). Kvalitetskraven på trådlösa kommunikationstjänster bestäms i Storbritannien i en förordning om allmän elektronisk kommunikation och trådlösa telefonitjänster (The Electronic Communications and Wireless Telegraphy Regulations 2011) och de i förordningen nämnda kraven och licensavtalen. Allvarliga försummelser av kvalitetskraven kan leda till att Ofcom återkallar licensen. Tjänsteleverantören är också skyldig att förhindra eller minimera att slutanvändare påverkas negativt av störningar.

Företag som vill komma in på kommunikationsmarknaden ska utöver de krav som ställs i kommunikationslagen och den ovan nämnda förordningen uppfylla de allmänna krav som Ofcom ställer på dem som har rätt att tillhandahålla kommunikationstjänster (General Conditions of Entitlement, nedan Ofcoms allmänna krav). Enligt de allmänna kraven ska företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät och/eller -tjänster vidta alla nödvändiga åtgärder för att så långt som möjligt säkerställa att de allmänna kommunikationstjänsterna och telefonitjänsterna fungerar på ett ändamålsenligt och effektivt sätt samt att tjänsterna kan tillhandahållas i allvarliga störnings- och force majeure-situationer. Dessutom kräver Ofcom att företag som upprätthåller allmänna kommunikationsnät eller telefonitjänster har beredskap för nödsituationer genom arrangemang som gör det möjligt att leverera tjänster som behövs vid storolyckor och att snabbt reparera näten.

I Storbritanniens lagstiftning finns inga bestämmelser om lagring eller skyddande av information i informations- och kommunikationssystemen. I Storbritannien upprätthålls veterligen inte något allmänt register med lägesinformation om kablar. Inte heller finns det i Storbritanniens lagstiftning några bestämmelser som direkt gäller skyldighet för användare av enskilda elektroniska kommunikationstjänster att delta i säkerställandet av störningsfria eller säkra kommunikationer. I Storbritannien gäller veterligen inte heller skyldigheter eller pågår projekt som skulle innebära att leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster är skyldiga att upprätthålla sina system från landets territorium.

I *Spanien* har de viktigaste bestämmelserna om elektroniska kommunikationsnät och -tjänster tagits in i en telekommunikationslag (Ley 32/2003, de 3 de noviembre General de Telecomunicaciones 32, 3, nedan *telekommunikationslagen*). Enligt telekommunikationslagen ska nätoperatörer och tjänsteleverantörer som tillhandahåller allmänna kommunikationsnät och -tjänster på ett ändamålsenligt sätt hantera de säkerhetsrisker som är förenade med näten och tjänsterna för att trygga en tillräcklig säkerhetsnivå och undvika eller minimera eventuella störningars inverkan på användarna och anslutna nät. I anvisningar (ITC/912/2006) som har utfärdats om kommunikationstjänsternas kvalitet åläggs tjänsteleverantörerna att ge slutanvändarna information om kvaliteten på tjänsterna, med hjälp av de kvalitetsparametrar som nämns i anvisningarna.

Operatörerna ska säkerställa tillgången till allmänna telefonitjänster i allvarliga störnings- eller force majeure-situationer samt vidta alla åtgärder som behövs för att säkerställa störningsfri tillgång till nödtjänster. I förordning 1720/2007 om behandling av personuppgifter föreskrivs om säkerhetsåtgärder i samband med behandlingen. Sådana åtgärder är bl.a. upprättande av säkerhetsdokument och vidtagande av säkerhetsåtgärder som avses i dokumentet.

I *Spanien* förs veterligen inget allmänt register över lägesinformation om kablar. I *Spanien* gäller veterligen inte heller några förpliktelser som innebär att leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster är skyldiga att ha beredskap för upprätthållande av sina system från landets territorium. Enligt telekommunikationslagen ska emellertid nät, tjänster, utrustning och anläggningar som är nödvändiga för landets försvar i vissa situationer erbjudas till staten för användning. På användningen tillämpas då särskilda bestämmelser.

Hollands viktigaste bestämmelser om elektroniska kommunikationsnät finns i en lag om kommunikationstjänster (Wet van 19 oktober 1998, Telecommunicatiewet, nedan *telekommunikationslagen*). I telekommunikations-

lagen föreskrivs bl.a. om nätens och tjänsternas kvalitet samt om verksamhetens kontinuitet. Enligt lagen ska tjänsteleverantörer vidta de tekniska och organisatoriska åtgärder som behövs för hantering av risker som ansluter sig till nätens och tjänsternas säkerhet och integritet. Dessutom förutsätts att tjänster ska kunna tillhandahållas också under exceptionella förhållanden, exempelvis i krigs- och krissituationer.

Teleföretagen åläggs att vidta åtgärder för att förhindra störningar och kränkningar av informationssäkerheten. Innebörden av dessa åtgärder varierar beroende på aktören. I början av 2013 trädde ett ministeriebeslut om verksamhetens kontinuitet (Besluit Continuïteit) i kraft. I beslutet anges närmare vilka säkerhetsåtgärder som kommer i fråga. Ett minimikrav är att verksamheten ska fortsätta utan avbrott. Teleföretagen ska vidta de åtgärder som behövs för att säkerställa tillgången på allmänna telefonitjänster och allmänna elektroniska kommunikationsnät i händelse av tekniska störningar eller omfattande störningssituationer. I sådana fall ska förpliktelserna uppfyllas utan hänsyn till kostnaderna.

Enligt telekommunikationslagen ska teleföretagen ha beredskap för undantagssituationer och störningar och vid behov när som helst kunna vidta nödvändiga åtgärder. Företagen ska också ha en uppdaterad kontinuitetsplan. I planen ska nämnas en person som ansvarar för nätens och tjänsternas kontinuitet och som ska rapportera om kränkningar av säkerheten eller integriteten. Personen i fråga ska också fungera som kontaktperson då myndigheten ber om information eller undersöker om kontinuitetsplanen har iakttagits. Radiokommunikationsmyndigheten får vid behov granska planen.

Teleföretagen är skyldiga att upprätta och följa kontinuitetsplanen. De ska varje år göra ett sammandrag och bedöma säkerhetsriskerna samt nätens och tjänsternas integritet. Resultaten ska behandlas i kontinuitetsplanen. I kontinuitetsplanen ska dessutom nämnas vilka åtgärder som i undantagssituationer ska vidtas för att trygga tjänsternas och nätens kontinuitet.

I *Holland* får information om kablar lämnas ut endast i samband med grävarbeten. I ex-

ceptionella situationer kan ministern med stöd av telekommunikationslagen utfärda föreskrifter om upprätthållande och användning av nät i syfte att trygga tillgången till allmänna nät och tjänster.

I Danmark regleras de elektroniska kommunikationsnäten genom lag och ministeriernas föreskrifter på lagnivå. De viktigaste bestämmelserna om elektroniska kommunikationsnät och -tjänster finns i lagen om elektroniska kommunikationsnät och -tjänster (Lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester 169/2011, nedan *telelagen*). Enligt de föreskrifter (445/2011) som utfärdats om dataskydd för elektroniska kommunikationsnät och -tjänster ska en tjänsteleverantör som äger ett kommunikationsnät ständigt ha en reservplan för beredskap och åtgärder i nödsituationer.

I Danmark är företagen inte uttryckligen i lag ålagda att dokumentera eller skydda sådan information om data- eller kommunikationssystem som är kritisk med tanke på televerksamheten eller samhällets säkerhet, men en sådan förpliktelse kan anses ingå i skyldigheten att skydda informationen i de elektroniska kommunikationsnäten och -tjänsterna samt att upprätthålla beredskap. Nätoperatörerna och tjänsteleverantörerna ska sålunda i samband med planeringen och verksamheten vidta nödvändiga tekniska och organisatoriska åtgärder i syfte att hantera de risker som är förenade med kommunikationsnätens och -tjänsternas informationssäkerhet. På motsvarande sätt kan det anses att den allmänna bestämmelsen om informationssäkerhet kan tillämpas på de elektroniska kommunikationssystemen och -näten.

Bostads-, stads- och landsbygdsministeriet (Ministeriet for by-, bolig og landdistrikter) för ett register med information om underjordiska kablar. Alla som professionellt utför grävarbeten har tillgång till detta register.

I Danmarks lagstiftning finns inga bestämmelser om beredskap för att i vissa situationer upprätthålla nät eller tjänster från statens territorium eller bestämmelser som skulle ålägga användare eller abonnenter att se till att nätutrustning, interna nät och andra system är ofarliga och informationssäkra.

2.2.2 EU:s lagstiftning

Bestämmelser om kommunikationsmarknaden finns i fem direktiv om elektronisk kommunikation, som alla antogs den 14 februari 2002 och har publicerats i Europeiska gemenskapernas officiella tidning den 24 april 2002.

Dessa direktiv är Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (nedan *ramdirektivet*), Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/19/EG om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter (nedan *tillträdesdirektivet*), Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/20/EG om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (nedan *auktorisationsdirektivet*), Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/22/EG om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (nedan *direktivet om samhällsomfattande tjänster*) samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG om behandling av personuppgifter om integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (nedan *direktivet om integritet och elektronisk kommunikation*).

Europaparlamentet och rådet antog den 20 november 1998 direktivet 98/84/EG om det rättsliga skyddet för tjänster som bygger på eller utgörs av villkorad tillgång (*direktivet om villkorad tillgång*).

De ovan nämnda direktiven om elektronisk kommunikation har senare uppdaterats och ändrats genom två direktiv. Det ena är Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/140/EG om ändring av direktiv 2002/21/EG om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, direktiv 2002/19/EG om tillträde till och samtrafik mellan elektroniska kommunikationsnät och tillhörande faciliteter och direktiv 2002/20/EG om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Det andra ändringsdirektivet som också antogs den 25 november 2009 är Europaparlamentets och rådets

direktiv om ändring av direktiv 2002/22/EG om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationsnät, direktiv 2002/58/EG om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation och förordning (EG) nr 2006/2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen.

Båda direktiven har den 18 december 2009 publicerats i Europeiska gemenskapernas officiella tidning och implementerats i den nationella lagstiftningen den 25 maj 2011.

Utöver dessa fem direktiv om elektronisk kommunikation har den föreslagna lagen samband med fyra andra direktiv. Dessa är Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/24/EG om lagring av uppgifter som genererats eller behandlats i samband med tillhandahållande av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster eller allmänna kommunikationsnät och om ändring av direktiv 2002/58/EG (nedan *direktivet om lagring av identifieringsinformation*), Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (nedan *direktivet om audiovisuella medietjänster*), Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/31/EG om vissa rättsliga aspekter på informationssamhällets tjänster, särskilt elektronisk handel, på den inre marknaden (nedan *direktivet om elektronisk handel*) samt Europaparlamentets och rådets direktiv 98/84/EG om det rättsliga skyddet för tjänster som bygger på eller utgörs av villkorad tillgång (nedan *direktivet om villkorad tillgång*).

Dessutom har Europeiska kommissionen antagit två förordningsförslag som senare kan få betydelse för den föreslagna lagens innehåll. Dessa är förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter COM(2012) 11 final (nedan *allmänna uppgiftsskyddsförordningen*) och förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om åtgärder för att säkerställa

en hög gemensam nivå av nät- och informationssäkerhet i hela unionen COM(2013) 48 final (nedan *nät- och informationssäkerhetsdirektivet*).

I detta kapitel redogörs i korthet för de ovan nämnda direktiven, direktivförslagen och förordningsförslagen.

Ramdirektivet

Avsikten med ramdirektivet som antogs år 2002 var att skapa ett enhetligt regleringssystem för elektroniska kommunikationstjänster och -nät samt därtill anslutna funktioner och tjänster inom Europeiska unionen. Det centrala syftet med ramdirektivet var att förtydliga de nationella regleringsmyndigheternas, exempelvis Kommunikationsverkets ställning genom att föreskriva om principerna för deras verksamhet samt om regleringsmyndigheternas målsättningar och uppgifter.

I och med ramdirektivet har det skapats en ram för regleringsmyndigheternas ingripande i störningar på marknaden för elektroniska kommunikationsnät och -tjänster. Utgångspunkten är den att regleringsmyndigheterna inte ska ingripa i marknadens funktion. De särskilda skyldigheter som åläggs företagen är baserade på störningar som konstaterats genom marknadsanalyser.

Avsikten med de ändringar som år 2009 gjordes i ramdirektivet var bl.a. att åstadkomma en bättre samordning av europeisk regleringspraxis genom mera detaljerade procedurbestämmelser som innebär att den nationella regleringsmyndighetens beslutsfattande sker efter att yttranden inhämtats från kommissionen och andra medlemsstaters regleringsmyndigheter samt från en helt ny aktör, dvs. från Organet för europeiska regleringsmyndigheter för telekommunikationer.

Direktivet är en åtgärd som syftar till totalharmonisering, vilket innebär att teleföretag inte får åläggas längre gående skyldigheter i den nationella lagstiftningen.

Auktorisationsdirektivet

Syftet med auktorisationsdirektivet är att skapa förutsättningar för en inre marknad för elektroniska kommunikationsnät och -

tjänster genom harmonisering och förenkling av de allmänna villkor som gäller auktorisation för sådana nät och tjänster. Systemet för utfärdande av auktorisationer för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster bör, genom en så långt gående harmonisering som möjligt, vara så lite betungande som möjligt, för att stimulera framväxten av nya elektroniska kommunikationsnät och alleuropeiska kommunikationsnät och kommunikationstjänster och för att tjänsteleverantörer och konsumenterna ska kunna dra nytta av de stordriftsfördelar som en inre marknad innebär.

Direktivet är en åtgärd som syftar till totalharmonisering, vilket innebär att teleföretagen i den nationella lagstiftningen inte får åläggas längre gående skyldigheter.

I de ändringar som gjorts i auktorisationsdirektivet understryks ytterligare principen om tjänste- och teknikneutralitet. Ett viktigt syfte med reformen är att främja och säkerställa en effektiv användning av radiofrekvenser.

Tillträdesdirektivet

Syftet med tillträdesdirektivet är att harmonisera det sätt på vilket medlemsstaterna reglerar marknaden mellan leverantörer av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Tillträdesdirektivets bestämmelser ska tillämpas på elektroniska kommunikationsnät på sådana marknader för produkter och tjänster som definieras i ramdirektivet, för att marknadsproblem som konstaterats mellan leverantörer av tillträde och samtrafik ska kunna lösas.

Bestämmelserna gäller bl.a. tillträde till kommunikationsnät, med andra ord i vilka situationer och på vilka grunder teleföretagen är skyldiga att ge konkurrerande företag tillträde till sin egendom. Syftet med tillträdesdirektivet är att garantera företagen en i rättsligt hänseende stabil verksamhetsmiljö genom att definiera deras centrala rättigheter och skyldigheter. Enligt tillträdesdirektivets motivering (2) ska tjänster varigenom innehåll så som saluföring av ett utbud av ljud- eller tv-sändningsinnehåll tillhandahålls inte omfattas av det gemensamma regelverket för

elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster.

Direktivet är en åtgärd som syftar till totalharmonisering, vilket innebär att teleföretagen i den nationella lagstiftningen inte får åläggas längre gående skyldigheter.

Direktivet om samhällsomfattande tjänster

Syftet med direktivet om samhällsomfattande tjänster är att i första hand genom effektiv konkurrens säkerställa att det finns allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster av god kvalitet. För den händelse att konkurrensen inte räcker för att på ett tillfredsställande sätt säkerställa alla användares behov, föreskrivs i direktivet om tillhandahållande av s.k. samhällsomfattande tjänster och om täckande av kostnaderna för sådana.

Med samhällsomfattande tjänster avses i direktivet detsamma som över huvudtaget med oundgängliga tjänster. Med begreppet hänvisas sålunda till el- och vattenförsörjning samt till bankernas bastjänster som i dagens samhälle är oundgängliga för konsumenterna samt för företagen och organisationerna. Enligt direktivet ska kommunikationstjänster som är av typen samhällsomfattande tjänster, tillhandahållas konsumenterna, företagen och organisationerna till ett skäligt pris.

Direktivet innehåller utöver bestämmelser om samhällsomfattande tjänster också bestämmelser om de centrala rättigheter som tillkommer användare och konsumenterna av elektroniska kommunikationstjänster. I direktivets motivering (45) konstateras att tjänster genom vilka innehåll så som saluföring av ett utbud av ljud- eller tv-sändningsinnehåll inte omfattas av det gemensamma regelverket för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Vidare konstateras det att direktivet inte påverkar åtgärder som vidtas på nationell nivå och i överensstämmelse med gemenskapslagstiftningen med avseende på sådana tjänster.

Direktivet är en åtgärd som syftar till totalharmonisering, vilket innebär att teleföretagen i den nationella lagstiftningen inte får åläggas längre gående skyldigheter, med undantag för sådana som har samband med konsumentskydd. I direktivet föreskrivs ut-

tryckligen att direktivet inte ska påverka andra gemenskapsregler om konsumentskydd, särskilt direktiven 93/13/EG och 97/7/EG, och nationella regler i enlighet med gemenskapslagstiftningen.

Direktivet om integritet och elektronisk kommunikation

Avsikten med direktivet om integritet och elektronisk kommunikation är att komplettera Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (nedan *personuppgiftsdirektivet*) till den del som det är fråga om kommunikationsområdet. Direktivet om integritet och elektronisk kommunikation syftar till att skydda fysiska personers integritet och konfidentialiteten vid kommunikation, men också juridiska personers ställning beaktas.

Direktivet syftar dels till att nya och mångsidiga tjänster som är baserade på modern kommunikationsteknik smidigt ska kunna tas i bruk och dels ska direktivet trygga de grundläggande rättigheterna till konfidentiell kommunikation och personlig frihet.

Direktivet om integritet och elektronisk kommunikation ändrades den 25 november 2009 genom Europaparlamentets och rådets ovan redan nämnda direktiv 2009/136/EG om ändring av direktiv 2002/22/EG om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster, direktiv 2002/58/EG om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation och förordning (EG) nr 2006/2004 om samarbete mellan de nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen.

Direktivet publicerades den 18 december 2009 i Europeiska gemenskapernas officiella tidning och implementerades i den nationella lagstiftningen genom en ändring av lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Ändringen trädde i kraft den 25 maj 2011.

Direktivet om lagring av identifikationsinformation

I Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/24/EG om lagring av identifieringsuppgifter, som antogs i mars 2006, åläggs teleföretag att lagra vissa uppgifter som är nödvändiga för att kunna identifiera alla abonnenter och användare som utövar kommunikation. Uppgifterna ska lagras under en period av minst sex månader och högst två år. Lagringstiden kan inom dessa tidsgränser anges närmare nationellt.

Syftet med lagringen är att säkerställa att uppgifterna finns i teleföretagens besittning tillräckligt länge, för polisens behov. Mynigheternas rätt att få information bestäms i dessa fall separat, i enlighet med gällande nationella bestämmelser.

Direktivet om audiovisuella medietjänster

Utbudet av televisionssändningar och beställ-tv-tjänster harmoniserades inom EU år 1989 genom det tidigare televisionsdirektivet. Regleringen av televisionsverksamhet och beställ-tv-tjänster kodifierades inom unionen genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster, nedan *direktivet om audiovisuella medietjänster*. Regleringen av programkoncessioner för tv-verksamhet är av rent nationell karaktär.

Direktivet om villkorad tillgång

Avsikten med direktivet om villkorad tillgång är i första hand att påverka kommersiell verksamhet som rör olaglig avkodningsutrustning. I samband med detta avlät regeringen hösten 2012 till riksdagen en proposition med förslag till godkännande av Europarådets konvention om villkorad tillgång och till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i konventionen som hör till området för lagstiftningen. Lagen trädde i kraft den 1 september 2013 (388/2013).

Direktivet om elektronisk handel

Direktivet om elektronisk handel gäller tillhandahållande av informationssamhällets

tjänster samt ingående av avtal på elektronisk väg. Med informationssamhällets tjänster avses alla tjänster som normalt utförs mot ersättning, på distans, med hjälp av utrustning för elektronisk behandling och lagring av information, och på individuell begäran av en tjänstemottagare.

Syftet med direktivet är att säkerställa en gynnsam miljö för den växande elektroniska handeln. Trots att utvecklingen av den inre marknaden inom Europeiska unionen redan har framskridit relativt långt, kan skillnader i medlemsstaternas lagstiftning dock utgöra hinder för att tillhandahålla elektroniska tjänster mellan medlemsstaterna. Med den gemensamma ram som skapas genom direktivet vill man å ena sidan eliminera dessa hinder och sålunda förbättra företagens verksamhetsbetingelser samt å andra sidan öka konsumenternas förtroende för den elektroniska handeln. I syfte att uppnå dessa mål har i direktivet tagits in bestämmelser om bl.a. friheten att tillhandahålla informationssamhällets tjänster, tjänsteleverantörers etablering, skyldigheten att lämna upplysningar, kommersiella meddelanden och elektroniska avtal samt om förutsättningarna för ansvarsfrihet för tjänstelevererande mellanhänder.

Direktivet är bindande för EU:s medlemsstater och för de stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), dvs. Norge, Island och Liechtenstein (Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 91/2000, EGT L7 11.1.2001 s. 13). Direktivets bestämmelser ska sålunda tillämpas också på tjänsteleverantörer som är etablerade i EES-stater. Direktivet om elektronisk handel har i Finland implementerats genom lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (458/2002) som trädde i kraft den 1 juli 2002.

Den allmänna uppgiftsskyddsförordningen

Kommissionen antog den 25 januari 2012 ett förslag till ny rättslig ram för skyddet av personuppgifter i EU. Dessutom antog kommissionen meddelandet Skydd av den personliga integriteten i en uppkopplad värld – En europeisk ram för personuppgiftsskydd för tjugohundratalet (COM(2012) 9 final) till Europaparlamentet, rådet, Europeiska eko-

nomiska sociala kommittén samt regionkommittén. I meddelandet konstateras att det är nödvändigt att reformera regleringsramen för skydd av personuppgifter bl.a. för att den snabba tekniska utvecklingen och globaliseringen har omdanat hur allt större mängder av personuppgifter samlas in, sprids, används och överförs. I denna sköna nya digitala värld har den enskilde rätt att åtnjuta verksam kontroll över sina personuppgifter. Enligt kommissionen behövs ett starkt uppgiftsskydd också för att det är en förutsättning för att öka förtroendet för nättjänsterna och ta vara på den digitala ekonomins potential, och på så sätt uppmuntra ekonomisk tillväxt och EU-företagens konkurrenskraft som en del av EU:s åtgärder för att utveckla den inre marknaden. Enligt kommissionen går reformen av EU:s skydd av personuppgifter ut på att bygga en modernt, starkt, enhetligt och heltäckande skydd för Europeiska unionen.

Den föreslagna lagstiftningsramen innehåller ett förslag till allmän uppgiftsskyddsförordning, varmed EG:s personskyddsdirektiv 95/46/EG upphävs.

Nät- och informationssäkerhetsdirektivet

Kommissionen antog den 7 februari 2013 ett förslag till nät- och informationssäkerhetsdirektiv.

Enligt direktivförslaget ska medlemsstaterna för det första anta en nationell nät- och informationssäkerhetsstrategi samt utse en behörig nationell myndighet som har tillräckliga tekniska och finansiella resurser samt personalresurser för att förebygga, upptäcka, reagera på och begränsa effekterna av incidenter och risker.

För det andra inrättas genom direktivet en samarbetsmekanism mellan medlemsstaterna och kommissionen för att möjliggöra informationsutbyte och samordning av upptäckt och samordnade svarsåtgärder när det gäller nät- och informationssäkerhet, för att anordna regelbundna granskningar av kapacitet och beredskap samt övningar.

För det tredje åläggs medlemsstaterna att öka sin beredskap och förbättra sitt samarbete med varandra genom att operatörer av kritisk infrastruktur inom vissa områden (finansiella tjänster, trafik, energi samt hälso- och

sjukvård) och viktiga leverantörer av informationssamhällets tjänster, liksom offentliga förvaltning åläggs att vidta ändamålsenliga åtgärder för att hantera säkerhetsrisker och rapportera allvarliga incidenter till de behöriga nationella myndigheterna.

2.3 Bedömning av nuläget

2.3.1 *Nät- och programkoncessioner*

Radiofrekvenser är en begränsad naturresurs som har en avsevärd samhällig, kulturell och ekonomisk betydelse. Frekvenserna används t.ex. för mobiltelefoni, trådlös bredbandskommunikation, televisions- och radiosändningsverksamhet samt för satellitkommunikation. Förvaltningen av och tillgången på frekvenser har betydelse för ekonomin, säkerheten, kulturen, vetenskapen och miljön. Radiofrekvenser har sålunda blivit synnerligen eftertraktade resurser och efterfrågan är större än utbudet. I Finland har med två undantag beviljats användningsrätter utan vederlag, i ett administrativt förfarande som är baserat på jämförelse.

Den s.k. traditionella frekvensförvaltningen har haft svårt att hänga med i den snabba utvecklingen av verksamhetsmiljön, vilket innebär att frekvenserna inte har kunnat utnyttjas tillräckligt effektivt. I flera EU-länder har man redan gått över till en mer marknadsbestämmd frekvensförvaltning. Nyttjanderätt beviljas antingen genom auktion eller i något annat sådant förfarande där det pris som ska betalas för användningsrätten väger tyngst vid valet av koncessionshavare. Trots att exempelvis en granskning av konsumentpriserna visar att man i Finland lyckats bra med koncessionsregleringen har den tekniska utvecklingen, utvecklingen av tjänsterna och den internationella utvecklingen inneburit att det finns behov att ompröva det nuvarande koncessionssystemet. Statsrådet har i ett frekvenspolitiskt principbeslut samt i ett kommunikationspolitiskt program för elektroniska medier 2012 dragit upp riktlinjerna för framtidens koncessionspolitik. Programmet överlämnades till riksdagen som en redogörelse (SRR 4/2012).

Den knappa tillgången på eftertraktade radiofrekvenser och frekvenserna stora ekonomiska och samhälliga betydelse ställer allt större krav på frekvensförvaltningens effektivitet och flexibilitet. De frekvensauktioner som ordnades i Finland åren 2009 och 2013 visar att auktionsförfarandet också på den finländska marknaden är ett fungerande sätt att bevilja nyttjanderätter till frekvenser. Auktionsförfarandet är neutralare och transparentare än förfarandet med s.k. skönhets-tävling, eftersom endast priset avgör vem som får en viss frekvens. Auktionsförfarandet innebär att resurserna fördelas effektivt, eftersom den aktör är beredd att betala mest för en frekvens som kan utnyttja frekvensen på det effektivaste sättet. Ett effektivare utnyttjande leder till ökad konkurrens och till innovationer som i praktiken märks i form av nya tjänster och förmånligare priser.

Av de skäl som nämns ovan ska auktionsförfarandet enligt statsrådets frekvenspolitiska principbeslut i fortsättningen användas i synnerhet när koncessioner beviljas för nya frekvensområden som anvisats för mobil kommunikation.

På den finländska marknaden för tv-verksamhet har det inte uppkommit någon genuin konkurrenssituation som skulle motivera tillämpning av auktionsförfarandet. På de frekvenser som anvisats för tv-verksamhet bedrivs också affärsverksamhet i en betydligt mindre skala jämfört med omsättningen på den mobila marknaden. Auktionsförfarandet är inte heller det bästa möjliga sättet att bevilja koncessioner i situationer där det finns ett behov att garantera frekvenser för allmännyttiga tjänster eller då ett visst frekvensområde redan är i användning. Enligt det frekvenspolitiska principbeslutet och kommunikationspolitiska programmet för elektroniska medier finns det sålunda ingen anledning att gå över till auktionsförfarandet när det gäller tv-verksamhet och mobil verksamhet som bedrivs inom frekvensområden som redan är i användning. Sålunda ska nätkoncessioner för tv-verksamhet och en del av mobilkommunikationsverksamheten fortsättningsvis beviljas utan vederlag. Eftersom det emellertid finns en stor press på effektivare utnyttjande av frekvenserna ska en marknadsbaserad frekvensavgift börja tas ut för de ovan

nämnda frekvenserna. Den årliga avgift som föreslås ska tas ut för andra än utauktionerade frekvensområden, eftersom frekvensavgifter och frekvensauktioner är alternativa instrument när det gäller effektivare utnyttjande av frekvenserna. För tv-verksamhet har anvisats flera kanalknippen av vilka en del för närvarande är underutnyttjande.

Koncessionssystemet för markbunden tv-verksamhet är baserat på den knappa tillgången på sändningskapacitet. På grund av digitaliseringen och den moderna sändnings- och packningstekniken råder det inte samma knapphet på disponibel frekvenskapacitet för markbunden televisionsverksamhet som på den tiden då tv-verksamheten var analog. Det finns sålunda inte längre motsvarande behov av statsrådsbeslut om programinnehåll. Den disponibla frekvensresursen för tv-verksamhet samt en mångsidig programverksamhet som beaktar specialgruppers behov kan tryggas också med metoder som i mindre utsträckning ingriper i yttrandefriheten. Koncessionsförvaltningen skulle sålunda kunna förenklas så att Kommunikationsverket får avgöra frågor som gäller televisionens och radions programkoncessioner i sådana fall då det inte råder knapphet på frekvenskapacitet för verksamheten.

Det nuvarande programkoncessionsförfarandet som innebär att statsrådet först beslutar vilka som ska beviljas nätkoncession och därefter beviljar programkoncessioner och bestämmer vilka tv-programinnehåll som ska sändas i vissa kanalknippen hindrar dessutom innehållsaktörerna att konkurransutsätta dem som levererar sändningstjänster.

2.3.2 Övervakning av prissättningen

Bestämmelserna om icke-diskriminerande och kostnadsorienterad prissättning i 37 och 84 § i kommunikationsmarknadslagen är för närvarande de enda bestämmelserna om Kommunikationsverkets övervakning av prissättningen. Med icke-diskriminerande pris avses en prissättning som berör teleföretag i samma situation på samma sätt. Om ett teleföretag använder en viss tjänst själv eller tillhandahåller den till sitt dotterbolag eller någon annan sådan aktör, måste teleföretaget tillhandahålla motsvarande tjänst på motsva-

rande villkor även till konkurrerande teleföretag.

Enligt kommunikationsmarknadslagens gällande 84 § avses med kostnadsorienterade priser sådana priser som med hänsyn till kostnaderna och verksamhetens effektivitet är skäligen. Vid bedömningen av skäligheten ska även beaktas en skäligen avkastning på kapitalet. Avkastningen påverkas av teleföretagets investeringar och riskerna i samband med dem. Bedömningen av prissättningen är för närvarande baserad på teleföretagets kostnader och utgångspunkten för bedömningen har ansetts vara uppgifter som teleföretaget själv har lämnat. Enligt motiveringen till gällande 84 § kan Kommunikationsverket, om det finns någon särskild anledning att ifrågasätta effektiviteten i ett teleföretags verksamhet, undersöka sambandet mellan prissättningen och verksamhetens effektivitet. Då Kommunikationsverket undersöker i vilken utsträckning en viss reglerad produkt är kostnadsorienterad meddelar teleföretaget i praktiken Kommunikationsverket produktionskostnaderna i form av en kostnadskalkyl för produkten i fråga. Enligt den gällande lagstiftningen har det kostnadsorienterade priset fastställts på lagnivå så att det ska baseras på de kostnader som företaget orsakats. Enligt gällande lagstiftning kan Kommunikationsverket sålunda inte utgå ifrån en teoretisk effektiv aktörs kostnader. Bedömningen av den skäligen avkastning som ska ingå i priset på en reglerad produkt görs i två skeden. Först bedöms det kapitalbelopp som är bundet till produktionen av den reglerade produkten och på vilket avkastningen kan beräknas. Därefter bedöms vilken avkastningsprocent som är skäligen.

I sådana fall då Kommunikationsverket har bestämt det kostnadsorienterade pris som ett teleföretag tillämpar kan verket på förhand bestämma den kostnadsorienterade prisnivån endast i sådana undantagsfall som nämns i lagens 37 §. Om teleföretaget har ålagts att tillämpa ett kostnadsorienterat pris vid prissättningen av en viss grossistprodukt, kommer priset i normala fall att vara det som teleföretaget i fråga självt bestämmer, till dess att Kommunikationsverket i efterhand på eget initiativ eller med anledning av ett konkurrerande teleföretags åtgärdsbegäran be-

stämmer en prisnivå som är förenlig med lagen.

I ett övervakningsbeslut som gäller priset på en enskild produkt kan Kommunikationsverket för närvarande med stöd av kommunikationsmarknadslagens 86 § bestämma det maximipris som teleföretaget får ta ut för en produkt och vid behov ålägga teleföretaget att sänka priserna på vissa produkter eller tjänster. Det är problematiskt att ett maximipris som Kommunikationsverket bestämt på detta sätt och som ytterligare eventuellt har fastställts av högsta förvaltningsdomstolen dock inte är bindande framåt i tiden. Detta gäller i synnerhet i sådana fall då beslutet överklagas och det maximipris som högsta förvaltningsdomstolen fastställt är baserat på teleföretagets flera år gamla kostnadskalkyler. Det är oklart för en hur lång tid framåt ett maximipris som fastställts med stöd av 86 § är bindande för teleföretaget. Med ett i efterhand fastställt kostnadsorienterat pris kan Kommunikationsverket dock inte i framtiden styra prissättningen av teleföretags reglerade produkter. Ytterligare ett problem är att det i kommunikationsmarknadslagen, i motsats till konkurrensrätten, inte föreskrivs om påföljder i sådana fall då ett företags prissättning visar sig vara lagstridig. Kommunikationsverkets reglering bör till sin karaktär vara föregripande och främja konkurrensen, till åtskillnad från konkurrensmyndigheternas övervakning som sker i efterhand. Föregripande övervakning innebär också att regleringsmyndigheten har befogenhet att fastställa maximipriset på en reglerad produkt.

En jämförelse med andra EU-länder visar att Kommunikationsverket har klart ensidigare möjligheter att övervaka prissättningen. Som exempel kan nämnas att Kommunikationsverkets befogenhet att fastställa maximipris på reglerade produkter enligt kommunikationsmarknadslagens 37 § inskränker sig till ett fåtal reglerade produkter under exceptionella förhållanden, medan regleringsmyndigheterna i referensländerna i allmänhet får övervaka prissättningen på förhand. Det kan konstateras att reglering av betydande marknadsinflytande kommer i fråga endast i exceptionella fall, dvs. då en marknadsaktör har ett betydande inflytande på marknaden och det finns behov av förhandsreglering.

Enligt EU-lagstiftningen om kommunikationsmarknaden förutsätts förhandsingripande i konkurrensproblem som orsakas av företag med betydande marknadsinflytande på så sätt att oskälig prissättning förhindras i framtiden. Konkurrerande och nyetablerade teleföretag har också vissa av bestämmelserna om betydande marknadsinflytande följande rättigheter, som inte förverkligas effektivt i samband med Kommunikationsverkets nuvarande efterhandsövervakning av prissättningen. Av denna anledning ska Kommunikationsverket ha rätt att vid behov fastställa ett maximipris för alla reglerade produkter och tjänster.

I Finland har man tio års erfarenhet av att tillämpa de gällande bestämmelserna om övervakning av sådana företags prissättning som har ett betydande marknadsinflytande. I Finland har lokala företag med betydande marknadsinflytande en stor marknadsandel t.ex. när det gäller slutkundsprodukter inom bredbandssektorn. Under många år tillhandahöll ett enda företag i Finland riksomfattande television- och radiosändningstjänster i sitt eget sändningsnät. Numera tillhandahålls televisionssändningstjänster av både Digita Ab och DNA Ab. Också radiosändningstjänster tillhandahålls av två aktörer, dvs. Digita Ab och Telemast Nordic Ab.

Kommunikationsverket har i beslut från år 2012 förenklat regleringen av betydande marknadsinflytande i fråga om abonnent- och bredbandsprodukter i grossistledet för mindre lokala teleföretag och koncentrerat regleringen till större lokala företag med betydande marknadsinflytande. I sina senaste beslut om betydande marknadsinflytande har Kommunikationsverket också beaktat att långsammare bredbandsförbindelser i mobila respektive fasta nät är sinsemellan utbytbara.

2.3.3 *Samhällsomfattande tjänster*

I Finland har det av tradition ansetts att det på den nationella marknaden finns flera telefonkatalogs- och nummertjänster och att dessa tjänster sålunda inte längre hör till kärnområdet för skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster (RP 150/2006 rd). Nya serviceformer och tekniska lösningar innebär i praktiken att kontaktinforma-

tionstjänster tillhandahålls i varierande former, vilket innebär att de också bättre betjäna specialgrupper.

I Finland har det också ansetts vara viktigt att det finns en tryckt telefonkatalog eftersom alla inte har tillgång till elektroniska förbindelser (RP 112/2002 rd). Det är inte längre absolut nödvändigt att ge ut en tryckt telefonkatalog eftersom varje finländare har rätt till både telefon- och bredbandsförbindelser som ger tillgång också till telefonkatalogstjänster och nummerupplysning.

Det är emellertid viktigt att förvissa sig om att upplysningstjänsterna också i praktiken är tillgängliga för alla. För att olika användargrupperns behov ska kunna utredas är det nödvändigt att bedöma tjänstemarknaden och specialgruppernas behov i samband med kontaktinformationstjänsterna. I fråga om funktionshinderade användare kan detta t.ex. betyda att en tjänst ska vara tillgänglig med funktionshinderades egna hjälpmedel. Målsättningen är att säkerställa att alla användare de facto får tillgång till dessa tjänster, eftersom t.ex. hörsel-, syn- eller talskadade personer inte kan utnyttja kontaktinformationstjänster på samma sätt som övriga användare.

Allt oftare sker också kontakter till företag eller myndigheter per telefon eller internet, i stället för genom personlig kundbetjäning. Det är då viktigt att säkerställa att kontaktinformationen om olika myndigheter också de facto är tillgänglig för alla.

En omständighet som försämrar tillgången på samhällsomfattande tjänster är numera att de som använder kommunikationstjänster inte får tillräcklig information om vilka produkter som tillhandahålls och om sina rättigheter i samband med samhällsomfattande tjänster. Trots att Kommunikationsverket har publicerat till användarna riktat material om samhällsomfattande tjänster, har informationen inte effektivt nått ut till användarna. Utöver myndighetsinformationen är det sålunda viktigt att de samhällsomfattande tjänsterna och produkterna har en framskjuten position också när det gäller teleföretagens marknadskommunikation som kunderna har vant sig att använda som informationskälla om kommunikationstjänster och om priserna på tjänster.

2.3.4 *Frekvenser och numrering*

Den nuvarande modellen som innebär att förvaltningen av frekvenserna tillämpas flera författningar på olika nivå, har i praktiken inte visat sig vara tillräckligt effektiv och smidig. I synnerhet i fråga om radioverksamheten måste den nuvarande modellen, som innebär att tekniska frekvensändringar som har en mycket liten betydelse regleras genom förordning av kommunikationsministeriet, uppdateras och förtydligas.

I bestämmelserna om numrering har inte konstaterats några brister.

2.3.5 *Användarnas och abonnenternas rättigheter i samband med kommunikationstjänster*

Kommunikationsmarknadslagens bestämmelser om användarnas rättigheter bör i sin helhet förtydligas och samordnas för att främja relationerna mellan konsumenter, tjänsteleverantörer och myndigheter. Det är också skäl att modernisera regleringen med beaktande av den tekniska utvecklingen.

I kommunikationsmarknadslagens 66 och 67 § föreskrivs om ingående av avtal om kommunikationstjänster och om avtalsvillkor. Från konsumenternas synpunkt har bestämmelserna om kommunikationstjänstavtal varit svårbegripliga och det har förekommit oklarhet bl.a. om tidpunkten då avtalen träder i kraft och om tidpunkten då tjänsteleverantörens ansvar börjar. I fråga om denna reglering har det förekommit behov att för abonnenterna förklara innebörden av villkor som fogats till kommunikationstjänstavtal.

I kommunikationsmarknadslagen 68 § föreskrivs om användarens rätt att välja leverantör av innehållstjänster. I regleringen beaktas inte i tillräcklig utsträckning användarens möjlighet att fritt välja tjänster och tillämpningar via internetförbindelser, vilket har en central betydelse med tanke på principerna och målsättningarna för nätneutraliteten. För att användaren ska kunna välja ett för sina behov lämpligt abonnemang måste det i avtalsvillkoren och annars finnas tillräckligt begriplig information om internetabonnemangets egenskaper, exempelvis om den faktiska överföringshastigheten och om

abonnemangets eventuella begränsningar, som kan ha betydelse för användningen av tjänsterna och tillämpningarna.

Det kan vara nödvändigt att förtydliga på vilka grunder teleföretag kan begränsa trafiken. Dessutom kan det vara nödvändigt att ge myndigheten möjlighet att ingripa, om det trots konkurrensen uppkommer en situation där användarna inte erbjuds tillräckligt obegränsade internetabonnemang.

Kommunikationsmarknadslagens bestämmelser om fel, ansvar och ersättningar har, liksom förhållandet mellan dessa bestämmelser, ansetts vara oklart och tolkbart. I synnerhet kommunikationsmarknadslagens 67 d och 72 § har gett upphov till oklarhet. Regleringen av fel, ansvar och ersättningar har också ansetts vara onödigt splittrad.

Vid regleringen av ersättningar och force majeure är det dessutom skäl att beakta stormskador. Orsaken till att en åtgärd avbryts kan också vara ett hinder som inte kan påverkas, exempelvis dröjsmål och avbrott som orsakas av störningar i elförsörjningen. Avbrott i kommunikationstjänsterna till följd av stormskador beror ofta på avbrott i elförsörjningen, vilket teleföretagen de facto inte har några möjligheter att förhindra. Teleföretagen är skyldiga att i enlighet med kommunikationsmarknadslagen och Kommunikationsverkets föreskrifter ha beredskap för sådana störningar i elförsörjningen som drabbar kommunikationsnät. Stormskador orsakar emellertid ibland sådana störningar i elförsörjningen som pågår längre än vad företagen enligt kommunikationsmarknadslagen och Kommunikationsverkets föreskrifter måste ha beredskap för.

Enligt kommunikationsmarknadslagen 72 § får planmässiga underhålls- och reparationsåtgärder vidtas 48 timmar per kalendermånad utan att ersättningsskyldighet uppkommer. I dagens värld är fungerande kommunikationstjänster livsviktiga för ett fungerande vardagsliv. Det kan därför vara motiverat att förkorta den nuvarande tiden, dvs. 48 timmar, för vilken ersättning inte betalas. Det kan inte anses vara motiverat att förkorta tiden till mindre än 24 timmar eftersom viljan att göra underhålls- och reparationsarbeten då kan bli lidande.

Enligt konsumentskyddslagens 7 kap. 39 § har en konsument som på grund av avtalsbrott har rätt att hålla inne betalningen eller att få återbetalning på priset, skadestånd eller annan penningprestation av säljaren eller tjänsteleverantören, denna rätt också gentemot den kreditgivare som har finansierat köpet eller tjänsten. Kreditgivaren är dock inte skyldig att betala konsumenten mer än vad kreditgivaren har fått av konsumenten i form av betalning. I kommunikationsmarknadslagen ingår inte någon mot ovan nämnda bestämmelse i konsumentskyddslagen svarande bestämmelse om teleföretags ansvar som kan jämföras med kreditgivaransvar. För att förbättra konsumentens ställning är det skäl att i fråga om teleföretag föreskriva om ansvar som kan jämföras med teleföretags kreditgivaransvar i sådana fall då konsumenten betalar för tjänster med sin mobiltelefon och för tjänsterna tas ut avgifter i samband med telefonräkningen. Genom denna reglering skulle också säkerheten bli bättre, eftersom teleföretagen noggrannare skulle överväga vilka tjänsteleverantörer de godkänner som sina kunder och eftersom de snabbare skulle ingripa i missbruk.

I kommunikationsmarknadslagens 80 § och i 24 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation föreskrivs om specificering av räkningar och om specificering per uppkoppling. Det har ansetts nödvändigt att precisera och samordna bestämmelserna om specificering av räkningar och om specificering per uppkoppling. Det är skäl att noggrannare specificera räkningen för användningen av ett abonnemang så att avräkningen utan svårighet framgår faktureringsposterna. En noggrannare specificering av teleräkningar skulle förbättra abonnentens och användarens möjligheter att ta reda på vad räkningen består av.

2.3.6 *Kommunikationens konfidentialitet och integritetsskyddet*

Med lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation som trädde i kraft 2004 utsträcktes bestämmelserna om identifieringsuppgifter till att gälla också sammanslutningsabonnenter, exempelvis företag och

andra organisationer vilka som tredje parter förmedlar användares kommunikation.

Det är ändamålsenligt att ytterligare utsträcka regleringen av kommunikationens konfidentialitet och integritetsskyddet till att gälla också alla aktörer som förmedlar meddelanden. Den föreslagna regleringen är aktörsneutral. Det är också nödvändigt att uppdatera regleringen till att motsvara den tekniska utvecklingen.

Alla tjänsteföretag som är skyldiga att göra anmälan om televerksamhet ska lagra identifieringsuppgifter för myndigheternas bruk. Av denna anledning lagras information i praktiken flera gånger om. Detta innebär å andra sidan avsevärda kostnader för inrikesministeriet, som betalar lagringskostnaderna i sin helhet. Ett mera ändamålsenligt sätt både när det gäller kostnadseffektiviteten och integritetsskyddet skulle vara att precisera vilka företag som är lagringskyldiga.

2.3.7 Domännamn

Antalet fi-domännamn har mer än tredubbats sedan år 2004 och på medellång sikt syns det inga tecken på att ökningen ska upphöra. Den kraftigt ökade efterfrågan på domännamn förutsätter att en fungerande och effektiv verksamhetsmodell skapas och upprätthålls, eftersom ökningen av antalet domännamn har ökat den arbetsmängd som krävs för förvaltningen av de nationella domännamnen.

Fi-domännamn kan beviljas av Kommunikationsverket på ansökan antingen direkt av domännamnets användare eller en registrant som användaren utsett (blandmodellen). En allmän praxis i på annat håll i Europa är att man från blandmodellen går över till att externalisera slutkundsgränssnittet till registranter (tjänstleverantörmodellen). Den viktigaste orsaken till att man övergår till tjänstleverantörmodellen är strävan efter att standardisera processerna och förbättra kundbelåtenheten. I Finland är de direkta kundförhållandena med slutanvändarna för närvarande den största orsaken till myndighetens ökade arbetsmängd i domännamnsförvaltningen, vilket binder resurser bl.a. för övervakningen av registranterna och för den allmänna utvecklingen av domännamnsverksamheten i fråga

om kundbetjäningen och den tekniska rådgivningen.

Också de som använder domännamn anser att blandmodellen är oklar, eftersom slutkunden ibland ska vända sig till registranten och ibland till den registeransvarige. Ett problem med blandmodellen anses också vara förhållandet mellan myndigheten och registranterna, eftersom den registeransvarige och återförsäljaren å ena sidan samarbetar men å andra sidan konkurrerar om kunderna. Också Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN) rekommenderar i sina allmänna anvisningar att man frångår blandmodellen då en nationella toppdomänen har byggts upp och blivit tillräckligt känd.

Myndighetens möjligheter att enligt den gällande domännamnslagen ingripa i eventuella missbrukssituationer har med tanke på rättssäkerheten i vissa enskilda fall visat sig vara problematiska. Exempelvis i fall av s.k. typosquatting är det möjligt att ingripa endast med ett långsamt förhårförfarande, trots att fenomenet kräver snabba åtgärder. Typosquatting utnyttjar felstavningar av domännamn för att locka internetbesökare till en webbplats vars namn liknar ett skyddat namn eller märke. Användaren blir t.ex. omdirigerad till andra webbplatser om han eller hon av misstag skulle göra ett skrivfel i en webbadress. Ett domännamn som innehåller en felstavning kan t.ex. utnyttjas för att dra nytta av vanliga felstavningar av ett varumärke. På detta sätt kan man få en internetanvändare att öppna en annan webbplats än han eller hon avsåg. De tvister som uppkommer mellan rättsinnehavarna i sådana fall kan anstränga Kommunikationsverkets resurser för lösning av oklarheter, och metoderna för ingripande i missbruk borde därför utformas så att de blir flexibla.

Ett domännamn kan enligt den gällande regleringen beviljas endast en i Finland registrerad juridisk person, en privat näringsidkare, ett finländskt offentligt samfund, en främmande stats beskickning eller en person som fyllt 15 år, har hemkommun i Finland och en finländsk personbeteckning. Begränsningen kan anses vara oändamålsenlig, eftersom det inte finns några tekniska eller operativa grunder för att avgränsa möjligheten att använda ett domännamn.

2.3.8 *Kontaktinformationstjänster*

Kontaktinformationstjänster tillhandahålls med olika tekniska lösningar och via olika kanaler, t.ex. internet, textmeddelanden och nummerupplysning per telefon. Från användarnas synpunkt är det positivt att utbudet av tjänster ökar och det erbjuds alternativa tjänster. På så sätt betjänas också specialgruppers behov.

Olika typer av tjänster innebär emellertid också att det för användarna blir svårare att hålla reda på var och i hurdana tjänster deras kontaktuppgifter publiceras. Avsikten med lagstiftningen är att säkerställa att användarna enkelt kan förbjuda publicering av sina kontaktuppgifter i olika kontaktinformationstjänster.

2.3.9 Reglering av audiovisuella tjänster och radioverksamhet

Regleringen av audiovisuella innehållstjänster fungerar huvudsakligen bra. Den avsevärda ökningen av televisionens sändningskapacitet och den snabba utvecklingen av mediebranschen har visat att den nuvarande regleringen av programkoncessioner är onödigt tung i förhållande till målsättningarna. På grund av det tungrodda systemet är det svårt för aktörerna och myndigheterna att tillräckligt snabbt reagera på förändringar inom branschen.

Nuläget, som innebär att det är möjligt att för tillfällig verksamhet bevilja flera tekniska radiotillstånd efter varandra för tre månaders perioder, har i praktiken visat sig vara ett sätt att kringgå regleringen av koncessioner för analog radioverksamhet. Detta har i vissa fall gjort det möjligt att med tillfälliga tillstånd bedriva verksamhet som kan jämföras med varaktig radioverksamhet.

2.3.10 *Placering av telekablar, radiomaster och basstationer samt utrustning i anslutning till dem*

Enligt markanvändnings- och bygglagens 161 § och kommunikationsmarknadslagets 100–109 § får teleföretag i sista hand med den kommunala byggnadstillsynsmyndighe-

tens beslut placera telekablar på ett område som tillhör någon annan, om teleföretaget och markägaren inte kan komma överens om saken. De nuvarande bestämmelserna om placering av telekablar har veterligen inte haft någon större betydelse för de kommunala byggnadstillsynsmöjligheternas arbetsbörda, eftersom teleföretagen har kommit överens om placeringen av telekablar med markägaren.

Motsvarande bestämmelser finns inte om placering av radiomaster och basstationer för mobila nät. Placeringen av radiomaster och basstationer för mobila nät har i praktiken baserats på teleföretagens avtal med mark- eller byggnadsägaren.

Under de senaste åren har antalet trådlösa tal- och bredbandsabonnemang ökat avsevärt och för många hushåll blivit det enda kommunikationsmedlet. De trådlösa abonnemangens samhälleliga betydelse har beaktats bl.a. i framtida koncessioner där kommunikationsnäten förutsätts täcka upp till 99 procent av befolkningen.

Det är skäl att i lagstiftningen säkerställa möjligheten att placera radiomaster och basstationer på mark eller i byggnader som ägs av någon annan. Eftersom teletjänsterna har blivit en grundläggande nytta och därför har det blivit nödvändigt att i sista hand genom lagstiftning trygga medborgarnas och företagets tillgång till dessa tjänster. I annat fall kan det uppkomma problem t.ex. då arrendavtal om platser för radiomaster och basstationer löper ut och mark- eller byggnadsägaren inte är villig att förnya dem. Avsikten är emellertid att det i praktiken också i framtiden ska föras avtalsförhandlingar om platser för radiomaster och basstationer och att lagstiftningen ska utformas så att den främjar förhandlingarna om placeringsavtal.

2.3.11 *Kodning och avkodningssystem*

Med enkortsprincipen avses sådan kodning av kanaler i samråd med aktörerna att kodningen kan avkodas med ett enda programkort. Regleringen av den gällande enkortsprincipen härstammar från tiden innan betaltv-verksamheten slog igenom i Finland. Betaltv har i och med digitaliseringen ökat

kraftigt och blivit en etablerad del av det finländska tv-landskapet. Den gällande kommunikationslagstiftningen gäller för närvarande inte i större utsträckning betal-tv-operatörernas verksamhet.

En förutsättning för betal-tv-tjänsternas användbarhet är att användarna har möjlighet att utnyttja alla betal-tv-tjänster med ett enda avkodningskort. Detta skulle avsevärt främja konsumenternas möjlighet att använda olika leverantörers tjänster, vilket för sin del skulle öka efterfrågan på tjänster och därmed utveckla betal-tv-marknaden i Finland.

För närvarande är det inte möjligt att få in alla antennätets betalkanaler på samma kort. Av denna anledning är en konsument som vill se olika sändningar via antennätet tvungen att byta betalkort om konsumenten vill se kanaler som levereras av två eller flera betal-tv-operatörer. Konsumenten måste dels byta kort och dels ringa ett samtal till operatörens kundbetjäning för att genomföra bytet.

Den nuvarande kommunikationsmarknadslagens fällande 136 § måste preciseras. En framtida utmaning blir bl.a. att kodningen av betalkanaler som nu är kortbaserad kommer att bli programbaserad, liksom också övergången till operatörrelaterade set-top-boxar som innebär att kunden får mindre valmöjligheter och att det blir svårare att byta betal-tv-leverantör.

Inga ändringsbehov har konstaterats när det gäller avkodningslagens bestämmelser. Av bilagan till Rättspolitiska forskningsinstitutets undersökning om brottsläget 2010 kom inte ett enda avkodningssystemsbrott till polisens kännedom åren 2001–2010.

2.3.12 *Tryggande av kontinuiteten*

Enligt regeringsprogrammet kräver de nya säkerhetshoten i en värld med ömsesidiga beroendeförhållanden ändamålsenliga förberedelser enligt en bred säkerhetsuppfattning. Som nya säkerhetshot nämns bl.a. klimatförändringen, den internationella brottsligheten och angreppen mot datanäten, som alla har betydelse också för den elektroniska kommunikationens kontinuitet och funktionssäkerhet.

Vid störningar i den elektroniska kommunikationen krävs det mycket snabba reaktio-

ner för att myndigheternas verksamhet och nätberoende livsviktiga samhällsfunktioner inte ska lamslås. Det har blivit allt mera komplicerat att upprätthålla störningsfria elektroniska kommunikationer i Finland bl.a. på grund av externaliseringen och internationaliseringen av företagsfunktioner samt på grund av att hotmodellerna i samhället har förändrats.

En förutsättning för snabb hantering av störningssituationer är att t.ex. tele- och elbolagen och andra centrala aktörer koordinerar sina åtgärder och samarbetar. Olycksutredningscentralen gör i sin rapport (S2/2010Y) en bedömning av de verkningar som stormarna sommaren 2010 hade på olika aktörer. Elavbrotten betydande konsekvenser för livsviktiga samhällsfunktioner, exempelvis för kommunikationsnäten. Av Olycksutredningscentralens rapport framgår att det är skäl att förbättra samarbetet mellan teleföretagen samt mellan teleföretagen och elföretagen för att göra det möjligt att i störningssituationer reagera så effektivt som möjligt med ändamålsenliga åtgärder.

För tryggheten av livsviktiga samhällsfunktioner är det viktigt att se till att teleföretagens kritiska kommunikationssystem identifieras och att deras betydelse för kommunikationsnätens och kommunikationstjänsternas funktion analyseras.

Kommunikationssystem som är kritiska för teleföretagen kan vara belägna också utanför Finland, vilket innebär att upprätthållandet av dem kan vara svårt när det uppstår problem i de internationella telekommunikationerna. Det är skäl att beakta hur upprätthållandet av kritiska kommunikationssystem kan säkerställas i situationer då systemet inte är beläget i Finland. Statsrådet har uppmärksammat detta också i sitt beslut om målsättningarna för försörjningssäkerheten. Telekablarna utgör en del av samhällets kritiska infrastruktur som tryggar fungerande kommunikationstjänster i Finland och utgör en garanti för den nationella säkerheten. En stor del av störningarna i teletrafiken beror på skadade telekablarna i samband med jordbyggnadsarbeten. Det är viktigt att det finns tillgänglig information om kablarna och att informationen hanteras på ett säkert sätt.

För närvarande finns det i kommunikationsmarknadslagen inga bestämmelser om att teleföretagens lägesinformation om kablar ska ges i digital form. Av denna anledning är det i praktiken inte möjligt att i samband med jordbyggnadsarbeten få tillförlitlig och uppdaterad lägesinformation från ett enda ställe om underjordiska ledningar, rör och kablar. Detta är till förfång t.ex. vid inledande av jordbyggnadsarbeten och med tanke teleföretagens planeringsarbete.

För myndigheter som sköter centrala samhällsfunktioner och även för företag som sköter uppgifter som är viktiga för säkerheten i samhället är det skäl att trygga tillträde till myndighetsnäten. Kretsen av företag, organisationer och personer som har tillträde till myndighetsnäten får dock inte bli så stor att en störningsfri kommunikationsmarknad äventyras.

Kommunikationsmarknadslagens bestämmelser om skyldigheten att förse det fasta telefonnätets centraler med en prioriteringsfunktion har släpat efter i den tekniska utvecklingen och tillgodoser i nuläget inte myndigheternas kommunikationsbehov i störningssituationer eller undantagsförhållanden. Fasta telefonnät används numera i en allt mindre utsträckning och antalet abonnemang minskar.

Prioriteringsfaciliteten har aldrig utnyttjats. Denna facilitet i det fasta nätet ger ingen rationell nytta när det gäller myndigheternas kostnader för operativa kommunikationer. Säkerhetsmyndigheterna har egna, från de kommersiella näten separata nät vilkas funktionssäkerhet och kvalitet de kan anpassa efter behov. Myndigheterna har liksom andra användare också möjlighet att använda kommersiella kommunikationsnät.

2.3.13 Avgifter till och ersättningar från myndigheter

Bestämmelser om avgifter finns i flera olika lagar och förordningar, vilket inte kan anses vara tillfredsställande från de inom området verksamma aktörernas synpunkt. Den nuvarande modellen för kommunikationsmarknadsavgiften och dataskyddsavgiften, som innebär att avgiften beräknas enligt antalet avgiftsenheter i de olika avgiftsklasserna,

betyder att de avgiftsskyldiga inte bemöts opartiskt och att avgiftens storlek inte är tillräckligt förutsägbar. En omständighet som försämrar förutsägbarheten är t.ex. att det för ett företag som ligger på gränsen mellan två avgiftsklasser är svårt att bedöma till vilkendera avgiftsklassen företaget hör.

Såsom ovan konstateras beviljas nätkoncessioner i regel med den jämförande metoden, både för televisionssändningsverksamhet och mobil televerksamhet. Nätkoncession för nya mobila frekvenser kan också beviljas genom auktion. Från samhällspolitisk synpunkt kan det inte längre anses vara godtagbart att en begränsad naturresurs får utnyttjas kommersiellt utan ersättning. Också andra kommunikationspolitiska målsättningar, exempelvis säkerställande av likvärdiga verksamhetsbetingelser för aktörer inom elektronisk kommunikation samt kravet på effektiv användning av frekvenserna, förutsätter att en marknadsbaserad frekvensavgift tas i bruk.

I och med utvecklingen av nya former av kommunikation samt den IT-tekniska utvecklingen kan man med fog anta att teletvångsmedel kommer att användas i en allt större utsträckning och att också myndigheternas förfrågningar om information kommer att öka. Myndigheterna svarar numera i praktiken för alla kostnader i samband med teleavlyssning och teleövervakning samt förfrågningar om information. Det har visat sig vara svårt att övervaka kostnadernas laglighet och förutsägbarhet.

2.3.14 Myndighetsverksamhet

Kommunikationsverket har den sakkunskap och de befogenheter som behövs för skötseln av dess lagstadgade uppgifter, dvs. utredning av kränkningar av informationssäkerheten och insamling av information. Det är uppenbart att också andra myndigheter behöver sådan sakkunskap och sådana befogenheter när de skötar sina uppgifter. Det är viktigt att på lagnivå föreskriva i vilken utsträckning Kommunikationsverket har möjligheter att ge andra myndigheter handräckning och vad som kunde ingå i handräckningen. Finansieringen av Kommunikationsverkets nettobudgeterade verksamhet och

uppgifter består huvudsakligen av lagstadgade och prestationsbaserade avgifter som debiteras företagen. Det är därför skäl att samtidigt ta ställning till frågan om hur Kommunikationsverkets kostnader för handräckning ska täckas.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

Genom den föreslagna lagstiftningen eftersträvas övergripande positiva effekter på informationssamhället. Från medborgarnas synpunkt betyder detta att de elektroniska kommunikationstjänster som erbjuds är tekniskt utvecklade, säkra och lätta att använda samt att de tillhandahålls till ett skäligt pris. Avsikten med regleringen är vidare att säkerställa att tjänsterna tillhandahålls i hela Finland. Dessutom ska lagstiftningen främja utbudet av elektroniska kommunikationstjänster och samtidigt främja konkurrensen.

3.1.1 *Koncessionssystemet*

Den tekniska utvecklingen, utvecklingen av tjänsterna och den internationella utvecklingen har medfört behov att ompröva det nuvarande koncessionssystemet. I enlighet med de riktlinjer som dras upp i det frekvenspolitiska principbeslutet och i det kommunikationspolitiska programmet för elektroniska medier föreslås det att koncessionssystemet ska fungera på marknadsvillkor och förenklas.

Nätkoncessioner ska i princip fortfarande beviljas av statsrådet, med tillämpning av den jämförande metoden. För att säkerställa en effektivare användning av frekvenserna ska nya frekvenser för mobil verksamhet dock kunna beviljas också genom auktion. Avsikten med att effektivisera användningen av frekvenserna är att öka konkurrensen och främja innovationer, vilket i praktiken gynnar slutanvändarna i form av nya tjänster och förmånliga priser samt ett utvecklat informationssamhälle. När det gäller beviljande av koncessioner är auktionsförfarandet genomskinligare och tydligare än det jämförande förfarandet och har konstaterats vara ett effektivt sätt att allokerar resurserna, eftersom den aktör är redo att betala mest för en frekvens som kan utnyttja den på effektivast

möjliga sätt. Auktionsförfarandet ska enligt förslaget inte tillämpas på frekvenser som används för televisionsverksamhet, vilket beror på omfattningen av den verksamhet som bedrivs på frekvenserna och på den konkurrenssituation som råder på marknaden.

Bestämmelserna om auktionsförfarandet ska enligt förslaget huvudsakligen baseras på auktionslagen som stiftades år 2009. Lagen har tillämpats både på 2009 års spektrumauktion i 2,6 gigahertz och 2013 års auktion i 800 megahertz. I fortsättningen ska genom förordning av statsrådet föreskrivas om de närmare, av frekvensområdet beroende detaljerna i auktionen, exempelvis om frekvensernas utgångspris och om maximiantalet frekvenser som ska beviljas. Bestämmelserna om både med den jämförande metoden och genom auktion beviljade koncessioners villkor samt om ändring, återkallande och överföring av nätkoncessioner ska i huvudsak motsvara de gällande bestämmelserna.

Syftet med den föreslagna ändringen av programkoncessionssystemet för televisions- och radioverksamhet är att göra förfarandet mindre tungrovt samt att effektivisera och förenkla systemet genom att överföra en avsevärd del av koncessionsärendena till Kommunikationsverket.

Den nuvarande modellen för programkoncessioner, som skapades under en tid då betydligt färre frekvenser stod till förfogande för sändning av televisions- och radioinnehåll, har levat ut sin tid. Tack vare digitaliseringen och den nya sändnings- och packningsteknikerna har det inte i samma utsträckning som tidigare förekommit brist på frekvenser för televisionsverksamhet. Det finns sålunda inte längre något behov av att alltid överföra ärenden som gäller programinnehåll till statsrådet för avgörande. Syftet med att göra koncessionssystemet för televisionsverksamhet mindre tungrovt är att främja konkurrensen inom branschen.

Förslaget innebär att aktörer som bedriver televisions- och radioverksamhet i fortsättningen kan få de programkoncessioner som de behöver från Kommunikationsverket då det inte råder brist på radiofrekvenser eller sändningskapacitet. Programkoncessioner kan sålunda beviljas alla sökande och detta kan inte få betydande konsekvenser för den

allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden. Kommunikationsverket ska enligt förslaget endast utreda om företagen som ansöker om koncession uppfyller de allmänna förutsättningarna. Beslutet förutsätter sålunda ingen ändamålsenlighetsprövning. Aktörerna får också fritt besluta om programinnehållet i sina sändningar. Den verksamhet som bedrivs enligt koncessionsbeslutet ska inte heller längre vara bunden till ett visst kanalknippe, vilket innebär att koncessionshavarna kan välja vilket nätföretags nät och kanalknippe de använder för sin verksamhet. Syftet med ändringen är att främja konkurrensen på marknaden.

Om det emellertid råder brist på frekvenskapacitet ska ärendet överföras till statsrådet för avgörande. Statsrådet ska enligt förslaget bevilja koncessioner huvudsakligen på samma grunder som enligt den gällande koncessionsmodellen och det kan också förena koncessionerna med villkor som gäller sändningarnas innehåll.

Enligt propositionen ska det särskilt beskrivas om s.k. kommersiella kanaler som betjänar allmänintresset, när det gäller tryggheten av yttrandefrihet, pluralistisk kommunikation och ett mångsidigt televisionsutbud. Syftet är att trygga kontinuiteten i den inhemska innehållsproduktionen samt en högklassig och mångsidig finländsk televisionsverksamhet. De kanaler som betjänar allmänintresset ska bl.a. kunna tas emot av alla finländare. Villkoren för beviljande av koncession ska vara strängare än när det gäller andra programkoncessioner och de ska bl.a. gälla finsk- och svenskspråkighet samt programmets innehåll. Med kanaler som betjänar allmänintresset avses inte Rundradion Ab, som inte behöver koncession och vars public service -uppdrag fortsättningsvis regleras i en speciallag, dvs. lagen om Rundradion Ab.

Koncessionshavare som anses vara kanaler som betjänar allmänintresset ska enligt lagen ha rätt att av nätkoncessionshavare få sändningskapacitet i ett sådant för verksamhet som betjänar allmänintresset anvisat kanalknippe för ett markbundet televisionsnät, för vilket inte ska betalas sådana marknadsbaserade frekvensavgifter som behandlas nedan. I

samma kanalknippe ska enligt förslaget också Rundradion Ab bedriva verksamhet.

Kommunikationsverket ska verka som koncessionsmyndighet, men om alla sökande inte kan beviljas koncession ska ärendet överföras till statsrådet för avgörande. Koncessioner ska med det ovan nämnda förenklade förfarandet beviljas också för analog radioverksamhet.

I paragraferna om villkoren i programkoncessioner samt om ändring och överföring av koncessioner föreslås inga större ändringar.

Koncessionssystemet ska fungera på marknadsvillkor så att det för frekvenser som används för tele- och televisionsverksamhet tas ut en avgift som återspeglar deras marknadsvärde. Avgiften ska enligt förslaget tas i bruk på frekvensområden för vilka nyttjanderätt beviljas utan vederlag, dvs. enligt den jämförande metoden, eftersom frekvensavgifterna och frekvensauktionerna är alternativa instrument i strävan efter effektivare användning av frekvenserna. Avgifterna för frekvenser som anvisats för televisionsverksamhet ska enligt förslaget tas ut för användning av andra kanalknippen än sådana kommersiella kanalknippen som betjänar allmänintresset.

Syftet med avgiften är att främja en ekonomiskt effektiv användning av frekvenserna, och som en administrativ avgift som används som incitament ska den baseras på de alternativa kostnaderna för användningen av frekvenserna. Då en frekvens prissätts utifrån dess värde kommer de som använder frekvenserna att avstå från frekvenser som de eventuellt inte använder eller också kommer de att effektivisera användningen av sina frekvenser så att avgiften blir förhållandevis mindre.

Också de frekvenser som Kommunikationsverket anvisat försvarsmakten kommer att avgiftsbeläggas. Avsikten är att för en effektivare användning av frekvenserna styra försvarsmaktens användning så att den i så stor utsträckning som möjligt använder alleuropeiska militära frekvenser och i motsvarande mån frigör andra frekvenser som kan tas i civil användning.

3.1.2 Övervakning av prissättningen

Kommunikationsverket ges mera omfattande befogenheter att välja och ålägga teleföretag ändamålsenliga prissättningskyldigheter i grossistledet på basis av konkurrensproblem som konstaterats på basis av marknadsanalys samt i enlighet med de särdrag som reglerade produkter och tjänster uppvisar. Kommunikationsverket kan ålägga företag med betydande marknadsinflytande samt under exceptionella förhållanden också andra teleföretag skyldighet att tillämpa sådan i lagen angiven prissättning som är kostnadsorienterad och baserad på avdrag från slutkundspriset samt rättvis och skälig. Ett syfte med ändringarna är att det i regleringen av den kostnadsorienterade prissättningen, beroende på produkten och marknadssituationen, ska vara möjligt att beakta endast kostnaderna för effektiv verksamhet. Ett företag som verkar utan konkurrensstryck har inte något behov att effektivisera sin verksamhet och det har därför ansetts att en reglering som är baserad på företagets egna kostnader inte i alla situationer leder till samma prisnivå som på en konkurrensutsatt marknad. Det kan inte anses vara rimligt att konkurrenterna i priserna för näthyra ska betala avkastning på ett företags eventuellt ineffektiva investeringar eller för sådana delar av nätet som med tiden blivit obehövliga. Då Kommunikationsverkets utgångspunkt för granskningen av prissättningen ändras från uppkomna kostnader till en effektiv aktörs kostnader, väntas detta inte medföra några förändringar för teleföretag som i förhållande till sin verksamhetsmiljö bedriver effektiv verksamhet.

Det föreslås också att lagstiftningen ändras i teknikneutral riktning så att den möjliggör samma instrument för prisövervakning oberoende av vilken teknik som används. Det är emellertid skäl att notera att samma prissättningskyldigheter, beroende på skillnader i de reglerade produkt- och tjänstemarknaderna, inte nödvändigtvis är ändamålsenliga för alla reglerade produkter.

EU-lagstiftningen om kommunikationsmarknaden förutsätter förhandsingripande i konkurrensproblem som beror på företag med betydande marknadsinflytande, så att oskälig prissättning i framtiden effektivt för-

hindras. Däremot är syftet med EU-lagstiftningen inte att inrikta regleringsmyndighetens övervakning på eventuella missbruk av tidigare marknadsinflytande. Därför föreslås i lagen ingen bestämmelse om Kommunikationsverkets befogenheter att undersöka om teleföretags tidigare tillämpade prissättning varit förenlig med lagen. Detta motsvarar också det rådande rättsläget (3.2.2012 /132 HFD:2012:7).

I och med de föreslagna ändringarna har Kommunikationsverket befogenhet att för tre år fastställa marknadsbaserade maximipriser för reglerade produkter. Detta ger Kommunikationsverket möjlighet att effektivt på förhand ingripa i konkurrensproblem på kommunikationsmarknaden. Sålunda minskas också behovet att i efterhand undersöka teleföretags prissättning för att säkerställa att deras verksamhet varit förenlig med lagen. I sådana fall då Kommunikationsverket ålägger skyldighet att prissätta en reglerad produkt men inte fastställer något maximipris, har Kommunikationsverket fortfarande rätt att undersöka lagligheten av det gällande priset på en reglerad produkt.

Enligt förslaget säkerställs teleföretagens rättsskydd genom att de har rätt att överklaga Kommunikationsverkets förpliktande prissättningsbeslut.

De föreslagna ändringarna beskrivs närmare i detaljmotiveringen till 71 och 72 §.

3.1.3 Samhällsomfattande tjänster

Syftet med de ändringar som avser samhällsomfattande tjänster är att förbättra tjänsternas tillgänglighet och medborgarnas tillgång till information. I kapitlet om samhällsomfattande tjänster föreslås bestämmelser om tjänsteleverantörernas skyldighet att informera om sina samhällsomfattande tjänster samt erbjuda sina produkter och tjänster. Syftet med den föreslagna ändringen är att förbättra användarnas möjligheter att få information om sina rättigheter.

Det är viktigt att användarna är vaksamma och får information om hur deras rättigheter tillgodoses samt om olika möjligheter när det gäller tillhandahållandet av tjänster. Målet är att användarna själva bättre ska kunna kräva

de rättigheter som tillkommer dem, om tjänster inte kan fås på annat sätt.

Syftet med att utsträcka de samhällsomfattande tjänsterna till att gälla kontaktinformationstjänster är att säkerställa att alla användare till ett skäligt pris får tillgång till integrerade kontaktinformationstjänster. I Finlands handikappolitiska program 2010–2015 framhålls vikten av att färdigheten hos personer med funktionsnedsättning att använda telefontjänster och elektroniska tjänster förbättras i Finland, liksom även en jämlik tillgång till tjänsterna för olika användargrupper. Syftet med den föreslagna ändringen är att i enlighet med det handikappolitiska programmet främja tillgången till telefonitjänster för personer med funktionsnedsättning samt en jämlik tillgång till sådana tjänster.

Det föreslås att frågan om prissättningens skälighet i fråga om samhällsomfattande tjänster i fortsättningen ska bedömas uttryckligen från den genomsnittliga användarens synpunkt. Priset på samhällsomfattande tjänster ska sålunda vara skäligt för den genomsnittliga användaren. Den föreslagna ändringen gäller såväl allmänna telefonitjänster och nättjänstabonnemang som kontaktinformationstjänster i samband med samhällsomfattande tjänster. Syftet med förslaget är att förbättra exempelvis småinkomsttagares möjligheter att de facto få tillgång till samhällsomfattande tjänster och produkter.

3.1.4 *Användarnas och abonnenternas rätt till kommunikationstjänster*

Det centrala syftet med regleringen av användarnas och abonnenternas rättigheter är att förtydliga regleringen så att bestämmelserna om de företags och konsumenters rättigheter som använder tjänsterna är lätta att förstå, liksom även teleföretagens skyldigheter. Bestämmelsernas innehåll motsvarar huvudsakligen de gällande bestämmelserna, men avsikten är att sammanställa de bestämmelser om användarnas och abonnenternas rättigheter som ingår i kommunikationsmarknadslagen och lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation samt att sålunda få till stånd en helhet som är mera logisk, tydlig och enhetlig. Syftet med propositionen är också att förbättra konsumentens ställning

genom ändringar framför allt i bestämmelserna om ersättning och ansvar, samt att modernisera regleringen till följd av den tekniska utvecklingen.

Det föreslås att bestämmelserna om avtalsvillkor kompletteras med en bestämmelse om att avtalsvillkor ska upprättas på ett tydligt och begripligt språk. För att säkerställa detta kan det vara nödvändigt att erbjuda konsumenterna extra information om innebörden av ett visst avtalsvillkor. Informationen kan tillhandahållas i muntlig och/eller skriftlig form.

Det föreslås att regleringen ändras så att abonnenternas och användarnas möjligheter att på marknaden välja internetabonnemang som motsvarar de egna behoven förbättras samtidigt som det tryggas att det alltid finns tillgång till abonnemang som gör det möjligt att mångsidigt använda olika tjänster och tillämpningar som behövs för dem. Detta är en central nätneutral målsättning.

Med nätneutralitet avses att trafiken i princip förmedlas oberoende av avsändarens eller mottagarens adress, innehållet, tillämpningen, tjänsten eller terminalutrustningen. Det föreslås att i lagen preciseras på vilka grunder en leverantör får begränsa trafiken.

Trafikbegränsningar kan enligt förslaget, liksom för närvarande, baseras på ett avtal med abonnenten, på ett beslut av en myndighet eller domstol, på omsorg om dataskyddet eller på eliminering av störningar. Dessutom kan upprätthållande av nättjänsters och övriga kommunikationstjänsters funktion och kvalitet genom olika trafikhanteringsåtgärder utgöra begränsningar från användarens synpunkt. Eventuella begränsningar får inte förhindra eller begränsa användarens möjlighet att använda nättjänster eller tillämpningar.

Konkurrens är i princip ett effektivt sätt att skapa utbud av nättjänster som motsvarar användarnas behov. Teleföretagen måste sålunda ha möjlighet att erbjuda kunderna olika typer av internetabonnemang.

En effektiv konkurrens förutsätter att användarna i avtalsvillkoren och även annars får tillräckligt med begriplig information om abonnemangens egenskaper. Viktiga egenskaper är, utöver abonnemangets faktiska överföringshastighet, eventuella begränsningar som inverkar på användningen av

tjänsterna och tillämpningarna via abonnemang.

Om marknaden trots konkurrensen inte kan erbjuda användarna tillräckligt obegränsade abonnemang ska myndigheten ha möjlighet att ingripa genom att främja produktionen av information om abonnemangen och genom att reglera de begränsningsförfarandens. För att tillförlitlig information ska kunna produceras föreslås det att i lagen föreskrivs om Kommunikationsverkets befogenheter i detta avseende. Dessutom föreslås att Kommunikationsverket ges rätt att besluta om ingripanden i internetabonnemangens egenskaper, om abonnenternas och användarnas rättigheter i fråga om tillräckligt obegränsade tjänster annars inte tillgodoses.

En kommunikationstjänst är felaktig om den inte i fråga om kvalitet eller leveranssätt motsvarar den nivå som anges i avtalet om kommunikationstjänsten. Det anses inte vara ett fel att teleföretaget tillfälligt utan abonnentens samtycke avbryter leveransen av en tjänst eller under en kalendermånad begränsar dess användning för en tid av sammanlagt högst 24 timmar, då åtgärden är nödvändig för byggnads- eller underhållsarbeten i kommunikationsnätet eller på grund av data-skyddet, och teleföretaget på förhand meddelar om avbrottet. Den gällande lagstiftningen tillåter avbrott på högst 48 timmar.

Teleföretagen är skyldiga att i enlighet med Kommunikationsmarknadslagen och Kommunikationsverkets föreskrifter ha beredskap för sådana störningar i elförsörjningen som drabbar kommunikationsnäten. Som force majeure betraktas enligt förslaget t.ex. sådana avbrott i elförsörjningen som orsakas av stormskador, om teleföretaget visar att den haft sådan beredskap för störningar i elförsörjningen som avses i lagstiftningen och i Kommunikationsverkets föreskrifter. I sådana situationer är det emellertid fråga om fel i kommunikationstjänsten, vilket innebär att abonnenterna har rätt till prisnedsättning. Om ett företag inte skulle ha sådan beredskap som avses i lagstiftningen och i Kommunikationsverkets föreskrifter för störningar i elförsörjningen som drabbar kommunikationsnäten, kan det också bli fråga om att abonnenterna får rätt till standardgottgörelse.

Avsikten med den föreslagna regleringen är att förtydliga bestämmelserna om abonnenternas rättigheter vid fel i kommunikationstjänster.

En abonnent har dessutom rätt till skadestånd om abonnenten lider skada på grund av försenad eller avbruten leverans eller något annat fel i en kommunikationstjänst. Om abonnenten skulle ha rätt till standardersättning har den rätt till skadestånd endast i den mån som skadan uppgår till ett större belopp än den utbetalda standardersättningen.

I propositionen föreslås en ny bestämmelse som reglerar teleföretags samt säljares och tjänsteleverantörers solidariska ansvar. Bestämmelsen motsvarar konsumentskyddslagens 7 kap. 39 § om kreditgivares, säljares och tjänsteleverantörers solidariska ansvar.

Bestämmelsen om teleföretags och tjänsteleverantörers solidariska ansvar ska enligt förslaget för teleföretagens vidkommande tillämpas då en konsument betalar varor och tjänster med en mobiltelefon och betalningen debiteras i samband med telefonräkningen. Konsumenten kan då vända sig antingen till säljaren eller till tjänsteleverantören men också till teleoperatören, t.ex. i sådana fall då prestationen är felaktig eller inte når mottagaren. Samtidigt föreslås det att regleringen preciseras så att teleföretag ges faktiska möjligheter att förhindra uppkomsten av stora räkningar genom bedrägliga tjänster som tillhandahålls i syfte att uppnå orättmätig ekonomisk vinning.

Bestämmelserna om specificering av räkningar och om specificering per uppkoppling har preciserats genom ändringar i Kommunikationsmarknadslagen och lagen om data-skydd vid elektronisk kommunikation, som trädde i kraft 1.6.2013. Det föreslås att dessa nya bestämmelser tas in i informationssamhällsbalken. Bestämmelserna om specificering av teleräkningar ska enligt förslaget preciseras så att abonnenterna bättre än för närvarande får information om betalningar som inte orsakats av användning av kommunikationstjänster. Avsikten är att av specificeringen ska framgå betalningstidpunkten, beloppet och mottagaren.

3.1.5 *Kommunikationens konfidentialitet och integritetsskyddet*

Bestämmelserna i den gällande lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation gäller teleföretag, sammanslutningsabonnenter och mervärdestjänster. I den föreslagna lagen gäller regleringen samtliga förmedlare av kommunikation. Detta innebär i praktiken att exempelvis sådana aktörer, inklusive olika sammanslutningstjänster och andra tjänster som tillhandahålls i sociala medier där en tjänst inbegriper förmedling av konfidentiell kommunikation, kommer att omfattas av regleringen. Detta är motiverat för att olika aktörer i lagstiftningen ska behandlas på samma sätt samt med tanke på de inhemska aktörernas konkurrenskraft.

Teleföretagen har hittills varit skyldiga att lagra vissa uppgifter om kommunikation i 12 månader. Det föreslås att dessa bestämmelser om skyldighet att lagra information justeras i överensstämmelse med de behov som orsakas av tekniska ändringar i nättjänsterna.

Detta betyder i praktiken att sådan information ska lagras som behövs för brottsutredning. Samtidigt ges inrikesministeriet möjlighet att besluta vilka teleföretag lagrings-skyldigheten gäller. Detta är nödvändigt för en ändamålsenlig allokering av resurserna och för främjande av integritetsskyddet.

3.1.6 *Domännamn*

Det föreslås att bestämmelserna om domännamnsverksamheten förtydligas så att de administrativa och kommersiella uppgifterna särskiljs från varandra. Avsikten med ändringarna är att svara på de största utmaningarna i samband med fi-domännamn, när det gäller allokering av myndighetsresurserna och övervakningen registrarer. I syfte att effektivisera de administrativa förfarandena föreslås att ett elektroniskt förfarande för inhämtande av yttranden och för information ska tillämpas på Kommunikationsverkets domännamnsverksamhet.

I propositionen föreslås det att de särskilda krav som gäller för beviljande av domännamn slopas. Till skillnad från gällande bestämmelser föreslås det att fi- och ax-domännamn ska kunna tas i bruk också av

sådana företag, organisationer och personer som inte är etablerade i Finland eller på Åland. Genom förslaget harmoniseras bestämmelserna om domännamn i huvuddrag med övrig europeisk reglering. Det föreslås att särskild avtalsförordning, liksom för närvarande, ska utfärdas om överföring av befogenheter mellan riket och landskapet Åland i syfte att administrera toppdomänen ax.

Avsikten med förslaget är att förtydliga arbetsfördelningen mellan myndigheterna och registrarer. Kommunikationsverket ska enligt förslaget fortfarande sköta domännamnsförvaltningen. Den grundläggande tanken i förslaget är att Kommunikationsverket inte längre som en administrativ myndighet ska betjäna domännamnsanvändarna direkt utan att det mellan Kommunikationsverket och domännamnsanvändarna ska finnas en registrar. Kommunikationsverket ska enligt förslaget sköta det tekniska upprätthållandet av domännamn och dessutom sådana offentliga förvaltningsuppgifter i samband med domännamnsförvaltningen som avses i grundlagens (731/1999) 124 §. Sådana uppgifter är t.ex. upprätthållandet av domännamnsregistret och fi-roten samt avlägsnande och överföring av registreringar som gäller domännamn. Den föreslagna verksamhetsmodellen följer allmän internationell praxis.

Det föreslås att i fortsättningen endast registrarer ska få göra anteckningar i det register som upprätthålls av Kommunikationsverket. Användarna får inte längre själva göra anteckningar i registret utan alla sådana uppgifter ska skötas av registrarer med hjälp av ett tekniskt gränssnitt som Kommunikationsverket godkänt. Det är endast fråga om en teknisk åtgärd som möjliggör styrning av nättrafiken och som från användarnas synpunkt är jämförbar med att skaffa ett telefonnummer från ett teleföretag.

Det föreslås flera bestämmelser som gäller registrarer. Registrarer åläggs skyldigheter när det gäller att trygga kundbetjäningens kvalitet och effektivitet. Målsättningen är att säkerställa att registrarer har tillräckliga kundbetjänings- och tekniska resurser, dataskydd på en hög nivå samt tillräcklig förmåga att tillhandahålla professionella tjänster.

I och med att Kommunikationsverkets roll ändras så att det blir en teknisk övervakare av

registrerarna får verket också bättre förutsättningar för växelverkan med registrerarna. Tack vare detta kan Kommunikationsverket i fortsättningen effektivare övervaka att de förutsättningar och krav som ställs på registrerarna blir uppfyllda, vilket i sin tur också kommer att öka domännamnsverksamhetens kvalitet och konsumenternas förtroende.

3.1.7 *Kontaktinformationstjänster*

Avsikten med ändringarna i bestämmelserna om kontaktinformationstjänster är att det ska bli enklare för användarna att förbjuda publicering av kontaktuppgifter och att lämna ut dem till andra som levererar kontaktinformationstjänster. Målsättningen är att då nya tjänsteformer utvecklas ska alla ha tillgång till information om tjänsteleverantörer och om hur publicering av kontaktuppgifter kan förbjudas. Avsikten med de föreslagna ändringarna är dessutom att se till att användarna lätt kan få information om till vilka leverantörer av kontaktinformationstjänster deras kontaktuppgifter lämnas ut.

3.1.8 *Reglering av audiovisuella tjänster och radioverksamhet*

Den föreslagna lagens bestämmelser om audiovisuella innehållstjänster och radioverksamhet är huvudsakligen oförändrade. Ändringarna i bestämmelserna om televisions- och radioverksamhet samt om beställt tv är baserade på de ändringar som föreslås i statsrådets kommunikationspolitiska program för elektroniska medier.

Tittarnas och lyssnarnas intressen tillgodoses genom att det finländska televisions- och radioutbudets kvalitet och mångsidighet säkerställs. På särskilt angivna kommersiella kanaler som betjänar allmänintresset ställs krav som säkerställer ett innehållsutbud av god kvalitet. Kanaler som betjänar allmänintresset ska bl.a. erbjuda finsk- och svensk-språkiga program, nyheter och aktualitetsprogram samt inhemskt drama och dokument.

3.1.9 *Kodning och avkodningssystem*

Det föreslås att bestämmelserna om avkodningssystem förtydligas. Målsättningen är att enkortsprincipen tydligt ska utsträckas till att gälla alla parter i televisionsverksamhetens värdekedja.

Avsikten med att på ett tydligare sätt än för närvarande utsträcka regleringen av elektronisk kommunikation till att gälla också betal-tv-aktörer är att trygga konsumenternas ställning.

Konsumenterna bör på ett smidigt sätt kunna använda olika tjänsteleverantörers betal-tv-tjänster i den digitala markbundna televisionsverksamheten. Tv-tittarna måste sålunda ges möjlighet att använda alla betal-tv-tjänster med ett enda avkodningskort. På detta sätt är det dels möjligt att underlätta tittarnas användning av betal-tv-tjänster och dels att främja också konsumenternas möjligheter att använda olika tjänsteleverantörers tjänster.

Leverantörerna av betal-tv-tjänster kan enligt förslaget fortsättningsvis sinsemellan komma överens om hur enkortsprincipen ska genomföras i tekniskt hänseende. Om man med en ny aktör inte kan ingå ett avtal som i praktiken gör det möjligt för tittarna att med ett enda kort få tillgång till konkurrerande betal-tv-aktörers tjänster, ska Kommunikationsverket inom den tid som föreskrivs i lagen bestämma villkoren i ett avtal som aktörerna ingår sinsemellan.

Det föreslås att avkodningslagen upphävs och att bestämmelser som motsvarar direktivet om villkorad tillgång ska tas in i informationssamhällsbalkens 32 kap., övervakningsbestämmelserna i avdelning XII och straffbestämmelserna i avdelning XIII.

3.1.10 *Placering av telekablar samt radiomaster och basstationer för mobilnätet*

Avsikten med propositionen är att alla bestämmelser om placering av telekablar på någon annans område, i sådana fall då parterna inte kommer överens om placeringen, ska tas in i den föreslagna lagen. Till följd av detta ska 161 § i markanvändnings- och bygglagen inte längre tillämpas på placering-

en av telekablar och därför ska en bestämmelse om detta tas in i nämnda 161 §.

Den föreslagna lagen innehåller också nya bestämmelser om placering av basstationer och radiomaster på annans område eller i någon annans byggnad, när parterna inte kommer överens om placeringen. Kommunens byggnadstillsynsmyndighet ska dock fortfarande vara den behöriga myndighet som i sista hand beslutar om placering av telekablar, basstationer och radiomaster, om teleföretaget inte kommer överens om saken med mark- eller byggnadsägaren.

De föreslagna bestämmelserna gäller situationer där parterna inte kommer överens. Med placeringsrätt avses lag den med ett privaträttsligt samtycke jämförbara rätten att placera telekablar, basstationer och radiomaster. De föreslagna bestämmelserna gäller inte miljörettsbaserad rätt att placera anläggningar av det ovan nämnda slaget. Vid placering av anläggningar ska sålunda tillämpas sådana andra bestämmelser i markanvändnings- och bygglagen som eventuellt gäller placering samt annan miljölagstiftning.

Markägaren eller byggnadsägaren har för placering av radiomaster och basstationer rätt till full ersättning enligt vad som föreskrivs i inlösenlagen. Om kommunens byggnadstillsynsmyndighet beslutar om placering av en basstation eller radiomast på ett område som är i någon annans besittning och om parterna inte kommer överens om ersättning, ska ärendet avgöras i den ordning som föreskrivs i inlösenlagen.

Lagförslaget innehåller bestämmelser om att ett teleföretag som ansöker om beslut om placeringsstillstånd är skyldigt att till kommunen betala en ansökningsavgift för byggnadstillsynsmyndighetens myndighetsuppgifter. Kommunen föreslås inte få ta ut någon avgift för den tillsynsuppgift som byggnadstillsynsmyndigheten eventuellt får till följd av placeringsbeslutet. Detta beror på att tillsynsuppgiften kan betraktas vara exceptionell t.ex. i det fall att byggnadens ägare anser att teleföretaget inte följer ett placeringsbeslut som byggnadstillsynsmyndigheten har fattat. Dessutom skulle det vara problematiskt att bestämma av vem avgiften borde tas ut.

3.1.11 *Tryggande av kontinuiteten*

Genom de ändringar som föreslås i lagen preciseras de skyldigheter att ha beredskap för verksamhet i störningssituationer som gäller företag som ansvarar för kommunikationsnätens och kommunikationstjänsternas funktion. Det föreslås att lagstiftningen ändras så att sådana störningar i de elektroniska informations- och kommunikationssystemen som hotar livsviktiga samhällsfunktioner ska kunna förebyggas och hanteras effektivare redan under normala förhållanden, så att myndigheterna och företag inom kritisk produktion kan behålla en så hög aktionsförmåga som möjligt och så att medborgarna inte hindras att använda kommunikationstjänster.

Teleföretagen ska enligt propositionen noggrannare än för närvarande utarbeta en beredskapsplan för hur verksamheten optimalt kan fortsätta i störningssituationer under normala förhållanden eller när sådana befogenheter utnyttjas som avses i 9 kap. i beredskapslagen. De viktigaste övervakningsfunktionerna och andra kritiska system måste i fortsättningen upprätthållas så att de under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen vid behov utan dröjsmål kan återföras till Finland.

Propositionen syftar också till att förstärka samarbetet mellan myndigheterna och näringslivet, för att så som förutsätts i regeringsprogrammet säkerställa störningsfria digitala tjänster också under exceptionella förhållanden. Kommunikationsverket ska enligt förslaget bemyndigas att redan under normala förhållanden tillsätta och utbilda en samarbetsgrupp för störningshantering. Samarbetsgruppen ska bestå av representanter för de företag som upprätthåller el- och telenäten. Gruppens medlemmar ska enligt förslaget samla in information samt planera och koordinera åtgärder nedtanke på störningssituationer samt bistå Kommunikationsverket med hantering av störningar.

Teleföretagen ska enligt förslaget åläggas att lagra lägesinformation om telekablar i digital form så att den finns centralt och lätt tillgänglig tillsammans med annan information om ledningar, rör och kablar. Genom bestämmelser främjas jordbyggarnas möjligheter att ta fram information om underjordiska

kablar enligt principen om en enda instans, vilket i sin tur skulle minska antalet kabelskador i samband med grävarbeten. Vid hantering av telekabelinformation måste det ses till att informationen är tillbörligt skyddad mot dataskyddskränkningar och mot hot om sådana.

Skyldigheten att tillgodose dataskyddet i samband med förmedling av kommunikation ska enligt förslaget utvidgas till att gälla också andra kommunikationsförmedlare än teleföretag. Förbudet att till nätet ansluta utrustning som äventyrar kommunikationen föreslås bli så preciserat att den som använder kommunikationstjänster ska upprätthålla sitt nät, sin terminalutrustning och sitt informationssystem i enlighet med teleföretagets anvisningar på ett sådant sätt att det allmänna kommunikationsnätets och -tjänsternas datasäkerhet inte äventyras.

Med myndighetsnät avses enligt propositionen kommunikationsnät som har byggts för uppgifter som hänför sig till statens ledning och säkerhet, försvaret, den allmänna ordningen och säkerheten, gränssäkerheten, räddningsverksamheten, sjöräddningen, nödcentralsverksamheten, invandringen, den prehospitala akutsjukvården och befolkningsskyddet. Uppkopplingar till myndighetsnätet kan erbjudas användargrupper som behövs för skötsel av dessa uppgifter.

3.1.12 *Myndighetsavgifter och -ersättningar*

Syftet med att förenhetliga grunderna för myndighetsavgifterna samt modellerna enligt vilka de fastställs är att förenkla och förtydliga den gällande regleringen. Det föreslås att den nuvarande kommunikationsmarknadsavgiften och dataskyddsavgiften sammanslås till en ny informationssamhällsavgift och att avgiftsklasserna samtidigt slopas. Informationssamhällsavgiften ska enligt förslaget tas ut hos alla aktörer som bedriver verksamhet enligt anmälan eller koncession, enligt samma procentsats.

Ovan i punkt 3.1.1 beskrivs de centrala målsättningarna för den marknadsbaserade frekvensavgiften.

För att de mobila frekvenserna ska kunna användas effektivare ska för användningsrät-

ten enligt förslaget tas ut en avgift som motsvarar deras värde enligt ett auktionsförfarande. Detta är genomskinligare och tydligare än det jämförande förfarandet, eftersom endast det pris som betalas för frekvenserna avgör vem som beviljas koncession. Auktionsinkomsterna har också en avsevärd betydelse för samhällsekonomin.

Enligt regeringsprogrammet ska fördelningen av kostnaderna för lagring av teledentifieringsuppgifter mellan myndigheterna och teleoperatörerna rättas till. Teleföretagens rätt att av staten få ersättning för de kostnader som orsakas av att de bistår myndigheterna ska enligt propositionen begränsas till enbart investeringskostnaderna för systemen. I fortsättningen ska kostnaderna för användning av systemen och utlämnande av information inte längre ersättas.

3.1.13 *Myndighetsverksamhet*

Syftet med de föreslagna ändringarna är att effektivisera den nuvarande regleringen av betydande marknadsinflytande och möjliggöra sådan faktisk förhandsreglering som EU:s lagstiftning förutsätter. I lagförslaget 60 § definieras mera i detalj och noggrannare avgränsat syftet med regleringen av teleföretagens prissättning, dess förutsättningar och målsättningar, t.ex. skyldigheten att trygga en skäligen avkastning på investerat kapital, men Kommunikationsverket får utökad prövningsrätt när det gäller att välja de egentliga metoderna för övervakning av prissättningen. Den prövningsrätt som Kommunikationsverket föreslås få under de förutsättningar som anges i paragrafen, behövs av den anledningen att det inte är möjligt att på lagnivå i detalj föreskriva om prissättning av alla tänkbara produkter.

Syftet med de ändringar som föreslås i fråga om domännamnsverksamheten är att säkerställa att registreringar görs i det domännamnsregister som Kommunikationsverket upprätthåller samt att effektivisera förfarandena i domännamnsadministrationen i syfte att till ett skäligt pris trygga tillgången på domännamn under toppdomänerna fi och ax. Genom propositionen säkerställs Kommunikationsverkets förutsättningar att också i fortsättningen organisera domännamnsför-

valtningen, eftersom antalet nya fi-domännamn stadigt ökar och det inte väntas någon förändring i denna trend.

Kommunikationsverket ges möjlighet att på begäran lämna andra myndigheter expert-hjälp i form av handräckning på den andra myndighetens bekostnad. Det är kommunika-tionsministeriet som beslutar om handräck-ning ska ges.

I och med de nya bestämmelserna om an-vändares och abonnenters rättigheter fast-ställs principen om nätneutralitet och använ-darens rätt att välja abonnemang för använd-ning av valfria internetjänster. Tjänsteleve-rantörerna får i princip inte begränsa trafiken till vissa adresser eller begränsa en viss typ av trafik. Trafiken får begränsas på de grun-der som nämns i paragrafen. Enligt paragra-fen kan Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om bedömning av be-gränsningar och om användning av begräns-ningar för att trygga tillräckligt användbara nättjänster av god kvalitet. Avsikten med be-stämmelsen är att ge Kommunikationsverket rätt att ingripa när det är fråga om begräns-ningar som eventuellt är oskäligen för använ-daren och som äventyrar nättjänsternas kvali-tet och användbarhet.

Dessutom kan Kommunikationsverket ålägga nättjänstleverantörer att i syfte att för-hindra sådana olägenheter som avses i pa-ragrafen vidta åtgärder eller avhålla sig från att vidta sådana åtgärder och använda sådana begränsningar som medför olägenheter av det slag som avses i paragrafen. Kommuni-kationsverket ska i sina föreskrifter och be-slut beakta de nättjänsters allmänna kvalitet och egenskaper som i allmänhet erbjuds.

4 Propositionens konsekvenser

Kommunikationsministeriet har av NAG Partners Oy (VALOR OY) beställt tre be-dömningar av den föreslagna lagstiftningens konsekvenser. En utredning om informa-tionssamhällsbalkens ekonomiska consekvenser för företag blev klar 30.11.2012, en utredning om informationssamhällsbalkens konsekvenser för myndigheterna blev klar 4.1.2013 och en utredning om informa-tionssamhällsbalkens samhälleliga konsekvenser blev klar 6.2.2013. I dessa utredningar inter-

vjuades ett stort antal referensgrupper och sakkunniga. Utredningarna baserades på konsulternas egen bedömning och de finns att få hos kommunikationsministeriet. Utred-ningarna har används som underlag för en bedömning för propositionens konsekvenser.

4.1 Ekonomiska konsekvenser och kon-sekvenser för företagen

Propositionen bedöms få konsekvenser främst för tele-, radio- och televisionsföretag samt för företag i andra ICT-branscher. Av denna anledning ska bedömningen av consekvenserna för företagsverksamheten inriktas på de ovan nämnda verksamhetsområdena. För närvarande undergår tele- och televi-sionsbranschen snabba förändringar och in-ternationaliseras. Genom nättjänster av olika slag ökar konkurrensen på den nationella verksamheten och blir i allt större utsträck-ning internationell. På det internationella planet blir det också allt viktigare att lagstift-ningen är likartad för inhemska och utländska aktörer. Internationaliseringen och intro-duktionen av nya tjänster på marknaden ökar emellertid tillväxtpotentialen och främjar en för konsumenterna förmånlig konkurrensut-satt marknad.

Med den föreslagna informationssamhälls-balken eftersträvas ökad teknikneutralitet som gör det möjligt att inrikta regleringen på framtiden. Behovet av en teknikneutral lag-stiftning ökar i och med att verksamhetsom-rådet utökas med nya nättjänster och exem-pelvis gamla kopparbaserade och terrestriala tekniker delvis får träda åt sidan. Behovet av reglering accentueras också om konkurrensen på marknaden inte leder till effektiva slutre-sultat på marknaden villkor. De ändringar som föreslås i lagstiftningen innebär att ock-så de nätbaserade tjänsterna blir teknikneu-trala.

I den internationella världen har konsumen-terna redan vant sig vid att använda också ut-ländska tjänsteleverantörer och tjänster, vil-ket innebär att en reglering som berör endast inhemska företag till vissa delar kan försämra de inhemska tjänsternas ställning i förhållan-de till utländska konkurrenter. Också dessa omständigheter har beaktats i förslaget.

Merparten av den föreslagna lagstiftningen skulle gälla traditionella områden av elektronisk kommunikation. De viktigaste ändringarna gäller huvudsakligen mobilkommunikationsverksamhet. Många av de föreslagna reformerna kan bidra till en snabbare strukturförändring inom tele- och tv-branschen. Enskilda bestämmelser eller exempelvis betalningsskyldigheter som dessa innebär skulle inte nödvändigtvis ha några betydande ekonomiska konsekvenser för branscherna. Konsekvenserna kan bidra till en snabbare naturlig utveckling, men de kan också bromsa utvecklingen eller rentav ändra dess riktning.

Exempelvis de kostnader som skulle uppkomma på grund av de föreslagna bestämmelserna om frekvensauktioner (avdelning II) och marknadsbaserade frekvensavgifter (avdelning XI), skulle relatera till företagets intäkter av användningen av frekvenserna, och med dessa avgifter skulle man eftersträva en rättvis ersättning till staten för att ytterst värdefulla och begränsade frekvenser överläts till kommersiell användning. Sålunda kan auktionsförfarandet och en marknadsbaserad frekvensavgift snarare anses ge möjligheter till affärsverksamhet och utgöra incitament för en effektiv användning av frekvenser, än de kan ses som kostnader. De ovan nämnda avgifterna kan sålunda ses som mekanismer som uppmuntrar till en aktiv frekvenspolicy, i synnerhet när det gäller frekvenser som används för mobil verksamhet. Staten skulle få inkomster genom auktionerna och de marknadsbaserade frekvensavgifterna.

Många av förslagen syftar till en effektivare marknad för mobila kommunikationer. En del av reformerna skulle effektivisera användningen av frekvenserna bl.a. genom ökad konkurrens mellan aktörerna och genom att uppmuntra aktörerna att reservera frekvenser t.ex. för nya tillämpningar. Detta skulle ha en positiv inverkan på branschens framtidsutsikter.

Kostnaderna för de föreslagna ändringarna skulle för de största mobila aktörerna utgöras av marknadsbaserade frekvensavgifter, i och med auktionsförfarandet och vissa systemreformer. I synnerhet utauktioneringen av frekvenser kan få återverkningar på teleoperatörernas investeringar. Frekvensinvesteringar

kan eventuellt prioriteras framför alternativa investeringsobjekt. En marknadsbaserad frekvensavgift kan från aktörernas synpunkt öka osäkerheten kring investeringarna, eftersom tilltron till en stabil kostnadsnivå kan rubbas. Syftet med auktionsmodellen och den marknadsbaserade frekvensavgiften är dock att främja en effektiv användning av frekvenserna. Auktionsmodellen skulle också öka en flexibel frekvensanvändning, vilket kunde främja innovationer inom branschen. Teleföretagen bedriver dessutom lönsam affärsverksamhet på de värdefulla frekvenserna. Exempelvis vid 2013 års auktion utgjorde det sammanlagda utgångspriset för frekvenserna, 100 miljoner euro, vilket i relation till koncessionsperioden är ca en promille av teleföretagens årliga omsättning.

När det gäller frågan om kostnadernas betydelse för företagen har också en tidtabell betydelse inom vilken ändringarna ska genomföras. En längre övergångsperiod skulle avsevärt minska kostnadseffekten. I Finland har auktionsavgifterna också betalats i årliga poster under koncessionsperioden.

Från konkurrenssynpunkt är konsekvenserna av de föreslagna ändringarna beroende av hur lagstiftningen genomförs. Exempelvis ett auktionsförfarande utan konkurrensfrämjande regler och koncessionsvillkor kan minska nya aktörers möjligheter att komma in på marknaden. Lagstiftningen om auktionsförfarandet och marknadsbaserade frekvensavgifter är å andra sidan nationell till sin karaktär och får inte någon större betydelse från den internationella konkurrensens synpunkt.

Inom det fasta nätet finns det en mycket stor variation av aktörer som verkar på geografiska områden av olika typ. De föreslagna ändringarna skulle på olika sätt påverka företag som är av olika storlek och verksamma på olika typer av geografiska områden. De förslag som gäller verksamhetskostnaderna kan få asymmetriska effekter på företagen inom branschen. Det är exempelvis uppenbart att förkortningen av den tid under vilken ersättning inte betalas för reparationer och t.ex. stormskador får mest betydelse för företag i glesbygdsområdena.

I fråga om små lokala bolag kan de föreslagna ändringarna påskynda den strukturförändring som sker i branschen. Den föreslag-

na lagstiftningen kommer också att få betydelse när det gäller investeringsincitamenten för operatörer i det fasta nätet. Investeringsincitamenten kan också få mindre önskvärda effekter, exempelvis genom att störningskänsliga tekniker avlägsnas från olönsamma områden eller så att avkastningen på fiberinvesteringar minskar som en följd av att prissättningen övervakas på grossistnivån. En eventuell indirekt effekt kunde vara att kravet på täckningsområde för nya frekvenser i mobilnätet eller krav på en snabb byggnadstid kan minska stora aktörers investeringar i det fasta nätet, i synnerhet om avkastningsförväntningarna på fiberinvesteringar samtidigt försvagas till följd av regleringen.

Den föreslagna regleringen kan få den effekten att nya aktörer kommer in på marknaden, om lagstiftningen som framhäver nationalitetens betydelse inte medför betydande investeringskrav. I synnerhet de nya metoderna att övervaka prissättningen kan ses som bra metoder för att främja konkurrensen och utveckla praxis för övervakning av prissättningen. Tv- och radiobranschen genomgår i likhet med det fasta nätet en brytningstid som innebär att programbranschen måste hitta nya lösningar för att svara både på konkurrensen och på effektivitetskraven. Denna utveckling är självständig och inte beroende av den föreslagna regleringen. Den nya lagstiftningen kan dock få återverkningar när det gäller utvecklingens inriktning och förändringarnas snabbhet. Kampen om reklamutrymmet t.ex. i televisionen blir hela tiden hårdare. I konkurrensen om konsumenternas intresse deltar utöver de inhemska tv-aktörerna också internationella programaktörer, betal-tv-leverantörer, teleföretag och andra stora företag som är verksamma i nätet. De största utmaningarna inom branschen kommer för närvarande från annat håll än lagstiftningen.

För tv-aktörernas vidkommande kan de största positiva effekterna av den föreslagna lagstiftningen anses vara en utvidgning av metoderna för övervakning av prissättningen, som i bästa fall avsevärt kan förbättra programaktörernas verksamhetsbetingelser. Detta gäller i synnerhet distributionen över det markbundna tv-nätet. Övervakningen kan också främja prissättningens flexibilitet på ett

sätt som gynnar innovationer. För branschen är det också positivt att beviljandet av programkoncessioner överförs till Kommunikationsverket och att tv-kanalerna fritt kan välja inom vilket kanalknippe de verkar.

De föreslagna ändringarna får på det hela taget inga större konsekvenser för programkoncessionshavarnas intäkter eller kostnader, men de enklare administrativa förfarandena främjar innovationer inom branschen och kan på lång sikt öka konkurrensen när det gäller tv-distributionen. Också den ändring som innebär att beställvideo blir beroende av anmälan (II) kan i bästa fall inverka positivt på den internationella konkurrenskraften. Också retail-prissättningsmodellerna som är baserade på en effektiv aktörs kostnader, kan vara till nytta för främjande av konkurrensen på marknader där det finns operatörer med betydande inflytande. Genom förbättring av metoderna för övervakning av prissättningen på marknader där det finns operatörer med betydande inflytande förbättras regleringens effekt, samtidigt som övervakningen förskjuts i riktning mot förhandsreglering.

I fråga om radioverksamheten kan de föreslagna ändringarna som syftar till att göra koncessionssystemet lättare anses ha en klart positiv effekt på branschens verksamhetsbetingelser. De föreslagna ändringarna ökar koncessionsbeslutets förutsägbarhet. Dessutom förenklas de nuvarande förfarandena vilket möjliggör ett flexiblare beslutsfattande.

Skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster kommer i fortsättningen att gälla också kontaktinformationstjänster. Kommunikationsverket ska enligt förslaget göra en bedömning av marknaden för sådana tjänster och vid behov utse företag som ska leverera kontaktinformationstjänster. Ändringen medför i viss mån kostnader för de företag som levererar kontaktinformationstjänster om de utses till leverantörer av samhällsomfattande tjänster med skyldighet att leverera kontaktinformationstjänster. Kontaktinformationstjänster tillhandahålls för närvarande genom olika arrangemang i hela landet, vilket innebär att kostnaderna t.ex. för produktion av tjänster för vissa kundgrupper dock inte beräknas bli betydande.

De föreslagna bestämmelserna om finansiering av samhällsomfattande tjänster gäller också företag som levererar samhällsomfattande tjänster och som utses till leverantörer av kontaktinformationstjänster. En leverantör av samhällsomfattande tjänster kan enligt lagförslaget 93 § få ersättning av statens medel för nettokostnaderna för samhällsomfattande tjänster, om dessa utgör en oskäligen ekonomisk belastning.

Leverantörer av samhällsomfattande tjänster åläggs skyldighet att informera om sina produkter samt att tillhandahålla produkter och tjänster. Ändringen kommer att i viss mån innebära kostnader för dem som levererar samhällsomfattande tjänster men kostnaderna beräknas inte bli betydande. Leverantörerna kan välja ändamålsenliga metoder för att uppfylla de krav som bestämmelserna förutsätter.

De ändringar som föreslås i bestämmelserna om domännamn förtydligar domännamnverksamheten för företagen och underlättar Kommunikationsverkets uppgift som högsta förvaltningsorgan för finländska domännamn.

Förslagen som gäller tryggande av kontinuiteten förbättrar de företags verksamhetsförutsättningar som verkar inom produktionsområden som har en central betydelse för Finlands försörjningssäkerhet. Förslagen förbättrar också företagets förutsättningar att lita på att de elektroniska kommunikationstjänster fungerar störningsfritt som är oundgängliga för deras egna produktionsprocesser.

4.2 Konsekvenser för myndigheterna

Konsekvenserna för myndigheterna har bedömts framför allt med avseende på Kommunikationsverkets verksamhet, eftersom Kommunikationsverket kommer att sköta den huvudsakliga övervakning och övriga uppgifter som följer av den föreslagna lagstiftningen. Den föreslås att vissa uppgifter överförs från kommunikationsministeriet och andra myndigheter till Kommunikationsverket och dessutom innebär förslaget vissa nya uppgifter för Kommunikationsverket. Till övriga delar ändrar propositionen inte Kommunikationsverkets uppgifter i förhållande

till andra myndigheter. Propositionen påverkar till exempel inte de ansvarsområden som hör till finansministeriets behörighet. Enligt 17 § i reglementet för statsrådet hör till finansministeriets ansvarsområde den ekonomiska politiken och finanspolitiken; statsfinanserna, statsbudgeten och skötseln av statsfinanserna, statens medel och egendom samt de allmänna grunderna för avgiftspolitik och avgifterna; skattepolitik, beskattning och allmän tullpolitik; statens upplåning, statskulden samt statens borgensförbindelser och statsgarantier; finansmarknadens verksamhet; de internationella finansinstituterna och organisationerna; statsförvaltningens arbetsgivar-, personal- och arbetsmarknadspolitik, personalens rättsliga ställning och övriga anställningsvillkor; statens allmänna statistikväsende; allmän utveckling av den offentliga förvaltningen och utveckling av statsförvaltningens strukturer, styrningssystem och verksamhet; indelningen i verksamhetsområden inom regionförvaltningen, med undantag av landskapsförbundens samarbetsområden, och inom statens lokalförvaltning och samordning av dem; styrningen av dataadministrationen inom statsförvaltningen, de allmänna grunderna för den elektroniska kommunikationen och datasäkerheten, statens och kommunernas samarbete inom dataadministrationen samt statsrådets gemensamma dataadministration; den allmänna administrativa styrningen av regionförvaltningsverket samt registerförvaltningen och folkbokföringen; kommunindelningen, kommunalförvaltning och kommunal ekonomi samt förhållandet mellan staten och kommunerna; tillsynen och finansieringen av det kommunala och det statliga pensionssystemet. Konsekvenserna för övriga myndigheter inskränker sig närmast till processförändringar, som ofta gör det möjligt att frigöra resurser för andra uppgifter.

Avsikten med den föreslagna reformen är att öka myndigheternas verksamhetsmöjligheter och förbättra verksamhetens effekt. De nya uppgifterna och verksamhetsmöjligheterna kräver i praktiken i viss utsträckning också personalutbildning och tilläggsresurser för myndighetsverksamheten. Kommunikationsverkets resursbehov påverkas bl.a. av

den tidtabell enligt vilken den nya regleringen tas i bruk.

De största förändringarna i Kommunikationsverkets verksamhet beror på de nya förfaranden som enligt bestämmelserna ska tas i bruk för frekvensauktioner och marknadsbaserade frekvensavgifter, på överföringen av administrationen av programkoncessionerna till Kommunikationsverket, på den ändrade verksamhetsmodellen för domännamnsförvaltningen samt på tryggandet av tjänsternas och verksamhetens kontinuitet. Den föreslagna marknadsbaserade frekvensavgiften ska tas ut utöver den administrativa frekvensavgift som redan nu debiteras, men förvaltningen och avgiftsgrunderna ska hållas isär från varandra. Kommunikationsverket tillämpar å andra sidan redan nu förfaranden som behövs för avgiftsdebitering.

Också överföringen av programkoncessionerna från kommunikationsministeriet till Kommunikationsverket kräver resurser. För administrationen av programkoncessionerna används för närvarande vid kommunikationsministeriet ungefär ett årsverke, men detta kommer inte nödvändigtvis att räcka efter att uppgifterna har överförts till Kommunikationsverket.

Vad gäller domännamnsverksamheten kommer Kommunikationsverket inte längre att ha direkta domännamnskunder efter övergången till modellen med tjänsteleverantörer. Efter ändringen kan verket tillhandahålla expertbetonad kundservice åt tjänsteleverantörerna och övervaka deras informationssäkerhet och servicenivå. Övergångsperioden till tjänsteleverantörsmodellen kräver extra resurser under en viss tid, och därför väntas resursbehovet inte minska. Den viktigaste effekten kommer att vara resursbehovets förutsägbarhet och oberoende av det ökade antalet domännamn. Propositionen kommer inte att påverka befogenhetsförhållandena mellan rikets myndigheter och landskapet Åland eftersom Ålands landskapsregering kommer att svara för ax-domännamnen.

Tryggandet av tjänsternas kontinuitet, övervakningen av teleföretagens beredskapsplanering och tillsättningen av en arbetsgrupp för utredning av störningsärenden kommer inte att kräva några större tilläggsresurser vid Kommunikationsverket. Till

Kommunikationsverkets uppgifter hör redan enligt den gällande lagen att övervaka företagens beredskap för undantagsförhållanden och störningssituationer. Den föreslagna regleringens slagkraft kan dock vid behov effektiviseras med hjälp av extra resurser. Mindre betydande konsekvenser sammanhänger bl.a. med övervakningen av kommersiell verksamhet som bedrivs med tillfälliga radiokoncessioner samt med utvidgningen av övervakningen så att integritetsskyddet kommer att omfatta alla kommunikationsförmedlare. Kommunikationsverkets verksamhet kommer också i fråga om de föreslagna lagändringarna att i inledningsskedet påverkas av flera resursbehov av engångsnatur. De nya metoderna för övervakning av prissättningen skulle kräva bedömning av de nya modellernas funktion, av redovisningsprinciperna och marknadseffekterna. Skyldigheten att tillhandahålla telefonkatalogstjänster och nummerupplysning som samhällsomfattande tjänster skulle kräva en marknadsanalys innan aktörerna åläggs att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Den nya modellen för domännamnsverksamheten kräver i inledningsskedet investeringar i systemen samt utveckling av registrerarnas förvaltningsmodell.

De föreslagna ändringarnas sammantagna konsekvenser innebär för Kommunikationsverket, av de skäl som nämns ovan, en ökning med ca 4–6 årsverken. Resursbehovet i inledningsskedet påverkas i stor utsträckning av tidtabellen för genomförande av olika funktioner och på längre sikt av den nivå på övervakningen som eftersträvas. Investeringsskyddet när det gäller programvaror och system som måste köpas inom olika områden kommer sammanlagt att uppgå till ett antal miljoner euro, vilket bör beaktas vid bedömningen av ändringarna i verksamhetsmodellen och när det gäller tidtabellen för genomförande av ändringarna, eftersom en del av dessa anskaffningar kommer att vara relativt tidskrävande.

De konsekvenser som de föreslagna ändringarna får för kommunikationsministeriet beror framför allt på att administrationen av framför allt programkoncessionerna i regel överförs på Kommunikationsverket. Detta frigör mera av kommunikationsministeriets

resurser, bl.a. för styrning och utveckling av marknaden.

Då man granskar frågan från Konkurrens- och konsumentverkets och dess konsumentavdelnings synpunkt har de reformer som gäller användarnas och abonnenternas rättigheter, t.ex. avtalsvillkor, och som syftar till att lösa vissa problem i den gällande lagstiftningen, en särskild betydelse såtillvida att de föreslagna bestämmelserna kommer att minska antalet överklaganden och utredningsbegäranden till Konkurrens- och konsumentverket. Antalet ärenden kan dock öka t.ex. på grund av att användaren får rätt att välja nättjänstleverantör. Trots att avsikten med bestämmelsen i fråga inte är att ändra det gällande rättsläget, kan moderniseringen av bestämmelsen ge upphov till vissa frågor.

Förslaget att teleoperatörerna ska åläggas ansvar som motsvarar det s.k. kreditgivaransvaret enligt konsumentskyddslagen kan ge upphov till ytterligare utredningsbehov. På det hela taget kan de föreslagna lagändringarna i kombination med förtydligandet av regleringen sannolikt minska antalet ärenden som kommer in till Konkurrens- och konsumentverket.

Från Konkurrens- och konsumentverkets synpunkt, dvs. när det gäller konkurrensfrågorna, kommer den föreslagna lagstiftningen att få betydelse framför allt för övervakningen av sådana företags prissättning som har ett betydande marknadsinflytande. Kommunikationsverkets roll när det gäller främjande av konkurrensen och förhandsövervakning av marknaden har redan nu minskat verkets arbetsuppgifter när det gäller marknadsövervakningen. En ökning av Kommunikationsverkets befogenheter i fråga om förhandsövervakningen av marknaden skulle minska verkets efterhandsövervakning av konkurrensförseelser och frigöra resurser. Konkurrens- och konsumentverket skulle visserligen ha uteslutande befogenhet när det gäller efterhandsövervakning av brott mot konkurrensreglerna, med de sanktionsmöjligheter som konkurrenslagstiftningen ger. Konkurrens- och konsumentverket skulle vidare aktivt stå i kontakt med Kommunikationsverket för att Konkurrens- och konsumentverkets synpunkter ska beaktas i marknadsanalyser och prissättningsbeslut. Lagförslaget skulle

på det hela taget leda till resursinbesparing också för Konkurrens- och konsumentverkets ansvarsområde för konkurrensfrågor.

I praktiken väntas de föreslagna bestämmelserna om placeringen av radiomaster och basstationer för mobiltelenät inte nämnvärt öka kommunens byggnadstillsynsmyndigheters uppgifter, eftersom bestämmelserna inte väntas bli tillämplade i någon större utsträckning. Även i fortsättningen kommer det huvudsakliga förfarandet att vara det att parterna sinsemellan kommer överens om placeringen.

Den från polisens synpunkt viktigaste ändringen sammanhänger med bestämmelserna om myndighetsersättningar i avdelning XI. Enligt förslaget ska teleföretagen med anledning av begäranden från myndigheter i fortsättningen endast få ersättning för kostnader i samband med systeminvesteringar och inte för personella kostnader i samband med användningen av systemen. Detta skulle årligen för polisens vidkommande frigöra ekonomiska resurser för uppskattningsvis 1–2 miljoner euro.

För Kommunikationsverket skulle den föreslagna rätten att ge handräckning till andra myndigheter sannolikt innebära oförutsedda kostnader för vilka verket inte anvisats finansiering i statsbudgeten och som inte ligger till grund för de avgifter som Kommunikationsverket tar ut hos företag inom branschen. Det är därför ändamålsenligt att den myndighet som ber om handräckning ska svara för Kommunikationsverkets kostnader för handräckningen.

4.3 Samhälleliga konsekvenser

I propositionen sammanställs de lagar som gäller informationssamhället till en lagstiftningshelhet. För närvarande består lagstiftningen om elektronisk kommunikation av över 490 paragrafer i ett tiotal lagar. I den föreslagna informationssamhällsbalken har antalet paragrafer minskats och för verksamhetsområdena i fråga har skapats en legislativ grund. Sammanställningen av paragraferna gör det lättare att överblicka regleringen av de berörda verksamhetsområdena. Propositionens allmänna målsättningar kan också anses vara gynnsamma för företagsverksam-

heten. Exempelvis elimineringen av överlappande bestämmelser och förtydligandet av lagstiftningen främjar företagets rättssäkerhet och förbättrar bl.a. möjligheterna att planera framtida investeringar.

Propositionens viktigaste samhälleliga konsekvens är att den sätter fokus på kommunikationsnätens och kommunikations-tjänsternas betydelse och roll i vårt samhälle. Funktionsäkra, trygga och tillförlitliga nät och tjänster är oumbärliga element i vardagslivet. Eftersom fungerande kommunikationsnät i dagens värld är viktiga både för medborgarna och för företagen, ska de föreslagna lagändringarna vara så utformade att de är konsekvent anpassade till den allmänna samhällsutvecklingen och ökar samhällets förtroende för kommunikationsnäten. De skyldigheter som aktörerna åläggs enligt förslaget står således i linje med tjänsternas kritiska samhälleliga betydelse.

Avsikten med den föreslagna lagstiftningen är att över huvud taget öka konsumenternas förtroende för kommunikationsnäten och för de elektroniska tjänster som levereras genom dem. Det ökade förtroendet kommer genom att efterfrågan ökar att få en betydande indirekt effekt på hela samhällsutvecklingen. Förbättringen av funktionssäkerheten, data-skyddet, integritetsskyddet och användarnas status kommer också att öka efterfrågan på nya och innovativa tjänster, i och med minskningen av den risk som från användarnas synpunkt är förenad med användningen av tjänsterna. Indirekt kan sålunda också de företag som enligt lagen åläggs skyldigheter dra nytta av lagstiftningen genom att konsumenternas förtroende för företagen förbättras. Dessutom kommer de reformer som föreslås i fråga om användarnas rättigheter, betydande marknadsinflytande och tryggande av tjänsteleveranserna att garantera förbindelser till ett skäligt pris och skäliga villkor samt kommunikationstjänster som är av så god kvalitet och så långt utvecklade som möjligt i hela landet. Detta är nödvändigt för att alla ska ha tillgång till de möjligheter som informationssamhället erbjuder. Fungerande och tillförlitliga kommunikationsnät skapar förutsättningar för att nya företag ska grundas och växa och påverkar sålunda samhälls-

ekonomins storlek och dynamik samt därmed också sysselsättningsgraden.

Avsikten med de föreslagna ändringarna är att säkerställa jämlikheten mellan de inhemska aktörerna och deras framtida konkurrenskraft. Genom att bestämmelserna om integritetsskydd och lagringsskyldighet utsträcks till att gälla alla kommunikationsförmedlare balanseras konkurrenssituationen mellan finländska och internationella aktörer. Genom ändringen av domännamnsverksamheten stärks fi-domännamnets konkurrenskraft på den globala marknaden och genom kvoteringen av den inhemska innehållsproduktionen säkerställs och bevaras den inhemska oberoende innehållsproduktionens ställning.

Den föreslagna lagstiftningens effekter på samhällsekonomin, informationssamhället och det civila samhället kommer att vara klart positiva. Funktionssäkra kommunikationsnät och tillförlitliga elektroniska tjänster kommer i förening med marknadens effektivitet att öka efterfrågan och utbudet av informationssamhällets tjänster och främja landets utveckling till ett föregångsland när det gäller informationssamhällets tjänster. De föreslagna skyldigheterna kan, i synnerhet på kort sikt, innebära utmaningar för verksamhetsområdet men på lång sikt är de nödvändiga med tanke på att det är fråga om kritiska funktioner och med tanke på förtroendet för kommunikationsnäten och -tjänsterna. Som motvikt till företagets skyldigheter väntas lagstiftningen leda till ökad efterfrågan, vilket innebär att företagen kan dra nytta av det förbättrade förtroendet. Också samhället kommer i många avseenden att dra nytta av de elektroniska tjänsterna, både i form av inbesparingar inom den offentliga sektorn och genom att företagets konkurrenskraft blir bättre, t.ex. genom effektivare serviceproduktion, nya metoder för produktion av tjänster, möjligheter till distansarbete och nya tjänster som baseras på distansnärvaro. Kommunikationsnätens och -tjänsternas funktionssäkerhet, trygghet och tillförlitlighet är förutsättningar för att dessa tjänster ska slå igenom. De föreslagna reformerna återverkar på ett från informationssamhällets synpunkt positivt sätt på de informations- och kommunikationstekniska investeringarna, på tjänstutbudet samt på tjänsternas karaktär och till-

gänglighet. De föreslagna reformerna kommer också att främja utvecklingen av ett allt rörligare och mera uppkopplat informations-samhälle och, om de genomförs på rätt sätt, att förbättra både konsumenternas och företagens förutsättningar att dra nytta av det elektroniska samhällets fördelar.

4.3.1 *Konsekvenser för samhälls-ekonomi och det civila samhället*

De från samhällssekonomins synpunkt viktigaste av de föreslagna reformerna är de som behandlas i informationssamhällsbalkens avdelningar II och III. I fråga om konsekvenserna för civilsamhället är däremot de ändringar viktigast som föreslås i avdelningarna III, V och IX, dvs. de som tryggar medborgarnas ställning som användare av kommunikationstjänster. De från samhällssekonomins synpunkt största positiva effekterna uppkommer genom ändringarnas inverkan på marknadens effektivitet och på finansieringen av den offentliga sektorn, eftersom den nya lagstiftningen stöder en aktiv utveckling av frekvenserna och frigör nya frekvenser bl.a. för trådlös kommunikation.

Genom utauktioneringen av frekvenser ska det säkerställas att frekvenserna allokeras till aktörer som har de bästa förutsättningarna att utnyttja dem kommersiellt. Genom auktionsmodellen kan man också generera betydande inkomster till staten. Ändringarna beräknas i sin helhet inverka positivt på utbudet av frekvenser, på möjligheterna att använda trådlös kommunikation samt på efterfrågan. Nya användningssätt och marknader kommer också, genom de nya tjänsterna och processerna, att öka möjligheterna till sysselsättning och effektivisering inom branschen. Verkningsarna av den föreslagna marknadsbaserade frekvensavgiften väntas däremot komma till synes på längre sikt och avgiften kommer inte att få lika tydligt positiva effekter på marknaden som auktionsförfarandet. Den marknadsbaserade frekvensavgiften kan antas inverka positivt på frekvensanvändningen, då det för dem som använder frekvenserna kommer att löna sig att avstå från frekvenser som är i ineffektiv användning. Den marknadsbaserade frekvensavgiften kommer att vara en avgift av skattenatur och kan, be-

roende på avgiftens storlek, inverka negativt på tjänsteutbudet eller priserna. Den marknadsbaserade frekvensavgiften kommer dock, i likhet med auktionsmodellen, att inverka positivt på den offentliga sektorns finansiering. De ändringar som i avdelning II föreslås i fråga om förnyandet av frekvensförvaltningsmodellerna skulle ha två slags konsekvenser för det civila samhället. Auktionsmodellen skulle å ena sidan främja näringsfriheten medan den marknadsbaserade frekvensavgiften å andra sidan, i fråga om de frekvenser som anvisats för tv-verksamhet, kunde få en negativ kulturpolitisk effekt om frekvensavgiften skulle leda till att tv-utbudet blir smalare. Avgiften kommer sannolikt dock inte att inverka negativt på tv-utbudet eftersom den enligt den föreslagna regleringen kommer att vara rimlig. De ändringar som föreslås i fråga om programkoncessionsförvaltningen kommer för sin del att inverka positivt på yttrandefriheten eftersom koncessionsbesluten inte längre kommer att baseras på ändamålsenlighetsprövning.

De ändringar i fråga om regleringen av betydande marknadsinflytande som föreslås i avdelning III kommer framför allt att förbättra marknadens effektivitet på områden där konkurrensen är liten. Metoderna för övervakning av prissättningen kommer på dessa områden att få en positiv inverkan på efterfrågan och utbudet. Övervakningen kommer i bästa fall att sänka slutkundpriserna och minska de välfärdsförluster som orsakas av missbruk av marknadsinflytande, genom att öka efterfrågan på kommunikationstjänster på grund av att priserna sjunker. Om regleringen inte vore förutsägbar och teknikneutral från teleföretagens synpunkt kunde den få icke önskvärda konsekvenser för investeringarna och valen av teknik. Ändringarna skulle emellertid innebära en förbättring av jämlikheten mellan medborgarna och av användarnas ställning. Hur stora verkningar regleringen som avser betydande marknadsinflytande kommer att få beror på den nuvarande regleringens verkningsgrad. Om vissa aktörer med betydande marknadsinflytande har lyckats dra nytta av detta till nackdel för konsumenterna, andra användare eller konkurrerande företag, är det möjligt att med den nya lagstiftningen uppnå klara förbättringar

när det gäller användarnas ställning och att eventuellt sänka konsumentpriserna eller utöka användarnas valmöjligheter.

Den föreslagna lagstiftningen ger också bättre möjligheter att trygga förutsättningarna för en konkurrensutsatt marknad också i fortsättningen, trots att marknaden kommer att centraliseras samtidigt som enskilda aktörers regionala marknadsinflytande ökar. På det hela taget kommer den föreslagna regleringsramen när det gäller betydande marknadsinflytande att möjliggöra en effektivare prisövervakning och förhindra missbruk av betydande marknadsinflytande, vilket kan få en dämpande effekt när det gäller slutkundspriserna för kommunikationstjänster på en marknad där det förekommer betydande marknadsinflytande.

Den skyldighet som leverantörer av samhällsomfattande tjänster enligt lagförslagets avdelning III 6 kap. har att informera om sina produkter och att tillhandahålla samhällsomfattande produkter, främjar medborgarnas möjligheter att få information om sina rättigheter samt att kräva samhällsomfattande tjänster. Ändringen främjar medborgarnas jämlika möjligheter att få tillgång till samhällsomfattande tjänster.

Syftet med de ändringar i avdelning VII 3 kap. som gäller kontaktinformationstjänster är dessutom att förbättra abonnenternas möjligheter att de facto få reda på till vilka aktörer deras kontaktuppgifter lämnas ut samt att ge abonnenterna möjlighet att förbjuda utlämnande av kontaktuppgifter. Syftet med ändringen är att främja medborgarnas integritetsskydd.

De ändringar som föreslås i avdelning V om användare och abonnenters rättigheter samt i avdelningarna IX och X om tryggande av tjänsternas och verksamhetens kontinuitet samt dataskyddet, ska enligt förslaget öka efterfrågan på tjänster i och med att förtroendet blir bättre. Avsikten med de reformer som föreslås i avdelning V är att förbättra konsumenternas ställning, utbudet av tjänster och en jämn kvalitet. Viktiga reformer med tanke på användarnas jämlikhet är incitamentet att förkorta avbrott och påskynda reparationer genom att förkorta den tid för vilken ersättning inte betalas samt bestämmelsen enligt vilken nätneutraliteten förbättras genom att

Kommunikationsverket ges ökade befogenheter att meddela föreskrifter. Tvister om framför allt tjänsteinnehåll blir färre tack vare tydliga bestämmelser om gemensamt ansvar och specifikationer i tjänsteavtal och räkningar samt om krav på utformning av avtalstexter.

Också de ändringsförslag i avdelningarna IX och X som syftar till tryggande av tjänsternas och verksamhetens kontinuitet får betydande återverkningar på det civila samhället. De ändringar som föreslås i fråga om kritiska infrastrukturernas funktionssäkerhet, informationssäkerhet och hantering av störningssituationer får huvudsakligen indirekta verkningar från medborgarnas synpunkt. De indirekta effekterna återverkar framför allt på försörjningssäkerheten och den allmänna tryggheten, eftersom allt flera system som har samband med samhällsfunktioner, exempelvis styrning av energiproduktionen och energidistributionen, finansiella tjänster, handel, logistik, industri, hälso- och sjukvård, myndighetsverksamhet och andra kritiska infrastrukturer och system, är beroende av nätförbindelser. Med avseende på den nationella säkerheten är ett syfte med ändringarna också att trygga en ändamålsenlig självförsörjning i samhällsliga krissituationer.

Till denna del är det emellertid skäl att observera att den samhällsliga beredskapen och säkerheten i fråga om informationsnäten i en global verksamhetsmiljö där aktörerna i allt större utsträckning är uppkopplade mot varandra, i allt större utsträckning är beroende av gränsöverskridande expertis. Med tanke på exempelvis kommunikationssystemens funktionssäkerhet är det därför nödvändigt att mellan den nationella självförsörjningen och den globala verksamhetsmiljön hitta en balans som på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt tryggar kommunikationsmarknadens funktion, ett fungerande samhälle och tillräcklig kriställighet. De ändringar som avser skyldigheten att göra upp planer för kommunikationssystemens funktionssäkerhet, informationssäkerheten, beredskapen och möjligheterna att återta kritiska system, kan också ha betydelse för branschens attraktivitet för i synnerhet utländska aktörer – dels som en förstärkande, dels som en försvagande faktor.

De ändringar som i avdelning VII föreslås i fråga om domännamnsförvaltningen kommer att inverka positivt på efterfrågan, utbud och marknadens effektivitet. Den nya modellen kommer att göra det möjligt att snabbare utveckla tjänsterna kring domännamnsförvaltningen. I och med de föreslagna ändringar i förvaltningen av domännamn ökar jämlikheten bland medborgarna t.ex. i fråga om personer under 15 år och finländare som bor utomlands.

4.3.2 *Konsekvenser för informationssamhället*

De från informationssamhällets synpunkt viktigaste konsekvenserna av de föreslagna ändringarna är de som behandlas i delarna II, V och X. Den viktigaste ändringen i avdelning II gäller auktionsförfarandet. De föreslagna bestämmelserna om frekvensauktioner bidrar till att koncession beviljas aktörer som kan utnyttja frekvenserna på det effektivaste sättet. Från informationssamhällets synpunkt har detta en positiv effekt på investeringarna i kommunikationsteknik, på tjänsteutbudet samt på tjänsternas kvalitet och tillgänglighet. Bättre trådlösa förbindelser främjar utvecklingen av ett allt rörligare och mera uppkopplat informationssamhälle och stärker Finlands ställning som ett föregångsland när det gäller trådlösa förbindelser. Med den marknadsbaserade frekvensavgift som föreslås kan man på lång sikt uppnå effektivare användning av frekvenserna, vilket kommer att få motsvarande positiva återverkningar för informationssamhället. På kort sikt kommer den marknadsbaserade frekvensavgiften sannolikt inte att få någon väsentlig inverkan i det avseendet att den skulle leda till omfördelning av koncessionerna mellan aktörerna.

De ändringar som föreslås i avdelning V i fråga om användarnas och abonnenternas rättigheter beräknas inverka positivt framför allt på tjänsternas kvalitet. Ändringarna får i kombination med de ändringar som föreslås i avdelning III 6 kap. en positiv inverkan också på tjänsteutbudet, på tjänsternas tillgänglighet och på dataskyddet. De föreslagna bestämmelserna kommer att leda till att konsumenterna får en bättre bild av vad tjänsterna innehåller och ökar deras förtroende för aktö-

erna, vilket i sin tur ökar förtroendet för branschen och främjar informationssamhällets utveckling. Förslaget innebär att nätneutraliteten betonas, vilket i kombination med Kommunikationsverkets befogenhet att meddela föreskrifter får en klart positiv inverkan på informationssamhällets utveckling eftersom reformen innebär att man också i fortsättningen tryggar konsumenternas tillgång till nya elektroniska tjänster, oberoende av nätleverantören.

De föreslagna ändringarna i bestämmelserna om betydande marknadsinflytande, domännamnsverksamhet och tryggnad av kontinuiteten i verksamheten kommer att främja tjänsternas mångsidighet, kvalitet och tillgänglighet för alla användares vidkommande. En effektiv reglering av betydande marknadsinflytande ger nya aktörer möjligheten att utmärka sig genom bättre kvalitet eller större tjänstesortiment både på konsumentmarknaden och på företagsmarknaden. De ändringar som föreslås i regleringen av betydande marknadsinflytande kan å ena sidan få lindrigt negativa återverkningar på ICT-investeringarna, om ändringarna från företagets synpunkt ökar investeringsriskerna. Regleringen av betydande marknadsinflytande kan å andra sidan minska investeringsriskerna för tjänsteleverantörer som är nya på marknaden. För domännamnsförvaltningens del kan det föreslagna öppnandet av fi-domännamnet också för utländska användare leda till lindrigt negativa konsekvenser med tanke på fi-domännamnets informationssäkerhet. Kommunikationsverket skulle dock samtidigt bättre än hittills kunna utöva tillsyn över registrarer och effektivt ingripa i kränkningar av informationssäkerheten.

De ändringar som gäller integritetsskyddet i samband med elektronisk kommunikation inverkar framför allt på förtroendet för de elektroniska tjänsterna, men för användarna realiserar de möjligheter som reformen innebär sannolikt endast så att myndighetsverksamheten aktiveras.

Endast en del av de ändringar som föreslås i avdelning VIII kan få negativa återverkningar från informationssamhällets synpunkt, dvs. ändringarna som innebär att aktörer som bedriver radioverksamhet med tillfälliga koncessioner förbjuds att bedriva annan

kommersiell verksamhet än sponsring eller reklam som hör ihop med radioverksamheten. Denna reform får lindriga negativa återverkningar både på tjänsteutbudet och på tjänsternas tillgänglighet, eftersom den leder till en potentiell försämring av incitamenten för nya aktörer och när det gäller innovativa försök. Den föreslagna regleringen hindrar å andra sidan i praktiken beviljande av flera tillfälliga koncessioner efter varandra, vilket kan snedvrída konkurrensituationen på marknaden.

När det gäller trygghet av nätens, tjänsternas och verksamhetens kontinuitet och tryggheten av informationssäkerheten innebär en del av de ändringar som föreslås i delarna IX och X att kommunikationsnätens allt centralare och från samhällets synpunkt mera kritiska ställning betonas, eftersom de utgör nyckeln till all slags samhällsaktivitet och tjänsteproduktion. Från informationssamhällets synpunkt har dessa funktioners tillförlitlighet och funktionssäkerhet en avgörande betydelse för utvecklingen av elektroniska tjänster. Genom precisering av bestämmelserna om beredningsplanering och förbättring av Kommunikationsverkets förutsättningar för övervakning av förpliktelserna att upprätthålla beredskap säkerställs det sålunda att alla de viktigaste nätoperatörerna konsekvent upprätthåller beredskap för att trygga nätens och tjänsternas funktionssäkerhet. På motsvarande sätt kan man genom det samarbete mellan olika aktörer och referensgrupper som blir möjligt i och med störningsarbetsgruppen minimera varaktigheten av störningssituationer och effektivisera resursallokeringen vid omfattande tjänsteavbrott och i andra störningssituationer som förekommer i samhället, exempelvis elavbrott i samband med stormskador.

4.3.3 Konsekvenser för jämlikheten och jämställdheten

Propositionen riktar sig inte särskilt till vissa grupper av människor och inom dess delområden görs inga skillnader mellan kvinnor och män. Propositionen bedöms sålunda inte få någon inverkan på jämställdheten mellan könen.

Kontaktinformationstjänsterna kommer i fortsättningen att betraktas som samhällsomfattande tjänster. Den föreslagna ändringen främjar ett jämlikt bemötande av medborgarna eftersom det i fortsättningen kommer att vara Kommunikationsverket som ser till att alla medborgare, däribland också funktionshindrade, faktiskt får tillgång till kontaktinformationstjänster. Genom ändringen säkerställs det alltså att alla medborgare får obehindrad tillgång till kontaktinformationstjänster.

4.4 Konsekvenser för miljön

Den föreslagna propositionen bedöms inte få några betydande direkta konsekvenser för miljön.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Regeringens proposition har beretts vid kommunikationsministeriet.

Beredningen av propositionen har skett enligt öppna principer. För beredningen har inrättats en uppföljningsgrupp med ca 50 branschrepresentanter. Uppföljningsgruppen har sammanträtt fem gånger.

Därutöver tillsattes som stöd för beredningen sju underarbetsgrupper för olika delområden. Dessa delområden var: förnyande av koncessionssystemet, reglering av betydande marknadsinflytande och samtrafik, trygghet av elektronisk trafik samt data-skydd och kontinuitet, kostnader för biträdande av myndigheter, myndighetsnätets användargrupper, justering av bestämmelserna om konsumentskydd samt justering av bestämmelserna om integritetsskydd i samband med elektronisk kommunikation. Underarbetsgrupperna var öppna för alla företag och organisationer som ville delta i beredningen av informationssamhällsbalken. Underarbetsgrupperna hade 30–70 medlemmar.

Redan innan uppföljningsgruppen och underarbetsgrupperna inledde sin verksamhet gjordes en webbenkät för att ta reda vilken lagstiftning branschen tyckte att projektet skulle omfatta samt vilken typ av ärenden

och vilka ändringsteman som eventuellt skulle behandlas.

Underarbetsgrupperna arbetade både vid möten och per e-post. Under mötena hördes dessutom ett stort antal branschrepresentanter.

Då det första utkastet till paragrafer blev klart i juli 2012 ombads alla medlemmar i uppföljningsgruppen och underarbetsgrupperna att ge inofficiella kommentarer.

Därefter fortsatte arbetet i underarbetsgrupperna och som beredning på myndighetsnivå.

Beredningen av bestämmelserna om koncessionspolicyn ledde till två omfattande program i statsrådets regi: det frekvenspolitiska principbeslut handlar om mobiltelefoni medan fokus i det kommunikationspolitiska programmet för elektroniska medier ligger på tv- och radioverksamhet.

Statsrådets frekvenspolitiska principbeslut offentliggjordes i mars 2012. I principbeslutet drar regeringen upp riktlinjerna för hur koncessioner i framtiden ska beviljas för mobilteleverksamhet. Principbeslutet gällde den då pågående auktionen av frekvenser i 800 megahertzbandet. Dessutom beslöts det att informations samhällsbalken i enlighet med regeringsprogrammet ska beredas så att auktionsförfarandet kan användas också i fortsättningen, i synnerhet när koncessioner beviljas för nya frekvensområden. I det sammanhanget fattades det också ett beslut om beredning av bestämmelser om en marknadsbaserad frekvensavgift som skulle överstiga de administrativa kostnaderna och tas i bruk för frekvensområden som auktionsförfarandet inte tillämpas på.

I statsrådets redogörelse om ett kommunikationspolitiskt program för elektroniska medier (SRR 4/2012) drogs upp riktlinjer för tv-verksamhet i antennätet samt för den analoga radioverksamhetens framtid. Riksdagen godkände redogörelsen i december 2012.

Enligt redogörelsen fattades det beslut om att hålla kvar det nuvarande förfarandet med programkoncessioner men att förenkla det genom överföring av en stor del av ärendena till Kommunikationsverket för avgörande i sådana fall då det inte förutsätts ändamålsenlighetsprövning. Enligt programmet ska statsrådet fortsättningsvis fatta kommunikationspolitiskt betydande beslut.

I enlighet med programmet fattades det också beslut om ett särskilt koncessionsförfarande för kanaler som betjänar allmänintresset och förutsätts sända bl.a. finsk- eller svenskspråkiga program eller nyheter. Övriga innehavare av programkoncession skulle huvudsakligen fritt få besluta om sitt programinnehåll.

I enlighet med det kommunikationspolitiska programmet fattades också beslut om att ta ut en marknadsbaserad frekvensavgift för frekvenser som används för tv-verksamhet. Dessutom drogs i programmet upp riktlinjerna för den frekvenskapacitet som i framtiden ska anvisas för tv-verksamhet samt för tidtabellen för en övergång till högupplösningsteknik.

Propositionens avdelning II som handlar om anmälningspliktig verksamhet och koncessioner har beretts med iakttagande av riktlinjerna i de ovan nämnda programmen.

De grundläggande principerna för propositionen har under beredningens gång diskuterats också med branschföreträdare under flera separata förhandlingar.

Propositionen har sänts på remiss till sammanlagt ca 264 remissinstanser, bl.a. till alla teleföretag som gjort anmälan om televerksamhet och till andra aktörer inom branschen, samt till de centrala myndigheterna och intresseorganisationerna. Förslaget finns under remisstiden utlagt också på ministeriets internetsidor där alla intresserade ombeds yttra sig om det.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Regeringens propositionsutkast har varit på en omfattande remiss. Sammanlagt inkom det över 90 yttranden som har tagits in i statsrådets projektregister (HARE), ärendenummer LVM059:2011. I statsrådets projektregister finns också en sammanställning av yttrandena.

Den kommunikationspolitiska ministergruppen sammanträdde den 19 juni 2013 för att dra upp riktlinjer efter remissomgången. Riktlinjer drogs upp bl.a. för auktionsförfarandet, övervakningen av teleföretagens grossistprissättning, konsumentskyddslagstiftningens bestämmelser om solidariskt an-

svar och nätneutralitet, 13 a–k § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation, tryggnad av kommunikationens kontinuitet, marknadsbaserade frekvensavgifter, ersättningar som hänför sig till myndigheternas uppgifter och system, grupsändningsteknik samt kommersiella meddelanden i verksamhet med kortvariga radiokoncessioner. Nedan redogörs för de viktigaste kommentarerna och hur yttrandena har beaktats tillsammans med den kommunikationspolitiska ministergruppens riktlinjer.

I merparten av remissvaren anses det vara bra att det görs en sammanställning av lagstiftningen om elektronisk kommunikation och informationssamhällets tjänster samt att regleringarna förtydligas. Informationssamhälletsbalken anses vara ett viktigt steg när det gäller att modernisera, förtydliga och utveckla lagstiftningen om informationssamhället.

Företagen inom branschen förhöll sig i huvudsak positivt till marknadsorienteringen av koncessionsbestämmelserna och till att regleringen förenklas. Teleföretagen och de förbund som representerar dem motsatte sig emellertid förslaget att gamla frekvenser ska auktioneras ut. Enligt den kommunikationspolitiska ministergruppens riktlinjer under den fortsatta beredningen kan endast nya frekvensområden för mobil kommunikation auktioneras ut. Dessutom har till motiveringsavsnittet om lagstiftningsordningen, på inrådan av justitieministeriet, fogats ett avsnitt om koncessionssystemets förhållande till grundlagen.

Teleföretagen motsatte sig införandet av en marknadsbaserad frekvensavgift. Konkurrens- och konsumentverket samt arbets- och näringsministeriet hörde däremot till dem som understödde förslaget. Teleföretagen och de förbund som företräder dem samt justitieministeriet ansåg att avgiften på grund av dess skattenatur bör kunna beräknas direkt med tillämpning av lagens bestämmelser. Enligt kommunikationspolitiska ministergruppens riktlinjer ska en marknadsbaserad frekvensavgift tas i bruk och grunderna för bestämmande av avgiften ska preciseras i samråd med justitieministeriet. Den föreslagna bestämmelsen har under den fortsatta beredningen i samråd med justitieministeriet kompletterats så att frekvensavgiften med en be-

räkningsformel ska kunna räknas ut direkt på basis av bestämmelsen. Försvarsmakten motsatte sig att avgiften ska kunna tas ut för frekvenser som reserverats för försvarsmakten. Försvarsmaktens yttrande har under den fortsatta beredningen beaktats så att för försvarsmakten har lagts till en tillräckligt lång övergångsperiod och så att avgiften för försvarsmaktens vidkommande med beaktande av frekvensernas användningsändamål prissätts lägre än frekvensernas marknadsbestämda värde.

I propositionen föreslås inga bestämmelser om grupsändningsteknik eftersom det inte i en situation där tekniska lösningar och ekonomiska modeller fortfarande är i utvecklingsstadiet och delvis mycket halvfärdiga inte kan anses vara motiverat att på lagstiftningsnivå ålägga företagen att tillämpa grupsändningsteknik. Däremot kommer ärendet fortsättningsvis att utredas i en av kommunikationsministeriet tillsatt arbetsgrupp med uppgift att främja informations-samhällets utveckling för att användare av trådlösa och fasta internetförbindelser så kostnadseffektivt som möjligt, på bred bas och samtidigt ska kunna ta emot audio- och audiovisuella innehåll som tillhandahålls över det öppna internet. Arbetsgruppen ska överlämna sitt förslag före utgången av 2014. Den kommunikationspolitiska ministergruppen har godkänt förslaget till bestämmelser om grupsändningsteknik.

I fråga om den reglering av betydande marknadsinflytande som ska tillämpas på den elektroniska kommunikationsmarknaden har de bolag som äger näten inte sett någon anledning att ändra den gällande regleringen på lagnivå. De företag som vill komma in på marknaden ansåg däremot att ändringen av regleringen är befogad. Kommunikationsverket understödde de föreslagna ändringarna och även Konkurrens- och konsumentverket ställde sig på ett allmänt plan positivt till ändringarna. De teleföretag som äger näten ansåg att de föreslagna bestämmelserna om skyldighet att överlämna nyttjanderätt var allt för öppet utformade. Under den fortsatta beredningen har bestämmelserna om dessa skyldigheter sålunda precisats.

De företag som äger näten motsatte sig att bestämmelserna utsträcktes till att gälla

övervakning av prissättningen hos teleföretag som har ett betydande marknadsinflytande. De företag som vill komma in på marknaden samt de som köper markbundna tv- och radiosändningstjänster ansåg att förslaget om Kommunikationsverkets befogenheter var behövt. Bestämmelserna har preciserats under den fortsatta beredningen. I det kommunikationspolitiska ministerutskottet uppnåddes enighet om metoderna för övervakning av prissättningen.

Följande remissinstanser understödde i sina yttranden förslaget att upphäva 13 a–k § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (de s.k. Lex Nokia-bestämmelserna): Akava, Östra Finlands universitet, Universitetens och forskningssektorns personalförbund, IBM, Sanoma Media Finland och Sanoma News, Mediernas centralförbund, Finlands Fastighetsförbund, Piratpartiet och Electronic Frontier Finland (EFFI). FFC, FTFC och EK motsatte sig att bestämmelserna upphävs och föreslog alternativt att bestämmelserna ska behandlas och beredas på trepartsbasis. Enligt de riktlinjer som den kommunikationspolitiska ministergruppen drog upp efter remissomgången ska den s.k. Lex Nokia i samband med beredningen av informationssamhällsbalken överföras till lagen om integritetsskydd i arbetslivet. Enligt riktlinjerna ska vidare under arbets- och näringsministeriets ledning tillsättas en trepartsarbetsgrupp för beredning av överföringen och eventuella ändringar i bestämmelserna.

Teleföretagen motsatte sig den föreslagna regleringen av det solidariska ansvaret och föreslog preciseringar. Under den fortsatta beredningen har regleringen av det solidariska ansvaret utvecklats så att det i lagen föreslås bestämmelser om teleföretags regressrätt mot tjänsteleverantörer samt om möjligheten att förhindra fakturering för bedrägliga tjänster.

I mediaföretagens, Konkurrens- och konsumentverkets, Konsumentförbundets, Tietue rf:s, EFFI rf:s och dataombudsmannens yttranden föreslås preciseringar i bestämmelserna om nätneutralitet. Teleföretagen understödde förslaget. Kommunikationspolitiska ministergruppen tog ställning till regleringen och under den fortsatta beredningen gjordes flera preciseringar i paragrafen och dess mo-

tivering, bl.a. i fråga om specificeringen av eventuella begränsningar i internetåtkomsttjänsterna och i fråga om icke-diskriminerande tillämpning av begränsningarna.

Majoriteten av dem som yttrade sig om kommunikationens konfidentialitet och om integritetsskyddet understödde en utvidgning av regleringen till att omfatta också kommunikationsförmedlare. Man uppmärksammade emellertid den omständigheten att bestämmelserna i vissa situationer var förpliktande också för hemmaanvändare som administrerar sitt eget nätverks router. Efter remissomgången begränsades begreppet kommunikationsförmedlare så att en kommunikationsförmedlare inte är en aktör som förmedlar kommunikation för personliga eller jämförbara sedvanliga privata syften.

Akava, Kommunikationsverket och MMD Networks Oy ansåg att den föreslagna modellen för förmedlare av domännamn på det hela taget är bra. Justitieministeriet och CSC – Tieteen tietotekniikan keskus – IT-centret för vetenskap, ansåg att den föreslagna modellen föreföll vara diffus och tungrodd. Registrarmodellen har förtydligats efter remissomgången.

De föreslagna bestämmelserna om placering av radiomaster och basstationer för mobilkommunikationsnät på annans mark eller i annans byggnad genom beslut av en byggnadstillsynsmyndighet understöddes av de företag som äger mobilkommunikationsnät. Föreningen Sähköliherkät ry ansåg att de föreslagna bestämmelserna var problematiska. De som företrädde markägarna ansåg i likhet med Finlands Fastighetsförbund att avtal mellan parterna kommer i första hand och att ägaren bör få full ersättning för användningen av sitt område. Kommunförbundet understödde inte de föreslagna bestämmelserna om att beslut om placeringen kan fattas av kommunens byggnadstillsynsmyndighet. Bestämmelserna omarbetades utifrån de kommentarer som framfördes i remissyttrandena varefter de blev föremål för samråd på sommaren 2013. Bestämmelserna behandlades i ett samrådsförfarande enligt 8 § i kommunallagen (365/1995) och på hösten 2013 behandlades ärendet i delegationen för kommunal ekonomi och kommunalförvaltning.

Det förbud mot kommersiella meddelanden i kortvarig radioverksamhet som föreslagits i samband med regleringen av radioreklam har på basis av yttrandena omarbetats så att bestämmelsen om totalförbud mot reklam har begränsats jämfört med det ursprungliga förslaget. Enligt förslaget kan kommersiella meddelanden, som sänds i samband med radioverksamhet som bedrivs utan sådan programkoncession för analog radioverksamhet som avses i lagen, betraktas som sponsring eller som reklam i anslutning till radioverksamheten i fråga.

Som ett resultat av remissförfarandet föreslås det att bestämmelsen om skyldighet att förmedla varningsmeddelanden ska hållas kvar i överensstämmelse med nuvarande lagstiftning och praxis. Bestämmelsen har efter remissomgången ändrats så att alla innehavare av permanent radiokoncession fortfarande ska åläggas att förmedla varningsmeddelanden. Den föreslagna ändringen är baserad på inrikesministeriets yttrande.

På basis av remissen föreslås det utövare av tv- och radioverksamhet inte längre ska höra till tillämpningsområdet för den allmänna beredskapsskyldigheten. RadioMedia föreslog i sitt yttrande att aktörer som bedriver radioverksamhet inte ska åläggas orimliga skyldigheter när det gäller beredskapsplanering. Ändringen innebär enklare beredskapsplanering för aktörer som bedriver tv- och radioverksamhet. Teleföretagen ska enligt förslaget fortsättningsvis vara skyldiga att upprätthålla beredskap och därmed att beredskapsplanera.

Efter remissen har skyldigheten att upprätta en beredskapsplan ändrats i flexiblare riktning så att företagen får upprätta en sådan plan inom ramen för sin normala dokumentation. Enligt den föreslagna ändringen kan Kommunikationsverket fortfarande av de beredskapsskyldiga företagen få information i den form som verket behöver för övervakningen av att skyldigheten iakttas.

Bestämmelsen om läget för kritiska kommunikationssystem har i enlighet med teleföretagens remissyttranden och den kommunikationspolitiska ministergruppens beslut ändrats så att i bestämmelsen mera entydigt hänvisas till beredskapslagens befogenhetsbestämmelser.

Befogenheterna för samarbetsgruppen för störningssituationer har i enlighet med justitieministeriets och Kommunikationsverkets yttranden begränsats så att gruppen inte längre ska övervaka efterlevnaden av de beslut av Kommunikationsverket som är nödvändiga för hanteringen av störningssituationer.

Kommunikationsverkets rätt till handräckning av andra myndigheter har i enlighet med försvarsministeriets yttrande och med tanke på de behov som förts fram av Kommunikationsverket, efter remissen utvidgats så att verket har rätt att av försvarsmakten få hjälp med att utreda orsakerna till störningar i radiokommunikationen.

6 Andra omständigheter som påverkar propositionen

6.1 Propositionens förhållande till Ålands självstyrelse

I självstyrelselagen för Åland (1144/1991), nedan självstyrelselagen, föreskrivs om tillämpningen av den föreslagna lagen i landskapet Åland. Rikets lag ska tillämpas också i landskapet, om det i lagen föreskrivs om angelägenheter som enligt självstyrelselagen hör till rikets lagstiftningsbehörighet. På motsvarande sätt ska en lag inte tillämpas i landskapet om lagstiftningsbehörigheten i de ärendegrupper som regleras genom lagen hör till landskapet. Enligt huvudregeln i självstyrelselagens 23 § ska självstyrelsemyndigheterna sköta förvaltningen också i angelägenheter som har hänförts till landskapets lagstiftningsbehörighet.

Enligt självstyrelselagens 18 § 20 punkt har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om rätten att utöva rundradio- och televisionsverksamhet inom landskapet. Med rundradioverksamhet avses audiovisuella innehållstjänster, dvs. televisionsverksamhet och radioverksamhet. Den föreslagna lagen ska sålunda inte tillämpas på bedrivande av televisions- och radioverksamhet inom landskapet.

Enligt självstyrelselagens 27 § har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om televerksamhet. Riket har behörighet i ärenden som hör till kommunikationsmarknadslagens och radiolagens tillämpningsområde. Sålunda ska den föreslagna lagen tillämpas i landskapet

också när det gäller frekvensförvaltning och mobilkommunikationsverksamhet. En statsmyndighet kan dock enligt självstyrelselagen endast med samtycke av landskapsregeringen bevilja tillstånd för allmän televerksamhet inom landskapet.

Enligt självstyrelselagens 18 § 7 punkt har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om byggnads- och planväsendet samt grannlagsförhållanden. Till landskapets behörighet hör också natur- och miljövård (10 punkten) samt byggandet av vägar (21 punkten). Ärenden som gäller placering av telekablar samt radiomaster och basstationer för mobilkommunikationsnätet hör sålunda till landskapets behörighet.

6.2 Förhållande till andra propositioner

Regeringen lämnade den 23 maj 2013 till riksdagen en proposition med förslag till lag om verksamheten i den offentliga förvaltningens säkerhetsnät och lag om ändring av 2 § i kommunikationsmarknadslagen (RP

54/2013 rd). Avsikten med den föreslagna ändringen av kommunikationsmarknadslagens 2 § är att utöka de godtagbara användningsändamål för vilka det är möjligt att bevilja rätt att använda myndighetsnät.

Den ovan nämnda propositionen har beaktats vid beredningen av informationssamhällsbalken och denna proposition är i detta avseende harmoniserad med propositionen om den offentliga förvaltningens säkerhetsnät.

I propositionen om den offentliga förvaltningens säkerhetsnät föreslås att ändringen av kommunikationsmarknadslagens 2 § ska träda i kraft så snart som möjligt. Om informationssamhällsbalken emellertid träder i kraft före ändringen av kommunikationsmarknadslagens 2 §, blir den sist nämnda ändringen onödig i samband med propositionen om den offentliga förvaltningens säkerhetsnät, eftersom den föreslagna ändringen av kommunikationsmarknadslagens 2 § har beaktats i den lag som föreslås i denna proposition.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

Propositionens detaljmotivering är uppbyggd så att endast de paragrafer motiveras i detalj som enligt lagförslaget ska ändras jämfört med de gällande lagarna. Om det inte föreslås några ändringar i en gällande paragraf hänvisas till motiveringarna i de propositioner som föregick de gällande lagarna. Likaså hänvisas till de artiklar i respektive direktiv som genomförs genom paragraferna.

1.1 Informationssambällsbalk

AVDELNING I Allmänna bestämmelser

1 kap. Lagens syften och definitioner

1 §. Lagens syften. Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 1 § som slagits samman med 1 § i lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar, i syfte att främja en effektiv och störningsfri användning av radiofrekvenser, samt med 1 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation, i syfte att trygga kommunikationens konfidentialitet och integritetsskyddet samt främja televisions- och radioverksamheten.

Statsrådet har ett brett utrymme för omdöme i de situationer som avses i den föreslagna 10 §, där valet av verksamhetsutövare på grund av knappheten till frekvenser grundar sig på en prövning av ändamålsenligheten. Det är i synnerhet i dessa situationer som uppnåendet av de mål som uppställs i den föreslagna paragrafen ställs på prov.

Enligt förslaget syftar lagen till att främja utbudet och användningen av elektroniska kommunikationstjänster samt att säkerställa att kommunikationsnät och kommunikationstjänster på skäliga villkor är tillgängliga för alla i hela landet. Syftet är också att trygga en effektiv och störningsfri användning av radiofrekvenser samt att främja konkurrensen och säkerställa att kommunikationsnäten och kommunikationstjänsterna är tekniskt utvecklade, håller god kvalitet, är driftsäkra

och trygga samt har förmånliga priser. Eftersom bestämmelsen i huvudsak motsvarar 1 § i den gällande kommunikationsmarknadslagen föreslås det att grunderna för bedömning av förutsättningarna för att beviljas koncession ska vara desamma som i dagsläget.

Med hjälp av koncessionsbesluten sörjer man för att kommunikationsnät och kommunikationstjänster finns tillgängliga på skäliga villkor för alla i hela landet, att de är tekniskt utvecklade, att de håller god kvalitet, är driftsäkra och trygga att använda samt rimligt prissatta. Konkurrensen ska främjas och radiofrekvenserna användas på ett effektivt och störningsfritt sätt till förmån för användarna. Målen är delvis överlappande, såsom ett rimligt pris och skäliga villkor eller utvecklad teknik, ett effektivt utnyttjande av frekvenser och god kvalitet. Dessutom har kriterierna ett nära samband med varandra. I helhetsbedömningen gäller det också att mäta de olika målen mot varandra såsom god kvalitet och ett förmånligt pris.

När sökande jämförs sinsemellan är avsikten att det för att främja konkurrensen ska vara möjligt att i bedömningen beakta bland annat sökandens marknadsposition på den finska kommunikationsmarknaden och beroendeförhållandet till andra aktörer inom branschen. Vid bedömningen av konsekvenserna med tanke på förmånliga priser kan man i helhetsbedömningen beakta bl.a. konsekvenserna av beslutet på konkurrenssituationen på marknaden samt företagets kompetens och erfarenhet eller andra fördelar med tanke på effektiviteten såsom möjlighet att utnyttja existerande infrastruktur i byggandet av nät. Hur utvecklad tekniken är bör bedömas bl.a. utifrån hur kvaliteten kan förbättras och hur utbudet och användningen av tjänsterna ökar. Olika tekniska lösningar kan också inverka på hur effektivt frekvenserna kan användas. Vid bedömningen av driftsäkerhet ska man förutom de tekniska lösningarna också ta hänsyn till bl.a. hur bra ett teleföretag lyckas bygga och förvalta ett nät. Alla ovan nämnda faktorer påverkar också på målet om att kommunikationstjänster ska finnas tillgängliga på skäliga villkor. De mål som

räknas upp i den föreslagna 1 § är exempel på faktorer som bör uppmärksammas i bedömningen av huruvida användarnas intressen tillgodoses och i enlighet med detta går beslutsfattandet ut på att i stället för att ingående tillämpa förteckningen göra en helhetsbedömning. Koncessioner bör beviljas de företag vilkas verksamhet i den sammantagna bedömningen bäst stämmer överens med lagens syften.

Syftet med lagen är vidare att säkerställa konfidentialiteten och integritetsskyddet vid elektronisk kommunikation.

Bestämmelser om skydd för privatlivet finns i 10 § i grundlagen. Enligt paragrafen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid är tryggade. Närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter utfärdas genom lag. Brev- och telefonhemligheten samt hemligheten i fråga om andra förtroliga meddelanden är okränkbar. Genom lag kan bestämmas om åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för att de grundläggande fri- och rättigheterna skall kunna tryggas eller för att brott skall kunna utredas. Genom lag kan också bestämmas om sådana begränsningar i meddelandehemligheten som är nödvändiga vid utredning av brott som äventyrar individens eller samhällets säkerhet eller hemfriden, vid rättegång och säkerhetskontroll samt under frihetsberövande. När det gäller skydd för privatlivet på grundval av grundlagen är utgångspunkten att individen har rätt att leva sitt eget liv utan godtycklig eller ogrundad inblandning av myndigheter eller andra utomstående. Privatlivet omfattar bl.a. den enskildes rätt att fritt ingå och upprätthålla förbindelser med andra människor samt rätten att bestämma över sig själv och uppgifter om sig själv samt rätten till privatliv. För att garantera skyddet av privatlivet har man redan av tradition krävt att staten avstår från att kränka medborgarnas privatliv. Dessutom krävs det också att staten aktivt vidtar åtgärder för att skydda privatlivet från kränkningar som andra parter riktar mot skyddet av privatlivet.

Vad kommunikation beträffar är det primära syftet med 10 § 2 mom. att skydda innehåll som är avsett att vara konfidentiellt från utomstående. Å andra sidan omfattar 10 § i grundlagen även skyddet av sådana uppgifter

om ett konfidentiellt meddelande som kan vara av betydelse för att bevara meddelandets konfidentialitet. Sådan information är t.ex. uppgifter om parterna i ett telefonsamtal eller utväxling av e-post.

Grundlagen ger således var och en rätt till förtroliga meddelanden utan att utomstående orättmätigt får vetskap om innehållet i sådana förtroliga meddelanden som någon har sänt eller tagit emot. Detta innebär bl.a. skydd mot att brev eller andra slutna försändelser öppnas eller förstörs och mot att samtal avlyssnas eller bandas. Bestämmelsen om skyddet av förtroliga meddelanden är en grundläggande rättighet för båda parterna i kommunikationen. I grundlagen förutsätts det att lagstiftaren vidtar åtgärder för att det i praktiken ska vara möjligt att effektivt skydda konfidentiella meddelanden från myndigheters eller andra utomståendes kränkningar. Samtidigt tillåter grundlagen likväl att skyddet av förtroliga meddelanden kan inskränkas genom lag om ovan angivna förutsättningar uppfylls. Begränsningarna ska dock vara nödvändiga.

I direktivet om integritet och elektronisk kommunikation konstateras det att det för närvarande införs ny och avancerad digital teknik i de allmänna kommunikationsnäten, vilket leder till särskilda krav på skydd av användarnas personuppgifter och integritet. Bestämmelserna i direktivet är i huvudsak från år 2003, men situationen i fråga om att införa nya tekniker och elektroniska tjänster har inte ändrats. Takten är snabb. Teknikerna ändras och tjänsterna utvecklas.

Utvecklingen av kommunikationsnät, terminalutrustning och tjänster gör det möjligt att utnyttja och lagra uppgifter i större omfattning än förut. En stor del av tjänsterna bygger uteslutande på respons från användarna. Följaktligen är framgångsrika tjänster delvis beroende av att användarna litat på att deras integritet inte äventyras.

Utgångsläget för grundlagen, direktivet om integritet och elektronisk kommunikation och den gällande lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation är att var och en har rätt till konfidentiell kommunikation och till skydd av den personliga integriteten, men trots det är det klart att det även inom elektronisk kommunikation förekommer situatio-

ner där det är omöjligt att uppnå ett komplett skydd. Det är i praktiken inte möjligt att utföra elektronisk kommunikation om tjänsteleverantören inte får behandla förmedlingsuppgifter bl.a. för att övervaka routing, reda ut fel, fakturera eller utnyttja lokaliseringuppgifter för att fastställa geografisk position. Integritetsskyddet är inte ett hinder för behandling av uppgifter, förutsatt att det finns en lagstadgad grund för behandlingen eller att den som uppgifterna gäller har gett sitt samtycke.

I en värld av ömsesidigt beroende kräver de nya säkerhetshoten, såsom klimatförändringen, den okontrollerbara migrationen, fattigdomen och ojämlikheten, epidemierna, den internationella brottsligheten, spridningen av massförstörelsevapen, terrorismen och angreppen mot datanäten, ändamålsenliga förberedelser enligt en bred säkerhetsuppfattning. Kommunikationsnäten och kommunikationstjänsterna måste fungera tillförlitligt och tryggt och de ska bidra till att skyddet för privatlivet är tryggt. Bestämmelser om dels rättigheter, dels skyldigheter i samband med informationssäkerhet ska föreskrivas genom lag.

2 §. Tillämpning av vissa bestämmelser. Den föreslagna bestämmelsen om tillämpning av vissa bestämmelser är ny. Det föreslås att bestämmelsen fogas till lagen för att förtydliga hur de skyldigheter i lagen som grundar sig på olika direktiv ska tillämpas på integritetsskyddet och skyddet av konfidentiell kommunikation när tjänster genomförs så att de överskrider gränser, med andra ord när verksamheten har kopplingar också till andra länder än Finland.

I propositionen föreslås det att man slår samman flera olika lagar som grundar sig på olika direktiv. Med tanke på integritetsskyddet och skyddet av konfidentiell kommunikation är direktivet om integritet och elektronisk kommunikation och i viss utsträckning också ramdirektivet av betydelse. När det gäller att integritetsskyddet är ofta personuppgiftsdirektivet viktigt, eftersom förmedlingsuppgifter är också personuppgifter. I den gällande kommunikationsmarknadslagen och i den gällande lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation finns inga liknande bestämmelser om tillämpningsområdet.

Genomförandet av och utbudet på tjänster blir allt mer internationellt. Denna utvecklingstrend påverkas särskilt av att de multinationella företagen inom elektronisk kommunikation ökar, att tjänsterna genomförs på ett splittrat sätt av många olika aktörer och det ständigt blir vanligare med underleverantörskedjor. Branschens internationella karaktär betonas ytterligare av att internet växer i betydelse och blir allt flexiblar när det gäller att tillhandahålla tjänster och av de molntjänster som internet möjliggör för såväl användare som för tjänsteproducenter. Till exempel en kommunikationstjänst kan produceras så att de funktioner som behövs för driften av den genomförs i utlandet i ett annat företag inom samma koncern eller av en underleverantör. Behandlingen av sådana identifieringsuppgifter som omfattas av integritetsskyddet kan genomföras i ett internationellt nätverk av utrustning och programvara, där den plats där behandlingen utförs bestäms dynamiskt enligt resurserna. Internet gör det också möjligt att en kommunikationstjänst, såsom ett VOIP-samtal, en e-posttjänst eller ett snabbmeddelande (även kallat direktmeddelande) kan tillhandahållas en användare utöver en internetaccessstjänst oberoende av det teleföretag som levererar bredbandstjänsten. Propositionen syftar till att svara på de ovan nämnda ändringarna i verksamhetsmiljön och till att främja integritetsskyddet och skyddet av konfidentiell kommunikation också i gränsöverskridande tjänster.

Bestämmelsen i det föreslagna 1 mom. gäller integritetsskyddet och tryggheten av kommunikationens konfidentialitet samt informationssäkerheten.

Bestämmelser om förmedling av elektronisk kommunikation finns bl.a. i avdelning VI som innehåller föreskrifter om kommunikationens konfidentialitet och integritetsskydd. I avdelning VI i förslaget finns dessutom bestämmelser om tillhandahållande av mervärdestjänster. Konfidentialitet är vid sidan av integritet och tillgänglighet en del av kommunikationstjänsternas informationssäkerhet. Bestämmelser om informationssäkerhet, vilka också har en inverkan på konfidentialiteten finns i lagförslagets avdelning IX och X.

I det föreslagna 1 mom. räkan upp alla de faktorer, på grundval av vilka den föreslagna lagen är tillämplig, trots det att verksamheten har kopplingar även med andra länder än Finland. Dessa faktorer bör bedömas särskilt från fall till fall med beaktande av syftet med och karaktären av rättigheten eller skyldigheten i förhållande till övrig lagstiftning. Därför är det möjligt att lagen tillämpas endast delvis på verksamhet över gränserna.

Enligt 1 mom. 1 punkten ska lagen tillämpas om verksamhetsutövarens hemort är i Finland. Med hemort avses i fråga om ett företag och någon annan organisation dess registreringsort eller i fråga om en icke-registrerad organisation dess faktiska hemort med stöd av lagstiftningen. En organisation kan vara antecknad i handelsregistret eller föreningsregistret. Icke-registrerade verksamhetsutövare kan vara t.ex. enheter inom den offentliga sektorn, såsom kommuner, inrättningar, läroanstalter och andra instanser. När det gäller internationell verksamhet är det möjligt att i Finland registrera ett självständigt koncernföretag eller en filial.

Enligt 4 § i personuppgiftslagen tillämpas lagen på behandling av personuppgifter vid den registeransvariges verksamhetsställe som är beläget inom finskt territorium eller i övrigt står under finsk jurisdiktion. Personuppgiftslagen tillämpas också då den registeransvarige inte har något verksamhetsställe inom Europeiska unionens medlemsstaters territorium, men den registeransvarige vid behandlingen av personuppgifter använder anordningar som är belägna i Finland även för annat än endast för översändande av uppgifter via detta område. Den registeransvarige ska då utse en företrädare i Finland.

Integritetsskyddet och skyddet av konfidentiell kommunikation vid elektronisk kommunikation omfattas av särskilda bestämmelser i jämförelse med regleringen om det allmänna skyddet av personlig integritet och de bör betraktas med beaktande av de allmänna bestämmelserna. Genom personuppgiftsdirektivet strävar man efter att harmonisera behandlingen av personuppgifter inom EU så att tjänsteleverantören med beaktande av de bestämmelser som gäller behandlingen av personuppgifter i den stat där den har sitt verksamhetsställe tillhandahålla sina

tjänster inom unionen. Vid tillämpningen av de bestämmelser i informationssamhällsbalken som gäller integritetsskyddet och skyddet av konfidentiell kommunikation i gränsöverskridande verksamhet avses således med verksamhetsutövarens hemort detsamma som med den registeransvariges hemort i personuppgiftslagen.

Enligt 1 mom. 2 punkten ska den föreslagna lagen tillämpas när det kommunikationsnät eller annan utrustning som används för verksamheten finns i Finland eller administreras i Finland. Vad gäller tillämpningen av de bestämmelser i lagen som rör integritetsskyddet eller skyddet av konfidentiell kommunikation i gränsöverskridande verksamhet blir detta kriterium i likhet med personuppgiftslagen inte aktuellt förrän i andra hand. Enligt 4 § 2 mom. i personuppgiftslagen tillämpas den lagen även då när den registeransvariga inte har något verksamhetsställe inom Europeiska unionens medlemsstaters territorium, men den registeransvarige vid behandlingen av personuppgifter använder anordningar som är belägna i Finland. Sålunda kan den föreslagna lagen komma att bli tillämplig om uppgifter som gäller ett utländskt företags tjänster behandlas på servrar som är belägna i Finland.

Enligt 1 mom. 3 punkten ska lagen tillämpas om tjänsten tillhandahålls på finska eller i övrigt riktas till Finland eller finländare. Denna tillämpningsgrund kan bli aktuell främst i fråga om tjänster som tillhandahålls på internet och som används i Finland. Det är skäl att notera att det föreslagna kriteriet, enligt vilket lagen ska tillämpas om tjänsten tillhandahålls på finska, inte är ett hinder för att tillämpa lagen om den tjänsten tillhandahålls på något annat språk. Den föreslagna lagen kan exempelvis tillämpas på en svenskspråkig tjänst om den tillhandahålls för finländare eller i Finland.

3 §. Definitioner. I denna paragraf definieras de centrala begrepp som används i lagen. På grund av det stora antalet definitioner har de i den finska lagtexten ordnats i alfabetisk ordning. Den svenska texten följer den finska systematiken.

Med *audiovisuellt program* avses en film, ett televisionsprogram, förmedling av evenemang till allmänheten eller någon annan

motsvarande helhet som huvudsakligen består av rörliga bilder med tillhörande ljud. Definitionen omfattar också stumfilmer och andra ljudlösa föreställningar som består av rörliga bilder. Definitionen motsvarar 2 § 2 punkten i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd).

Audiovisuella program i den bemärkelse som avses i definitionen är också sådana meddelanden om kommande program som består av utdrag ur programmet eller programserien i fråga. Definitionen omfattar inte spel.

Definitionen av begreppet *audiovisuell innehållstjänst* omfattar televisionsverksamhet eller beställ-tv som tillhandahålls allmänheten i kommersiellt syfte. Begreppet definieras i 2 § 5 punkten i den gällande lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd). Informations samhällsbalkens definition motsvarar i sak den definition som används i lagen.

De tjänster som avses i definitionen har karaktären av masskommunikation, vilket innebär att de ska vara riktade till den stora allmänheten. Tjänster av det slag som avses i definitionen ska tillhandahållas i kommersiellt syfte. Rundradion Ab tillhandahåller audiovisuella tjänster på det sätt som avses i definitionen, dvs. i kommersiellt syfte, eftersom verksamheten bedrivs i bolagsform och kostnaderna täcks med medel som samlas in i form av rundradioskatt.

Det kan finnas audiovisuellt innehåll på privatpersoners hemsidor. Dessutom kan privatpersoner erbjuda videor via olika internet-tjänster. Videor som erbjuds av privatpersoner är inte audiovisuella innehållstjänster i lagens bemärkelse om de inte erbjuds professionellt utan t.ex. i syfte att utbyta information med personer som har ett gemensamt intresse.

Med *internetaccesstjänst* avses en kommunikationstjänst som möjliggör anslutning till internet för användning av de tjänster som finns tillgängliga där. Det föreslås att denna nya definition tas in i lagen eftersom betydelsen av internetuppkopplingar som bastjänster ökar och eftersom det är skäl att ställa särskilda krav på dessa tjänsters tillgänglighet, kvalitet och tillförlitlighet för att abonnenternas och användarnas behov ska tryggas.

Med *internetaccesstjänst* avses t.ex. en anslutning mellan en abonnents terminalutrustning, exempelvis ett modem, och internet. Definitionen omfattar dataöverföring till internet och sådana för anslutningen obligatoriska tjänster som hantering av IP-adresser. I fråga om en internetaccesstjänst är det viktigt att tjänsten omfattar den andel av kundens anslutning till internet som det teleföretag som erbjuder tjänsten kan administrera. Tjänster utöver internetanslutningen, som t.ex. e-post eller internettelefonitjänster, hör inte till den utan de är separata kommunikationstjänster oavsett om de tillhandahålls av samma eller ett annat teleföretag.

Definitionen är teknikneutral och omfattar sålunda såväl fasta som trådlösa anslutningar.

Internetaccesstjänster sammanhänger t.ex. med abonnentens och användarens rättigheter enligt bestämmelserna om samhällsomfattande tjänster i avdelning III 7 kap. och med bestämmelserna i avdelning V 15 kap. om avtalsvillkor och nätneutralitet. Också i bestämmelserna om kommunikationstjänsternas tekniska kvalitet i avdelning IX 29 kap. och när det gäller tryggheten av kommunikationens och tjänsternas kontinuitet i avdelning X beaktas vikten av de grundläggande kommunikationstjänsterna, exempelvis internetaccesstjänster.

Med *masskommunikationsnät* avses ett kommunikationsnät som huvudsakligen används för överföring eller sändning av televisions- och radioprogramutbud eller annat material som förmedlas i samma form till alla mottagare. Definitionen motsvarar huvudsakligen den definition som ingår i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd), med den skillnaden att kommunikationsmarknadslagens uttryck ”tillhandahållande” ändras till ”överföring”. Avsikten är dock inte att ändra bestämmelsens innehåll. Det är fråga om överförings- och sändningstjänster också i antennnät och masskommunikationsnät på kanaler som fritt kan tas emot. Det föreslås att ordet ”tillhandahållande” stryks också i definitionerna av begreppen nättjänster och kommunikationstjänster.

I fråga om förmedling av televisions- och radioprogramutbud är det för alla mottagare av väsentlig betydelse dels att materialet förmedlas i samma form till alla mottagare,

dels att sändningen sker samtidigt. I fråga om televisionsverksamhet används uttrycket linearitet (broadcasting). Också via internet är det möjligt att i realtid förmedla lineära program. Internet eller bredbandsnät kan emellertid inte i första hand betraktas som masskommunikationsnät eftersom den huvudsakliga användningen av dessa nät inte kan betraktas som sådan verksamhet som avses i definitionen.

Denna definition ligger till grund för definitionerna av begreppet markbundet masskommunikationsnät och begreppet kabeltelevisionsnät. Alla masskommunikationsnät hör inte till kategorin särskilt definierade masskommunikationsnät. Exempelvis satellitkommunikationsnät betraktas enbart som masskommunikationsnät.

Med *kabelkanal* avses en skyddskonstruktion som används vid byggandet av allmänna kommunikationsnät och är avsedd som placeringsplats för telekablar. Med tanke på definitionen saknar det betydelse hur kabelkanalen är utförd tekniskt sett. Konstruktionens användningsändamål har en väsentlig betydelse. En kabelkanal kan vara en helhet som består t.ex. av kabelbrunnar och förbindande rör som bildar en installationsrutt för kablar. Kablar installeras i rören och eventuella skarvningar görs t.ex. i kabelbrunnarna.

Med *fast installation* avses en kombination av nätverksutrustning som är installerad för bestående användning på ett på förhand definierat ställe. Bestämmelsen motsvarar 4 § 3 d punkten i den gällande lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar (RP 179/2006 rd).

Med *användare* avses en juridisk eller fysisk person som i egenskap av abonnent eller annars använder kommunikationstjänster eller mervärdestjänster, utan att nödvändigtvis vara abonnent på dessa tjänster. Begreppet användare definieras i 2 § i den gällande lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd) och i 2 § i den gällande kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd). Definitionen i den föreslagna lagen motsvarar i sak den definition av begreppet användare som ingår i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Enligt kommunikationsmarknadslagens definition kan användaren vara en fysisk eller juri-

disk person. Enligt definitionen i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation kan användaren endast vara en fysisk person.

Med *tillhörande* tjänster avses system för villkorad tillgång, elektroniska programguider och nummeromvandling, tjänster för identifiering, lokalisering och närvaroinformation samt andra sådana motsvarande tjänster i samband med kommunikationsnät eller kommunikationstjänster som gör det möjligt att tillhandahålla kommunikationsnät eller kommunikationstjänster eller som stöder tillhandahållande av tjänster via den.

Definitionen är ny. Det föreslås att den tas in i lagen på grund av att det är skäl att reglera de tillhörande tjänsterna t.ex. för att trygga kommunikations- och nättjänsternas övergripande tillförlitlighet och trygga konkurrensen. Avsikten med definitionen är också att förtydliga förhållandet mellan å ena sidan tillhörande tjänster och å andra sidan nättjänster och kommunikationstjänster.

Tillhörande tjänster, exempelvis nummeromvandlingssystem, är inte i sig kommunikationstjänster, men de har ett väsentligt samband med dem. Kännetecknande för en tillhörande tjänst är att den i regel inte är användbar utan en kommunikationstjänst eller nättjänst.

Tillämpningsområdet för kommunikationsmarknadslagens 3 § (RP 112/2002 rd) som föreslås bli upphävd har omfattat nättjänster och kommunikationstjänster med tillhörande tjänster. Genom definitionerna av begreppen tillhörande tjänster och tillhörande faciliteter och de krav som gäller i fråga om dem ersätts denna bestämmelse som föreslås bli upphävd.

Med tillhörande tjänster sammanhänger t.ex. de krav på teknisk kvalitet som föreskrivs i avdelning IX 244 och 245 § och bestämmelserna om överlåtelse av nyttjanderätt i avdelning III 56 §. Definitionen motsvarar ramdirektivets artikel 2 ea.

Med *tillhörande faciliteter* avses tillhörande tjänster samt byggnader, tillträde till byggnader, kablar, kabelkanaler, master och annan sådan motsvarande fysisk infrastruktur och faciliteter och komponenter i samband med kommunikationsnät eller kommunikationstjänster som gör det möjligt att tillhandahålla kommunikationsnät eller kommuni-

kationstjänster eller som stöder tillhandahållande av tjänster via dem.

Definitionen är ny. Tillhörande tjänster hör till kategorin tillhörande faciliteter och det som ovan anförs om tillhörande tjänster gäller sålunda också tillhörande faciliteter. Tillhörande faciliteter är utöver tillhörande tjänster dessutom olika delar av fysiska infrastrukturer.

Med tillhörande faciliteter sammanhänger t.ex. vad som i avdelning IX 244 och 245 § föreskrivs om krav på teknisk kvalitet samt i avdelning III 56 § om överlåtelse av nyttjanderätt. Definitionen stämmer överens med ramdirektivets artikel 2 e.

Med *mervärdestjänst* avses en tjänst som baserar sig på behandling av förmedlingsuppgifter eller lokaliseringssuppgifter för andra ändamål än för att förmedla meddelanden. Mervärdestjänster kan vara t.ex. reklam som baserar sig på en terminalutrustnings läge inklusive reseanvisningar samt information om trafik och väder eller information om resmål. Mervärdestjänster är enligt definitionen inte tjänster vilkas innehåll inte huvudsakligen är baserat på behandling av lokaliseringssuppgifter, som exempelvis nätbankstjänster, elektroniska tjänster inom förvaltningen och andra motsvarande tjänster. Sådana tjänster kan enligt denna lag höra till kategorin samhällsomfattande tjänster.

Med *markbundet masskommunikationsnät* avses ett masskommunikationsnät som fungerar med hjälp av radiovågor som utbreder sig fritt. Definitionen motsvarar den definitionen som ingår i kommunikationsmarknadslagen.

Med *programutbud* avses en på förhand utvald helhet av audiovisuella program eller radioprogram. Ett programutbud kännetecknas av dess profil, dvs. vilken typ av program det består av och till vilken publik det riktar sig, hur programmen är inordnade i ett tidschema och hur programutbudet marknadsförs till allmänheten.

Definitionen motsvarar den definition av programutbud som ingår i 2 § 8 punkten i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd).

Med *amatörradiokommunikation* avses sådan radiokommunikation mellan personer med påvisad tillräcklig behörighet som de

utövar med hjälp av amatörradiostationer för syften som gäller utbildning, kontakter eller radiotekniska experiment och utan att sträva efter ekonomisk nytta. Definitionen motsvarar definitionen i 4 § 5 punkten i lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar (RP 80/2001 rd). Definitionen stämmer överens med definitionen i radioreglementet som kompletterar Internationella teleunionens stadga.

Med *radioutrustning* avses anläggning eller en väsentlig del av den som är avsedd för sändning (radiosändare) eller mottagning (radiomottagare) av radiofrekventa elektromagnetiska vågor, för radiokommunikation eller för något annat ändamål. Till kategorin radioutrustning hör bl.a. mobiltelefoner, basstationer för mobila nät, radio- och televisionmottagare och -sändare, fjärrstyrda bilar och bilnycklar med fjärrkontroll. Denna definition motsvarar definitionen i 4 § 3 punkten i radiolagen och definitionen i artikel 2 c i radio- och teleterminalsdirektivet. Definitionen har emellertid utvidgats så att den omfattar också anläggningar som används för att sända radiovågor i annat syfte än för radiokommunikation. Utvidgningen behövs eftersom det av den gällande definitionen av begreppet radioutrustning inte framgår om definitionen inbegriper radaranläggningar och anläggningar som är avsedda att förhindra eller störa radiokommunikation. Syftet med utvidgningen är sålunda att förtydliga lagstiftningen. Som radioutrustning ska fortfarande inte anses sådan s.k. särskild elutrustning som enligt radiolagens 14 § används för vetenskapligt, industriellt, medicinskt eller annat motsvarande ändamål och är avsedd att generera radiovågor. Den väsentliga skillnaden mellan sådan elutrustning och radiatorustning är att elutrustningen inte används i syfte att generera radiovågor.

Med *radiofrekvenser* avses elektromagnetiska vågor med lägre frekvens än 3 000 gigahertz som utbreder sig fritt. Definitionen motsvarar radiolagens 4 § 1 punkt. Den stämmer överens med definitionen i radioreglementet som kompletterar Internationella teleunionens stadgar och den motsvarar definitionen i den gällande radiolagens 4 § 1 punkt (RP 80/2001 rd och RP 119/1987 rd).

Med *radioverksamhet* avses sändning av programutbud som består av radioprogram och som är avsedd att tas emot av allmänheten samtidigt enligt en fastställd programtablå. Definitionen motsvarar den definition av radioverksamhet som ingår i 2 § 10 punkten i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd).

Med *radiokommunikation* avses överföring, sändning eller mottagning av meddelanden med hjälp av radiofrekvenser. Radiokommunikation är bl.a. televisions- och radiosändningar, mobil telefoni, sjöradiokommunikation, säkerhetsradiokommunikation, amatörradiokommunikation och kortvägsradiokommunikation. Definitionen motsvarar definitionen i radiolagens 4 § 2 punkt (RP 80/2011 rd och RP 119/1987 rd).

Med *lokaliseringssuppgift* avses sådan information från ett kommunikationsnät eller en terminalutrustning som anger ett abonnemangs eller en terminalutrustnings geografiska position och som används för annat ändamål än för att förmedla meddelanden. Definitionen av begreppet lokaliseringssuppgift motsvarar definitionen av begreppet lägesinformation i 2 § 9 punkten i lagen om data-skydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd). Definitionen har emellertid preciserats så att lokaliseringssuppgifter kan fås också från terminalutrustning, för att det inte ska uppkomma oklarhet om huruvida regleringen ska tillämpas också på t.ex. satellitbaserad lokalisering. Lokaliseringssuppgifter kan ange bl.a. ett abonnemangs eller en terminalutrustnings breddgrad, längdgrad och höjd, färdriktning, lokaliseringens noggrannhet, den del av ett nät där ett abonnemang eller en terminalutrustning befinner sig vid en viss tidpunkt samt tidpunkten för lagringen av lokaliseringssuppgiften. Förmedlingsuppgifter innehåller också t.ex. lokaliseringssuppgifter om basstationer. Frågan om information som anger en position i den föreslagna lagen ska betraktas som förmedlingsuppgift eller lokaliseringssuppgift avgörs på basis av informationens användningsändamål. Om information om en position anges i kommunikationssyfte är det fråga om förmedlingsuppgift. Information som anger ett abonnemangs eller en terminalutrustnings position är då nödvändig för utförande av kommunikation.

Med *etableringsstat* avses en stat där en leverantör av informationssamhällets tjänster faktiskt bedriver näringsverksamhet med hjälp av en fast etablering. Denna definition motsvarar 3 § 2 punkten i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (458/2002) (RP 194/2001 rd).

Med *sponsring* avses finansiering av eller annat ekonomiskt bidrag för audiovisuella innehållstjänster, audiovisuella program, radioprogram eller radioverksamhet, i syfte att främja bidragsgivarens försäljning av nyttigheter eller göra denne mer känd, när bidragsgivaren. Som sponsring betraktas inte produktion av audiovisuella program eller radioprogram eller tillhandahållande av innehållstjänster eller bidrag som ges av företag, organisationer eller personer som bedriver radioverksamhet. Som sponsring betraktas inte heller enbart delfinansieringen av program utan att få synlighet. Denna definition motsvarar definitionen i 2 § 13 punkten i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd).

Med *skyddat namn eller skyddat märke* avses ett namn och märke som är infört i handels-, varumärkes-, förenings-, stiftelse- eller partiregistret eller en inarbetad firma, ett sekundärt kännetecken eller ett varumärke enligt i firmalagen (128/1979) eller varumärkeslagen (7/1964) samt namnet på ett offentligt samfund, ett statligt affärsverk, en självständig offentlighetslig inrättning, en offentlighetslig förening och på en främmande stats beskickning och på ett organ i dem. Med skyddat namn avses ett namn som är antecknat i ett register som avses i handelsregisterlagen (129/1979), föreningslagen (503/1989), lagen om stiftelser (109/1930) eller partilagen (10/1969) samt namnet på ett offentligt samfund eller dess organ. Med namn avses ett registrerat namn både i dess registrerade form och utan angivande av samfundsformen. Med skyddat namn avses ett varumärke som införts i ett finländskt register som avses varumärkeslagen samt ett sådant kollektivmärke som avses i lagen om kollektivmärken (795/1980). Ett varumärke som avses här kan vara ett s.k. kombinationsmärke, ett ordmärke, en bokstavskombination eller en siffer- och bokstavskombination.

Med *elektroniskt meddelande* avses information som förmedlas eller distribueras elektroniskt. Denna definition motsvarar till innehållet den definition som ingår i 2 § 1 punkten i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. I definitionen ingår dessutom den definition av radiokommunikation som avses i 4 § 2 punkten i lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar. Det föreslås att definitionen ändras så att den blir mera teknikneutral. Definitionen omfattar fortfarande alla typer av elektronisk kommunikation.

Med *teleutrustning* avses radioutrustning, teleterminalutrustning och nätverksutrustning. Det är fråga om ett överbegrepp som motsvarar definitionen i 4 § 3 c punkten i den gällande lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar (RP 75/2004 rd).

Definitionen av begreppet *teleshopping* (även kallat köp-tv eller tv-köp) omfattar dels korta, koncentrerade sändningar som påminner om sedvanlig reklam, dels sändningar av programtyp. Teleshopping skiljer sig från reklam i det avseendet att det av sändningen klart måste framgå var det objekt som förevisas kan beställas. Denna definition motsvarar definitionen i 2 § 15 punkten i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd).

Med *teleterminalutrustning* avses utrustning som för sändning, bearbetning eller mottagande av meddelanden är avsedd att via ledning, per radio, optiskt eller på något annat elektromagnetiskt sätt vara antingen direkt kopplad till en anslutning i allmänt kommunikationsnät eller att direkt eller indirekt kopplad till en anslutning i allmänt kommunikationsnät fungera med det allmänna kommunikationsnätet. Denna definition motsvarar definitionen i 4 § 3 a punkten i radiolagen (RP 75/2004 rd och RP 80/2001 rd) samt motsvarande definition i radio- och teleterminalsdirektivet. En teleterminal är utrustning som används för anslutning till kommunikationsnät. Teleterminaler är t.ex. fasta telefoner och mobiltelefoner, anläggningar som är avsedda för mottagning av digitala televisions- och radiosändningar samt modem.

Med *televisionsverksamhet* avses ursprunglig sändning av programutbud som består av audiovisuella program och som är avsedd att

tas emot av allmänheten samtidigt, enligt en fastställd programtablå. Televisionsverksamhet innebär lineär sändning i realtid av en programström som är densamma för samtliga mottagare. Vilken sändningsteknik som används har ingen betydelse för definitionen. Denna definition motsvarar definitionen i 2 § 3 punkten i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd).

Med *teleföretag* avses en aktör som tillhandahåller nättjänster eller kommunikationstjänster för en grupp av användare som inte har avgränsats på förhand, dvs. bedriver allmän televerksamhet. Den föreslagna definitionen är en kombination av kommunikationsmarknadslagens (RP 112/2002 rd) definitioner av begreppen teleföretag och allmän televerksamhet, vilket innebär att endast aktörer som bedriver allmän televerksamhet är teleföretag i lagens mening och sålunda har de skyldigheter som enligt den föreslagna lagen åläggs teleföretag.

Förslaget har också preciserats så att lagens bestämmelser om teleföretag utsträcks till att gälla endast aktörer som bedriver allmän televerksamhet, dvs. aktörer som erbjuder kommunikationsnät eller kommunikationstjänster till en användarkrets som inte är avgränsad på förhand. Detta har varit huvudregeln enligt den gällande kommunikationsmarknadslagen eftersom avsikten varit att regleringen endast undantagsvis ska utsträckas till annat än allmän televerksamhet. Sådana undantag är närmast tillhandahållande av myndighetsnät vars användarkrets alltid är på förhand avgränsad samt i någon mån till kommunikationsnät eller kommunikationstjänster som ansluts till teleföretags kommunikationsnät eller kommunikationstjänster, exempelvis fastigheters interna kommunikationsnät.

För aktörer som inte bedriver kommersiell verksamhet men med WLAN-teknik tillhandahåller exempelvis öppna stadsnät inom ett visst område har det varit oklart att de skyldigheter som gäller företag gäller också dem. Denna oklarhet undanröjs med den nya bestämmelsen. Den föreslagna definitionen av begreppet teleföretag innebär att teleföretagets ställning tydligare bestäms på basis av verksamhetens karaktär. Frågan om verksamheten bedrivs av ett företag eller t.ex. av

en kommun bör inte ha någon betydelse med avseende på teleföretagets ställning. Det har inte heller någon betydelse om verksamheten är avgiftsbelagd eller inte. I vissa bestämmelser, t.ex. i avdelning V som gäller användares och abonnenters rättigheter, avgränsas tillämpningsområdet uttryckligen endast till vissa avgiftsbelagda tjänster.

Avsikten med förslaget att jämställa definitionen av teleföretag med definitionen av allmän televerksamhet är inte att ändra området för regleringen utan att förtydliga det så att de rättigheter som gäller för teleföretag konsekvent gäller allmän televerksamhet och så att det i lagen uttryckligen anges att regleringen utsträcks till att gälla annan verksamhet och andra aktörer. Av denna anledning föreslås det att den definition av televerksamhet som ingår i kommunikationsmarknadslagen stryks. Avsikten är fortfarande att regleringen ska gälla t.ex. nättjänster och kommunikationstjänster i myndighetsnätet, till den del som så föreskrivs om saken.

Med allmän televerksamhet avses fortfarande tillhandahållande av nät- eller kommunikationstjänster till en användarkrets som inte är avgränsad på förhand.

Vid bedömningen av om det är fråga om en icke-avgränsad användarkrets ska beaktas t.ex. nätets och tjänsternas karaktär, nätets och användarkretsens omfattning samt villkoren för att bli användare.

Om kommunikationstjänster upprätthålls för ett företags eller någon annan organisations eget behov kan det anses att de uppenbart tillhandahålls en på förhand avgränsad användarkrets. Exempelvis tjänster som ett företag erbjuder sina anställda och tjänster som en skola erbjuder sina studerande kan, oberoende av hur stor användarkrets det är fråga om eller hur omfattande nätet är, anses vara allmän televerksamhet. Andra exempel på en avgränsad användarkrets är taxicentralers interna förmedlingstjänster för att förmedla taxibilar till kunder samt motsvarande interna förmedlingstjänster inom busstrafiken. Ett enskilt husbolag kan fortfarande inte bedriva allmän televerksamhet genom att skaffa internetabonnemang till alla lägenheter, trots att husbolaget på något sätt i tekniskt hänseende deltar i förverkligandet eller hanteringen av tjänsten.

I de exempel som beskrivs ovan sammanhänger tillhörigheten till en användarkrets tydligt med en gemenskap som är noggrant avgränsad. I exemplen är det också klart att kommunikationstjänsten inte är orsaken till att man ansluter sig till gemenskapen. Om den krets som använder en tjänst däremot består av en gemenskap som är mycket omfattande eller som man fritt kan ansluta sig till, kan användarkretsen inte anses vara på förhand avgränsad. Exempelvis en kommunikationstjänst som ett café eller hotell erbjuder sina kunder i och för sig riktar sig till en kundkrets som är mycket fritt sammansatt, men användarkretsen är i dessa fall så liten till sin omfattning att tillhandahållandet av tjänsten på det hela taget inte kan betraktas som allmän televerksamhet.

Däremot innebär exempelvis den omständigheten att en kommunikationstjänst fungerar endast med en viss applikation eller terminalutrustning i princip inte att användarkretsen är på förhand avgränsad. På samma sätt kan den omständigheten att nät eller tjänster är tillgängliga endast inom ett visst geografiskt område inte ensam för sig på det sätt som anses i lagen anses vara ett kännetecken på en användarkrets som är avgränsad på förhand. Applikationsrelaterade kommunikationstjänster är typiska t.ex. när det är fråga om tal- och snabbkommunikationstjänster på internet och applikationerna kan i likhet med andra produkter fritt anskaffas av användarna. Det är också skäl att bedöma sådana till terminalutrustningar hörande, av mobilföretag oberoende kommunikationstjänster som kan vara t.ex. direktmeddelanden, e-postmeddelanden, textmeddelanden (sms) eller multimediameddelanden (mms).

Tjänster som påminner om applikationsrelaterade kommunikationstjänster är olika typer av nätverk och kommunikationstjänster för sociala medier som det är såpass fritt att ansluta sig till att medlemskap inte enbart kan anses liktydigt med en avgränsning av användarkretsen på förhand.

Från nätets synpunkt kan det bli nödvändigt att bedöma i vilken utsträckning användarkretsen inte är avgränsad på förhand, när det är fråga om nät som har en i geografiskt hänseende mindre täckning eller som är av en ny typ i administrativt hänseende. Exem-

pelvis sådana trådlösa lokala nät som WLAN-nät med internetaccess-tjänster kan fungera på ett relativt snävt område, men om användarkretsen inte är avgränsad på något särskilt sätt innebär den geografiska täckningen inte ensam för sig att användarkretsen är på förhand avgränsad.

Då teleföretagen inom ett masskommunikationsnät definieras på förhand är det inte på samma sätt tolkningsbart hur en icke-avgränsad användarkrets bedöms som när det är fråga om riktad kommunikation, eftersom kommunikationstjänsterna när det är fråga om masskommunikation, dvs. distribution eller sändning av programutbud, i princip inte är avgränsade till sin natur. Däremot blir det i fråga om masskommunikationsnät nödvändigt att bedöma avgränsningen av programverksamheten, dvs. televisions- eller radioverksamheten eller beställ-tv-tjänsterna i samband med televerksamheten och innehållet. Denna gränsdragning behandlas i samband med definitionen av begreppet kommunikationstjänster. Avsikten med den föreslagna ändringen av begreppet teleföretag är inte att utsträcka regleringen av teleföretag till att omfatta innehåll och programverksamhet.

Det föreslås att definitionen av begreppet teleföretag ändras så att det med teleföretag avses operatörer som levererar nättjänster eller kommunikationstjänster. I den gällande lagen definieras begreppet teleföretag via begreppen nätföretag och tjänsteföretag så att teleföretag enligt den gällande lagen ska överföra, distribuera eller tillhandahålla meddelanden i ett kommunikationsnät.

Eftersom kommunikationstjänster, framför allt riktade kommunikationstjänster allt oftare tillhandahålls så att flera operatörer deltar i förverkligandet och tillhandahållandet av tjänsterna, har den nuvarande definitionen i viss mån lämnat rum för tolkning när det gäller inriktningen av teleföretagens ansvar, i synnerhet i situationer där den som ingår avtal om tillhandahållande av kommunikationstjänster med användaren är ett företag som inte själv i tekniskt hänseende levererar tjänsterna. Avsikten med ändringen av definitionen är att förtydliga att de krav som enligt lagen gäller i fråga om avtal om kommunika-

tionstjänster gäller också tjänsteleverantören i fråga.

Avsikten med ändringen är inte att utsträcka teleföretagsansvaret till att gälla återförsäljning som innebär att säljaren inte kvarstår i ett avtalsförhållande med användaren, dvs. till alla sådana fall där tjänsten erbjuds vidare. Då kommunikationstjänster efter ändringen återerbjuds kommer det fortfarande att vara möjligt att med abonnenten eller användaren avtala att den som i egenskap av teleföretag svarar för tjänsten är någon annan än den återleverantör som ingår avtalet.

Definitionen av begreppet informationssäkerhet motsvarar definitionen i 2 § 13 punkten i den gällande lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och RP 6/2005 rd).

Med *informationssäkerhet* avses administrativa och tekniska åtgärder genom vilka det säkerställs att information är tillgänglig endast för dem som har rätt att använda den, att informationen inte kan ändras av andra än dem som har rätt till detta samt att informationen och informationssystemen kan utnyttjas av dem som har rätt att använda informationen och systemen. Avsikten med definitionen är att informationens konfidentialitet, integritet och användbarhet ska säkerställas genom administrativa och tekniska åtgärder. Sådana åtgärder är t.ex. övervakning av tillträde till anläggningar och system, förhindrande av olovlig användning av data och system, registrering av återkomst till information, övervakning av it-källor och routing, definition av nyttjanderätt till system, organisering av underhåll samt skyddande av information och system mot åtgärder och händelser som äventyrar informationssäkerheten, exempelvis virus och skadliga program. Åtgärder för att skydda informationssäkerheten är också övervakning och förhindrande av störningar i telekommunikationer.

Definitionen av begreppet *informations-samhällets tjänster* har förkortats jämfört med definitionen i lagen om informations-samhällets tjänster (RP 194/2001 rd). Definitionen av begreppet elektroniska tjänster som utförs på distans är vedertagen och begreppet har utan närmare förklaring tagits in i diverse författningstexter. Det är sålunda inte längre nödvändigt att separat definiera dessa termer.

Definitionen innehåller samma element som den ursprungliga och avsikten är inte att ändra den i sak.

Med *abonment* avses en juridisk eller fysisk person som för något annat ändamål än televerksamhet har ingått avtal om leverans av kommunikationstjänster eller mervärdetjänster. Definitionen motsvarar den definition av begreppet abonnent som ingår i 2 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd). Definitionen har preciserats så att det dock inte är fråga om avtal som ingåtts med tanke på televerksamhet. Tjänsten har med andra ord inte skaffats i syfte att bedriva televerksamhet utan t.ex. för abonnentens personliga bruk.

Med *accessnät* avses den del av ett fast kommunikationsnät som finns mellan användarens abonnemang och en utrustning varmed meddelanden kan styras. I praktiken avses med accessnät exempelvis en förbindelse mellan förgreningsstället i en kunds hus och ett teleföretags koncentrator. Med tanke på definitionen har det inte någon betydelse hur förbindelsen upprättats. Av betydelse i sammanhanget är endast de kriterier som gäller accesspunkterna och styrningen av kommunikationen.

Med *beställ-tv* avses en tjänst där användarna tillhandahålls audiovisuella program på basis av en programkatalog sammanställd av leverantören av innehållstjänster. Varje tittare kan i beställ-tv-tjänsten själv välja plats och tidpunkt för när han eller hon vill se på ett program. Denna definition motsvarar definitionen i 2 § 4 punkten i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd).

Med *radiokommunikation i säkerhets syfte* avses radiokommunikation för att skydda och rädda människoliv eller egendom. Denna definition motsvarar definitionen i den gällande radiolagens 4 § 4 punkt och motsvarar definitionen av säkerhetsradiokommunikation i radioreglementet.

Med *nättjänst* avses en tjänst som tillhandahålls av ett teleföretag (nätföretag) för att ett kommunikationsnät som de äger eller på någon annan grund förfogar över ska kunna användas för överföring och distribution av meddelanden. Denna definition motsvarar kommunikationsmarknadslagens (RP 112/2002 rd) definitioner av nätföretag och

nättjänst, vilka här föreslås bli sammanslagna. För teleföretag som tillhandahåller nättjänster används i lagen fortfarande termen nätföretag, trots att den inte uttryckligen definieras.

Enligt definitionen i kommunikationsmarknadslagen som föreslås bli upphävd avses med nättjänster tjänster som tillhandahålls av ett nätföretag, medan ett nätföretag definieras som ett företag som tillhandahåller ett kommunikationsnät som det äger eller på någon annan grund förfogar över för överföring, distribution eller tillhandahållande av meddelanden. Med teleföretag avses nätföretag eller tjänsteföretag.

Med *domännamn* avses en adress på internet i form av ett namn som består av bokstäver, siffror eller andra tillåtna tecken eller en kombination av dem under den nationella toppdomänen fi eller toppdomänen ax för landskapet Åland. Det är lättare att referera till en internetuppkopplad utrustning med ett domännamn än med en IP-adress. Det egentliga internetprotokollet, dvs. IP-adressen, är en siffer- eller teckenserier som specificerar varje dator som är uppkopplad till internet. IP är den minsta gemensamma nämnaren för de datorer som kommunicerar på internet. En IP-adress är vanligtvis en serie om fyra siffror utan mellanslag och den delas med punkter. Ett domännamn är tekniskt sett ett täcknamn för en IP-adress, som översätts till en egentlig IP-adress med hjälp av internets domännamnservrar.

Med *kommunikationsförmedlare* avses ett teleföretag, en sammanslutningsabonment och en sådan annan aktör som förmedlar elektronisk kommunikation för andra än personliga eller med sådana jämförbara sedvanliga privata ändamål. Som kommunikationsförmedlare betraktas dock inte aktörer som tillhandahåller nätmeddelanden (inklusive nätpublikationer) eller bedriver publikationsverksamhet enligt lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (460/2003). Således betraktas exempelvis tillhandahållande av kommunikation för ett allmänt diskussionsforum eller annan kommunikation för allmänheten på internet inte som kommunikationsförmedlingsverksamhet.

Avgränsningen behövs eftersom syftet med den föreslagna lagen är att skydda kommuni-

kationsparternas rätt till konfidentiell kommunikation, i förhållande till tredje parter. I fråga om tillhandahållande av nätkommunikation och publikationsverksamhet anses också leverantören vara en kommunikationspart som har rätt att hantera kommunikationen utan att bestämmelserna om kommunikationens konfidentialitet begränsar detta.

I den föreslagna definitionen nämns vilka aktörer som spelar en kritisk roll när det gäller skyddet av konfidentiell kommunikation. Kommunikationsförmedlaren är på grund av sitt uppdrag tvungen att hantera meddelanden och förmedlingsuppgifter och det är därför nödvändigt att separat behandla dessa aktörers rättigheter när det gäller hanteringen. I och med denna reglering kommer lagens tillämpningsområde att utvidgas så att tillämpningen utöver teleföretag och sammanslutningsabonnenter omfattar också aktörer vilkas tjänster är baserade på förmedling av konfidentiell kommunikation inom ramen för en viss elektronisk tjänst. Detta avser sålunda t.ex. konfidentiell kommunikation på Facebook eller forumet Suomi 24. Dessa tjänster kan inte nödvändigtvis betraktas som televerksamhet eftersom kommunikationstjänsterna enligt vedertagen tolkning inte anses vara riktade till en på förhand icke avgränsad användarkrets. Tjänsterna kan inte heller betraktas som en sammanslutningsabonnents verksamhet. Regleringen av kommunikationens konfidentialitet har dock i regel utsträckt till att gälla alla aktörer som förmedlar konfidentiell kommunikation. Avgränsningen till personliga eller därmed jämförbara sedvanliga jämförbara intressen är dock nödvändig för att olika skyldigheter, såsom lagring av behandlingsinformation, inte ska utvidgas till att gälla t.ex. hela hushåll.

Med *kommunikationstjänst* avses en tjänst som helt eller huvudsakligen utgörs av överföring av meddelanden i kommunikationsnät, samt tjänster för överföring och sändning i masskommunikationsnät. Den föreslagna definitionen av begreppet kommunikationstjänster motsvarar huvudsakligen definitionen av begreppet elektroniska kommunikationstjänster i ramdirektivets artikel 2.

Enligt ramdirektivet avses med elektronisk kommunikationstjänst en tjänst som vanligen tillhandahålls mot ersättning och som helt el-

ler huvudsakligen utgörs av överföring av signaler i elektroniska kommunikationsnät, däribland teletjänster och överföringstjänster i nät som används för rundradio, men inte tjänster i form av tillhandahållande av innehåll som överförs med hjälp av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster eller utövande av redaktionellt ansvar över detta innehåll. Den omfattar inte de av informationssamhällets tjänster, enligt definitionen i artikel 1 i direktiv 98/34/EG, som inte helt eller huvudsakligen utgörs av överföring av signaler i elektroniska kommunikationsnät.

Kommunikationstjänster innebär att det är fråga om överföring av meddelanden i kommunikationsnät. Kommunikationstjänster används i den föreslagna lagen som ett överbegrepp som omfattar all överföring av riktad kommunikation och masskommunikation. Det finns många olika typer av kommunikationstjänster och nya uppkommer genom den tekniska utvecklingen. Till kategorin kommunikationstjänster hänförs t.ex. telefoni-tjänster, textmeddelandetjänster, multimediatjänster, internetjänster, e-posttjänster och snabbkommunikationstjänster, under förutsättning att leverantören på det sätt som beskrivs nedan deltar i överföringen.

Med kommunikationsöverföring avses åtgärder för kontroll av överföring eller styrning av meddelanden mellan olika element i olika kommunikationsnät. Överföringen kan gälla hela överföringskedjan från en användare till en annan eller endast en del av kedjan.

Utgångspunkten för definitionen av begreppet kommunikationstjänster är neutralitet i fråga om teknik och ersättning. Definitionen täcker sålunda i stor utsträckning, såsom nedan framgår, både traditionella och nya tjänster samt tjänster på synnerligen varierande nivåer när det gäller deras samhälleliga betydelse. Trots att definitionen av begreppet kommunikationstjänster är avsedd att vara omfattande, har de förpliktelser som gäller kommunikationstjänster i lagen genom olika bestämmelser begränsats så att regleringen på ett med avseende på målsättningarna ändamålsenligt sätt gäller olika typer av tjänster.

Också avgiftsfria tjänster anses vara kommunikationstjänster. Avsikten är dock att på ett ändamålsenligt sätt begränsa de från ersättningssynpunkt relevanta förpliktelser som sammanhänger framför allt med rätten till ersättningar i avtalsförhållanden.

Det föreslås att det till definitionen av begreppet kommunikationstjänster fogas en precisering enligt vilken kommunikationstjänster helt eller delvis ska utgöras av överföring av meddelanden. Avsikten är att understryka den omständigheten att utförande och upprätthållande av kommunikationstjänster sammanhänger också med andra funktioner än enbart överföring av meddelanden.

Definitionen av begreppet kommunikationstjänster är neutral i förhållande till den helhet av tjänster varav överföringen av meddelanden utgör en del. I synnerhet när det är fråga om tillhandahållande av företags-tjänster är det mycket vanligt att till helheten av tjänster, utöver kommunikationstjänster hör olika typer av utrustnings-, program- och underhållstjänster. Med tanke på regleringens opartiskhet är det nödvändigt att de krav som lagstiftningen ställer på kommunikationstjänster inte är beroende av om det i samma sammanhang tillhandahålls också andra tjänster.

Exempelvis i samband med telefonitjänster innebär överföringen av meddelanden att samtal till eller från användare styrs med hjälp av abonnentnummer och riktnummer eller andra koder. Som kommunikationstjänster betraktas vanliga telefonabonnemang (allmänna telefonitjänster) som gör det möjligt att ringa och ta emot samtal med samma telefonnummer eller telefonitjänster som endast möjliggör samtal till eller mottagning av samtal från traditionella telefonnummer. Kommunikationstjänster är också taltjänster som kan användas med andra koder än telefonnummer.

Som kommunikationsöverföring betraktas dock inte enbart tillhandahållande av söktjänster eller programutbud, om tjänsteleverantören inte själv deltar i överföringen. Sådana kommunikationstjänster som definitionen avser är sålunda exempelvis inte fildelningsnätverk där tjänsteleverantören inte över huvud taget administrerar element som

är relevanta för överföringen av meddelanden, dvs. i praktiken centralservrar. Exempelvis taltjänster eller snabbkommunikationstjänster som tillhandahålls på internet kan utföras så att de inte över huvud taget kräver överföring som kan betraktas som kommunikationstjänster. Det är emellertid skäl att observera att de som levererar sådana tjänster kan vara kommunikationsförmedlare som avses i den definition som föreslås i lagen.

Det föreslås att i lagen stryks den gällande kommunikationsmarknadslagens avgränsning enligt vilken lagen inte gäller kommunikationens innehåll. Den föreslagna ändringen av tillämpningsområdet är nödvändig med tanke på den föreslagna lagen som en helhet eftersom lagförslaget reglerar audiovisuella innehållstjänster, bl.a. i fråga om kommersiell kommunikation, samt kvoter för europeisk och oberoende produktion.

Avsikten med ändringen av tillämpningsområdet är inte att ändra definitionen av begreppet kommunikationstjänster. Innehållstjänster ska fortfarande inte höra till kategorin nät- eller kommunikationstjänster. Som exempel på innehållstjänster kan nämnas tjänster som tillhandahålls via telefonnummer eller textmeddelandennummer mot tilläggsavgift, också i sådana fall då de debiteras via telefonräkningen, internetsidors eller diskussionsforums innehåll eller publikationer i sociala medier och likaså videor som tillhandahålls på internet, programutbud på lineär tv, radioprogramutbud, beställ-tv-tjänster eller annat betal-tv-innehåll.

I nät som är avsedda för riktad kommunikation måste man också annars ta ställning till frågan om kommunikationstjänster ska separeras från innehållstjänster eller andra tjänster. Som exempel kan nämnas dataöverföring som genomförs med datalänkkommunikation. Exempelvis avläsning av elmätare via mobilnätet betraktas inte som en kommunikationstjänst.

Det föreslås att definitionen av begreppet kommunikationstjänster ändras så att som benämning på kommunikationstjänster i masskommunikationsnätet i enlighet med ramdirektivet används uttrycket överföringstjänster och vid sidan av detta det inom branschen vedertagna uttrycket sändningstjänster, medan i den gällande kommunikationsmark-

nadslagen används termerna distribution och tillhandahållande. Servicekedjan vid masskommunikation består av teknisk sammanställning av programutbud och av sändning eller överföring av programutbudet i masskommunikationsnät. I fråga om television- och radioverksamhet är det väsentligt att det är fråga om sammanställning av innehållet i programutbud och om tidtabellen för linjär sändning.

Från regleringens synpunkt är det viktigt att göra skillnad mellan kommunikationstjänster, dvs. allmän televerksamhet, och television- och radioverksamhet, dvs. beställ-tv-tjänster. Innehållstjänster som inte tagits med i definitionen av begreppet kommunikationstjänster är kommunikationens innehåll, dvs. det egentliga programinnehållet och programmen samt sålunda t.ex. kanalpaket som säljs till konsumenterna. Det anses t.ex. inte vara fråga om fel i kommunikationstjänsten i sådana situationer där ett program inte sänds enligt programtablan och programmet antingen försenas eller inte sänds över huvud taget.

Verksamhetsidkares eller s.k. kanalbolags huvudsakliga verksamhet har samband med programutbudet, men de deltar i varierande utsträckning också i överföringen och sändningen av programströmmen i masskommunikationsnät. Denna del av deras verksamhet hör till teleföretagets kommunikationstjänst. Kommunikationstjänster i masskommunikationsnät kan sålunda till åtskillnad från innehållet karakteriseras som teknisk överföring av programutbud.

Separeringen av kommunikationstjänster från innehåll kan i princip beskrivas så att innehållet utgörs av de egenskaper eller tilläggstjänster som ingår i programutbudet. Om till programutbudet har fogats textning, ljud, text-tv eller data för en elektronisk programtabla utgör förmedlingen av dessa en del av den tekniska överföringstjänsten, dvs. teleföretagets kommunikationstjänst. I fråga om den gäller t.ex. lagens krav när det gäller kommunikationstjänsternas tekniska kvalitet och tillförlitlighet. Om t.ex. synkroniseringen av ljud och bild inte fungerar i masskommunikationsnätet är det fråga om ett fel i kommunikationstjänsten.

I masskommunikationsnätet kan det också finnas nät för riktad kommunikation som ger större utrymme för tolkning av frågan hur långt en kommunikationstjänst i praktiken sträcker sig när det är fråga om användargränssnittet. En kommunikationstjänst i kabeltelevisionen är överföringen av programutbud till användarna och tillhandahållande av kabeltelevisionens abonnemang till fastigheter (vilket visserligen har samband också med tjänster av typen nättjänster) men enskilda program eller programinnehåll betraktas som innehållstjänster.

Med IPTV avses vanligen överföring av tv-programutbud till användare helt och hållet i IP-form. I IPTV-nätet skapar teleföretag i regel inom sitt kommunikationsnät ett logiskt nät som de i kvalitativt hänseende kan administrera i sin helhet. Användaren behöver lämplig terminalutrustning för mottagning av IPTV. Till åtskillnad från IPTV-tjänsterna avses med en OTT-tjänst (on the top) en av teleföretaget oberoende tjänst som i allmänhet tillhandahålls utöver internetabbonemanget.

Också när det gäller IPTV innebär kommunikationstjänsterna överföring av programutbud till användarna, men de enskilda programmen och programinnehållen är innehållstjänster.

När programkort används för betal-tv-tjänster i markbundna masskommunikationsnät är det fråga om användning av ett villkorligt operativsystem. System för villkorad tillgång är enligt lagens definitioner tilläggstjänster till kommunikationstjänster eller kommunikationsnät. Kortoperatörerna är i praktiken ofta självständiga företag i förhållande till utövare av televisionsverksamhet och nätföretag.

I fråga om sådana företags verksamhet som tillhandahåller betal-tv-tjänster gäller i synnerhet lagförslagets bestämmelser om användningsskyldighet och om företag som använder avkodningssystem. I övrigt ska på sådana aktörer tillämpas de allmänna bestämmelserna i konsumentskyddslagstiftningen. Sålunda är konsumentskyddslagstiftningen tillämplig t.ex. på situationer där en leverans försenats eller varit felaktig. Enligt de definitioner som föreslås i lagen ska betalkort och system för villkorad tillgång i samband med

användningen av dem betraktas som tilläggs-tjänster, inte som självständiga kommunikationstjänster.

Med *nätverksutrustning* avses utrustning som är avsedd att användas för överföring eller styrning av meddelanden i kommunikationsnät. Denna definition motsvarar definitionen i radiolagens 4 § 3 b punkt (RP 75/2004 rd). Nätverksutrustningen utgör en del av ett kommunikationsnät, t.ex. en central, koncentrator eller router.

Med *kommunikationsnät* avses ett system som består av sammankopplade ledningar och av anordningar, och som är avsett för överföring eller distribution av meddelanden via ledning, med radiovågor, optiskt eller på något annat elektromagnetiskt sätt.

Definitionen motsvarar 2 § 1 punkten i den gällande kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd). Med avseende på definitionen är det viktigt att systemets användningsändamål är överföring eller distribution av meddelanden om hur systemet är uppbyggt från elektromagnetisk och teknisk synpunkt samt att det är teknikneutralt.

Till ett kommunikationsnät hör t.ex. överföringssystem samt kopplings- eller routingutrustning och andra anläggningar – också icke-aktiva nätelement.

Definitionen avser ett överbegrepp för andra kommunikationsnät enligt lagen, dvs. masskommunikationsnät, markbundna masskommunikationsnät, kabeltelevisionnät och mobilnät.

Med *förmedlingsuppgifter* avses information som kan kopplas till en juridisk eller fysisk person och som behandlas för att överföra meddelanden, samt uppgifter om en radiostations identifieringssignal, radiosändarens typ eller användare samt om radiosändningens starttid, varaktighet och utsändningsplats. Definitionen motsvarar till innehållet den definition av begreppet identifieringsuppgift som ingår i 2 § 8 punkten i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Termen identifieringsuppgift sammanblandas emellertid i allmänspråket ofta med olika tjänster i anslutning till identifiering. Av definitionen av begreppet identifieringsuppgift framgår inte heller tillräckligt tydligt att information som kan kopplas till en abonnent eller användare ska ha samlats in i samband

med kommunikationsförmedling för att den ska kunna anses utgöra identifieringsuppgifter. Exempelvis information som behandlas av en aktör i egenskap av kommunikationspart omfattas sålunda inte av definitionen, eftersom sådan information inte samlas in i anslutning till kommunikationsförmedling och sålunda inte behandlas i syfte att förmedla kommunikation. Sådan information om en annan kommunikationspart som samlats in i egenskap av kommunikationspart måste ofta anses vara personuppgifter. Dessutom har i definitionen tagits in den definition av begreppet identifieringsuppgifter för en radiosändning som ingår i radiolagens 4 § 7 punkt.

Definitionen av begreppet *sammanslutningsabonnent* motsvarar definitionen i 2 § 11 punkten i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. En sammanslutningsabonnent kan vara t.ex. en näringsidkare, ett andelslag, ett aktiebolag, en förening, ett universitet eller ett statligt verk. En sammanslutningsabonnent kan abonnera på en kommunikationstjänst eller på en mervärdestjänst för sina användare, t.ex. för att användas av sina anställda. För detta syfte administrerar sammanslutningsabbonnenten samtidigt sitt eget kommunikationsnät och ett datasystem för behandling av användarnas förmedlingsuppgifter och lokaliseringssuppgifter med olika servrar och terminalutrustningar. För sammanslutningsabbonnenter insamlas i tekniska system förmedlingsuppgifter om användarna och även konfidentiella meddelanden t.ex. i e-postsystem.

Med *allmän telefonitjänst* avses en kommunikationstjänst som gör det möjligt att ringa och ta emot inrikes- och utrikessamtal med nummer som finns i en nationell eller internationell nummerplan.

Denna definition är ny. Utbudet av olika telefonitjänster blir ständigt mångsidigare och avsikten med definitionen är att bland tjänsterna särskilja sådana för vilka gäller speciella krav på åtkomst, kvalitet och tillförlitlighet. Definitionen avser huvudsakligen tjänster om vilka i den gällande kommunikationsmarknadslagen används termen telefonitjänst eller telefontjänstanslutning.

Definitionen motsvarar den definition av allmänt tillgängliga telefonitjänster som ingår i artikel 2 i direktivet om samhällsomfattande

tjänster. Därmed avses en tjänst som är allmänt tillgänglig för uppringning och mottagning av nationella och internationella samtal via ett eller flera nummer inom en nationell eller internationell nummerplan.

En allmän telefonitjänst kan i tekniskt hänseende vara kretskopplad eller paketkopplad (IP). Med avseende på definitionen är det viktigt att man både kan ringa och ta emot samtal med telefonnummer som är baserade på den internationella standarden E.164. Ordet allmänna hänvisar till att det är fråga om en allmänt tillgänglig tjänst, dvs. en tjänst som tillhandahålls en användarkrets som inte är avgränsad på förhand.

På marknaden erbjuds också telefonitjänster och internet som inte är baserade på telefonnummer samt andra telefonitjänster som är baserade på IP-protokoll (VoIP, Voice over Internet Protocol), som antingen endast möjliggör uppringning på så sätt att uppringarens telefonnummer syns eller som endast möjliggör mottagning av samtal på nummer i det allmänna telefonnätet. Sådana tjänster är inte allmänna telefonitjänster men de kan vara kommunikationstjänster eller tjänster som tillhandahålls i telefonnätet.

Bestämmelser om allmänna telefonitjänster finns t.ex. i avdelning III 7 kap. om samhällsomfattande tjänster och i avdelning V 15 kap. om beställares och abonnenters rättigheter. Också i avdelning IX 29 kap. om den tekniska kvaliteten på kommunikationstjänster och i avdelning X om beredskap föreskrivs om grundläggande kommunikationstjänster, exempelvis om vikten av allmänna telefonitjänster.

Med *allmänt kommunikationsnät* avses enligt den föreslagna definitionen ett kommunikationsnät som används för att tillhandahålla kommunikationstjänster till en grupp användare som inte har avgränsats på förhand. Definitionen motsvarar till innehållet den definition som ingår i den gällande kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd) men definitionens ordalydelse föreslås bli förtydligad.

Enligt ramdirektivets artikel 2 avses med allmänt kommunikationsnät ett elektroniskt kommunikationsnät som helt eller huvudsakligen används för att tillhandahålla allmänt tillgängliga elektroniska kommunikations-

tjänster. De ändringar som föreslås i definitionen stämmer överens med direktivet.

Av den föreslagna ändringen framgår att det i fråga om definitionen av begreppet allmänt kommunikationsnät inte är väsentligt hur stor den grupp av tjänsteföretag är till vilken nätet tillhandahålls för förmedling av kommunikationstjänster. Det är möjligt att endast ett tjänsteföretag är verksamt i ett kommunikationsnät.

Allmänna kommunikationsnät är t.ex. kabeltelevisionnät, markbundna digitala televisionnät, fasta telefonnät, mobilnät och bredbandsnät. Allmänna kommunikationsnät kan också vara regionala fibernät, centralantennnät eller andra kommunikationsnät som kan täcka t.ex. en viss stadsdel, eller fastighetsgrupper som bildats på olika grunder.

Såsom framgår av den föreslagna definitionen och direktivets definition som ligger till grund för den är det också i fråga om regionalt avgränsade nät och i fråga om nät som administreras för olika typer av fastighetsgrupper väsentligt att i stället för nätets direkta användarkrets granska frågan om nätet används för att tillhandahålla kommunikationstjänster till en på förhand icke avgränsad användarkrets och om kommunikationsnätet har sammankopplats med andra kommunikationsnät så att information kan överföras mellan nätanslutningspunkter.

Allmänna kommunikationsnät är inte t.ex. myndighetsnät, fastigheters interna kommunikationsnät eller andra aktörers än teleföretags nät.

AVDELNING II **Anmälningspliktig verksamhet och koncessioner**

2 kap. **Anmälningspliktig verksamhet**

4 §. *Anmälningsplikt som gäller bedrivande av verksamhet.* Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen bestämmelserna om anmälningspliktig televerksamhet och televerksamhetsanmälan i kommunikationsmarknadslagens 13–15 § samt bestämmelserna i 7 b § i lagen om televisions- och radioverksamhet om anmälan till Kommunika-

tionsverket och i 15 § där det föreskrivs vilka uppgifter som ska tas in i en sådan anmälan som avses i 7 b §.

Enligt den föreslagna paragrafen ska verksamhetsutövaren innan verksamheten inleds göra en elektronisk anmälan till Kommunikationsverket om televerksamhet, televisionsverksamhet, beställ-tv-verksamhet eller betal-tv-verksamhet. Bestämmelsen om beställ-tv-verksamhet är ny. I nuläget, då operatörer som tillhandahåller beställ-tv-tjänster inte behöver göra någon anmälan om sin verksamhet till Kommunikationsverket, får Kommunikationsverket inga uppgifter om dem som tillhandahåller beställ-tv-tjänster. I fråga om dessa gäller emellertid samma skyldigheter att i fråga om det traditionella programutbudet övervaka sponsring, produktplacering och främjande av europeiskt programutbud. Detta kan inte vara en ändamålsenlig modell med tanke på myndighetsverksamhetens effektivitet. I och med den utvidgade anmälningsskyldigheten får Kommunikationsverket dessutom en noggrannare och bättre bild av branschens utveckling. Den föreslagna bestämmelsen om anmälningsskyldighet är tillämplig på en större krets tjänsteleverantörer än den krets anmälningsskyldiga som det föreskrivs om i lagen om bildprogram (710/2011). Den övervakning som utförs av centralen för mediefostran och bildprogram gäller inte t.ex. tjänster som avser nyhetsprogram, lifestyleprogram, idrott, musik eller pedagogiskt material. Kommunikationsverket ska övervaka t.ex. i Finland etablerade leverantörer av beställ-tv-tjänster bl.a. i fråga om sponsring och produktplacering. Trots att vissa aktörer på grund av de föreslagna bestämmelserna skulle bli anmälningsskyldiga både till Kommunikationsverket och till Centralen för mediefostran och bildprogram, kan skyldigheten dock inte anses vara oskäligt betungande för aktörerna inom branschen. Det elektroniska anmälningsförfarandet är relativt enkelt från aktörernas synpunkt.

Det föreslås att i 1 mom. också ska nämnas att företag som tillhandahåller betal-tv-tjänster ska vara anmälningsskyldiga i fråga om markbundna betal-tv-tjänster. I ett masskommunikationsnät består värdekedjan av utövaren av televisionsverksamhet, dvs. av

ett kanalbolag som delvis kan vara verksamt också som tele- eller tjänsteföretag, av ett nätföretag som svarar för överföring av signalen samt av en kortoperatör. Kortoperatörerna är ofta självständiga företag i förhållande till de företag som bedriver televisionsverksamhet och i förhållande till nätföretagen. En förutsättning för tillhandahållande av betal-tv-tjänster till kunder är bl.a. administrering av kundförhållanden och marknadsföring av tjänster. Kortoperatören ingår avtal om betal-tv-tjänster i sitt eget namn och svarar för distributionen, prissättningen och faktureringen av tjänsterna samt sköter själva kundbetjäningen. Kortoperatören svarar också för kodningen av programutbuden samt för administreringen av de tv-kort som behövs för tjänsterna. Enligt de definitioner som föreslås i lagen anses tv-kort och system för villkorad tillgång i samband med användningen av dem, dvs. avkodningssystem, utgöra tilläggstjänster till kommunikationstjänsten. De betraktas sålunda inte som självständiga kommunikationstjänster. Programinnehållerna är däremot också i detta fall innehållstjänster som inte berörs av bestämmelserna om kommunikationstjänster eller tilläggstjänster.

Ändringen är baserad på riktlinjerna i det kommunikationspolitiska programmet, dvs. att regleringen av den elektroniska kommunikationen i större utsträckning ska gälla också operatörer som levererar betal-tv-tjänster. Dessa tjänsteleverantörer har blivit betydande aktörer inom televisionsverksamheten. Trots att den faktiska situationen för närvarande är den att Kommunikationsverket känner till leverantörerna av betal-tv-tjänster är avsikten med regleringen att säkerställa att myndigheterna också i framtiden har heltäckande och uppdaterad information om de aktörer som tillhandahåller tjänster på televisionsmarknaden.

Den föreslagna modellen enligt vilken de som tillhandahåller betal-tv-tjänster också i fortsättningen ska vara anmälningsskyldiga, enligt vad som föreskrivs i paragrafen och dessutom enligt vad som föreskrivs längre fram i lagen, och åläggas skyldigheter när det gäller avkodningssystem, kan anses vara rimlig från de företags synpunkt som tillhandahåller betal-tv-tjänster. Syftet med bestäm-

melsen är att tillgodose deras intressen som använder betal-tv-tjänster, dvs. tittarnas intressen.

Anmälningsskyldigheten innebär fortsättningsvis varken rättigheter eller skyldigheter utan målsättningen är att förbättra myndigheternas tillgång till information.

Anmälningsskyldigheten avses inte heller i fortsättningen gälla tillfällig eller kortvarig verksamhet eller verksamhet som annars är av mindre betydelse.

Enligt den gällande lagen behöver anmälan inte heller göras om verksamhet som riktar sig till en liten krets av mottagare. Det föreslås att denna avgränsningsgrund slopas eftersom den i praktiken inte har tillämpats. Dessutom avgränsas många tjänster som riktar sig till ett litet antal användare utanför anmälningsskyldigheten på den grunden att tjänsterna erbjuds till en användarkrets som är avgränsad på förhand, vilket innebär att det inte är fråga om allmän televerksamhet. Enligt förslaget gäller anmälningsskyldigheten, av de aktörer som hör till lagens tillämpningsområde, inte t.ex. myndighetsnät, andra förmedlare av elektronisk kommunikation än teleföretag eller teleentreprenörer som administrerar fastighetsinterna kommunikationsnät.

Enligt 3 mom. får närmare bestämmelser om hurudan anmälningsskyldig verksamhet som ska betraktas som kortvarig eller mindre betydande utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet. I den gällande kommunikationsmarknadslagens 13 § 2 mom. föreskrivs om statsrådets befogenhet att utfärda förordning. Med beaktande av denna förordnings betydelse samt auktorisationsdirektivets bestämmelser om anmälan om televerksamhet kan det författningshierarkiskt sett anses tillräckligt att kommunikationsministeriet utfärdar förordningen. Det föreslås att området för televerksamhetsanmälan utvidgas så att den omsättningsgräns under vilken verksamhetsanmälan inte behöver göras enligt statsrådets förordning (963/2009) slopas. Målet är att förbättra myndighetens tillgång till information och att även öka små teleföretags medvetenhet om de rättigheter och skyldigheter som gäller i fråga om allmän televerksamhet.

Motsvarande ändring av författningsnivån föreslås i 4 mom. som gäller innehållet i televerksamhetsanmälan. Enligt gällande lag ska närmare bestämmelser om innehållet i televerksamhetsanmälan utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet. Enligt det föreslagna 4 mom. får Kommunikationsverket meddelade närmare föreskrifter om anmälningarnas innehåll och utformning samt om hur de ska tillställas Kommunikationsverket. Enligt momentet ska företaget eller organisationen i anmälan till Kommunikationsverket nämna de identifierings- och kontaktuppgifter som behövs för tillsynen. Sådana uppgifter är bl.a. registernummer, adressuppgifter och kontaktpersoner. Uppgifterna om den verksamhet som bedrivs ska vara så fullständiga att Kommunikationsverket i enlighet med lagens 5 § kan bekräfta att anmälningar har mottagits samt inrikta sin övervakning på de rätta aktörerna. Uppgifter som behövs t.ex. för övervakning av televerksamhet kan vara en kort beskrivning av kommunikationsnätet och kommunikationstjänsterna.

Enligt 5 mom. ska Kommunikationsverket utan dröjsmål underrättas om sådana förändringar i verksamheten som är relevanta för de anmälda uppgifterna och om avslutande av verksamheten. Syftet med bestämmelsen är att trygga myndigheternas tillgång till information samt möjligheten att uppdatera de förteckningar som avses i 5 §. Anmälningar om avslutande av verksamheten och om andra väsentliga förändringar ska göras i god tid på förhand.

Enligt 6 mom. ska både teleföretag och leverantörer av betal-tv-tjänster underrätta både abonnenterna och Kommunikationsverket om att de av någon oförutsedd orsak inte längre kan tillhandahålla avtalsenliga kommunikationstjänster eller andra tjänster. Med andra tjänster avses här tjänster som tillhandahålls av ett företag som levererar betal-tv-tjänster av annan typ än kommunikationstjänster. Anmälningsskyldigheten gäller också situationer där ett teleföretag eller en leverantör av betal-tv-tjänster inte kan iaktta avtalsvillkoren när de säger upp en tjänst. Bestämmelsen utgör ett undantag från huvudregeln enligt vilken avtalsenligt uppsägningsförfarande ska iakttas. Syftet med bestäm-

melsen är att trygga abonnenternas och samtidigt också användarnas ställning särskilt i plötsliga och oförutsedda situationer. På detta sätt säkerställs det att teleföretag som avslutar sin verksamhet och tjänsteleverantörens kunder får vetskap om att verksamheten upphör så att de i tid kan byta tjänsteleverantör. I praktiken har sådana situationer i regel uppkommit av ekonomiska skäl, t.ex. då ett nätföretag avbryter leveransen av nättjänster till ett tjänsteföretag på grund av att företaget inte har skött sina betalningar, vilket från abonnentens synpunkt kan leda till ett oförutsett avbrott i tjänsten. Syftet med bestämmelsen är sålunda att förhindra uppkomsten av situationer som i synnerhet abonnenten har svårt att förutse.

Anmälningsskyldigheten ska enligt förslaget, beroende på vilken kommunikationstjänst det är fråga om, uppfyllas på det mest ändamålsenliga sättet. Exempelvis när det är fråga om att tillhandahålla internetabonnemang eller e-posttjänster kan anmälningsskyldigheten uppfyllas med ett meddelande om saken på teleföretagets eller betal-tv-företagets webbsidor eller t.ex. med ett e-postmeddelande.

För att Kommunikationsverket ska kunna övervaka att lagen iakttas och i händelse av problem vidta nödvändiga åtgärder, gäller anmälningsskyldigheten också meddelande till Kommunikationsverket.

Skyldigheten är enligt den gällande kommunikationsmarknadslagen 14 § 2 mom. underrätta Kommunikationsverket senast en vecka innan verksamheten upphör har i praktiken visat sig vara otillräcklig t.ex. i situationer där ett teleföretags kunder måste skaffa bredbandsabonnemang från en ny tjänsteleverantör.

Teleföretag ska i samband med anmälan också meddela hur abonnenterna kan trygga lagringen av sina meddelanden. På detta sätt kan det t.ex. i fråga om e-posttjänster säkerställas att abonnenterna får anvisningar om hur lagrade meddelanden ska överföras från teleföretagets server till den egna datorn eller till något annat lagringsmedium.

I 7 mom. föreskrivs att om orsaken till att en kommunikationstjänst upphör är att nättjänsten avbryts, ska det nätföretag i vars kommunikationsnät tjänsteföretaget är verk-

samt underrätta Kommunikationsverket om saken senast fyra veckor innan nättjänsten avbryts. Avsikten med bestämmelsen är att säkerställa att Kommunikationsverket på förhand får kännedom om hot som innebär att en kommunikationstjänst plötsligt kan upphöra (RP 112/2002 rd och auktorisationsdirektivets artikel 3.3).

5 §. Förteckning över anmälningar. Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen ska Kommunikationsverket föra en offentlig förteckning över anmälningar som kommit in. Syftet med bestämmelsen är att underlätta både myndighetens och aktörernas möjligheter att få uppdaterad information om verksamhetsutövare.

Det är inte motiverat att i den offentliga förteckningen över aktörer föra in alla de uppgifter som avses ovan i 4 §. Företags och organisationers identifieringsuppgifter och verksamhetsuppgifter av allmän karaktär ska i princip antecknas i den förteckning som avses i paragrafen, eftersom uppgifterna har betydelse också för andra än tillsynsmyndigheten. Däremot är t.ex. en del av kontaktuppgifterna avsedda endast för myndigheten.

Enligt kommunikationsmarknadslagens 15 § ska Kommunikationsverket på ett teleföretags begäran inom en vecka från det begäran framställdes ge en bekräftelse på att verket har tagit emot televerksamhetsanmälan och samtidigt uppge vilka rättigheter och skyldigheter teleföretag med stöd av lagen har i Finland. Meddelandet ska innehålla allmänna anvisningar om de omständigheter som nämns ovan.

Enligt den föreslagna paragrafen ska Kommunikationsverket alltid bekräfta mottagandet av en anmälan. Samtidigt ska Kommunikationsverket nämna de på lagen baserade rättigheter och skyldigheter som har samband med den anmälda verksamheten. Syftet med förslaget är att förbättra verksamhetsutövarnas medvetenhet om de rättigheter och skyldigheter som gäller verksamheten samt att samtidigt upplysa användaren om att anmälan tagits emot hos myndigheten. I synnerhet utövare av televerksamhet har ansett det vara skäl att ålägga Kommunikationsverket att alltid bekräfta mottagandet av anmälningar (RP 112/2002 rd).

3 kap. Nätkoncession

Utgångspunkten är den att nätkoncession fortsättningsvis ska beviljas av statsrådet, med den jämförande metoden. I sådana fall som särskilt nämns i detta kapitel kan nätkoncessioner auktioneras ut. Kommunikationsverket ska enligt förslaget bevilja nätkoncession för kortvarig verksamhet som pågår i högst 3 månader.

6 §. Televerksamhet som kräver nätkoncession. Paragrafen motsvarar i huvudsak kommunikationsmarknadslagens 4 § (RP 112/2002 rd, RP 109/2008 rd, ramdirektivets artiklar 9.1 och 9.2 samt auktorisationsdirektivets artiklar 5.1 och 5.2). I paragrafens 3 mom. föreslås en sådan avgränsning att koncession inte krävs för tillhandahållande av nättjänster i digitala markbundna masskommunikationsnät, om verksamheten pågår i högst en månad och om den televisionssändare som används i verksamheten har en strålningseffekt på högst 50 watt. Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. 2 punkt ska dessutom den plats där televisionssändaren används tas i beaktande. Bestämmelsen ska tillämpas på tillhandahållande av smärre men tidsmässigt obegränsade nättjänster inom ett avgränsat område. Som exempel på sådan verksamhet kan nämnas televisionssändningar i köpcenter. För koncessionsfri verksamhet som avses i paragrafens 3 mom. ska dock alltid ansökas om radiotillstånd enligt 39 §.

7 §. Ledigförklaring av nätkoncessioner. Denna paragraf motsvarar i huvudsak kommunikationsmarknadslagens 5 § (RP 109/2008 rd, ramdirektivets artiklar 9.1 och 9.2 samt auktorisationsdirektivets artiklar 5.1, 5.2 och 7). Eftersom det i lagen föreskrivs också om nätkoncessioner som beviljas av Kommunikationsverket föreslås det att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. enligt vilket nätkoncessioner som beviljats av Kommunikationsverket dock inte ledigförklaras. Nätkoncessioner som beviljas av Kommunikationsverket är avsedda för kortvarig verksamhet, vilket innebär att aktörer inom branschen vid behov på eget initiativ kan ansöka om sådana (auktorisationsdirektivets artiklar 5.1 och 5.2).

8 §. Beviljande av nätkoncession. I paragrafen föreskrivs om förfarandet då nätkon-

cessionen beviljas och om myndigheten som beviljar koncessioner. Enligt paragrafens 1 mom. beviljar statsrådet utan motprestation nätkoncession för televerksamhet som avses i 6 § 1 mom. Momentet motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 8 § 1 mom. (RP 109/2008 rd, ramdirektivets artiklar 9.1 och 9.2 samt auktorisationsdirektivets artiklar 5.1, 5.2 och 7).

Enligt reglementet för statsrådet (262/2003) handläggs vid statsrådets allmänna sammanträde ärenden som gäller samhällspolitiskt eller ekonomiskt betydande tillstånd och koncessioner. Ärenden som närmast är av teknisk natur eller samhällspolitiskt mindre betydande kan avgöras också genom beslut av kommunikationsministeriet.

Enligt 2 mom. kan statsrådet bevilja nätkoncessioner för mobilkommunikationsverksamhet också genom auktion om det för allmän televerksamhet i ett mobilnät anvisas nya frekvenser som tekniskt och med hänsyn till en effektiv användning av frekvenserna är ändamålsenliga (ramdirektivets artiklar 9.1 och 9.2 samt auktorisationsdirektivets artiklar 5.1 och 5.2). Bestämmelsen utgör ett undantag från huvudregeln enligt vilken koncessioner ska beviljas utan motprestation.

Möjligheten att använda auktionsförfarandet nämns i riktlinjerna i statsrådets frekvenspolitiska principbeslut. Auktionsförfarande ska inte tillämpas på frekvenser som används för televisionsverksamhet, på grund av omfattningen av den affärsverksamhet som bedrivs på frekvenserna och på grund av konkurrenssituationen på marknaden. Konkurrensen har inte varit tillräckligt effektiv på distributionsmarknaden för markbunden television. Internationella exempel visar att auktionsförfarandet lämpar sig för marknader där det råder verklig konkurrens. Då har metoden för beviljande av koncessioner inte heller någon inverkan på slutkundspriserna.

Med nya frekvensområden avses frekvensområden som inte tidigare varit i användning för mobilnät. Sålunda ska sådana frekvensområden för vilka beviljats koncessioner för verksamhet i mobilnätet, men som blir lediga t.ex. i slutet av koncessionsperioden, utan motprestation tilldelas aktörer som ansökt om koncession enligt 1 mom. Statsrådet kan bevilja koncessioner genom auktion om nya

frekvenser som blir lediga utgör en rationell helhet med avseende på en effektiv användning av frekvenserna samt företagets affärsverksamhet.

Närmare bestämmelser om både den jämförande urvalsmetoden som avses i den föreslagna paragrafens 1 mom. och om auktionsförfarandet som avses i 2 mom. ska enligt förslaget tas in i särskilda paragrafer som behandlas nedan.

9 §. Beviljande av nätkoncession för kortvarig verksamhet. I paragrafen föreskrivs om koncessioner för kortvarig nätverksamhet som beviljas av Kommunikationsverket. Med avvikelser från huvudregeln i 8 § ska Kommunikationsverket bevilja koncession för verksamhet som pågår högst tre månader, om den sändare som används för den digitala televisionsverksamheten har en strålningseffekt på högst två kilowatt.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. ska Kommunikationsverket bevilja kortvarig nätkoncession om det finns radiofrekvenser att anvisa för verksamheten och om det inte finns grundad anledning att misstänka att den sökande bryter mot denna lag.

Enligt 3 mom. får Kommunikationsverket dock inte bevilja koncessioner för perioder som följer direkt efter varandra och för delvis överlappande täckningsområden. Det måste sålunda finnas ett tydligt avbrott mellan koncessionerna. Paragrafen motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagen 8 a § (RP 109/2008 rd, ramdirektivets artiklar 9.1 och 9.2 samt auktorisationsdirektivets artiklar 5.1 och 5.2). För att förhindra att kortvariga koncessioner beviljas för perioder som följer direkt efter varandra föreslås det att karenstiden för koncessionsansökningar förlängs från en månad till två månader.

10 §. Beviljande av nätkoncession genom jämförelseförfarande. I denna paragraf föreskrivs om beviljande av nätkoncessioner utan vederlag. Den föreslagna paragrafens 1–3 mom. motsvarar kommunikationsmarknadslagens 9 § (RP 112/2002 rd, RP 125/2003 rd samt auktorisationsdirektivets artiklar 5 och 7).

Om koncession på grund av knapp tillgång till radiofrekvenser inte kan beviljas alla sökande ska koncession enligt det föreslagna 3 mom. beviljas sökande vilkas verksamhet

bäst främjar de syften som anges i 1 §. Avsikten med bestämmelsen är att bevara den nuvarande situationen där statsrådet i situationer där tillgången till frekvenser är knapp har ett brett utrymme för bedömning och där valet av koncessionshavare görs utifrån en sig på prövning av ändamålsenligheten.

Den ändamålsenlighetsprövning som statsrådet gör om det inte finns tillräckligt med frekvenser för alla intresserade beskrivs i detaljmotiveringarna till den föreslagna 1 §.

Paragrafens 4 mom. motsvarar kommunikationsmarknadslagens 6 § (RP 112/2002 rd och auktorisationsdirektivets artikel 11.1). Paragrafens 5 mom. motsvarar kommunikationsmarknadslagens 8 § 2 mom. (RP 112/2002, RP 223/2008 rd och auktorisationsdirektivets artikel 5.3).

11 §. Beviljande av nätkoncession genom auktion. I denna paragraf föreskrivs om auktionsförfarandet. Paragrafens 1 mom. motsvarar auktionslagens 4 § 1 mom. (RP 37/2009 rd, RP 72/2012 rd och auktorisationsdirektivets artiklar 5 och 7). Paragrafens 2 mom. motsvarar auktionslagens 9 § 1 mom. (RP 37/2009 rd och RP 72/2012 rd).

Enligt 3 mom. föreskrivs genom förordning av statsrådet om antalet frekvensband eller om frekvensbandpar som ska beviljas, om maximiantalet frekvenser som beviljas per företag och organisation, den tillämpade auktionsmodellen samt om utgångspriset för de frekvenser som auktioneras ut. Antalet frekvensbandpar inom ett frekvensområde som ska auktioneras ut och utgångspriset för de frekvenser som auktioneras ut varierar från ett frekvensområde till ett annat och det är sålunda inte ändamålsenligt eller över huvud taget möjligt att föreskriva om detta i allmän lagstiftning. Också maximiantalet frekvenser som beviljas per företag och organisation är en detalj som är beroende av antalet frekvenser som kan delas ut, de mål som uppställs för respektive auktion samt av konkurrensläget på marknaden. På samma sätt beror valet av tillämpad auktionsmodell i en enstaka auktion på vilka faktorer som påverkar frekvensauktionen i fråga. Ett exempel på ett grundläggande auktionsförfarande är den i 4 mom. nämnda modellen med stigande bud som har tillämpats i de auktioner som hittills har genomförts i Finland. Enligt förslaget ska

bestämmelser om vilken modell som används i respektive auktion utfärdas genom förordning av statsrådet. Andra basmodeller som kan tillämpas på frekvensauktioner är en öppen auktion med sjunkande bud och en slutanbudsauktion. Förfarandet för utauktionering av nätkoncessioner beskrivs närmare i regeringens proposition med förslag till auktionslag (RP 37/2009 rd), som också innehåller ett avsnitt om lagstiftningsordningen.

I framtiden kommer även ett frekvensområde som möjliggör fjärde generationens 4G-teknik att bli ledigt för mobil kommunikation. I februari 2012 anvisade världskonferensen om radiokommunikationer (WRC 12) frekvensområdet 700 megahertz för trådlösa bredbandsnät efter 2015. Enligt det kommunikationspolitiska programmet för elektroniska medier ska frekvensområdet från och med 2017 anvisas för trådlöst bredbandsnät. Dessutom konstateras det i regeringens frekvenspolitiska principbeslut från mars 2012 att när det i Finland blir möjligt att anvisa frekvensområdet för mobil kommunikation, kommer koncessioner för frekvensområdet att beviljas på det sätt som bäst främjar konkurrensen på marknaden. Kommunikationsutskottet har uttalat sig om en ändring av auktionslagen (KoUB 12/2002), enligt vilket riksdagen förutsätter att det görs en analys av hur frekvensauktionen påverkar konkurrensen och konsumentprisernas utveckling i branschen innan koncessioner för mobil kommunikation inom frekvensområdet 700 megahertz beviljas och att analysresultaten beaktas när frekvenserna på 700 megahertz fördelas.

För att frekvenserna ska kunna reserveras för trådlöst bredband krävs likväl ett slutgiltigt beslut av världsradiokonferensen 2015 och beslut på EU-nivå samt bilateral frekvenskoordinering. Man vet sålunda inte ännu hur många frekvensbandpar som kommer att säljas inom det ovan nämnda frekvensområdet och inte heller frekvensområdets värde. Maximiantalet frekvenser som beviljas per företag påverkas dessutom av den konkurrenssituation som vid den aktuella tidpunkten råder på marknaden. Det föreslås sålunda att det ska föreskrivas om de ovan nämnda omständigheterna genom förordning av statsrådet. Redan den omständigheten att

auktionsförfarandet används innebär att koncessionsförfarandet blir mer öppet för insyn. Företagen får också möjlighet att yttra sig om förordningsutkastet och efter att de fått reda på detaljerna kan de uttrycka sitt intresse för att delta i auktionen i god tid innan den ordnas.

Den föreslagna paragrafens 4 mom. motsvarar auktionslagens 9 § 1, 3 och 4 mom. (RP 37/2009 rd). Paragrafens 5 och 6 mom. motsvarar auktionslagens 9 § 4 mom.

12 §. Närmare föreskrifter om auktionsförfarandet. Den föreslagna paragrafens 1 punkt motsvarar auktionslagens 5 § (RP 72/2012 rd). De föreslagna punkterna 2–8 motsvarar auktionslagens 10 § (RP 37/2009 rd och RP 72/2012 rd). Enligt 4 punkten får Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om flyttning av bud mellan ett frekvensbandpar och frekvensband. Föreskrifterna gäller regler enligt vilka bud som lagts i tidigare budrundor får flyttas över från ett frekvensbandpar till ett annat frekvensbandpar. Det föreslås att 4 punkten ska ändras så att föreskrifterna gäller flyttning av bud mellan frekvensbandpar och frekvensband endast på så sätt att värdet på de bud som redan lagts på dem inte sjunker till följd av flyttningen medan auktionen pågår. Sålunda kan det som minimikrav för flyttning av bud fastställas t.ex. att det bud som överförs ska ha ett högre pris än det högsta gällande budet som lagts på frekvensbandparet i fråga och minst lika stort som det högsta bud som deltagaren lagt på frekvensbandparet tidigare under auktionens gång. Regleringen tar sikte på att hindra en situation där auktionen drar ut på tiden därför att deltagarna genom att flytta buden medan auktionen pågår får auktionspriset att sjunka till nivån för utgångspriset.

13 §. Deltagande i auktion. I denna paragraf föreskrivs om förutsättningarna för att ett företag och en organisation ska få delta i en auktion. Paragrafens 1 mom. motsvarar auktionslagens 5 § (RP 37/2009 rd, RP 72/2012 rd och auktorisationsdirektivets artiklar 5.2 och 7). Den föreslagna paragrafens 2 mom. motsvarar auktionslagens 7 §. Den föreslagna paragrafens 3 mom. motsvarar auktionslagens 8 § (RP 37/2009 rd).

14 §. Auktionsförfarandets offentlighet. I paragrafen föreskrivs om information som

ska lämnas under och efter auktionsförfarandet. Paragrafen motsvarar auktionslagens 11 § (RP 37/2009 rd).

15 §. Förkastande av auktionsbud. I denna paragraf föreskrivs i vilka situationer ett auktionsbud som lagts av ett företag kan förkastas. Paragrafen motsvarar i sak auktionslagens 12 § (RP 37/2009 rd).

16 §. Villkor för nätkoncession. I denna paragraf föreskrivs vilken typ av villkor statsrådet kan foga till koncessioner som beviljas med den jämförande metoden respektive enligt auktionsförfarandet (auktorisationsdirektivets artiklar 5 och 6). Paragrafens 1 mom. motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagen 8 § 1 mom. (RP 109/2008 rd) och auktionslagens 4 § 2 mom. (RP 37/2009 rd).

Paragrafens 2 mom. motsvarar kommunikationsmarknadslagens 10 § 1 och 2 mom. (RP 109/2008 rd) samt auktionslagens 13 § 3 mom. (RP 37/2009 rd, RP 72/2012 rd och ramdirektivets artikel 9.4). I 2 mom. föreslås ett tillägg enligt vilket i en nätkoncession också kan anges nätets täckningsområde. Täckningsområdet är i praktiken alltid bestämt i de koncessioner som statsrådet beviljar och det är sålunda fråga om en förtydligande precisering. Med nätets täckningsområde avses antingen geografisk eller demografisk täckning, beroende på om det t.ex. är fråga om en mobilnätkoncession eller om en nätkoncession som beviljas för tillhandahållande av nättjänster i ett markbundet masskommunikationsnät.

Den föreslagna paragrafens 3 mom. motsvarar i huvudsak 10 § 4 mom. i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd och ramdirektivets artikel 9.4).

Den föreslagna 3 mom. 5 punkten motsvarar i sak auktionslagens 13 § 2 mom. (RP 72/2012 rd). I vissa situationer kan användningen av ett frekvensområde för ett visst ändamål orsaka störningar t.ex. för annan reglerad verksamhet inom ett närbeläget frekvensområde. Vid beredningen av koncessionsbestämmelser för frekvensområdet 800 megahertz som reserverats för trådlöst bredband ville man säkerställa att konsumenterna kan ta emot televisionssändningar störningsfritt också efter att intilliggande frekvensområde tagits i bruk för trådlösa bredbandssystem. Bestämmelsen om koncessionshava-

rens skyldighet att på egen bekostnad eliminera störningar i annan radiokommunikation bör i enskilda fall kunna tillämpas också i andra motsvarande situationer, oberoende av på vilket sätt koncessionen beviljats.

Det föreslagna 4 och 5 mom. motsvarar kommunikationsmarknadslagens 10 § 3 mom. (RP 109/2008 rd och ramdirektivets artikel 9.4).

17 §. Andring av nätkoncession. I denna paragraf föreskrivs i vilka situationer koncessionsmyndigheten kan ändra en beviljad nätkoncession. I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs i vilka situationer koncessionsmyndigheten kan ändra en koncession också utan koncessionshavarens samtycke. Momentet motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 11 § 1 mom. (RP 112/2002 rd, ramdirektivets artikel 9.5 och auktorisationsdirektivets artikel 14.2) och auktionslagens 17 § (RP 37/2009 rd samt auktorisationsdirektivets artiklar 5 och 7.1).

Enligt den föreslagna bestämmelsen kan villkoren i en nätkoncession ändras om det är nödvändigt på grund av den tekniska utvecklingen, internationella avtalsförpliktelser eller på grund av en väsentlig förändring i verksamhetsbetingelserna för den koncessionspliktiga verksamheten eller i marknadsförhållandena eller på grund av någon annan motsvarande väsentlig förändring. När det är fråga om auktionerade koncessioner bedöms frågan om ändringen är nödvändig enligt ännu strängare kriterier än i fråga om koncessioner som beviljats utan vederlag med den jämförande metoden.

Koncessioner som gäller mobilnät kan ensidigt ändras t.ex. så att koncessionen förenas med villkor som gäller nätets inomhustäckning. En del av koncessionerna för mobilkommunikationsnät har beviljats under en tid då det fortfarande var allmänt med telefonabonnemang i det fasta nätet. Mobiltelefonerna har emellertid trängt undan telefoni-tjänsterna i det fasta nätet och mobiltelefoner används inte bara för samtal utan också för många andra ändamål, exempelvis för trådlöst bredband. Numera finns det minst en mobiltelefon i nästan varje hushåll och abonnemangen bör alltid kunna vara användbara också inomhus. Telenättjänster måste sålunda finnas tillgängliga både i bostäder och i

kontor, dvs. i den normala miljön för användning av mobiltelefoner. De senaste koncessionerna för mobilkommunikationsnät har förenats med villkor om inomhustäckning.

Med normala platser för användning av mobiltelefon i en bostad avses en stadigvarande bostads sedvanliga ovanjordiska boendetrymmen. Som normala platser för användning av mobiltelefon anses inte källare, vindar, garage, serviceutrymmen, separata service- eller hushållsbyggnader eller utrymmen som helt eller delvis är underjordiska. Inte heller i sedvanliga boendetrymmen behöver inomhustäckningen vara hundra procentig utan det räcker att mobiltelefoner skäligen bekvämt och väl kan användas i dessa utrymmen. På motsvarande sätt granskas kravet på inomhustäckning på företags driftställen.

Med inomhustäckning avses ett kommunikationsnätets täckning inomhus så att sedvanliga mobiltelefoner som uppfyller kraven fungerar i normala bostadsutrymmen eller allmänna utrymmen på företags driftställen. Det finns emellertid väsentliga skillnader i de mobiltelefoners mottagningsegenskaper som erbjuds konsumenterna och andra användare av mobiltelefoner, och därför är det motiverat att för inomhustäckningen definiera en sådan signalnivå och en sådan miniminivå på tjänstens kvalitet att koncessionsvillkoret gällande inomhustäckningen kan anses vara uppfyllt.

Också vissa byggnadsmaterial och byggnadssätt som numera används har en väsentlig betydelse för radiosignalens räckvidd i inomhusutrymmen. Speciellt vissa moderna fönstermaterial kan vara problematiska i detta avseende. Det är skäl att ta detta i beaktande då eventuella koncessionsvillkor och koncessionshavarens skyldigheter i fråga om inomhustäckningen definieras.

Det pågår flera utredningar om hur byggnadsmaterial och byggnadssätt inverkar på radiosignalers utbredning i byggnaden. Avsikten är att försöka klargöra hur energieffektiva och ekologiska byggnadssätt kan anpassas till de krav som ställs på mobilnätet och trådlöst bredbands radiosignalers räckvidd. Det är skäl att beakta resultaten av de ovan nämnda utredningarna i samband med överväganden som avser eventuella koncessionsvillkor gällande inomhustäckning.

Innehavare av koncession för kommunikationsnät ska också ha möjlighet att från nätteknisk synpunkt välja hur de uppfyller kraven på inomhustäckning. En koncessionshavare eftersträvar sannolikt en tekniskt fungerande och ekonomiskt förmånlig lösning. Kravet på inomhustäckning tillgodoses sålunda i det enskilda fallet med hjälp av basstationer, nätanslutna anläggningar för återgivning eller lokala trådlösa radiosystem som installeras inomhus.

Dessutom föreslås i paragrafens 1 mom. två preciseringar som motsvarar tillämpningspraxis. Enligt förslaget kan en nätkoncession ändras om det är nödvändigt på grund av internationella avtalsförpliktelser eller på grund av en väsentlig förändring i marknadsförhållandena eller någon annan motsvarande väsentlig förändring. Koncessionsmyndigheten bör ha möjlighet att ändra en koncession exempelvis i situationer då internationella frekvensbeslut förutsätter ändring av frekvensers användningsändamål. För att en koncessionsmyndighet ensidigt ska kunna ändra en koncessionshavarens koncession måste det ha skett en väsentlig förändring i marknadsförhållandena. Koncessionsmyndighetens prövningsrätt begränsas också av förutsättningen att det ska vara nödvändigt att ändra koncessionen. Koncessionsvillkoren kan också i fortsättningen ändras endast i noggrant avgränsade exceptionella fall.

I 2 mom. föreskrivs om situationer där statsrådet kan ändra en koncession på ansökan av koncessionshavaren. Det föreslagna momentet motsvarar kommunikationsmarknadslagens 11 § 2 mom. (RP 112/2002 rd, RP 238/2010 rd och ramdirektivets artikel 9 a).

18 §. Överföring av nätkoncession. I denna paragraf föreskrivs i vilka situationer en innehavare av nätkoncession får överföra sin koncession till ett annat företag. Enligt huvudregeln får en koncession inte överföras. Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 12 § 3 och 5 mom. samt auktionslagens 16 § 5 mom. (RP 112/2002 rd, RP 37/2009 rd och auktorisationsdirektivets artikel 5).

Den föreslagna paragrafens 2 mom. motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens

12 § 3 mom. (RP 112/2002 rd) och auktionslagens 16 § 2 mom. (RP 37/2009 rd).

Enligt 3 mom. kan statsrådet godkänna en förändring i det faktiska bestämmande inflytandet, dvs. låta bli att återkalla koncessionen, om det är uppenbart att förutsättningarna för beviljande av koncession är uppfyllda och att verksamheten fortgår i enlighet med koncessionsvillkoren. I den gällande kommunikationsmarknadslagen finns inga bestämmelser om grunderna för godkännande. Förslaget motsvarar emellertid 13 § 4 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet samt gällande tillämpningspraxis, enligt vilken en faktisk ändring av bestämmande inflytande har godkänts om företaget har uppfyllt förutsättningarna för beviljande av koncession (RP 37/2009 rd, RP 112/2002 rd och RP 82/2005 rd).

Den föreslagna paragrafens 4 och 5 mom. motsvarar kommunikationsmarknadslagens 12 § 4 mom. (RP 112/2002 rd).

Paragrafens 6 mom. motsvarar auktionslagens 16 § 1 mom. (RP 37/2009 rd, ramdirektivets artikel 9 b och auktorisationsdirektivets artikel 5).

Paragrafens 7 mom. motsvarar auktionslagens 16 § 4 mom. (RP 37/2009 rd och ramdirektivets artikel 9 b §).

Paragrafens 8 mom. motsvarar auktionslagens 16 § 6 och 7 mom. (RP 37/2009 rd).

19 §. Återkallande av nätkoncession. Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 12 § 1 mom. och auktionslagens 17 § 2 mom. (RP 112/2002 rd, RP 27/2009 rd och auktorisationsdirektivets artikel 14.2). Till förutsättningarna för återkallande har fogats en ny 3 punkt enligt vilken en nätkoncession kan återkallas om det nät som avses i koncessionen inte används för sådan verksamhet för vilken de i koncessionen angivna radiofrekvenserna har anvisats. Avsikten med ändringen är att främja en effektiv användning av frekvenserna genom att förhindra att det uppkommer situationer där en nätkoncessionshavare innehar nät som inte är i användning.

Det föreslagna 2 mom. motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 12 § 2 mom. och auktionslagens 17 § 3 mom. (RP 112/2002 rd, RP 37/2009 rd, ramdirekti-

vets artikel 9.7 och auktorisationsdirektivets artiklar 10.2, 10.3, 10.5 och 14.2). Det föreslås emellertid att tidsfristen för att rätta förfarandet ändras från två månader till en månad, för att verksamhet som strider mot koncessionen eller lagen ska kunna avbrytas så snabbt som möjligt. Om ett nytt frekvensområde tas i bruk t.ex. då utrustningar levereras eller av någon annan motsvarande orsak och det de facto är omöjligt eller oändamålsenligt för koncessionshavaren att inleda verksamheten, kan statsrådet fortsättningsvis förlänga den föreskrivna fristen (auktorisationsdirektivets artikel 5.6).

Den föreslagna paragrafens 3 mom. motsvarar kommunikationsmarknadslagens 12 § 4 mom. och auktionslagens 16 § 5 mom. (RP 112/2002 rd och RP 37/2009 rd).

Enligt 4 mom. upphör koncessionen omedelbart att gälla om koncessionshavaren försätts i konkurs. Motsvarande bestämmelse finns i televisions- och radiolagens 13 § 6 mom. (RP 34/1998 rd). Eftersom grunderna för beviljande av koncession i en konkurssituation har upphört att gälla är det motiverat att koncessionen omedelbart upphör att gälla. Den föreslagna bestämmelsen gäller endast koncessioner som beviljats utan motprestation, dvs. genom ett sådant jämförande förfarande som föreskrivs i 10 §.

20 §. Uthyrning av nyttjanderätt till frekvenser. Den föreslagna paragrafen motsvarar auktionslagens 18 § (RP 37/2009 rd, ramdirektivets artikel 9 b och auktorisationsdirektivets artikel 5).

21 §. Avstående från nätkoncession. Paragrafen motsvarar auktionslagens 19 § (RP 37/2009 rd). Paragrafens 1 mom. kan tillämpas både på koncessioner som beviljats genom auktion och på koncessioner som beviljats med den jämförande metoden. Den föreslagna paragrafens 2 mom. ska tillämpas endast på koncessioner som beviljats genom auktion, eftersom koncessioner med den jämförande metoden beviljas utan vederlag.

4 kap. Programkoncession för digital televisions- och radioverksamhet

22 §. Digital televisions- och radioverksamhet som kräver programkoncession. Paragrafens 1 mom. motsvarar huvudsakligen 7 § 1 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd och RP

241/2001 rd). I paragrafen föreskrivs endast om digital televisions- och radioverksamhet. Enligt förslaget ska det föreskrivas separat om analog radioverksamhet.

Enligt 2 mom. får Rundradion Ab utöva sådan allmännyttig digital televisions- och radioverksamhet som avses i lagen om Rundradion Ab utan koncession. Bestämmelsen motsvarar 7 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 112/2002 rd och RP 272/2009 rd).

23 §. Förfarandet vid ansökan om programkoncession. Enligt förslaget ska Kommunikationsverket bevilja programkoncession om samtliga sökande kan anvisas tillräcklig sändningskapacitet. Koncession ska ansökas särskilt för varje programutbud. Avsikten är att förenkla det nuvarande systemet med programkoncessioner, eftersom det inte längre i samma utsträckning som tidigare har förekommit brist på frekvenser för televisionsverksamhet, tack vare digitaliseringen och de nya sändnings- och packningsteknikerna. Det finns sålunda inte längre i samma utsträckning som förr behov att föra ärenden som gäller programinnehåll till statsrådet för avgörande. Med knapphet på radiofrekvenser avses en situation där de som ansöker om programkoncession är alltför många i förhållande till den lediga sändningskapaciteten.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. räknas upp vad som ska framgå av en ansökan om koncession. Detta motsvarar den praxis som för närvarande tillämpas vid ansökan om koncession. Av ansökan ska framgå bl.a. den planerade verksamheten och sökandens ekonomiska situation. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkt ska i ansökan nämnas sökandens namn, kontaktinformation och hemort. Enligt momentets 2 punkt ska av ansökan framgå den planerade verksamhetens varaktighet. Enligt 3 punkten ska det av ansökan framgå vilken sändningsteknik som ska användas, den maximikapacitet som programdistributionen kräver och kapacitetstillgången. Sändningskapaciteten kan utredas bl.a. med hjälp av information om nätoperatörerna.

Enligt 1 mom. 4 punkten ska av ansökan framgå sökandens solvens och förmåga att utöva regelbunden televisionsverksamhet. Sökanden ska anses vara solvent om något

annat inte framgår av handlingarna. Solvensen kan påvisas t.ex. med en kopia av det senast fastställda bokslutet och med revisorsutlåtande om sökandens aktuella ekonomiska situation.

Enligt 5 punkten ska av ansökan framgå att förutsättningarna för att bevilja koncession enligt 26 § är uppfyllda, om ansökan avser televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset. I lagförslagets 26 § föreskrivs om förutsättningarna.

Enligt 6 punkten ska till ansökan också fogas en offentlig version av ansökan som Kommunikationsverket kan offentliggöra. Med en offentlig version av ansökan avses ett dokument i vilket uppgifter om t.ex. affärshemligheter har strukits. Det är dock alltid myndigheten som fattar det slutliga beslutet om vilken typ av uppgifter som i enlighet med offentlighetslagen (621/1999) anses vara affärshemligheter.

Enligt 2 mom. ska Kommunikationsverket utan dröjsmål offentliggöra koncessionsansökan i det fall att kapacitet som avses i ansökan kan beviljas. Kommunikationsverket ska sålunda offentliggöra koncessionsansökan om det finns tillgång till frekvenser som är användbara från teknisk synpunkt och med tanke på en effektiv användning av frekvenserna. I annat fall meddelar verket sökanden att koncession inte kan beviljas.

Kommunikationsverket kan också på eget initiativ informera om ledig frekvenskapacitet och om möjligheten att ansöka om koncession, trots att ingen ännu har visat intresse för ett visst frekvensområde. I synnerhet när det är fråga om ledig frekvenskapacitet som har en väsentlig betydelse för televisionsverksamheten och konsumenternas intressen eller t.ex. om statsrådet nyligen har beviljat nätkoncession för ett visst frekvensområde, kan Kommunikationsverket på eget initiativ på sina webbsidor informera om möjligheten att ansöka om programkoncession. Kommunikationsverket kan enligt principerna för god förvaltning på sina webbsidor informera om lediga koncessioner och dessutom också om tidigare beviljade koncessioner.

Syftet med att publicera den första koncessionsansökan som inkommit till verket är att utreda om andra aktörer är intresserade av kapaciteten i fråga. Av denna anledning kan

koncession beviljas tidigast en månad efter att ansökan offentliggjorts. Samma tidsfrist på en månad ska iakttas också då koncessioner förklaras lediga att sökas på Kommunikationsverkets eget initiativ. Verket ska på sina webbsidor offentliggöra inkomna koncessionsansökningar eller egna meddelanden om lediga frekvenser, med undantag för eventuellt sekretessbelagda delar av ansökningarna. Alla som är intresserade av frekvenserna i fråga ska tillstålla Kommunikationsverket en sådan ansökan som avses i den föreslagna paragrafens 1 mom.

Syftet med offentliggörandet av ansökan eller Kommunikationsverkets meddelande är att säkerställa att det inte råder brist på sändningskapacitet. Om det inom en månad kommer in ansökningar som avser mera kapacitet än vad som finns tillgänglig kan det anses råda brist på frekvenskapacitet, vilket innebär att koncessionsansökningarna i enlighet med lagförslagets 25 § 3 mom. överförs till statsrådet för avgörande. Koncession beviljas sålunda inte automatiskt till den aktör som först visat intresse. Om det inom en månad har kommit in ansökningar som avser mindre kapacitet än den som finns tillgänglig kan Kommunikationsverket bevilja ansökningarna. Om det efter koncessionsbesluten eventuellt kommer in ytterligare ansökningar om återstående frekvenskapacitet kan dessa beviljas i den ordning som de kommit in. På beviljandet tillämpas då lagförslagets 25 § 1 mom.

I 3 mom. i den föreslagna paragrafen föreskrivs om ansökningsförfarandet när det är fråga om televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset, eftersom syftet med kanaler som tjänar allmänintresset bl.a. är ett trygga en pluralistisk kommunikation och ett mångsidigt televisionsutbud. Ledigförklarande av sändningskapacitet bör därför alltid ske på myndighetens initiativ. Om det finns ledig sändningskapacitet för televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset ska Kommunikationsverket offentliggöra saken och samtidigt meddela inom vilken tid koncessionsansökan ska lämnas till verket.

24 §. Rundradion Ab:s rätt till kapacitet i televisionsnätet. Förslaget motsvarar 7 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 112/2002 rd och RP 272/2009). Konces-

sionsmyndigheten är skyldigt att se till att Rundradion Ab får tillgång till den sändningskapacitet i det markbundna televisionsnätet som föreskrivs i statsrådets förordning om användningen av radiofrekvenser och om en frekvensplan samt att bolaget kan använda dem på ett ändamålsenligt sätt.

25 §. Beviljande av programkoncession. I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs om de förutsättningar som ska vara uppfyllda för att Kommunikationsverket på ansökan ska kunna bevilja programkoncession. Kommunikationsverket ska i fråga om de företag som lämnat in koncessionsansökningar, med undantag för ansökningar om koncession för s.k. allmännyttig televisionsverksamhet, endast utreda att de i paragrafen angivna förutsättningarna är uppfyllda. Det förutsätts sålunda inte att verket gör en ändamålsprövning. I lagförslagets 26 § föreskrivs om särskilda förutsättningar för televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset.

Enligt 1 mom. 1 punkt kan programkoncession beviljas om sökanden har betalat ansökningsavgift enligt 285 §. Redan enligt den gällande lagen är sökanden skyldig att betala en avgift i samband med att ansökan lämnas in. Avgiften kan anses vara en förutsättning för att koncession ska kunna beviljas eftersom det i praktiken har förekommit situationer där det varit nödvändigt att i efterhand driva in ansökningsavgiften, dvs. koncession har beviljats trots att sökanden inte har betalat lagstadgad ansökningsavgift. Bestämmelsen om betalning av ansökningsavgift som en förutsättning för beviljande av programkoncession innebär dessutom att man både kan spara in indrivningskostnader och minska koncessionsmyndighetens arbetsbörda.

Enligt 2 punkten kan koncession beviljas om sökanden är solvent och har uppenbar förmåga att utöva sådan regelbunden verksamhet som programkoncessionen avser. Den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 punkt motsvarar 10 § 2 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd).

Enligt 3 punkten kan koncession beviljas om det inte finns grundad anledning att misstänka att sökanden bryter mot lagen. Momentets 3 punkt motsvarar 9 § 1 mom. 2 punkten i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd och RP 125/2003 rd).

Enligt 4 punkten kan koncession beviljas om sökanden har lämnat in tillräcklig utredning om hur programdistributionen ska ordnas. Med tillräcklig utredning om hur programdistributionen ska ordnas avses att sökanden för koncessionsmyndigheten visar att den utrett och eventuellt preliminärt med nätoperatoren har avtalat att sökanden har möjlighet att bedriva verksamhet i något kanalknippe. I koncessionsbeslutet binds verksamheten dock inte till något visst enskilt kanalknippe, såsom enligt den gällande modellen för programkoncessioner. Koncessionsshavarna kan således fritt, med undantag för kanalknippen som anvisats för s.k. allmännyttig televisionsverksamhet, välja i vilket kanalknippe och i vilket nätföretags nät de ska bedriva verksamhet. I koncessionen definieras sålunda inte heller vilken sändningsteknik som ska användas, utan tekniken bestäms i enlighet med de koncessionsvillkor som fastställts för innehavaren av nätkoncessionen.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. ska Kommunikationsverket vid behov under beredningen av beslutet samråda med Kommunikationsministeriet. Samarbetet mellan ministeriet och verket ska i det enskilda fallet organiseras på ett ändamålsenligt sätt, men så formfritt att alla faktorer som inverkar på kommunikationsmarknadens utveckling blir beaktade då koncessioner beviljas.

Enligt 3 mom. ska koncession beviljas av statsrådet om alla sökande som uppfyller de förutsättningar som anges i 1 mom. inte kan anvisas tillräcklig sändningskapacitet eller om beviljandet av programkoncession kan få betydande konsekvenser för den allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden. Kommunikationsverket ska sålunda fatta endast koncessionsbeslut som baseras på s.k. bunden prövning. Kommunikationsverket ska utan dröjsmål på sina webbsidor publicera information om att ett ärende har överförts till statsrådet för avgörande och samtidigt också direkt underrätta de sökande om överföringen.

Eftersom statsrådet i samband med koncessionsbeslut bedömer bl.a. om yttrandefriheten främjats och om programutbudet är tillräckligt mångsidigt, kan den som ansöker om koncession enligt den föreslagna paragrafens

3 mom. komplettera sin ansökan med en beskrivning av det planerade programinnehållet och inom två veckor efter överföringen sända kompletteringen till statsrådet.

Statsrådet ska avgöra ett koncessionsärende också då beviljandet av koncessionen kan få betydande konsekvenser för den allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden. Det är t.ex. fråga om fall som förutsätter ändamålsprövning för att de ska kunna avgöras. Motsvarande bestämmelse finns i den gällande radiolagens 10 § där det föreskrivs om radiostillstånd som beviljas av Kommunikationsverket (RP 223/2008 rd). Enligt reglementet för statsrådet (262/2003) ska vid statsrådets allmänna sammanträde handläggas och avgöras samhällspolitiskt eller ekonomiskt betydande tillstånd och koncessioner. Närmast tekniska eller mindre betydande samhällspolitiska ärenden kan avgöras också av Kommunikationsministeriet.

Kommunikationsverket ska enligt förslaget bevilja programkoncession tidigast en månad efter att koncessionsansökan offentliggjorts, om det inte råder brist på kapacitet eller om beviljandet av koncession inte kan få betydande konsekvenser för den allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden.

Enligt 4 mom. ska statsrådet avgöra ärendet inom två månader efter att det har överförts. Statsrådet kan i särskilda fall förlänga denna två månaders tidsfrist med högst åtta månader, om det är nödvändigt för att säkerställa att ansökningsförfarandet är opartiskt, klart och öppet för insyn, om det är nödvändigt för komplettering av ansökan eller av någon annan särskild orsak. En förlängning av tidsfristen ska meddelas offentligt. En huvudsakligen motsvarande bestämmelse om tidsfristerna och grunderna för dem finns i kommunikationsmarknadslagens 8 § 2 mom. (RP 112/2002 rd och RP 223/2008 rd).

I 5 mom. föreskrivs om grunderna för statsrådets koncessionsbeslut. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska statsrådet med beaktande av televisionsverksamheten inom respektive område som en helhet, sträva efter att främja yttrandefriheten och göra programutbudet mångsidigare samt tillgodose behoven hos särskilda grupper bland allmänheten på ett sätt som bäst främjar de syften som föreskrivs i 1 §. Bestämmelsen motsva-

rar 10 § 1 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd och GrUU 19/1998 rd) samt kommunikationsmarknadslagens 9 § 3 mom. (RP 112/2002 rd och RP 125/2003 rd). De ovan nämnda redan nu gällande grunderna för beviljande av koncession har fungerat i praktiken, möjliggjort avvägningar mellan kommunikationspolitiska målsättningar och främjat mångsidigheten i det finländska televisionsutbudet.

26 §. Beviljande av programkoncession för televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset. Enligt paragrafens 1 mom. ska i en statsrådsförordning, i syfte att trygga yttrandefrihet, pluralistisk kommunikation och ett mångsidigt kommunikationsutbud, anvisas tillräcklig kapacitet för televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset. Rundradion Ab:s public service-kanaler, om vilkas verksamhet det föreskrivs om i lagen om Rundradion Ab, samt de kanaler som tjänar det s.k. allmänintresset tilldelas kapacitet i kanalknippen enligt vad som föreskrivs i statsrådets förordning. Avsikten är att i enlighet med riktlinjerna i det kommunikationspolitiska programmet för elektroniska medier trygga kontinuiteten i den inhemska innehållsproduktionen samt den finländska televisionsverksamhetens kvalitet och mångsidighet. Programmen i de kommersiella kanaler som tjänar allmänintresset ska bl.a. kunna tas emot av alla som bor i Finland.

Enligt 2 mom. ska Kommunikationsverket bevilja koncessioner med iakttagande av det förfarande som föreskrivs i 23 § och 25 § 1 mom. Kommunikationsverket ska sålunda offentligt meddela om det finns ledig sändningskapacitet för verksamhet som tjänar allmänintresset och samtidigt meddela inom vilken tid ansökningar om koncession ska lämnas till Kommunikationsverket. För de sökande ska reserveras tillräcklig tid för komplettering av ansökningarna. Kommunikationsverkets verksamhet regleras till denna del också av förvaltningslagen och av principerna om god förvaltning.

När den som ansöker om programkoncession för televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset har lämnat in sin ansökan ska Kommunikationsverket utreda om de förutsättningar som anges i 25 § 1 mom. och i den föreslagna paragrafens 3 mom. är uppfyllda.

Enligt momentets 1 punkt ska sökanden ha betalat ansökningsavgift enligt 285 §. Enligt 2 punkten ska sändningarna vara fritt mottagbara. Med fritt mottagbara avses kanaler som inte har beställts mot en särskild avgift. Enligt 3 punkten ska sändningarna kunna tas emot i hela landet, med undantag för landskapet Åland. Enligt 4 punkten ska sändningarna dagligen innehålla finsk- eller svenskspråkiga program. Enligt 5 punkten ska sändningarna dagligen innehålla nyheter och aktualitetsprogram. Enligt 6 punkten ska i sändningarna ingå sådana ljud- och textningstjänster som avses i 211 §. Enligt 7 punkten ska sökanden ha lämnat in tillräcklig utredning om hur programdistributionen ska ordnas. Med tillräcklig utredning avses att sökanden för koncessionsmyndigheten påvisar att den utrett och eventuellt preliminärt avtalat med nätoperatören om möjligheten att bedriva verksamhet i ett kanalknippe som reserverats för verksamhet som tjänar allmänintresset. I programkoncessionen bestäms inte vilken sändningsteknik som ska användas, utan detta bestäms på basis av den teknik som sökanden enligt nätkoncessionen kommer att använda.

Om de ovan nämnda förutsättningarna är uppfyllda och Kommunikationsverket utifrån den utredning som det fått av innehavarna av nätkoncessioner för kanalknippen som tjänar allmänintresset kan konstatera att det finns sändningskapacitet för alla aktörer som anmält sitt intresse, ska Kommunikationsverket i sitt koncessionsbeslut konstatera att det innehåll som respektive utövare av televisionsverksamhet tillhandahåller innebär att det är fråga om en kanal som tjänar det s.k. allmänintresset.

Enligt 4 mom. ska Kommunikationsverket vid behov under beredningen av beslutet höra kommunikationsministeriet och samråda med det.

I 5 mom. föreskrivs att om alla sökande som uppfyller förutsättningarna inte kan anvisas tillräcklig sändningskapacitet eller om beviljandet av programkoncession kan få betydande konsekvenser för den allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden, ska koncession beviljas av statsrådet. Programkoncession beviljas sålunda inte automatiskt till den första aktör som har visat in-

tresse. Kommunikationsverket ska i sådana situationer som nämns ovan offentliggöra detta och samtidigt meddela de sökande att ärendet överförs till behörig myndighet.

Enligt 6 mom. ska statsrådet bevilja koncession till den sökande som bäst uppfyller de förutsättningar som fastställs i 25 § 5 mom. Sökanden ska sålunda också kunna komplettera sin ansökan enligt vad som föreskrivs i 4 mom. Statsrådet kan i sitt beslut till förmån för koncessionssökanden beakta bl.a. i vilken utsträckning sökanden kommer att tillhandhålla finsk- eller svenskspråkiga program, nyheter och aktualitetsprogram samt inhemskt drama och dokumentärer. Statsrådet kan sålunda prioritera t.ex. kanaler som satsar uttryckligen på inhemska programinnehåll. Målet är då också att trygga den inhemska innehållsproduktionen. Statsrådet ska fatta sitt beslut inom den tid som nämns i lagförslaget 25 § 4 mom.

Ett företag kan beviljas endast en koncession för ett kanalknippe som tjänar allmänintresset. Enligt den föreslagna paragrafens 7 mom. kan sålunda programkoncession för allmännyttig verksamhet beviljas endast ett företag i en sådan koncern som avses i bokföringslagen. Avsikten med bestämmelsen är att hindra en centralisering av verksamheten så att en och samma koncern har flera koncessioner i ett kanalknippe som tjänar allmänintresset. Utnyttjandet av kapaciteten i ett nät som tjänar allmänintresset får inte vara koncentrerat exempelvis till en enda aktör. Kapacitet som reserverats för kanaler som tjänar allmänintresset ska användas för att tillhandahålla så mångsidigt innehåll som möjligt.

Enligt 8 mom. ska koncessionsmyndigheten se till att den som innehar programkoncession för allmännyttig verksamhet i det markbundna televisionsnätet får tillgång till behövlig sändningskapacitet för televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset. En kanal som tjänar allmänintresset ska sålunda ha lagstadgad rätt att av den som innehar nätkoncession få sändningskapacitet i ett sådant kanalknippe i det markbundna televisionsnätet som inte är föremål för sådana marknadsbaserade frekvensavgifter som föreskrivs i 288 §. Statsrådet kan t.ex. när det är fråga om en nätkoncession för en kanal

som tjänar allmänintresset bestämma att i ett kanalknippe ska reserveras kapacitet för kanaler som tjänar allmänintresset.

Andra kanaler än sådana som tjänar allmänintresset ska på kommersiella grunder med en innehavare av nätkoncession avtala om den kapacitet som de behöver. Koncessionsmyndigheten är sålunda inte skyldig att säkerställa tillgången på kapacitet.

27 §. Villkor för programkoncession. Den föreslagna paragrafens 1 mom. ska tillämpas både på aktörer som tjänar det s.k. allmänintresset och på övriga innehavare av programkoncession samt både på koncessioner som beviljas av Kommunikationsverket och på koncessioner som beviljas av statsrådet. En programkoncession avser alltid ett visst programutbud. Enligt 1 mom. beviljas programkoncessioner för viss tid, högst 10 år. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 12 § 1 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd, RP 112/2002 rd och RP 82/2005 rd).

Det föreslagna 2 mom. gäller endast kanaler som tjänar allmänintresset. Enligt momentet ska en koncessionshavare som beviljats programkoncession för ett kanalknippe vilket anvisats för televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset, under hela koncessionsperioden uppfylla de förutsättningar som föreskrivs i 26 § för att trygga televisionsutbudets mångsidighet. En kanal som tjänar allmänintresset skulle sålunda förlora sin rätt att bedriva verksamhet i det kanalknippe som den tilldelats, om verksamheten inte under hela koncessionsperioden uppfyller de förutsättningar som enligt lagen och koncessionsbeslutet gäller för kanalen.

Enligt 3 mom. kan statsrådet förena en programkoncession med villkor som gäller sändningarnas regionala hörbarhet eller sebarhet, sändningstiden per dygn samt sändningstekniken och överföringskapaciteten. Det är fråga om att uppställa tekniska villkor som inte ingriper i programutbudens innehåll.

Enligt 4 mom. kan statsrådet dessutom förena programkoncessionerna med sådana villkor för programverksamheten som är nödvändiga för säkerställande av ett mångsidigt programutbud och med hänsyn till behoven hos särskilda grupper bland allmänheten. Så-

dana villkor som nämns ovan kan fogas endast till programkoncessioner som beviljas av statsrådet. Förslaget motsvarar i sak 11 § 2 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd, RP 241/2001 rd, RP 112/2002 rd och RP 82/2005 rd). Det föreslås i syfte att främja yttrandefriheten att villkor för programverksamheten, utöver de villkor som gäller lagstadgade förpliktelser, ska uppställas endast i exceptionella situationer, dvs. då det är nödvändigt för säkerställande av ett mångsidigt programutbud och med hänsyn till behoven hos särskilda grupper bland allmänheten.

28 §. Kortvarig programkoncession. Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar huvudsakligen 7 § 2–3 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 112/2002 rd, RP 82/2005 rd och RP 98/2006 rd). I paragrafen föreskrivs om kortvariga koncessioner för televisions- och radioverksamhet då verksamheten bedrivs i ett digitalt markbundet masskommunikationsnät. Särskilda bestämmelser gäller i fråga om koncessioner för analog radioverksamhet. Kommunikationsverket förklarar inte uttryckligen kortvariga programkoncessioner lediga att sökas, utan intresserade kan vid behov ansöka om koncession.

Enligt 1 mom. ska Kommunikationsverket bevilja programkoncession för kortvarig televisions- eller radioverksamhet i ett digitalt markbundet masskommunikationsnät utan sådant förfarande som föreskrivs i 23 och 25 §, om verksamheten pågår högst tre månader eller om verksamheten per vecka pågår högst åtta timmar.

En förutsättning för beviljande av koncession är, utöver att verksamheten ska vara kortvarig, att myndigheten inte har grundad anledning att misstänka att den sökande bryter mot denna lag. Kommunikationsverket har sålunda inte fri prövningsrätt när det behandlar ansökningar, utan besluten ska vara baserade på rättslig prövning. En förutsättning för beviljande av koncession är inte att det finns tillgång till den kapacitet som behövs, eftersom Kommunikationsverket inte utreder tillgången innan koncessionen beviljas. Koncessionen ger sålunda inte subjektiv rätt att kräva användning av frekvenser, utan

ett avtal om saken ska ingås på kommersiella grunder.

Enligt 2 mom. kan koncession för sändning av samma programutbud inte beviljas för tremånadersperioder som följer direkt efter varandra. Enligt Kommunikationsverkets vedertagna tolkningspraxis har detta inte varit möjligt att tillämpa, trots att programutbudet distribueras av en i juridisk mening annan aktör.

Enligt 3 mom. kan Kommunikationsverket för högst ett år åt gången bevilja koncession för verksamhet som ska bedrivas i högst åtta timmar per vecka.

29 §. Ändring av programkoncession. Den föreslagna paragrafen överensstämmer i sak med 11 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 112/2002 rd och RP 82/2005 rd) och med kommunikationsmarknadslagens 11 § 1 mom. (RP 112/2002 rd och RP 238/2010 rd). När Kommunikationsverket är koncessionsmyndighet kan ändringar som görs i en programkoncession inte vara av ett sådant slag att de kräver ändamålsprövning.

30 §. Överföring av programkoncession. Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar i sak 13 § 6 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet. Paragrafens 2 mom. motsvarar i sak 13 § 2 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet. Paragrafens 3 mom. motsvarar i sak 13 § 4 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet. Paragrafens 4 och 5 mom. motsvarar i sak 13 § 3 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet. I den föreslagna paragrafen avses med koncessionsmyndighet den myndighet som beviljat koncessionen (RP 34/1998 rd, RP 112/2002 rd, RP 82/2005 rd och RP 87/2009 rd).

31 §. Hur en programkoncession förfaller. Den föreslagna paragrafen motsvarar i sak 14 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd, RP 112/2002 rd och RP 82/2005 rd). Koncessionsmyndigheten ska enligt förslaget underrätta koncessionshavaren om att koncessionen förfaller, men detta förutsätter inte något separat beslut av myndigheten.

32 §. Återkallande av programkoncession. Paragrafens 1 mom. motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 12 § 1 mom. (RP 112/2002 rd, RP 125/2003 rd och RP

37/2009 rd) samt 14 § 1 mom. och 37 § 1 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd, RP 112/2002 rd och RP 82/2005 rd). En förutsättning för återkallande av en programkoncession är att koncessionshavaren upprepade gånger och allvarligt har brutit mot lagen eller koncessionsvillkoren eller att koncessionshavaren inte kan uppfylla sina skyldigheter.

En förutsättning för återkallande av en programkoncession är dessutom enligt paragrafens 2 mom. att koncessionshavaren trots uppmaning inte inom en skälig tid om minst en månad rättar sitt förfarande eller återställer sina ekonomiska resurser till en tillfredsställande nivå. Paragrafens förtydligande 3 mom. motsvarar 13 § 1 och 6 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd, RP 112/2002 rd, RP 82/2005 rd och RP 87/2009 rd).

Det föreslagna 4 mom. motsvarar i sak 37 § 1 mom. 2 punkten i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd och RP 112/2002 rd). Koncessionsmyndigheten kan enligt förslaget återkalla en koncession helt eller delvis om det är nödvändigt på grund av ändringar i frekvensplanen för de frekvenser som enligt 95 § har anvisats för koncessionspliktig verksamhet.

Paragrafens 5 mom. motsvarar 13 § 6 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd).

33 §. Avstående från programkoncession. Enligt den föreslagna paragrafen kan koncessionshavaren avstå från en koncession genom att meddela koncessionsmyndigheten detta innan koncessionsperioden går ut. Paragrafen motsvarar auktionslagens 19 § (RP 37/2009 rd) samt lagförslagets 21 § där det föreskrivs om avstående från nätkoncession. Det finns inga bestämmelser om saken i lagen om televisions- radioverksamhet, trots att i praktiken också innehavare av programkoncession om de så önskar har kunnat avstå från sin koncession genom ett meddelande till statsrådet.

5 kap. **Programkoncession för analog radioverksamhet**

34 §. Analog radioverksamhet som kräver programkoncession. För radioverksamhet i ett analogt markbundet masskommunikations-

net krävs enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. programkoncession som ska sökas hos Kommunikationsverket.

Enligt 2 mom. får analog radioverksamhet som pågår i högst tre månader utövas utan programkoncession. Sådana kortvariga programkoncessioner för analog radioverksamhet som avses här beviljas enligt den gällande lagen av Kommunikationsverket. Enligt förslaget ska dock inte längre krävas programkoncession för bedrivande av verksamhet, eftersom antalet frekvenser för kortvarig radioverksamhet är litet i förhållande till sändningsnätet som en helhet och verksamhet kan bedrivas endast under en synnerligen begränsad tid. Den som bedriver kortvarig verksamhet ska dock enligt 39 § ansöka om radiotillstånd hos Kommunikationsverket.

Dessutom får radioverksamhet som utövas i liten skala på ett begränsat område utövas utan programkoncession, vilket innebär att verksamhetsutövaren också i dessa fall i enlighet med 39 § ska ansöka endast om radiotillstånd. För radioverksamhet i liten skala används frekvenser som endast lämpar sig för verksamhet med låg effektnivå. Sådant verksamhet minskar inte frekvensresurserna för kortvarig verksamhet eller för verksamhet som förutsätter programkoncession. Dessutom ska verksamheten vara begränsad och utövas i liten skala. På grund av de låga sändningseffekterna kan sändningen tas emot endast på ett mycket litet område, exempelvis kring en travbana. Med sådan verksamhet i liten skala som utövas på ett begränsat område avses verksamhet med en radiosändare som har en effekt på högst 10 watt. För sådana sändare beviljas enligt förslaget radiotillstånd för högst ett år åt gången.

Dessutom ska på sådan radioverksamhet som avses i momentet i enlighet med 223 § 3 mom. tillämpas förbudet mot kommersiell kommunikation.

Förslaget motsvarar i sak 4 § 1 mom. 1 punkten i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd).

Enligt 3 mom. får Rundradion Ab utöva allmännyttig televisions- och radioverksamhet enligt 7 § i lagen om Rundradion Ab (1380/1993). Bestämmelsen motsvarar 7 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 112/2002 rd och RP 272/2009 rd).

35 §. *Förfarandet vid ansökan om programkoncession för analog radioverksamhet.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ska Kommunikationsverket offentligt meddela att programkoncessioner för analog radioverksamhet kan sökas, då det har anvisats sådana lediga frekvenser för radioverksamhet som avses i de föreskrifter som Kommunikationsverket meddelar enligt 96 §. Samtidigt ska Kommunikationsverket meddela inom vilken rimlig tid koncessionsansökan ska lämnas till verket. För sökande ska reserveras en tillräcklig tid för upprättande av ansökan och Kommunikationsverket ska till denna del iaktta också förvaltningslagen och principerna för god förvaltning.

I 2 mom. föreskrivs om innehållet i en koncessionsansökan. Av ansökan ska sålunda framgå sökandens namn, kontaktinformation och hemort, den planerade verksamhetens varaktighet, sökandens solvens och förmåga att utöva regelbunden radioverksamhet, den frekvens eller frekvenshelhet som ansökan gäller samt det planerade hörbarhetsområdet.

36 §. *Beviljande av programkoncession för analog radioverksamhet.* I den föreslagna paragrafens 1 mom. nämns de förutsättningar som ska vara uppfyllda för att Kommunikationsverket på ansökan ska kunna bevilja programkoncession för analog radioverksamhet. Kommunikationsverket endast utreder där man varit tvungen att i efterhand driva in ansökningsavgiften hos koncessionshavaren i sådana fall då koncessionen har beviljats trots att sökanden inte har betalat avgiften.

Enligt 1 mom. 1 punkten ska koncession beviljas om sökanden har betalat ansökningsavgift enligt 285 §. Sökanden är redan enligt den gällande lagen skyldig att betala en avgift när ansökan lämnas in. Att avgiften har betalats kan anses vara en förutsättning för att koncession ska kunna beviljas, eftersom det i praktiken har förekommit situationer där man varit tvungen att i efterhand driva in ansökningsavgiften hos koncessionshavaren i sådana fall då koncessionen har beviljats trots att sökanden inte har betalat avgiften.

Enligt 2 punkten i momentet kan koncession beviljas om sökanden är solvent och har uppenbar förmåga att utöva sådan regelbunden verksamhet som programkoncessionen

avser. Bestämmelserna i 1 mom. 2 punkten motsvarar 10 § 2 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd).

Enligt 3 punkten kan koncession beviljas om det inte finns grundad anledning att misstänka att sökanden bryter mot lagens bestämmelser. Momentets 3 punkt motsvarar 9 § 1 mom. 2 punkten i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd och RP 125/2003 rd).

Enligt 2 mom. ska Kommunikationsverket vid behov under beredningen av beslutet höra kommunikationsministeriet och samråda med det. Samarbetet mellan ministeriet och verket ska i det enskilda fallet ordnas på ett ändamålsenligt sätt, men under fria former så att samtliga faktorer som är relevanta för utvecklingen av kommunikationsmarknaden blir beaktade då koncessioner beviljas.

Kommunikationsverket kan bevilja koncession endast om alla sökande kan anvisas tillräckliga frekvenser. Om det råder brist på frekvenser som kan anvisas för analog radioverksamhet ska programkoncession enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. beviljas av statsrådet. Statsrådet ska bevilja koncession också i sådana fall då beviljandet kan få betydande konsekvenser för den allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden. Avsikten med förslaget är att i enlighet med riktlinjerna i det kommunikationspolitiska programmet för elektroniska medier underlätta och förenkla det nuvarande programkoncessionsförfarandet för radioverksamhet.

Om ett koncessionsärende överförs till statsrådet för avgörande ska Kommunikationsverket offentliggöra detta och samtidigt meddela de sökande att ärendet överförs till behörig myndighet. På grund av de ovan nämnda grunderna för statsrådets prövning bör sökanden kunna komplettera sin ansökan med uppgifter om det planerade programinnehållet. Enligt 3 mom. ska den kompletterande ansökan tillställas statsrådet inom två veckor efter att ärendet överförts. Efter att sökanden lämnat in kompletteringen inom tidsfristen på två veckor inleds behandlingen av koncessionsärendet hos statsrådet. Statsrådet kan, liksom för närvarande, i enlighet med förvaltningslagen efter att ärendet inkommit vid behov uppmana sökanden att

inom en viss tid komplettera ett eventuellt bristfälligt dokument.

Enligt 4 mom. ska statsrådet avgöra ärendet inom samma tidsfrist som den som gäller för beviljande av programkoncessioner för televisionsverksamhet, dvs. inom två månader från det att ärendet överförs till statsrådet för avgörande. Statsrådet kan i särskilda fall förlänga den två månader långa fristen med högst åtta månader, om det behövs för att säkerställa att ansökningsförfarandet är opartiskt, klart och öppet för insyn eller av någon annan särskild anledning. Ett offentligt meddelande ska ges om förlängningen. En huvudsakligen motsvarande bestämmelse om tidsfristerna och grunderna för dem finns i kommunikationsmarknadslagens 8 § 2 mom. (RP 112/2002 rd och RP 223/2008 rd).

Enligt 5 mom. ska statsrådet med beaktande av radioverksamheten inom respektive område i dess helhet sträva efter att främja yttrandefriheten och göra programutbudet mångsidigare samt tillgodose behoven hos särskilda grupper bland allmänheten på det sätt som bäst främjar de målsättningar som föreskrivs i 1 §. Bestämmelsen motsvarar 10 § 1 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd och GrUU 19/1998 rd) och kommunikationsmarknadslagens 9 § 3 mom. (RP 112/2002 rd och RP 125/2003 rd). De ovan nämnda grunderna för beviljande av koncession har fungerat i praktiken, möjliggjort en avvägning mellan de kommunikationspolitiska målsättningarna och främjat mångsidigheten i utbudet av finländska radioprogram.

37 §. Villkor för programkoncession för analog radioverksamhet. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. beviljar koncessionsmyndigheten programkoncession för viss tid. Förslaget motsvarar 12 § 1 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd, RP 112/2002 rd och RP 82/2005 rd). Koncessioner för radioverksamhet beviljas i regel alltid för 10 år, vilket är förenligt med riktlinjerna i det kommunikationspolitiska programmet. Med tanke på exceptionella situationer är det dock skäl att föreskriva om möjligheten att bevilja koncessioner också för kortare tid än den nämnda maximitiden. Som exempel kan nämnas situationen då man genom statsrådets konces-

sionsbeslut ville samordna giltighetstiden för samtliga nät- och programkoncessioner för televisionsverksamhet så att de löper ut år 2016. De sista koncessionerna före år 2016 beviljades sålunda för en betydligt kortare tid än maximitiden. På så sätt blev det möjligt att utöva televisionsverksamhet utan att sändningskapacitet blev outnyttjad i en situation där det inte skulle ha varit ändamålsenligt att bevilja koncession för längsta möjliga koncessionsperiod.

Enligt 2 mom. anges i programkoncessionen den frekvenshelhet inom vilken koncessionshavaren får utöva koncessionspliktig verksamhet. I den föreskrift som Kommunikationsverket meddelat med stöd av lagförslagets 96 § föreskrivs om frekvenshelheter. Definitionen av frekvenshelheterna anger hur omfattande radioverksamhet en koncession berättigar till exempelvis i geografiskt hänseende. Innehavaren av en programkoncession är berättigad att utöva radioverksamhet på frekvenser inom frekvenshelheten och i de kommuner som den omfattar.

Enligt 3 mom. kan statsrådet förena programkoncessionen med villkor som gäller sändningarnas regionala hörbarhet och sändningstiden per dygn. Det är här fråga om tekniska villkor som inte berör programutbudets innehåll. Den föreslagna bestämmelsen gäller endast koncessioner som beviljats av statsrådet.

Enligt 4 mom. kan statsrådet dessutom förena programkoncessionen med sådana villkor för programverksamheten som är nödvändiga för säkerställande av ett mångsidigt programutbud och med hänsyn till behoven hos särskilda grupper bland allmänheten. Bestämmelsen gäller endast koncessioner som beviljats av statsrådet. Förslaget motsvarar i sak 11 § 2 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd, RP 241/2001 rd, RP 112/2002 rd och RP 82/2005 rd). I syfte att främja yttrandefriheten föreslås att villkor för programverksamheten ska uppställas endast i exceptionella situationer, dvs. då det är nödvändigt för att säkerställa ett mångsidigt programutbud och med hänsyn till behoven hos särskilda grupper bland allmänheten. Statsrådet beslutar om så är fallet.

Enligt 5 mom. ska på utövande av analog radioverksamhet dessutom tillämpas vad som i 4 kap. 29–33 § föreskrivs om ändring och överföring av programkoncession, hur en programkoncession förfaller och återkallas samt om avstående från programkoncession.

38 §. Rundradion Ab:s rätt till frekvenser i det analoga radionätet. Förslaget motsvarar 7 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 112/2002 rd och RP 272/2009 rd). I fråga om televisionsverksamhet föreskrivs om saken i lagförslagets 24 §. Enligt den föreslagna bestämmelsen ska koncessionsmyndigheten se till att Rundradion Ab får tillgång till den mängd frekvenser i radionätet som behövs för den allmännyttiga verksamheten i enlighet med vad som föreskrivs i statsrådets förordning om användningen av radiofrekvenser och om en frekvensplan. Dessutom ska myndigheten se till att bolaget kan använda dem på ett ändamålsenligt sätt.

6 kap. Radiotillstånd

39 §. Radiotillstånd. Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen radiolagens 7 § (RP 80/2001 rd, GrUU 26/2001 rd, RP 112/2002 rd, RP 75/2004 rd, RP 179/2006 rd och RP 238/2010 rd, auktorisationsdirektivets artikel 5 och ramdirektivets artikel 9).

I 4 mom. föreslås det ett tillägg enligt vilket Kommunikationsverket kan bestämma att det om innehav och användning av en radiosändare som avses i 3 mom., innan den tas i bruk, ska göras en skriftlig registreringsanmälan som är i kraft högst fem år åt gången. Avsikten är att vissa typer av utrustning som för närvarande är tillståndspliktiga ska befrias från tillståndsplikten i enlighet med Kommunikationsverkets föreskrifter. I stället ska det göras en registreringsanmälan om utrustningen. Registreringen av radiosändare kommer att underlätta tillståndsförvaltningen, eftersom sådana typer av radiosändare inte längre kommer att vara tillståndspliktiga vilka utan registreringsskyldigheten skulle anses vara tillståndspliktiga. En förutsättning för att en radiosändare ska befrias från tillståndsplikt är att näten fungerar störningsfritt. I Finland ska i regel endast sådana frekvensområden befrias från tillståndsplikt vil-

kas användning har harmoniserats minst på EU-nivå.

Den föreslagna paragrafens 7 mom. motsvarar 3 § 1 mom. i radiolagen.

40 §. Beviljande av radiotillstånd. Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen 10 § i radiolagen (RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd, RP 179/2006 rd och RP 223/2008 rd) och auktionslagens 15 § (RP 37/2009 rd). Det föreslås emellertid att bestämmelserna om radiotillstånd och frekvensreserveringar tas in i olika paragrafer.

Enligt 5 mom. ska en verksamhetsutövare som har beviljats radiotillstånd för sådan högst tre månaders verksamhet som avses i 34 § 2 mom., för ett delvis överlappande täckningsområde beviljas ett nytt radiotillstånd tidigast två månader efter att det föregående tillståndet har upphört att gälla. Den föreslagna bestämmelsen gäller kortvarig analog radioverksamhet som pågår i högst tre månader. Förslaget motsvarar i sak 12 § 2 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet. Eftersom det inte längre krävs programkoncession för kortvarig radioverksamhet är det skäl att ta in en bestämmelse om saken i paragrafen om radiotillstånd. Syftet med bestämmelsen är att kortvariga tillstånd ska tillämpas i enlighet med deras ursprungliga användningsändamål och att samtidigt förhindra att det på delvis överlappande områden utövas regelbunden verksamhet med flera efter varandra följande kortvariga tillstånd. Det måste sålunda finnas tydliga pauser mellan tillståndsperioderna.

Enligt 6 mom. beviljas radiotillstånd för högst ett år åt gången för sådan i 34 § 2 mom. avsedd radioverksamhet i liten skala som utövas på ett begränsat område. Avsikten är att införa flexiblere tillståndspraxis.

41 §. Förutsättningar för beviljande av radiotillstånd och frekvensreservering. Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen radiolagens 10 § (RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd, RP 179/2006 rd, RP 223/2008 rd, ramdirektivets artikel 9 och auktorisationsdirektivets artikel 5). Det föreslås att i 1 mom. 1 punkten hänvisas till statsrådets förordning där det föreskrivs om olika frekvensers användningsändamål.

42 §. Tillståndsvillkor. Den föreslagna paragrafen motsvarar 8 § 1 och 2 mom. i radio-

lagen (RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd, RP 75/2004 rd, RP 179/2006 rd, RP 238/2010 rd, auktorisationsdirektivets artikel 6 och ramdirektivets artikel 9).

43 §. Skyldighet att höra parter. Den föreslagna paragrafen motsvarar 8 a § i radiolagen (RP 238/2010 rd och auktorisationsdirektivets artikel 14).

44 §. Reservering av radiofrekvenser. Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar 9 § i radiolagen (80/2001 rd).

Frekvensreservering beviljas enligt 2 mom. för högst ett år åt gången. En frekvensreservering är i kraft till dess att innehavaren av frekvensreserveringen beviljas radiotillstånd enligt 39 §. Förslaget motsvarar radiolagens 10 § 3 mom.

45 §. Beviljande av frekvensreservering. Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar radiolagens 10 § 1 mom. (RP 80/2001 rd).

Enligt 2 mom. beviljar Kommunikationsverket utan ansökan frekvensreservering till innehavare av nätkoncession som avses i 6 § och till innehavare av programkoncession som avses i 34 §, räknat från det att koncessionen träder i kraft. Eftersom det för televerksamhet som förutsätter nätverksamhet alltid krävs också radiotillstånd som beviljas av Kommunikationsverket är det ändamålsenligt att föreskriva om frekvensreservering direkt med stöd av lag. På detta sätt är det möjligt att effektivisera planeringen och genomförandet av radiosystemen (RP 37/2009 rd).

När det gäller verksamhet som förutsätter nätkoncession eller programkoncession för analog radioverksamhet träder en frekvensreservering åter i kraft om radiotillståndet av någon anledning upphör att gälla under den tid som koncessionen är i kraft. Om innehavaren av en nätkoncession t.ex. avstår från sitt radiotillstånd medan den egentliga koncessionen fortfarande är i kraft, träder den reservering av radiofrekvenser som beviljats utan ansökan åter i kraft utan ansökan, eftersom frekvenserna i fråga fortsättningsvis är reserverade för koncessionshavaren och eftersom de inte skulle kunna beviljas för någon annan användning innan också koncessionen upphört att gälla.

46 §. Förnyande av radiotillstånd utan ansökan. Enligt den föreslagna paragrafens 1

mom. kan Kommunikationsverket utan ansökan av tillståndshavaren förnya ett radiotillstånd som verket beviljat för högst tio år åt gången, om tillståndshavaren har gett sitt skriftliga samtycke till förnyandet. Utgångspunkten är den att radiotillståndet förnyas för motsvarande tid som det ursprungligen beviljats. Kommunikationsverket ber om samtycke till förnyande av radiotillståndet i samband med att det beviljar det första radiotillståndet.

Enligt 2 mom. kan Kommunikationsverket besluta att inte förnya ett radiotillstånd om de förutsättningar för beviljande av radiotillstånd som föreskrivs i 41 § inte är uppfyllda eller om de förutsättningar för återkallande av radiotillstånd som avses i 49 § är uppfyllda.

47 §. Ändring av radiotillstånd. Den föreslagna paragrafen motsvarar radiolagens 8 § 3 och 4 mom. (RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd, RP 75/2004 rd, RP 179/2006 rd och RP 238/2010 rd). Paragrafens 4 mom. motsvarar auktionslagens 15 § 5 mom. (RP 37/2009 rd och ramdirektivets artikel 9).

48 §. Överföring och uthyrning av radiotillstånd. Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen radiolagens 11 § (RP 80/2001 rd). Det är dock i princip tillåtet att överföra ett radiotillstånd som inte förutsätter nät- eller programkoncession, om koncessionsvillkoren inte förbjuder sådan överföring.

Kommunikationsverket kan dock förbjuda överföring av ett radiotillstånd om användningen av radiosändaren förutsätter behörighetsbevis enligt 265 § i den föreslagna lagen eller om överföring av radiotillståndet kan få betydande konsekvenser för den allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden.

Enligt 2 mom. kan Kommunikationsverket inom en månad avvisa överföringen av ett radiotillstånd om det är uppenbart att förutsättningarna för beviljande av radiotillstånd inte är uppfyllda. Kommunikationsverket ska inte fatta beslut om godkännande av en överföring utan endast i sådana fall då överföringen avvisas. Det anses att ett radiotillstånd har överförts då tillståndshavarens och tillståndsmottagarens skriftliga meddelande om överföringen inkommer till Kommunikationsverket.

49 §. Återkallande av radiotillstånd och frekvensreservering. Förslaget motsvarar radiolagens 12 § (RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd, RP 75/2004 rd, RP 179/2006 rd och RP 238/2010 rd).

50 §. Beslut om störningsskydd. Förslaget motsvarar radiolagens 13 § (RP 80/2001 rd).

AVDELNING III **Skyldigheter** **och samhällsomfattande tjänster**

7 kap. **Grunderna för skyldigheter**

51 §. Marknadsdefinition. Paragrafen motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 16 § (RP 112/2002 rd och RP 238/2010 rd samt ramdirektivets artiklar 7.2, 15.3 och 16).

Kommunikationsverket ska då det definierar relevanta kommunikationsmarknader på lämpligt sätt beakta kommissionens rekommendation om relevanta marknader. Kommissionen ger regelbundet rekommendationer om relevanta produkt- och tjänstemarknader som Kommunikationsverket ska beakta i sina marknadsanalyser. Kommissionen ser som bäst över sin senaste rekommendation från år 2007 (EUT L 344, 28.12.2007, s. 65).

Till marknader som kan komma i fråga för förhandsreglering ska utses endast marknader som har stora och varaktiga hinder för marknadstillträde och som till följd av sin struktur inte tenderar att inom den tillämpliga tidsramen utvecklas i riktning mot effektiv konkurrens. Det tredje kriteriet innebär att tillämpning av enbart konkurrenslagstiftning inte i tillräcklig grad skulle avhjälpa de aktuella bristerna på marknaden. Liksom för närvarande kan Kommunikationsverket definiera också sådana relevanta marknader som inte omfattas av kommissionens marknadsrekommendation. Kommunikationsverket ska emellertid i enlighet med 82 § i denna avdelning inhämta yttranden från kommissionen och Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation, Berec om marknadsdefinitioner som avviker från kommissionens rekommendation och om marknadsanalyser. Kommissionen har veto rätt i fråga om Kommunikationsverkets marknadsanalyser.

I bestämmelsen nämns inte längre att Kommunikationsverket ska fatta ett särskilt beslut om marknadsanalyser. Bestämmelsen motsvarar nuvarande praxis enligt vilken Kommunikationsverket ska besluta om betydande marknadsinflytande föreligger. Parterna kan överklaga Kommunikationsverkets beslut såväl i fråga om marknadsdefinition och marknadsanalys som i fråga om skyldigheter som åläggs med anledning av betydande marknadsinflytande.

52 §. Marknadsanalys och beslut om betydande marknadsinflytande. Denna paragraf motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 17 § (RP 112/2002 rd och RP 238/2010 rd samt ramdirektivets artiklar 14, 16.5, 16.6 och bilaga II). Ordalydelsen i den föreslagna paragrafens 3 mom. har preciserats. Enligt momentet kan ett företag utöka sitt marknadsinflytande också till andra närliggande marknader. Som exempel på närliggande marknader kan nämnas marknaderna för tillhandahållande av nättjänster respektive för tillhandahållande av kommunikationstjänster.

Det kan vara befogat att reglera närliggande marknader om ett teleföretag genom sitt betydande marknadsinflytande kan hindra konkurrenter att verka på närliggande marknader i så stor utsträckning att inte bara konkurrenterna utan också konsumenterna och övriga användare blir lidande av avsaknaden av konkurrens.

Det är skäl att i marknadsanalysen beakta det konkurrenstryck som teleföretagen utsätts för samt konkurrentföretagens faktiska möjligheter att utöva verksamhet oberoende av sina konkurrenter.

53 §. Skyldigheter för företag med betydande inflytande på grossistmarknaden. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ska Kommunikationsverket ålägga företag med betydande marknadsinflytande de skyldigheter som avses i 56, 61 och 65 § samt i 10 kap.

Skyldigheterna ska gälla teleföretagets utbud av tjänster uttryckligen på den nyttighets- eller tjänstemarknad där företaget har ett betydande marknadsinflytande.

Enligt ramdirektivets artikel 16.2 ska den nationella regleringsmyndigheten avgöra huruvida skyldigheter för företag ska införas, behållas, ändras eller upphävas och avgöra

huruvida det råder effektiv konkurrens på en relevant marknad. Den föreslagna bestämmelsen stämmer överens med ramdirektivets artikel 16.2, eftersom avsikten med att ålägga skyldigheterna enligt bestämmelsen i första hand är att undanröja konkurrenshinder och främja konkurrensen. När Kommunikationsverket ålägger skyldigheter ska det samråda med kommissionen och med Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation.

På konkurrensutsatta marknader är verksamheten baserad på kommersiella avtal mellan teleföretagen. Utgångspunkten anses då vara den att marknaden själv ser till att pris-sättningen av de tjänster som tillhandahålls användarna och de övriga villkoren för tillhandahållandet av tjänster är rimliga från användarnas synpunkt. Ingripande i en viss produkt- eller tjänstemarknad för elektronisk kommunikation kan genom reglering komma i fråga endast om en marknadsanalys visar att ett ingripande är nödvändigt. Om de förutsättningar som nämns i den föreslagna lagen uppfylls ska Kommunikationsverket konstatera att teleföretaget har ett betydande marknadsinflytande på en viss relevant kommunikationsmarknad. Kommunikationsverket ska då ålägga företaget som har ett betydande marknadsinflytande skyldigheter som gäller undanröjande av konkurrenshinder eller främjande av konkurrensen på marknaden i fråga.

Enligt 2 mom. ska skyldigheterna stå i proportion till de mål som eftersträvas. Bestämmelsen har framför allt samband med genomförandet av tillträdesdirektivets artikel 8.4. Enligt direktivet ska skyldigheterna grundas på det fastställda problemets art och de ska vara proportionella. Med proportionalitetsprincipen avses i detta sammanhang att de skyldigheter som åläggs inte får vara orimliga från teleföretagets synpunkt i förhållande till syftet att främja konkurrensen.

Kommunikationsverkets befogenhet att ålägga skyldigheter begränsas dels av kommunikationsmarknadslagens bestämmelser, dels också av de allmänna principerna för finländsk förvaltning, exempelvis proportionalitetsprincipen och ändamålsprincipen. Av de skyldigheter som Kommunikationsverket kan ålägga ska det väljas endast sådana sär-

skilda skyldigheter som behövs för att undanröja konkurrenshinder eller främja konkurrensen. Verket måste också motivera att en skyldighet som det ålägger är ändamålsenlig och proportionell. Ett teleföretag som har ett betydande inflytande på en viss relevant marknad måste alltid åläggas minst en sådan skyldighet som avses i tillträdesdirektivet. Bestämmelserna i lagförslagets avdelning III möjliggör emellertid att Kommunikationsverket, om inte konkurrensproblemen på marknaden kräver något annat, kan ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande också en alldeles enkel skyldighet, exempelvis skyldighet att enligt lagförslagets 69 § lämna insyn. På så sätt kan man gå tillväga om det, trots ett teleföretags betydande marknadsinflytande, inte kan konstateras några betydande konkurrensproblem på marknaden. Om det på basis av en marknadsanalys konstateras att det råder en fungerande konkurrens på marknaden måste de skyldigheter som ålagts teleföretaget upphävas.

Avsikten med förhandsregleringen är att den ska minskas vid förändringar i marknadssituationen, dvs. då konkurrensen ökar och konkurrensproblemen minskar på marknaden.

I det föreslagna 2 mom. finns en förteckning över omständigheter som ska beaktas då skyldigheter åläggs. Bestämmelsen har en särskild betydelse då Kommunikationsverket överväger att uppställa skyldigheter med stöd av lagförslagets 56 §. Bestämmelsen begränsar Kommunikationsverkets prövningsrätt när det gäller att ålägga tillträdesskyldigheter. Förteckningen är inte uttömmande utan det är meningen att den ska vara riktgivande när det gäller kriterierna för bedömning av behovet att ålägga skyldigheter och frågan om skyldigheterna är proportionella. Bestämmelsen har framför allt samband med genomförandet av tillträdesdirektivets artikel 12.2.

En omständighet som måste beaktas i sammanhanget är enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 1 punkt nyttjanderättens tekniska och ekonomiska ändamålsenlighet med hänsyn till marknadens utvecklingsgrad och nyttjanderättens art. Enligt detta kriterium får skyldigheten inte i tekniskt och ekonomiskt

hänseende vara oändamålsenlig i förhållande till det mål som eftersträvas. Frågan om vad som i en viss situation anses vara ändamålsenligt i tekniskt hänseende är beroende av nyttjanderätten i fråga och dess tekniska egenskaper.

Exempelvis enligt 56 § 1 mom. 4 punkten i lagförslaget kan ett teleföretag åläggas att överlåta nyttjanderätt som gäller tillhörande tjänster, exempelvis kapacitet i ett smartkort. Nyttjanderätten kan då avse t.ex. ett SIM-kort som används i mobilnätet eller vilket som helst därmed jämförbart smartkort. Bestämmelsen i fråga har med avsikt utformats så teknikneutralt som möjligt. Överlåtelse av nyttjanderätt enligt bestämmelsen kan avse ett smartkort som är baserat på en standard som utvecklas i ett senare skede. När det är fråga om föremålet för en sådan nyttjanderätt ska Kommunikationsverket bedöma nyttjanderättens tekniska ändamålsenlighet redan när verket överväger att ålägga skyldigheten. Om de tekniska egenskaperna är sådana att överlåtelserna av nyttjanderätten orsakar det överlåtelsskyldiga teleföretaget olägenheter som är större än den konkurrensfrämjande effekt som eventuellt kan uppnås genom nyttjanderätten, får överlåtelsskyldighet enligt 53 § 2 mom. 1 punkten inte åläggas.

Enligt 2 mom. 2 punkten ska behovet att ålägga överlåtelsskyldighet övervägas på ett allmänt plan, med beaktande av nyttjanderättens genomförbarhet i relation till den tillgängliga kapaciteten. Enligt lagförslagets 59 § skyddas teleföretagets egen användning av tillgänglig kapacitet i det enskilda fallet och teleföretagets rimliga framtida behov i en situation där det redan har ålagts överlåtelsskyldighet.

Enligt 3 punkten i momentet ska då skyldigheter avseende nyttjanderätt åläggas uttryckligen beaktas krav som hänför sig till dataskydd och informationssäkerhet. Kriteriet överlappar delvis den grund som nämns i 1 punkten. Det ska tillämpas på det sätt som förklaras i exemplet i samband med 1 punkten. I fråga om överlåtelsskyldigheten enligt 3 punkten ska ändamålsenligheten övervägas på ett allmänt plan med hänsyn till objektets egenskaper som hänför sig till dataskydd och informationssäkerhet.

När skyldigheter åläggs ska man enligt 4 punkten beakta investeringar som gjorts och risker som tagits av företag med betydande marknadsinflytande.

När skyldigheter åläggs måste det beaktas att teleföretagets verksamhet bör vara ekonomiskt lönsam. Teleföretaget bör ha möjlighet att få en skälig avkastning på det kapital som bundits i den reglerade verksamheten. Företaget får inte betungas med förpliktelser som på lång sikt minskar dess möjligheter att bedriva ekonomiskt lönsam affärsverksamhet. Kriteriet har ett relevant samband med kravet att skyldigheterna ska vara proportionella och ändamålsenliga.

Enligt 5 punkten ska man när skyldigheter åläggs beakta behovet att trygga konkurrensen på sikt. Med tanke på marknads balans och konkurrensen är det viktigt att det på marknaden finns flera teleföretag som bedriver lönsam verksamhet, men också teleföretag som konkurrerar sinsemellan. De skyldigheter som åläggs företag med betydande marknadsinflytande får inte vara sådana att de på sikt hindrar företagen att bedriva rationell verksamhet. Detta kriterium har ett nära samband med proportionalitetsprincipen som understryks i momentet och kriteriet överlappar delvis den grund som nämns i 4 punkten.

Enligt 6 punkten ska då skyldigheter åläggas beaktas relevanta immateriella rättigheter. Företagens rättigheter till ersättning för immateriella rättigheter begränsar vissa förpliktelser i anslutning till nyttjanderätter och i synnerhet prissättningen av dem.

Då skyldigheter åläggs måste man enligt 7 punkten beakta också tillhandahållande av europeiska tjänster. Syftet med direktiven om elektronisk kommunikation är att skapa en gemensam europeisk kommunikationsmarknad och detta måste, i samband med att särskilda skyldigheter åläggs, beaktas som en målsättning för regleringen.

Teleföretags egen användning eller rimliga framtida behov skyddas i enlighet med grundlagens bestämmelse om egendoms- skydd. Sådan överlåtelsskyldighet som avses i denna paragraf föreligger enligt den gällande kommunikationsmarknadslagens 38 § samt enligt lagförslagets 59 § inte om föremålet för nyttjanderätten är i företagens egen

användning eller behövs för företagets eget bruk eller egna rimliga framtida behov. Också ersättningen för överlåtelse av nyttjanderätt omfattas av grundlagens bestämmelse om egendomsskydd. Enligt lagförslagets 71 § ska i det reglerade priset alltid ingå en skälig avkastning på bundet kapital.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. ska Kommunikationsverket i sitt beslut om betydande marknadsinflytande bedöma vilken inverkan de skyldigheter som åläggs företag har på marknaden. Bedömningen ska vara täckande och t.ex. beakta i vilken utsträckning skyldigheterna utgör incitament för investeringar. Dessutom ska Kommunikationsverket t.ex. när det i enlighet med 71 § ålägger prissättningskyldighet bedöma effekterna på prisnivån för reglerade produkter och motsvarande slutkundsprodukter.

Kommunikationsverket ska enligt 4 mom. ändra beslut som avses i 1 mom. om det sker betydande förändringar i de omständigheter som avses i 1 eller 2 mom. eller i konkurrenslaget på marknaden.

Det kan vara fråga om betydande förändringar t.ex. i efterfrågan och utbud på tele-tjänster, betydande förändringar i ägandeförhållandena när det gäller företag eller tillgångar i samband med reglerad verksamhet samt om övriga omständigheter som är relevanta för kommunikationsmarknadens struktur.

Teleföretag som åläggs skyldigheter ska före beslutet höras på det sätt som förutsätts i lagförslagets 310 § och förvaltningslagen.

Kommunikationsverket ska enligt ramdirektivet samråda med kommissionen och Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation, Berec, då verket ålägger ett företag med betydande marknadsinflytande skyldigheter som avses i lagen. Avsikten med samarbetet är att påverka utvecklingen av EU:s inre marknad i positiv riktning. I praktiken realiserar detta samarbete framför allt enligt yttrandeförfarande som avses i lagförslagets 82 och 83 §.

Kommissionen har inte vetorätt enligt 82 § i fråga om Kommunikationsverkets beslut som gäller åläggande av särskilda skyldigheter.

Kommunikationsverket ska i enlighet med allmän förvaltningspraxis motivera sina be-

slut. I motiveringarna ska påvisas att skyldigheter som åläggs företag med betydande marknadsinflytande är nödvändiga för undanröjande av konkurrenshinder eller för främjande av konkurrensen.

Kommunikationsverkets beslut får enligt lagförslagets 345 § överklagas genom besvär till högsta förvaltningsdomstolen så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Rätt att söka ändring har enligt förvaltningsprocesslagens 6 § den vars rätt eller fördel direkt påverkas av beslutet. Också andra teleföretag än det som ett visst beslut avser har sålunda rätt att söka ändring i ett beslut varmed Kommunikationsverket ålägger en skyldighet, om beslutet är relevant för ändringssökandens rättigheter eller intressen. Ändring kan sökas också i Kommunikationsverkets beslut att inte ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande en viss skyldighet.

Bestämmelsen motsvarar tillträdesdirektivets artiklar 8 och 12 samt ramdirektivets artikel 7.2.

54 §. Skyldigheter för företag med betydande inflytande på detaljistmarknaden. Denna paragraf motsvarar kommunikationsmarknadslagens 20 § (RP 112/2002 rd och artikel 17 i direktivet om samhällsomfattande tjänster). Ordalydelsen i paragrafens 2 mom. 3 punkt har preciserats i överensstämmelse med ordalydelsen i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

55 §. Skyldigheter som åläggs på andra grunder än på grund av betydande marknadsinflytande. Kommunikationsverket kan enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. genom sitt beslut också på någon annan grund än betydande marknadsinflytande ålägga företag som inte har betydande marknadsinflytande sådana skyldigheter som avses i lagförslagets 57, 62, 67, 68, 69, 72 och 74 §. Utgångspunkten för direktiven om elektronisk kommunikation är att särskilda skyldigheter som avser samtrafik och andra nyttjanderätter i regel får åläggas endast företag med betydande marknadsinflytande. I direktiven föreskrivs emellertid om vissa undantag från denna huvudregel. Enligt tillträdesdirektivet är det under vissa förhållanden ändamålsenligt att den nationella regleringsmyndigheten ålägger sådana teleföretag skyldigheter som inte har betydande mark-

nadsinflytande, i syfte att säkerställa att slutanvändarna kan kopplas upp mot varandra och att samverkan uppnås mellan tjänster.

I 1 mom. räknas upp de bestämmelser enligt vilka Kommunikationsverket kan ålägga teleföretag skyldigheter på andra grunder än betydande marknadsinflytande. Förutsättningarna för åläggande av skyldigheter framgår av den egentliga bestämmelse som det hänvisas till i 1 mom. En gemensam faktor är vanligen att det från användarnas synpunkt är nödvändigt att ålägga skyldigheten i fråga. Kriterierna avser bl.a. miljö- och naturskydd, televisions- och radioprograms tillgänglighet samt säkerställande av fungerande elektronisk kommunikation.

Enligt 2 mom. ska skyldigheterna vara opartiska, transparenta, proportionella och icke-diskriminerande.

Enligt 3 mom. ska Kommunikationsverket ändra beslut som avses i 1 mom. om det sker betydande förändringar i förutsättningarna för skyldigheten i fråga. De förändrade förhållandena ska sålunda stå i samband med de förutsättningar enligt vilka skyldigheten har ålagts. En sådan förändring kan avse t.ex. ett teleföretags ägarbas som har lett till att teleföretagets marknadsställning förändras så att det inte längre t.ex. på det sätt som avses i lagförslagets 57 § 1 mom. 1 punkt administrerar användarnas anslutningar till kommunikationsnätet. En betydande förändring kan också vara t.ex. att det skett en sådan förändring i planeringen av markanvändning och i planläggningen som haft som följd att byggandet av nya radiomaster inte längre begränsas på ett visst område.

När Kommunikationsverket ändrar en skyldighet som ålagts ett visst teleföretag ska verket överväga om konsekvenserna av att beslutet ändras är skäliga också från de rättsinnehavares synpunkt som svarar för teleföretagets skyldigheter.

Teleföretagets eller ett i lagförslagets 57 § 3 mom. avsett företags eget bruk eller rimliga framtida behov åtnjuter egendomsskydd enligt grundlagen. Sådan överlåtelseskyldighet som avses i denna paragraf föreligger enligt den gällande kommunikationsmarknadslagens 38 § och lagförslagets 59 § inte om föremålet för nyttjanderätten är i företagets

eget bruk eller behövs för företagets egna rimliga framtida behov.

Också ersättningen för överlåtelse av nyttjanderätt åtnjuter enligt grundlagen egendomsskydd. Enligt lagförslagets 71 § ingår i det reglerade priset alltid en skälig avkastning på bundet kapital.

Ett teleföretag som åläggs skyldigheter ska före beslutet om skyldigheterna höras i enlighet med lagförslagets 310 § och förvaltningslagen. Enligt lagförslagets 83 § 1 mom. ska kommissionen och Berec höras om Kommunikationsverkets beslutsförslag. Kommissionen har inte vetorätt enligt 82 § när det gäller Kommunikationsverkets beslut om åläggande av sådana särskilda skyldigheter som avses i denna paragraf.

Kommunikationsverkets beslut får enligt lagförslagets 345 § överklagas genom besvär till högsta förvaltningsdomstolen så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Rätt att söka ändring har enligt förvaltningsprocesslagens 6 § den vars rätt eller fördel direkt påverkas av beslutet, vid behov således också en konsument eller annan användare.

Bestämmelsen har samband med tillträdesdirektivets artikel 8.3.

8 kap. **Skyldigheter vid överlåtelse av nyttjanderätt**

56 §. Skyldigheter vid överlåtelse av nyttjanderätt på grund av betydande marknadsinflytande. Avsikten med den föreslagna bestämmelsen är att sammanställa kommunikationsmarknadslagens äldre och detaljerade bestämmelser om skyldighet att överlåta nyttjanderätt samt den gällande lagens nyare och i fråga om tillämpningsområdet generella bestämmelser om skyldigheter vid överlåtelse. Avsikten med paragrafen är att genomföra den i tillträdesdirektivets artikel 12 ingående öppna förteckningen över sådana skyldigheter i fråga om nyttjanderätt som kan åläggas företag med betydande marknadsinflytande.

Liksom tillträdesdirektivets artikel 12 och den gällande kommunikationsmarknadslagens 36 a § innehåller den föreslagna paragrafen ingen uttömmande förteckning över alla tänkbara skyldigheter som kan åläggas, men paragrafens bestämmelser anger i över-

ensstämmelse med direktivet gränserna för Kommunikationsverkets befogenheter. Efter som kommissionen bl.a. i officiella anmärkningar som tilldelats Finland upprepade gånger har konstaterat att förteckningen över olika situationer där nyttjanderätt ska överlåtas i tillträdesdirektivets artikel 12 inte är uttömmande utan endast en samling exempel, har den föreslagna paragrafen utformats så teknikneutralt som möjligt. Det är sålunda möjligt att ålägga ändamålsenliga skyldigheter att överlåta nyttjanderätt också med tanke på att marknaden eller tekniken utvecklas. I paragrafen hänvisas avsiktligt till begreppen nättjänster och kommunikationstjänster samt till de i ramdirektivet och tillträdesdirektivet använda begreppen tillhörande tjänster och tillhörande faciliteter.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ska skyldigheter att överlåta nyttjanderätt alltid vara rimliga. Enligt tillträdesdirektivets artikel 12 ska skyldighet att överlåta nyttjanderätt åläggas bl.a. då den nationella regleringsmyndigheten anser att nekat tillträde eller orimliga villkor med liknande verkan skulle hindra uppkomsten av en hållbar konkurrensutsatt marknad på slutkundens nivå.

Skyldigheten att överlåta nyttjanderätt ska alltid ha samband med den relevanta kommunikationsmarknad som Kommunikationsverket har definierat i enlighet med lagförslagens 51 § och på vilken företaget har ett betydande marknadsinflytande. Kommissionen ger regelbundet rekommendationer om relevanta produkt- och tjänstemarknader som Kommunikationsverket ska beakta i sina marknadsanalyser. Kommissionen håller som bäst på att se över sin senaste rekommendation från år 2007 (EUT L 344, 28.12.2007, s. 65). I praktiken blir tillämpningsområdet för lagförslagens 56 § beroende av hur kommissionen i sin rekommendation kommer att definiera begreppen relevant marknad samt nyttigheter som är nödvändiga för produktionen av tjänster som tillhandahålls på marknaden.

Såsom redan nu är fallet enligt kommunikationsmarknadslagens 36 a § (RP 238/2010 rd och RP 48/2007 rd) kan teleföretag också enligt den föreslagna bestämmelsen åläggas skyldighet att överlåta nyttjanderätt till vilket som helst kommunikationsnät, om de förutsättningar för skyldigheten uppfylls som av-

ses i lagförslaget. En bestämmelse som utöver lagförslagens 56 § är viktig vid bedömningen av dessa förutsättningar är också lagförslagens 53 § enligt vilken företag med betydande marknadsinflytande ska åläggas de skyldigheter som behövs för undanröjande av konkurrenshinder eller främjande av konkurrensen. Verksamheten på en konkurrensutsatt marknad är baserad på kommersiella avtal mellan teleföretagen. Utgångspunkten är den att prissättningen och övriga villkor gällande tjänster som tillhandahålls på en konkurrensutsatt kommunikationsmarknad ska vara skäliga.

Ingripande i marknadens funktion genom reglering kommer i fråga endast om en marknadsanalys visar att detta är nödvändigt. Om de förutsättningarna som avses i lagförslagens 52 § uppfylls ska Kommunikationsverket utse vissa teleföretag till företag med betydande marknadsinflytande på de relevanta nyttighetsmarknaderna i fråga. Speciella skyldigheter som behövs för undanröjande av konkurrenshinder och främjande av konkurrensen åläggs endast dessa företag och endast på nyttighetsmarknaden i fråga.

De skyldigheter som åläggs ska stå i rätt proportion till det mål som eftersträvas. En skyldighet som åläggs ett teleföretag får inte från teleföretagets synpunkt vara orimlig i förhållande till syftet att främja konkurrensen. Kravet på rimlighet konstateras också i tillträdesdirektivets artikel 12. Enligt artikeln får en nationell regleringsmyndighet införa skyldigheter för operatörer att uppfylla rimliga krav på tillträde till och användning av specifika nätdelar och tillhörande faciliteter, bl.a. i situationer då den nationella regleringsmyndigheten anser att ett nekat tillträde eller orimliga villkor med liknande verkan skulle hindra uppkomsten av en hållbar konkurrensutsatt marknad på slutkundens nivå eller att det inte skulle ligga i slutanvändarnas intresse. Frågan om en nyttjanderätt är rimlig bedöms både från det överlåtelseskyldiga teleföretagets synpunkt och från det teleföretags synpunkt som vill få tillträde. Det måste också motiveras varför skyldigheten anses vara rimlig, ändamålsenlig och proportionell. Kommunikationsverkets befogenhet att ålägga skyldigheter begränsas dels av föreslagna 53 och 56 §, dels också av de all-

männa principerna för finländsk förvaltning, exempelvis proportionalitetsprincipen och ändamålsprincipen.

Det föreslagna 53 § 2 mom. innehåller en förteckning över omständigheter som särskilt ska beaktas då skyldigheter åläggs. Sådana omständigheter är bl.a. nyttjanderättens tekniska och ekonomiska ändamålsenlighet med hänsyn till marknadens utvecklingsgrad och nyttjanderättens art, nyttjanderättens genomförbarhet med hänsyn till den tillgängliga kapaciteten, krav som hänför sig till dataskydd och informationssäkerhet, investeringar som gjorts och risker som tagits av företag med betydande marknadsinflytande, behovet att trygga konkurrensen på sikt, relevanta immateriella rättigheter samt tillhandahållande av europeiska tjänster. Dessa omständigheter behandlas närmare i detaljmotiveringen till lagförslagets 53 §.

Enligt det föreslagna 56 § 1 mom. kan Kommunikationsverket ålägga företag med betydande marknadsinflytande att överlåta nyttjanderätt till kommunikationsnät, eller tillhörande tjänster eller tillhörande faciliteter som har samband med kommunikationsnät eller kommunikationstjänster.

Som exempel på nyttjanderätt till kommunikationsnät kan nämnas skyldighet att hyra ut accessnät eller överföringskapacitet i ett accessnät.

Med tillhörande tjänster avses enligt definitionen i 3 § i lagförslaget system för villkorad tillgång, elektroniska programguider och nummeromvandling, tjänster för identifiering, lokalisering och närvaroinformation samt andra sådana motsvarande tjänster som har samband med kommunikationsnät eller kommunikationstjänster som gör det möjligt att tillhandahålla kommunikationsnät eller kommunikationstjänster eller som stöder tillhandahållande av tjänster via dem. Denna definition motsvarar definitionen i ramdirektivets artikel 2 ea.

Med tillhörande faciliteter avses enligt definitionen i 3 § i lagförslaget tillhörande tjänster samt byggnader, tillträde till byggnader, kablar, kabelkanaler, master och annan sådan motsvarande fysisk infrastruktur, faciliteter och komponenter som har samband med kommunikationsnät eller kommunikationstjänster som gör det möjligt att tillhan-

dahålla kommunikationsnät eller kommunikationstjänster eller som stöder tillhandahållande av tjänster via dem. Denna definition motsvarar definitionen i ramdirektivets artikel 2 e.

Båda definitionerna är endast exempelförteckningar. De är sålunda inte ovillkorliga bestämmelser om vad som ska förstås med tillhörande tjänster och tillhörande faciliteter. I motiveringen till 36 a § i den gällande lagen hänvisas till båda begreppen och de därmed förknippade skyldigheterna att överlåta nyttjanderätt. Förslaget innebär att begreppen lyfts upp till lagnivå. Den gällande kommunikationsmarknadslagen innehåller många uttryckliga bestämmelser enligt vilka teleföretag redan nu åläggs att överlåta sådana tillhörande tjänster och faciliteter som i direktivets definitioner nämns som exempel.

Enligt lagförslagets 1 mom. 1 punkt kan skyldigheten att överlåta nyttjanderätt avse nyttjanderätt till ett kommunikationsnät eller till delar av nätet. Denna bestämmelse motsvarar t.ex. skyldigheten att enligt den gällande kommunikationsmarknadslagens 23 § till ett tjänsteföretag överlåta nyttjanderätt till mobilnät. Tjänsteföretaget har då rätt att själv i mobilnätet öppna och stänga abonnemang samt rätt att självständigt administrera därmed sammanhängande kundrelationer. Bestämmelsen gäller också tillträde till lokala accessnät, t.ex. skyldighet att hyra ut abonnentförbindelser enligt kommunikationsmarknadslagens 24 §. Den föreslagna bestämmelsen gäller vidare skyldighet att hyra ut markbundna masskommunikationsnät enligt kommunikationsmarknadslagens 28 §. Dessa överlåtelseskyldigheter beskrivs närmare i tidigare propositioner (RP 112/2002 rd och RP 238/2010 rd). Som nyttjanderätt som avser en nät-del kan anses också t.ex. nyttjanderätt till ett antenssystem i en radiomast. Den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkt har samband med genomförandet av tillträdesdirektivets artikel 8 samt punkterna a och e i exempelförteckningen i artikel 12.1.

Enligt 1 mom. 2 punkten kan överlåtelseskyldigheten innebära skyldighet att överlåta nyttjanderätt till ett kommunikationsnäts kapacitet. Med överlåtelseskyldighet avses t.ex. enligt den gällande kommunikationsmarknadslagens 24 § skyldighet att överlåta över-

föringskapacitet i abonnentförbindelser, i kommunikationsmarknadslagens 25 § skyldighet att hyra ut fasta förbindelser, i kommunikationsmarknadslagens 27 § skyldighet att upplåta kapacitet i ett kabeltelevisionsnät och i kommunikationsmarknadslagens 29 § skyldighet att upplåta kapacitet i markbundna masskommunikationsnät. Dessa överlåtelse-skyldigheter beskrivs närmare i en tidigare proposition (RP 112/2002 rd). Den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 punkt har samband med genomförandet av tillträdesdirektivets artikel 8 samt punkterna a och j i exempelförteckningen artikel 12.1.

Enligt 1 mom. 3 punkten kan skyldighet att överlåta nyttjanderätt som åläggs ett företag med betydande marknadsinflytande innebära skyldighet att tillhandahålla samlokalisering eller andra sätt att gemensamt utnyttja tillhörande faciliteter, inklusive nyttjanderätt till kabelkanaler, utrustningsutrymmen och radiomaster. Utrustningsutrymmena ska möjliggöra placering av utrustning som behövs för tillhandahållande av kommunikationstjänster. Exempel på överlåtelseskyldighet är omnämmandet i kommunikationsmarknadslagens 24 § 1 mom. 4 punkt om utrustningsutrymme som behövs för placering av utrustning som behövs vid användningen av en abonnentförbindelse, men bestämmelsen gäller också andra utrustningsutrymmen som behövs för placering av utrustning för tillhandahållande av kommunikationstjänster, exempelvis utrustningsutrymmen som behövs för tillhandahållande av markbundna tv-sändningstjänster. Dessutom täcker bestämmelsen också skyldighet att överlåta t.ex. sådana kabelkanaler och antennplatser som avses i kommunikationsmarknadslagens 26 §. Vidare gäller bestämmelsen också sådana andra tillhörande faciliteter som avses i tillträdesdirektivet. Den föreslagna paragrafens 1 mom. 3 punkt har samband med genomförandet av tillträdesdirektivets artikel 8 samt punkt f i exempelförteckningen i artikel 12.1.

Enligt 1 mom. 4 punkten kan skyldigheten att överlåta nyttjanderätt avse nyttjanderätt till tillhörande tjänster som gör det möjligt att tillhandahålla kommunikationsnät eller kommunikationstjänster eller stödjande tjänster via nätet eller tjänsten i fråga. Som exempel kan nämnas skyldigheten att enligt kom-

munikationsmarknadslagens 31 § överlåta nyttjanderätt till elektroniska programguider, skyldigheten att enligt kommunikationsmarknadslagens 32 § överlåta nyttjanderätt till programmeringsgränssnittet i ett televi-sions- eller radiosystem samt skyldigheten att enligt kommunikationsmarknadslagens 30 § överlåta nyttjanderätt till kapaciteten i smart-kort. Den föreslagna 1 mom. 4 punkten har samband med genomförandet av punkt j i exempelförteckningen i tillträdesdirektivets artikel 12.1.

Enligt 1 mom. 5 punkten får Kommunika-tionsverket ålägga ett teleföretag skyldighet att erbjuda faciliteter för roaming på mobilnät och andra tjänster som krävs för att säkerställa samverkan mellan tjänster ända fram till slutanvändarna. Genom att ålägga skyldigheter som avser tjänsternas kompati-bilitet är det möjligt att trygga i synnerhet användarnas intressen i situationer där nät-operatörer i orimligt stor utsträckning be-gränsar slutanvändarnas valmöjligheter. Ne-dan i 61 och 62 § föreskrivs om samman-koppling av kommunikationsnät.

Enligt 1 mom. 6 punkten kan skyldigheten att överlåta nyttjanderätt, liksom enligt den gällande kommunikationsmarknadslagens 24 a §, innebära att ett företag med betydande marknadsinflytande ger en användare möjlighet att använda telefonitjänster som tillhandahålls av ett annat företag, både med en kod för val av leverantör av telefonitjänst för enstaka samtal och med utnyttjande av förval som vid behov kan förbigås genom att slå en kod för val av leverantör av telefoni-tjänst. Den föreslagna 1 mom. 6 punkten har samband med genomförandet av tillträdesdi- rektivets artikel 8 och punkt a i exempelför- teckningen i artikel 12.1.

Enligt 1 mom. 7 punkten kan skyldigheten att överlåta nyttjanderätt innebära att ett tele- företag med betydande marknadsinflytande åläggs att överlåta annan sådan nyttjanderätt som avses i 1 mom. och kan jämföras med ovan nämnda nyttjanderätter samt kan anses vara rimlig. Härmed avses andra än i 1–6 punkten nämnda, i tillträdesdirektivets artikel 12 avsedda nyttjanderätter till kommunika- tionsnät eller till kommunikationsnät eller kommunikationstjänsternas tillhörande facili- teter eller tillhörande tjänster. Nyttjanderät-

ten sammanhänger alltid med en relevant kommunikationsmarknad som definierats av Kommunikationsverket. Sådana föremål för överlåtelseskyldighet som avses i paragrafen kan vara t.ex. nyttjanderätt till driftstödssystem eller programsystem eller nyttjanderätt till system för nätadministration. Till denna del är det emellertid skäl att observera att teleföretag enligt lagförslagens 79 § bl.a. är skyldiga att till ett kostnadsorienterat och icke-diskriminerande pris ta ut andra teleföretags avgifter eller alternativt att ge andra teleföretag uppgifter som är nödvändiga för att avgifter ska kunna tas ut. Den skyldighet att överlåta nyttjanderätt som avses i den föreslagna paragrafen kan sålunda inte inriktas t.ex. på datasystem eller databaser som används för ett teleföretags fakturering, eftersom teleföretagen har sådan skyldighet redan enligt den gällande kommunikationsmarknadslagen samt enligt lagförslagens 79 §. Lagförslagens 56 § 1 mom. 7 punkt motsvarar till innehållet i övrigt 36 a § i kommunikationsmarknadslagen, men den föreslagna 56 § möjliggör inte längre, i likhet med gällande 36 a §, åläggande av nyttjanderätt till kommunikationstjänster. I detta avseende kan överlåtelse av nyttjanderätt till tillhörande tjänster och tillhörande faciliteter anses vara tillräcklig och förenlig med direktivet.

Enligt 2 mom. får Kommunikationsverket förena de skyldigheter att överlåta nyttjanderätt som avses i 1 mom. med villkor som gäller läglighet. Ett sådant villkor innebär i praktiken att t.ex. ett överlåtelseskyldigt teleföretag är skyldigt att i tillräckligt god tid meddela ett teleföretag som hyr ett kopparbaserat accessnät att detta kommer att ersättas med ett fiberbaserat accessnät eller om ändringar i ett teleföretags koncentratorområden.

Kommunikationsverkets beslut om betydande marknadsinflytande och överlåtelse av nyttjanderätt får enligt lagförslagens 345 § överklagas genom besvär till högsta förvaltningsdomstolen så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen. Kommunikationsverket ska ändra sitt ovan avsedda åläggandebeslut om en marknadsanalys visar att det skett betydande förändringar i konkurrensläget på marknaden.

Enligt 3 mom. föreligger sådan skyldighet som avses i 1 mom. dock inte om överlåtelse

av nyttjanderätt leder till att dataskyddet eller den nationella säkerheten äventyras eller om det är tekniskt oändamålsenligt eller annars oskäligt för företaget. Att åberopa teknisk oändamålsenlighet och orimlighet kan komma i fråga exempelvis i en situation där ett överlåtelseskyldigt företag skulle vara tvungen att i sitt eget kommunikationsnät göra stora ändringsarbeten eller investeringar för att uppfylla överlåtelseskyldigheten. Bestämmelsen blir tillämplig först i en situation där Kommunikationsverket redan har ålagt företaget allmän skyldighet att överlåta nyttjanderätt och där uppfyllande av skyldigheten i det enskilda fallet skulle ha sådana negativa konsekvenser som nämns i bestämmelsen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan ett företag med betydande marknadsinflytande åläggas att till andra företag överlåta nyttjanderätt till sin egendom. I praktiken innebär sådana skyldigheter att överlåta nyttjanderätt att teleföretag t.ex. kan få tillträde till ett annat teleföretags utrustningsutrymmen, master och eldistributionssystem. Detta kan utgöra en avsevärd säkerhetsrisk för det finländska samhällets livsviktiga funktioner redan under normala förhållanden, om ett teleföretag med åberopande av nyttjanderätten har för avsikt att skada ett annat teleföretag. Det är därför skäl att i 3 mom. också ta in en undantagsklausul som hänvisar till den nationella säkerheten. Den föreslagna bestämmelsen stämmer överens med sjunde stycket i ramdirektivets ingress. På motsvarande grunder har koncessionsmyndighetens prövningsrätt begränsats vid frekvensauktioner (RP 37/2000 rd).

Den föreslagna paragrafens 3 mom. motsvarar i övrigt 24 § 2 mom. i kommunikationsmarknadslagen, men har utvidgats till att gälla alla skyldigheter att överlåta nyttjanderätt. Kommunikationsverket ska innan det ålägger ett företag allmän skyldighet att överlåta nyttjanderätt i enlighet med lagförslagens 53 § bedöma rimligheten.

57 §. Skyldigheter vid överlåtelse av nyttjanderätt på grund av annat än betydande marknadsinflytande. Enligt 19 § i den gällande kommunikationsmarknadslagen och i 55 § i lagförslaget kan Kommunikationsverket ålägga vissa skyldigheter att överlåta nyttjanderätt också på grund av annat än be-

tydande marknadsinflytande. I förslagets 57 § 1 och 3 mom. finns en sammanställning av de bestämmelser i kommunikationsmarknadslagen enligt vilka Kommunikationsverket kan ålägga teleföretag överlåtelseskylldigheter också av andra skäl än på grund av betydande marknadsinflytande. De särskilda grunderna för åläggande av skyldigheter i sådana fall anges i den föreslagna paragrafens 1 mom.

Enligt 1 mom. 1 punkten kan Kommunikationsverket ålägga ett teleföretag att till ett annat teleföretag överlåta nyttjanderätt som avser ett accessnät eller ett delaccessnät, förmedlingskapacitet eller överföringskapacitet i ett accessnät för delat tillträde samt ett mindre utrustningsutrymme, om teleföretaget administrerar användarnas förbindelser till kommunikationsnätet och det är nödvändigt att införa skyldigheten för att användarnas intressen ska kunna säkerställas. Bestämmelsen motsvarar kommunikationsmarknadslagens 24 § 5 mom. (RP 112/2002 rd). Den föreslagna bestämmelsen har samband med genomförandet av tillträdesdirektivets artikel 5.1 a.

Den föreslagna 1 mom. 2 punkten motsvarar 31 § 2 mom. i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd och tillträdesdirektivets artikel 5.1 b).

Den föreslagna 1 mom. 3 punkten motsvarar 32 § 2 mom. i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd och tillträdesdirektivets artikel 5.1 b).

Paragrafens 1 mom. 4 punkt motsvarar 26 § 2 mom. i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd och RP 81/2005 rd samt ramdirektivets artikel 12) med det tillägget att Kommunikationsverket kan ålägga ett teleföretag att överlåta nyttjanderätt också till utrustningsutrymme som behövs för utnyttjande av en radiomasts antennplats för användning av sådana utrustningar som behövs för utnyttjande av antennplatsen.

Den föreslagna paragrafens 2 mom. motsvarar 26 § 3 mom. i kommunikationsmarknadslagen (RP 81/2005 rd).

Den föreslagna paragrafens 3 mom. motsvarar till innehållet lagförslagets 55 § 3 mom.

Bestämmelser om roaming i allmänna mobilnätet inom EU finns i Europaparlamen-

tets och rådets förordning (EU) nr 531/2012 om roaming i allmänna mobilnät i unionen. Kommunikationsverket utövar tillsyn över efterlevnaden av direktivet i enlighet med 304 § i den föreslagna lagen.

58 §. Samlokalisering och gemensamt utnyttjande. Denna paragraf motsvarar i övrigt 107 a § i kommunikationsmarknadslagen (RP 238/2010 rd samt ramdirektivets artiklar 12.1, 12.2 och 12.3), men i den föreslagna paragrafen beaktas dessutom i enlighet med direktivet de ändringar som föreslås i avdelning IX 28 kap. och som gäller teleföretags rätt att placera mobilnäts radiomaster och basstationer på andras mark eller i andras byggnader.

59 §. Eget bruk eller eget rimligt framtida behov. Paragrafen motsvarar i sak 38 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd och RP 48/2007 rd). Paragrafhänvisningarna har justerats så att de motsvarar de nya paragrafer som föreslås om överlåtelse av nyttjanderätt.

9 kap. Samtrafik

60 §. Förhandlingsskyldighet. I den föreslagna paragrafens 1 mom. definieras begreppet samtrafik. Med samtrafik avses fysisk och logisk sammankoppling av olika kommunikationsnät för att säkerställa att användarna får tillgång till ett annat teleföretags kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Denna definition motsvarar tillträdesdirektivets artikel 2 b. I definitionen av samtrafik har strukits hänvisningen till samtrafik mellan kommunikationstjänster, eftersom samtrafik enligt tillträdesdirektivet alltid sker mellan nätföretag. Genom samtrafik har användarna emellertid möjlighet att utnyttja ett annat teleföretags kommunikationstjänster.

Det föreslagna 2 mom. motsvarar till innehållet den gällande kommunikationsmarknadslagens 39 § 1 mom. (RP 238/2010 rd och tillträdesdirektivets artikel 4.1). Med nätföretag avses ett teleföretag som tillhandahåller en sådan nättjänst som definieras i 3 §.

61 §. Samtrafikskyldighet på grund av betydande marknadsinflytande. Paragrafens 1 mom. motsvarar till innehållet huvudsakligen den gällande kommunikationsmarknadsla-

gens 39 § 2 mom. (RP 112/2002 rd och RP 238/2010 rd samt tillträdesdirektivets artikel 12.1 i). I den föreslagna paragrafen om samtrafikskyldighet har 1 mom. emellertid ändrats så att Kommunikationsverket kan ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande skyldigheter som endast kan gälla samtrafik mellan nätföretag.

Enligt det nya 2 mom. kan Kommunikationsverket utöver samtrafikskyldighet ålägga företag skyldighet att i nödvändig omfattning göra tjänster interoperabla med andra teleföretags tjänster. Exempelvis med tanke på fungerande nödtjänster är det viktigt att meddelanden kan överföras mellan olika teleföretags nät. Kommunikationsverket kan fatta förpliktande beslut endast i sådana fall då det är motiverat och i nödvändig omfattning. Kommunikationsverkets beslut gäller således endast särskilt angivna tjänster. Genom skyldigheter som gäller tjänsters interoperabilitet är det möjligt att trygga i synnerhet användarnas intressen i situationer där nätoperatörer i en orimligt stor utsträckning begränsar slutanvändarnas valmöjligheter. Med den föreslagna paragrafens 2 mom. genomförs tillträdesdirektivets artikel 5.1 ab.

Enligt paragrafens 3 mom. ska teleföretag som Kommunikationsverket har ålagt att bedriva samtrafik iakttas 63 och 64 §, om en överenskommelse om samtrafikskyldighetens innehåll inte annars kan nås. Dessutom ska ett företag som är skyldigt att bedriva samtrafik iakttas de skyldigheter som följer av lagförslagets 65 och 66 §.

62 §. Samtrafikskyldighet på andra grunder. Den föreslagna paragrafens 1 punkt motsvarar till innehållet den gällande kommunikationsmarknadslagens 39 § 3 mom. (RP 112/2002 rd och tillträdesdirektivets artikel 5.1 a). Även teleföretag som åläggs samtrafikskyldighet på andra grunder är ska följa bestämmelserna i 63–66 §.

Den nya 2 punkten motsvarar till innehållet 61 § 2 mom. i lagförslaget. Skyldighet att tillhandahålla interoperabla tjänster kan i nödvändig utsträckning åläggas också företag som inte har ett betydande marknadsinflytande.

63 §. Utförande av samtrafik. Denna bestämmelse motsvarar till innehållet kommu-

nikationsmarknadslagens 40 § (RP 112/2002 rd och tillträdesdirektivets artikel 12.1).

64 §. Samtrafik mellan internationella telefontät. Denna bestämmelse motsvarar till innehållet den gällande kommunikationsmarknadslagens 41 § (RP 112/2002 rd).

65 §. Ersättning för användning av telefontät. Enligt 1 mom. ska ett teleföretag som är skyldigt att bedriva samtrafik separat prissätta sådana ersättningar för användning av telefontätet som hos ett annat teleföretag tas ut för användning av nätet till att upprätta en talförbindelse, när förbindelsen upprättas från teleföretagets nät till det andra teleföretagets nät (samtalsoriginering) och förbindelsen upprättas till ett avgiftsfritt nummer eller förbindelsen upprättas till ett servicenummer eller till ett riksomfattande abonnentnummer. Ett samtrafikskyldigt teleföretag kan om det så önskar prissätta också andra slag av trafik än sådana som nämns i 1 mom. Bestämmelsen motsvarar i huvudsak kommunikationsmarknadslagens 43 § 1 och 2 mom., men prissättningskyldigheten gäller enligt förslaget inte samtal som ringts från ett fast telefontät med prefix eller förhandsval.

Enligt 2 mom. kan Kommunikationsverket ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande skyldighet att separat prissätta också annan samtalsoriginering än sådan som avses i 1 mom., om det är nödvändigt för att undanröja konkurrenshinder eller främja konkurrensen på en relevant marknad. Kommunikationsverket kan t.ex. i beslut om betydande marknadsinflytande ålägga ett företag att i enlighet med lagförslagets 56 § 1 mom. 6 punkt möjliggöra förhandsval av tjänster och att dessutom i sådana fall prissätta samtalsorigineringen. Bestämmelsen innebär en ändring av den nuvarande regleringen eftersom i kommunikationsmarknadslagens 43 § 1 och 2 mom. ingår en uttömmande förteckning över de slag av utgående trafik (samtalsoriginering) som teleföretag ska prissätta separat.

Enligt 3 mom. ska ett teleföretag som är skyldigt att bedriva samtrafik separat prissätta ersättning som tas ut hos ett annat teleföretag för användning av nätet till att upprätta en talförbindelse, när förbindelsen upprättas från det andra teleföretagets nät till teleföretagets nät (samtalsterminering).

Det föreslagna 3 mom. motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 43 § 3 mom. Eftersom det i momentet inte längre föreslås någon sådan undantagsbestämmelse som i kommunikationsmarknadslagens 43 § 4 mom., kommer nuvarande prissättningspraxis mellan nätföretag på grossistnivå att ändras i fråga om samtalsterminering (tidigare *inkommande trafik*) från fasta nät till mobilnät. Ändringen innebär att mobilnätsföretag alltid ska prissätta, dvs. sälja samtalsterminering till mobilnät, oberoende av om telefonnumret har valts med användning av förhandsval. Avsikten med ändringen är att sänka slutkundspriset på samtal som ringts från ett abonnemang i ett fast telefonnät till ett mobilnät i situationer där mobiloperatören hittills har kunnat bestämma slutkundspriset på sådana samtal.

Jämfört med den gällande kommunikationsmarknadslagens 43 § är den föreslagna bestämmelsen teknikneutral med avseende på det fasta nätet och mobilnätet.

Enligt lagförslagets ikraftträdandebestämmelse ska kommunikationsmarknadslagens 43 § 3 och 4 mom. till den 31 december 2015 tillämpas vid prissättning av samtrafik mellan telefonnät. Detta innebär att den nuvarande prissättningen av samtrafik mellan fasta och mobila nät ändras först i slutet av 2015.

66 §. Förbud mot mängdrabatter. Bestämmelsen innebär ett förbud mot mängdrabatter i fråga om ersättningar som tas ut för samtrafik mellan telefonnät. Bestämmelsen motsvarar till innehållet kommunikationsmarknadslagens 44 § (RP 112/2002 rd).

10 kap. Övriga skyldigheter

67 §. Tekniska skyldigheter vid överlåtelse av nyttjanderätt. Denna paragraf motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 37 a §. Paragrafens tillämpningsområde har utsträckts till att gälla också företag som avses i lagförslagets 57 § 2 mom. (RP 238/2010 rd och tillträdesdirektivets artikel 12.3).

68 §. Skyldigheter i fråga om icke-diskriminering. Denna paragraf motsvarar till innehållet huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 37 § 1 mom. 1 och 2 punk-

ten samt 84 § 2 mom. (RP 112/2002 rd och tillträdesdirektivets artikel 10). Bestämmelserna om skyldigheter i fråga om icke-diskriminering har avskiljts från bestämmelserna om överlåtelse av nyttjanderätt och övervakning av prissättningen av samtrafik. Till icke-diskrimineringsskyldigheten i det föreslagna 2 mom. har fogats ett krav enligt vilket ett teleföretag som levererar en tjänst till sitt dotterbolag eller till någon annan sådan aktör ska tillhandahålla motsvarande tjänst på motsvarande villkor till konkurrerande teleföretag. Dessutom har paragrafens tillämpningsområde utsträckts till att gälla också företag som avses i lagförslagets 57 § 2 mom.

69 §. Skyldighet att lämna insyn. Denna paragraf motsvarar till väsentliga delar 33 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd). I paragrafen föreskrivs om teleföretags skyldighet att offentliggöra information som är relevant för överlåtelse av nyttjanderätt.

Enligt det föreslagna 1 mom. kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 53 eller 55 § ålägga teleföretag och företag som avses i 57 § 2 mom. skyldighet att lämna insyn, vilket innebär att teleföretaget ska offentliggöra information som är relevant för överlåtelse av nyttjanderätt eller för samtrafik, exempelvis leveransvillkor, tekniska specifikationer, prislistor samt ingångna avtal, till den del som de inte innehåller affärshemligheter eller konfidentiell information. Affärshemligheter är sådana bedömningar som avses i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Nyttjanderätten till information som gäller allmän säkerhet kan avgränsas till att gälla endast berörda parter.

Syftet med bestämmelsen är att främja avtalsförhandlingar om samtrafik och överlåtelse av nyttjanderätt samt att underlätta övervakningen av att överlåtelsevillkor är rimliga och icke-diskriminerande. I bestämmelsen definieras inte i detalj vad som avses med information som omfattas av skyldigheten att lämna insyn.

Skyldighet att lämna insyn kan åläggas i fråga om information som är relevant för överlåtelse av nyttjanderätt eller samtrafik. Informationen kan sålunda, utöver leverans-

villkor och priser, gälla t.ex. tekniska egenskaper hos ett nät eller en del av ett nät. Kommunikationsverket ska i det enskilda fallet definiera vilken information som ska offentliggöras och hur detaljerad informationen ska vara. Dessutom ska Kommunikationsverket i det enskilda fallet besluta hur informationen ska offentliggöras på ett ändamålsenligt sätt. Företaget kan t.ex. åläggas att offentliggöra informationen på internet. Skyldigheten att offentliggöra kan också avse avtal till den del som avtalen inte innehåller affärshemligheter eller konfidentiell information.

Kommunikationsverket kan ålägga ett företag som avses i paragrafen sådan skyldighet som nämns i 1 mom. också utan att företaget åläggs uthyrningsskyldighet eller skyldighet att överlåta nyttjanderätt. På detta sätt blir det möjligt att på ett smidigt sätt reglera betydande marknadsinflytande så att Kommunikationsverket kan ålägga företag också lättare skyldigheter. I vissa fall kan konkurrensproblem avhjälpas enbart genom att företag åläggs att lämna insyn.

I 2 mom. föreskrivs att om ett teleföretag eller ett företag som avses i 57 § 2 mom. i enlighet med 68 § har ålagts icke-diskrimineringskyldighet kan teleföretaget åläggas skyldighet att offentliggöra ett referenserbjudande om nyttjanderätt eller samtrafik. Referenserbjudandet ska då vara tillräckligt specificerat, så att de som vill ha nyttjanderätt inte behöver betala för produkter som inte är nödvändiga för tjänst som tillhandahålls. Referenserbjudandet ska sålunda avse en viss tjänst specificerad i delfaktorer enligt marknadens behov, inklusive delfaktorernas villkor och priser. I vissa fall kan ett konkurrensproblem avhjälpas enbart genom att företaget i enlighet med 2 mom. åläggs skyldighet att lämna insyn i kombination med skyldigheter i fråga om icke-diskriminering.

Oberoende av vad som i enlighet med paragrafens 3 mom. föreskrivs i fråga om 1 och 2 mom. ska Kommunikationsverket, om ett teleföretag har ålagts skyldighet att överlåta nyttjanderätt som avser kommunikationsnät eller en del av det, ålägga teleföretaget att offentliggöra ett referenserbjudande som ska innehålla åtminstone uppgifter som är relevanta för överlåtelse av nyttjanderätten i en-

lighet med tillträdesdirektivets artikel 9.4 och bilaga II.

Genom den föreslagna paragrafen genomförs tillträdesdirektivets artikel 9 och bilaga II, som det hänvisas till i artikeln.

70 §. Skyldighet att särredovisa i bokföringen. Enligt 1 mom. kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 53 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande att i bokföringen särredovisa den reglerade verksamheten från teleföretagets övriga utbud av tjänster, om detta är påkallat med tanke på icke-diskrimineringskyldigheten. Genom denna bestämmelse genomförs tillträdesdirektivets artikel 11.1.

Särredovisningen ökar verksamhetens transparens och syftet med den är att göra det möjligt att upptäcka korssubventionering mellan ett teleföretags olika funktioner. Tillsynen av icke-diskrimineringskyldigheten kan effektiviseras med hjälp av särredovisningskalkyler, och denna målsättning framgår därför nu tydligt i den föreslagna paragrafens 1 mom. I vissa situationer kan icke-diskrimineringskyldigheten i kombination med särredovisning, beroende på marknadsproblemen, vara en tillräcklig skyldighet och den nu föreslagna bestämmelsen om skyldighet att lämna insyn kan i vissa fall minska behovet att ålägga strängare prissättningskyldigheter.

Särredovisningsförfarandet ska vara sådant att särredovisningskalkylerna gagnar också teleföretaget. Särredovisningskalkylernas uppgifter kan i bästa fall utnyttjas för styrningen av verksamheten.

Enligt den gällande kommunikationsmarknadslagens 89 § avser särredovisningskyldigheten funktioner i anslutning till överlåtelse av nyttjanderätt eller till sammankoppling från teleföretagets övriga utbud av tjänster. Den föreslagna regleringen innebär en förändring i nuläget eftersom denna särskilda funktion enligt den gällande lagen ofta också har innehållit produkter som inte omfattats av regleringen av betydande marknadsinflytande. Avsikten med den föreslagna bestämmelsen är inte att utsträcka den bokföringsmässiga särredovisningskyldigheten till enskilda produkter och tjänster, utan att i bokföringen särredovisa de reglerade produkterna och

tjänsterna från teleföretagets övriga verksamhet.

Särredovisningsskyldigheten ska enligt lagförslaget 53 § stå i proportion till det mål som eftersträvas. Utöver denna proportionalitetsprincip begränsas innebörden av särredovisningsskyldigheten i det enskilda fallet också av de övriga inom förvaltningen gällande allmänna principerna, exempelvis ändamålsprincipen. Särredovisningsskyldigheten bör sålunda vara rimlig från teleföretagets synpunkt. Rimlig innebär i detta sammanhang att särredovisningsförfarandet inte får orsaka orimliga kostnader eller på ett orimligt sätt binda upp teleföretagets personella resurser.

Enligt 2 mom. ska Kommunikationsverket i sitt beslut specificera de produkter och tjänster som ska särredovisas, de uppgifter som ska utredas genom särredovisningen samt huvuddragen i särredovisningen. Särredovisningen ska sålunda genomföras i teleföretagets bokföring. Särredovisningen kan genomföras i bokföringen t.ex. genom en redovisningskod som matas in i systemet. Med hjälp av ett särredovisningsskyldigt teleföretags bokföring och övriga uppgifter som kan tas fram med hjälp av särredovisningsförfarandet ska det vara möjligt att bilda sig en uppfattning om den reglerade verksamhetens resultat och de reglerade produkternas interna överföringspriser. Av de övriga uppgifter som utreds genom särredovisningsförfarandet kan framgå t.ex. internt sålda reglerade produkters volymer och interna överföringspriser.

Kommunikationsverket kan i princip inte besluta att särredovisningen ska genomföras på ett visst sätt, utan verket kan på sin höjd bestämma vilka uppgifter som ska framgå av särredovisningen samt huvuddragen i särredovisningsförfarandet. Kommunikationsverkets krav när det gäller särredovisningsförfarandet får inte utsträcka sig till den teknik som används för att genomföra särredovisningen. Kommunikationsverket ger vid behov råd och allmänna anvisningar om särredovisningsförfarandet.

Enligt 3 mom. ska teleföretagets revisorer granska särredovisningskalkylerna och ge teleföretaget ett särskilt utlåtande om dem. Revisorerna ska granska att teleföretaget har

genomfört särredovisningen i sin bokföring och fastställt vissa principer för särredovisningen samt att bokslutet har upprättats enligt dessa principer.

Enligt 4 mom. ska särredovisningskalkylerna och revisorsutlåtandet tillställas Kommunikationsverket. En särredovisningskalkyl som inkommit till Kommunikationsverket är en offentlig handling, på de grunder som anges i 7 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Enligt 9 § i den nämnda lagen har var och en rätt att ta del av en offentlig myndighetshandling. Särredovisningskalkylernas offentlighet ökar verksamhetens transparens och myndighetstillsynen av den. I 24 § i den ovan nämnda lagen föreskrivs om sekretessgrunder som begränsar handlingsoffentligheten.

Regleringen i 4 mom. skiljer sig från den gällande regleringen. Enligt de gällande bestämmelserna ska revisorerna granska särredovisningskalkylerna och ge sitt utlåtande om dem, men i lagen föreskrivs inte att utlåtandet ska tillställas Kommunikationsverket. Det föreslås att bestämmelsen i detta avseende ändras i överensstämmelse med nuläget. Kommunikationsverket har redan nu med stöd av den gällande kommunikationsmarknadslagens 112 § bett teleföretagen att utöver särredovisningskalkylerna sända in också revisorsutlåtandet.

71 §. Skyldigheter vid prissättning av nyttjanderätt och samtrafik. Av de skäl som nämns i allmänna motiveringens avsnitt 2.3.2 föreslås ändringar i bestämmelserna om övervakning av prissättningen av nyttjanderätt och samtrafik. I den gällande kommunikationsmarknadslagens 37 och 84 § definieras Kommunikationsverkets metoder för övervakning av prissättningen när det gäller grossistprodukter så att verket under normala förhållanden kan ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande endast skyldighet att tillämpa en icke-diskriminerande och/eller kostnadsorienterad prissättning.

Det föreslås nu att Kommunikationsverkets metoder för reglering av prissättningen utökas så att som alternativ till en kostnadsorienterad prissättning kan användas också en prissättning som är baserad på avdrag från slutkundspriset (s.k. retail minus) eller en rättvis och rimlig prissättning.

Dessutom föreslås det att Kommunikationsverkets möjligheter att ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande att tillämpa ett kostnadsorienterat maximipris utökas så att i lagen inte begränsas sådana på överlåtande av nyttjanderätt eller samtrafik baserade produkter och tjänster, på vilka kan tillämpas ett maximipris. För tillämpning av ett maximipris krävs inte heller längre att det är fråga om en sådan exceptionell situation där det annars är motiverat att ålägga prissättningsskyldigheter. En kostnadsorienterad prissättning överensstämmer också med EU-direktiven och är användbar i vissa marknadsituationer. Det är dock inte möjligt att med en sådan prissättning i alla marknadsituationer tillräckligt effektivt åtgärda konkurrensproblem, om inte myndigheten kan sätta ett kostnadsorienterat pris och definiera den metod som ska användas vid prissättningen redan i sitt beslut om åläggande av skyldigheten. I Finland har kostnadsorienterad prissättning övervakats i efterhand på så sätt att en med lagen förenlig kostnadsorienterad prissättning inte har fastställts förrän i konkreta fall som framkommit i samband med övervakningsverksamheten.

Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket genom ett beslut enligt 53 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande skyldigheter i samband med prissättning av nyttjanderätt och samtrafik, om en marknadsanalys visar att det inte råder effektiv konkurrens på marknaden och att företaget därför har möjlighet att ta ut överpriser eller använda prispress som missgynnar användarna av kommunikationstjänster. Det anses vara fråga om prispress då marginalen mellan ett företags grossistpris och slutkundspris är så liten att en rimligt effektiv konkurrent inte kan uppnå en normal vinst på marknaden.

Lagförslagets 71 § gäller sådana grossistpriser mellan företag som betalas för överlåtelse av nyttjanderätt eller samtrafik mellan kommunikationsnät. Regleringen av prissättningen enligt den föreslagna paragrafen skulle sålunda gälla endast vissa s.k. flaskhalsprodukter som enligt en marknadsanalys konstaterats vara förenade med konkurrensproblem. Den föreslagna prisregleringen skulle inte gälla teleföretags samtliga gros-

sistprodukter och inte över huvud taget slutkundprodukter.

En förutsättning för att ålägga prissättningsskyldigheter är enligt tillträdesdirektivets artikel 13 att en marknadsanalys visar att en brist på effektiv konkurrens innebär att den berörda operatören kan ta ut överpriser eller använda prispress på ett sätt som missgynnar slutanvändarna.

Enligt 2 mom. kan en prissättningsskyldighet gälla en reglerad produkt eller tjänst och fastställande av priset, dvs. metoden för fastställande av priset. Kommunikationsverket kan ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande skyldighet att vid överlåtelse av nyttjanderätt eller vid samtrafik tillämpa kostnadsorienterad prissättning, prissättning som baseras på avdrag från slutkundspriset eller en rättvis och rimlig prissättning.

Med kostnadsorienterat pris avses enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. ett pris som är rimligt med beaktande av en effektiv aktörs kostnader för produktion av en reglerad produkt eller tjänst. Bestämmelsen ger Kommunikationsverket prövningsrätt i fråga om vilka kostnader det är rimligt att inkludera i priset på en reglerad produkt eller tjänst, på vilket sätt kostnaderna ska bestämmas samt på vilket sätt verksamhetens effektivitet i prissättningen ska beaktas med avseende på varje reglerad produkt. När Kommunikationsverket utövar sin prövningsrätt ska det beakta de förutsättningar som räknas upp i 5 mom. Bestämmelsen möjliggör liksom för närvarande bedömning av en kostnadsorienterad prissättning på basis av de kostnader som teleföretaget orsakats (den s.k. top-down-prissättningsmodellen). Verksamhetens effektivitet kan då vid behov bedömas genom en jämförelse av sådana teleföretags kostnader som verkar under motsvarande förhållanden.

Ett företag som verkar utan konkurrenstryck har emellertid inte något behov av att effektivisera sin verksamhet och därför har det ansetts att en reglering som baseras på ett SMP-företags egna kostnader inte i alla situationer och när det gäller alla reglerade produkter leder till en prisnivå som motsvarar prisnivån på en konkurrensutsatt marknad. Om det med tanke på regleringens syfte anses nödvändigt kan Kommunikationsverket

då det bestämmer det kostnadsorienterade priset på en reglerad produkt använda också en teoretiskt effektiv aktörs kostnader (den s.k. bottom-up-prissättningsmodellen). Det skulle vara besvärligt att tillämpa den teoretiskt effektiva aktörsmodellen på en produktmarknad med många aktörer som verkar i miljöer som i väsentliga avseenden skiljer sig från varandra. Skillnaderna i verksamhetsmiljöerna kan vara baserade på geografiska förhållanden eller på skillnader i befolkningstätheten. Kommunikationsverket är i bedömningen av det kostnadsorienterade pris som bestäms på basis av en teoretiskt effektiv aktör, för varje teleföretags vidkommande bundet vid de villkor som i den föreslagna paragrafens 5 mom. ställs på prissättningssskyldigheterna.

Om Kommunikationsverket anser det nödvändigt att fastställa reglerade priser via en teoretiskt effektiv aktörs kostnader, måste verket öppet modellera den teoretiskt effektiva aktören i samråd med aktörerna inom branschen och representanter för användarna.

Den prissättningsmodell som Kommunikationsverket tillämpar kan också vara en kombination av de ovan nämnda top-down- och bottom-up-modellerna. Som exempel på en sådan prissättningsmodell kan nämnas en modell där nätets värde för samtliga teleföretags del bestäms genom tillämpning av samma förhandsbestämda nätkomponenter och priserna på dem. En sådan prissättningsmodell har t.ex. redan nu beretts i Kommunikationsverkets arbetsgrupp, som också teleföretagen deltagit i.

När det gäller en teoretiskt modellerad, effektiv aktörs kostnader är det skäl att i rimlig utsträckning beakta också de allmänna kostnaderna i anslutning till genereringen av produkten eller tjänsten. Sålunda kan den i vissa EU-länder i vissa situationer tillämpade Pure LRIC-modellen (Pure Long Run Incremental Cost) i princip inte anses vara rimlig.

Den prissättningsmodell som baseras på avdrag från slutkundspriset kallas i allmänhet retail minus-modellen. Denna modell används i flera EU-länder. Den innebär att grossistpriset bestäms utifrån slutkundspriset så att från detta dras av den andel som bedöms bero på att tjänsten levereras på slutkunds nivå. Retail minus-modellen kan till-

lämpas i en situation där ett företag med betydande marknadsinflytande är vertikalt integrerat, vilket i praktiken innebär att det på slutkundsmarknaden tillhandahåller kommunikationstjänster via ett kommunikationsnät som det äger.

Med retail minus-modellen försöker man i första hand förhindra SMP-teleföretag att använda s.k. prispress. Med prispress avses en situation där marginalen mellan grossistpriset och det slutkundspris som tillämpas av ett vertikalt integrerat företag med betydande marknadsinflytande antingen är negativ eller så liten att en rimligt effektiv konkurrent skulle kunna uppnå en normal vinst på marknaden. Företaget kan sålunda skära ner konkurrenternas täckningsmarginal till en nivå som försvårar eller t.o.m. helt hindrar konkurrenternas verksamhet på detaljistmarknaden. Detta missgynnar slutanvändarna av kommunikationstjänster på grund av att deras valmöjligheter minskar.

Vid tillämpning av retail minus-modellen är det skäl att beakta omständigheter som beror på kopplingsförbehåll i fråga om slutkundsprodukter och på produktpaket. När det gäller retail minus-modellen måste man beakta t.ex. hur ett SMP-företag kan genomföra kampanjer, svara på konkurrens och introducera nya slutkundsprodukter på marknaden samt hur avgifter av engångsnatur fördelas över en viss period och hur kostnaderna läggs på en viss slutkundsprodukt eller -tjänst. Bedömningen av prispressen ska dessutom inriktas på den relevanta perioden. Kommunikationsverket ska i syfte att förbättra regleringens förutsägbarhet på förhand bestämma vilken metod och vilka parametrar som ska användas för testet samt vilka korrigerande åtgärder som ska vidtas i det fall att prispress konstateras.

Med rättvis och rimlig prissättning avses t.ex. en prissättning som innebär att det pris som tas ut för en reglerad produkt eller tjänst bestäms utifrån den prissättning som tillämpas av marknadsledaren eller annars av företag som är verksamma under motsvarande förhållanden. Modellen lämpar sig t.ex. för reglering av mindre SMP-företag eller för reglering på marknader där prissättningen är ömsesidig. Användning av denna prissättningsmodell leder till enhetlig prissättning på

hela marknaden. Modellen kan i praktiken tillämpas t.ex. vid prissättning av samtrafikprodukter så att för större teleföretag fastställs ett kostnadsorienterat pris medan mindre företag anvisas att tillämpa samma prisnivå, utan skyldighet att upprätta och uppdatera företagsvisa kostnadskalkyler som kräver avsevärda arbetsinsatser. I praktiken ligger teleföretagens samtrafikpriser i Finland redan nu på samma nivå. Modellen används bl.a. av Sveriges regleringsmyndighet, dvs. Post- och telestyrelsen (PTS), vid reglering av prissättning som gäller samtrafik.

Den enhetliga prisreglering som beskrivs ovan är inte ändamålsenlig när det gäller alla reglerade produkter. En enhetlig prissättning kan bli orimlig t.ex. i en situation där små och effektiva SMP-operatörers kostnader avsevärt avviker från större och effektiva SMP-företags kostnader. I en sådan situation kan en rättvis och rimlig prissättning som avses ovan inte anses vara förenlig med lagförslaget 71 §. När Kommunikationsverket ålägger en aktör att tillämpa en rättvis och rimlig prissättning ska verket beakta de villkor som räknas upp i den föreslagna paragrafens 5 mom.

Enligt 3 mom. och tillträdesdirektivets artikel 13.2 är det möjligt att då ett kostnadsorienterat pris bestäms beakta en prisnivå som råder på motsvarande konkurrensutsatta marknad. Det kostnadsorienterade priset kan då i vissa situationer helt eller delvis baseras på en prisjämförelse. Det kan i vissa situationer vara mera ändamålsenligt att bestämma priset med hjälp av en prisjämförelse, både från teleföretagets och från myndighetens synpunkt, jämfört med att bygga upp en komplicerad teoretisk modell för att reda ut kostnaderna. Prisjämförelsen lämpar sig bäst för en marknad för vilken det går att fastställa en konkurrenspräglad referensprisnivå och på vilken förhållandena mellan referensmarknaderna uppvisar tillräckligt stora likheter.

I synnerhet då internationella referensavgifter används är det skäl att beakta relevanta skillnader mellan länderna, t.ex. skillnader i befolkningstal och kundunderlag, befolkningstäthet, geografiska förhållanden, löne- och kostnadsnivåer, konsumtionsvanor eller också skillnader i koncessionsavgifter när det

är fråga om mobilnät. Merparten av de grossistprodukter som regleras i Finland är SMP-reglerade i andra länder och för dem finns inte nödvändigtvis någon konkurrensutsatt referensmarknad. Kommissionen har diskuterat förutsättningarna för användning av prisjämförelse (benchmarking) som ett alternativ till LRIC-prissättningsmodellen, bl.a. i sin rekommendation om avgifter för samtalsterminering.

Kommunikationsverket kan under de förutsättningar som föreskrivs i paragrafen ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande en prissättningsskyldighet som verket anser vara mest ändamålsenlig med beaktande av marknadssituationen för respektive produkt eller tjänst och de konkurrensproblem som konstaterats.

Prissättningsskyldigheter får enligt tillträdesdirektivet inte vara diskriminerande då motsvarande förhållanden råder. Oberoende av vilken prissättningsskyldighet som ålagts bör det reglerade priset inte ligga på en lägre nivå än en effektiv operatörs kostnader. Beroende på eventuella konkurrensproblem på marknaden kan prissättningsskyldigheter vara lättare eller strängare. Prissättningsskyldigheterna ska inte heller avgränsas till att gälla endast vissa reglerade produkter, såsom i den gällande lagen, utan samma prissättningsskyldigheter kan åläggas för alla reglerade produkter och tjänster. Prissättningsskyldigheten kan också liksom enligt den gällande kommunikationsmarknadslagens 24 § 4 mom. innebära att den avgift som tas ut för parallell användning av ett accessnät får uppgå till högst hälften av den avgift som företaget tar ut för motsvarande accessnät då teleföretaget har ålagts att tillämpa en kostnadsorienterad prissättning.

I 4 mom. föreskrivs att när Kommunikationsverket ålägger skyldighet att i enlighet med 2 mom. 1 punkten tillämpa en kostnadsorienterad prissättning kan verket ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande att vid prissättningen av en reglerad produkt eller tjänst också tillämpa det maximipris som Kommunikationsverket på förhand har fastställt. Det maximipris som åläggs ska enligt det föreslagna 3 mom. vara kostnadsorienterat.

Såsom konstateras i allmänna motiveringens avsnitt 2.3.2 har den kostnadsorienterade prissättning som tillämpats av företag med betydande marknadsinflytande hittills huvudsakligen bedömts genom efterhandsövervakning. Om Kommunikationsverket har ålagt ett teleföretag att vid prissättningen av en viss grossistprodukt tillämpa ett kostnadsorienterat pris, har priset baserats på det reglerade teleföretagets egen bedömning till dess att Kommunikationsverket i efterhand på eget initiativ eller till följd av ett konkurrerande teleföretags åtgärdsbegäran har fastställt en laglig prisnivå. Genom ett i efterhand fastställt kostnadsorienterat pris har Kommunikationsverket inte de facto, till åtskillnad vad som förutsätts i EU-direktiven, kunnat införa en genuin förhandsreglering av de grossistpriser som tillämpas av företag med betydande marknadsinflytande. Efter som företag som underlåter att iaktta prissättningsskyldigheter inte påförs sanktioner, innebär skyldigheten att tillämpa en kostnadsorienterad prissättning i kombination med efterhandsövervakningen inte något incitament för företagen att på eget initiativ justera priserna på reglerade produkter och tjänster till den kostnadsorienterade nivån.

För att ett maximipris ska fastställas på förhand förutsätts enligt förslaget inte längre en sådan exceptionell situation som enligt den gällande kommunikationsmarknadslagens 37 §. Regleringen av betydande marknadsinflytande är i likhet med regleringen av prissättningen redan i sig exceptionella åtgärder och undantag från principen att företag fritt får prissätta sina produkter. En av de prissättningsskyldigheter som står till buds är att maximipris får fastställas om en prissättning som strider mot prissättningsskyldigheten allvarligt skulle skada marknaden och om enbart skyldigheten att tillämpa en kostnadsorienterad prissättning inte kan anses vara tillräcklig för att undanröja konkurrenshinder eller främja konkurrensen på marknaden. Förslaget innebär att Kommunikationsverket får fastställa ett maximipris också utan att produkten har någon tidigare regleringshistoria. Möjligheten att på förhand fastställa maximipris innebär att myndigheten effektivt kan ingripa i eventuella konkurrensproblem på marknaden.

Ett maximipris som fastställs på förhand innebär att också ett kostnadsorienterat pris kan fastställas på förhand. I likhet med ett kostnadsorienterat pris som fastställs i efterhand ska också ett maximipris som fastställs på förhand uppfylla de villkor som nämns i den föreslagna paragrafens 5 mom. och vara rimligt på så sätt att det beaktar en effektiv operatörs kostnader för generering av en reglerad produkt eller tjänst samt tillåter en rimlig avkastning på det kapital som bundits i verksamheten. Samma kriterier gäller sålunda både för ett kostnadsorienterat pris som fastställs i efterhand och för ett maximipris som fastställs på förhand.

Ett på förhand fastställt maximipris är effektivt när det gäller övervakning av prissättningen och innebär att regleringen blir förutsägbar på längre sikt, inte bara från myndighetens synpunkt utan också från sådana företags synpunkt som har ett betydande marknadsinflytande och från sådana konkurrerande teleföretags synpunkt som köper de reglerade produkterna i fråga. Om ett företag med betydande marknadsinflytande genom sin effektiva verksamhet underskrider de beräknade kostnader som ligger till grund för maximipriset får företaget behålla effektivitetsnyttan. Ett maximipris som fastställs på förhand förbättrar företagets rättssäkerhet. På de grunder som nämns ovan står ett maximipris i rätt proportion till det mål som eftersträvas genom det, dvs. att främja konkurrensen.

De skyldigheter som avser maximipriset på reglerade produkter eller tjänster kan i enlighet med den föreslagna paragrafens 4 mom. åläggas för högst tre år åt gången. Enligt lagförslagets 53 § 4 mom. ska Kommunikationsverket ändra beslut som avser teleföretags skyldigheter om det sker betydande förändringar i konkurrensläget på marknaden.

Om Kommunikationsverket ålägger ett teleföretag en kostnadsorienterad prissättningsskyldighet utan att fastställa något maximipris kan verket enligt prövning framlägga sina synpunkter på den kostnadsorienterade prisnivån. En sådan prisrekommendation skulle dock endast vara en till tredje parter riktad uppskattning av det kostnadsorienterade priset och skulle inte vara bindande för Kommunikationsverket eller för det teleföretag som den riktas till.

Enligt 5 mom. 1 punkten ska de prissättningsskyldigheter som Kommunikationsverket ålägger främja kommunikationsmarknadens effektivitet och en hållbar konkurrens. De prissättningsskyldigheter som åläggs ska vara sådana att de från företagets synpunkt utgör incitament för effektiva investeringar. Prissättningsskyldigheterna ska också främja en hållbar konkurrens. Prissättningsskyldigheter som på kort sikt främjar konkurrens får inte minska konkurrenternas vilja att göra egna investeringar, vilket på sikt tryggar en hållbar konkurrens.

Enligt 2 punkten i momentet ska de prissättningsskyldigheter som åläggs skapa nytta för dem som använder kommunikationstjänster. Avsikten med att ålägga prissättningsskyldigheter på grossistmarknaden är att öppna och främja konkurrensen så att det på detaljistmarknaden kan komma in nya aktörer som erbjuder slutkundstjänster till användarna. Konkurrensen på slutkundsnivån främjar utvecklingen av tjänsterna och leder på sikt i allmänhet också till lägre slutkundspriser och till bättre kvalitet på tjänsterna.

Enligt 3 punkten ska prissättningsskyldigheterna vara rimliga i förhållande till de eftersträvade målen. Vid bedömning av rimligheten är det skäl att beakta konkurrenssituationen och -problemen på marknaden. Exempelvis på en marknad där det inte över huvud taget förekommer konkurrens, till följd av en monopolsituation som orsakats av koncessionssystemet eller av något annat motsvarande skäl, måste prissättningsskyldigheterna vara effektiva. Också prissättningsskyldigheter som på en annan marknad åläggs ett företag med betydande marknadsinflytande ska vara tillräckligt effektiva i förhållande till konkurrensproblemen, dock med beaktande av att skyldigheterna ska vara rimliga i förhållande till de eftersträvade målen. Dessutom kan i bedömningen beaktas övriga förhållanden, såsom storleken av ett företag med betydande marknadsinflytande.

Enligt 4 punkten ska prissättningsskyldigheterna sporra företaget till framtida investeringar. En effektiv och förutsägbar förhandsreglering möjliggör enhetliga utgångspunkter för investeringar, såväl för de företag med betydande marknadsinflytande som är föremål för regleringen som för konkurrerande

teleföretag, och är sålunda ägnade att utgöra incitament för investeringar.

Enligt 5 punkten ska prissättningsskyldigheterna tillåta en rimlig avkastning på det kapital som bundits i den reglerade verksamheten. Bedömningen av det bundna kapitalet och dess avkastning ska vara beroende av prissättningsskyldigheten och av den metod som används för prissättningen. Avkastningen på det bundna kapitalet kan liksom för närvarande bedömas på basis av de kostnader som orsakats ett företag med betydande marknadsinflytande, men bedömningen kan också baseras på en teoretiskt effektiv operatörs kapitalkostnader, då kostnaderna bedöms utifrån modellen med en teoretiskt effektiv operatör. Orsaken är att det inte kan anses vara rimligt att konkurrenterna i de priser som de betalar i hyra för nät ska betala avkastning på SMP-företags eventuellt ineffektiva investeringar eller på nätdelar som med tiden blivit onödiga. Om en prissättningsskyldighet baserar sig på något annat än kostnaderna kan en rimlig avkastning på det bundna kapitalet inte bestämmas på samma sätt som när det är fråga om kostnadsorienterad prissättning, utan avkastningen ska beaktas på annat sätt i samband med att prissättningsskyldigheten åläggs.

När det är fråga om att bestämma vad som är en rimlig avkastning är det skäl att också beakta de risker som eventuellt är förenade med investeringarna. I en kostnadsorienterad prissättning kan de risker som eventuellt är förenade med investeringarna beaktas t.ex. när det bestäms vad som är en rimlig avkastningsprocent.

Prissättningsskyldigheter som åläggs av Kommunikationsverket måste ses mot bakgrund av EU:s direktiv om elektronisk kommunikation, EU-domstolens beslut, de rekommendationer som avses i ramdirektivets artikel 19 och kommissionens övriga beslut och anvisningar samt hur de påverkar de övervakningsmetoder som i Finland tillämpas på prissättningen. Av dessa har de först nämnda direktiven och EU-domstolens beslut direkt bindande verkan för medlemsstaterna och de har också direkt betydelse för Kommunikationsverkets prövningsbefogenheter när det fattar beslut om teleföretags prissättning. Liksom övriga europeiska reglerings-

myndigheter ska också Kommunikationsverket beakta kommissionens rekommendationer som avses i rambdirektivets artikel 19 och som gäller bl.a. övervakning av teleföretags prissättning. Dessutom ska Kommunikationsverket vid regleringen av SMP-företagens verksamhet samråda med både kommissionen och Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation Berec. Kommunikationsverket får visserligen en rörelsemarginal när det gäller att bestämma de nationella övervakningsmodellerna för prissättningen och när det gäller beaktande av de nationella förhållandena i enlighet med den nationella lagstiftningen.

Kommunikationsverket ska när det ålägger prissättningsskyldigheter bedöma hur skyldigheterna påverkar kommunikationsmarknaden, så som föreskrivs i denna avdelnings 53 §. Kommunikationsverket ska bl.a. bedöma hur prissättningsskyldigheterna inverkar på marknadens prisnivå och hur de främjar en hållbar konkurrens samt sporrar företagen till framtida investeringar.

Kommunikationsverket ska ändra prissättningsskyldigheterna eller upphäva dem på samma sätt som övriga skyldigheter, om det sker betydande förändringar i omständigheter som avses i 53 § 4 mom. eller i konkurrensläget på marknaden.

72 §. Prissättningsskyldighet som inte är baserad på betydande marknadsinflytande. Enligt den gällande kommunikationsmarknadslagen har Kommunikationsverket kunnat ålägga vissa skyldigheter i samband med överlåtelse av nyttjanderätt och sammankoppling, också på andra grunder än betydande marknadsinflytande. Dessutom har Kommunikationsverket enligt kommunikationsmarknadslagens 37 § kunnat ålägga skyldigheter avseende icke-diskriminerande och kostnadsorienterad prissättning på andra grunder än betydande marknadsinflytande. Dessa bestämmelser i kommunikationsmarknadslagen har emellertid hittills inte tillämpats.

Enligt den föreslagna paragrafen kan Kommunikationsverket besluta ålägga teleföretag eller företag som avses i 57 § 2 mom. skyldighet att vid överlåtelse av nyttjanderätt eller vid samtrafik iaktta de prissättnings-

skyldigheter som avses i 71 § 2–5 mom., om det är nödvändigt att ålägga prissättningskyldighet för att trygga överlåtelsen eller samtrafiken.

Enligt det föreslagna 55 § 3 mom. ska Kommunikationsverket ändra beslut som gäller ålagda skyldigheter om det sker betydande förändringar i de omständigheter som utgör förutsättningar för skyldigheten i fråga.

Den föreslagna bestämmelsen har samband med genomförandet av tillträdesdirektivets artikel 5.

73 §. Utredningsskyldighet vid prissättning. Denna paragraf motsvarar till innehållet kommunikationsmarknadslagens 86 § (RP 112/2002 rd och RP 74/2004 rd). Paragrafen har ändrats i överensstämmelse med lagförslagets 71 § om övervakning av prissättning, och hänvisningen har ändrats så att den avser lagförslagets 196 § om skyldighet att utlämna kontaktinformation.

Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. enligt vilket Kommunikationsverket inte ska göra en retroaktiv bedömning av prissättningens överensstämmelse med bestämmelserna och föreskrifterna. Kommunikationsverkets bedömning kommer sålunda inte att avse tiden före utredningen om prissättningen. Den föreslagna bestämmelsen stämmer överens med det nuvarande rättsläget (HFD:2012:7, 3.2.2012, liggare 132). Den föreslagna paragrafens 1 mom. har samband med genomförandet av tillträdesdirektivets artikel 13.3.

74 §. Kostnadsberäkningssystem. Denna paragraf motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 87 § (RP 112/2002 rd och RP 150/2006 rd), med den ändringen att skyldighet att använda kostnadsberäkningssystem kan åläggas också andra företag än företag med betydande marknadsinflytande, om det behövs för övervakning av den prissättningsskyldighet som ålagts företaget. För övervakning av kostnadsorienterad prissättning krävs det i praktiken att företaget använder ett kostnadsberäkningssystem. Genom den föreslagna bestämmelsen genomförs tillträdesdirektivets artiklar 13.1 och 13.4 samt artikel 17.4 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

75 §. Tillsyn över kostnadsberäkningssystemet. Denna paragraf motsvarar 88 § i

kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd och RP 150/2006 rd). Den hänvisning som ingår i paragrafen har ändrats så att den avser den gällande revisionslagen 459/2007. Genom bestämmelsen genomförs tillträdesdirektivets artikel 13.4 samt artikel 17.4 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

76 §. Funktionell separation. Denna paragraf motsvarar 89 a § i kommunikationsmarknadslagen (RP 238/2010 rd).

Genom bestämmelsen genomförs tillträdesdirektivets artikel 13.a.

77 §. Skyldighet att anmäla ägarbyte. Denna paragraf motsvarar 89 b § i kommunikationsmarknadslagen (RP 238/2019 rd) i fråga om företag med betydande marknadsinflytande. Bestämmelsen har samband med genomförandet av tillträdesdirektivets artikel 13 b.

78 §. Förhandsbetalning och säkerhet. Denna paragraf motsvarar 85 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd).

79 §. Uttag av avgifter hos slutanvändarna. Denna paragraf motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 45 §. Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen är ett teleföretag som har ingått abonnemangsavtal skyldigt att till ett kostnadsorienterat och icke-diskriminerande pris ta ut det andra teleföretagets avgifter eller ge detta de uppgifter som behövs för att avgifterna ska kunna tas ut. Ett teleföretag kan sålunda alltid kräva att ett annat teleföretag som har ingått abonnemangsavtal ska ta ut avgifter på teleföretagets vägnar.

Ett teleföretag som ingått abonnemangsavtal kan inte vägra ta ut avgifter. Det har dock rätt till ersättning för tjänsten. Frågan om inbörden av begreppet kostnadsorienterat pris behandlas närmare i detaljmotiveringen till lagförslaget 71 §.

80 §. Konfidentiell information mellan teleföretag. Denna paragraf motsvarar till innehållet kommunikationsmarknadslagens 116 §. De hänvisningar som ingår i paragrafen har ändrats så att de avser överlåtelse av nyttjanderätt enligt den föreslagna lagens avdelning III 7 och 8 kap., samtrafik enligt 9 kap. samt 79 §. Genom den föreslagna paragrafen genomförs tillträdesdirektivets artikel 4.3.

81 §. Skadeståndsskyldighet. Denna paragraf motsvarar till innehållet 138 § i kommunikationsmarknadslagen. Hänvisningarna i paragrafen har ändrats så att de avser förfaranden som strider mot skyldigheter som ålagts i enlighet med den föreslagna lagens 53–55 §.

11 kap. Förfarande

82 §. Yttrande om marknadsdefinitioner, marknadsanalyser och betydande marknadsinflytande. Denna paragraf motsvarar kommunikationsmarknadslagens 21 § (RP 112/2002 rd och RP 238/2010 rd). Bestämmelsen gäller situationer där kommissionen har vetorätt mot Kommunikationsverkets beslutsutkast. Genom paragrafen genomförs ramedirektivets artiklar 7.2–7.5 samt tillträdesdirektivets artikel 8.3 andra stycket.

83 §. Yttrande om företags skyldigheter när det gäller betydande marknadsinflytande. Denna paragraf motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 21 a §, med vissa preciseringar när det gäller yttrandeprocessen. Paragrafen gäller yttranden som ska inhämtas från kommissionen och Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (Berec) om skyldigheter i fråga om vilka kommissionen inte har vetorätt mot Kommunikationsverkets beslutsutkast. Kommunikationsverket ska i enlighet med ramedirektivets och tillträdesdirektivets ge kommissionen och Berec tillfälle att yttra sig inom en månad innan verket fattar ett beslut som påverkar handeln mellan EES-staterna och genom vilket det ålägger ett företag med betydande inflytande skyldigheter enligt 8–10 kap., med undantag av beslut som grundar sig på 57 § 1 mom. 4 punkten, 58 och 76 §. I beslut som Kommunikationsverket fattar med stöd av 57 § 1 mom. 4 punkten och 58 § gäller inte skyldigheten att höra kommissionen eller Berec. I fråga om skyldigheter som ålagts med stöd av lagförslaget 76 § har kommissionen vetorätt mot Kommunikationsverkets beslutsförslag.

Genom paragrafens bestämmelser genomförs nationellt ramedirektivets artikel 7 a samt tillträdesdirektivets artikel 8.3 andra stycket.

84 §. Förfarandet i brådskanfall. Paragrafen motsvarar 22 § i kommunikations-

marknadslagen (RP 112/2002 rd och RP 238/2010 rd). Genom paragrafen genomförs ramdirektivets artikel 7.9.

12 kap. Samhällsomfattande tjänster

85 §. Utseende av leverantörer av samhällsomfattande tjänster. I den föreslagna paragrafens 1 mom. definieras begreppet samhällsomfattande tjänster. Definitionen har utsträckt till att omfatta ändamålsenliga internetanslutningar samt preciserats så att den omfattar allmän nummer- och telefonkatalogstjänster som det föreskrivs om i lagförslagets 89 §. I den gällande kommunikationsmarknadslagens 59 § 1 mom. föreskrivs om urval av företag som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster, men hittills har det inte funnits bestämmelser om skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster.

I den gällande kommunikationsmarknadslagens 60 c § 2 mom. föreskrivs om samhällsomfattande tjänster i fråga om ändamålsenliga internetförbindelser, vilket innebär att den föreslagna ändringen inte till denna del innebär någon förändring av nuläget. Det föreslagna 1 mom. motsvarar i övrigt 2 § 28 punkten i kommunikationsmarknadslagen (RP 150/2006 rd och artiklarna 3–5 i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

Det föreslagna 2 mom. motsvarar till innehållet kommunikationsmarknadslagens 59 § 1 och 2 mom. (RP 112/2002 rd, RP 150/2006 rd samt artiklarna 3, 4.1, 8.1 och 8.2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

Det föreslagna 3 mom. motsvarar till innehållet 59 § 3 mom. i kommunikationsmarknadslagen (RP 150/2006 rd och artikel 3.2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

86 §. Skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster för allmänna telefonitjänster. Denna paragraf motsvarar till innehållet huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 60 c § 1–4 mom. (RP 150/2006 rd, RP 223/2008 rd och RP 238/2010 rd) till den del som de gäller skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster för allmänna telefonitjänster.

Det är skäl att i den föreslagna paragrafens 1 mom. göra en sådan precisering att priset ska vara rimligt uttryckligen från en genom-

snittsanvändares synpunkt. Vid bedömningen kan man sålunda beakta vilket pris som är rimligt från genomsnittsanvändarens synpunkt.

Avsikten med den föreslagna ändringen är att i överensstämmelse med artikel 9.2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster göra det möjligt för t.ex. användare med små inkomster att få tillgång till samhällsomfattande tjänster.

Vid bedömningen av priset kan också beaktas genomsnittliga och rimliga bygg-, installations- och driftskostnader för en anslutning. Det geografiska läget kan också ha betydelse för bedömning av frågan om kostnaderna för en anslutning är rimliga, dvs. vad som kan anses vara rimliga kostnader. Detta kan i någon mån variera på olika håll i Finland.

Syftet med samhällsomfattande tjänster är emellertid att garantera bastjänster till ett rimligt pris för alla användare, vilket innebär att frågan om prissättningen är rimlig från användarens synpunkt bör komma i första hand vid bedömningen, i förhållande till det företags kostnader som tillhandahåller de samhällsomfattande tjänsterna. Att frågan om prissättningen är rimlig från användarens synpunkt kommer i första hand, kan anses vara rimligt också från det företags synpunkt som tillhandahåller de samhällsomfattande tjänsterna, eftersom företaget har möjlighet att i enlighet med lagförslagets 94 § ansöka om statlig ersättning för de nettokostnader som orsakas av oskälig ekonomisk belastning på grund av samhällsomfattande tjänster.

Den föreslagna preciseringen motsvarar bättre direktivets artikel 7 om personer med funktionsnedsättning och deras särskilda behov samt definitionen av begreppet rimligt pris i artikel 9 i direktivet om samhällsomfattande tjänster, där det uttryckligen föreskrivs att användare med små inkomster och personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att använda samhällsomfattande tjänster.

Genom det föreslagna 1 mom. genomförs artiklarna 3.1, 4.1 och 4.3 i direktivet om samhällsomfattande tjänster. Genom paragrafens 2–4 mom. genomförs artiklarna 4.3 och 4.7 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

87 §. *Skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster för internetaccess-tjänster.* I denna paragraf föreskrivs om skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster för internetaccess-tjänster. Paragrafen motsvarar till innehållet kommunikationsmarknadslagens 60 c § 1–4 mom. (RP 150/2006 rd, RP 223/2008 rd och RP 238/2010 rd) till den del som de gäller skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster för ändamålsenliga internetanslutningar.

Det är skäl att precisera 1 mom. i den föreslagna paragrafen så att vad som är ett rimligt pris ska bedömas från en genomsnittsanvändares synpunkt. Detta förslag stämmer överens med ändringen i lagförslagets 85 § och motiveringen till den är sålunda tillämplig också på denna bestämmelse.

Genom den föreslagna paragrafens 1–3 mom. genomförs artiklarna 3.1 och 4.2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

88 §. *Övriga rättigheter och skyldigheter som avser tillhandahållande av abonnemang.* Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar sista meningen i kommunikationsmarknadslagens 60 c § 2 mom. (RP 150/2006 rd, RP 223/2008 rd och RP 238/2010 rd).

Det föreslagna 2 mom. motsvarar kommunikationsmarknadslagens 60 e § 1 och 2 mom. (RP 238/2010 rd och artikel 10 i direktivet om samhällsomfattande tjänster samt direktivets bilaga I, del A, punkt d).

Bestämmelserna i 3 mom. om rätten att vägra ingå avtal har ändrats så att en leverantör av samhällsomfattande tjänster har rätt att vägra ingå avtal med en abonnent om abonnenten har sådana obetalda, förfallna och ostridiga skulder hos någon annan leverantör av samhällsomfattande tjänster, som härstammar från användning av något annat av leverantörens abonnemang.

En leverantör av samhällsomfattande tjänster kunde tidigare inte vägra ingå avtal med en abonnent som hade obetalda, förfallna och ostridiga skulder hos någon annan leverantör av samhällsomfattande tjänster. En leverantör av samhällsomfattande tjänster kan i praktiken inte få reda på om en abonnent har sådana skulder hos en annan leverantör. Det kan också anses vara oskäligt att en leverantör av samhällsomfattande tjänster inte skulle

vara skyldig att tillhandahålla ett abonnemang för samhällsomfattande tjänster trots att abonnenten har obetalda, förfallna och ostridiga skulder hos något annat teleföretag. Däremot kan det anses vara skäligt att en leverantör av samhällsomfattande tjänster får vägra ingå avtal om ett abonnemang för samhällsomfattande tjänster i en situation där abonnenten har obetalda, förfallna och ostridiga skulder för användning av något annat av leverantörens abonnemang.

I kommunikationsmarknadslagen görs ingen skillnad mellan definitionerna av begreppen abonnent respektive användare. Med användare avses i den gällande lagen både användare och abonnent enligt detta lagförslag. I den föreslagna paragrafens 3 mom. används begreppet abonnent i enlighet med lagförslagets terminologi.

Den föreslagna paragrafens 3 mom. motsvarar till innehållet i övrigt 60 c § 5 mom. i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd, motiveringen till kommunikationsmarknadslagens 60 §). Den föreslagna regleringen står inte i strid med artikel 4 i direktivet om samhällsomfattande tjänster, som reglerar användares rätt till telefonabonnemang.

89 §. *Skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster som avser kontaktinformationstjänster.* Den föreslagna paragrafen är delvis baserad på kommunikationsmarknadslagens 56 och 57 § (RP 112/2002 rd).

Kontaktinformationstjänster omfattas för närvarande inte av skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Enligt kommunikationsmarknadslagens 56 och 57 § är teleföretag skyldiga att sörja för att alla har tillgång till allmänna och täckande nummer-tjänster och telefonkatalogtjänster till skäligt pris.

I fortsättningen ska kontaktinformations-tjänsterna omfattas av bestämmelserna om samhällsomfattande tjänster. Kommunikationsverkets uppgift är då att bedöma marknaden för kontaktinformationstjänster och deras riksomfattande täckning samt att vid behov i enlighet med 85 § utse ett företag till leverantör av samhällsomfattande tjänster även i fråga om kontaktinformationstjänster.

Det är viktigt att Kommunikationsverket också ser till att alla användare, inklusive personer med funktionsnedsättning, kan använda kontaktinformationstjänster. Kontaktinformationstjänster finns i allt större utsträckning att tillgå med hjälp av olika tekniska lösningar. I och med den snabba tekniska utvecklingen måste det säkerställas att också personer med funktionsnedsättning faktiskt kan utnyttja dessa tjänster.

Frågan om vad som enligt den föreslagna bestämmelsen ska anses vara ett rimligt pris för tjänsterna ska i enlighet med lagförslagets 86 § bedömas från användarens synpunkt. Vid bedömningen av priset beaktas vad som från en genomsnittsanvändares synpunkt kan anses vara ett rimligt pris samt driftskostnaderna för tjänsten. Dessutom kan man beakta kostnaderna för t.ex. produktion och upprätthållande av tjänsten.

Den föreslagna paragrafen sammanhänger också med lagförslagets 195 §. Till leverantör av samhällsomfattande tjänster kan när det är fråga om kontaktinformationstjänster emellertid utses också ett företag som levererar kontaktinformationstjänster, men som inte är ett teleföretag. Denna skyldighet kan sålunda åläggas även andra företag som levererar kontaktinformationstjänster än teleföretag.

Den föreslagna regleringen motsvarar bättre än de tidigare artiklarna 5 och 8 i direktivet om samhällsomfattande tjänster, där det föreskrivs att skyldighet att tillhandahålla telefonkatalogs- och nummerupplysningstjänster ska åläggas ett företag som utsetts till leverantör av samhällsomfattande tjänster.

90 §. Skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster som avser nättjänster. Denna paragraf motsvarar 60 d § i kommunikationsmarknadslagen (RP 223/2008 rd).

91 §. Leverantörens skyldighet att informera om sina samhällsomfattande skyldigheter samt att tillhandahålla samhällsomfattande produkter och tjänster. I denna nya paragraf föreskrivs om leverantörens skyldighet att informera om samhällsomfattande tjänster.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ska en leverantör av samhällsomfattande tjänster på ett ändamålsenligt sätt informera om sina skyldigheter att tillhandahålla sam-

hällsomfattande tjänster samt tillhandahålla samhällsomfattande produkter och tjänster. Den föreslagna bestämmelsen förutsätter aktivitet från det levererande företagets sida. Företaget ska i sin marknadsföringskommunikation beakta sina skyldigheter att leverera samhällsomfattande tjänster och produkter.

Leverantören kan välja ändamålsenliga metoder för informationen om sina skyldigheter och produkter. Leverantören ska dock se till att informationen om och tillhandahållandet av de samhällsomfattande tjänsterna genomförs så att användarna enkelt får reda på sina rättigheter när det gäller samhällsomfattande tjänster.

Informationen kan anses vara ändamålsenlig t.ex. då det på leverantörens internetsidor finns motsvarande uppgifter om samhällsomfattande produkter som om övriga tjänster. I dagens läge publicerar leverantörerna för samhällsomfattande tjänster endast knapphändig information om sina produkter och informationen är ofta svår att få tag på.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. ska en leverantör av samhällsomfattande tjänster offentliggöra information och material om de samhällsomfattande tjänster som den tillhandahåller, så att de är lättillgängliga för abonnenterna och användarna.

Informationsskyldigheten enligt denna paragraf skiljer från skyldigheten enligt lagförslagets 129, i vars 4 punkt det föreskrivs att teleföretag ska ge abonnenterna detaljerad information om produkter och tjänster som är riktade till personer med funktionsnedsättning. Informationsskyldigheten enligt lagförslagets 129 § sammanhänger med ändringar som avser produkter och tjänster. I denna paragraf föreskrivs det däremot om den allmänna skyldigheten att informera om samhällsomfattande skyldigheter och produkter.

Genom den föreslagna paragrafen genomförs artiklarna 3 och 21 i direktivet om samhällsomfattande tjänster samt punkt 4 i direktivets bilaga II där det föreskrivs om tillgången på samhällsomfattande tjänster samt om öppenhet och offentliggörande av uppgifter. Syftet med regleringen är att säkerställa att samhällsomfattande tjänster också i praktiken finns tillgängliga för användare och abonnenter samt att användarna och abonnenterna också de facto får information om

sina rättigheter i fråga om samhällsomfattande tjänster.

92 §. Övervakning av priserna på samhällsomfattande tjänster. Denna paragraf motsvarar kommunikationsmarknadslagens 60 § (RP 112/2002 rd, RP 150/2006 rd, RP 238/2010 rd och artikel 9.1 i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

93 §. Nettokostnaderna för samhällsomfattande tjänster. Denna paragraf motsvarar kommunikationsmarknadslagens 60 a § (RP 150/2006 rd, artiklarna 12 och 14.1 i direktivet om samhällsomfattande tjänster samt direktivets bilaga IV).

94 §. Ersättning av kostnaderna för samhällsomfattande tjänster. Denna paragraf motsvarar kommunikationsmarknadslagens 60 b § (RP 150/2006 rd, artikel 13 i direktivet om samhällsomfattande tjänster samt direktivets bilaga IV).

AVDELNING IV **Frekvenser och numrering**

13 kap. **Frekvensförvaltning**

95 §. Statsrådsförordning om frekvensanvändning och om en frekvensplan. Det föreslås att regleringen av frekvensförvaltningen förenklas. Enligt den föreslagna paragrafen ska de allmänna principerna för användning av frekvenser fastställas genom förordning av statsrådet. Paragrafens struktur har ändrats, men till innehållet stämmer den överens med radiolagens 6 § (RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd, RP 75/2004 rd, RP 179/2006 rd, RP 223/2008 rd, RP 238/2010 rd, auktorisationsdirektivets artikel 7.1 och ramdirektivets artiklar 9.3 och 9.4).

96 §. Av Kommunikationsverket meddelade föreskrifter om frekvensanvändningen. För att förenkla användningen av frekvenser föreslås det att Kommunikationsverket ska meddela föreskrifter om sådan detaljerad användning av frekvenser som avses i kommunikationsministeriets användningsplan för radiofrekvenser enligt radiolagens 6 a §.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. meddelar Kommunikationsverket föreskrifter bl.a. om användning av radiofrekvenser för olika ändamål. I föreskrifterna ska anges fre-

kvensområdes användningsändamål och de viktigaste radioegenskaper som en radioutrustning som använder ett visst frekvensområde ska uppfylla.

Kommunikationsverket får dessutom meddela närmare föreskrifter om sådana frekvensområden som avses i en statsrådsförordning enligt 95 § samt om användningen av frekvensområdena. Kommunikationsverkets rätt att meddela detaljerade föreskrifter gäller endast dessa i 95 § avsedda och i den frekvensplan som statsrådet fastställt angivna frekvensområden och användningen av dem. Sålunda får Kommunikationsverket meddela mer detaljerade föreskrifter om radiofrekvenser som avses i 95 § 3 mom. och är avsedda för koncessionspliktig televisionsverksamhet, om radiofrekvenser som är avsedda för televisions- och radionät för Rundradion Ab:s allmännyttiga televisions- och radionät och om största tillåtna sändningseffekter samt om radiofrekvenser och om sådana radiosändares läge som är avsedda för andra operatörers än Rundradion Ab:s användning.

Om det t.ex. för analog radioverksamhet kan anvisas nya frekvenser för vilka det på grund av befolkningstalet i det område som de täcker, de möjligheter till affärsverksamhet som de erbjuder och på grund av de potentiella aktörernas bristande intresse inte skulle vara ändamålsenligt att bevilja någon egen ny programkoncession, kan sådana frekvenser i enlighet med Kommunikationsverkets föreskrifter fogas till redan existerande frekvenshelheter med iakttagande av de förfaranden som föreskrivs i lagen.

Genom ändringen förenklas de förfaranden som gäller enskilda frekvenshelheter och detaljer i samband med dem. Exempelvis att bestämma den största tillåtna sändningseffekten för en radiosändare som används på en viss ort är till sin karaktär en teknisk åtgärd av ett sådant slag att ärendet lämpligen kan avgöras av Kommunikationsverket.

Paragrafens struktur har ändrats. Den motsvarar emellertid i fråga om den föreslagna paragrafens andra moment än 1 och 6 mom. till sitt innehåll radiolagens 6 b § (RP 238/2010 rd). Enligt den gällande radiolagens 6 b § kan Kommunikationsverket, i sådana situationer som avses i lagen, av grundad anledning för ett frekvensområde enligt

frekvensplanen tillåta också annan radiokommunikation än sådan som anges i dess användningsändamål. I den föreslagna lagens 6 mom. konstateras det att en grundad anledning är att främja gemensamt utnyttjande av radiofrekvenser.

Bristen på fria frekvenser gör det svårt att uppfylla de växande frekvensbehov som sammanhänger med en trådlös kommunikation. För att den ökande efterfrågan ska kunna tillgodoses krävs det innovationer för att effektivisera användningen av radiofrekvenserna. Gemensamt utnyttjande av frekvenser innebär att alla användare har rätt att utnyttja ett visst frekvensområde i enlighet med vissa avtalade förhållanden. Detta innebär i praktiken att frekvensresurser frigörs vilket ger nya användare tillträde till frekvenser.

Enligt den föreslagna paragrafens 6 mom. kan Kommunikationsverket t.ex. i syfte att främja gemensamt utnyttjande av radiofrekvenser för ett frekvensområde tillåta också annan radiokommunikation än sådan som det är avsett för, om radiokommunikationen inte begränsar frekvensområdets användning för dess primära ändamål och inte leder till störningar i den primära radiokommunikationen.

97 §. Särskilda bestämmelser om frekvensförvaltning. Denna paragrafs 1 mom. motsvarar radiolagens 2 § 2 mom. Paragrafens 2 mom. motsvarar radiolagens 14 § och paragrafens 3 mom. motsvarar radiolagens 26 § 5 punkt (RP 80/2001 rd).

14 kap. Numrering

Det föreslagna kapitlet motsvarar till innehållet kommunikationsmarknadslagens 46–48, 50 och 52–54 §. I kommunikationsmarknadslagens 51 § upphävs 4 mom. enligt vilket det teleföretag som ursprungligen gett det överförda numret och det teleföretag som tar emot numret svarar till hälften var för de samtalskostnader som eventuellt orsakas av överföringen. Bestämmelsen är onödig eftersom samtal styrs direkt till mottagarens nät och det då inte uppkommer sådana samtalskostnader som avses i bestämmelsen.

Det föreslås att också kommunikationsmarknadslagens 65 § ska upphävas. I bestämmelsen föreskrivs om teleföretags skyl-

dighet att förmedla samtal inom det europeiska nummerområdet. Bestämmelsen motsvarar artikel 27.2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster. EU har emellertid inte längre nyttjanderätt till det europeiska nummerområdet, vilket innebär att bestämmelsen inte längre har någon betydelse i praktiken.

98 §. Teleområden. Denna paragraf motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 46 § (RP 112/2002 rd och ramdirektivets artiklar 10.1, 10.2 och 10.3).

99 §. Av Kommunikationsverket meddelade föreskrifter om numrering. Denna paragraf motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 47 § (RP 112/2002 rd och ramdirektivets artikel 10).

100 §. Numreringsbeslut. Denna paragraf motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 48 § (RP 112/2002 rd och ramdirektivets artiklar 10.1, 10.2 och 10.3).

101 §. Återkallande av nyttjanderätten till nummer och prefix. Denna paragraf motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 50 § (RP 112/2002 rd, RP 81/2005 rd och auktorisationsdirektivets artiklar 10.2 och 10.5).

102 §. Nummerportabilitet. Denna paragraf motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 51 § (RP 112/2002 rd och RP 238/2010 rd samt artiklarna 30.1–4 i direktivet om samhällsomfattande tjänster). I paragrafen ersätts benämningen användare som används i kommunikationsmarknadslagen med benämningen abonnent. I det föreslagna 4 mom. avses bestämmelserna gälla förutom användare också abonnenter.

103 §. Tekniska föreskrifter om nummerportabilitet. Denna paragraf motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 52 § (RP 112/2002 rd).

104 §. Telekommunikation inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Denna paragraf motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 53 § (RP 112/2002 rd och artikel 28 i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

105 §. Allmänt utlandsprefix. Denna paragraf motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 54 § (RP 112/2002 rd och artikel 27.1 i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

AVDELNING V **Användares
och abonnenters rättigheter i
samband med kommunika-
tionstjänster**

I denna avdelning sammanställs i huvudsak de bestämmelser om användares, konsumenters och abonnenters rättigheter som ingår i kommunikationsmarknadslagen och i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Såsom beskrivs ovan i detaljmotiveringen till bestämmelserna där begreppen användare och abonnenter definieras, motsvarar dessa definitioner inte i alla avseenden definitionerna i de gällande lagarna. I lagförslaget avses med abonnent en juridisk eller fysisk person som för något annat ändamål än televerksamhet har ingått avtal om leverans av kommunikations- eller mervärdestjänster. Med användare avses däremot en fysisk person som använder kommunikations- eller mervärdestjänster utan att nödvändigtvis vara abonnent på dessa tjänster. Till följd av de ändringar som föreslås i definitionerna är det skäl att på motsvarande sätt göra ändringar i de begrepp som används i denna avdelning.

106 §. Tillämpningsområde och bestämmelsernas tvingande natur. Den föreslagna paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar kommunikationsmarknadslagens 83 a § (RP 150/2006 rd). De hänvisningar som ingår i den föreslagna paragrafens 2 mom. ändras så att de avser motsvarande bestämmelser i den föreslagna avdelningen som i kommunikationsmarknadslagens 83 a § 2 mom.

Avvikelse från bestämmelserna i den föreslagna avdelningen får inte genom avtal göras till nackdel för konsumenten. Med konsument avses i lagförslaget en fysisk person som använder tjänster huvudsakligen för något annat ändamål än för näringsverksamhet. Begreppet konsument motsvarar det begrepp som används i konsumentskyddslagens (38/1978) 1 kap 4 §.

Enligt 3 mom. i den föreslagna paragrafen ska bestämmelserna i 108, 112, 118, 119, 121, 122, 128 och 135 § inte tillämpas på kommunikationstjänster som tillhandahålls självständigt utan motprestation.

Med kommunikationstjänster som tillhandahålls självständigt utan motprestation avses kommunikationstjänster som inte utgör en

del av en avgiftsbelagd helhet av tjänster. Sådana kommunikationstjänster tillhandahålls ekonomiskt självständigt, oberoende och avgiftsfritt och de har inte sammankopplats med avgiftsbelagda kommunikationstjänster. Med dessa kommunikationstjänster avses inte heller s.k. gratistjänster som slagits ihop med avgiftsbelagda kommunikationstjänster, eller kommunikationstjänster vilkas utnyttjande förutsätter att användaren är betalande kund hos ett visst företag. Fristående tjänster som erbjuds mot motprestation är t.ex. gratis WLAN på offentliga platser eller gratis e-posttjänster.

Syftet med bestämmelsen är å andra sidan att underlätta regleringen av avtal om gratistjänster och att avgränsa också dessa tjänster utanför bestämmelserna för korrigerande av fel, rabatter och standardgottgörelse. Det är inte ändamålsenligt att de som tillhandahåller gratistjänster åläggs att betala ersättning till abonnenterna t.ex. för avbrott i tjänsten.

Det är emellertid rimligt att den som självständigt och utan motprestation tillhandahåller kommunikationstjänster i enlighet med principen om avtalsansvar ansvarar för skada av värdeslöshet som orsakats användare och att på tjänsterna tillämpas bestämmelserna om skyldighet att anmäla fel.

15 kap. **Avtal om kommunikations-
tjänster**

I detta kapitel föreskrivs bl.a. om de villkor, rättigheter och förpliktelser som är förknippade med avtal om kommunikationstjänster. Det är skäl att observera att de föreslagna bestämmelserna om sådana avtal inte gäller innehållstjänster. På konsumentavtal gällande innehållstjänster, exempelvis på avtal om betal-tv-kanaler, ska liksom för närvarande tillämpas konsumentskyddslagen (38/1978).

107 §. Avtalsvillkor och prislistor. Denna paragraf motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 66 § (RP 112/2002 rd, RP 231/2005 rd samt artikel 21 och bilaga 2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

Det föreslås att till paragrafens 1 mom. fogas ett tillägg om att avtalsvillkoren ska upprättas på ett klart och begripligt språk. Avsik-

ten är att understryka vikten av att avtalsvillkoren är begripliga för konsumenterna. För att säkerställa begripligheten kan det t.ex. vara skäl att informera konsumenterna om betydelsen av något visst avtalsvillkor. Extra information kan ges i vilken form som helst. I fråga om avtal som upprättas på internet kan kravet på tydlighet och begriplighet tillgodoses t.ex. genom särskilda fönster med tilläggsinformation. Sådan information kan ges t.ex. om vad som avses med att ett avtal är tidsbestämt. Själva avtalsvillkoren skulle sålunda inte läggas bakom tryckknappar, utan endast förtydligande tilläggsinformation om villkoren.

Den föreslagna paragrafens 2 mom. motsvarar kommunikationsmarknadslagens 66 § 2 mom. (RP 231/2005 rd).

Enligt den föreslagna paragrafen ska ett teleföretag inte längre sända standardvillkor och prislistor för kännedom till konsumentombudsmannen och Kommunikationsverket. Teleföretagen offentliggör standardavtalsvillkor som vid behov är lättillgängliga. Det är inte ändamålsenligt att sända in standardavtalsvillkor och prislistor.

108 §. Avtal om kommunikationstjänster. Denna paragraf motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 67 § (RP 112/2002 rd, RP 231/2005 rd, RP 272/2009 rd och RP 238/2010 rd samt artikel 20 i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs att avtal mellan teleföretaget och abonnenten om kommunikationstjänster ska ingås skriftligen. Enligt lagförslagets 181 § kan avtal ingås elektroniskt i stället för skriftligt om det elektroniska avtalets innehåll inte ensidigt kan ändras och att avtalet finns tillgängligt för parterna.

Enligt den gällande lagens 67 § 3 mom. 1 punkt ska ett teleföretag i avtalet nämna avtalens giltighetstid och om det eventuellt kan förnyas.

Det föreslås att i 2 mom. 1 punkten ska nämnas avtalets ikraftträdandedag. Detta ska tydligt framgå av avtalet. Ikraftträdandedagen kan anges antingen som ett datum eller som en ovillkorlig tidsgräns. Om en tidsgräns anges i avtalet ska det framgå antingen vilket datum avtalet senast träder i kraft eller en entydig tidpunkt från vilken ikraftträdandetid-

punktens tidsgräns räknas. En sådan tidpunkt kan vara t.ex. avtalets undertecknande. Om ett tidsbestämt avtal fortsätter att gälla tills vidare ska det av avtalet också framgå villkoren för tillsvidareavtalet.

Den föreslagna 2 mom. 2 punkten motsvarar kommunikationsmarknadslagens 67 § 3 mom. 2 punkt. Det föreslås emellertid att begreppet bredbandstjänster ersätts med begreppet internetaccessstjänster, vilket definieras i lagförslagets 3 §. Med de tjänsters egenskaper som avses i den föreslagna punkten kan avses också begränsningar som avser de tjänster som tillhandahålls samt sådana begränsningar av internetaccessstjänster som avses i 110 §.

Den föreslagna paragrafens 2 mom. 3–5 punkt motsvarar kommunikationsmarknadslagens 67 § 3 mom. 3–5 punkt.

Till följd av de ändringar som föreslås i begreppen abonnent och användare ska enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 6 punkt av avtalet framgå hur abonnenten ska informeras om ändringar i avtalsvillkoren. Motsvarande punkt i kommunikationsmarknadslagens 67 § gäller information till användaren.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 7 punkt ska det av avtalet framgå vilka rättigheter abonnenter och användare har om avtalsvillkoren ändras. Enligt kommunikationsmarknadslagens 67 § 3 mom. 7 punkt gäller bestämmelsen endast användare. Den föreslagna paragrafens 2 mom. 8 punkt motsvarar kommunikationsmarknadslagens 67 § 3 mom. 8 punkt.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 9 punkt ska liksom enligt den gällande kommunikationsmarknadslagens 67 § 3 mom. 9 punkt i stället för användarens rätt framgå abonnentens rätt att få veta hur fakturan är sammansatt.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 10 punkt ska det av avtalet framgå abonnentens rätt att framställa anmärkning mot tele-räkning. Motsvarande bestämmelse om användarens rätt ingår i 67 § 3 mom. 10 punkten i kommunikationsmarknadslagen.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs det att konsumenten har rätt att föra en tvist om avtalet till konsumenttvistenämnden för avgörande.

109 §. Giltighetstiden för avtal om kommunikationstjänster. Denna paragraf motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 70 a § (RP 238/2010 rd).

Det föreslås att bestämmelsen om konsumentens uppsägningsrätt i kommunikationsmarknadslagens 70 a § överförs till lagförslagets 116 § om uppsägning av avtal om kommunikationstjänster.

110 §. Nätneutralitet. I denna paragraf fastställs principen om nätneutralitet från användarens synpunkt, dvs. användarens rätt att fritt välja vilka tjänster och tillämpningar den vill använda via internet. I den gällande kommunikationsmarknadslagens 68 § föreskrivs om motsvarande princip.

Enligt principen om nätneutralitet får sålunda ett teleföretag som erbjuder internet-tjänster i princip inte begränsa trafiken till vissa adresser eller begränsa en viss typ av trafik.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs om de grunder på vilka ett teleföretag får begränsa trafiken. Avsikten är att förteckningen över begränsningsgrunderna ska vara uttömmande. Förteckningen motsvarar nuläget och nuvarande praxis.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkt hänvisas till lagförslagets 108 § 2 mom. 2 punkt. Det är fråga om situationer där man i ett avtal om kommunikationstjänster uttryckligen avtalat om begränsningar och begränsningarna utnyttjas i ett syfte som nämns i avtalet i fråga. I avtalet kan avtalas t.ex. om sådana förfaranden för administrering av trafiken som tryggar nätets användbarhet, men som inte nödvändigtvis är åtgärder som syftar till att värna om informations-säkerheten enligt lagförslagets 272 § eller till att undanröja störningar enligt lagförslagets 273 §.

Avtal kan ingås om begränsningar inom de ramar som nämns i 2 mom. Eventuella begränsningar ska anges så tydligt att konsumenten kan förstå dem. Internetaccess-tjänster kan sålunda produktifieras, dvs. kunderna kan t.ex. erbjudas anslutningshastigheter, men i enlighet med lagförslagets 108 § 2 mom. 2 punkt ska abonnenten informeras om eventuella begränsningar.

Användaren bör både i avtalsvillkoren och annars i tillräcklig utsträckning få begriplig

information om en internetanslutnings egenskaper. Viktiga egenskaper utöver anslutningens faktiska överföringshastighet är också anslutningens övriga egenskaper, exempelvis eventuella begränsningar som har betydelse för användningen av tjänsterna och tillämpningarna.

Användarnas tillgång till information tryggas enligt lagförslagets 108 § om innehållet i avtalsvillkor, dels av lagförslagets 129 § om teleföretags skyldighet att informera om vissa ändringar. Det är bl.a. fråga om att införa sådana förfaranden för trafikadministration som gäller kapacitetshantering. Sådana förfaranden måste naturligtvis vara baserade på avtal och de kan användas endast för avtalade ändamål. Tillgången till information tryggas vid behov också i enlighet med lagförslagets 130 § enligt vilken Kommunikationsverket kan besluta att ålägga teleföretag skyldighet att offentliggöra uppgifter om tjänsternas kvalitet. Om det i ett avtal om kommunikationstjänster tas in begränsande villkor under avtalets giltighetstid, ska villkoren naturligtvis uppfylla de förutsättningar som nämns i 2 mom. I lagförslagets 116 § föreskrivs om abonnentens uppsägningsrätt i situationer då det görs ändringar i avtalsvillkor.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 punkt får en leverantör av internetaccess-tjänster begränsa trafiken med stöd av en myndighets eller domstols beslut. Sådana beslut kan närmast vara baserade på annan lagstiftning, exempelvis upphovsrättslagstiftningen, men som sådana beslut som avses i punkten kan anses också beslut om undanröjande av störningar enligt lagförslagets 273 § eller 331 § eller beslut som avses i lagförslagets 110 § 4 mom.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 3 punkt får trafiken begränsas också för att värna om informations-säkerhet och undanröja störningar. I lagförslagets 243 och 244 § föreskrivs det om upprätthållande av informations-säkerheten, i 272 § föreskrivs om administrerings- och filtreringsåtgärder som är nödvändiga på grund av skadlig trafik och i lagförslagets 273 § om bortkoppling som en yttersta åtgärd. Typiskt för de säkerhetsåtgärder som det föreskrivs om i lagförslagets avdelning X är att de i regel är temporära.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 4 punkt kan ett teleföretag begränsa trafiken tekniskt för att upprätthålla internetaccess-tjänsternas och övriga kommunikationstjänsters funktion och kvalitet så som beskrivs i 243 och 244 §. Med övriga kommunikationstjänster avses tjänster som antingen ett teleföretag som tillhandahåller internetanslutningar eller ett annat teleföretag tillhandahåller utöver internetanslutningar. Sådana tjänster är t.ex. e-post, VOIP-samtal och snabbkommunikation. Dessutom används via internet i stor utsträckning tjänster som enligt den föreslagna lagstiftningen inte är kommunikationstjänster utan innehållstjänster av olika slag.

Att upprätthålla fungerande kommunikationstjänster är nödvändigt och enligt lagförslaget också teleföretagens skyldighet. Efter som upprätthållande av funktioner och kvalitet genom olika administrativa förfaranden kan komma till synes som begränsningar för användaren är det enligt lagförslagets 108 och 129 § nödvändigt att informera abonnenterna och användarna om de förfaranden som används för underhållet.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. uppställs för leverantörer av internetaccess-tjänster förutsättningar under vilka avtalsbaserade begränsningar när det gäller tjänsternas funktion och kvalitet kan genomföras. Begränsningar som avser internetaccess-tjänster ska genomföras på ett icke-diskriminerande sätt. Begränsningar får sålunda inte avse t.ex. tjänster som konkurrerar med tjänster som tillhandahålls av en leverantör av internetaccess-tjänster.

Enligt 1 punkten i det föreslagna momentet får begränsningar som avser användningen av internetaccess-tjänster inte vara sådana att de begränsar en ändamålsenlig användning av internetaccess-tjänsterna. Tjänsterna ska kunna användas för det avtalade ändamålet eller för ett sådant ändamål som användaren hade motiverad anledning att utgå ifrån på basis av de uppgifter som givits om tjänsterna och på basis av de tjänster som bjudits ut.

Enligt 2 punkten i det föreslagna momentet får eventuella begränsningar av internetaccess-tjänster inte hindra eller begränsa abonnentens eller användarens möjligheter att använda de tillämpningar och tjänster som

abonnenten eller användaren önskar. Syftet med bestämmelsen är att förhindra att användningen av tjänsterna begränsas såväl tekniskt som med andra metoder, t.ex. genom diskriminerande prissättning. Sådant förbudet diskriminering som avses i bestämmelsen är t.ex. att hindra anslutningar till konkurrerande tjänster eller att tillämpa en prissättningspraxis som innebär att användarna måste betala ett högre pris för användning av konkurrerande tjänster.

Enligt 3 punkten i det föreslagna momentet får begränsningarna inte dra ner internetaccess-tjänstens hastighet oskäligt mycket. Denna fråga ska bedömas separat med avseende på tjänster som fungerar med hela anslutningen respektive tjänster som fungerar med enskilda anslutningar.

Enligt det föreslagna momentet kan det inte godtas att abonnenten inte kan välja en internetanslutning som gör det möjligt att använda de tillämpningar och tjänster som abonnenten önskar eller att internetaccess-tjänstens hastighet dras ned oskäligt mycket. Nerdragningen kan gälla hela internetanslutningen eller de enskilda tillämpningar eller tjänster som används via den. Bedömningen av frågan om sänkning av en internetaccess-tjänsts eller andra tjänsters eller tillämpningars överföringshastighet är skäligen ska baseras på en jämförelse med andra jämförbara tjänster på marknaden samt på hur tjänsterna och tillämpningarna är användbara på marknaden.

Av den föreslagna paragrafens 5 mom. framgår principen att dessa i 3 mom. definierade internetanslutningars egenskaper och en eventuell nerdragning av deras hastighet ska granskas separat för varje tjänsteleverantör. Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. får Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om hur de begränsningar och förfaranden som avses i paragrafen ska bedömas och hur de ska utnyttjas för att trygga internetaccess-tjänsternas användbarhet och kvalitet.

Om abonnenterna trots konkurrensen på marknaden inte erbjuds internetanslutningar som är tillräckligt obegränsade, har myndigheten möjlighet att ingripa genom att främja produktionen av information om internetanslutningar eller genom att reglera de begränsningsförfaranden som står till buds.

Avsikten med bestämmelsen är att ge Kommunikationsverket rätt att ingripa i eventuella från användarens synpunkt oskäliga begränsningar som äventyrar internetanslutningarnas kvalitet och användbarhet. Till åtskillnad från de beslut som avses i den föreslagna paragrafens 4 mom. gäller föreskrifter som avses i den föreslagna paragrafens 3 mom. alltid en viss typ av verksamhet och sålunda alla de företag som bedriver denna typ av verksamhet. I och med att Kommunikationsverket ges möjlighet att besluta om bedömningen av begränsningarna kan Kommunikationsverket vid behov redan på förhand bestämma vilka egenskaper hos tjänsterna och vilka administrativa förfaranden som ska beaktas vid produktifieringen och administreringen av anslutningarna och som vid behov ska kunna användas för produktion av kompatibel information.

En förutsättning för att föreskrifter ska kunna meddelas om användning av begränsningar och förfaranden i samband med teleföretagens utbud av internetanslutningar är att ett ingripande är nödvändigt för att trygga de abonnenters behov som avses i 2 mom. Föreskrifterna ska alltid vara skäliga i förhållande till den nytta som kan åstadkommas genom dem samt i förhållande till de lagstadgade rättigheter eller skyldigheter som tryggas genom dem. Sannolikt räcker det med enbart ett förtydligande av regleringen för att förhindra användning av oskäliga begränsningar.

Kommunikationsverket kan i detta sammanhang också såsom nämns i lagförslagets 303 § sträva efter att främja branschens självreglering eller gemensamma reglering.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. kan Kommunikationsverket besluta ålägga leverantörer av internetaccess-tjänster att vidta åtgärder som är nödvändiga för att förebygga olägenheter eller att avhålla sig från att använda förfaranden och begränsningar som medför sådana olägenheter som avses i den föreslagna paragrafens 2 mom.

Beslut enligt det föreslagna momentet kan avse ett eller flera teleföretag. Det kan vara motiverat att ge beslut endast i situationer där i 2 mom. avsedda abonnenters behov är klart äventyrade, exempelvis regionalt, och saken

inte kan rättas till på något annat sätt. Beslutet kan gälla tills vidare eller för viss tid.

Enligt den föreslagna paragrafens 5 mom. ska Kommunikationsverket då det meddelar föreskrifter och beslut beakta de internetaccess-tjänsters allmänna kvalitet, priser och egenskaper som erbjuds användarna. Härmed avses att vid bedömningen ska beaktas den tekniska utvecklingen och tjänsternas utveckling samt om möjligt göras en helhetsbedömning av vilka egenskaper abonnenterna skäligen ska kunna välja mellan i fråga om internetabonnemang.

111 §. Nyttjanderätt till fastigheters och byggnaders interna nät. Denna paragraf motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 69 a § (RP 238/2010 rd).

I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs det att för att trygga abonnentens valfrihet är bostadsaktiebolag, fastighetsaktiebolag och med dem jämförbara aktörer som äger eller administrerar en fastighets interna eller flera fastigheters gemensamma fasta kommunikationsnät som är kopplat till ett allmänt kommunikationsnät skyldiga att på icke-diskriminerande villkor ge det teleföretag som abonnenten har valt nyttjanderätt till en icke-upptagen del av fastighetens eller fastighetsgruppens interna kommunikationsnät för förmedling av kommunikationstjänster till abonnentens terminalutrustning inom fastigheten. Den föreslagna regleringen skiljer sig från kommunikationsmarknadslagens 69 a § 1 mom. i det avseendet att enligt den gällande lagen är det Kommunikationsverket som ålägger skyldigheten i fråga. Den föreslagna ändringen innebär att abonnentens valfrihet blir bättre tryggad.

112 §. Limit, förhandsbetalning och säkerhet. Denna paragraf motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 61 §. Det föreslås att paragrafens moment byter plats och att bestämmelsen i 1 mom. ska gälla teleföretagets och konsumentens rätt att fastställa en limit. Ändringen behövs för att teleföretaget och konsumenten ska kunna skydda sig mot risker (RP 112/2002 rd och RP 231/2005 rd samt bilaga 1, del A, punkt c i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

113 §. Bindningsavtal. Denna paragraf motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 70 § (RP 112/2002 rd, RP

81/2005 rd, RP 109/2008 rd och RP 238/2010 rd).

Det föreslås inte att kommunikationsmarknadslagens 70 § 2 mom. ska tas in i den nya lagen. Enligt momentet förbjuds bindningsavtal i samband med GSM-mobilnätsanslutningar, om det inte är fråga om bindning mellan en anslutning och en bordstelefon, en larmtelefon eller någon annan motsvarande telefon i GSM-mobilnätet som används för ett annat syfte än en sedvanlig mobiltelefon. På grund av den tekniska utvecklingen finns det inte längre något behov av en sådan bestämmelse.

Det föreslås att det i lagförslagets 116 § om uppsägning av avtal om kommunikationstjänster tas in motsvarande bestämmelse som i kommunikationsmarknadslagens 70 § 4 mom. om uppsägning.

Den föreslagna paragrafens 3 mom. motsvarar kommunikationsmarknadslagens 70 § 5 mom. Den gällande bestämmelsen innebär att spärrens giltighet i onödan förlängs med ytterligare två veckor efter att avtalet upphört att gälla. Enligt det föreslagna momentet ska spärren på konsumentens begäran hävas omedelbart då abonnemanget upphör. Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra användning av terminalutrustning med ett annat teleföretags abonnemang så snart avtalet upphört att gälla, under förutsättning att konsumenten har bett att spärren ska hävas inom en skälig tid innan avtalet upphör att gälla.

114 §. *Ändring av avtal.* Denna paragraf motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 71 § (RP 112/2002 rd, RP 231/2005 rd och RP 238/2010 rd samt artikel 20 i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

Det föreslås inte att det i lagförslaget ska tas in kommunikationsmarknadslagens 71 § 1 mom. 3 punkt enligt vilken ett teleföretag av annan särskild anledning till nackdel för konsumenten får ändra avgifter och andra avtalsvillkor enligt ett avtal om kommunikationstjänster som gäller tills vidare, om det har skett väsentliga förändringar i förhållandena. Tidigare ansågs det att den ovan nämnda generalklausulen behövdes eftersom avtalen i allmänhet gällde under en lång tid och det därför kunde föreligga motiverade skäl att ändra avtalsvillkoren. På en konkurrensut-

satt marknad är förändrade förhållanden dock inte ett godtagbart skäl att ändra avtal. Ett teleföretag kunde enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkt till nackdel för konsumenten göra ändringar gällande avgifter och andra villkor i avtal som är i kraft tills vidare, förutsatt att möjligheten att göra ändringar uttryckligen nämns i avtalsvillkoren. Det förutsätts då också att avtalets innehåll som en helhet inte väsentligen ändras.

Det föreslås att bestämmelsen om uppsägning i den gällande kommunikationsmarknadslagens 71 § 4 mom. överförs till lagförslagets 116 § som gäller uppsägning om avtal om kommunikationstjänster.

Den föreslagna paragrafens 4 mom. motsvarar kommunikationsmarknadslagens 71 § 5 mom. I det föreslagna momentet föreskrivs emellertid om abonnenter i stället för om användare, av den anledning som nämns ovan. Dessutom föreslås det att grunden för ändringarna ska nämnas.

115 §. *Stängning och begränsning av användningen av kommunikationstjänster.* Denna paragraf motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 73 § (RP 112/2002 rd och RP 231/2005 rd samt bilaga 1 del A, punkt e i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

Kommunikationsmarknadslagens 73 § om stängning och begränsning av användningen av kommunikationstjänster gäller endast telefonnätsabonnemang. Genom den föreslagna bestämmelsen utsträcks möjligheten till att gälla alla kommunikationstjänster.

Enligt den föreslagna paragrafens nya 5 mom. har ett teleföretag rätt att vägra koppla upp samtal eller att annars spärra användningen av en kommunikationstjänst vars uppenbara avsikt är att sträva efter orättmätig ekonomisk vinning och att lägga till avgifter på abonnenternas fakturor för kommunikationstjänster.

Uppkoppling av samtal och annat tillträde till tjänster kan med stöd av bestämmelsen förhindras endast när det är fråga om sådana bedrägliga tjänster som innebär att avgifter tas ut av abonnenterna. Den föreslagna bestämmelsen behövs för att teleföretagen ska kunna förhindra att avgifter för användning av bedrägliga tjänster läggs på abonnenternas fakturor.

Enligt den föreslagna paragrafens nya 6 mom. ska det som i paragrafen föreskrivs om teleföretags rätt att förhindra användningen av kommunikationstjänster inte begränsa ett teleföretags skyldighet att hindra användningen av en kommunikationstjänst med stöd av en behörig myndighets eller domstols beslut.

116 §. Uppsägning av avtal. I denna paragraf sammanslås de bestämmelser om uppsägning av avtal som ingår i kommunikationsmarknadslagens 70, 70 a, 71 och 75 § (RP 112/2002 rd, RP 81/2005 rd, RP 109/2008 rd och RP 238/2010 rd).

Det föreslås att regleringen ändras så att den gäller abonnentens uppsägningsrätt i stället för, såsom i kommunikationsmarknadslagen, användarens uppsägningsrätt.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. har abonnenten inte rätt att säga upp ett visstidsavtal om kommunikationstjänster om ändringen av avtalsvillkor beror på ändringar i skattelagstiftningen. Åtgärder som vidtas inom statsförvaltningen och som ligger utanför teleföretagens påverkningsmöjligheter, exempelvis moms-förhöjningar som läggs på priserna, ger inte abonnenten rätt att säga upp ett visstidsavtal. Regleringen gäller lagstiftningsändringar som direkt påverkar priserna, exempelvis ändringar som gäller moms-förhöjningar.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. ska ett teleföretag skriftligen säga upp avtal om kommunikationstjänster. Teleföretaget ska då iaktta det uppsägningsförfarande som avses i lagförslagets 108 § 3 mom. 4 punkt, enligt vilket också avtalets uppsägningstid bestäms.

117 §. Hävning av avtal. I denna paragraf föreslås en sammanslagning av kommunikationsmarknadslagens 67 h och 75 § om hävning av avtal (RP 112/2002 rd och RP 231/2005 rd). Det föreslås att regleringen ändras så att den gäller abonnentens hävningsrätt i stället för som enligt kommunikationsmarknadslagen användarens hävningsrätt, samt hävning av avtal om kommunikationstjänster i stället för hävning av abonnemangsavtal.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. får abonnenten häva avtalet muntligen eller skriftligen.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 2 punkt har ett teleföretag rätt att häva ett avtal om kommunikationstjänster också då abonnenten har fått en sådan dom som nämns i bestämmelsen. Gärningen kan begås med hjälp av en kommunikationstjänst.

118 §. Dröjsmål vid leverans av kommunikationstjänster och rätt att hålla inne betalning. Denna paragraf motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 67 a § (RP 231/2005 rd).

Det föreslås att man till vissa delar vid sidan av eller i stället för ordet användare, som finns i kommunikationsmarknadslagen, använder ordet abonnent.

119 §. Standardersättning. Denna paragraf motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 67 b § (RP 231/2005 rd och RP 272/2009 rd). Det föreslås att ordet användare, som finns i kommunikationsmarknadslagen, ersätts med ordet abonnent.

120 §. Fel i leveransen av kommunikationstjänster. Det föreslås att i denna paragraf sammanställs kommunikationsmarknadslagens 67 d och 72 §, dvs. bestämmelserna om fel i leverans (RP 112/2002 rd och RP 231/2005 rd). Målet är att förtydliga nuläget så att en och samma bestämmelse ska gälla alla fel i leveranser av kommunikationstjänster.

Det föreslagna 1 mom. motsvarar till innehållet kommunikationsmarknadslagens 67 d §.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. förtydligas tillämpningen av bestämmelsen om fel i leverans i situationer där avbrottet i en tjänst beror på underhålls- och byggnadsarbeten i kommunikationsnätet eller åtgärder som har att göra med informationssäkerheten. I kommunikationsmarknadslagens 72 § 2 och 3 mom. föreskrivs om ersättningar för underhålls- och byggnadsarbeten samt för informationssäkerhetsåtgärder som pågår i över 48 timmar. Det föreslås att dessa bestämmelser om särskild gottgörelse och ersättning slopas i syfte att förtydliga regleringen. Samtidigt begränsas teleföretagens rätt att avbryta leveransen av kommunikationstjänster på grund av nödvändiga underhålls- och byggnadsarbeten samt informationssäkerhetsåtgärder utan felansvar till högst 24 timmar per kalendermånad.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. ska som fel i leveransen inte anses en situation där teleföretaget utför planerade reparations- och servicearbeten eller vidtar sådana åtgärder i ett kommunikationsnät som har samband med informationssäkerheten. I bestämmelsen avses situationer där teleföretag utför på förhand planerade reparations- och underhållsarbeten eller informationssäkerhetsåtgärder som är nödvändiga för att säkerställa fungerande och säkra kommunikationstjänster. Bestämmelserna om fel i leveransen ska inte tillämpas på planerade avbrott då användarna på förhand har underrättats om saken och avbrotten sammanlagt inte varar över 24 timmar per kalendermånad. Eftersom sådana avbrott inte ska betraktas som fel i kommunikationstjänster har användarna och abonnenterna inte heller rätt att kräva prisnedsättning för avbrotten eller standardgottgörelse i enlighet med 122 §. Bestämmelsen ska inte heller tillämpas på överraskande och plötsliga reparationsarbeten eller på avbrott som beror på informationssäkerhetsåtgärder och som användarna inte så effektivt som bestämmelsen förutsätter har informerats om på förhand. Sådana avbrott kan bero t.ex. på reparationsarbeten efter stormskador eller på driftstörningar som orsakats av avbrott i elförsörjningen eller t.ex. på situationer där det skett kabelbrott till följd av VVS- eller vägarbeten. Situationer av det slaget bedöms i princip som fel i kommunikationstjänster, vilket innebär att det kan bli fråga om sådana påföljder för avbrottet som avses i lagförslaget 123 §.

121 §. Rättelse av fel. Denna paragraf motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 67 e § (RP 272/2009 rd).

Enligt den föreslagna paragrafen ska ordet användare, som finns i kommunikationsmarknadslagen, ersättas med ordet abonnent.

122 §. Prisavdrag och standardgottgörelse. Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 67 f § (RP 231/2005 rd och RP 272/2009 rd).

Enligt den föreslagna paragrafen ska ordet användare, som finns i kommunikationsmarknadslagen, ersättas med ordet abonnent.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. har en abonnent som lidit skada av ett avbrott

inte rätt till standardgottgörelse om teleföretaget visar att dröjsmålet orsakats av ett hinder som ligger utanför teleföretagets kontroll. Det kan vara fråga om en sådan situation t.ex. då avbrottet beror på ett kabelfel som orsakats av VVS- eller vägarbeten. Det kan också bli fråga om standardgottgörelse i situationer där orsaken till ett leveransavbrott är störning i elförsörjningen till följd av stormskador. Teleföretagen är skyldiga att i enlighet med denna lag och Kommunikationsverkets föreskrifter ha beredskap för störningar i elförsörjningen som drabbar kommunikationsnäten. Stormskador orsakar emellertid ibland sådana störningar i elförsörjningen som pågår en längre tid än teleföretagen måste ha beredskap för. Som ett övermäktigt hinder betraktas sålunda t.ex. avbrott som beror på störningar i elförsörjningen orsakade av t.ex. stormskador, om teleföretaget visar att det haft sådan beredskap för störningar som avses i lagstiftningen och i Kommunikationsverkets föreskrifter. Användarna av tjänsterna har då inte rätt till standardgottgörelse på grund av avbrottet. Det är emellertid då fråga om ett fel i kommunikationstjänsten vilket innebär att abonnenten har rätt till prisnedsättning som motsvarar avbrottet.

123 §. Skadeståndsskyldighet. Det föreslås att i denna paragraf sammanläs skadeståndsbestämmelserna i kommunikationsmarknadslagens 67 c och 67 g § (RP 331/2005 rd).

Det föreslås att det i paragrafen i stället för ordet användare, som finns i kommunikationsmarknadslagen, används ordet abonnent.

124 §. Anmälningsskyldighet vid fel eller dröjsmål. Denna paragraf motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 67 i § (RP 231/2005 rd).

Det föreslås att det i paragrafen i stället för ordet användare, som finns i kommunikationsmarknadslagen, används ordet abonnent.

125 §. Obehörig användning av kommunikationstjänster. Det föreslås att i denna paragraf sammanställs kommunikationsmarknadslagens 76 och 79 a § (RP 112/2002 rd, RP 231/2005 rd och RP 169/2009 rd).

Den föreslagna paragrafens 1 mom. utvidgas till att gälla abonnenter, utöver de aktörer som nämns i kommunikationsmarknadslagens 76 §. Dessutom föreslås det att i para-

grafen används benämningen abonnent i stället för benämningarna konsument och användare, som finns i kommunikationsmarknadslagen. I fråga om de ansvarsförhållanden som föreslås i paragrafen har det ansetts vara skäl att utsträcka regleringen till att i stället för konsumenter gälla också abonnenter, i synnerhet med beaktande av småföretagares, t.ex. frisersalongsföretagares ställning. Enligt den föreslagna paragrafen är det också i stället för abonnemang och telefoner som nämns i kommunikationsmarknadslagen fråga om kommunikationstjänster över huvud taget samt i stället för mobiltelefoner eller smartkort för mobiltelefoner fråga om utrustning som används för administrering av kommunikationstjänster.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. är ett teleföretag skyldigt att stänga en kommunikationstjänst omedelbart efter att ha fått en anmälan som avses i 3 mom.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. svarar abonnenten för obehörig användning av en kommunikationstjänst endast om den omständigheten att utrustningen försvunnit, obehörigen innehas av någon annan eller används obehörigen beror på sådan vårdslöshet hos abonnenten eller användaren som inte är ringa.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. ansvarar abonnenten inte för obehörig användning av en kommunikationstjänst om kommunikationstjänsten har använts efter det att abonnenten eller användaren har anmält till teleföretaget att kommunikationstjänsten eller utrustning som är avsedd för administrering av kommunikationstjänsten har försvunnit eller obehörigen innehas eller används av någon annan.

126 §. Öppnande av stängd kommunikationstjänst. Denna paragraf motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 74 § (RP 112/2002 rd och RP 231/2005 rd).

Enligt den föreslagna paragrafen ska regleringen i stället för abonnemang som avses i kommunikationsmarknadslagen gälla kommunikationstjänster och det ska också vara möjligt att öppna ett abonnemang som stängts med stöd av 125 §.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. ersätts benämningen användare, som används i

kommunikationsmarknadslagen, med benämningen abonnent.

127 §. Teleföretags skyldighet att begränsa användningen av kommunikationstjänster. Paragrafens 1 mom. motsvarar i huvudsak kommunikationsmarknadslagens 77 § (RP 112/2002 rd).

Den gällande lagen gäller enbart tjänster som tillhandahålls via fasta telefonabonnemang. Den föreslagna paragrafen gäller alla kommunikationstjänster som tillhandahålls med användning av nät eller nätdelar som tillhör ett annat teleföretag.

128 §. Teleföretags, tjänsteleverantörers och säljares solidariska ansvar. Enligt denna nya paragraf har teleföretag och näringsidkare solidariskt ansvar på motsvarande sätt som kreditgivare och säljare eller tjänsteleverantörer enligt konsumentskyddslagens 7 kap. 39 §.

Den föreslagna regleringen ska i fråga om teleföretag tillämpas då en konsument betalar för varor eller tjänster som levererats av en näringsidkare med en mobiltelefon och avgiften tas ut i samband med telefonräkningen. Det är möjligt att med mobiltelefon betala för nyttigheter också i butiker och nätbutiker. Med mobiltelefon kan man betala också masskommunikationsbiljetter, parkeringsavgifter och andra tjänster. Avsikten är att den föreslagna bestämmelsen ska gälla alla betalningar för konsumtionsnyttigheter som görs med mobiltelefon.

Teleföretag och kreditkorts företag kan jämföras med varandra i det avseendet att båda får inkomster genom att de är betalningsförmedlare mellan konsumenter och nyttighetssäljare eller tjänsteleverantörer. Mobilabonnemanget fungerar då som ett betalningsmedel, i likhet med ett kreditkort, och borde sålunda i fråga om ansvaret regleras på samma sätt som kreditkort. Detta har ansetts nödvändigt med tanke på konsumentskyddet.

I 1 mom. föreslås det att en konsument som på grund av avtalsbrott från näringsidkarens sida har rätt att hålla inne betalningen eller att få återbetalning på priset, skadestånd eller annan penningprestation av näringsidkaren, ska ha denna rätt också gentemot det teleföretag som har fakturerat konsumenten för konsumtionsnyttigheten. Teleföretaget är dock inte skyldigt att till konsumenten betala

mer än vad teleföretaget har fått av konsumenten i form av avgifter.

I 2 mom. föreslås det att om leveransen av en tjänst avbryts eller om ett avtal om en konsumtionsnyttighet mellan näringsidkaren och konsumenten hävs, får konsumenten åberopa återbetalning av en avgift som betalades innan tjänsten avbröts eller avtalet hävdes också av det företag som fakturerat för varan eller tjänsten.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. har ett teleföretag som har betalat till en konsument enligt denna paragraf rätt att återfå det betalda beloppet av näringsidkaren eller av det teleföretag som har ingått avtal med näringsidkaren.

129 §. Information om vissa ändringar. Denna paragraf motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 81 § (RP 112/2002 rd och RP 238/2010 rd samt artikel 21.3 b, d och f i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

I den föreslagna paragrafens 1 mom. har kommunikationsmarknadslagens benämning användare bytts ut mot benämningen abonnent.

I lagförslagets 91 § föreskrivs om skyldigheten att informera om samhällsomfattande produkter och tjänster.

130 §. Skyldighet att offentliggöra kvalitetsinformation. Denna paragraf motsvarar kommunikationsmarknadslagens 82 § (RP 112/2002 rd, RP 81/2005 rd och RP 238/2010 rd samt artikel 22 och bilaga III i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

16 kap. **Särskilda bestämmelser om allmänna telefonitjänster**

131 §. Automatisk omstyrning av samtal. Denna paragraf motsvarar i sak 23 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och artikel 11 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation).

I den föreslagna paragrafen byts benämningen användare som används i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation ut mot benämningen abonnent.

132 §. Identifiering av abonnemang. I denna paragraf sammanställs 22 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP

125/2003 och artikel 8 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation) och kommunikationsmarknadslagens 64 § (RP 112/2002 och artikel 29 i direktivet om samhällsomfattande tjänster samt direktivets bilaga I del B punkt b).

133 §. Rätt att få information om avgiften. Denna paragraf motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 64 a § (RP 109/2008 rd och bilaga 1 del A, punkt g i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

I den föreslagna paragrafen har benämningen användare bytts ut mot benämningen abonnent.

134 §. Specificering av fakturor och specificering per uppkoppling. Det föreslås att i denna paragraf sammanställs kommunikationsmarknadslagens 80 § och 24 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Bestämmelsernas sakinhåll blir oförändrat, men de bestämmelser som ska tillämpas på den faktura som ges abonnenten, den specificering som ges abonnenten och den specificering som ges användaren sammanställs i förslaget till egna moment.

Till lagförslagets 1 mom. fogas en ny 8 punkt enligt vilken sådana betaltjänster som avses i den föreslagna paragrafens 2 mom. uttryckligen ska specificeras på fakturan (RP 112/2002 rd, RP 125/2003 rd och RP 144/2011 rd).

135 §. Rätt att begränsa användningen av ett abonnemang till mottagning av annat än kommunikationstjänster. Det föreslås att i denna paragraf sammanställs kommunikationsmarknadslagens 78 och 79 § (RP 112/2002 rd och RP 238/2010 rd samt bilaga 1, del A, punkt b och e i direktivet om samhällsomfattande tjänster). Det föreslås att man i paragrafen i stället för kommunikationsmarknadslagens benämning användare inför benämningen abonnent.

Det föreslås att paragrafens 3 mom. ändras. I momentets 1 punkt föreskrivs att användningen av en tjänst kan spärras om abonnenten har en obetald faktura. Enligt momentets nya 2 punkt har ett teleföretag rätt att spärra användningen av en annan tjänst än en kommunikationstjänst om abonnenten överskrider den limit som avses i 112 §. Enligt momentets 3 punkt kan användningen av en annan tjänst än en kommunikationstjänst spärras

ras också om det är nödvändigt för att förhindra missbruk eller skador. I praktiken kan en sådan situation uppkomma om en enskild betalteletjänst leder till att abonnenten påförs en exceptionellt stor avgift.

Enligt den föreslagna paragrafens nya 4 mom. ska teleföretaget utan dröjsmål underätta abonnenten om en sådan spärrning som avses i 3 mom. Meddelandet ska i allmänhet göras innan andra tjänster än kommunikationstjänster spärras.

Enligt den föreslagna paragrafens 5 mom. har teleföretaget rätt att vägra koppla upp samtal eller att annars spärra användningen av en sådan annan tjänst än en kommunikationstjänst vars uppenbara syfte är att sträva efter orättmätig ekonomisk vinning och som medför avgifter för abonnenten.

Uppkoppling av samtal och annat tillträde kan enligt bestämmelsen spärras endast när det är fråga om bedrägliga tjänster som är avgiftsbelagda för abonnenterna. Den föreslagna bestämmelsen om möjligheten att spärra användningen behövs för att teleföretag ska kunna förhindra att det på abonnenternas fakturor läggs till avgifter för användning av bedrägliga tjänster.

AVDELNING VI **Kommunikationens konfidentialitet samt integritetsskydd**

Bestämmelserna om kommunikationens konfidentialitet och integritetsskydd har ett omfattande tillämpningsområde när det är fråga om elektronisk kommunikation och behandling av förmedlingsuppgifter. Såsom konstateras i den gällande lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation ska personuppgiftslagen (523/1999) tillämpas som allmän lag när det gäller behandling av personuppgifter. Dessutom finns det i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) specialbestämmelser om arbetslivet.

Denna avdelning som innehåller bestämmelser om kommunikationens konfidentialitet och integritetsskydd motsvarar 2, 3 och 4 kap. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation, med det tillägget att bestämmelserna utsträcks till att gälla också andra förmedlare av kommunikation än teleföretag, sammanslutningsabbonenter och till-

handahållare av mervärdestjänster. Det bör observeras att direktivet om integritet och elektronisk kommunikation gäller endast teleföretag. Det föreslås att det i lagen tas in också de bestämmelser om radiokommunikationens konfidentiella natur som ingår i 37 § i lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar.

Det föreslås att begreppet identifieringsuppgift byts ut mot det motsvarande begreppet förmedlingsuppgifter. Begreppet identifieringsuppgifter sammanblandas i allmänspråket ofta med identifiering i betydelsen behörighetskontroll. Definitionen av begreppet förmedlingsuppgifter beskriver också på ett bättre sätt att informationen har samband med förmedling av kommunikation.

Vidare föreslås att det finska begreppet paikkatieto och ersätts med sijaintitieto. Ordet paikkatieto uppfattas på finska ha en mera vidsträckt betydelse än begreppet sijaintitieto. Paikkatieto kan utöver läget avse också någon annan egenskap som kan sammankopplas med en plats.

Det föreslås inte att 4 § 3 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation ska överföras till informationssamhällsbalken. Bestämmelsen gäller identifieringsuppgifter som inlämnas genom att man bläddrat i webbsidor. Förmedlingsuppgifter som inflyter genom bläddring i webbsidor är med stöd av den föreslagna paragrafens 1 mom. från kommunikationsförmedlarnas synpunkt konfidentiella utan någon särskild bestämmelse. De som upprätthåller webbsidor behandlar kommunikationen i egenskap av den andra parten. I personuppgiftslagen föreskrivs om behandling av information som insamlats av en kommunikationspart och som beskriver en fysisk person.

17 kap. **Behandling av elektroniska meddelanden och förmedlingsuppgifter**

136 §. *Kommunikationens och förmedlingsuppgifternas konfidentialitet.* I denna paragraf föreskrivs om den elektroniska kommunikationens konfidentialitet samt om vem som har rätt att i en given situation behandla meddelanden och förmedlingsuppgifter.

Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar till innehållet 8 § 1 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Bestämmelsen som är avsedd att vara informativ behövs eftersom en betydande del av de tolkningsoklarheter som råder i fråga om elektronisk kommunikation beror på felbedömning av de befogenheter som står till förfogande. Den bakomliggande orsaken till tolkningsoklarheterna har ofta varit att grunderna för behandling av de identifieringsuppgifter (förmedlingsuppgifter) som definieras i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation har ansetts vara onödigt snäva med tanke på vidtagande av nödvändiga åtgärder. Vid bedömningen har man dock inte alltid beaktat att den som agerar i en situation ofta är en kommunikationspart.

Med kommunikationspart avses avsändaren av ett meddelande och den som meddelandet är avsett för. Parten kan vara antingen en fysisk person eller en juridisk person. Parter kan sålunda vara t.ex. fysiska personer, företag och arbetsgivare samt upprätthållare av internetidor och andra nättjänster.

Ett typiskt exempel på kommunikation mellan parter är att två fysiska personer till varandra sänder meddelanden om privata angelägenheter. Kommunikationsparter är då både den som sänder ett meddelande och den som tar emot meddelandet. Situationen är densamma också om ett meddelande som gäller privata angelägenheter sänds till mottagaren med användning av en kommunikationstjänst som arbetsgivaren tillhandahåller.

Ett annat typiskt exempel på tvåpartskommunikation är kommunikation mellan en fysisk person och ett företag eller en organisation. Då en fysisk person besöker t.ex. ett företags hemsidor är det fråga om kommunikation mellan den fysiska personen och företaget. Ett exempel som beskriver kommunikation mellan en fysisk person och ett företag är också att den fysiska personen riktar ett meddelande uttryckligen till företaget och att meddelandet inte riktar sig till någon enskild representant för företaget. Det kan t.ex. vara fråga om en offertbegäran som sänds till beställningar@företag.fi.

Det är fråga om kommunikation mellan en fysisk person och ett företag också i en situation där en anställd kommer till arbetsplatsen

och stämplar in. Stämpningsmaskinen skickar informationen till en registreringsserver. Parter i kommunikationen är arbetstagaren som stämplar in sig och företaget som tar emot informationen. Trots att informationsinnehållet i det meddelande som förmedlas kan anses vara litet, skyddas meddelandet mot obehöriga åtgärder från utomstående.

Också då en person t.ex. loggar in på internet är det fråga om kommunikation mellan parter. När det är fråga om egentlig inloggning till en tjänst är kommunikationsparterna inloggaren och tjänsteleverantören.

Om tjänsteleverantören däremot erbjuder förmedling av meddelanden antar tjänsteleverantören rollen av förmedlare, dvs. tredje part i förhållande till de meddelanden som inom ramen för tjänsten efter inloggningen har sänts med utnyttjande av tjänsten. Sådan kommunikation mellan övriga parter som sker efter inloggningen kan behandlas endast på de grunder som anges i lagen.

När det gäller diskussionsforum som är öppna för alla är parterna, t.ex. i likhet med dagstidningarnas insändarspalter, meddelandets avsändare och en tjänsteleverantör som publicerar meddelandet för allmänheten.

Sociala medier av typen Facebook placerar sig i gränzonen mellan de exempel som beskrivs ovan. Sådana sociala medier ger sina användare möjlighet att kommunicera med en avgränsad eller för alla öppen krets. I sådana situationer måste tjänsteleverantörens förhållande till själva kommunikationen bedömas från fall till fall.

Det är inte heller nödvändigt att kommunikationen alltid involverar två parter. En part kan också sända meddelanden till sig själv. Intern kommunikation som också kan kallas informations- eller dataöverföring, är det med lagförslaget som utgångspunkt fråga om t.ex. då en butiks kassaapparat via ett allmänt kommunikationsnät sänder försäljningsdata om en viss produkt till centrallagret.

Exemplen visar att en transaktion från användarens synpunkt kan omfatta flera separata transaktioner och parter. Frågan aktualiseras ofta vid bedömning av grunden för behandling av förmedlingsuppgifter i samband med ett meddelande som sänts till ett diskussionsforum. Tekniskt sett kan ett meddelande som sänts till ett diskussionsforum betraktas

som en liknande situation som då brev sänds till dagstidningars insändarspalt för publicering. Den tidning som brevet är adresserat till är då part i kommunikationen. Behandlingen av information som insamlats i egenskap av kommunikationspart regleras i avtalet om tjänsten i fråga, i personuppgiftslagen och eventuellt i annan lagstiftning.

En exceptionell situation när det är fråga om parterna i en kommunikation uppkommer då den ena kommunikationsparten dör. I en sådan situation har det ansetts att den avlidna personens arvingar på grund av generalsuccession träder i den avlidnas ställe som part i fråga om dennas personliga meddelanden.

Med rätt att behandla förmedlingsuppgifter avses i det föreslagna momentet närmast situationer där kommunikationsförmedlaren till en kommunikationspart överlämnar uppgifter som har samband med ett meddelande.

Den föreslagna paragrafens 2 mom. motsvarar radiolagens 37 § (RP 75/2004 rd).

Den föreslagna paragrafens 3 mom. motsvarar 8 § 2 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och RP 158/2007 rd).

Den föreslagna paragrafens 4 mom. motsvarar 5 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och RP 48/2007 rd).

137 §. Allmänna behandlingsprinciper för kommunikationsförmedlare. Den föreslagna paragrafens 1–3 mom. motsvarar 8 § 3 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och RP 158/2007 rd).

Den föreslagna paragrafens 4 mom. motsvarar 9 § 2 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och RP 48/2008 rd).

138 §. Behandling för att förmedla kommunikation, producera tjänster och sörja för informationssäkerheten. Enligt den föreslagna paragrafen får kommunikationsförmedlare behandla elektroniska meddelanden och förmedlingsuppgifter i den utsträckning som behövs för att förmedla kommunikation, för att producera avtalade tjänster och för att sörja för informationssäkerheten i enlighet med i 272 §.

Den föreslagna paragrafen motsvarar i huvudsak 9 § i lagen om dataskydd vid elektro-

nisk kommunikation. I den föreslagna bestämmelsen beaktas den omständigheten att förmedling av meddelanden alltid också förutsätter automatiserad behandling för överföring av meddelandena från avsändaren till mottagaren. Av denna anledning är det nödvändigt att utsträcka begränsningarna som gäller behandling av förmedlingsuppgifter till att omfatta också sådan behandling av meddelanden som sker i syfte att förmedla kommunikation, genomföra avtalade tjänster och på det sätt som föreskrivs nedan sörja för informationssäkerheten.

Dessutom understryks i den föreslagna bestämmelsen kommunikationsparternas rätt att ge sitt samtycke till behandling av meddelanden och förmedlingsuppgifter utöver de villkor som anges i lagen, i syfte att genomföra en viss tjänst. I sådana situationer har emellertid en aktör som tillhandahåller tjänster uttryckligen ansvar för att partens samtycke är frivilligt, noga avgränsat, uttryckligt och framför allt för att den som ger sitt samtycke inser vad han eller hon står i beråd att samtycka till. Också behandling som är baserad på samtycke ska genomföras så att den i så liten utsträckning som möjligt berör kommunikationspartens integritet.

Det bör i synnerhet observeras att den föreslagna paragrafens 2 mom. uppställer särskilda begränsningar för den som behandlar meddelanden och förmedlingsuppgifter. Ett sådant meddelande som avses i det föreslagna momentet kan ingå t.ex. i ett abonnemangsavtal eller i beskrivningen av en tjänst.

139 §. Behandling för fakturering. Den föreslagna paragrafen motsvarar till innehållet 10 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och RP 144/2011 rd samt artiklarna 6.2 och 6.4 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation).

140 §. Behandling för marknadsföring. Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen 11 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd samt artiklarna 6.3 och 6.4 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation). Det bör observeras att den tidigare bestämmelsen gäller också mervärdestjänster. Nu föreslås det att mervärdestjänster ska ingå i sådana avtalade tjänster som avses i 138 §.

141 §. *Behandling för teknisk utveckling.* Den föreslagna paragrafen motsvarar 12 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och RP 48/2008 rd).

142 §. *Behandling för statistisk analys.* Den föreslagna paragrafen motsvarar 12 a § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 48/2008 rd).

143 §. *Behandlingsrätt i fall av missbruk.* Den föreslagna paragrafen motsvarar 13 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation sådan den var avsedd att lyda i RP 125/2003 rd. Med annat jämförbart missbruk som gäller användning av tjänster kan avses t.ex. sådana avgiftsfria tjänster som eventuellt utsätts för angrepp av utomstående.

144 §. *Behandling för att upptäcka tekniska fel eller brister.* Den föreslagna paragrafen motsvarar 14 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och RP 48/2008 rd).

145 §. *Dokumentering av behandlingshistorik.* Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen 15 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och RP 48/2008 rd). Det bör emellertid observeras att eftersom det föreslås att regleringen utsträcks till att gälla alla kommunikationsförmedlare är det nödvändigt att begränsa dokumenteringen av behandlingshistorik på andra grunder. När det gäller sådan behandling i datasystem där förmedlingsuppgifter som är viktiga med tanke på kommunikationens konfidentialitet och integritetsskyddet behandlas, ska det enligt den föreslagna bestämmelsen dokumenteras s.k. loggdata. Det är emellertid klart att flera av de system som används av kommunikationsförmedlare inte stöder dokumentering av information om behandling av förmedlingsuppgifter. I många sådana system är det inte ens möjligt att till rimliga kostnader bygga denna funktionalitet. Dessutom kan det också finnas system för vilka tillverkarens produktstöd redan har upphört, vilket innebär att det inte längre finns att få nya egenskaper för systemen i fråga. Bland annat teleföretagen använder också en hel del aktiva utrustningar (routrar, centraler, switchar osv.) som inte är avsedda för dokumentering av förmedlingsuppgifternas behandlingshistorik. För dessa

system finns det inte den sortens funktionalitet att få.

Från regleringens synpunkt är det sålunda viktigt att kommunikationsförmedlarna själva kartlägger processerna för administreringen av systemen och informationen om tjänsterna samt att de med tanke på personalen skapar tillräckligt detaljerade anvisningar om behandlingen av förmedlingsuppgifter för olika ändamål.

Kommunikationsförmedlarna ska sålunda fastställa de förvaltningsprocesser för förmedlingsuppgifterna och de system som innehåller information med direkt och central relevans för kommunikationens konfidentialitet och för deras räkning utföra dokumenteringen av den information (loggdata) som gäller behandlingen av förmedlingsuppgifterna.

Till denna kategori hör sådana system där förmedlingsuppgifter inte lagras endast kortvarigt, där förmedlingsuppgifter behandlas genom fysiska personers försorg och där behandlingen av förmedlingsuppgifterna kan inriktas på en eller flera transaktioner som genomförts av en viss transaktionspart. Som exempel på sådana system kan nämnas biljettlager och faktureringsystem samt andra system som används för analysering av historiska transaktionsuppgifter. Dokumenteringskyldigheten gäller inte behandling av anonymt och/eller summerat datamaterial.

Särskilt betydelsefull med tanke på den föreslagna bestämmelsens funktion blir också Kommunikationsverkets rätt att enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. meddela närmare föreskrifter om det tekniska genomförandet av dokumentering och lagring av uppgifter.

18 kap. **Särskilda bestämmelser om sammanslutningsabonnenter**

146 §. *Sammanslutningsabonnenters behandlingsrätt i fall av missbruk.* Den föreslagna paragrafen motsvarar 13 a § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 48/2008 rd).

147 §. *Sammanslutningsabonnenters omsorgsplikt i fall av missbruk.* Den föreslagna paragrafen motsvarar 13 b § i lagen om data-

skydd vid elektronisk kommunikation (RP 48/2008 rd).

148 §. *Sammanslutningsabonnenters planerings- och samarbetsplikt i fall av missbruk.* Den föreslagna paragrafen motsvarar 13 c § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 48/2008 rd).

149 §. *Sammanslutningsabonnenters behandlingsrätt för att utreda om avgiftsbelagda informations-samhällstjänster, kommunikationsnätet eller kommunikationstjänster har använts olovligt.* Den föreslagna paragrafen motsvarar 13 d § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 48/2008 rd).

150 §. *Sammanslutningsabonnenters behandlingsrätt för att utreda om företagshemligheter har röjts.* Den föreslagna paragrafen motsvarar 13 e § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 48/2008 rd).

151 §. *Särskilda begränsningar av behandlingsrätten i fall av missbruk.* Den föreslagna paragrafen motsvarar 13 f § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 48/2008 rd).

152 §. *Sammanslutningsabonnenters skyldighet att lämna uppgifter till användare i fall av missbruk.* Den föreslagna paragrafen motsvarar 13 g § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 48/2008 rd).

153 §. *Sammanslutningsabonnenters skyldighet att lämna uppgifter till företrädare för arbetstagarerna i fall av missbruk.* Den föreslagna paragrafen motsvarar 13 h § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 48/2008 rd).

154 §. *Förhandsanmälan och årlig redogörelse till dataombudsmannen i fall av missbruk.* Den föreslagna paragrafen motsvarar 13 i § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 48/2008 rd).

155 §. *Sammanslutningsabonnenters rätt att lagra identifieringsuppgifter i fall av missbruk.* Den föreslagna paragrafen motsvarar 13 j § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 48/2008 rd).

156 §. *Sammanslutningsabonnenters rätt att lämna ut uppgifter i fall av missbruk.* Den föreslagna paragrafen motsvarar 13 k § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 48/2008 rd).

19 kap.

Information som hänför sig till myndighetsverksamhet

Bestämmelserna i detta kapitel är baserade på Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/24/EG om lagring av identifieringsuppgifter.

157 §. *Skyldighet att lagra uppgifter för myndigheternas behov.* I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs om lagrings-skyldiga teleföretag samt huvudsakligen om innehållet i lagringsskyldigheten. Bestämmelsen motsvarar 14 a § 1 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation, med den skillnaden att endast teleföretag som enligt inrikesministeriets uttryckliga beslut har utsetts till att göra televerksamhetsanmälan ska lagra förmedlingsuppgifter för myndigheternas behov. Ändringen behövs av den anledningen att teleföretagen får ersättning av statsmedel för de utrustningar och program som krävs för lagringsskyldigheten, så som föreskrivs i lagförslaget 299 §.

Med tanke på användningen av samhällets medel är det motiverat att inrikesministeriet, vars förvaltningsområde har nytta av informationslagringen och som i sin budget tar upp anslag för att bekosta lagringen, kan utse de företag för vilka det med behoven att förebygga och utreda brott är ändamålsenligt att bekosta utrustningar och program som behövs för informationslagringen. Vid bedömningen av inrikesministeriets beslut kan betonas t.ex. olika faktorer som gynnar brottsutredning samt kostnadsnyttoförhållanden. I praktiken torde detta tyda på att information i första hand lagras av stora tjänsteleverantörer som är populära hos användarna, men av också sådana mindre aktörer som ofta är kritiska för brottsutredningen.

Eftersom ändringen innebär en begränsning av antalet teleföretag, begränsas också mängden information som ska lagras. På detta sätt blir också medborgarnas integritet bättre skyddad.

Enligt den föreslagna bestämmelsen utvidgas vidare användningen av information i överensstämmelse med tvångsmedelslagens (RP 222/2010 rd) 10 kap. 6 § om teleövervakning och dess förutsättningar. Bestämmelsen trädde i kraft i början av år 2014.

Lagrad information kan sålunda användas också för att förhindra, utreda och lagföra brott som begås med användning av en teleadress eller teleterminalutrustning, om det strängaste straff som föreskrivits för brottet är fängelse i minst två år. Utvidgningen innebär att lagrad information kan användas för utredning av sådana brott. Det är således inte fråga om lagring av ny nya uppgifter utan om utnyttjande av redan existerande uppgifter. Förslaget leder inte till att mängden lagrad information ökar.

Den föreslagna paragrafens 2 mom. motsvarar 14 a § 2 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 158/2007 rd och RP 222/2010 rd).

Den föreslagna paragrafens 3 mom. motsvarar huvudsakligen 14 a § 3 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 158/2007 rd). Till momentet har fogats en bestämmelse enligt vilken ett lagringsskyldigt företag får registrera också förmedlingsuppgifter och andra uppgifter, om det är nödvändigt för identifiering av en användare av internetaccess-tjänster, elektroniska posttjänster eller internettelefonitjänster.

I paragrafen avses med internettelefonitjänster en tjänst som tillhandahålls av ett tjänsteföretag och möjliggör samtal, och som ända till slutkunderna är baserad på internetprotokoll. Exempelvis internetsamtal som rings med ett program som används för internetsamtal från en dator via kommunikationsnät till en annan dator, utan en internettelefonitjänst som tillhandahålls uttryckligen av ett tjänsteföretag, omfattas sålunda inte av skyldigheten att lagra information.

Teleföretagen håller på att ersätta det traditionella telefonnätet med nät som är baserade på internetprotokoll. Enbart den omständigheten att en internetförbindelse används för förmedling av kommunikation i stamnätet avses dock inte innebära att tjänsten blir en internettelefonitjänst, eftersom tjänsten ska vara baserad på internetprotokoll ända till slutkunderna för att det ska vara fråga om en internettelefonitjänst.

Huvudregeln är fortfarande att s.k. surfning på internet inte ska gå att spåra. Det begränsade antalet IPv4-adresser, den försenade övergången till IPv6 samt terminalutrust-

ningar med nya funktionaliteter och användarnas förändrade kommunikationsbeteende har emellertid lett till att teleföretagen när det gäller vissa tjänster måste dela ut samma IP-adress till flera olika användare samtidigt. Om teleföretagen inte lagrar någon annan information om en anslutning än IP-adressen och klockslaget (källinformation) är det ofta omöjligt att i efterhand utreda vem som lagt ut t.ex. ett hotfullt meddelande på en webbsida (target end). Syftet med lagringen av identifieringsuppgifter skulle då urvattnas. Av denna anledning är det skäl att tillåta mera omfattande lagring t.ex. av målinformation om internetaccess-tjänster som inte gör det möjligt att identifiera kunder enbart på basis av den källinformation som genereras i samband med trafiken. Kommunikationsverket meddelar tekniska föreskrifter om lagringsskyldigheten. Också när det gäller elektroniska posttjänster och internettelefonitjänster är det möjligt att registrera t.ex. information om användarens IP-adress, om informationen behövs för identifiering av användaren.

Den föreslagna paragrafens 4–6 mom. motsvarar 14 a § 4–6 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 158/2007 rd).

158 §. Skyldigheter och förfaringssätt vid behandling av uppgifter som lagras för myndigheternas behov. Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar i sak 14 b § 1 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 158/2007 rd och RP 222/2010 rd), men den gällande lagens 1 mom. har i den föreslagna paragrafen delats upp i 1 respektive 4 mom. Dessutom har skrivsättet i den föreslagna paragrafen ändrats.

Paragrafens 2 och 3 mom. har sammanslagits med statsrådets förordning om lagring av vissa uppgifter för myndigheternas behov.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. ges inrikesministeriet rätt att i överensstämmelse med nuläget från en utomstående tjänsteleverantör skaffa ett system till vilket det lagringsskyldiga tjänsteföretaget kan överföra uppgifter som omfattas av lagringsskyldigheten. Ett lagringsskyldigt företag har rätt att i systemet registrera också uppgifter vilkas behandling för företagets eget behov ännu inte har avslutats.

Den föreslagna paragrafens 3 mom. motsvarar 19 § 2 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation, men bestämmelsen har gjorts mera flexibel på så sätt att förutom att företaget ska utse dem som har rätt att behandla uppgifterna, kan företaget dessutom definiera de uppgifter som får behandlas. Detta är nödvändigt framför allt i sådana fall som nämns i paragrafens 2 mom., dvs. då inrikesministeriet skaffar ett system men ett lagringsskyldigt företag fortfarande i egenskap av registerförare ansvarar för de lagrade uppgifterna.

Den föreslagna paragrafens 4 mom. motsvarar 14 b § 1 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 158/2007 rd och RP 222/2010 rd) tillsammans med den föreslagna paragrafens 1 mom.

Den föreslagna paragrafens 5 mom. motsvarar 14 b § 3 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 158/2007 rd och RP 222/2010 rd).

Den föreslagna paragrafens 6 mom. motsvarar 14 b § 4 mom. och 19 § 4 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 158/2007 rd och RP 222/2010 rd).

159 §. Statistik över användning av uppgifter som lagras för myndigheternas behov. Denna paragraf motsvarar 14 c § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 158/2007 rd och RP 222/2010 rd).

20 kap. **Lokaliseringsuppgifter och andra uppgifter som anger läget för abonnemang eller terminalutrustning.**

Sådan behandling av lokaliseringssuppgifter som avses i detta kapitel är baserad på de bestämmelser om lokaliseringssuppgifter som ingår i 4 kap. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation och dessutom på artikel 9.1 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation. Vidare föreslås det att begreppet paikkatiето i den finska texten ersätts med sijaintitiето. På finska uppfattas paikkatiето ha en bredare betydelse än begreppet sijaintitiето. Paikkatiето kan utöver läget avse också någon annan egenskap som kan sammankopplas med en plats. I kapitlet föreskrivs om behandlingen av lokaliseringss-

uppgifter när någon annan än den som lokaliseras behandlar lokaliseringssuppgifterna. Ändringen påverkar inte den svenska texten.

160 §. Behandling och utlämnande av lokaliseringssuppgifter. Lokaliseringssuppgifter som kan kopplas till en fysisk person får behandlas för tillhandahållande och utnyttjande av mervärdestjänster, om den abonnent eller användare som uppgifterna gäller har gett sitt samtycke till det eller om samtycket entydigt framgår av sammanhanget eller om så föreskrivs i lag.

Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar 18 § 1 mom. (RP 125/2003 rd) i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation, till den del som det är fråga om samtycke som den som tillhandahåller en mervärdestjänst på förhand inhämtar hos den som ska lokaliseras. Ett teleföretag har däremot enligt 17 § 1 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation fått behandla lokaliseringssuppgifter, om inte abonnenten har förbjudit detta. Avsikten med abonnentens vetorätt var på den tiden då lagen stiftades bl.a. att beakta att en person med ett enda meddelande skulle kunna förhindra all slags behandling av lokaliseringssuppgifter om sitt abonnemang. Å andra sidan framgår det av regeringens proposition att man då var rädd för att det skulle bli svårt för teleföretagen att i enskilda situationer kontrollera om samtycke inhämtats hos de egentliga lokaliseringsobjekten. Numera är lokaliseringstjänsterna till största del sådana att de uttryckligen administreras med hjälp av användarens terminalutrustning. Avsikten med ändringen är att över huvud taget understryka vars och ens rätt till sina egna uppgifter och att betona vikten av samtycke. Frågan om samtycke kan tas upp också i avtalsvillkoren, under förutsättning att abonnenten och användaren på förhand har fått tillräcklig information om användningen av lokaliseringssuppgifterna.

Att lokaliseringssuppgifterna ska kunna kopplas till en fysisk person innebär att informationen de facto när en tjänst tillhandahålls kan kopplas till en person eller att den i efterhand utan svårighet kan kopplas till en person. Lokaliseringssuppgifter kan dock också utan samtycke behandlas t.ex. i syfte att anonymisera dem.

Den föreslagna paragrafens nya 2 mom. är närmast en informativ bestämmelse. Syftet med den är att konstatera att man med abonnentens samtycke inte kan avvika från vad som i någon annan lag föreskrivs t.ex. om specificering av fakturor. Abonnenten har enligt den föreslagna lagens 144 § rätt att få en faktura specificerad på ett visst sätt, men kan endast med användarens samtycke få en noggrannare specificering.

Den föreslagna paragrafens 3 mom. motsvarar 16 § 3 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd).

Den föreslagna paragrafens 4 mom. motsvarar 16 § 2 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd).

Den föreslagna paragrafens 5 mom. motsvarar 5 § 2 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd).

161 §. Informationsskyldighet. Lagförslaget 15 § motsvarar 18 § 3 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd).

162 §. Abonnenters och användares rättigheter. Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar 17 § 1 mom. och 18 § 2 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd).

Den föreslagna paragrafens 2 mom. motsvarar 37 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd).

Den föreslagna paragrafens 3 mom. motsvarar 16 § 4 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd).

AVDELNING VII Särskilda bestämmelser om elektroniska tjänster

21 kap. Domännamn

163 §. Tillämpningsområde. Det föreslås att bestämmelserna i detta kapitel ska tillämpas på domännamn under den nationella toppdomänen för Finland och på domännamn under toppdomänen för landskapet Åland samt dessutom på domännamnsverksamhet och registreringstjänster som avses i 164 §.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. ska vad som i detta kapitel föreskrivs om det domännamnsregister som förvaltas av Kommunikationsverket tillämpas också på det register över domännamn under toppdomänen ax som förvaltas av Ålands landskapsregering. I enlighet med nuvarande praxis ska överföring av befogenhet mellan riket och landskapet Åland när det gäller administrering av toppdomänen ax regleras genom en särskild avtalsförordning.

Det föreslagna tillämpningsområdet motsvarar det tillämpningsområde som fastställs i den gällande lagen om domännamn. Utanför tillämpningsområdet faller alla andra toppdomäner och domännamnsverksamhet som hänför sig till dem.

164 §. Kommunikationsverkets domännamnsverksamhet och förmedling av domännamn. I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som enligt den nuvarande regleringen att Kommunikationsverket ska förvalta ett register över domännamn under toppdomänen fi. Finland använder ett fi-domännamn som överensstämmer med standarden ISO-3166. Med domännamnsregister avses i kapitlet en uppdaterad databas som upprätthålls av Kommunikationsverket och i vilken registrerarna registrerar fi-domännamn. Enligt momentet avses i lagen med toppdomänen fi en av Kommunikationsverket förvaldat databas med teknisk information om domännamn för styrning av internettrafiken.

I 2 mom. definieras begreppet registrar. Med registrar avses en juridisk person, en enskild näringsidkare, ett annat företag eller en annan fysisk person som enligt 165 § har lämnat in en anmälan om registrarverksamhet. Enligt förslaget begränsas inte den krets som har rätt att göra anmälan. Enligt momentet får dessutom endast en registrar som har gjort en anmälan om registrarverksamhet göra registreringar i domännamnsregistret. Syftet med förslaget är att göra det möjligt för Kommunikationsverket att utöva tillsyn över registrarernas verksamhet. Kommunikationsverket ges rätt att avgiftsfritt göra sådana andra anteckningar i domännamnsregistret som behövs för domännamnsförvaltningen och för att genomföra bestämmelserna i denna lag.

I 3 mom. definieras begreppet domännamnsanvändare. För användare med rätt att använda fi-domännamn eller ax-domännamn föreslås inga extra krav som skulle skilja sig från tidigare lagstiftning. Enligt den gällande domännamnslagen kan domännamn beviljas en i Finland registrerad juridisk person, en privat näringsidkare, ett finländskt offentligt samfund, en främmande stats beskickning eller en person som fyllt 15 år, har hemkommun i Finland och en finländsk personbeteckning. Motsvarande bestämmelser har utfärdats för landskapet Åland. Ett utländskt samfund eller en utländsk näringsidkare har kunnat få ett finländskt domännamn om de har registrerat en finländsk filial i handelsregistret. Begränsningen har ansetts vara oändamålsenlig, eftersom det inte finns någon teknisk eller operativ grund för avgränsningen. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar gällande praxis i många andra länder och det förfarande som de tillämpar på den nationella toppdomänen.

165 §. Registrarens anmälningsskyldighet. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ska en registratör göra en anmälan till den myndighet som förvaltar domännamnsregistret innan den inleder sin verksamhet. I praktiken betyder detta Kommunikationsverket för toppdomänen fi och Ålands landskapsregering för toppdomänen ax. Anmälan ska innehålla registrarens identifieringsuppgifter och kontaktuppgifter, såsom företags- eller organisationsnummer, firma, postadress, telefonnummer, kontaktperson och om den e-postadress som ska användas också som processadress för hörande och delgivning. Obligatoriska kontaktuppgifter för en fysisk person som verkar som registratör är för- och tillnamn, personbeteckning, postadress, telefonnummer och den e-postadress som ska användas som processadress. I lagförslagets 312 § föreskrivs närmare om processadressen.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs om uppdatering av registrerers identifieringsuppgifter och kontaktuppgifter. Uppgifterna om registrerarna ska hållas uppdaterade och registrerarna ska utan dröjsmål uppdatera den databas som Kommunikationsverket förvaltar om det sker ändringar i dessa uppgifter. I det föreslagna 2 mom. föreskrivs

dessutom om registrerernas skyldighet att informera Kommunikationsverket och de domännamnsanvändare som utgör kunder om domännamnsverksamheten eller förmedlingen av domännamn läggs ned eller avbryts. Kommunikationsverket och kunderna ska informeras minst två veckor innan verksamheten avslutas. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa domännamnsanvändarens tillgång till ett fungerande domännamn och att säkerställa att användaren hinner byta serveroperatör innan registrerens verksamhet upphör. Om registrerens verksamhet upphör på grund av att Kommunikationsverket med stöd av 171 § 2 mom. har beslutat förbjuda den, ska registreren omedelbart informera sina kunder om saken. Kunderna måste i en sådan situation hitta en ny registratör och kravet att registreren ska informera om saken är sålunda ett viktigt minimikrav från domännamnsanvändarens synpunkt.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. får Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om anmälningsförfarandet om innehållet i anmälan samt om hur anmälan ska göras i tekniskt hänseende.

166 §. Domännamnets form och innehåll. Den föreslagna paragrafen motsvarar till innehållet den gällande domännamnslagens 4 §, med undantag för vissa begränsningar som gäller domännamnets innehåll (RP 96/2002 rd och RP 25/2004 rd).

I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs om ett domännamns tekniska utformning. Av administrativa skäl ska ett domännamn bestå av minst två tecken. Orsaken till detta är de på den internationella standarden ISO-3166 baserade regionala och nationella toppdomänerna som består av två bokstäver. Internationella standardtecken är för närvarande bokstäverna a–z och siffrorna 0–9 samt bindestreck. Enligt internationella tekniska standarder (RFC 1034) begränsas antalet tecken så att ett domännamn kan bestå av högst 63 tecken.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs om domännamnets innehåll. Med avvikelse från den gällande domännamnslagen föreslås inte att fysiska personers namn ska skyddas. Också vissa andra begränsningar ska enligt förslaget slopas som onödiga eller föråldrade. Det föreslås att de registrerings-

begränsningar i domännamnslagens 4 § slopas som gäller en fysisk persons namn och dessutom de begränsningar som avser företagsform, stiftelseform eller samfundsform eller motsvarande förkortningar, eller ordet varumärke. Vidare föreslås att de registreringsbegränsningar slopas som gäller sådana särskilda uttryck som avses i domännamnslagens 4 § 4 mom. Kommunikationsverket är inte rätt myndighet att bedöma om ett domännamn innehåller kränkande uttryck. En kränkning kan bestå t.ex. i att något av strafflagens rekvisit uppfylls, exempelvis rekvisitet för ärekränkning. Dessutom föreslås att den föräldrade begränsningen i domännamnslagens 4 § 2 mom. 3 punkt slopas. Enligt denna punkt får ett domännamn inte bestå enbart av en toppdomän, vare sig den är generisk eller en landskod, dvs. enbart av fi eller ax. ICANN utökar antalet generiska toppdomäner och i det första skedet har det inkommit närmare 2 000 ansökningar om koder. Bland annat har Helsingfors stad har ansökt om toppdomänen helsinki. Om den godkänns som toppdomän kommer Helsingfors universitets domännamn helsinki.fi inte längre att vara förenligt med gällande lagstiftning.

I lagförslagets 169 § 3 mom. föreskrivs om rättsmedlen vid sådana kränkningar som avses i den föreslagna paragrafens 2 mom.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 1 punkt får ett domännamn vid registreringstidpunkten inte motsvara någon annans skyddade namn eller märke, om inte domännamnsanvändaren kan ge en godtagbar grund för registreringen av domännamnet. Syftet med bestämmelsen är att förhindra kränkningar av skyddade namn och märken och därför ska domännamnsanvändaren aktivt utreda att det domännamn som ansökan gäller inte kränker någon annans skyddade rättigheter, exempelvis någon annans registrerade firma eller varumärke. Vid tvister ska Kommunikationsverket i enlighet med nuvarande praxis höra domännamnsanvändaren om denne eventuellt vid tidpunkten för registreringen av domännamnet hade en godtagbar grund för registreringen. Som en godtagbar grund har det i rättspraxis ansetts t.ex. att innehavaren av domännamnet vid tidpunkten för ansökan hade ett registrerat namn eller

märke som innehöll det namn som registrerats som domännamn. Det är möjligt att innehavaren av ett skyddat namn eller märke hävdar sina rättigheter först flera år efter registreringen av domännamnet. Den kränkande registreringen bedöms då i princip enligt den situation som rådde vid registreringstidpunkten.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 2 punkt får ett domännamn vid registreringstidpunkten inte likna någon annans skyddade namn eller märke, om domännamnet registreras i uppenbart vinnings- eller skadesyfte. Efter att lagen om domännamn stiftats har man fritt kunnat välja domännamn, vilket innebär att det varit möjligt att registrera också domännamn som påminner om någon annans skyddade namn eller märke. Sådana domännamn kan härledas från ett existerande namn eller märke t.ex. genom stilisering av skrivsättet. Kommunikationsverket har i enlighet med förarbetena (RP 96/2002 rd) till den gällande lagen om domännamn ansett att ett domännamn har skaffats i vinningssyfte om avsikten med registreringen varit att dra nytta av det anseende eller den igenkännbarhet som är förknippad men en annans skyddade namn eller märke. Att det varit fråga om ett skadesyfte kan framgå t.ex. av att någon skaffat ett domännamn som är ägnat att skada en annans affärsverksamhet. Det kan vara fråga om ett skadesyfte också när motivet för att registrera domännamnet endast är att hindra rättsinnehavaren att själv få domännamnet.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. får Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om de konfigurationer som är nödvändiga för att domännamnet ska fungera och om domännamnets form, antal tecken och tillåtna tecken. Det är fråga om detaljerade tekniska normer som i framtiden kan ändras.

167 §. Anteckning av uppgifter i domännamnsregistret och offentliggörande av uppgifter. I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs att ett domännamn ska registreras på domännamnets användare. En kunds domännamn får t.ex. inte registreras på en registrar. När Kommunikationsverket utreder oklarheter eller tvister som hänför sig till denna lag ska den bedöma domännamnsan-

vändarens rättigheter i förhållande till andras. Med avseende på den faktiska domännamnsanvändarens rättigheter är det sålunda viktigt att användarregistreringen har gjorts på ett sanningsenligt sätt. Förslaget ändrar dock inte utländska domännamnsinnehavares ställning jämfört med nuvarande praxis. Lagen hindrar t.ex. inte ett finländskt varumärkesombud från att registrera ett domännamn i sitt eget namn för sin huvudmans räkning. En utländsk varumärkesinnehavares märke kan skyddas genom att det registreras på ett i Finland registrerat dotterbolag eller någon annan avtalspart.

I den föreslagna lagens 1 mom. föreskrivs dessutom att registraren i domännamnsregistret ska anteckna korrekta och uppdaterade uppgifter om användaren. Uppgifter som ska antecknas i domännamnsregistret om en fysisk person är sålunda användarens namn, personbeteckning, postadress, telefonnummer och e-postadress. I fråga om juridiska personer ska i domännamnsregistret antecknas användarens firma, FO-nummer, föreningsregisternummer eller någon annan motsvarande beteckning, postadress, telefonnummer, kontaktperson och e-postadress. Den i domännamnsregistret registrerade användarens e-postadress används som processadress i samband med hörande och delgivning. I lagförslagets 312 § föreskrivs närmare om processadress. Registraren ansvarar för att de uppgifter som anmäls är korrekta och för att uppgifterna hålls uppdaterade. Om registrarens försummelser leder till att domännamnsanvändaren orsakas skador kan användaren yrka på skadestånd via domstol.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs om offentliggörande av uppgifter om domännamnsanvändare. Kommunikationsverket får på sina webbsidor offentliggöra uppgifter ur domännamnsregistret. En fysisk person kan förbjuda Kommunikationsverket att offentliggöra andra kontaktuppgifter än domännamnet och sitt eget namn. I fråga om det föreslagna kapitlet ska i övrigt tillämpas personuppgiftslagen (523/1999) och 16 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Vid behandling av personbeteckningar ska personuppgiftslagens 13 § tillämpas.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs om domännamns giltighetstid. Ett domännamn som registrerats i domännamnsregistret gäller i högst fem år. Registraren och domännamnsanvändaren kan sinsemellan avtala om att registraren automatiskt ska förnya domännamnet.

I den föreslagna paragrafens 4 mom. föreskrivs om Kommunikationsverkets rätt att utfärda närmare föreskrifter om hur registreringen tekniskt ska genomföras och om de uppgifter som ska lämnas i samband med registreringen.

168 §. Överföring av domännamn och byte av registrar. I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs om överföring av domännamn. En domännamnsanvändare som så önskar kan överföra sitt gällande domännamn till en annan användare. Mottagaren har i princip rätt att lita på att det finns en laglig grund för överföringen. Registraren verkställer överföringen i tekniskt hänseende och är skyldig att göra detta inom en skälig tid efter att ha tagit emot användarens begäran. När det gäller bedömningen av vad som avses med skälig tid kan man beakta t.ex. att registrarerna enligt 165 § 2 mom. är skyldiga att informera kunderna om avslutande av verksamheten minst två veckor på förhand. Om en registrar inte har överfört domännamnet inom en rimlig tid kan Kommunikationsverket göra överföringen. Ett domännamn kan likväl inte överföras om ett ärende som gäller avregistrering av domännamnet är anhängigt vid Kommunikationsverket.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs om Kommunikationsverkets skyldighet att korrigera en överföring som inte har gjorts i god tro. Kommunikationsverket kan återföra domännamnet till dess ursprungliga användare om domännamnet har överförts till någon annan utan användarens samtycke och denne begär att registreringen ska korrigeras samt om mottagaren av överföringen inte inom utsatt tid anför en godtagbar grund för överföringen. Den föreslagna bestämmelsen skyddar domännamnsanvändaren mot överföringar som uppsåtligen eller av vårdslöshet är felaktiga. För att ett domännamn ska återföras krävs det starka bevis för att det har överförts utan den ursprungliga användarens samtycke.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs det om byte av registrar. En domännamnsanvändare kan fritt byta registrar när som helst. Det krävs inga särskilda skäl för byte av registrar. Efter att domännamnsanvändaren har underrättat sin registrar om sin vilja att byta registrar ska registraren inom en rimlig tid vidta de åtgärder som krävs för bytet och främja bytet. Om ett domännamn inte överförs inom rimlig tid får Kommunikationsverket göra överföringen. Momentet reglerar inte domännamnsanvändarens och registrarens avtalsförhållande, utan de avtals- eller konsumenträttsliga frågor som sammanhänger med överföringen avgörs med stöd av annan lagstiftning.

I den föreslagna paragrafens 4 mom. föreskrivs om Kommunikationsverkets rätt att utfärda föreskrifter om det tekniska genomförandet och om tidsfristerna för överföring av domännamn och för byte av registrar.

169 §. Avregistrering av domännamn. Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar 12 § 1 mom. 1 punkten i den gällande lagen om domännamn. I bestämmelsen fastställs att Kommunikationsverket har rätt att avregistrera ett domännamn och avlägsna det ur fi-roten om de uppgifter som avses i 167 § 1 mom. är bristfälliga eller felaktiga. Om Kommunikationsverket konstaterar brister eller fel i uppgifterna ska det uppmana registraren att inom utsatt tid korrigera uppgifterna. Om registraren inte följer uppmaningen kan Kommunikationsverket avlägsna domännamnet ur registret och fi-roten.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan Kommunikationsverket avregistrera ett domännamn och avlägsna det ur fi-roten utan att höra användaren om domännamnets giltighetstid har löpt ut. Registraren är enligt 170 § 1 mom. 4 punkten skyldig att i tillräcklig omfattning och effektivt informera en domännamnsanvändare om att domännamnets giltighetstid löper ut. Domännamnsanvändaren har redan i det sammanhanget möjlighet att om den så önskar vidta åtgärder för att förnya registreringen. Det bör också observeras att förfarandet att höra parter i enlighet med förvaltningslagens (434/2003) 34 § inte heller lämpar sig för en sådan automatiserad teknisk massätgard. Enligt förslaget avregistreras ett domännamn och blir i

enlighet med paragrafens 5 mom. efter en månads karenstid ledigt och allmänt tillgängligt för nyregistrering.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs om Kommunikationsverkets rätt att på begäran avregistrera ett domännamn som har registrerats i strid med lagens bestämmelser, eller registrera domännamnet på innehavaren av rättigheten. Enligt förarbetena till den gällande lagen om domännamn har det för avregistrering av domännamn krävts starka bevis för att det skett en rättskränkning. Avsikten med lagändringen är inte att avvika från den beslutspraxis som Kommunikationsverket hittills tillämpat. I bestämmelsen hänvisas till en rättsinnehavare som avses i 166 § 2 mom., dvs. till innehavaren av ett namn eller märke som är skyddat enligt lag. Kommunikationsverket ska på krav som gäller ett sådant namn eller märke som avses i 166 § 2 mom. 1 punkten utöver efterhandsövervakning tillämpa tidsprioritetsprincipen. Den föreslagna bestämmelsen innebär inte en ändring av Kommunikationsverkets nuvarande förfaringssätt, dvs. att Kommunikationsverket efter att ett motiverat krav framförts hör parterna och utreder de rättsliga grunderna för begäran. Enligt tidsprioritetsregeln börjar karenstiden för registrerade namn och märken då registreringsansökan har blivit anhängig hos patent- och registerstyrelsen eller hos Byrån för harmonisering inom den inre marknaden, förutsatt att ansökan inte senare ändras. Ett vedertaget namn eller märke får skydd från och med att det blivit vedertaget. En anhängig varumärkesansökan är, om besvärstiden ännu inte har gått ut, inte en grund för avregistrering av ett domännamn. Tidsprioriteten avgör ärendet till förmån för den som först lämnat in sin ansökan också när det gäller t.ex. situationer där både domännamnsanvändaren och den som framfört begäran om avregistrering skulle ha ett registrerat varumärke i en annan varumärkesklass. När det är fråga om ett offentligt samfunds rätt till namn kan domännamnet avregistreras först efter att respektive lag, förordning eller beslut har godkänts. Ett offentligt samfunds namn får emellertid tidsprioritetsskydd från det att det offentliga samfundet kan visa att namnet har kommit till offentlig kännedom.

Kommunikationsverket får avregistrera ett domännamn ur domännamnsregistret och firotten eller registrera det på rättsinnehavaren, om det enligt 166 § 2 mom. 2 punkten liknar någon annans skyddade namn eller märke och om domännamnet har registrerats i uppenbart vinnings- eller skadesyfte. Att det finns möjlighet till sammanblandning är inte i sig en grund för avregistrering av ett domännamn, eftersom den risken sammanhänger med alla namn, märken och domännamn som påminner om varandra. En grund för avregistrering kan inte heller vara att innehavaren av ett namn eller märke åsamkas olägenhet av att domännamnet används eller att innehavaren av domännamnet drar nytta av dess användning, om inte domännamnsanvändaren har haft för avsikt att skada innehavaren av namnet eller märket eller att orättmätigt dra nytta av innehavarens namn eller märke. Frågan om det föreligger ett uppenbart vinnings- eller skadesyfte ska bedömas från fall till fall. Kommunikationsverket kan vid behov höra parterna flera gånger och den som framställer krav ska dessutom kunna motivera sitt krav tillräckligt väl.

I den föreslagna paragrafens 4 mom. föreskrivs om s.k. typosquatting som är ett internationellt fenomen. Därmed avses att förtjäna pengar genom att utnyttja domännamn som uppenbarligen är felskrivna former av ett visst skyddat namn eller märke. Exempelvis ett domännamn som innehåller ett skrivfel kan användas för att utnyttja sådana allmänna skrivfel som sker vid sökning av en viss varumärkeshavares webbsida. På detta sätt kan man förmå internetanvändare att öppna en annan webbsida än de avsett. Avsikten med den föreslagna bestämmelsen är att det ska vara möjligt att snabbt och effektivt ingripa i fenomenet i fråga. Liksom när det är fråga om andra tvister som har att göra med domännamn är rättsinnehavarens initiativ en förutsättning, men den omständigheten att förfarandet inte kräver att användaren hörs innebär att snabba åtgärder kan vidtas. Kommunikationsverket får enligt förslaget avregistrera ett domännamn utan att höra användaren endast då det är uppenbart att det inte finns någon godtagbar grund för att skaffa ett visst domännamn. En förutsättning för att ett domännamn ska kunna avregistreras

utan att användaren hörs är att Kommunikationsverket i det enskilda fallet gör ett omsorgsfullt övervägande. Avregistreringen ska emellertid vara en åtgärd som tar högst ett år i anspråk och under den tiden ska rättsinnehavaren ha möjlighet att vidta rättsliga åtgärder. Under denna tid fungerar domännamnet inte.

I den föreslagna paragrafens 5 mom. konstateras det att ett domännamn som har avregistrerats blir ledigt och allmänt tillgängligt för nyregistrering efter en karenstid på en månad efter avregistreringen. Det månadsbegrepp som används i lagförslaget avser, på grund av att det elektroniska domännamnsystemet fungerar dygnet runt, inte månadsbegreppet enligt lagen om beräkning av laga tid (150/1930). Domännamnsystemets funktion baserar sig på att domännamnen är i kraft från och med det datum och det klockslag som de registreras, vilket innebär att också karenstiden på en månad börjar löpa exakt i registreringsögonblicket, beroende på de elektroniska datasystemens egenskaper. Den föreslagna regleringen motsvarar den gällande lagen om domännamn och dess syfte är att en gammal registrering fortfarande kan förnyas under karenstiden, om domännamnet av uppmärksamhet inte har förnyats under dess giltighetstid.

170 §. Registrarens övriga skyldigheter. I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs om registrarens övriga skyldigheter. Genom bestämmelsen understryks registrarens ansvar och skyldigheter eftersom i normala situationer alla åtgärder som avser domännamn, till åtskillnad från den gällande lagen om domännamn, ska utföras av en registrar. Avsikten med den föreslagna paragrafen är att värna om domännamnsanvändarnas rättigheter samt att se till att domännamnen blir korrekt registrerade och uppdaterade i det domännamnsregister som administreras av Kommunikationsverket.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkt föreskrivs om registrarens informations- och rådgivningsskyldighet. En registrar ska ge sina kunder och aktörer som vill registrera domännamn den information om förutsättningarna för registrering av domännamn som avses i 166 § i en lättillgänglig och utförlig form innan domännamnet regi-

streras. Det är här endast fråga om informationsskyldighet. Det slutliga ansvaret för att ett domännamn är lagligt kommer fortfarande att finnas hos domännamnsanvändaren. Informationen bör vara tillgänglig på ett sådant sätt att domännamnsanvändarna och framtida användare kan förvissa sig om de krav som gäller domännamnens utformning och innehåll innan domännamnet registreras. I synnerhet när det gäller skyddade namn och märken bör kunderna känna till förutsättningarna innan domännamnen registreras. Syftet med bestämmelsen är att felaktiga och lagstridiga domännamnsregistreringar ska kunna undvikas, eftersom man i annat fall alltid i efterhand måste avregistrera dem. Registraren måste för egen del aktivt se till att domännamnsregistreringar är förenliga med lagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 punkt ska en registrerar uppdatera uppgifterna i domännamnsregistret. Registraren ska sålunda uppdatera registret med de ändringar i kontaktuppgifterna som kommit till dess kännedom. Kommunikationsverket tar också vid behov kontakt med domännamnsanvändarna t.ex. i samband med begäranden om utredningar och i samband med meddelanden. Registraren är enligt förslaget ansvarig för att användarna får uppdaterad information och Kommunikationsverket har sålunda faktiska möjligheter att hålla kontakt också med domännamnsanvändarna.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. 3 punkt föreskrivs hur anteckningar i domännamnsregistret ska göras i tekniskt hänseende. Registraren ska ha tekniska förutsättningar att göra anteckningar i registret och att vidta andra åtgärder. Med tanke på den praktiska verksamheten har de tekniska förutsättningarna en avgörande betydelse, eftersom registraren på domännamnsanvändarens vägnar kan vidta alla åtgärder som gäller domännamnet. Kommunikationsverket bestämmer hur anteckningar i domännamnsregistret ska göras i tekniskt hänseende.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. 4 punkt föreskrivs om registrarens skyldighet att informera en domännamnsanvändare om att domännamnets giltighetstid löper ut. Registraren är sålunda skyldig att i god tid innan giltighetstiden löper ut informera do-

männamnsanvändaren samt ge denna en utredning om hur domännamnet kan förnyas och om konsekvenserna av att det inte förnyas. I lagförslaget 169 § 2 mom. föreskrivs om avregistrering av ett domännamn efter att dess giltighetstid har löpt ut.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. 5 punkt föreskrivs om domännamnsanvändarens möjlighet att avregistrera ett domännamn innan dess giltighetstid löper ut. Domännamnsanvändaren har enligt förslaget möjlighet att be registraren avregistrera ett domännamn ur registret och fi-roten. Registraren ansvarar för att ett domännamn avregistreras endast på användarens begäran och att ingen utomstående aktör uppsåtligt eller av vårdslöshet ber att domännamnet ska avregistreras.

Registraren ska också sörja för att ingen annan än användaren eller dennes befullmäktigade ombud kan avregistrera domännamnet. Om ett domännamn avregistreras på felaktiga grunder kan detta få betydande ekonomiska konsekvenser. Den skyldiges förfarande kan leda till åtal i tingsrätten. I den föreslagna bestämmelsen regleras inte avtalsförhållandet mellan domännamnsanvändaren och registraren, utan de avtals- eller konsumenträttsliga frågor som avregistreringen ger upphov till avgörs med stöd av annan lagstiftning.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. 6 punkt föreskrivs om registrarens skyldighet att sörja för informationssäkerheten i sin verksamhet. Registraren ska fastställa detaljerade och tillräckliga anvisningar med tanke på hot mot informationssäkerheten. Registraren ska förvissa sig om att händelser som är relevanta för informationssäkerheten noteras. Dessutom ska registraren ingripa när det konstateras problem och avvikelser i informationssäkerhetssituationen.

I den föreslagna paragrafens 1 mom. 7 punkt föreskrivs om en ny anmälningsskyldighet för registrarer. Exempelvis i en situation där någon har gjort intrång i registrarens system är det nödvändigt att tillsynsmyndigheten utan dröjsmål får veta om det, emedan risken är att den som står bakom intrånget fritt kan komma åt att ändra uppgifter om domännamn som registraren i fråga förvaltar, såsom namnservrar. Hotet begränsas till den-

na registrars kunder men kan emellertid gälla en stor kundkrets.

Enligt 2 mom. meddelar Kommunikationsverket närmare tekniska föreskrifter om information som ges till användare av domännamn, om informationssäkerheten i registrarens verksamhet samt om innehållet i anmälan samt anmälan utformning och hur den lämnas in till Kommunikationsverket.

171 §. *Organisering av domännamnsförvaltningen.* I den föreslagna paragrafens 1 mom. föreskrivs om Kommunikationsverkets allmänna uppgifter i samband med domännamnsförvaltningen. I förteckningen i paragrafens 1 mom. sammanställs Kommunikationsverkets centrala administrativa övervakningsrelaterade och tekniska uppgifter, utöver de uppgifter som nämnts i lagens övriga bestämmelser.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkt ska Kommunikationsverket administrera toppdomänen fi. Härmed avses att Kommunikationsverket utåt ska svara för förvaltningen och upprätthållandet av domännamnet samt representera Finland i internationella sammanhang och i förhållande till ICANN.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 punkt ska Kommunikationsverket bedriva och utveckla den domännamnsverksamhet som avser fi-domäner. Kommunikationsverket upprätthåller domännamnssystemet, som omfattar all information som behövs för verksamheten och de register som upprättats för informationen.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 3 punkt ska Kommunikationsverket sörja för överföringsförbindelserna och förbindelsetrafiken från namnservrarna för fi-roten till internet. Verket behöver emellertid inte självt sköta dessa uppgifter i tekniskt hänseende utan det kan också låta en utomstående aktör sköta saken. Verket svarar emellertid för att fi-roten fungerar. Den som upprätthåller systemet i tekniskt hänseende ska ha tillgång till tillräcklig know how, utrustning och personal för att kunna sköta verksamheten på ett tillfredsställande sätt.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 4 punkt ska Kommunikationsverket övervaka registrarens verksamhet. Kommunikationsverket ska övervaka registrarens huvudsak-

ligen utifrån domännamnsanvändarnas anmälningar. Kommunikationsverket ska granska domännamnsanvändarnas eventuella anmälningar om att registrarer har försummat sina skyldigheter med beaktande av de förpliktelser som föreskrivs i denna lag. Kommunikationsverket har inte befogenhet att avgöra avtalstvister mellan domännamnsanvändare och registrarer. Kommunikationsverket ska ta ställning till frågan om en registrars verksamhet uppfyller de förutsättningar som föreskrivs i detta kapitel.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 5 punkt ska Kommunikationsverket sörja för informationssäkerheten i den domännamnsverksamhet som avser fi-domäner genom att skydda den mot uppsåtliga störningsfaktorer och störningsfaktorer som orsakats av vårdslöshet. Också i lagförslaget 172 § föreskrivs om säkerställande av domännamns informationssäkerhet.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 6 punkt ska Kommunikationsverket på begäran ge intyg och utdrag ur domännamnsregistret.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. kan Kommunikationsverket ge en anmärkning till en registrar som bryter mot denna lag eller bestämmelser, föreskrifter och beslut som utfärdats med stöd av den. I samband med anmärkningen kan Kommunikationsverket ålägga registraren att inom en rimlig tid rätta till felet eller försummelsen. Tidsfristens längd kan övervägas utifrån felets eller försummelsens art eller hur lång tid som rimligen behövs för att avhjälpa felet eller försummelsen. Felet eller försummelsen kan också vara av en sådan art att Kommunikationsverket kan kräva att felet eller försummelsen åtgärdas omedelbart. Om registraren inte inom utsatt tid har rättat felet eller försummelsen kan Kommunikationsverket för en tid av högst ett år förbjuda registraren att registrera domännamn eller göra anteckningar som gäller domännamn i domännamnsregistret. Kommunikationsverket verkställer i praktiken förbudet genom att hindra att registraren via tekniska gränssnitt kommer åt att göra registreringar eller ändringar i domännamnsregistret. Kommunikationsverket är skyldigt att informera registrarens kunder om förbudet.

172 §. Säkerställande av domännamns informationssäkerhet. Enligt denna paragraf har Kommunikationsverket rätt att vidta nödvändiga åtgärder för att upptäcka, förhindra och utreda sådana betydande kränkningar av informationssäkerheten som innebär att fi-domännamn utnyttjas samt för att inleda förundersökning med anledning av kränkningarna.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. har Kommunikationsverket rätt att vidta nödvändiga åtgärder för att trygga informationssäkerheten i fråga om allmänna kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt deras användares. Kommunikationsverket ska vidta åtgärder utan att höra domännamnsanvändaren i sådana situationer då ett domännamn uppenbarligen har registrerats enbart i syfte att styra trafik med skadliga program eller i syfte att sprida skadliga program. Den föreslagna paragrafen ska tillämpas endast i situationer där hotet inte på ett ändamålsenligt sätt kan avvärras med andra åtgärder.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs om åtgärder som Kommunikationsverket kan vidta för att sörja för informationssäkerheten.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 1 punkt kan Kommunikationsverket vidta åtgärder för att förhindra eller begränsa den trafik som styrs till domännamnet. Det kan t.ex. vara fråga om att förhindra trafik till en nätadress som distribuerar farliga program, vilket innebär att Kommunikationsverket inriktar åtgärderna på DNS-data i fi-roten.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 2 punkt kan Kommunikationsverket vidta åtgärder för att dirigera den trafik som styrs till domännamnet till en annan webbadress. Kommunikationsverket kan i praktiken genomföra åtgärden t.ex. genom att styra trafiken eller en del av trafiken till en tjänst som upprätthålls av någon annan operatör. Det kan vara fråga om att styra trafiken till en kommandoserver som används för styrning av skadliga program till en tjänst som upprätthålls av Kommunikationsverket och som kan användas för att identifiera terminalutrustningar som infekterats av skadliga program. På så sätt kan användarna varnas för hot mot informationssäkerheten.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 3 punkt kan också andra, med de ovan nämnda åtgärderna jämförbara åtgärder av teknisk natur vidtas i syfte att sörja för informationssäkerheten. Det kan t.ex. vara fråga om att ändra ett domännamns data så att skadliga program som utnyttjar domännamnet hindras att fungera.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. ska åtgärder enligt paragrafen utföras omsorgsfullt och stå i rätt proportion till den kränkning av informationssäkerheten som ska avvärras. När åtgärderna vidtas är det inte heller skäl att begränsa yttrandefriheten eller skyddet av konfidentiella meddelanden eller integritetsskyddet mer än nödvändigt.

22 kap. **Tillhandahållande av informationssamhällets tjänster**

Detta kapitel är baserat på lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster. Paragraftexten har genomgående ändrats så att i stället för tillhandahållare och mottagare av tjänster talas om tillhandahållare och mottagare av informationssamhällets tjänster. Eftersom begreppet informationssamhällets tjänster definieras i avdelning I, blir det inte oklart vad som avses med tillhandahållare och mottagare av informationssamhällets tjänster. Begreppen är i sak desamma som i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd).

173 §. Begränsningar av tillämpningsområdet. Denna paragraf motsvarar 4 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster. Paragrafens hänvisningar till olika direktiv har emellertid uppdaterats så att de motsvarar gällande EU-lagstiftning (RP 194/2001 rd och RP 317/2010 rd samt artikel 3.3 i direktivet 2000/31/EG om elektronisk handel).

174 §. Det samordnade området och friheten att tillhandahålla tjänster. I den föreslagna paragrafens 1 mom. definieras begreppet det samordnade området. Denna definition motsvarar definitionen i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd). Den föreslagna paragrafens 2–5 mom. motsvarar 5 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets

tjänster (RP 194/2001 rd, GrUU 60/2001 rd och EkUB 4/2002 rd samt artikel 3.2 i direktivet om elektronisk handel). Hänvisningarna i den föreslagna paragrafens 3 och 4 mom. har justerats så att de avser Europeiska kommissionen.

175 §. Iakttagande av finsk lagstiftning. Denna paragraf motsvarar 6 § i lagen om informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd och artikel 3.1 i direktivet om elektronisk handel).

176 §. Allmän informationsskyldighet. Det föreslås att i paragrafens 2 mom. tas in en definition av begreppet reglerad yrkesverksamhet, som har justerats med en hänvisning till direktivet 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer. Den föreslagna paragrafen motsvarar i sak 7 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd, GrUU 60/2001 rd, EkUB 4/2002 rd och artikel 5 i direktivet om elektronisk handel).

177 §. Informationsskyldighet vid beställning. Denna paragraf motsvarar 8 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd samt artiklarna 10.1, 10.2 och 10.4 i direktivet om elektronisk handel).

178 §. Tillhandahållande av avtalsvillkor. Denna paragraf motsvarar 9 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd och artikel 10.3 i direktivet om elektronisk handel).

179 §. Beställning och mottagningsbekräftelse. Denna paragraf motsvarar 10 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd samt artikel 11 första strecksatsen och artiklarna 11.2 och 11.3 i direktivet om elektronisk handel).

180 §. Mottagningstidpunkt. Denna paragraf motsvarar 11 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd och artikel 11.1 andra strecksatsen i direktivet om elektronisk handel).

181 §. Uppfyllande av formkrav för avtal på elektronisk väg. Denna paragraf motsvarar 12 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd, GrUU 60/2001 rd och EkUB 4/2002 rd samt artikel 9.1 i direktivet om elektronisk handel).

182 §. Ansvarsfrihet vid överföring av information och vid tillhandahållande av tillgång till kommunikationsnät. Denna paragraf motsvarar 13 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd samt artiklarna 12.1 och 12.2 i direktivet om elektronisk handel).

183 §. Ansvarsfrihet vid lagring av information i cacheminne. Denna paragraf motsvarar 14 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd och artikel 13.1 i direktivet om elektronisk handel).

184 §. Ansvarsfrihet vid lagring av information. Denna paragraf motsvarar 15 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd, RP 34/2004 rd, RP 317/2010 rd, GrUU 60/2001 rd och EkUB 4/2002 rd samt artiklarna 14.1 och 14.2 i direktivet om elektronisk handel). EU-domstolen har t.ex. i målet C-324/09 samt i de sammanslagna målen C-236/08–C-238/08 ansett att undantag från ansvar kunde åberopas endast av en näringsidkare vars verksamhet är rent teknisk, automatisk och passiv, när denne inte har utövat en aktiv roll som kan ge honom kännedom om eller kontroll över lagrade uppgifter.

185 §. Förordnande om spärrning av information. Denna paragraf motsvarar i sak 16 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd, RP 286/2010 rd, GrUU 60/2001 rd och EkUB 4/2002 rd).

186 §. Behörig domstol. Denna paragraf motsvarar i sak 17 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd).

187 §. Innehållsproducentens rättssäkerhet. Denna paragraf motsvarar 18 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd).

188 §. Skyldighet för leverantörer av informationssamhällets tjänster att vidta åtgärder för genomförande av myndighetsbeslut. Denna paragraf motsvarar 19 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd samt artiklarna 12.3, 13.2 och 14.3 i direktivet om elektronisk handel).

189 §. Spärrning av material som kränker upphovsrätten eller närstående rättigheter.

Denna paragraf motsvarar 20 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd, GrUU 60/2001 rd och EkUB 4/2002 rd).

190 §. Kontaktpunkt för en leverantör av informationssamhällets tjänster. Denna paragraf motsvarar 21 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd).

191 §. Anmälans form och innehåll. Denna paragraf motsvarar 22 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd, GrUU 60/2001 rd och EkUB 4/2002 rd).

192 §. Meddelande till innehållsproducenten samt bemötande. Denna paragraf motsvarar 23 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd).

193 §. Återställande av material. Denna paragraf motsvarar 24 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd).

194 §. Ersättningsskyldighet. Denna paragraf motsvarar 25 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd).

23 kap. **Kontaktinformationstjänster**

I detta kapitel föreskrivs om kontaktinformationstjänster. I kapitlet samordnas de begrepp som avser telefonkatalogstjänster och nummerupplysningstjänster i kommunikationsmarknadslagen och i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Avsikten är att man i fortsättningen som övergripande begrepp ska använda termen kontaktinformationstjänster. Detta begrepp ska täcka de i kommunikationsmarknadslagen och i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation använda begreppen telefonkataloger, nummerupplysningstjänster, nummerupplysning, abonnentkataloger och andra abonnentkataloger.

Avsikten är att samordna den terminologi som används om tjänsterna samt att uppdatera föråldrade begrepp. Kontaktinformation tillhandahålls numera med många olika tekniker och det trycks i allt mindre utsträckning fysiska telefonkataloger. Det är därför skäl att införa det teknikneutrala begreppet kon-

taktinformationstjänster. Begreppet täcker tjänster med vilka kontaktinformation samlas in och publiceras oberoende av hur tjänsterna genomförs i tekniskt hänseende. Det kan sålunda t.ex. vara fråga om telefonitjänster eller textmeddelandetjänster eller om tjänster som tillhandahålls på internet.

Kontaktinformationstjänster inbegriper telefonkatalogs- och nummertjänster. Nummertjänster motsvarar sådana nummerupplysningstjänster som avses i kommunikationsmarknadslagen samt begreppet nummerupplysningstjänster som används i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation och som föreslås bli ersatt med det kortare begreppet nummertjänst. Nummertjänster t.ex. per telefon eller med textmeddelande gör det möjligt för personer som abonnerar på och använder telefonitjänster att få uppgifter om telefonnummer och adresser.

Genom telefonkatalogtjänster är det möjligt att få elektroniska eller tryckta uppgifter om abonnenters och användares telefonnummer och adresser.

195 §. Tillgång till kontaktinformationstjänster. I denna paragraf föreskrivs om teleföretags skyldighet att se till att telefonkatalogstjänster och nummertjänster tillhandahålls.

Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar 56 § 1 mom. i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd samt artiklarna 5.1 b och 25 i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

Den föreslagna paragrafens 2 mom. motsvarar kommunikationsmarknadslagens 57 § 1 mom. (RP 112/2002 rd samt artiklarna 5.1 a, 5.2, 5.3 och 25 i direktivet om samhällsomfattande tjänster). Bestämmelsen står inte i konflikt med artikel 6 eller bilaga C punkt 4 i auktorisationsdirektivet.

I momentet har strukits den i kommunikationsmarknadslagens 57 § 1 mom. ingående meningen enligt vilken telefonkatalogen kan vara i tryckt eller elektronisk form. Syftet med bestämmelsen är inte att ändra nuläget utan att stryka en onödig hänvisningsbestämmelse. Det är klart att ett teleföretag kan tillhandahålla telefonkatalogen i tryckt eller elektronisk form.

Den föreslagna paragrafens 3 mom. motsvarar kommunikationsmarknadslagens 56 § 3 mom. (RP 112/2002 rd).

196 §. Utlämnande av kontaktinformation. I denna paragraf föreskrivs om utlämnande av kontaktinformation till en annan leverantör av kontaktinformationstjänster.

Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar till innehållet kommunikationsmarknadslagens 58 § 1 mom. (RP 112/2002 rd och artikel 5.3 i direktivet om samhällsomsfattande tjänster). Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ska teleföretag och leverantörer av kontaktinformationstjänster när de lämnar ut information se till att den som tar emot informationen behandlar den överlämnade informationen för att leverera kontaktinformationstjänster. Den som lämnar ut informationen kan t.ex. ingå avtal om utlämnandet och kan sålunda förvissa sig både om vem informationen lämnas ut till och i vilket syfte den ska användas.

Den föreslagna paragrafens 2 mom. motsvarar till innehållet kommunikationsmarknadslagens 58 § 2 mom. (RP 112/2002 rd och artikel 5.3 i direktivet om samhällsomsfattande tjänster).

Den föreslagna paragrafens 3 mom. motsvarar till innehållet 56 § 2 mom. och 57 § 2 mom. (RP 112/2002 rd och artikel 25.2 i direktivet om samhällsomsfattande tjänster).

I den föreslagna paragrafen har strukits kommunikationsmarknadslagens 58 § 3 mom. som anses vara obehövligt. I lagförslagets 189 § föreskrivs om användarens rätt att förbjuda utlämnande av kontaktinformation.

197 §. Behandling av personuppgifter. I denna paragraf föreskrivs om tillhandahållande av kontaktinformationstjänster som avser behandling av personuppgifter. Om detta föreskrivs också i personuppgiftslagen (523/1999).

Den föreslagna paragrafen motsvarar till innehållet 25 § 1 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och artikel 12 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation).

198 §. Förbud mot att offentliggöra kontaktinformation. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ska en fysisk person som är användare och abonnent ges möjlighet att enkelt och kostnadsfritt helt eller delvis för-

bjuda anteckning och utlämnande av uppgifter om honom eller henne i kontaktinformationstjänsten. Avsikten med ändringen är att säkerställa att fysiska personer som är användare och abonnenter också i praktiken enkelt ska kunna förbjuda utlämnande och publicering av information om sig, oberoende av hur tjänsten i praktiken tillhandahålls.

En leverantör av kontaktinformationstjänster kan tillhandahålla alternativa sätt att förbjuda anteckning och utlämnande av kontaktuppgifter. Tjänstleverantören kan t.ex. på företagets internetsidor och i avtalsvillkor ge klara anvisningar om hur en fysisk person som är användare respektive abonnent kan förbjuda publicering och utlämnande av sina kontaktuppgifter. Det är väsentligt att de i praktiken på ett enkelt sätt kan förbjuda publicering och utlämnande av kontaktuppgifterna.

I det föreslagna momentet har strukits den onödiga hänvisningen till personuppgiftslagens 26 §. Avsikten är inte att ändra sakläget utan endast att stryka en hänvisningsbestämmelse som är onödig på lagnivå. På tillhandahållande av kontaktinformationstjänster tillämpas personuppgiftslagens bestämmelser, om inte något annat föreskrivs i denna lag. Detta gäller också rätten till insyn enligt personuppgiftslagens 26 §.

Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar i övrigt till innehållet 25 § 4 mom. första meningen i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och artikel 12.2 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation).

199 §. Skyldighet att informera om syftet med och användningen av kontaktinformationstjänster. I denna paragraf föreskrivs om teleföretags skyldighet att informera om syftet med och användningen av kontaktinformationstjänster.

Den föreslagna paragrafens 1 mom. motsvarar till innehållet 25 § 3 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och artikel 12.1 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation).

Enligt den föreslagna paragrafens nya 2 mom. ska teleföretag och leverantörer av kontaktinformationstjänster se till att abonnenterna lätt har tillgång till tillräckligt detal-

jerad information om till vilka företag kontaktinformation om abonnenterna lämnas ut.

Genom momentet säkerställs det att abonnenterna inte kan ta reda på till vilka företag kontaktuppgifter lämnas ut exempelvis genom avtalsvillkor, uppdaterade webbsidor samt på andra ändamålsenliga sätt. Avsikten med den föreslagna ändringen är att tillsammans med den ändring som föreslås i 199 § 1 mom. förbättra abonnenternas möjligheter att få information om olika kontaktinformations-tjänster samt om hur en abonnent kan förbjuda utlämnande och publicering av sina kontaktuppgifter.

Genom det föreslagna momentet genomförs artikel 12.2 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation.

24 kap. **Elektronisk direktmarknadsföring och kakor**

Det föreslås att regleringen av elektronisk direktmarknadsföring bibehålls oförändrad.

200 §. Direktmarknadsföring till fysiska personer. Denna paragraf motsvarar 26 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och artikel 13 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation samt artikel 10 i direktivet om distansförsäljning av finansiella tjänster).

201 §. Förbud mot marknadsföring av telefonabonnemang. Denna paragraf motsvarar kommunikationsmarknadslagens 65 a § (RP 144/2011 rd). Bestämmelsen är i kraft till den 1 juli 2015.

202 §. Direktmarknadsföring till företag och organisationer. Denna paragraf motsvarar 27 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och artikel 13 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation).

203 §. Identifiering av direktmarknadsföring. Denna paragraf motsvarar 28 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd samt artikel 13 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation).

204 §. Förhindrande av mottagning av direktmarknadsföring. Denna paragraf motsvarar 29 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och artikel

13 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation).

205 §. Registrering på användarens terminalutrustning av information om användning av tjänster samt användning av informationen. Denna paragraf motsvarar 7 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd, ändrad RP 238/2010 rd).

AVDELNING VIII **Reglering av audiovisuella tjänster och radioverksamhet**

Det föreslås att i lagens definitioner stryks oändamålsenliga definitioner som tidigare använts i lagen om televisions- och radioverksamhet. Bland annat stryks den onödiga definitionen av begreppet utövare av televisionsverksamhet. Enligt definitionen av begreppet televisionsverksamhet och definitionen av begreppet leverantör av audiovisuella innehållstjänster är en tjänsteleverantör den som väljer och ordnar innehållet i audiovisuella innehållstjänster. Avsikten är sålunda att som utövare av televisionsverksamhet fortfarande ska betraktas den som beslutar om placeringen av programmen i programtablåerna. Dessutom föreslås strykning av definitionerna av begreppen kommersiell kommunikation samt reklam. I stället för kommersiell kommunikation ska användas det i Finlands rättssystem vedertagna begreppet marknadsföring. Därmed avses kommersiell kommunikation, exempelvis reklam, information på varors förpackningar eller i bruksanvisningar samt säljfrämjande verksamhet i olika former. Ändringen av det begrepp som ska användas ändrar inte det rådande rättsläget. Avsikten är att regleringen av audiovisuella innehållstjänster huvudsakligen ska hållas oförändrad.

25 kap. **Innehållet i televisionssändningar och beställ-tv**

206 §. Tillämpningsområde och begränsningar av det. Denna paragraf motsvarar till sitt sakinhåll 3 och 4 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd).

207 §. Etablering. Regleringen av audiovisuella innehållsleverantörens etablering för-

enklas. I den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkt föreskrivs om huvudregeln, dvs. att en verksamhetsutövare anses ha etablerat sig i Finland, om verksamhetsutövarens huvudkontor finns i Finland och besluten om programtablåer eller programkataloger fattas i Finland.

Enligt 1 mom. 2 punkten anses det dessutom i vissa andra, i praktiken sällsynta etableringssituationer, att en leverantör av innehållstjänster har etablerat sig i Finland om verksamheten har en betydande koppling till Finland.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska närmare bestämmelser om de omständigheter som ska beaktas när det bedöms om verksamheten har betydande koppling enligt 1 mom. 2 punkten utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom den föreslagna paragrafen genomförs artikel 2 i direktivet om audiovisuella medietjänster.

208 §. Lokal televisionsverksamhet. Denna paragraf motsvarar 18 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd och 18 i direktivet om audiovisuella medietjänster).

209 §. Europeiskt programutbud. Denna paragraf motsvarar 16 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd, RP 112/2002 rd och RP 34/1998 rd samt artikel 16 i direktivet om audiovisuella medietjänster).

210 §. Oberoende producenters program. Denna paragraf motsvarar i sak 17 § i lagen om televisions- och radioverksamhet. Det föreslås emellertid att kvoten för oberoende producenters produktioner i enlighet med det kommunikationspolitiska programmet för elektroniska medier ska höjas till 19 procent. I den föreslagna paragrafens 2 mom. har det tagits in en definition av begreppet oberoende producent (RP 241/2001 rd och RP 34/1998 rd samt artikel 17 i direktivet om audiovisuella medietjänster).

211 §. Syn- och hörselskadades tillgång till programutbud. Denna paragraf motsvarar huvudsakligen 19 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet. Enligt det gällande 19 a § 2 mom. behöver ljud- och textningstjänst inte införas i musikföreställningar och sport- och barnprogram. Enligt en utredning som kommunikationsministeriet gjorde 2012

(LVM julkaisuja 19/2012) finns det ett klart behov av textningstjänster, i synnerhet i barnprogram. Textning av programmen hjälper inte bara barn utan framför allt hörselskadade, både barn och vuxna, samt exempelvis invandrabarn. Enligt utredningen leder kravet på textning av barnprogram inte till någon väsentlig ökning av de kommersiella aktörernas totalkostnader. Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. behöver sålunda ljud- och textningstjänst inte införas i musikföreställningar och sportprogram (RP 13/2010 rd och TrUB 8/2010 rd samt artikel 7 i direktivet om audiovisuella medietjänster).

212 §. Utövande av ensamrätt. Denna paragraf motsvarar 20 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 112/2002 rd, RP 241/2001 rd och RP 34/1998 rd samt artikel 14 i direktivet om audiovisuella medietjänster).

213 §. Förfarande för utövande av ensamrätt. Denna paragraf motsvarar 20 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 112/2002 rd och artikel 14 i direktivet om audiovisuella medietjänster).

2 kap. Marknadsföring

214 §. Allmänna principer. Denna paragraf motsvarar 21 § i lagen om televisions- och radioverksamhet. Paragrafens 3 mom. motsvarar 22 § 1 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet. Paragrafens 4 och 5 mom. motsvarar 25 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd och artikel 19 i direktivet om audiovisuella medietjänster).

Med radioprogram avses i detta kapitel nyhetssändningar, diskussionsprogram, musikprogram och andra program som uteslutande består av ljud och sänds i radio. Radioprogrammets längd kan variera avsevärt. En nyhetssändning kan vara antingen helt kort eller flera timmar lång. Denna definition motsvarar definitionen i 2 § 7 punkten i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd).

215 §. Placering av reklamslag och teleshopping. Denna paragraf motsvarar 22 § i lagen om televisions- och radioverksamhet, med undantag av 1 mom. som har tagits in i

den föregående paragrafen (RP 87/2009 rd och artikel 19 i direktivet om audiovisuella medietjänster).

216 §. Avbrytande av vissa audiovisuella program för reklam. Denna paragraf motsvarar 23 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd och artikel 20.2 i direktivet om audiovisuella medietjänster).

217 §. Marknadsföring av vissa produkter. Denna paragraf motsvarar 24 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd och artikel 9 i direktivet om audiovisuella medietjänster).

218 §. Sponsring av program och tjänster. Denna paragraf motsvarar 26 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd och artikel 10 i direktivet om audiovisuella medietjänster).

219 §. Förbjuden sponsring. Denna paragraf motsvarar 27 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd och artikel 10 i direktivet om audiovisuella medietjänster).

220 §. Produktplacering. Ordalydelsen i bestämmelsen om produktplacering förtydligas. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. är det i princip förbjudet att placera in produkter i program. Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. tillåts produktplacering i vissa filmer och program. Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. gäller bestämmelserna i 2 mom. inte produktplacering i barnprogram. Den föreslagna paragrafens 4 mom. motsvarar 28 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet. Enligt bestämmelsen ska som produktplacering betraktas också gratis tillhandahållande av rekvisita och produktvinster för att de ska ingå i ett audiovisuellt program, om de är av betydande värde. Produktplacering i form av tillhandahållande av rekvisita och produktvinster är tillåten i andra program än barnprogram (RP 87/2009 rd och artikel 11 i direktivet om audiovisuella medietjänster).

221 §. Genomförande av produktplacering. Denna paragraf motsvarar 28 b § i lagen om televisions- och radioverksamhet. Den föreslagna paragrafens 2 mom. motsvarar 28 § 3 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet, där det föreskrivs om förbud mot produktplacering av tobaksprodukter (RP

87/2009 rd och artikel 11 i direktivet om audiovisuella medietjänster).

222 §. Tidsbegränsningar för teleshopping och televisionsreklam. Denna paragraf motsvarar 29 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (87/2009 rd och artikel 11 i direktivet om audiovisuella medietjänster).

223 §. Markering och tidsbegränsningar för radioreklam. Paragrafens 1 mom. motsvarar 30 § 1 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet.

Enligt 30 § 2 mom. i den gällande lagen får sändningstiden för radioreklam inte överstiga tio procent av den dagliga sändningstiden. Reklamens längd i radiosändningar får dock under två hela timmar som följer efter varandra vara sammanlagt högst 24 minuter. I dagens verksamhetsmiljö är begränsningen 24 minuter under två timmar som följer efter varandra inte längre ändamålsenlig. Utbudet av markbundna radiosändningar har ökat markant och t.ex. på grund av att det nu finns internetradio är utbudet av olika programinnehåll i det närmaste obegränsat. Det är sålunda med tanke på tryggheten av lyssnarnas intressen inte längre nödvändigt att föreskriva om någon uttrycklig minutbegränsning per två timmar. Den föreslagna ändringen förenklar regleringen avsevärt, vilket skapar bättre verksamhetsförutsättningar för radioverksamhet. I och med ändringen minskar också resursbehovet för myndighetsövervakningen. På de grunder som nämns ovan föreslås dessutom att gränsen för radioreklam per dygn höjs till 20 procent av den dagliga sändningstiden.

Det föreslås att i paragrafens 3 mom. tas in en sådan begränsning gällande kommersiell kommunikation som avses i det kommunikationspolitiska programmet. När det gäller radioverksamhet som bedrivs enbart med radiotillstånd som beviljats av Kommunikationsverket är det tillåtet att sända endast sponsrad kommersiell kommunikation eller reklam som anknyter till kortvarig radioverksamhet. Exempelvis då den kortvariga radioverksamheten har samband med ett visst evenemang som riktar sig till allmänheten tillåts reklam för produkter som har samband med evenemanget i fråga. Enligt riktlinjerna i det kommunikationspolitiska programmet för elektroniska medier ska den frekvenskapaci-

tet som reserverats för kortvarig radioverksamhet tydligare än vad som nu är fallet separeras från användning av sådana reserverade frekvenser för egentlig radioverksamhet som förutsätter programkoncession. Avsikten med ändringen är samtidigt att förhindra att det beviljas flera efter varandra följande kortvariga radiokoncessioner (RP 87/2009 rd).

224 §. Ideell och samhällelig reklam. Denna paragraf motsvarar 31 § i lagen om televisions- och radioverksamhet. I 31 § i lagen om televisions- och radioverksamhet hänvisas till lagens 19 §, där det föreskrivs att bestämmelser om tillhandahållande av program som är skadliga för barns utveckling har överförts till lagen om bildprogram (710/2011). Förpliktelserna enligt lagen om bildprogram övervakas av centralen för medieföstran och bildprogram (RP 87/2009 rd).

225 §. Sändningsblock reserverade för teleshopping. Denna paragraf motsvarar 32 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd och artikel 24 i direktivet om audiovisuella medietjänster).

226 §. Kanaler reserverade för teleshopping och säljfrämjande verksamhet. Denna paragraf motsvarar 33 § i lagen om televisions- och radioverksamhet. I 33 § i lagen om televisions- och radioverksamhet hänvisas till lagens 19 §, där det föreskrivs att bestämmelser om tillhandahållande av program som är skadliga för barns utveckling har överförts till lagen om bildprogram (710/2011) (RP 87/2009 rd och artikel 25 i direktivet om audiovisuella medietjänster).

27 kap. **Skyldighet att distribuera televisionsprogram och numrerade kanalplatser**

227 §. Skyldighet att distribuera televisionsprogram. Denna paragraf motsvarar i sak kommunikationsmarknadslagens 134 §. I fråga om sådana programutbud som avses i den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 punkt preciseras det att det uttryckligen är fråga om programutbud som kan tas emot i den kommun där nätet är beläget. Preciseringsen behövs med tanke på regionala reklamslag i kommersiella kanaler.

Det krävs att teknikneutralitet ska tillämpas vid reglering av elektronisk kommunikation ska sändningen ske i oförändrad form och samtidigt som den ursprungliga sändningen enligt den föreslagna paragrafens 5 mom. också i situationer där en televisionskanals versioner av ett program har samma innehåll men i tekniskt hänseende sänds med olika bildresolution (standardsändningar eller hörsändningar). Sändningarna kan då anses vara oförändrade och samtidigt på det sätt som avses i momentet, jämfört med den ursprungliga sändningen. På motsvarande sätt kan tv-sändningars ljudkodning variera utan att den ändrade signalkodningen inverkar på innehållet (RP 13/2010 rd och artikel 31 i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

228 §. Kanalplatsnumrering. I denna paragraf föreslås bestämmelser om Kommunikationsverkets rätt att meddela föreskrifter om kanalplatsnumrering av tv-program som tillhandahålls i det markbundna masskommunikationsnätet. I den gällande lagstiftningen finns inga bestämmelser om kanalplatsnumrering. Åtta aktörer inom tv-branschen avtalade i november 2010 om principerna för kanalplatsnumrering efter det att nya nätoperörer och tjänsteoperörer hade inlett sin verksamhet. Enligt avtalet är den allmänna principen för kanalnumreringen att den ska vara lättanvänd och tjäna den stora allmänhetens intresse. Mellan operatörerna förverkligas kanalnumreringen för närvarande på så sätt att numreringen börjar med de kanaler som fritt kan tas emot, varefter följer betalkanalerna. Lediga kanalnummer och lediga kanalnummerryrmer beviljas i den ordning de reserverats. Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. meddelar Kommunikationsverket föreskrifter om kanalplatsnumreringen endast i det fall att innehavarna av programkoncession inte sinsemellan kommer överens om numreringen.

Bland annat för att underlätta övergången till televisionssändningar enligt de nya standarderna och för att underlätta nya operatörers tillträde till marknaden samt för att titarnas vanor när det gäller att välja program ska kunna beaktas, är det nödvändigt att i lagen föreskriva om Kommunikationsverkets möjligheter att meddela föreskrifter om kanalnumreringen. Kommunikationsverket ska

i det sammanhanget så långt som möjligt beakta de principer och verksamhetsmodeller som operatörerna inom branschen har godkänt.

Kanalplatsnumreringen upprättas i första hand inom ramen för branschens självreglering. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ska vid kanalplatsnumreringen Rundradion Ab:s och de programkoncessionshavares programutbud prioriteras, vilka har beviljats programkoncession enligt 26 § för televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset. För utövare av televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset ska enligt förslaget föreskrivas om ett antal särskilda förpliktelser. Som motvikt till dessa förpliktelser ges kanaler som tjänar allmänintresset rätt att få en ändamålsenlig kanalplats för sitt programutbud och därmed att nå en så stor publik som möjligt.

Såsom det ovan konstateras kan Kommunikationsverket vid beredningen av föreskrifterna beakta de principer som operatörerna godkänt i sina avtal. Ett alternativ för beredningen av regleringen i fråga om kanalplatsnumreringen kunde vara en modell enligt vilken de kanalplatsnummer som följer efter kanalerna som tjänar allmänintresset delas ut till andra kanaler som fritt kan tas emot och därefter till betal-tv-kanaler.

AVDELNING IX **Kommunikationsnät, kommunikationstjänster och kommunikationsutrustning**

28 kap. **Placering**

229 §. *Teleföretagets rätt att placera telekablar, basstationer och radiomaster.* Enligt den föreslagna paragrafens 1 och 2 mom. har teleföretag rätt att på det sätt som föreskrivs i kapitlet placera sådan utrustning som räknas upp i paragrafens 1 mom. på områden eller i byggnader som ägs eller innehas av någon annan. I momentets 1 punkt nämns telekablar med tillhörande utrustning, smärre konstruktioner och stolpar. Till denna del omfattar bestämmelsen alla sådana telekablar och sådan utrustning i kommunikationsnät som för närvarande regleras i markanvändnings- och byggnadslagets (132/1999) 161 § samt i

kommunikationsmarknadslagets 10 kap. Lagförslaget 229 § kan sålunda tillämpas på placering av alla telekablar, vilket innebär att markanvändnings- och bygglagens 161 § inte längre behöver tillämpas på placering av telekablar i situationer där en markägare och ett teleföretag inte kommer överens om placeringen. Av den anledningen är det skäl att i markanvändnings- och bygglagens 161 § föreskriva att bestämmelserna i den lag som nu föreslås ska tillämpas på placering av telekablar. I denna proposition ingår ett förslag till lag om ändring av markanvändnings- och bygglagen.

Med telekabel avses en kabel som byggs för teletrafik, oberoende av vilken byggnadsteknik som används. I momentets 1 mom. nämns dessutom tillhörande utrustning, exempelvis smärre konstruktioner och stolpar när det är fråga om en luftledning. Med smärre konstruktioner avses bl.a. rördragningar och skyddselement, såsom kabelrännor, skyddsrör, kabelbrunnar och ledningsrännor.

I momentets 2 punkt nämns radiomaster och basstationer för mobilnät, därtill hörande utrustning, kablar och smärre konstruktioner. Teleföretag har rätt att under förutsättningar som nämns i detta kapitel placera sådana delar av ett mobilnät på områden som ägs eller innehas av någon annan. Med mobilnät avses nät som förutsätter nätkoncession enligt lagförslaget 6 § och som används för allmän televerksamhet. I praktiken får basstationer med tillhörande utrustning, exempelvis antensystem, placeras i byggnader eller radiomaster. Basstationer och radiomaster får redan nu placeras i enlighet med privaträttsliga avtal mellan parterna.

Mobilnätets radiomaster är normalt klart under 200 meter höga master för vilka, beroende på situationen, krävs bygglov eller åtgärdstillstånd. Basstationer kan också placeras på så kallade antennceller, som också de avses höra till tillämpningsområdet för 2 punkten. Antenncellerna är lägre, ca 15–50 meter höga. Momentets 2 punkt avser också basstationsutrustning och kablar i anslutning till radiomaster. Med tillhörande utrustning och kablar avses t.ex. elförsörjningsenheter med ackumulatörer, antennkablar, kommunikationslänkar till mobiltelefonväxlar, antenn-

system i radiomaster samt kyl- och ventilationsanläggningar.

I momentets 3 punkt nämns basstationer för mobilnät, därtill hörande utrustning och kablar på områden som ägs eller innehas av någon annan eller i byggnader som ägs eller innehas av någon annan, under de förutsättningar som föreskrivs i detta kapitel. Basstationer som placeras i byggnader kan ha likadan tillhörande utrustning som de basstationer som placeras i master. Basstationers antenner kan placeras på byggnaders tak och väggar samt på takmaster. Basstationers utrustningsutrymmen kan placeras i byggnaders vinds-, källar-, hissmaskin- eller ventilationsrum eller i inkom byggda utrymmen. En basstationsanläggning kräver normalt en golvyta på ca 60 cm x 60 cm. En elförsörjningsenhet inklusive ackumulatörer kräver en ungefär lika stor yta. En basstationsutrustning är ca 180 cm hög och en elförsörjningsenhet ca 150 cm. Dessutom kan basstationsanläggningar vara kopplade exempelvis till kyl- eller ventilationsanläggningar. Utrymmebehovet för basstationsanläggningar är beroende bl.a. på vilken typ av anläggning det är fråga om och anläggningens användningsändamål. Om det är ont om utrymme används mindre basstationsanläggningar som kan monteras på en vägg. Basstationer placeras i utrymmen som kan stängas av och skyddas mot ofog.

Med rätt att placera sådan kommunikationsutrustning som avses i 1 mom. avses i förslaget mark- och byggnadsägares med privaträttsligt samtycke jämförbara rätt att placera delar av ett kommunikationsnät på områden eller i byggnader som ägs av någon annan. Däremot avses inte placeringsrätt som är baserad på miljörätten. Därför föreskrivs det enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. någon annanstans i lag om övriga villkor för placering av sådan kommunikationsutrustning som nämns i 1 mom. Här avses framför allt miljörättslig lagstiftning. På placering och byggande av basstationer och master tillämpas samma bestämmelser om utnyttjande av områden och miljön som på övrigt byggande. Markanvändnings- och bygglagens (132/1999) planläggnings- och tillståndssystem ställer krav också på byggande av basstationer och master. Också naturvårdslagen

(1096/1997) och lagen om fornminnen (295/1963) uppställer begränsningar för byggande av basstationer och master. Det kan vidare bli fråga om att tillämpa t.ex. lagen om skyddande av byggnadsarvet (498/2010) och vattenlagen (587/2011).

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs att om det inte med ägaren till en fastighet eller en byggnad har avtalats om placering enligt 1 och 2 mom. ska kommunens byggnadstillsynsmyndighet besluta om placeringen. Av den föreslagna bestämmelsen framgår huvudregeln att det ska avtalas mellan parterna om placering av sådana delar av kommunikationsnät som avses i 1 mom.

Då parterna kommer överens om placeringen är det ändamålsenligt att avtala dels om detaljerna i placeringen, dels också om åtgärds- och kostnadsansvar, skadeansvar, återställningsåtgärder efter att placeringen upphört samt om villkoren för att göra ändringar i placeringsavtalet.

Samhället är beroende av fungerande kommunikationsnät och när det gäller tal-kommunikation har mobilnätet nästan helt ersatt det fasta telefonnätet. På de grunder som närmare nämns i allmänna motiveringen i denna proposition är det med tanke på tryggheten av de allmänna telekommunikationerna viktigt att placeringen av kommunikationsutrustning i sista hand garanteras genom myndighetsbeslut, i enlighet med lagförslagens 1 kap.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. är avtal om placering av telekablar, radiomaster, basstationer och tillhörande konstruktioner och utrustning som avses i 1 mom. bindande också för en ny ägare av eller innehavare av fastigheten eller byggnaden. Motsvarande bestämmelse finns i markanvändnings- och bygglagens 161 § 2 mom. Enligt den föreslagna övergångsbestämmelsen ska 4 mom. endast tillämpas på avtal som ingås efter att lagen trätt i kraft.

För tydlighetens skull föreskrivs att i den föreslagna paragrafens 5 mom. ska nämnas att vad som i paragrafen föreskrivs om fastighetsägare och fastighetsinnehavare, liksom enligt markanvändnings- och bygglagens 161 §, gäller också ägare och innehavare av allmänna områden.

Exempelvis en kommuns rättigheter och skyldigheter när det gäller gator och andra allmänna områden motsvarar sålunda fastighetsägares och -innehavares rättigheter och skyldigheter.

230 §. Placeringsplan. Om parterna inte kommer överens om placering av en telekabel eller en radiomast för mobilnätet på en annans fastighet eller i en annans byggnad, ska teleföretaget upprätta en plan för placeringen (placeringsplan). Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. ska placeringsplanen i behövlig utsträckning innehålla en karta som visar var telekablar, radiomasten och de tillhörande konstruktionerna är belägna. Dessutom ska till placeringsplanen fogas en karta där fastigheterna på området och företagets existerande basstationer har märkts ut för varje by eller stadsdel. Vidare ska till placeringsplanen fogas en handling som i detalj utvisar hur telekablar, basstationer, radiomaster med tillhörande konstruktioner och utrustning ska placeras samt hur och när de ska byggas. I fråga om telekablar ska placeringsplanen innehålla en byggplan som utvisar hur telekabelstråk ska märkas ut i terrängen.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. 5 punkt ska till placeringsplanen fogas en redogörelse för behovet av t.ex. miljörättsliga myndighetstillstånd för placeringen. Enligt momentets 6 punkt ska placeringsplanen innehålla en plan för underhåll av konstruktioner, delar av nät och utrustning som ska placeras och enligt 7 punkten en uppskattning av nivån på utrustningens energiförbrukning. Dessa uppgifter är särskilt viktiga när det gäller utrustning som placeras i byggnader. Enligt momentets 8 punkt ska av placeringsplanen framgå vilka återställande åtgärder som ska vidtas efter att placeringsbehovet upphört.

I praktiken uppgörs placeringsplaner redan med tanke på avtalsförhandlingarna. Om avtalsförhandlingarna inte leder till resultat är upprättandet av en placeringsplan i enlighet med lagens bestämmelser det första skedet i ett förfarande som leder till att placeringsärendet avgörs av kommunens byggnadstillsynsmyndighet.

231 §. Information om placeringsplaner. Enligt den föreslagna paragrafen ska teleföretag för kännedom sända placeringsplanen

till samtliga fastighetsägare och byggnadsägare samt till andra vars intressen eller rättigheter planen berör. De andra som avses i paragrafen kan vara t.ex. en fastighets eller byggnads innehavare. I allmänhet räcker det t.ex. att teleföretaget underrättar bostadsaktiebolagets disponent om placeringsplanen. I meddelandet ska nämnas att fastighetsägare och de vars intressen eller rättigheter berörs har rätt att inom en viss tid framställa anmärkning till teleföretaget mot placeringsplanerna. Enligt lagförslagets 232 § är tidsfristen för att framställa anmärkning 30 dagar. Meddelandet avlägsnar dock inte byggnadstillsynsmyndighetens skyldighet att i enlighet med förvaltningslagen (434/2003) höra de parter som placeringsansökan gäller.

232 §. Anmärkning. Enligt den föreslagna paragrafen har fastighetsägare, byggnadsägare samt andra vars intressen eller rättigheter berörs av en placeringsplan rätt att framställa anmärkning hos teleföretaget inom 30 dagar efter att ha fått del av en placeringsplan enligt i 231 §. Teleföretaget har därefter ytterligare möjlighet att justera sin placeringsplan.

233 §. Beslut om placering på områden eller i byggnader som ägs eller innehas av någon annan. Rådande praxis är att parterna i första hand ska komma överens om sådan placering av nätdelar och utrustningar som räknas upp i 229 § 1 mom. I en situation där parterna inte når överenskommelse om saken kan kommunens byggnadstillsynsmyndighet enligt de föreslagna 1 och 2 mom. på ansökan av teleföretaget besluta ge detta placeringsrätt, under de förutsättningar som nämns i 234 §. Detta förfarande ersätter fastighets- eller byggnadsägarens samtycke till placeringen. Teleföretaget kan hos byggnadstillsynsmyndigheten ansöka om permanent eller visstids placeringstillstånd.

Byggnadstillsynsmyndigheten kan vid behov utöver ansökan och placeringsplanen avkräva teleföretaget ytterligare uppgifter om hur förutsättningarna enligt 234 § har uppfyllts samt kräva ändringar i placeringsplanen.

Byggnadstillsynsmyndigheten ska iaktta det förfarande som föreskrivs i förvaltningslagen vid behandlingen av teleföretags ansökningar. Beslutet ska fattas utan dröjsmål och byggnadstillsynsmyndigheten ska i en-

lighet med förvaltningslagen höra parterna. Enligt den gällande kommunikationsmarknadslagens 106 § ska byggnadstillsynsmyndighetens beslut om placering av telekablar på annans mark fattas inom sex månader. Motsvarande bestämmelse har inte ingått i markanvändnings- och bygglagens 161 §. Det föreslås att tidsfristen slopas eftersom byggnadstillsynsmyndighetens beslut om godkännande av en placeringsplan enligt lagförslagets 233 § är jämförbart med inlösen av nyttjanderätt enligt inlösenlagen och den tidsfrist på sex månader som föreskrivs i tillträdesdirektivets artikel 11 inte är tillämplig i situationer som denna.

I markanvändnings- och bygglagen föreskrivs om åtgärdsstillstånd och bygglov för placering av radiomaster och basstationer samt om tillståndsförfarandet i övrigt.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs om den kommunala byggnadstillsynsmyndighetens möjlighet att ge teleföretag rätt att helt eller delvis utföra byggarbete eller andra åtgärder innan ett placeringsbeslut har vunnit laga kraft. Motsvarande bestämmelse finns i markanvändnings- och bygglagens 144 §.

Enligt den föreslagna 344 § får ändring i byggnadstillsynsmyndighetens beslut enligt 1 mom. sökas hos förvaltningsdomstolen.

Enligt markanvändnings- och bygglagens 21 § sköts de myndighetsuppgifter som gäller byggnadstillsynen av en nämnd eller något annat kollegialt organ som kommunen utser, dock inte av kommunstyrelsen. I praktiken delegeras merparten av bygglovsärendena till en kommunal tjänsteinnehavare. Enligt lagförslaget är det inte möjligt att delegera beslutanderätten i ärenden som avses i denna paragraf till en tjänsteinnehavare. Det är mera ändamålsenligt att delegera beslutanderätten i sådana ärenden till ett kollegialt organ, eftersom ett placeringsbeslut kan jämföras med utövande av förvaltningstvång. Enligt huvudregeln ska parterna fortsättningsvis komma överens om placeringen. De föreslagna bestämmelserna kommer sålunda sannolikt att tillämpas endast i undantagsfall.

234 §. Förutsättningar för placering. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om förutsättningarna för byggnadstillsynsmyndighetens placeringsbeslut enligt 233 § 1 mom.,

varmed en sådan placeringsplan fastställs som avses i 230 §.

Vid placeringen av telekablar, radiomaster och basstationer ska gällande planläggning och övriga planer för markanvändning samt landskaps- och miljösynpunkter beaktas. Placeringen enligt det föreslagna 1 mom. får inte ske i strid med detaljplanen eller så att planläggningen eller genomförandet av planen försvåras.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. är en förutsättning för placering av telekablar, basstationer och radiomaster som tjänar allmänna kommunikationsförbindelser att placeringen inte på något annat sätt kan ordnas på ett tillfredsställande sätt och till skäliga kostnader. När beslutet om placeringen fattas ska det beaktas att fastigheten och byggnaden inte orsakas onödig olägenhet. Förutsättningarna är i detta avseende desamma som enligt markanvändnings- och bygglagens 161 §. Vid prövningen av placeringsärendet ska beaktas placeringens ändamålsenlighet och kostnadseffekter samt eventuella olägenheter för fastigheten eller byggnadsägaren.

Dessutom ska den kommunikationsutrustning som placeringsbeslutet avser tjäna allmänna kommunikationsförbindelser. Samhället är beroende av fungerande kommunikationsnät och mobilnätet har när det gäller talkommunikation nästan helt ersatt det fasta telefonnätet. På de grunder som beskrivs närmare i den allmänna motiveringen är det för att trygga allmänna telekommunikationer viktigt att placeringen av kommunikationsutrustning i sista hand säkerställs genom myndighetsbeslut, under de förutsättningar som bestäms i paragrafen.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs vidare att placeringen och underhållet av konstruktioner, delar av nät och utrustning inte får orsaka sådana olägenheter eller skador för användningen av fastigheter och byggnader som kan undvikas till skäliga kostnader. Ett teleföretags utrustning ska sålunda placeras på ett sätt som medför så lite olägenhet som möjligt, trots att detta eventuellt innebär vissa extrakostnader för teleföretaget. Det är klart att en sådan del av ett kommunikationsnät som avses i lagförslagets 229 § 1 mom. eller en till nätet hörande ut-

rustning inte permanent får placeras i utrymmen som används för boende. Som sådana utrymmen anses inte rum av det slag som basstationer vanligen har placerats i, exempelvis hissmaskinrum samt vinds- och källarum i höghus.

Enligt lagförslagets 243 § ska allmänna kommunikationsnät planeras, byggas och underhållas så att ingens hälsa eller egendom äventyras. Vidare föreskrivs i 243 § att kommunikationsnät inte får orsaka orimliga elektromagnetiska eller andra störningar.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. ska telekablar i den utsträckning som det är möjligt placeras på sådana vägområden som avses i landsvägslagen (503/2005) eller på allmänt område som avses i fastighetsbildningslagen (554/1995). Bestämmelsen motsvarar kommunikationsmarknadslagens 101 § 1 mom.

235 §. Ändring eller upphävande av placeringsrätt. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. kan en placeringsrätt som baserar sig på ett placeringsbeslut enligt 233 § 1 mom. ändras eller upphävas om parterna kommer överens om detta. I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs vidare att en placeringsrätt får ändras eller upphävas utan teleföretagets samtycke i sådana fall som räknas upp i 2 mom. Förutsättningarna är desamma som när det gäller grunderna för ändring eller upphävande av servitutsreglering enligt markanvändnings- och bygglagens 160 §.

Enligt 3 mom. kan på beslut av kommunens byggnadstillsynsmyndighet enligt 2 mom. tillämpas den rätt att påbörja arbeten som avses i 233 §.

236 §. Rätt att i samband med placeringsrätt utföra bygg- och underhållsarbeten på andras områden och byggnader. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. får ett teleföretag, om det är nödvändigt för att genomföra placeringen av telekablar eller radiomaster, vars rätt baserar sig på beslut enligt 233 §, utan ägarens eller innehavarens tillstånd men genom att uppfylla övriga myndighetskrav, fälla träd och andra växter på ett område enligt placeringsplanen, förse byggnader och konstruktioner med behövlig utrustning samt utföra andra byggarbeten på området. Teleföretagets anställda och av teleföretaget valda

entreprenörer har i detta syfte rätt att röra sig på privat område och placera ut behövliga märken i terrängen. Med ett teleföretags anställda jämföras också teleföretagets underleverantörer som utför sådant arbete som avses i detta moment.

De ovan nämnda åtgärderna ska dock vidtas på miljörettsliga villkor, eftersom de kan förutsätta myndighetstillstånd enligt den lagsstiftning som nämns i motiveringen till 229 §. Den kan förutsätta sådant tillstånd för miljöåtgärder som på detaljplaneområdet krävs t.ex. för trädfällning i samband med placering av telekablar och för byggnadsarbeten utomhus. Om förutsättningarna för tillstånd och om tillståndsförfarandet föreskrivs i markanvändnings- och bygglagen.

Enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. ska teleföretaget i andra än brådskande fall ge områdets ägare och innehavare möjlighet att själv utföra de åtgärder som nämns i 1 mom. Alla träd och annat material som ska föras bort från området tillhör markägaren. Bestämmelsen motsvarar kommunikationsmarknadslagens 107 § 2 mom.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. ska en byggnads ägare eller innehavare tillåta att ett teleföretag på ett ändamålsenligt sätt placerar en basstation med tillhörande utrustning i byggnaden och ansluter utrustningen till kommunikations- och elnätet. Om det inte finns ändamålsenliga utrymmen ska ägaren eller innehavaren tillåta teleföretaget att bygga de utrymmen som behövs. Byggnadens ägare eller innehavare ska ge teleföretagets anställda och av teleföretaget valda entreprenörer tillträde till byggnaden för installation och underhåll av basstationen med tillhörande utrustning.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. ska teleföretaget efter arbeten som avses i denna paragraf iståndsätta området och utrymmena med omgivning.

237 §. Ersättningar för placering. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. har ägare och innehavare av en fastighet, kommunen i egenskap av ägare och innehavare av allmänna områden samt staten i egenskap av ägare och innehavare av allmänna vägområden rätt till full ersättning för olägenheter och skada som orsakats av placering av telekablar med tillhörande utrustning, smärre konstruk-

tioner och stolpar som avses i 229 § 1 mom. 1 punkten. Bestämmelsen motsvarar vad som i markanvändnings- och bygglagens 161 § föreskrivs om ersättningar. Ägare och innehavare av en fastighet, ägare och innehavare av en byggnad samt kommunen i egenskap av ägare och innehavare av allmänna områden avses ha rätt att få full ersättning för placering som avses i 229 § 1 mom. 2 och 3 punkten samt 2 mom., enligt vad som föreskrivs i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977), nedan inlösningslagen. Byggnadsägaren och innehavaren har t.ex. rätt till full ersättning för kostnader som orsakas i samband med tillträde till en byggnad för användning och underhåll av teleföretagets utrustningar.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs att om parterna inte kommer överens om ersättningen ska ärendet avgöras i den ordning som anges i inlösningslagen.

238 §. Anteckning i fastighetsregistret. Sådana beslut av byggnadstillsynsmyndigheten som avses i 233 § 1 mom. och 235 § 1 och 2 mom. ska antecknas i fastighetsregistret. Förfarandet motsvarar det förfarande som enligt annan lagstiftning ska tillämpas i samband med fastighetsrelaterade rättigheter eller skyldigheter. Byggnadstillsynsmyndighetens placeringsbeslut enligt lagförslagets 233 § 1 mom. innebär att det inrättas varaktiga eller tidsbundna nyttjanderätter i en fastighet eller byggnad.

239 §. Ansökningsavgift. Enligt den föreslagna paragrafen är ett teleföretag som ansöker om tillstånd skyldigt att för myndighetsuppgifterna betala en avgift till kommunen, enligt den taxa som kommunen fastställt. Motsvarande avgiftsbestämmelse finns i markanvändnings- och bygglagens 145 §.

240 §. Övervakning av placeringar. Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ska kommunens byggnadstillsynsmyndighet inom sitt område övervaka att beslut som den utfärdar med stöd av 233 § iakttas. Övervakningen ska i första hand gälla situationer där fastighetsägaren eller byggnadsägaren anser att teleföretaget inte följer ett beslut som byggnadstillsynsmyndigheten har fattat med stöd av 233 §. Bestämmelser om byggnadstillsynsmyndighetens tillsynsbeslut och tvångsutförande finns i 330 och 332 §.

Vidare ska kommunen enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. vid behov samordna placeringen av telekablar så att placeringen och underhållet av telekablar inte orsakar sådana olägenheter och skador som kan undvikas till skäligen kostnader. Kommunens samordningsuppgift gäller särskilt situationer där det inom kommunens område utförs bygg- och underhållsarbeten på fler än ett teleföretags kommunikationsnät. I praktiken innebär detta att teleföretags byggnadsarbeten under gator ska samordnas.

241 §. Arbete som äventyrar telekablar. Denna paragraf motsvarar kommunikationsmarknadslagens 111 § (RP 112/2002 rd och artikel 23 i direktivet om samhällsomfattande tjänster samt ramdirektivets artikel 12.4).

242 §. Tillgången till information om telekablar placering samt informationssäkerheten vid behandlingen av dem. I denna paragraf föreskrivs om tillgång till information om var telekablar är placerade (kabelinformation) samt om informationssäkerhet. Syftet med paragrafen är att säkerställa att kabelinformation finns tillgänglig på ett lämpligt och tillförlitligt sätt innan det på ett område inleds jordbyggnadsarbete, skogsarbete, vattenbyggnadsarbete eller annat arbete i enlighet med 241 § som eventuellt äventyrar telekablar.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. är teleföretagen skyldiga att digitalisera kabelinformationen och att söra för att det tekniskt sett är möjligt att tillhandahålla kabelinformationen centralt och från ett enda ställe. Med digitalisering avses t.ex. åtgärder som gör det möjligt att i en kompatibel digital form använda kartmaterial som visar var telekablar är placerade.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs att Kommunikationsverket får meddela närmare tekniska föreskrifter om kabelinformationens digitala form. Skyldigheten att se till att det tekniskt sett är möjligt att tillhandahålla kabelinformationen centralt från ett enda ställe, kan betyda t.ex. att informationen omvandlas till en elektronisk form som är programkompatibel. Det kan också t.ex. vara fråga om att lagra informationen så att en tjänsteleverantör som i enlighet med kraven tillhandahåller information om kab-

lars och ledningars placering har möjlighet att få tillgång till informationen.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs om behandling av kabelinformation, varmed avses t.ex. registrering, lagring och överlåtelse av information. Enligt momentet ska behandlingen av kabelinformation ske på ett informationssäkert sätt så att informationen är tillbörligt skyddad mot kränkningar av och hot mot informationssäkerheten. Med uttrycket att informationen ska vara tillbörligt skyddad avses att alla tekniska och administrativa åtgärder som vidtas med tanke på informationssäkerheten kan anpassas till hotets allvarlighet, till de kostnader som åtgärderna orsakar och till de tekniska möjligheter som står till buds för att avvärja hotet. Detta stämmer överens med de proportionalitetsprinciper gällande allmänna kvalitetskrav på kommunikationsnät och kommunikationstjänster som det föreskrivs om i lagförslagets 243 § 3 mom. och 247 §. Exempelvis då flera teleföretags kabelinformation behandlas centralt kan hoten mot informationssäkerheten i anslutning till dem få allvarligare konsekvenser, vilket bör tas i beaktande med tanke på skyddet av kabelinformationen. Både den som lämnar ut information om telekablar och den som tar emot informationen måste i enlighet med det föreslagna momentet förvissa sig om att informationen skyddas mot kränkningar av och hot mot informationssäkerheten.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. får Kommunikationsverket meddela närmare tekniska föreskrifter om digitalisering av kabelinformation samt om informationssäkerheten. Kommunikationsverket kan meddela närmare föreskrifter t.ex. om digitala format och koordinatsystem samt om noggrannhetsnivån på kabelinformationen. På så sätt kan det säkerställas att tillräckligt noggrann information finns tillgänglig t.ex. för att sådana arbeten tryggt ska kunna utföras som avses i lagförslagets 241 §.

Dessutom får Kommunikationsverket meddela närmare tekniska föreskrifter t.ex. om tekniska skyddsnivåer och skyddsmetoder när det gäller kabelinformation. Kommunikationsverket får också meddela närmare tekniska föreskrifter om identifiering av informationssökare, hur stora geografiska om-

råden som information får lämnas ut om åtgången, den största mängd information som får sökas under en viss period samt om lagring av sökinformation och andra liknande tekniska omständigheter som ökar informationssäkerheten. När Kommunikationsverket meddelar föreskrifter som gäller informationssäkerheten kan det anpassa kraven på skyddsnivån t.ex. med beaktande av de proportionalitetsprinciper som beskrivs i motiveringen till den föreslagna paragrafens 2 mom.

Genom paragrafen genomförs ramdirektivets artikel 12.4 samt artikel 23 i direktivet om samhällsomfattande tjänster. Enligt ramdirektivets artikel 12.4 kan företag åläggas att tillhandahålla nödvändig information för att myndigheterna ska kunna utarbeta en detaljerad förteckning över typ, tillgänglighet och geografisk belägenhet vad avser de faciliteter som avses i punkt 1 och göra denna förteckning tillgänglig för berörda parter. I artikelns punkt 1 avses t.ex. kabelkanaler.

Enligt artikel 23 i direktivet om samhällsomfattande tjänster ska medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa det allmänna telefontätets integritet i de fasta anslutningspunkterna och, i händelse av nät-sammanbrott av katastrofkaraktär eller i fall av force majeure, tillgängligheten till det allmänna telefontätet och allmänt tillgängliga telefonitjänster i de fasta anslutningspunkterna. Dessutom ska medlemsstaterna säkerställa att företag som tillhandahåller allmänt tillgängliga telefonitjänster i fasta anslutningspunkter vidtar alla rimliga åtgärder för att säkerställa oavbruten tillgång till larmtjänster.

De ovan nämnda målsättningarna i ramdirektivets artikel 12.4 och i artikel 23 i direktivet om samhällsomfattande tjänster gäller tryggnad av tillgången på kabelinformation och informationssäkerheten i samband därmed.

29 kap. **Kvalitetskrav på kommunikationsnät och kommunikationstjänster**

243 §. *Kvalitetskrav på kommunikationsnät och kommunikationstjänster.* I denna paragraf föreskrivs om den grundläggande krav-

nivån för allmänna kommunikationsnät och -tjänster samt för kommunikationsnät och -tjänster som ansluts till allmänna kommunikationsnät. Den föreslagna paragrafen är en kombination av kommunikationsmarknadslagens 128 § (RP 112/2002 rd och RP 238/2010 rd), där det föreskrivs om kvalitetskrav på kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt av 19 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och RP 158/20087 rd) där det föreskrivs om krav på dataskydd. I den föreslagna paragrafen föreskrivs sålunda om de kvalitetskrav som ställs på kommunikationsnät och kommunikationstjänster, inklusive om de krav som ställs på informationssäkerhet.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. ska allmänna kommunikationsnät och -tjänster samt kommunikationsnät och -tjänster som ansluts till dem planeras, byggas och underhållas så att de grundläggande krav uppfylls som nämns i förteckningen med 16 punkter. I punkterna 10–12 föreskrivs att kommunikationsnät och kommunikationstjänster ska vara interoperabla och vid behov kunna anslutas till ett annat nät samt att till dem vid behov ska kunna anslutas terminalutrustning som uppfyller kraven på interoperabilitet. Avsikten med punkterna 15 och 16 är att säkerställa att möjligheten att biträda myndigheter beaktas då kommunikationsnät och kommunikationstjänster planeras, byggas och underhålls. I lagförslaget avdelning IX 3 kap. föreskrivs om terminalutrustningars kravöverensstämmelse.

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 1 punkt ska kommunikationsnät och kommunikationstjänster byggas så att den elektroniska kommunikationens tekniska standard är god och informationssäker. Ordalydelsen i denna punkt uppdateras terminologiskt jämfört med den gällande lagen så att ordet telekommunikation byts ut mot begreppet elektronisk kommunikation. Dessutom krävs det enligt punkten att man när allmänna kommunikationsnät och kommunikationstjänster planeras, byggas och underhålls beaktar att de möjliggör en informationssäker elektronisk kommunikation.

Informationssäkerhetskränkningar är en faktor som äventyrar kommunikationen och

som måste beaktas under kommunikationsnätens och kommunikationstjänsternas hela livscykel. När nät och tjänster planeras, byggas och underhålls kan man beakta hur allvarliga hot som föreligger samt den tekniska utvecklingens nivå och kostnaderna, vilket motsvarar de förutsättningar som räknas upp i 19 § 1 mom. i den gällande lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs närmare om förutsättningarna. I övrigt motsvarar den föreslagna 1 punkten kommunikationsmarknadslagens 128 § 1 mom. 1 punkt (RP 112/2002 rd).

Enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. 2 punkt ska kommunikationsnäten och kommunikationstjänsterna tåla sådana normala klimatrelaterade, mekaniska, elektromagnetiska och andra yttre störningar som kan förväntas. Härmed avses t.ex. sedvanliga fel i anläggningar, väderfenomen, ofog samt elektromagnetisk interoperabilitet. Kommunikationsnäten och kommunikationstjänsterna förutsätts t.ex. stå emot sådana kraftiga stormar som ibland förekommer i Finland på grund av att extrema väderförhållanden blivit vanligare.

I punkten nämns skyldigheten att vid planeringen av nät och tjänster beakta också normala yttre störningar som kan förväntas. I övrigt motsvarar denna punkt kommunikationsmarknadslagens 128 § 1 mom. 2 punkt (RP 112/2002 rd).

I 19 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation föreskrivs om skyldighet att handha dataskyddet. För undvikande av skadeverkningarna av att informationssäkerheten kränks ska nät och tjänster planeras, byggas och underhållas så att de håller för normala kränkningar av och hot mot informationssäkerheten. Liksom i fråga om andra yttre störningar har yttre händers regelmässighet och förutsägbarhet en central betydelse för beredskapsnivån också när det gäller hot mot informationssäkerheten. Som exempel på sådana typiska kränkningar av informationssäkerheten som inte får påverka kommunikationsnätets eller kommunikationstjänsternas funktion kan nämnas angrepp med sabotageprogram och andra skadliga programvaror.

En förutsättning är att kommunikationsnäten och kommunikationstjänsterna tål den typ av förväntade hot mot informationssäkerheten som kan förutsägas med den normala sakkunskap och yrkesskicklighet som ett sådant företag har som planerar, bygger eller underhåller kommunikationsnät eller kommunikationstjänster. Syftet med punkten är inte att kommunikationsnäten och kommunikationstjänsterna ska förutsättas tåla också sådana hot mot informationssäkerheten som inte kan förutses med normal yrkesskicklighet och branschkunskap.

Enligt den föreslagna 3 punkten ska kommunikationsnätens och kommunikationstjänsternas prestanda, användbarhet, kvalitet och funktionssäkerhet kunna följas upp. Genom denna punkt förtydligas nuvarande praxis.

Genom uppföljningen kan man förutse t.ex. behov och användning av kommunikationsnätets och kommunikationstjänsternas kapacitet samt andra faktorer som inverkar på kommunikationsnätens och kommunikationstjänsternas tillförlitlighet. Förpliktelsen att följa upp avser i första hand kommunikationsnätet och kommunikationstjänsterna som en helhet samt vid behov enskilda abonnemang eller platser för användning av kommunikationstjänster.

Med prestanda avses hur väl kommunikationsnätet och kommunikationstjänster uppfyller de krav som ställs på dem. Beroende på kommunikationsnätet och kommunikationstjänsten kan prestanda bedömas på olika sätt, t.ex. genom bedömning av styrkan i nätets eller tjänstens kapacitet eller signal, televisionssändarens kontinuerliga effekt eller fullbordade samtal eller internetförbindelser.

Med användbarhet avses att information, system och tjänster som gäller kommunikationsnätet och kommunikationstjänster vid behov obehindrat kan användas av auktoriserade aktörer.

Kvalitet är ett mått på hur väl ett kommunikationsnät eller en kommunikationstjänst från användarens synpunkt uppfyller sitt syfte, med beaktande av nätets och tjänstens funktion som en helhet. Med kvalitet hänvisas jämfört med de föregående kriterierna närmast till kriterier som direkt synliga för användaren.

Med uppföljning av funktionssäkerheten avses att tjänsteleverantören exempelvis ger akt på internetförbindelsens fluktuationsmarginal eller signalstyrka och med hjälp av dessa följer upp störningar i sina tjänster och sålunda tjänsternas funktionssäkerhet.

Enligt den föreslagna 4 punkten måste mot kommunikationsnät och kommunikationstjänster riktade betydande kränkningar av och hot mot informationssäkerheten kunna upptäckas. Avsikten med den föreslagna punkten är att förtydliga nuvarande praxis.

Störningar måste kunna upptäckas på förhand för att det ska vara möjligt att vidta åtgärder med anledning av dem. Syftet med punkten är att ålägga den som tillhandahåller kommunikationsnät eller kommunikationstjänster att följa upp och övervaka de kommunikationsnät eller kommunikationstjänster som den förvaltar, exempelvis genom att följa hur kommunikationen fungerar och eventuella faktorer som försvårar kommunikationen samt genom att ställa in automatiska larm för vissa faktorer som gör det möjligt att identifiera hot mot informationssäkerheten.

En iakttagelse kan leda t.ex. till sådana åtgärder för att trygga informationssäkerheten som avses i lagförslagets 272 § och till sådana åtgärder för att avhjälpa en störning som avses i lagförslagets 273 § samt till en förpliktelse att vid behov koppla bort ett kommunikationsnät eller en kommunikationstjänst från ett allmänt kommunikationsnät. Iakttagelseförmågan ger också användarna och kommunikationsverket möjlighet att få information om kränkningar av och hot mot informationssäkerheten, vilket är nödvändigt för att t.ex. de som använder ett kommunikationsnät ska kunna värja sig mot kränkningar av eller hot mot informationssäkerheten. En iakttagelse kan också leda till skyldighet att göra anmälan om en störning eller kränkning av informationssäkerheten till dem som använder kommunikationstjänsten i fråga samt till Kommunikationsverket så som föreskrivs i lagförslagets 274 och 275 §.

Den föreslagna 5 punkten motsvarar 128 § 11 punkten i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd).

Den föreslagna 6 punkten motsvarar 128 § 5 punkten i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd).

Enligt den föreslagna 7 punkten ska kommunikationsnät och kommunikationstjänster planeras, byggas och underhållas så att inte någons dataskydd, informationssäkerhet eller andra rättigheter äventyras. Denna punkt motsvarar i övrigt kommunikationsmarknadslagens 128 § 4 mom. (RP 112/2002 rd). Det föreslås att punkten ändras så att den blir mera informativ. Uttrycket användarnas eller andra personers ersätts med ordet ingens.

Den föreslagna 8 punkten motsvarar kommunikationsmarknadslagens 128 § 10 punkt (RP 112/2002 rd).

Enligt den föreslagna 9 punkten ska nät planeras, byggas och underhållas så att de inte orsakar oskäliga elektromagnetiska eller andra störningar eller hot mot informationssäkerheten. Omnämmandet av hot mot informationssäkerheten är nytt. I övrigt motsvarar punkten kommunikationsmarknadslagens 128 § 6 punkt (RP 112/2002 rd).

Näten och tjänsterna får således inte orsaka problem för informationssäkerheten eller hot mot andra kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Som exempel på omständigheter som måste beaktas kan nämnas sådana styrningsförfaranden för internettrafik som inte är förenliga med god adresshanterings- och sådana slarviga definitioner av nätapplikationer som återverkar på andras kommunikationsnät. Problem för och hot mot informationssäkerheten kan orsakas också av olika typer av skadliga program som förmedlas via kommunikationsnät eller tjänster.

Den föreslagna 10 punkten motsvarar till innehållet huvudsakligen 128 § 7 punkten i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd). Begreppet samtrafik definieras i lagförslaget 60 §. Med samtrafik avses fysisk och logisk sammankoppling av olika kommunikationsnät för att säkerställa att användarna får tillgång till ett annat teleföretags kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Den föreslagna punkten har ändrats så att den motsvarar definitionen av begreppet samtrafik.

Enligt den föreslagna 11 punkten får ändringar som görs i kommunikationsnät och kommunikationstjänster inte orsaka oförutsedda störningar i andra kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Avsikten med denna nya punkt är att säkerställa att bygg-

nads-, underhålls- och ändringsarbeten i kommunikationsnät och kommunikationstjänster inte orsakar uttryckligen oförutsedda störningar t.ex. i kommunikationsnät och kommunikationstjänster som upprätthålls av andra teleföretag.

Ändringar som görs i kommunikationsnät eller kommunikationstjänster kan återverka också på andra aktörers kommunikationsnät och kommunikationstjänster, eftersom kommunikationsnät och kommunikationstjänster ofta i stor utsträckning är sammankopplade med och beroende av varandra. För att ändringssituationer ska kunna hanteras är det skäl att då kommunikationsnät och kommunikationstjänster planeras, byggs och underhålls beakta återverkningarna på andra kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Övriga aktörer kan då hantera de återverkningar som en tillfällig störning eller varaktig förändring får på deras kommunikationsnät och kommunikationstjänster.

Företagen kan ha ingått ömsesidiga avtal om omsorgs- och anmälningsplikt, men i ett kommunikationsnät kan återverkningarna drabba också en aktör varmed den som gör ändringen inte har något avtal. Ändringarna måste av denna anledning vara kontrollerade. Om innehavaren av ett kommunikationsnät eller en kommunikationstjänst t.ex. tar i bruk en ny teknisk egenskap eller en helt ny teknik, får ändringarna inte orsaka oförutsedda störningar i andra kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Den föreslagna punkten gäller inte förändringar som inte kan förutses med normal yrkesskicklighet och branschkännedom.

Syftet med den föreslagna bestämmelsen är inte att förhindra ändringar utan att säkerställa fungerande kommunikationsnät och kommunikationstjänster också i ändringssituationer. Sådan information om ändringar som avses i lagförslaget 248 § och 120 § 2 mom. är ägnad att minska oförutsedda ändringar.

Den föreslagna 12 punkten motsvarar 128 § 7 och 9 punkten i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd).

Enligt den föreslagna 13 punkten ska kommunikationsnät och kommunikationstjänster planeras, byggas och underhållas så att den aktör som ansvarar för dem också i övrigt kan uppfylla sina skyldigheter eller de

skyldigheter som följer av denna lag. Termen teleföretag har ersatts med den mera neutrala termen aktör, eftersom bestämmelsen gäller också andra aktörers än teleföretags nät och tjänster som ansluts till ett teleföretags allmänna kommunikationsnät eller kommunikationstjänster, exempelvis fastigheters interna kommunikationsnät. Förpliktelserna enligt den föreslagna bestämmelsen gäller i tillämpliga avseenden också sammanslutningsabonnenter som administrerar kommunikationsnät eller kommunikationstjänster som anslutits till ett allmänt kommunikationsnät eller till en allmän kommunikationstjänst. I lagförslagets 244 § föreskrivs om sådana särskilda skyldigheter som gäller för sammanslutningsabonnenter och leverantörer av mervärdestjänster.

Den föreslagna 14 punkten motsvarar kommunikationsmarknadslagen 128 § 3 punkt (RP 112/2002 rd). Syftet med den föreslagna 14 punkten är att säkerställa att det redan i det skedet då kommunikationsnät och kommunikationstjänster planeras, byggs och underhålls tas i beaktande att kommunikationsnäten och kommunikationstjänsterna ska fungera också under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen (1552/2011) och i störningssituationer under normala förhållanden (RP 3/2008 rd).

Syftet med den föreslagna 14 punkten är sålunda att säkerställa att enskilda kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt den helhet som de utgör planeras, byggs och underhålls så att de fungerar tillförlitligt både i störningssituationer under normala förhållanden och under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen.

Dessutom ska teleföretag och aktörer som har en sådan programkoncession som avses i lagförslagets 21 § också i övrigt, i enlighet med 281 §, se till att verksamheten fortgår så störningsfritt som möjligt, också i störningssituationer under normala förhållanden och under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen.

Enligt den föreslagna 15 punkten ska kommunikationsnät och kommunikationstjänster planeras, byggas och underhållas så att varningsmeddelanden från myndigheter kan förmedlas till allmänheten så som särskilt föreskrivs om saken. Bestämmelser om

förmedling av varningsmeddelanden finns i lagförslagets 279 §.

Syftet med den föreslagna 15 punkten är att säkerställa att de aktörer som enligt lagförslagets 279 § är skyldiga att förmedla varningsmeddelanden, redan då kommunikationsnät och kommunikationstjänster planeras, byggs och även när de underhålls beaktar att näten och tjänsterna kan användas för att förmedla varningsmeddelanden till allmänheten.

I lagen om varningsmeddelanden föreskrivs om utfärdande av varningsmeddelanden (466/2012, RP 31/2012 rd). Lagen trädde i kraft den 1 juni 2013. Bestämmelser om ersättning för kostnader som orsakas av system för förmedling av varningsmeddelanden finns i lagförslagets 300 §.

Syftet med den föreslagna 16 punkten är att säkerställa att myndigheternas rätt att få information beaktas redan i det skedet då kommunikationsnät och kommunikationstjänster planeras, byggs och underhålls. Punkten är ny. I lagförslagets 40 kap. föreskrivs om myndigheternas rätt att få information. Genom den föreslagna punkten säkerställs det att teleavlyssning och teleövervakning kan utföras samt begäranden som gäller myndigheters rätt att få information kan tillgodoses i praktiken.

Avsikten är att teleföretagen ska förse sina kommunikationsnät och kommunikationstjänster med tekniska hjälpmedel och egenskaper som gör det möjligt att utföra teleavlyssning och teleövervakning enligt tvångsmedelslagen (806/2011, RP 222/2010 rd; träder i kraft den 1 januari 2014), polislagen (872/2011, RP 222/2010 rd; träder i kraft den 1 januari 2014) och konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål som Europeiska unionens medlemsstater undertecknade i Bryssel den 29 maj 2000. Begreppet teleavlyssning definieras närmare i tvångsmedelslagens 10 kap. 3 § 1 mom. och begreppet teleövervakning i tvångsmedelslagens 6 § 1 mom. Det föreskrivs om saken i den gällande kommunikationsmarknadslagens 95 § (RP 112/2002 rd, RP 31/2003 rd och RP 222/2010 rd).

En myndighet som utför teleavlyssning eller teleövervakning ska enligt lagförslagets 245 § till Kommunikationsverket lämna en framställning om vilka funktionella kvali-

tetskrav kommunikationsnät och kommunikationstjänster ska uppfylla. Kommunikationsverket beslutar i enskilda fall om vilka tekniska krav som ska ställas på hjälpmedel och egenskaper som används vid teleavlyssning eller teleövervakning.

I lagförslagets 323 § föreskrivs om teleföretags skyldighet att utan ersättning vidta åtgärder för att säkerställa myndigheters lagstadgade teleavlyssningsrätt.

Enligt lagförslagets 243 § 2 mom. ska de kvalitetskrav som avses i 1 mom. 1–4, 10, 11 och 14 punkten anpassas till antalet användare av kommunikationsnäten och kommunikationstjänsterna, till det geografiska område som de betjänar samt till deras betydelse för användarna. Frågan om nätets och tjänsternas betydelse ska bedömas enligt tre kriterier, dvs. antalet användare av kommunikationsnäten och kommunikationstjänsterna, det geografiska område som de betjänar samt enligt nätets och tjänsternas betydelse för användarna.

I och med att antalet användare av kommunikationsnäten och kommunikationstjänsterna ökar liksom också det geografiska område som de betjänar och tjänsternas betydelse för användarna, måste detta beaktas då kommunikationsnäten och kommunikationstjänsterna planeras, byggs och underhålls.

Utgångspunkten är den att kommunikationsnät och kommunikationstjänster som har ett stort antal användare, som används på ett i geografiskt hänseende stort område och som har en central betydelse för användarna i deras normala verksamhet, förutsätts hålla en högre kvalitetsnivå än nät och tjänster som tillhandahålls på begränsade områden och som användarna inte behöver i sin normala verksamhet.

En tjänst som tillhandahålls till en liten grupp användare kan å andra sidan vara särskilt viktig just för den gruppen. Ett kommunikationsnät eller ett kommunikationsnät kan vara viktig för en liten användargrupp t.ex. då det på ett område inte tillhandahålls andra motsvarande tjänster. Enligt momentet ska kriterierna vägas mot varandra så att trots att en tjänst tillhandahålls på ett litet område kan den ha en stor betydelse för en viss användargrupp. Detta måste beaktas också i fråga

om bedömningen av de kvalitetskrav som ställs på nät och tjänster.

Betydelsen av nät och tjänster ska bedömas objektivt så att t.ex. kategorin samhällsomfattande tjänster förutsätts vara tillförlitligare än andra tjänster i tekniskt hänseende. Sådana allmänna telefonitjänster och internetförbindelser som hör till kategorin samhällsomfattande tjänster tryggas för hela befolkningen genom regleringen av samhällsomfattande tjänster. Möjligheten att ta emot Rundradion Ab:s televisions- och radiokanaler som tjänar allmänintresset kan anses ha en central betydelse när det gäller bedömningen av nätets och tjänsternas funktion inom masskommunikationen.

Som nödvändiga tjänster kan däremot inte objektivt sett anses t.ex. flera av de tjänster som tillhandahålls på internet, exempelvis e-post, snabbkommunikation och sådana samtalstjänster som inte är anslutna till allmänna telefonitjänster.

Alla de kvalitetskrav som räknas upp i den föreslagna paragrafen ska inte avvägas i enlighet med detta moment. Mera absolut tillförlitlighet förutsätts t.ex. när det gäller tryggnade av sådana nödtjänster som avses i punkt 5 samt det krav som ställs i punkt 6, dvs. att ingens hälsa eller egendom får äventyras då kommunikationsnät eller kommunikationstjänster planeras, byggs eller underhålls.

Enligt den föreslagna paragrafens 3 mom. ska de åtgärder för att trygga informationssäkerheten enligt 1 mom. 1, 2, 4, 7 och 9 punkten anpassas till hur allvarliga hot som föreligger, till kostnaderna för åtgärderna och till de tekniska möjligheter att avvärja hoten som står till buds. Det är fråga om åtgärder för att säkerställa verksamheten, datortrafiken, utrustningen, programmen och datamaterialet. Den föreslagna punkten motsvarar till innehållet 19 § 1 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd). I lagförslagets 272 § föreskrivs om åtgärder som är nödvändiga med tanke på informationssäkerheten och som förutsätter behandling av innehållet i meddelanden och förmedlingsuppgifter.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. gäller de kvalitetskrav som avses i 1 mom. också betydande tillhörande faciliteter och

tillhörande tjänster. Begreppen tillhörande faciliteter och tillhörande tjänster definieras i lagförslagets 2 § 11 och 12 punkt. Det föreslagna momentet är nytt.

Genom bestämmelsen säkerställs det att samma kvalitetskrav gäller för betydande tillhörande faciliteter och tillhörande tjänster som för allmänna kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Bestämmelsen behövs eftersom tillhörande faciliteter och tillhörande tjänster i praktiken gör det möjligt att tillhandahålla kommunikationsnät och kommunikationstjänster eller stöder tillhandahållandet av dem.

244 §. Föreskrifter om kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Den föreslagna regleringen motsvarar kommunikationsmarknadslagens 129 § (RP 112/2002 rd) samt 19 § 4 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd) till den del som den avser informationssäkerheten i fråga om kommunikationsnät och kommunikationstjänster. I lagförslagets 247 § föreskrivs om informationssäkerheten vid kommunikationsförmedling och tillhandahållande av mervärdestjänster.

De ändringar som föreslås i 243 § i fråga om kvalitetskrav på kommunikationsnät och kommunikationstjänster har betydelse också för befogenheten att meddela föreskrifter. I lagförslagets 243 § sammanslås de bestämmelser i 19 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation som gäller skyldighet att handha dataskyddet med de bestämmelser i kommunikationsmarknadslagens 128 § som gäller kvalitetskrav på kommunikationsnät och kommunikationstjänster. I överensstämmelse med den föreslagna ändringen ska i denna bestämmelse om Kommunikationsverkets befogenhet att meddela föreskrifter också nämnas möjligheten att i enlighet med 19 § 4 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation meddela föreskrifter om informationssäkerhet. Kommunikationsverket får inte meddela föreskrifter för myndigheter i ärenden, vilka med stöd av lagstiftningen leds av finansministeriet. Enligt lagen om styrning av informationsförvaltningen inom den offentliga förvaltningen (634/2011) svarar finansministeriet för interoperabiliteten för informationsförvaltningen hos myndigheterna inom den offentliga för-

valtningen och finansministeriets verksamhetsområde omfattar den allmänna styrningen av informationssäkerheten inom den offentliga förvaltningen. Det är motiverat att ställa de krav som föreslås i 243 § även på myndigheter, men i detta sammanhang är avsikten inte att ändra styrningsmodellerna för dessa funktioner. Om det meddelas föreskrifter som gäller alla kommunikationsförmedlare är det viktigt att i samråd med kommunikationsministeriet och finansministeriet innan föreskrifterna meddelas bedöma vilka konsekvenser föreskrifterna har på den informations- och kommunikationstekniska branschen och myndigheterna och hur nödvändiga föreskrifterna är.

I lagförslagets 243 § 2 och 3 mom. föreskrivs dessutom om anpassning av kvalitetskrav. Anpassningskriterierna i dessa moment gäller naturligtvis också sådana närmare föreskrifter som får utfärdas i enlighet med lagförslagets 244 §.

Det föreslås att 129 § 9 punkten i den gällande kommunikationsmarknadslagen om tekniska egenskaper hos abonnentförbindelser stryks, eftersom bestämmelsen överlappar de övriga bestämmelser om befogenheter att meddela föreskrifter som räknas upp i paragrafen. Befogenheterna har i regel utformats så att de är teknikneutrala och i stället för genom uppräknings av tekniska data preciseras bestämmelserna i andra punkter i lagförslaget.

Den föreslagna 1 punkten motsvarar kommunikationsmarknadslagens 129 § 18 punkt.

Den föreslagna 2 punkten motsvarar kommunikationsmarknadslagens 129 § 1 och 6 punkt samt 19 § 4 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation.

Den föreslagna 3 punkten motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 129 § 3, 10 och 16 punkt samt 19 § 4 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Enligt kommunikationsmarknadslagens 129 § 3 mom. kan föreskrifterna gälla prestanda i kommunikationsnät och kommunikationstjänster, enligt 10 punkten säkerhet och störningsfrihet i kommunikationsnät och enligt 16 punkten underhåll och uppföljning av prestanda samt nätverksadministration. Enligt 19 § 4 mom. i den gällande lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation

kan föreskrifterna gälla dataskydd för tjänster, varmed enligt 19 § 1 mom. avses bl.a. åtgärder för att trygga säkerheten för verksamheten, datatrafiken, utrustningen och programmen.

I den föreslagna punkten nämns uttryckligen informationssäkerhet, vilket överensstämmer med kvalitetskraven på informationssäkerhet enligt lagförslagets 243 §. I lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation görs inte skillnad mellan dataskydd för nättjänster och för kommunikationstjänster, vilket innebär att den föreslagna befogenheten motsvarar nuläget. Kommunikationsmarknadslagens krav när det gäller säkerhet och nätverksadministration avsåg tidigare på ett naturligt sätt kommunikationsnät, vilket inte längre motsvarar behovet att trygga också informationssäkra och störningsfria kommunikationstjänster.

Det föreslås att befogenheten utvidgas så att kraven utöver kommunikationsnät och kommunikationstjänster kan gälla också tillhörande faciliteter och tjänster. Bestämmelsen om tillhörande faciliteter kan behövas t.ex. om ett sådant systems prestanda som anses vara en tillhörande tjänst, eller administreringen av systemet på ett väsentligt sätt påverkar en kommunikationstjänsts funktion eller informationssäkerhet.

Den föreslagna 4 punkten motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 129 § 13 punkt samt 14 § 4 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Det föreslås att Kommunikationsverket ges möjlighet att meddela föreskrifter om förfarandet också i andra än fel- och störningssituationer. Avsikten är att understryka vikten av kontinuitet och förebyggande av störningar. I samband med regelbundet underhåll och i synnerhet i ändringssituationer är det viktigt med förfaranden och åtgärder som tryggar informationssäkerheten, funktionssäkerheten och störningsfriheten. De krav som gäller förfarandet kan ha samband med teleföretagets eller någon annan i bestämmelsen avsedd aktörs processer. Föreskrifterna ska stå i en rimlig proportion till den nytta som uppnås med avseende på de målsättningar och krav som ska tryggas genom förfarandet.

Den föreslagna 5 punkten motsvarar kommunikationsmarknadslagens 129 § 2 och 5 punkt.

Den föreslagna 6 punkten motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 129 § 19 punkt enligt vilken föreskrifterna kan gälla styrning och säkrande av nödkommunikation. Det föreslås att befogenheten ändras så att den utöver styrning över huvudtaget gäller också annan teknisk styrning av nödkommunikation. I och med den internationella utvecklingen av tekniska nödtjänster väntas dessa tjänster bli mångsidigare under de kommande åren, vilket innebär att det är skäl att med hjälp av denna befogenhet säkerställa nya och smidiga förfaranden för sådana tjänster.

Den föreslagna 7 punkten motsvarar kommunikationsmarknadslagens 129 § 14 punkt.

Den föreslagna 8 punkten motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagens 129 § 4 och 8 punkt enligt vilka föreskrifterna kan gälla sammankoppling, kompatibilitet och signalering samt synkronisering av digitala kommunikationsnät. Det är skäl att utvidga befogenheten till att utöver digitala telefonnät gälla också synkronisering av andra kommunikationsnät, eftersom i telefontrafiken i allt större utsträckning används t.ex. IP-baserad förmedling.

Den föreslagna 9 punkten motsvarar kommunikationsmarknadslagens 129 § 7 punkt. Det föreslås att i punkten stryks det onödiga omnämmandet om kabeltelevisionsnät eftersom avsikten är att befogenheten att meddela föreskrifter ska vara teknikneutral. Föreskrifter om kabeltelevisionsnäts egenskaper samt om riktade nät och masskommunikationsnät ingår i denna paragrafs övriga punkter.

Den föreslagna 10 punkten motsvarar kommunikationsmarknadslagens 129 § 11 punkt.

Den föreslagna 11 punkten motsvarar kommunikationsmarknadslagens 129 § 12 punkt.

Den föreslagna 12 punkten motsvarar huvudsakligen kommunikationsmarknadslagen 129 § 17 punkt. Enligt den får Kommunikationsverket meddela föreskrifter också om teknisk dokumentation av kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Bestämmelserna om dokumentation kan gälla t.ex. in-

formation om åtgärder som ska vidtas enligt bestämmelser om uppföljning av t.ex. fel- och störningssituationer, kränkningar av informationssäkerhet eller om nyttjandegraden av nätens kapacitet och andra bestämmelser.

Det föreslås att befogenheten preciseras så att Kommunikationsverket får meddela föreskrifter om teknisk dokumentation och statistik samt också om utformning av tillhörande dokument och lagring av uppgifter. De föreslagna ändringarna stöder teleföretagens och andra i bestämmelsen avsedda aktörers egna kvalitetsåtgärder och myndighetens möjligheter till övervakning. De föreslagna ändringarna innebär dessutom att det vid behov kan produceras jämförbara uppgifter om tjänsternas kvalitet för abonnenterna och användarna, t.ex. i enlighet med ett sådant beslut av Kommunikationsverket som avses i 129 §. Föreskrifter om utformning av dokument och lagring av uppgifter kan ges endast om föreskrifterna tjänar uppfyllandet av något kvalitetskrav som regleras särskilt och om de är rimliga i förhållande till den nytta som uppnås.

Den föreslagna 13 punkten motsvarar kommunikationsmarknadslagens 129 § 20 punkt.

Den föreslagna 14 punkten motsvarar kommunikationsmarknadslagens 129 § 21 punkt.

Den föreslagna 15 punkten är ny. Enligt den får Kommunikationsverket meddela föreskrifter om tillhörande faciliteter och tillhörande tjänster till den del som de är relevanta för de krav som i lagens 243 § ställs på kommunikationsnät och kommunikationstjänster, dvs. kraven på kvalitet, kompatibilitet och informationssäkerhet. Begreppen tillhörande faciliteter och tillhörande tjänster definieras i lagförslagets 2 § 11 och 12 punkt. Tillhörande faciliteter och tjänster är inte nät- eller kommunikationstjänster och de kan tillhandahållas också av andra företag än sådana som tillhandahåller nät- eller kommunikationstjänster. Genom ändringen säkerställs det att befogenheten att meddela föreskrifter vid behov omfattar också tillhörande faciliteter och tjänster vilka kan genomföras på ett sätt som direkt försämrar eller stöder ett kommunikationsnät eller en kommu-

nikationstjänsts kvalitet, kompatibilitet eller informationssäkerhet.

245 §. Krav som gäller lämnande av biträde till myndigheter. I denna paragraf föreskrivs om krav som gäller biträdande av myndigheter och som uppställs för att säkerställa att myndighetsuppgifter kan genomföras på ett tillbörligt sätt. I den gällande kommunikationsmarknadslagens 96 § föreskrivs om tekniska krav i fråga om teleavlyssning och teleövervakning (RP 112/2002 rd).

Den föreslagna paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar kommunikationsmarknadslagens 96 § 1 och 2 mom. (RP 112/2002 rd).

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs om teleföretags skyldighet att redan i planeringsskedet informera myndigheten om sådana ändringar i kommunikationsnät och kommunikationstjänster som är relevanta för teleavlyssning och teleövervakning samt tanke på övriga myndigheters rätt att få information. Dessutom ska teleföretaget ge sådan information om ändringarnas eventuella effekter på myndigheternas egna informationssystem som det har kännedom om. Bestämmelsen är ny.

Bestämmelser om myndigheternas rätt att få information finns i lagförslagets 40 kap. Syftet med bestämmelsen är att understryka att teleföretag i ett så tidigt skede som möjligt ska informera om ändringar som görs i kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt om deras eventuella återverkningar på myndigheternas egna system. Genom det föreslagna momentet säkerställs det att myndigheterna i god tid på förhand i sin egen verksamhet kan beakta ändringar som teleföretagen gör i kommunikationsnät och kommunikationstjänster, till den del som ändringarna är relevanta för genomförandet av teleavlyssning och teleövervakning.

Enligt den föreslagna paragrafens 4 mom. får Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om informationsförandet som avses i 3 mom. Genom denna nya bestämmelse ges Kommunikationsverket möjlighet att utfärda närmare föreskrifter om på vilket sätt information enligt 3 mom. ska ges om ändringar i kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Den föreslagna paragrafen stämmer överens med auktorisationsdirekti-

vets artikel 6.1 och med den i direktivets bilaga 1 del A nämnda 11 punkten.

246 §. *Abbonenters och användares terminalutrustning och system.* Den föreslagna paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar kommunikationsmarknadslagens 69 § 1 och 4 mom. (RP 112/2002 rd).

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs om abonnenternas skyldighet att värna om informationssäkerheten. Syftet med paragrafen är att ålägga abonnenterna skyldighet att se till att deras utrustningar och system inte äventyrar informationssäkerheten i det allmänna kommunikationsnätet. Begreppet abonnent avser enligt lagförslagets 2 § 33 punkt en juridisk eller fysisk person som för något annat ändamål än televerksamhet har ingått avtal om leverans av kommunikations- eller mervärdestjänster.

Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att skydda teleföretagens kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Teleföretagen har den senaste och bästa informationen om hur abonnenterna kan skydda sina utrustningar och system. Ett omsorgsfullt företag ger därför abonnenterna anvisningar om hur de kan upprätthålla informationssäkerheten i sina system och utrustningar. Allmänna anvisningar kan smidigt ges på olika sätt, t.ex. i standardiserade avtalsvillkor som det föreskrivs om i lagförslagets 107 §, i samband med faktureringen, per post eller e-post samt via företagets internetsidor. Det är viktigt att anvisningarna är lättillgängliga för abonnenten. Anvisningarna kan t.ex. ges via flera olika källor. En omständighet som ökar konsumentens medvetenhet om anvisningarna är att konsumentens uppmärksamhet fästs dels på de allmänna anvisningarna om informationssäkerhet, dels på att skydda sig mot enskilda, aktuella hot mot informationssäkerheten.

I anvisningarna är det t.ex. skäl att ge abonnenten alternativa sätt att uppfylla informationssäkerheten. Enligt de allmänna konkurrensrättsliga principerna är det klart att anvisningarna inte får begränsa abonnentens valfrihet. I anvisningarna kan det t.ex. inte förutsättas att abonnenten skaffar en viss tjänsteleverantörs produkt i syfte att trygga informationssäkerheten. Abonnenten ska i stället upplysas om olika alternativ.

Frågan om abonnenten har uppfyllt sin omsorgsplikt kan i princip bedömas bl.a. enligt om abonnenten har iakttagit teleföretagets anvisningar. Detta kan ha betydelse t.ex. för bedömningen av abonnentens skadeståndsansvar i vissa situationer.

Syftet med paragrafen är också att säkerställa att abonnenten drar försorg om sin utrustnings och sitt systems informationssäkerhet, för att teleföretaget inte ska behöva vidta sådana åtgärder som avses i lagförslagets 272 § för att tillgodose informationssäkerheten. Avsikten är också att säkerställa att det inte uppkommer sådana betydande olägenheter eller störningar att teleföretaget eller någon annan innehavare av kommunikationsnät eller utrustning måste vidta sådana åtgärder som avses i 273 §. Enligt bestämmelserna i den föreslagna 273 § ska, om abonnentens system eller utrustning orsakar avsevärda olägenheter för ett kommunikationsnät, en kommunikationstjänst, för någon annan tjänst som anslutits till kommunikationsnätet, utrustning, användare eller någon annan person, teleföretaget vid behov koppla bort kommunikationsnätet, kommunikationstjänsten eller utrustning från det allmänna kommunikationsnätet.

247 §. *Skyldighet att sörja för informationssäkerheten vid kommunikationsförmedling och tillhandahållande av mervärdestjänster.* I denna paragraf föreslås bestämmelser om den skyldighet att sörja för informationssäkerheten som gäller för den som förmedlar kommunikation, en sammanslutningsabonnent som förmedlar kommunikation samt en leverantör av mervärdestjänster. Begreppet kommunikationsförmedlare är nytt i lagstiftningen. Med kommunikationsförmedlare avses enligt den föreslagna lagens 3 § 36 punkt teleföretag, sammanslutningsabbonenter och sådana andra aktörer som förmedlar elektronisk kommunikation.

I föreslagna 1 mom. första meningen föreskrivs om kommunikationsförmedlarens skyldighet att svara för informationssäkerheten. Skyldigheten gäller för närvarande endast teleföretag. I och med ändringen kommer skyldigheten att gälla också andra kommunikationsförmedlare.

Kommunikationsförmedlare ska svara för informationssäkerheten när det gäller tjäns-

terna, meddelandena, förmedlingsuppgifterna och lokaliseringssuppgifterna. Elektronisk kommunikation förmedlas i allt större utsträckning i samband med olika typer av tjänster som dock inte ingår i definitionen av begreppet kommunikationstjänster. Det är väsentligt att kommunikationsförmedlarna också svarar för informationssäkerheten när det gäller dessa tjänster, för att användarnas information ska vara tillräckligt väl skyddad.

Dessutom föreskrivs i momentet om sammanslutningsabonnenters skyldighet att svara för informationssäkerheten för sina användares meddelanden, förmedlingsuppgifter och lokaliseringssuppgifter. I 19 § 1 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation föreskrivs om motsvarande skyldighet för sammanslutningsabonnenter (RP 125/2003 rd), men i det föreslagna momentet utsträcks skyldigheten till att gälla också informationssäkerheten vid själva behandlingen av meddelandena.

En sammanslutningsabonnents skyldighet att svara för informationssäkerheten inskränker sig till fall där abonnenten är kommunikationsförmedlare och därför behandlar meddelanden, förmedlingsuppgifter och lokaliseringssuppgifter. För sammanslutningsabonnenter uppställs ingen allmän skyldighet att svara för sina tjänsters och användares informationssäkerhet, om abonnenten inte är verksam som kommunikationsförmedlare. I flera speciallagar som gäller olika branscher föreskrivs om sammanslutningsabonnenters skyldighet att svara för informationssäkerheten i sin egen tjänsteproduktion eller vid behandlingen av viss information.

I föreslagna 2 mom. föreskrivs om den skyldighet att svara för informationssäkerheten för sina tjänster som gäller för tillhandahållare av mervärdestjänster. Motsvarande bestämmelse ingår i 19 § 1 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd).

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs om anpassning av säkerhetsåtgärder. Momentet motsvarar till innehållet 19 § 1 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd). Vidare motsvarar momentet lagförslagets 243 § 3 mom. där det föreskrivs om anpassning av åtgärder för att trygga informationssäkerhe-

ten i fråga om allmänna kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Med att trygga informationssäkerheten avses enligt 243 § 3 mom. åtgärder för att säkerställa verksamheten, datatrafiken, utrustningen, programmen och datamaterialet.

I lagförslagets 138 § finns bestämmelser om rätten att i den omfattning som behandlingen kräver behandla också meddelanden och förmedlingsuppgifter enligt vad som närmare föreskrivs i 272 §. I nämnda 272 § föreskrivs mer detaljerat om de åtgärder som teleföretag, sammanslutningsabonnenter och tillhandahållare av mervärdestjänster har rätt att vidta i syfte att trygga informationssäkerheten.

Kommunikationsförmedlaren och tillhandahållaren av mervärdestjänster ansvarar för informationssäkerheten enligt 1 och 2 mom. också när det gäller en sådan tredje part som helt eller delvis levererar en nättjänst, en kommunikationstjänst eller en mervärdestjänst. Avsikten är att ansvaret ska vara lika omfattande som då åtgärder vidtas utan tredje parter. Om detta föreskrivs i 19 § 3 mom. i den gällande lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd). Enligt allmänna förmögenhetsrättsliga principer är en part inför en annan part ansvarig både för sina egna och för alla sina underleverantörers och övriga medhjälparens åtgärder. Därför föreslås ingen uttrycklig bestämmelse om saken.

I lagförslagets 158 § 3 mom. föreskrivs om de skyldigheter och förfaranden vid behandling av information som ska lagras för myndighetsbehov enligt 19 § 2 mom. i den gällande lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Enligt förslaget ska ett lagringsskyldigt företag trygga informationssäkerheten så som föreskrivs i den föreslagna paragrafens 3 mom.

Enligt föreslagna 4 mom. får Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om informationssäkerhet enligt 1 och 2 mom. Momentet motsvarar till innehållet 19 § 4 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 158/2007 rd). Om det meddelas föreskrifter som gäller alla kommunikationsförmedlare är det viktigt att innan föreskrifterna meddelas i samråd med finansministeriet bedöma vilka konsekvenser

föreskrifterna har på myndigheternas verksamhet och hur nödvändiga föreskrifterna är. Kommunikationsverket får inte meddela föreskrifter för myndigheter i ärenden, vilka med stöd av lagstiftningen leds av finansministeriet.

Genom den föreslagna paragrafen genomförs artikel 4.1 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation.

248 §. Principen om minsta olägenhet. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om teleföretags skyldighet att vidta åtgärder som gäller byggande, underhåll och ändring av kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt informationssäkerhet, på ett sådant sätt att andra teleföretag orsakas så få olägenheter som möjligt.

I den gällande kommunikationsmarknadslagens 72 § föreskrivs om vidtagande av åtgärder på ett sådant sätt att de orsakar användaren minsta möjliga olägenhet (RP 112/2002 rd och RP 231/2005 rd). Motsvarande bestämmelse om skyldigheten att utföra bygg-, underhålls- och ändringsarbeten så att de orsakar användaren minsta möjliga olägenhet ingår i lagförslagets 120 §.

Enligt föreslagna 1 mom. ska teleföretag vid planeringen av bygg-, underhålls- och ändringsarbeten samt informationssäkerhet beakta att arbetet inte orsakar andra teleföretag onödiga olägenheter. Det är klart att teleföretagen redan på affärssekonomiska grunder strävar efter att utföra olika underhålls- och ändringsarbeten så att de inte i onödan orsakar t.ex. användarna olägenheter. Teleföretagen är dessutom skyldiga att se till att underhållsarbeten som avser kommunikationsnät och kommunikationstjänster utförs så att de orsakar minsta möjliga olägenhet för andra teleföretag.

Syftet med det föreslagna momentet är att understryka teleföretagens skyldighet att se till att de utför ändringsarbeten som avser kommunikationsnät och kommunikationstjänster på ett sätt som orsakar minsta möjliga olägenheter också då tillhandahållandet av kommunikationsnät och kommunikationstjänster inte avbryts.

Med byggande, underhåll och ändring av kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt informationssäkerhet avses i momentet åtgärder som teleföretaget har

kännedom om på förhand. Abonnenter och användare ska enligt 274 § och Kommunikationsverket enligt 275 § underrättas om oförutsedda störningar i kommunikationsnät och kommunikationstjänster.

Enligt föreslagna 2 mom. får ett teleföretag tillfälligt, utan ett annat teleföretags samtycke, avbryta tillhandahållandet av en nät- eller kommunikationstjänst eller begränsa dess användning om det är nödvändigt för att åtgärder ska kunna vidtas. I kommunikationsmarknadslagens 72 § 1 mom. föreskrivs om teleföretags rätt att utan användarens samtycke avbryta leveransen av en kommunikationstjänst eller begränsa dess användning (RP 112/2002 rd och RP 231/2005 rd). Motsvarande bestämmelse ingår i lagförslagets 120 §.

Bestämmelsens ordalydelse har ändrats så att leveransen av en kommunikationstjänst får avbrytas endast om det är nödvändigt för att åtgärder ska kunna vidtas. Enligt momentet ska man i god tid på förhand informera de övriga teleföretag om avbrottet eller ändringen, vilkas kommunikationsnät och tjänster avbrottet eller ändringen kan påverka. Användarna ska informeras effektivt i enlighet med lagförslagets 120 § 2 mom.

Kommunikationsmarknadslagens 72 § 2 och 3 mom. där det föreskrivs om gottgörelse har överförts till lagförslagets 15 kap. som gäller användarnas och abonnenternas rättigheter.

249 §. Planering av fastigheters och byggnaders interna nät samt teleentreprenad. Den föreslagna paragrafen är baserad på kommunikationsmarknadslagens 69 § 2 och 3 mom. (RP 112/2002 rd). Den föreslagna paragrafen har förtydligats och från den har avknoppats bestämmelserna om terminalutrustning i kommunikationsmarknadslagens 69 § 1 och 4 mom. Bestämmelserna överförs till den föreslagna lagens 247 §.

I paragrafen föreskrivs om förhållandet mellan allmänna kommunikationsnät och fastighetsinterna kommunikationsnät. I paragrafens 1 mom. har tagits in en ny bestämmelse om kravet att vid planeringen av interna kommunikationsnät främja abonnenternas möjligheter att välja teleföretag. Dessutom har i paragrafens 3 mom. tagits in en ny bestämmelse om begränsning av villkoren för

sammankoppling av interna kommunikationsnät med teleföretagets kommunikationsnät. Syftet med ändringarna är att trygga de interna nätens tekniska flexibilitet och sålunda också abonnenternas valfrihet, varmed avses möjligheten att skaffa tjänster till en fastighet från flera än ett teleföretag samt möjligheten att byta teleföretag.

I lagförslagets 243 § föreskrivs de krav som ställs på en fastighets eller byggnads interna kommunikationsnät som ska sammankopplas med ett allmänt kommunikationsnät. Kraven kan preciseras med kommunikationsverkets föreskrifter enligt 244 §.

Första meningen i paragrafens 1 mom. motsvarar i sak den gällande kommunikationsmarknadslagens 69 § 2 mom. Det föreslås att till föreslagna 1 mom. fogas kravet att abonnenternas valfrihet ska främjas. Avsikten med tillägget är att i praktiken främja nätets tekniska flexibilitet under dess livscykel.

Den föreslagna ändringen motsvarar nuvarande praxis. I byggnader brukar installeras flera interna nät, vilket innebär att det görs flera kabeldragningar. Detta möjliggör förmedling av flera teleföretags tjänster och tekniskt olika slag av tjänster i fastighetsinterna nät. Användarna kan sålunda fritt välja vilken tjänsteleverantör de vill anlita.

Vid planeringen av interna kommunikationsnät är det sålunda käl att beakta t.ex. den senaste tekniska utvecklingen inom branschen och byggnadens användningsändamål. Härmed avses t.ex. frågan om byggnaden är avsedd att användas för boende eller kontor samt hur många personer som bor i byggnaden. Fastighetens eller byggnadens innehavare har rätt att besluta om planeringen av det interna kommunikationsnätet.

I föreslagna 2 mom. preciseras den gällande ordalydelsen. Enligt den får ett teleföretag inte förutsätta att sammankopplingen av ett internt kommunikationsnät i en fastighet eller en byggnad med allmänt kommunikationsnät får utföras endast av en person som valts av teleföretaget.

Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att fortsättningsvis trygga fastighetsägarens frihet att välja entreprenör för sitt interna nät, oberoende av teleföretaget. Det föreslås att bestämmelsens ordalydelse ändras så att i bestämmelsen tydligare beaktas också andra åt-

gärder som rör teleentreprenaden än sammankopplingen. Teleföretaget får inte förutsätta att byggandet, installationen eller underhållet av en fastighets eller byggnads interna kommunikationsnät, dvs. teleentreprenaden, får utföras endast av en entreprenör som teleföretaget valt.

Definitionen av begreppet teleentreprenör motsvarar 2 § 8 punkten (RP 48/2007 rd) i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation som enligt förslaget inte ska överföras till den nya lagen. Det anses inte nödvändigt att i lagen ta in en definition av det vedertagna begreppet teleentreprenör. Med teleentreprenör avses fortsättningsvis en fysisk eller juridisk person som i avsikt att idka näring bygger eller installerar ett sådant internt kommunikationsnät i en fastighet eller en byggnad vilket ska anslutas till ett kommunikationsnät, eller underhåller det.

En fysisk sammankoppling av ett internt nät med ett teleföretags allmänna nät inverkar också på teleföretagets nät. I praktiken utförs sammankopplingen med teleföretagets nät eller bortkopplingen av ett internt nät från teleföretagets nät av en montör som verkar för teleföretagets räkning.

Den föreslagna paragrafens 3 mom. är nytt. Teleföretaget och innehavaren av en fastighets eller byggnads interna kommunikationsnät avtalar om sammankoppling av det interna kommunikationsnätet med teleföretagets allmänna kommunikationsnät. I lagen definieras inte det ställe eller den anslutningspunkt där ett internt nät ska sammankopplas med teleföretagets allmänna nät och som också är avgörande när det gäller vilkendera parten som ansvarar för nätets olika delar. Parterna kan avtala om saken.

Genom avtal får man inte begränsa administreringen av fastigheters interna nät t.ex. så att man avtalar att sammankopplingen ska ske på ett sådant sätt att teleföretagets besittningsrätt och bestämmanderätt sträcker sig till sådana delar av nätet som är integrerade med fastigheten eller byggnaden och som i det fall att besittningen enligt avtal övergår till teleföretaget i praktiken framtar användaren möjligheten att välja teleföretag.

Enligt föreslagna 4 mom. får Kommunikationsverket vid behov meddela föreskrifter om de tekniska egenskaper hos kommunika-

tionsnät som ska beaktas vid planeringen av kommunikationsnät. Den föreslagna bestämmelsen är baserad på kommunikationsmarknadslagens 129 §.

Kommunikationsverket får meddela närmare tekniska föreskrifter om de tekniska egenskaper hos kommunikationsnät som ska beaktas vid planeringen samt om utformningen av och innehållet i planeringsdokumenten. Kraven kan innebära t.ex. att det av planeringsdokumenten ska framgå hur många olika teleföretags tjänster och vilka bredbands- eller televisionsanslutningar den planerade kabeldragningen och det interna nätets övriga egenskaper möjliggör. Härmed avses t.ex. frågan om det i fastigheten är möjligt att på traditionellt sätt ta emot televisionssändningar via ett traditionellt kabeltelevisions- eller antennnät eller t.ex. endast via ett IP-baserat kommunikationsnät.

Kommunikationsverket får dessutom meddela föreskrifter om den tekniska placeringen av anslutningspunkten för en byggnads interna nät samt tekniska sammankopplingsarrangemang och övriga åtgärder som främjar det interna nätets kompatibilitet med andra teleföretags kommunikationsnät.

Genom den föreslagna paragrafen genomförs tillträdesdirektivets artikel 6 samt punkterna a och b i direktivets bilaga I del I.

250 §. Myndighetsnät. I denna paragraf föreskrivs om myndighetsnät, om behovet av sådana samt om grupper som är berättigade att använda nät. I den föreslagna paragrafen sammanställs kommunikationsmarknadslagens 2 § 9 punkt (RP 112/2002 rd) med kommunikationsmarknadslagens 99 § (RP 112/2002 rd).

Med myndighetsnät avses i den gällande regleringen ett kommunikationsnät som byggts för behov som hänför sig till allmän ordning och säkerhet, räddningsuppgifter eller befolkningsskyddet.

Föreslagna 1 mom. ändras så att det motsvarar regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om verksamheten i den offentliga förvaltningens säkerhetsnät och lag om ändring av 2 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 54/2013 rd). Propositionen behandlas som bäst i riksdagen. Nya godtagbara användningsändamål för myndighetsnät är, utöver de nuvarande, enligt den nämnda

propositionen statens ledning och säkerhet, försvaret, gränssäkerheten, sjöräddningen, nödcentralsverksamheten, invandringen och den prehospitala akutsjukvården. Dessutom föreslås att begreppet räddningsuppgifter i 1 mom. ersätts med begreppet räddningsverksamhet, som motsvarar den definition som används i räddningslagen.

Myndighetsnät är t.ex. myndighetsradionätet (VIRVE) och förvaltningens säkerhetsnät (TUVE).

I den föreslagna paragrafens 2 mom. föreskrivs närmare om vilka myndigheter och användargrupper som kan tillhandahållas abonnemang till myndighetsnätet. Momentet motsvarar kommunikationsmarknadslagens 2 § 9 punkten och 99 § 2 mom. Abonnemang får endast beviljas aktörer som hör till användargrupper som avses i paragrafen och också till dem endast i sådana syften som avses i 1 mom. Kommunikationsministeriet ska också i fortsättningen besluta vilka användargrupper som kan ges rätt att använda myndighetsnät. När användargrupper godkänns ska det beaktas att grupperna inte blir så omfattande att de kan inverka på de allmänna kommunikationsnätets verksamhetsbetingelser och sålunda orsaka konkurrensstörningar på kommunikationsmarknaden. Abonnemang till myndighetsnätet beviljas av upprätthållaren eller av det företag som tillhandahåller kommunikationstjänsten eller av någon annan aktör.

Föreslagna 3 mom. motsvarar delvis den begränsning av tillämpningsområdet som föreskrivs i kommunikationsmarknadslagens 99 § 1 mom. Begränsningen av tillämpningsområdet är i fortsättningen onödig till den del som det är fråga om bestämmelser som enligt den föreslagna lagen ska tillämpas på teleföretag. Enligt lagförslaget 2 § 29 punkt avses med teleföretag i fortsättningen aktörer som levererar nättjänster eller kommunikationstjänster för en grupp av användare som inte har avgränsats på förhand, dvs. bedriver allmän televerksamhet. Till följd av den föreslagna definitionen av begreppet teleföretag samt den definition av myndighetsnät som framgår av 1 och 2 mom. är det uppenbart att en aktör som tillhandahåller nättjänster eller kommunikationstjänster i ett myndighetsnät inte kan anses vara ett teleföretag.

Enligt föreslagna 3 mom. ska på myndighetsnät inte tillämpas de bestämmelser om åläggande av skyldigheter som ingår i avdelning III och inte heller de bestämmelser om användares och abonnenters rättigheter i samband med kommunikationstjänster som ingår i avdelning V. De ovan nämnda förpliktelseerna har ett nära samband med allmän televerksamhet och det är inte skäl att tillämpa dem på myndighetsnät som har ett begränsat användningsändamål. På grund av det konkurrensläge som råder på kommunikationsmarknaden har myndighetsnäten ingen betydelse för konkurrensen, eftersom deras användningsändamål och användargrupper är begränsade till enligt vad som föreskrivs i 1 mom.

Att de ovan nämnda skyldigheterna utsträcks till att gälla myndighetsnät och teleföretag som upprätthåller sådana kan t.o.m. äventyra de särskilda ändamål som myndighetsnäten används för.

I 3 mom. föreskrivs dessutom att på sådan kommunikation i myndighetsnät som utövas i samband med skötsel av myndighetsuppgifter ska bestämmelsen i lagförslagets 316 § 2 mom. om Kommunikationsverkets och dataombudsmannens rätt att få och behandla uppgifter om konfidentiell kommunikation inte tillämpas. Begränsningen motsvarar nuläget eftersom på myndighetsverksamhet i myndighetsnätet på grund av den begränsning av tillämpningsområdet som föreskrivs i 3 § 7 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation inte ska tillämpas bestämmelserna i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation.

På upprätthållare av myndighetsnät och på aktörer som tillhandahåller kommunikationstjänster genom förmedling av myndighetsnät ska, med de undantag som räknas upp ovan, tillämpas denna lags övriga bestämmelser. Dessutom föreskrivs i annan lagstiftning om särskilda krav gällande myndighetsnät. Exempelvis i räddningslagens (379/2011) 109 § föreskrivs att den lokala räddningsmyndigheten kan bestämma att byggnadens eller konstruktionens ägare ska skaffa nödvändiga anordningar som säkerställer myndighetsnätets tillgänglighet och ser till att de är i funktionsdugligt skick.

Föreslagna 4 mom. motsvarar i övrigt kommunikationsmarknadslagens 99 § 3 mom., men den föråldrade termen telekommunikation har ersatts med kommunikation.

30 kap. **Utsläppande på marknaden av tele-, nät- och radioutrustning**

251 §. Terminalgränssnitt. Denna paragraf motsvarar kommunikationsmarknadslagens 133 § (RP 112/2002 rd) samt artikel 4.2 i radio- och teleterminalsdirektivet).

252 §. Ansvariga i stället för tillverkare av teleutrustning. Denna paragraf motsvarar radiolagens 5 § (RP 80/2001 rd och RP 75/2004 rd samt artikel 6 i radio- och teleterminalsdirektivet).

253 §. Import, försäljning, saluföring, demonstration och användning. Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar radiolagens 19 § 1 och 2 mom. (RP 80/2001 rd och RP 112/2002 rd samt artiklarna 5.1, 5.2 och 6.1 i radio- och teleterminalsdirektivet).

Paragrafens 3 och 4 mom. motsvarar radiolagens 19 § 3 och 4 mom. (RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd och 75/2004 rd) Genom 3 mom. genomförs artiklarna 6.1 och 8.2 i radio- och teleterminalsdirektivet.

Paragrafens 5 mom. motsvarar radiolagens 19 § 5 mom. (RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd och RP 179/2006 rd samt artikel 6.1 i radio- och teleterminalsdirektivet).

254 §. Väsentliga krav. Paragrafens 1 mom. motsvarar radiolagens 20 § 1 mom. (RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd och RP 75/2004 rd samt artikel 3 i radio- och teleterminalsdirektivet).

Paragrafens 2 mom. motsvarar radiolagens 20 § 2 mom. (RP 80/2001 rd).

255 §. Bedömningsorgan. Paragrafens 1 mom. motsvarar radiolagens 41 § 1 mom. (RP 80/2001 rd och RP 223/2008 rd).

Paragrafens 2 mom. motsvarar huvudsakligen radiolagens 41 § 2 mom. Dessutom föreslås att till paragrafen fogas en bestämmelse om ackrediteringsbeslut (RP 80/2001 rd).

Paragrafens 3 mom. motsvarar radiolagens 41 § 3 mom. (RP 80/2001 rd och RP 223/2008 rd).

Paragrafens 4 mom. motsvarar huvudsakligen radiolagens 42 § 2 mom. I det föreslagna

momentet ska inte längre hänvisas till examensförrättaren för behörighetsexamen som förutsätts av den som använder en radiosändare för maritim radiokommunikation eller amatörradiokommunikation.

Paragrafens 5 mom. motsvarar radiolagens 42 § 4 mom. (RP 80/2001 rd och RP 75/2004 rd).

256 §. Förfarande för bedömning av överensstämmelse. Paragrafens 1 mom. motsvarar radiolagens 21 § 1 mom. (RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd, 75/2004 rd och RP 179/2006 rd samt artiklarna 10.3–5 i radio- och teleterminalsdirektivet).

Paragrafens 2 mom. motsvarar radiolagens 21 § 2 mom. (RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd och RP 75/2004 rd samt artiklarna 5.2 och 5.3 i radio- och teleterminalsdirektivet).

Paragrafens 3 mom. motsvarar radiolagens 21 § 3 mom. (RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd och RP 75/2004 rd samt artiklarna 10.3–5 i radio- och teleterminalsdirektivet).

Paragrafens 4 mom. motsvarar radiolagens 21 § 4 mom. (RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd och RP 75/2004 rd samt artikel 10.6 i radio- och teleterminalsdirektivet).

257 §. Säkerställande av överensstämmelse i fråga om radiosändare. Paragrafens 1 mom. motsvarar radiolagens 21 a § 1 mom. (RP 75/2004 rd).

Paragrafens 2 mom. motsvarar radiolagens 21 a § 2 mom. (RP 75/2004 rd och RP 176/2006 rd).

258 §. Säkerställande av överensstämmelse i fråga om radiomottagare. Paragrafen motsvarar radiolagens 21 b § (RP 75/2004 rd och RP 179/2006 rd).

259 §. Säkerställande av överensstämmelse i fråga om teleterminalutrustning. Paragrafen motsvarar radiolagens 21 c § (RP 75/2004 rd och RP 179/2006 rd).

260 §. Säkerställande av överensstämmelse i fråga om nätverksutrustning. Paragrafen motsvarar radiolagens 21 d § (RP 75/2004 rd och RP 179/2006 rd).

261 §. Fast installation. Paragrafen motsvarar radiolagens 21 e § (RP 75/2004 rd och RP 179/2006 rd). Genom 1 mom. genomförs 2 punkten i bilaga 1 i direktiv 2004/108/EG om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om elektromagnetisk kompatibilitet, genom 2 mom. direktivets artikel 13.1, ge-

nom 3 mom. artikel 13.3, genom 4 mom. 2 punkten i bilaga 1, 1 punkten i bilaga 4 och artikel 13.3).

262 §. Märkning och information. Paragrafens 1 mom. motsvarar radiolagens 22 § 1 mom. (RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd och RP 75/2004 rd samt artikel 6.4 i radio- och teleterminalsdirektivet).

Paragrafens 2 och 3 mom. motsvarar radiolagens 22 § 2 och 3 mom. (RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd och 179/2006 rd). Genom 2 mom. genomförs artikel 6.3 i radio- och teleterminalsdirektivet.

263 §. Anmälan om utsläppande på marknaden. Denna paragraf motsvarar radiolagens 23 § (RP 80/2001 rd och RP 75/2004 rd). Genom 1 mom. genomförs artikel 6.4 i radio- och teleterminalsdirektivet.

264 §. Krav som gäller särskild radioutrustning och teleterminalutrustning. Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar radiolagens 24 §. Dessutom har i paragrafen tagits in en bestämmelse som begränsar tillämpningsområdet så som föreskrivs i radiolagens 3 § (RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd, RP 75/2004 rd, RP 179/2006 rd och RP 83/2011 RP). Paragrafens 3 mom. motsvarar radiolagens 26 § 1 mom. 2 punkt (RP 80/2001 rd).

31 kap. Behörighet och kompetens

265 §. Påvisande av behörighet. Paragrafen motsvarar radiolagens 15 §. Paragrafens 3 mom. har ändrats så att i den från den gällande radiolagens 42 § 1 mom. har tagits in en bestämmelse som förpliktar examensmottagare att iaktta principen om god förvaltning. Dessutom har i paragrafen tagits in en bestämmelse som begränsar tillämpningsområdet på det sätt som föreskrivs i radiolagens 3 § (RP 80/2001 rd, RP 75/2004 rd och RP 179/2006 rd).

266 §. Upprätthållande av kompetens. Paragrafen motsvarar radiolagens 16 § (RP 80/2001 rd).

267 §. Uppvisande av behörighets- och kompetensbevis samt bevisens giltighetstid. Paragrafen motsvarar radiolagens 17 §. Dessutom har i paragrafen tagits in en bestämmelse som begränsar tillämpningsområdet så som föreskrivs i radiolagens 3 § (RP 80/2001 rd och RP 208/2009 rd).

268 §. *Återkallande av behörighets- och kompetensbevis.* Paragrafen motsvarar radiolagens 18 § (RP 80/2001 rd och RP 75/2004 rd).

32 kap. **Kodning och avkodningssystem**

269 §. *Skydd av elektroniska meddelanden.* Den föreslagna paragrafen motsvarar till sak-innehållet delvis 6 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Bestämmelser om innehav och försäljning av apparater för avkodning av det tekniska skyddet vid elektronisk kommunikation finns också i strafflagens 34 kap. 9 a och 9 b §. Eftersom termen identifieringsuppgift inte längre används i lagen föreslås det att i paragrafen föreskrivs om skyddande av elektroniska meddelanden och förmedlingsuppgifter.

Det föreslås att till paragrafens 2 mom. fogas en bestämmelse om förbud mot avkodningssystem motsvarande 2 och 3 § i lagen om förbud mot vissa avkodningssystem. Med avkodningssystem avses i den föreslagna paragrafens 2 mom. en utrustning, ett datorprogram eller något annat system eller en del av ett sådant system, om det primära syftet är obehörig avkodning av ett tekniskt skydd för att få tillgång till en skyddad tjänst på distans. Exempelvis betal-tv-sändningar skyddas med särskilda system och de som abonnerar på betal-tv-kanaler får ett särskilt avkodningskort eller någon annan avkodningsanordning. Ett orättmätigt avkodningssystem ger utan tjänsteleverantörens samtycke tillgång till kodade tjänster, exempelvis tv-kanaler.

Enligt paragrafens 3 mom. ska förbudet tillämpas också på avkodningssystem vars syfte är att få tillgång till separata tekniska system med villkorad tillgång (RP 125/2003 rd och RP 146/2000 rd samt artiklarna 1.2 och 4 i direktivet om villkorad tillgång).

270 §. *Skyldigheter för företag som använder avkodningssystem.* I kommunikationsmarknadslagens 136 § föreskrivs om skyldigheter som åläggs företag som använder avkodningssystem.

Den föreslagna paragrafens 1–3 mom. motsvarar kommunikationsmarknadslagens 136 § 1–4 mom. (RP 112/2002 rd, RP

48/2007 rd och artikel 6.1 del I punkt a i tillträdesdirektivet).

I detaljmotiveringen till lagförslaget 269 § förklaras vad som avses med avkodningssystem.

Det samarbete som betal-tv-företagen bedrivit i fråga om de tekniska lösningarna för tv-kort har inte varit tillräckligt för att genomföra enkortsprincipen. Denna princip innebär att kunden med ett enda avkodningskort, dvs. betal-tv-kort kan ta emot flera betal-tv-företags tjänster. Alla betalkanaler i antennätet finns inte att få på ett och samma avkodningskort. Den som vill se minst två betal-tv-kanaler måste sålunda byta kort, vilket leder till avbrott i mottagningen.

Enligt föreslagna 4 mom. ska företag som tillhandahåller avkodningssystem i sin bokföring särredovisa den verksamhet som avses i 1 mom. från företagets övriga kostnader. Den gällande kommunikationsmarknadslagens 136 §, enligt vilken företag som tillhandahåller avkodningssystem ska särredovisa verksamhet som avses i paragrafen från sin övriga verksamhet utan begränsning med avseende på särredovisning i bokföringen, är orimligt betungande i förhållande till målsättningen.

I föreslagna 6 mom. föreskrivs att företag som använder avkodningssystem i samband med tillhandahållande av linjära betal-tv-tjänster i ett markbundet digitalt masskommunikationsnät ska tillhandahålla programutbud som avses i avdelning I 4 kap. på ett sätt som gör det möjligt att ta emot flera betal-tv-tjänster med hjälp av ett avkodningskort eller någon annan teknisk lösning som är lämpad för ändamålet.

Digitala televisionssändningar tas i regel emot antingen via ett kabeltelevisionnät eller via ett markbundet masskommunikationsnät. Sändningar via ett markbundet digitalt televisionnät kan konsumenten ta emot från flera olika nät- eller betal-tv-leverantörer. Situationen är i praktiken inte densamma för konsumenter i kabeltelevisionnät. En konsument som tar emot televisionssändningar via ett kabeltelevisionnät behöver sålunda inte byta tv-kort för att byta kanal, vilket innebär att regleringen inte behöver utsträckas till annan än markbunden televisionsverksamhet.

Med linjära betal-tv-tjänster avses enligt definitionen av begreppet televisionsverksamhet ursprunglig sändning av ett programutbud bestående av audiovisuella program och avsett att tas emot av allmänheten, enligt en fastställd programtablå. Televisionsverksamhet innebär linjär sändning i realtid av en programström som är avsedd att tas emot av allmänheten samtidigt. De förpliktelser som gäller i fråga om avkodningssystem omfattar sålunda inte andra medietjänster som kan abonneras separat och levereras elektroniskt.

Trots att avkodning för närvarande huvudsakligen sker med avkodningskort blir det i framtiden möjligt att i anslutning till avkodningssystemet identifiera användaren inte med ett separat kort utan i stället med en anordning eller adapter i tv-apparaten, vilket innebär att användaren identifieras med en adapterbaserad internetförbindelse. Avsikten med regleringen är sålunda att skapa beredskap för eventuella nya tekniska avkodningslösningar.

Enligt föreslagna 5 mom. avser förpliktelserna tillhandahållande av programutbud för vilka redan beviljats programkoncession och som levereras som betal-tv-tjänster. Att tjänsten eventuellt är förenad med andra tjänster utgör inget hinder för tillämpning av bestämmelsen. Som andra tjänster kan nämnas t.ex. hybrid-tv-tjänster eller IP-baserade programbibliotek.

I och med att enkortsprincipen genomförs kommer konkurrenslagen (948/2011) och lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet (1061/1978) att få en större betydelse när det gäller relationerna mellan konkurrerande företag. Syftet med den sist nämnda lagen är framför allt att i samband med marknadsföring skydda näringsidkare mot otillbörligt förfarande från andra näringsidkare. Exempelvis enligt 1 § i lagen om otillbörligt förfarande i näringsverksamhet föreskrivs att i näringsverksamhet inte får användas förfarande som strider mot god affärssed eller eljest är otillbörligt mot annan näringsidkare.

Enligt föreslagna 7 mom. kan Kommunikationsverket besluta om storleken på den ersättning som ska betalas till företag som tillhandahåller tjänster, om företagen inte kom-

mer överens om kostnaderna för de tekniska tjänsterna inom 6 månader.

För att förtydliga nuläget föreslås det att Kommunikationsverket ska få rätt att besluta om hur kostnaderna fördelas mellan företagen. Trots att företagen sinsemellan kommit överens om de tekniska lösningar som förutsetts för ett enkortssystem, har frågan om hur kostnaderna ska ersättas fördröjt genomförandet av enkortsprincipen. Genom den uttryckliga bestämmelsen om tidsfristen är det möjligt att påskynda genomförandet. Utgångspunkten är dock den att företagen sinsemellan ska komma överens både om det tekniska genomförandet av systemet och om ersättningens storlek. Kommunikationsverket ska dessutom enligt lagförslagets 314 § 2 mom. i första hand genom medling sträva efter att lösa meningsskiljaktigheter mellan företagen. Kostnaderna ska beräknas från fall till fall. Det kan vara fråga om kostnader av engångskaraktär, exempelvis för genomförande av system i syfte att tillhandahålla tekniska tjänster. Det kan också vara fråga om återkommande kostnader, t.ex. för drift och underhåll av nämnda system.

Kommunikationsverket ger vid behov ett överklagbart beslut om saken.

271 §. Skyldigheter för innehavare av immateriella rättigheter till avkodningssystem. Denna paragraf motsvarar kommunikationsmarknadslagens 135 § (RP 112/2002 rd och artikel 6 i tillträdesdirektivet).

AVDELNING X **Tryggande av kommunikationens och tjänsternas kontinuitet**

33 kap. **Hantering av informationssäkerhet och störningar samt anmälan om störningar**

272 §. Åtgärder för informationssäkerheten. I paragrafen föreslås de åtgärder som kan vidtas för att trygga informationssäkerheten. Föreskrifter om detta finns i 20 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd, RP 48/2008 rd).

Den paragraf som föreslås motsvarar i övrigt gällande bestämmelser, men enligt förslaget utvidgas dess tillämpningsområde så, att rätten att vidta åtgärder som är nödvändi-

ga för att trygga informationssäkerhet finns även i sådana fall där det är nödvändigt att upptäcka, förhindra, utreda och förundersöka händelser som kan skada informationssäkerheten i datasystem.

Ändringen är inte avsedd att ändra på det rådande rättsläget. Avsikten är endast att klargöra att verksamhetsrättigheterna rör alla teleföretag, sammanslutningsabonnenter och leverantörer av mervärdestjänster, service och system för kommunikationsnät. Hot mot informationssäkerheten riktas via kommunikationsnätet mot datasystemen hos alla teleföretag, sammanslutningsabonnenter och leverantörer av mervärdestjänster som är anslutna till ett kommunikationsnät. I vissa situationer kan hot upptäckas och konsekvenserna begränsas endast med hjälp av åtgärder som riktas till kommunikation som förmedlas i kommunikationsnät.

Informationssäkerheten i ett datasystem kan störas till exempel genom ett skadligt datorprogram som riktas just mot det aktuella datasystemet och vars ändamål är att obehörigen skada den information som hanteras där eller den elektroniska kommunikationens informationssäkerhet.

När det gäller att upptäcka, förhindra och utreda händelser som riktas mot ett datasystem som är anslutet till ett kommunikationsnät och för att göra störningarna föremål för förundersökning får man enligt förslaget vidta motsvarande åtgärder som man enligt gällande bestämmelser kan vidta redan i nuläget i fråga om händelser som stör informationssäkerheten i tjänster i ett datanät. Med tjänster som är anslutna till kommunikationsnät avses i ändringen av 20 § i lagen om elektronisk kommunikation i regeringspropositionen (RP 48/2012 rd) utöver kommunikationstjänst och mervärdestjänst tjänster som sammanslutningsabonnenter skaffar på annat håll samt de tjänster som dessa själva erbjuder.

Den precisering som föreslås möjliggör för aktörer som avses i 1 mom. att vid behov utföra sådana automatiska åtgärder som avses i 2 mom. eller sådana manuella åtgärder som beskrivs i 3 mom. Till exempel ett teleföretag eller en sammanslutningsabonnent kan från Kommunikationsverket få information om ett farligt skadligt datorprogram som kan störa ett datasystem som är anslutet till ett kom-

munikationsnät eller elektronisk kommunikation på samma sätt som det kan störa också de tjänster som är anslutna till nätet. Det är viktigt att teleföretaget eller sammanslutningsabonnenten också då får vidta de åtgärder som behövs till exempel för att upptäcka och eliminera ett skadligt datorprogram. När Kommunikationsverket meddelar föreskrifter som avses i 5 paragraf, det är viktigt att innan föreskrifterna meddelas i samråd med finansministeriet bedöma vilka konsekvenser föreskrifterna har på myndigheternas verksamhet och hur nödvändiga föreskrifterna är.

Genom paragrafen sätts artikel 4.1 och artikel 5.1 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation i kraft.

273 §. Skyldighet att avhjälpa störningar. Paragrafen innehåller föreskrifter om skyldighet för teleföretag och andra innehavare av kommunikationsnät eller utrustning att undanröja störning. Bestämmelser om det finns i 131 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd).

Det föreslagna 1 mom. har utökats med kommunikationstjänst som en ny eventuell orsak till störning samt någon annan tjänst som anslutits till ett kommunikationsnät som ett eventuellt mål vid sidan av kommunikationstjänster. Definitionen täcker då alla tjänster som erbjuds via nätet. Avsikten är att säkerställa att teleföretag och övriga innehavare av kommunikationsnät eller utrustning alltid är skyldiga att avvärja störningar när deras nät, tjänst eller utrustning orsakar störningar i kommunikationsnät, på tjänster i kommunikationsnät eller på utrustning.

I 2 mom. i paragrafen föreskrivs det om krav på begränsningar som är nödvändiga för att trygga grundläggande rättigheter. Bestämmelsen motsvarar bestämmelserna om förfaringssätt i 272 § 4 mom. som ska iakttas i fråga om informationssäkerhet och som finns i 20 § 4 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd, RP 48/2008 rd).

Momentet i förslaget består av ett krav på proportion enligt vilket åtgärder ska utföras omsorgsfullt och de måste stå i rätt proportion till den störning som ska avvärjas. Dessutom krävs det att yttrandefriheten och skyddet av konfidentiella meddelanden och integ-

ritetsskyddet inte får begränsas mer än nödvändigt.

Utöver detta föreskrivs det att åtgärderna ska avbrytas om det inte längre finns förutsättningar enligt denna paragraf att vidta dem. Genom den föreslagna ändringen betonas det att en åtgärd ska vara tillfällig och att den ska avslutas genast när den inte längre behövs. De föreslagna ändringarna överensstämmer med riktlinjerna i grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 9/2004 rd).

Avsikten i momentet är att säkerställa att bortkoppling av ett kommunikationsnät, en kommunikationstjänst eller utrustning från det allmänna kommunikationsnätet är en sista utväg som tillgrips endast när en störning eller hot om störning inte kan avvärjas på något annat ändamålsenligt sätt. Teleföretag ska till exempel först vidta åtgärder enligt 272 § och med hjälp av dem försöka avvärja en störning eller ett hot om störning.

Enligt det föreslagna 3 mom. kan Kommunikationsverket i sådana fall som avses i 1 mom. besluta om åtgärderna samt om bortkoppling av ett nät, en tjänst eller en utrustning. Det föreslagna momentet motsvarar huvudsakligen 131 § 2 mom. i kommunikationsmarknadslagen. Speciellt när det gäller att säkerställa rättsskyddet för den vars kommunikationsnät eller utrustning åtgärden gäller är det viktigt att se till att det går att söka ändring i Kommunikationsverkets beslut. Kommunikationsverkets beslut är alltså överklagbart.

För att en nödvändig åtgärd ska vara effektiv är det dock viktigt att Kommunikationsverket enligt 344 § i denna lag kan bestämma att beslutet ska iakttas trots att det överklagats, om inte besvärmyndigheten bestämmer något annat.

Dessutom kan Kommunikationsverket enligt 321 § besluta om temporär åtgärd om ett fel eller en försummelse enligt denna lag eller en bestämmelse, en föreskrift, ett beslut eller ett tillståndsvillkor som utfärdats med stöd av lagen orsakar allvarlig ekonomisk eller operativ skada för andra företag, för abonnenter eller användare eller för kommunikationsnätens eller kommunikationstjänsternas funktion. Kommunikationsverket ska innan det beslutar om temporära åtgärder ge den som är föremål för beslutet tillfälle att

yttra sig, utom i det fall att denne inte kan höras med så kort varsel som ärendets brådsakande natur nödvändigtvis kräver.

Lagstiftningen överensstämmer med artikel 6.1 i auktorisationsdirektivet och i punkt A 15 i bilagan.

274 §. Störningsanmälningar till abonnenter och användare. I den föreslagna paragrafen föreskrivs det om störningsanmälningar till abonnenter och användare när en kommunikationstjänst utsätts för kränkningar av eller hot mot informationssäkerheten eller en störning som gör att tjänsten inte fungerar.

Paragrafen motsvarar till innehållet 72 a § i kommunikationsmarknadslagen (RP 238/2010 rd, RP 272/2009 rd, RP 125/2003 rd) och 21 a § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 238/2010 rd, RP 125/2003 rd).

Genom paragrafen sätts artikel 4.2 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation i kraft.

275 §. Störningsanmälningar till Kommunikationsverket. I paragrafen föreskrivs det att teleföretag utan dröjsmål ska meddela Kommunikationsverket om dess tjänster utsätts för eller hotas av betydande kränkningar av informationssäkerheten eller av någonting annat som gör att en kommunikationstjänst inte fungerar eller väsentligen stör den.

Paragrafen motsvarar till innehållet 21 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd, RP 238/2010 rd) och 128 a § i kommunikationsmarknadslagen (RP 238/2010 rd, RP 272/2009 rd, RP 125/2003 rd).

Genom paragrafen sätts artikel 4.3 i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation och artikel 13a.3 i ramdirektivet i kraft.

276 §. Samarbetsgruppen för störningssituationer. I paragrafen föreskrivs det om en samarbetsgrupp för störningssituationer som Kommunikationsverket kan besluta tillsätta. Paragrafen är ny. Syftet med en samarbetsgrupp för störningssituationer är att underlätta koordinationen mellan myndigheter och företag och förbättra samordnandet av de åtgärder som behövs vid hanteringen av störningssituationer. Målet är att förbättra speciellt samarbetet mellan de teleföretag och elbolag samt myndigheter som ansvarar för in-

formationssamhällets grundläggande infrastruktur.

Olycksutredningscentralen har i sin utredningsrapport (S2/2010Y) bedömt konsekvenserna för olika aktörer av de förödande stormarna i Finland 2010. De omfattande elavbrotten medförde betydande konsekvenser för kommunikationsnäten. Det framgår av Olycksutredningscentralens utredningsrapport att olika teleföretags inbördes samarbete samt samarbetet mellan teleföretag och elbolag behöver förbättras så att man kan reagera så effektivt som möjligt med ändamålsenliga åtgärder i en störningssituation.

Enligt paragrafens 1 mom. kan, förutom de elbolag och teleföretag som räknats upp, även andra aktörer som är lämpliga i sammanhanget höra till samarbetsgruppen. De kan vara till exempel övriga myndigheter, såsom Nödcentralverket. Avsikten är att alla aktörer i vilkas verksamhet samarbetsgruppens arbete kan vara av vikt ska få komma med i samarbetsgruppen för störningssituationer.

I 2 mom. i paragrafen ges föreskrifter om gruppens uppgifter. Enligt 1 punkten är det gruppens uppgift att planera och koordinera sådana åtgärder som behövs för att hantera störningssituationer som drabbar samhället. När till exempel en storm orsakar skador på den elektroniska infrastrukturen är det nödvändigt och förnuftigt att koordinera olika aktörers reparationer och sätta dem i viktighetsordning. För att dessa åtgärder ska kunna genomföras effektivt förutsätts det även planering i förväg där gruppens medlemmar har kännedom om och förståelse för också de andra aktörernas planer. Det är viktigt att företagen i detta syfte kan utnyttja kunskap som finns hos de andra företagen och hos myndigheterna. På så sätt kan man undvika situationer där till exempel reservaggregat i onödan förs till sådana basstationer för mobilnät där elbolagens reparationer inom kort är på väg att återställa strömförsörjning som varit bruten på grund av storm.

Det är dessutom gruppens uppgift enligt punkt 2 att inhämta och vidarebefordra nödvändig information till stöd för Kommunikationsverkets beslutsfattande. Kommunikationsverket kan med stöd av 273 § till exempel besluta om de åtgärder en innehavare av

ett kommunikationsnät eller av utrustning måste vidta för att undanröja avsevärda olägenheter eller störningar på nät, utrustning eller för människor. Gruppens medlemmar kan inhämta sådan information samt lägesbilder för samarbetsgruppen och för Kommunikationsverket som behövs för att minimera de skadliga konsekvenserna av en störningssituation. Informationen kan till exempel gälla el- och kommunikationsnätets kunder på ett störningsområde, service och funktioner som är beroende av att näten fungerar eller nätens struktur och övriga tekniska frågor.

Dessutom är det enligt 3 punkten gruppens uppgift att förmedla information som den sammanställt och analyserat till aktörer som kan bidra till att minska störningssituationers negativa konsekvenser för samhället. Gruppen kan således förmedla information även till andra än myndigheter om det är till hjälp för hanteringen av störningssituationer. Information som har sammanställts och analyserats av gruppen kan till exempel även utnyttjas i beredskapsplanering enligt 282 §. Informationen kan utnyttjas speciellt till den del där det krävs att teleföretagen i sin beredskapsplanering uppskattar de andra teleföretagens inverkan på driftssäkerheten på ett visst område och på de användare som kan bedömas vara kritiska med tanke på samhällets vitala funktioner.

Gruppen kan redan innan en störningssituation har inträffat planera de uppgifter som nämns i paragrafen och göra sådana förberedelser som är nödvändiga för att effektivt sköta de uppgifter som föreskrivs för gruppen.

Med tanke på samarbetsgruppens verksamhet är det även nödvändigt att Kommunikationsverket vid behov till gruppens medlemmar kan lämna ut information som behövs för hantering av störningssituationer trots sekretessbestämmelserna. Bestämmelser om saken finns i 3 mom. i paragrafen. Kommunikationsverket kan lämna ut information bara om informationen är nödvändig för skötseln av gruppens uppgifter och inte innehåller konfidentiella meddelanden, förmedlingsuppgifter eller lokaliseringssuppgifter. Kommunikationsverket kan likväl lämna ut information till exempel om företags egen-

dom oberoende av skyddet av affärshemligheter endast om det är nödvändigt för att inhämta information som behövs för att hantera en störningssituation.

Dessutom föreskrivs det i paragrafens 4 mom. om samarbetsgruppens medlemmars tjänsteansvar. Bestämmelser om tjänsteansvar för en tjänsteman som deltar i samarbetsgruppen för störningssituation finns till exempel i statstjänstemannalagen (750/1994), strafflagen (39/1889) och skadeståndslagen (412/1974). Det är emellertid nödvändigt att i lagen ta med en bestämmelse om att det som gäller tjänsteansvar även ska tillämpas på medlemmarna i samarbetsgruppen.

Medlemmarna i samarbetsgruppen ska iaktta även övriga allmänna lagar om förvaltning som gäller myndigheters verksamhet såsom förvaltningslagen (434/2003) och offentlighetslagen.

För att hantera en störningssituation kan det vara nödvändigt att förutom offentlig information även få sekretessbelagd information. Rätten att få information innebär både rätten att bekanta sig med och komma i besittning av olika dokument som är nödvändiga för att sköta gruppens uppgifter. Å andra sidan kan informationen även vara i någon annan form. Enligt 5 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet avses med handling även elektroniska handlingar.

Alla som deltar i samarbetsgruppen har enligt 23 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet tystnadsplikt i fråga om sekretessbelagda uppgifter. Medlemmarna har inte rätt att utnyttja information som de fått för annat ändamål än för att utföra den uppgift som nämns i paragrafen.

277 §. Avhjälpan av radiostörningar. Paragrafen motsvarar till innehållet 33 § i radiolagen (RP 80/2001 rd).

34 kap. **Förmedling av nödsamtal och myndigheters meddelanden**

278 §. Allmänt nödnummer. Den föreslagna paragrafens 1 och 3 mom. motsvarar 55 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd, RP 238/2010 rd, artikel 6.3 och artikel 26.1 och 26.4 i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

Paragrafens 2 mom. motsvarar 35 § 4 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003, RP 158/2007).

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som behövs för att skyldigheten enligt 3 mom. ska kunna fullgöras. Kommissionen har gett en rekommendation om stöd för en EU-omfattande eCall-tjänst i elektroniska kommunikationsnät för överföring av nödsamtal till nödnumret 112 från fordon (eCalls) (2011/750 EU). Samtalen eCall jämföras med vanliga samtal och teleföretagen måste även genomföra eCall och förmedla dessa samtal kostnadsfritt på det sätt som separat ska fastställas. Närmare föreskrifter om tekniska krav meddelas av Kommunikationsverket i enlighet med 269 § 3 mom.

279 §. Skyldighet att förmedla varningsmeddelanden. I paragrafen föreskrivs det om skyldigheten att förmedla varningsmeddelanden. Bestämmelser om saken finns i 15 a § i lagen om radio- och televisionsverksamhet (RP 112/2002 rd).

I 98 § i kommunikationsmarknadslagen samt i 15 § 4 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet finns bestämmelser om ersättning för kostnader som orsakas av förmedlingen av myndighetsmeddelanden. I fortsättningen ska det bestämmas om ersättning av kostnaderna i XI avd. 2 kap. i denna lag. I 270 § föreskrivs det om förmedling av riktade myndighetsmeddelanden.

Enligt 1 mom. i paragrafen är den som har koncession att bedriva radioverksamhet som avses i 33 § skyldig att utan ersättning förmedla varningsmeddelanden enligt lagen om varningsmeddelanden.

Dessutom är den som har en programkoncession enligt 25 § för televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset skyldig att utan ersättning förmedla varningsmeddelanden i television. Skyldigheten grundar sig på 15 a § 1 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet. Det föreslås att momentet ändras så att skyldigheten att förmedla varningsmeddelanden i fortsättningen gäller de utövare av televisions- och radioverksamhet som har programkoncession för utövande av televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset. Dessutom har momentet uppdaterats

för att motsvara lagen om varningsmeddelanden (466/2012, RP 31/2012 rd) där det föreskrivs om varningsmeddelanden.

Avsikten med den föreslagna ändringen är att varningsmeddelanden ska förmedlas på kanaler som tjänar allmänintresset och som når vida kretsar av tittare i hela landet. Den föreslagna ändringen motsvarar nuvarande praxis. Om Rundradion Ab:s skyldighet att förmedla myndighetsinformation föreskrivs separat i 7 § 2 mom. 5 punkten i lagen om Rundradion Ab.

Enligt 5 § i lagen om varningsmeddelanden får varningsmeddelanden utfärdas av räddningsmyndigheter som avses i 26 § i räddningslagen (379/2011), polisinsatningar, gränsbevakningsmyndigheter som avses i 4 § i lagen om gränsbevakningsväsendets förvaltning (577/2005), Nödcentralverket, Polisstyrelsen, riksomfattande enheter under Polisstyrelsen enligt 1 § 2 mom. i polisförvaltningslagen (110/1992), Strålsäkerhetscentralen, Meteorologiska institutet, Trafikverket, Trafiksäkerhetsverket, Livsmedelssäkerhetsverket, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet eller ett ministerium.

Enligt paragrafens 2 mom. ska den som bedriver radio- och televisionsverksamhet som avses i 1 mom. se till att varningsmeddelanden kan förmedlas också vid störningar under normala förhållanden och under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen (1552/2011). I 15 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet föreskrivs det om skyldigheten för utövare av televisions- och radioverksamhet att ha beredskap för störningssituationer under normala förhållanden och under exceptionella förhållanden. Förslaget motsvarar den ovan nämnda bestämmelsen till den del skyldigheten att ha beredskap gäller dessa utövares skyldighet att ha beredskap att förmedla varningsmeddelanden i störningssituationer och under exceptionella förhållanden.

Enligt det föreslagna momentet måste den som bedriver televisions- och radioverksamhet se till att varningsmeddelanden kan förmedlas till exempel i situationer med störningar i strömförsörjningen eller där datakommunikation eller datasystem utsätts för

allvarliga störningar. Beredskap för förmedling av varningsmeddelanden i störningssituationer och under exceptionella förhållanden förutsätter riskbedömning och en sådan förhandsplanering för vilken de som är skyldiga att förmedla varningsmeddelanden får stöd av säkringsgruppen för myndighetsinformation (VIRVA-gruppen) som arbetar på Kommunikationsverket.

Enligt 3 mom. får varningsmeddelandens innehåll inte ändras medan de förmedlas. Momentet motsvarar 35 a § 2 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd) och 2 § 2 mom. i statsrådets förordning om beredskapsskyldighet i anslutning till kommunikationsmarknaderna och skyldigheten att förmedla myndighetsmeddelanden (838/2003).

280 §. Teleföretags skyldighet att förmedla riktade myndighetsmeddelanden. Teleföretags skyldighet att förmedla riktade myndighetsmeddelanden regleras i paragrafen. Bestämmelser om detta finns i 35 a § i den gällande lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 152/2005 rd).

Paragrafens 1 mom. motsvarar 2 § 15–17 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 152/2005, RP 48/2007).

Paragrafens 2 och 3 mom. motsvarar 35 a § 1 och 2 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation, 4 mom. motsvarar 3 mom. och 5 mom. motsvarar 5 mom. (RP 125/2003, RP 158/2007). Teleföretag har rätt att av statens medel få ersättning för kostnader som orsakas av förpliktelser enligt denna paragraf och för kostnader för beredskap för sådana förpliktelser på motsvarande sätt enligt 291 §.

35 kap. Beredskap

281 §. Skyldighet att ha beredskap för störningssituationer under normala förhållanden och för undantagsförhållanden. Det föreslås att paragrafen ska innehålla bestämmelser om beredskapsskyldighet för teleföretag samt användare och användargrupper av radiofrekvenser. Med beredskapsskyldighet avses att företaget genom planering, förberedelser i förväg och åtgärder ser till att dess verksamhet fortsätter störningsfritt. Beredskapsskyldigheten består av såväl planering

som grundar sig på riskbedömning som av åtgärder som genomförs när en risk realiseras. Avsikten med paragrafen är att säkerställa att en beredskapsskyldig vidtar alla nödvändiga åtgärder för att verksamheten ska fortsätta störningsfritt vid störningar under normala förhållanden och i undantagsförhållanden. Det föreskrivs om noggrannare innehåll i beredskapsplaneringen i 282 § i detta lagförslag.

Om skyldighet till beredskap inför störningar och undantagsförhållanden föreskrivs det i 90 § i den gällande kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd), 15 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 112/2002 rd) samt i 43 a § i radiolagen (RP 179/2006 rd).

Det föreslås att paragrafens tillämpningsområde begränsas till utövare av televisions- och radioverksamhet till den del som beredskapen gäller deras beredskap för produktion av programmens innehållstjänster vid störningar och i undantagsförhållanden. Teknisk överföring och sändning av program i masskommunikationsnät ska fortfarande höra till beredskapsskyldigheten, eftersom den delen av televisions- och radioverksamhetsutövarnas verksamhet hör till den kommunikationstjänst som teleföretagen levererar. Paragrafen motsvarar i övrigt huvudsakligen innehållet i de ovan nämnda paragraferna. Ovan i 279 § föreskrivs det om televisions- och radioaktörers skyldighet till beredskap att förmedla varningsmeddelanden vid störningar och under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen.

Det föreskrivs om undantagsförhållanden i den nya beredskapslagen som trädde i kraft den 1 mars 2012 (1552/2011, RP 3/2008 rd). I 9 kap. i beredskapslagen föreskrivs det mer ingående om elektroniska data- och kommunikationssystemens funktionsduglighet i undantagsförhållanden.

Vid sådana undantagsförhållanden som avses i 3 § 1–3 punkten i beredskapslagen kan kommunikationsministeriet på det sätt som mer ingående bestäms i 9 kap. i beredskapslagen reglera teleföretags verksamhet samt bruket av radiofrekvenser och radioapparater, förplikta personer att utföra åtgärder i anslutning till dataskydd och att överlåta nyttjande-

rätt till egendom som används för nät- och kommunikationstjänster.

Befogenheter som gäller kommunikationsnät och kommunikationstjänster i enlighet med 60 § i beredskapslagen samt befogenheter i anslutning till dataskydd enligt 62 § får användas för att trygga de elektroniska informations- och kommunikationssystemens funktionsduglighet och för att avvärja hot mot informations säkerheten som riktas mot dessa. Befogenheter som gäller åtgärder med avseende på radiofrekvenser i enlighet med 61 § i beredskapslagen får, förutom för att trygga informations- och kommunikationssystemens funktionsduglighet, användas för militärt försvar och försvar av Finlands territoriella integritet på samma sätt som för att säkerställa en nödvändig störningsfri kommunikation för upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet. Befogenheter i fråga om skyldighet att överlåta nyttjanderätt till datasystem enligt 63 § i lagen får endast användas för att trygga elektroniska data- och kommunikationssystem.

Enligt 3 § 1–3 punkten i beredskapslagen är undantagsförhållanden ett mot Finland riktat väpnat angrepp eller annat så allvarligt angrepp att det kan jämföras med ett väpnat angrepp och förhållandena omedelbart efter angreppet, ett mot Finland riktat avsevärt hot om väpnat angrepp eller om annat så allvarligt angrepp att det kan jämföras med ett väpnat angrepp, om befogenheter enligt denna lag måste tas i bruk omedelbart för att avvärja verkningarna av hotet samt sådana synnerligen allvarliga händelser eller hot mot befolkningens försörjning eller mot grunderna för landets näringsliv som innebär en väsentlig risk för samhällets vitala funktioner.

Kommunikationsministeriet kan enligt 9 kap. 60 § i beredskapslagen ålägga teleföretag att producera nät- och kommunikationstjänster samt att ge myndigheterna en lägesbild av användningen av nät- och kommunikationstjänster, underhålla eller bygga eller låta bli att bygga kommunikationsnät, till myndigheter eller andra teleföretag överlåta nyttjanderätt till sådan egendom som avses i 4 kap. i kommunikationsmarknadslagen, ordna sina internationella nät- och kommunikationstjänstförbindelser på det sätt som kommunikationsministeriet närmare be-

stämmer eller avtala om nationell eller internationell roaming på det sätt som kommunikationsministeriet bestämmer, koppla samman ett kommunikationsnät med ett annat eller att upplösa en sammankoppling, för viss tid eller tills vidare stänga nät- eller kommunikationstjänstförbindelser till ett visst land eller till internationella nät- eller kommunikationstjänstförbindelser samt driva system och tillhandahålla tjänster från vissa platser. Dessutom kan kommunikationsministeriet enligt 60 § 2 mom. i beredskapslagen under undantagsförhållanden besluta om företräde i de allmänna kommunikationsnäten.

Med stöd av 61 § i beredskapslagen kan kommunikationsministeriet bemyndiga Kommunikationsverket att ändra villkoren för radiotillstånd som avses i lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar, återkalla radiotillstånd, avbryta beviljandet av radiotillstånd eller förbjuda användning av radiosändare eller radiosystem eller begränsa deras användning på annat sätt.

Med stöd av 62 § i beredskapslagen kan kommunikationsministeriet ålägga teleföretag, tillhandahållare av mervärdestjänster eller andra än statsförvaltningens sammanslutningsabonnenter eller personer som handlar för deras räkning att tillfälligt förhindra sändande, förmedling eller mottagande av e-postmeddelanden, textmeddelanden och andra motsvarande meddelanden eller av filer över fildelningsnät, kryptera eller inte kryptera sina nät- eller kommunikationstjänster eller vidta andra motsvarande åtgärder som är nödvändiga för att avvärja kränkningar av dataskyddet och undanröja störningar riktade mot dataskyddet.

Med stöd av 63 § i beredskapslagen kan kommunikationsministeriet genom beslut ålägga en enskild person eller en sammanslutning som inte hör till statsförvaltningen att till myndigheter eller av dem namngivna instanser överlåta nyttjanderätten till program, terminalutrustning, datasystem, radiosändare, reservkraftaggregat eller delar eller tilläggsutrustning till dem, om överlåtelserna är nödvändiga för att säkerställa funktionsdugligheten hos de nät- och kommunikationstjänster som anlitas för att upprätthålla samhällets vitala funktioner.

Avsikten med paragrafen som föreslås för denna lag är att företag ska ha beredskap för undantagsförhållanden i enlighet med beredskapslagen och för de skyldigheter och arrangemang de kan åläggas enligt 9 kap. i beredskapslagen.

Syftet med paragrafen är även att redan under normala förhållanden säkerställa att funktioner som är centrala med tanke på den elektroniska kommunikationen fortsätter under olika störningar och i olika krissituationer.

Störningar under normala förhållanden är lindrigare än undantagsförhållanden och de definieras inte i lag. Som störningar kan betraktas händelser som till naturen kan vara mycket olika och som orsakar eller hotar att orsaka skadliga konsekvenser för samhället. Störningar kan till exempel vara att de ekonomiska förutsättningarna oväntat försvagas och omfattande störningar på arbetsmarknaden, skador på och andra allvarliga störningar i en verksamhetsutövares egen utrustning, system eller tjänster, störningar i strömförsörjning eller kommunalteknik, olika naturkatastrofer såsom extrema väderförhållanden eller allvarliga epidemier, lokala eller nationella katastrofer, ofog, brottslighet eller terrorism, skadliga kränkningar av informationssäkerheten samt otaliga andra olika hot mot samhällets säkerhet som ändå inte innebär sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen.

Som exempel på störningar som under den senaste tiden har skadat den elektroniska kommunikationen under normala förhållanden kan nämnas de kraftiga stormarna såsom stormen under julhelgen i december 2011 och stormarna Asta, Veera, Lahja och Sylvi sommaren 2010. Som exempel på en lokal störning under normala förhållanden kan nämnas läckan i avloppsvattenbassängen vid gruvan i Talvivaara i november 2012, när miljöfarligt avloppsvatten läckte ur bassängen för gipsfällning på gruvområdet.

Genom paragrafen sätts tillsammans med 282, 283 och 284 § artikel 23 i direktivet om samhällsomfattande tjänster i kraft. Den föreslagna lagstiftningen överensstämmer med artikel 6.1 och punkt 12 i bilaga A i auktorisationsdirektivet.

282 §. Beredskapsplanering. I paragrafen föreskrivs det om teleföretags skyldighet till beredskapsplanering. Paragrafen är ny.

Bakgrunden till paragrafen är statsrådets förordning om beredskapsskyldighet i anslutning till kommunikationsmarknaderna och skyldigheten att förmedla myndighetsmeddelanden (838/2003) där det föreskrivs om beredskapsplanering. Enligt 7 § i förordningen är sådana teleföretag som i kommunikationsministeriets beslut omnämns som betydande med tanke på ledningen av samhället eller säkerheten eller tryggandet av näringslivets funktionsförmåga skyldiga att utarbeta en beredskapsplan.

Enligt det föreslagna 1 mom. ska företag som är beredskapsskyldiga enligt 281 § bedöma risker och planera hur verksamheten kan fortsätta i störningssituationer under normala förhållanden och när sådana befogenheter utövas som avses i 9 kap. i beredskapslagen. Hur heltäckande planeringen ska vara påverkas bland annat av hur betydelsefull den beredskapsskyldiges verksamhet är för ledningen av samhället eller för säkerheten eller för tryggandet av näringslivets funktionsförmåga. Vid bedömningen av betydelse kan kriterierna i 243 § 2 mom. användas vilka är: antal användare till de tjänster de som är beredskapsskyldiga erbjuder, det geografiska område de betjänar och deras allmänna betydelse för användarna.

Vid beredskapsplanering är det inte nödvändigt att beakta till exempel verksamhet som till sin betydelse är ringa, om den inte kan anses ha betydelse för säkerställandet av samhällets vitala funktioner.

Enligt det föreslagna 1 mom. ska den som är beredskapsskyldig bedöma de risker som kan äventyra verksamhetens kontinuitet. Riskbedömningen innebär en bedömning av riskerna på den beredskapsskyldiges verksamhetsområde. Riskerna kan beroende på de som är beredskapsskyldiga vara mycket olika, för bedömningen påverkas både av den beredskapsskyldiges egen bransch och av dess geografiska verksamhetsområde. Riskbedömningen kan till exempel innebära bedömning av sådana framtidsutsikter som sannolikt kan påverka den beredskapsskyldiges driftssäkerhet.

Utifrån riskbedömningen ska den som är beredskapsskyldig planera hur verksamheten kan fortsätta i störningssituationer under normala förhållanden och när sådana befogenheter utnyttjas som avses i 9 kap. i beredskapslagen. Vid planeringen ska den som är beredskapsskyldig till exempel bedöma hur man kan förebygga sådana risker som kommit upp vid riskbedömningen. Avsikten med beredskapsplaneringen är att aktören bedömer sina egna kommunikationsnät och kommunikationstjänster och deras driftssäkerhet vid olika störningssituationer samt vid betydande undantagsförhållanden. Vid beredskapsplaneringen kan man till exempel utvärdera den verksamhet som beredskapen gäller och de åtgärder som ska säkerställa verksamhetens kontinuitet.

Dessutom kan den som är beredskapsskyldig i sin planering bedöma till exempel tillgängligheten till eller möjligheten till sammankopplande av sådan egendom som eventuellt behövs för att säkerställa en nät- eller kommunikationstjänst vid en störningssituation och om vilket kommunikationsministeriet med stöd av 63 § i beredskapslagen vid undantagsförhållanden har befogenhet att besluta. Den som är beredskapsskyldig kan vid planeringen även till exempel beakta hur den kan genomföra de åtgärder i anslutning till dataskyddet som avses i 62 § i beredskapslagen, om den åläggs detta med stöd av beredskapslagen.

Den som är beredskapsskyldig ska vid beredskapsplaneringen bedöma vilka av dess kommunikationssystem och radiofrekvenser som är kritiska när det gäller att trygga funktionsdugligheten i de kommunikationstjänster den erbjuder. I bakgrunden finns statsrådets beslut om målen med försörjningsberedskapen (539/2008) enligt vilket de mest kritiska och centrala samhällsfunktionerna som är beroende av datateknik ska identifieras och de systemlösningar och systemtjänster som hänför sig till dem ska säkerställas genom arrangemang som tål olika allvarliga störningar och undantagsförhållanden.

Enligt statsrådets principbeslut om säkerhetsstrategi för samhället (utfärdat den 5 december 2012) avses med vitala funktioner de funktioner som är väsentliga för att samhället ska fungera. Enligt samhällets säkerhetsstra-

tegi (statsrådets principbeslut av den 16 december 2010) är samhällets vitala funktioner ledningen av staten, internationell verksamhet, Finlands försvarsförmåga, den inre säkerheten, ekonomins och infrastrukturens funktion, befolkningens utkomstskydd och handlingsförmåga samt mental kriställighet.

Bedömningen av hur kritiskt ett kommunikationssystem är kan påverkas av många olika aspekter. Vid bedömningen kan kriterier i 243 § 2 mom. utnyttjas, till exempel antalet användare av ett kommunikationssystem, geografiskt område och betydelse för användarna.

Teleföretagen kan i sin bedömning av hur kritiskt ett system är beakta sin egen kundkrets och avtalen med kunderna, där kunderna för fram vad som är kritiskt i systemen.

I beredskapsplaneringen ska även de andra teleföretagens inverkan på kommunikationsnätens och kommunikationstjänsternas driftsäkerhet på samma område bedömas, till exempel i en situation där ett teleföretag är den enda tjänsteleverantören. Då har dess verksamhet större betydelse till exempel för hur nödsamtalen fungerar på området. Man kan i beredskapsplaneringen till exempel utnyttja den information som enligt den föreslagna 276 § samlas in och analyseras av samarbetsgruppen för störningssituationer.

Dessutom kan en beredskapsskyldig i beredskapsplaneringen bedöma konsekvenserna till exempel för en sådan användare av kommunikationstjänster som bör anses kritisk med tanke på samhällets vitala funktioner. Bedömningen påverkas huvudsakligen av hur betydande ett system är till exempel när det gäller att säkerställa myndigheternas funktion. Som kritiska aktörer i fråga om samhällets vitala funktioner kan med tanke på försörjningsberedskapen till exempel producenter inom följande sektorer anses vara centrala: informationssamhället, energi, finansiering, logistik, hälsovården, kritisk basindustri och livsmedelsförsörjningen.

Den som är beredskapsskyldig ska i beredskapsplaneringen även bedöma hur övriga aktörer som deltar i produktionen av tjänster inverkar på hur kritisk en verksamhet är. Med detta avses till exempel underleverantörer och övriga aktörer som ett teleföretag el-

ler en utövare av televisions- och radioverksamhet är beroende av.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska uppgifter om beredskapsplaneringen tillställas Kommunikationsverket om verket ber om dem. Kommunikationsverket ska utan dröjsmål underrättas om ändringar i uppgifterna. Detta innebär även att beredskapsplaneringen ska utvärderas på nytt enligt behov.

Enligt den gällande förordningen om beredskap av statsrådet (838/2003) har kommunikationsministeriet beslutat vilka aktörer som är skyldiga att göra upp beredskapsplaner. Det föreslås att det i fortsättningen är Kommunikationsverket som ska besluta vilka aktörer som ska tillstålla verket uppgifter om sin beredskapsplan. Paragrafen säkerställer Kommunikationsverkets möjligheter att få nödvändig och ändamålsenlig information om olika aktörers beredskapsåtgärder med tanke på verkets uppgifter gällande övervakning och störningssituationer.

Enligt 3 mom. ska den som är beredskapsskyldig i enskilda fall på Kommunikationsverkets begäran meddela hur den bereder sig för en enskild störningssituation eller för ett hot om en sådan och vilka åtgärder enligt sin beredskapsplanering den med anledning av situationen har vidtagit eller har för avsikt att vidta.

Till exempel vid en storm är det viktigt att Kommunikationsverket kan försäkra sig om att företagen har ändamålsenlig beredskap för enskilda störningssituationer. I fallet Talvivaara hösten 2012 skulle det till exempel ha varit nödvändigt att Kommunikationsverket hade haft rätt att ta reda på företagens beredskap inför störningssituationer på området. Då skulle verket ha haft möjligheter att bedöma konsekvenserna för de kommunikationstjänster som hade en viktig betydelse för de myndigheter, företag och organisationer som arbetade med hanteringen av störningssituationen på området. Samtidigt kan man även bedöma hur företagens beredskapsplanering fungerar i enskilda situationer. Hotet behöver ännu inte ha realiserats. Kommunikationsverket kan redan i förväg ta reda på hur ett företag har berett sig inför en hotande störningssituation. Denna information kan vid behov utnyttjas vid samhälleligt beslutsfattande med syftet att i samarbete förhindra

störningar och skadliga konsekvenser av dem.

Kommunikationsverket får enligt 284 § 1 punkten i detta kapitel ge närmare föreskrifter om dokument i samband med beredskapsplaneringen och om detaljerat innehåll i dem.

Enligt det föreslagna 4 mom. tillämpas skyldigheterna till beredskapsplanering inte på myndigheter. Om myndigheternas beredskapsskyldighet föreskrivs det separat bland annat i 12 § i beredskapslagen.

Vid beslut om sekretess som gäller beredskapsplanering föreslås det att bestämmelserna i offentlighetslagen ska iakttas.

Genom paragrafen sätts tillsammans med 281, 283 och 284 § 23 artikeln i direktivet om samhällsomfattande tjänster i kraft.

283 §. Kritiska kommunikationssystemens läge. I paragrafen föreskrivs det om kritiska kommunikationssystemens läge. Paragrafen kräver att teleföretag ska se till att kommunikationssystem som är kritiska för att trygga kommunikationstjänsternas funktion samt styrningen, underhållet och administreringen av systemen, vid utnyttjandet av befogenheter enligt 60 § 1 mom. 8 punkten i beredskapslagen, utan dröjsmål kan återbördas till Finland och att de tjänster eller system som teleföretaget tillhandahåller kan upprätthållas på ett visst ställe i enlighet med den nämnda paragrafen 1 mom. Paragrafen är ny.

Kommunikationsministeriet kan i enlighet med 9 kap. 60 § 1 mom. 8 punkten i beredskapslagen ålägga teleföretag att driva system och tillhandahålla tjänster från vissa platser för att trygga de elektroniska data- och kommunikationssystemens funktionsduglighet och avvärja datasäkerhetshot mot dem under undantagsförhållanden. Syftet med den föreslagna paragrafen är att säkerställa att teleföretag även i realiteten utan dröjsmål kan återbörda sitt system samt styrningen, underhållet och administreringen av det till Finland, om det inte redan finns här.

Den föreslagna lagstiftningen gäller kommunikationssystem som är kritiska för trygandet av kommunikationstjänsternas funktion samt styrningen, underhållet och administreringen av dem. Kommunikationstjänster definieras i 2 § 39 punkten i lagen. Enligt den föreslagna definitionen kan även till exempel

en utövare av televisionsverksamhet anses vara ett teleföretag som tillhandahåller kommunikationstjänster när den deltar i överföring och sändning av program i masskommunikationsnät. Bestämmelserna gäller således även till exempel utövare av televisionsverksamhet och radioverksamhet i de fall där de kan anses tillhandahålla kommunikationstjänster.

Ett kritiskt kommunikationssystem som avses i bestämmelsen innebär sådana kommunikationssystem som teleföretaget till exempel i sin beredskapsplanering bedömt vara kritiska. Bestämmelsen gäller inte kommunikationssystem som är av mindre betydelse när det gäller att trygga kommunikationstjänsterna.

Genom att säkerställa att styrning och administrering av kommunikationsnät och kommunikationstjänster kan återbördas till Finland förbättras landets försörjningsberedskap och Finlands beroende av funktioner inom telekommunikation som är belägna utomlands minskas.

Bakgrunden till paragrafen är statsrådets beslut om målen med försörjningsberedskapen (539/2008) som utfärdats med stöd av lagen om tryggande av försörjningsberedskapen. I beslutet konstateras det att när datasystem som är kritiska för samhällets funktionsduglighet planeras och byggs ska det säkerställas att det kunnande som gäller styrning, underhåll, systemadministration av och tekniskt stöd för systemen bevaras i Finland eller att förmågan till styrning och administrering ska gå att återbörda till Finland.

Enligt statsrådets beslut är den allmänna utgångspunkten en försörjningsberedskap som baserar sig på nationella åtgärder och resurser. Det allvarligaste hotet mot försörjningsberedskapen är en krissituation där förmågan att producera kritiska varor och tjänster eller skaffa dem från utlandet tillfälligt har försvårats.

Hela det finländska samhället är beroende även av utländska kommunikationsnät och kommunikationstjänster. I nuläget går Finlands kontakter till utlandet huvudsakligen via Sverige, och det är inte lätt att vid störningssituationer i de internationella kommunikationsnäten eller kommunikationstjänsterna byta rutt för trafiken. Ett avbrott i kom-

munikationerna i Finland kan till exempel bero på att underhållet och administreringen av förbindelserna försvåras utomlands eller att centrala datatrafikkablar skadas.

Det är viktigt att försäkra sig om att kommunikationerna fungerar i Finland och att de kan administreras även om kommunikationen störs eller bryts i Finlands närområden.

Vid undantagsförhållanden eller vid hot om sådana är det även viktigt att man kan reagera snabbt på situationen. Om till exempel en nätövervakningscentral som är viktig för administrering, styrning och underhåll av ett kommunikationsnät eller något annat kritiskt system ligger utanför Finlands gränser kan det gå långsammare, vara besvärligare eller i praktiken rent av omöjligt att reagera på en exceptionell situation, eftersom att systemet är beläget utanför Finlands jurisdiktion och finska myndigheters behörighet.

Genom bestämmelsen sätts tillsammans med 281, 282 och 284 § artikel 23 i direktivet om samhällsomfattande tjänster i kraft. Enligt artikeln ska medlemsstaterna vidta alla åtgärder som behövs för att säkerställa att allmänt tillgängliga telefontjänster så heltäckande som möjligt går att använda vid omfattande avbrott i nätfunktionen eller vid ett oöverstigligt hinder.

Den föreslagna bestämmelsen möjliggör att de andra centrala kommunikationstjänsterna som teleföretag tillhandahåller finns tillgängliga när befogenheter i enlighet med beredskapslagen utövas. I punkt 50 i det inledande stycket i direktivet om samhällsomfattande tjänster konstateras det att bestämmelserna i direktivet inte hindrar en medlemsstat från att vidta åtgärder som är motiverade på de grunder som fastställs i artiklarna 30 och 46 i fördraget, i synnerhet på grunder som avser allmän säkerhet eller allmän ordning. Avsikten med bestämmelsen är att använda den prövningsrätt som grundfördraget lämnar till medlemsstaterna, vilket det hänvisas till i punkt 50 i det inledande stycket.

284 §. Närmare bestämmelser om beredskap. I paragrafen föreskrivs det om Kommunikationsverkets rätt att meddela detaljerade föreskrifter om beredskap. Om rätten att utfärda närmare bestämmelser om beredskapsskyldighet föreskrivs det i 93 § i den gällande kommunikationsmarknadslagen (RP

112/2002 rd) och i 15 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 112/2002 rd). Det föreslås att statsrådets bemyndigande att utfärda förordning som gäller beredskap avlägsnas. Detta blir onödigt eftersom grunderna för skyldigheter som gäller beredskap i fortsättningen i sin helhet ska fastställas på lagnivå.

Den föreslagna paragrafens 1 punkt motsvarar 93 § 2 mom. 1 punkten i kommunikationsmarknadslagen, den föreslagna 3 punkten motsvarar 93 § 2 mom. 4 punkten i kommunikationsmarknadslagen, den föreslagna 5 punkten motsvarar 93 § 2 mom. 5 punkten i kommunikationsmarknadslagen och 6 punkten motsvarar 93 § 2 mom. 6 punkten i kommunikationsmarknadslagen.

Den 1 punkten i den föreslagna paragrafen motsvarar delvis 93 § 3 mom. 3 punkten i kommunikationsmarknadslagen. I fortsättningen ska Kommunikationsverket få ge detaljerade föreskrifter om de dokument och det närmare innehåll i dem som anknyter till den beredskapsplanering som avses i 282 §. Kommunikationsverkets normgivningsbemyndigande ska enligt förslaget även utsträckas till utövare av televisions- och radioverksamhet till den del de kan anses vara teleföretag. Avsikten med normgivningsbemyndigandet är att skapa en enhetlig praxis för beredskapsplaneringens innehåll.

Den föreslagna 2 punkten motsvarar 93 § 3 mom. 4 punkten i kommunikationsmarknadslagen.

Enligt 3 punkten får Kommunikationsverket meddela föreskrifter som gäller teknisk fullgörande av förpliktelser i kritiska kommunikationssystem som avses i 283 § i detta kapitel.

Den föreslagna 4 punkten motsvarar 93 § 3 mom. 5 punkten i kommunikationsmarknadslagen.

Den föreslagna 5 punkten motsvarar 93 § 3 mom. 6 punkten i kommunikationsmarknadslagen.

Kommunikationsverkets normgivningsbemyndigande begränsas av de allmänna principerna i 80 § i grundlagen. Enligt 80 § 2 mom. i grundlagen kan även andra myndigheter genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns

särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande skall vara exakt avgränsat. Det föreslagna normgivningsbemyndigandet begränsas till detaljer av teknisk natur.

Genom bestämmelsen sätts tillsammans med 281–283 § artikel 23 i direktivet om samhällsomfattande tjänster i kraft.

AVDELNING XI **Avgifter till och ersättningar från myndigheter**

36 kap. **Avgifter till myndigheter**

Det föreslås att alla föreskrifter i kommunikationsmarknadslagstiftningen som gäller avgiftsskyldighet samlas i detta kapitel. Bestämmelser om kommunikationsmarknadsavgift och vissa avgifter för ansökan om tillstånd finns dessutom i förordningar. Dessa bestämmelser tas enligt förslaget in i lagen för att avlägsna inkonsekvenser.

Som en ny avgift föreslås en marknadsbaserad frekvensavgift som tas ut av nätkoncessionshavare för att effektivisera användningen av frekvenserna.

I propositionen föreslås även att kommunikationsmarknadsavgiften och dataskyddsavgiften slås ihop till en informationssamhällsavgift. Samtidigt slopas betalningsklasserna och informationssamhällsavgiften baserad på samma procent tas ut av alla aktörer som med stöd av denna lag bedriver anmälningspliktig eller koncessionspliktig verksamhet.

285 §. Ansökningsavgift. I paragrafen föreslås en ansökningsavgift som ska betalas av de som ansöker om nätkoncession och programkoncession. Motsvarande bestämmelser om avgifter finns i kommunikationsmarknadslagen, i lagen om televisions- och radioverksamhet samt i förordningen om frekvensavgifter. Den sökande ska betala ansökningsavgift i samband med ansökan. Betalad avgift är på så sätt en förutsättning för att ansökan ska behandlas. I 1 mom. i den föreslagna paragrafen räknas tre klasser för ansökningsavgiften upp baserade på verksamhetens kvalitet och omfattning.

I 1 mom. 1 punkten anges en ansökningsavgift på 5 000 euro som tas ut av den som söker nätkoncession. Om ansökningsavgiften för nätkoncession föreskrivs det i nuläget i 7 § 1 mom. i kommunikationsmarknadslagen. En höjning av avgiften från nuvarande 1 000 euro till 5 000 euro måste anses vara skälig med beaktande av den verksamhet de sökande bedriver. För aktörerna är det fortfarande en anmärkningsvärt liten avgift. Ansökningsavgiften 5 000 euro i 1 punkten i momentet åläggs dessutom sökande av programkoncession för televisionsverksamhet. Med beaktande av verksamhetens natur kan man fortfarande anse avgiften vara skälig och förhållandevis liten. Om beslutanderätten överförs från Kommunikationsverket till statsrådet på grund av att sändningskapaciteten inom televisionsverksamheten är knapp behöver den sökande inte betala ansökningsavgift på nytt. I nuläget föreskrivs det om ansökningsavgift för programkoncession för televisionsverksamhet i 10 a § 1 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet.

I 2 punkten i momentet anges även en ansökningsavgift för programkoncession för radioverksamhet som höjs från nuvarande 1 000 euro till 1 500 euro. I nuläget föreskrivs det om ansökningsavgift för programkoncession för radioverksamhet i 10 a § 1 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet.

I 3 punkten i momentet anges en ansökningsavgift på 1 000 euro som sökande av kortvarig nätkoncession ska betala. Ansökningsavgiften är i nuläget 300 euro och om den föreskrivs det i 20 § 1 mom. i Kommunikationsministeriets förordning om frekvensavgifter och övriga avgifter som tas ut för Kommunikationsverkets prestationer gällande radioförvaltningen (1222/2010). Dessa ansökningar gäller småskalig och kortvarig verksamhet som dock i ansökningsskedet orsakar kostnader för tillståndsmyndigheten.

Momentets 4 punkt gäller ansökningsavgift för dem som söker kortvariga programkoncessioner om vilka det i nuläget föreskrivs i 10 a § 2 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet. Avgiften höjs från nuvarande 100 euro till 300 euro. Den frekvenskapacitet som reserverats för kortvarig verk-

samhet försöker man på detta sätt striktare än tidigare styra till ett effektivt bruk.

Paragrafens 2 mom. motsvarar 7 § 2 mom. i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd).

Enligt 3 mom. i paragrafen återbetalas ansökningsavgiften inte om koncessionsansökan återtas eller avslås. Avsikten med ansökningsavgifterna är att täcka de kostnader som uppkommer till följd av ansökningarna. För att ansökningsavgifterna ska fungera så som avses är det nödvändigt att ta ut dem oberoende av om ansökan beviljas eller om den återtas.

Paragrafen överensstämmer med artikel 12 i auktorisationsdirektivet eftersom det är fråga om en administrativ avgift och avgiftens storlek och grunderna för den föreskrivs i lag. Dessutom riktas avgiften jämlikt till alla sökande med beaktande av verksamhetens kvalitet och omfattning.

286 §. Avgift för deltagande i auktion. Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen 6 § i lagen om auktion av vissa radiofrekvenser. I stället för den deltagaravgift på 65 000 euro som fastställts i den lagen föreslås det att avgiftens storlek anges genom förordning av statsrådet. Storleken på de myndighetsavgifter som deltagaravgifterna ska täcka beror alltid på tidpunkten för auktionen, och det är därför ändamålsenligt att ange summan i en förordning. I övrigt motsvarar motiveringarna regeringspropositionen 37/2009 rd.

287 §. Koncessionsavgift. Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen 14 § i lagen om auktion av vissa radiofrekvenser (RP 37/2009 rd). Hurudana poster koncessionsavgiften ska betalas i fastställs emellertid genom förordning av statsrådet. I hurudana poster det är ändamålsenligt att ta ut avgiften beror bland annat på vilket utgångspris som satts på respektive frekvens och på andra omständigheter från fall till fall.

288 §. Marknadsbaserad frekvensavgift. I paragrafen föreslås det en ny frekvensavgift som speglar marknadsvärdet på frekvenser i samband med ny tele- och televisionsverksamhet samt militärt försvar. År 2016 uppskattas den nya avgiften ge staten inkomster från televisionsverksamheten till ett värde av ca 240 000 euro och efter övergångsperioden

år 2020 från tele- och televisionsverksamheten totalt ca 3,94 miljoner euro.

Statsrådets frekvenspolitiska principbeslut ger riktlinjer för att en avgift som speglar frekvensernas marknadsvärde ska tas i bruk på sådana frekvensområden som anvisats för mobiltelefoner för vilka nyttjanderätt beviljas genom ett jämförbart förfaringsätt. Statsrådets redogörelse till riksdagen i det kommunikationspolitiska programmet för elektroniska medier innehåller riktlinjen att villkoret för kommersiellt utnyttjande av televisionsverksamhet bör vara en skyldighet att erlagga en avgift för frekvensen som speglar marknadsvärdet.

Av de avgifter som ska betalas till Kommunikationsverket för administrativa kostnader för frekvenser föreslås att en separat avgift som överstiger de administrativa kostnaderna tas i bruk på sådana frekvensområden där nyttjanderätten beviljas genom en jämförande praxis. För de frekvenser som anvisats för televisionsverksamhet tas avgiften ut för användningen av kanalknippen som inte betjänar allmänintresset. Syftet med avgiften är att främja ekonomisk effektivitet i användningen av frekvenserna. När man i större utsträckning övergår till auktionsförfarande vid beviljandet av nyttjanderätt till så kallade nya frekvenser är det med tanke på ett jämlikt bemötande av olika frekvensers användargrupper och ett effektivt bruk av frekvenserna nödvändigt att ta ut en rimlig avgift även av de användare av frekvenser som har beviljats rätt till vederlagsfritt bruk genom jämförande praxis. Enligt förslaget ska årsavgiften tas ut för de andra frekvensområdena än de som auktionerats ut, eftersom en marknadsbaserad frekvensavgift och frekvensauktioner är alternativa sätt när man strävar efter att effektivisera frekvensbruket.

Utöver den föreslagna marknadsbaserade avgiften tas fortfarande även de tidigare nämnda administrativa avgifterna ut enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Ändamålet med dem är endast att täcka Kommunikationsverkets kostnader för administrationen av frekvenser. Närmare bestämmelser om administrativa avgifter finns i kommunikationsministeriets förordning om frekvensavgifter och övriga avgifter

som tas ut för Kommunikationsverkets prestationer gällande radioförvaltningen.

Enligt det föreslagna 1 mom. tar Kommunikationsverket årligen ut en marknadsbaserad frekvensavgift för bruket av de värdefullaste frekvenserna, dvs. de som anvisats för tele- och televisionsverksamhet samt för militärt försvar. Frekvenserna har ekonomiskt värde ur hela samhällets synvinkel. I nuläget är nivån på frekvensavgifter låg i Finland jämfört med övriga EU-länder.

Enligt 1 mom. 2 punkten tas ingen marknadsbaserad frekvensavgift ut för frekvenser som anvisats televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset. På så sätt stöds verksamhetsförutsättningarna för televisionsverksamhet som täcker hela landet och som tjänar allmänintresset. Av televisionens distributionsnät är det markbundna televisionsnätet det enda riksomfattande nätet som tjänar alla hushåll i Finland och det möjliggör även till exempel förmedling av regionalt innehåll.

Genom Kommunikationsverkets föreskrift tas enligt 1 mom. 3 punkten med stöd av 96 § ut en marknadsbaserad frekvensavgift för de frekvenser som anvisats försvarsmakten med undantag av de frekvenser som harmoniserats för internationellt militärt bruk. En del av den frekvenskapacitet som är i försvarsmaktens bruk är ur hela samhällets synvinkel sett en synnerligen värdefull frekvensreserv. Försvarsmakten har till sitt förfogande, i fråga om frekvenser under 1 gigahertz, frekvenser på hundratals megahertz. En marknadsbaserad frekvensavgift kan motiveras bland annat för att summan av de avgifter för administration av frekvenser som tas ut av försvarsmakten inte speglar mängden och värdet av de frekvenser som försvarsmakten har till sitt förfogande. Försvarsmaktens avgift är mindre än en tiondel av vad avgiften för försvarsmaktens frekvenser skulle vara om samma grunder som gäller mobilnätens frekvenser används vid beräkningen.

Avsikten med avgiften är, för att effektivisera bruket av frekvenserna, att styra försvarsmakten till att så långt som möjligt använda de transeuropeiska militärfrekvenserna och på motsvarande sätt frigöra övriga frekvenser för civilt bruk. Detta är också målet i kommunikationsministeriets och försvarsmi-
nisteriets samarbetspromemoria 2010, som

gäller anvisandet av radiofrekvenser för militärt försvarsbruk. En marknadsbaserad frekvensavgift har i Storbritannien lett till att frekvenskapacitet som varit i ineffektivt bruk har frigjorts från försvarsmakten för annat bruk. Av de frekvenser som anvisats försvarsmakten tas avgift ut endast för de frekvensområden som anges i 4 mom.

De samhälleligt sett värdefullaste frekvensområdena är frekvenserna under 3 gigahertz och speciellt under 1 gigahertz, där radiovågornas goda signalstyrka och kapacitet förenas. Dessa frekvensområden tillämpas på många olika sätt, bland annat för radio- och televisionssändningar, kommersiell mobiltelefoni, kommunikation inom luftfart och sjöfart, militära ändamål samt navigation. Vid övergången till marknadsbaserade modeller för frekvensförvaltning, där avsikten är att priset på koncession för frekvenser där nyttjanderätten ingår ska spegla frekvensens marknadsvärde, bör olika frekvensers användargrupper behandlas så jämlikt som möjligt men dock med beaktande av de olika användargruppernas särdrag. Efterfrågan på de flesta frekvensområden som lämpar sig för mobil- och masskommunikation har ökat, och utbudet räcker inte till för att täcka allt eventuellt bruk. När ett pris som speglar marknadsvärdet sätts på en frekvens avstår användaren av frekvensen eventuellt från en oanvänd frekvens eller försöker effektivisera bruket av frekvenserna så att avgiftens relativa storlek minskar.

Avgiften tas i princip ut på lika grunder för användningen av frekvenser som anvisats såväl för tele- som för televisionsverksamhet.

Den marknadsbaserade frekvensavgiften föreslås grunda sig på det antal frekvenser som anvisats koncessionshavaren och försvarsmakten, och på hur effektivt frekvenserna används, frekvensområdets tekniska och ekonomiska användbarhet, antalet invånare inom området med nyttjanderätt till frekvenser, frekvensernas användningsändamål samt koncessionsperiodens längd. Grunderna för beloppet motsvarar delvis de grunder som anges i den tidigare nämnda förordningen om administrativa frekvensavgifter. Både Kommunikationsverket och teleföretagen har betydande erfarenhet av dessa grunder och hur de tillämpas.

När beloppet på den marknadsbaserade frekvensavgiften fastställs ska de frekvenser som koncessionshavaren har till sitt förfogande räknas med i sin helhet. Ett effektivt bruk av frekvenserna påverkas förutom av antalet frekvenser bland annat av den teknik som används på frekvensområdet, kundtätthet, användningsvolym och operatörens infrastruktur. När avgiften fastställs ska därför även frekvensområdets tekniska och ekonomiska användbarhet uppskattas, eftersom frekvenserna till sina tekniska bruksegenskaper är olika till exempel vad gäller känslighet för störningar, förmedlingskapacitet och räckvidd. För de mest brukbara frekvenserna betalas enligt förslaget en högre marknadsbaserad frekvensavgift. På de höga frekvenserna finns det i allmänhet i betydande grad fria frekvenser, och där finns det därför inte ett lika stort behov av att effektivisera bruket av frekvenser som på de lägre frekvensområdena. Genom att uppskatta täckningsområdets folkmängd på ett område med nyttjanderätt till frekvenser kan man säkerställa att frekvensavgifterna i de regionala näten står i rimligt förhållande till avgifterna i nationella nät. I det föreslagna 2 mom. beskrivs en matematisk formel för hur frekvensavgiften ska räknas ut.

I det föreslagna 3 mom. beskrivs de koefficienter som ska tillämpas i formeln. Enligt 1 punkten i momentet motsvarar koefficienten B det antal frekvenser vars värde bestäms utifrån hur många frekvenser en koncessionshavares nät har anvisats uttryckt i enheten megahertz.

Enligt 2 punkten i momentet är K_1 frekvensbandskoefficienten vars värde bestäms utifrån det anvisade frekvensområdets tekniska och ekonomiska användbarhet. De tillämpliga frekvensbandskoefficienterna anges nedan i 4 mom.

Enligt 3 punkten i momentet är K_{inv} invånarantal-koefficienten vars värde bestäms utifrån hur många invånare det finns på området med nyttjanderätt till frekvenser i förhållande till Finlands folkmängd. Invånarantal-koefficienten är 1 inom det område med nyttjanderätt till frekvenser som täcker hela Finland.

Enligt 4 punkten i momentet är K_{anv} koefficienten för användningsändamålet vars värde

bestäms utifrån det ändamål för vilket frekvenserna ska användas.

Enligt 5 punkten i momentet är frekvensernas beräknade ekonomiska värde 9 300 euro per megahertz. Det är fråga om en kalkylerad storhet som ska användas när frekvensavgiften bestäms.

I 4 mom. i förslaget regleras de frekvensbandskoefficienter per frekvensområde som ska tillämpas när den marknadsbaserade frekvensavgiften bestäms. Frekvensbandskoefficientens värden är de samma som i den ovan nämnda formeln för uträkning av administrativ frekvensavgift.

Med tanke på att frekvenserna är begränsade och på deras kommersiella värde är det motiverat att den ersättning som redovisas till samhället ur aktörernas synvinkel sett fastställs rättvist och till beloppet är en skälig marknadsbaserad avgift.

I paragrafens 5 mom. regleras koefficienten för användningsändamål, vars storlek bestäms utifrån det ändamål för vilket frekvenserna ska användas. Med hjälp av koefficientens värden kan det bestämmas att avgiften är lägre än frekvensernas marknadsbaserade värden om det finns skäl till det. Dessa skäl kan vara kulturella, ha samband med helhetsituationen på marknaden eller frekvensområdets användningsändamål eller på andra därmed jämförbara sätt vara allmännyttiga eller betydelsefulla ur samhällets perspektiv. När avgiften för televisionsverksamheten bestäms ska följande tas i beaktande för att den markbundna televisionsverksamheten ska tryggas: volymen på den affärsverksamhet som bedrivs på de frekvenser som anvisats televisionsverksamheten, konkurrensen om alternativa distributionskanaler samt att ett frekvensområde på 700 megahertz överförs från televisionsverksamhet till mobiltelefoni. När storleken på den avgift som tas ut av försvarsmakten bestäms är det rimligt att beakta att det gäller en av samhällets basfunktioner som det inte är motiverat att belasta med relativt sett lika stora avgifter som kommersiell verksamhet. En styrande effekt i avsikt att öka effekten i bruket av frekvenser fås till stånd även genom relativt låga avgifter. Om inte avgiften görs mer skälig skulle försvarsmaktens avgift bli cirka 4,0 miljoner euro. Genom tillämpning av den föreslagna

formeln och användningsändamålskoefficienten blir försvarsmaktens avgift cirka 600 000 euro 2024 med en användning av frekvenser som motsvarar den nuvarande användningen.

När formeln tillämpas blir den årliga marknadsbaserade frekvensavgiften för mobilnät cirka 1,2 miljoner euro per operatör, dvs. sammanlagt cirka 3,7 miljoner euro 2020. Avgiften är sålunda endast dubbel jämfört med den administrativa frekvensavgiften och en fjärdedel av marknadspriset på frekvenser räknat på basis av utgångsprisen vid en frekvensauktion på 800 megahertz. Vid övergången till förvaltning av marknadsbaserade frekvenser är det ändamålsenligt att ta ut rimliga avgifter eftersom värdet på frekvenserna kan bestämmas exakt endast vid en auktion på frekvenser.

I det kommunikationspolitiska programmet för elektroniska medier finns riktlinjen att den marknadsbaserade avgiften för televisionsverksamhet kan vara till exempel en promille av de kommersiella televisionskanalernas årliga omsättning, varvid den marknadsbaserade frekvensavgiften för ett kanalnippe kan vara i klass med cirka 30 000–40 000 euro. Kalkylen i det kommunikationspolitiska programmet baseras på televisionsbranschens ekonomiska värde 2010. Den marknadsbaserade frekvensavgiften för televisionsverksamhet blir, om den föreslagna formeln tillämpas, 2016 totalt cirka 240 000 euro, dvs. cirka 30 000 euro per kanalnippe.

Enligt det föreslagna 351 § 6 mom. ska Kommunikationsverket inte ta ut någon marknadsbaserad frekvensavgift av försvarsmakten förrän från och med början av 2024 för att försvarsmakten ska ha tid att så långt som möjligt flytta sina funktioner på avtalat sätt till det frekvensområde som internationellt harmoniserats för militärt bruk.

Största delen av de koncessioner som teleföretag beviljats för mobiltelefoni genom den jämförande metoden upphör under 2017–2019. Det föreslås i 352 § 6 mom. att avgiften ska tas ut för de koncessioner som beviljas efter att lagen har trätt i kraft, dvs. när de nuvarande koncessionerna åter beviljas.

289 §. Informationssamhällsavgift. I paragrafen regleras enligt förslaget en informa-

tionssamhällsavgift som ska betalas till Kommunikationsverket och som ersätter kommunikationsmarknadsavgiften i kommunikationsmarknadslagen och dataskyddavgiften i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Det föreslagna 1 mom. grundar sig på 15 a § 1 mom. i kommunikationsmarknadslagen samt 38 § 1–2 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Informationssamhällsavgiften avses motsvara Kommunikationsverkets kostnader för skötsel av uppgifter som hänför sig till teleföretag enligt denna lag, med undantag för numreringsavgiften. Enligt det föreslagna 2 mom. tas informationssamhällsavgift inte ut för omsättning som hänför sig till televisions- eller radioverksamhet eller till vidareändring av televisionsprogram eller radioprogram. Avgift tas inte heller ut i samband med annat publicerande av text- eller audiovisuellt innehåll i samband med televisions- och radioverksamhet till exempel i en internet-tjänst.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. anges det hur informationssamhällsavgiften ska bestämmas. Omsättningen som grund för hur avgiften bestäms och betalningsskyldigheten motsvarar kommunikationsmarknadsavgiften och datasekretessavgiften. Betalningsskyldigheten är fortfarande kopplad till anmälningsplikt eller till koncession. Det föreslås dock att anmälningsplikten utvidgas så att antalet betalningsskyldiga företag ökar. Detta har dock ingen märkbar inverkan på summan av den avgift som tas in eftersom de nya anmälningspliktiga företagens omsättning för televerksamhet är rätt liten. I samband med att betalningarna slås samman avstår man emellertid från betalningsklasserna och informationssamhällsavgiften bestäms för alla betalningsskyldiga som en avgift i relation till företagets omsättning för televerksamhet.

Med den nuvarande modellen har det ställvis varit besvärligt att avväga i vilken betalningsklass ett företag som legat på gränsen mellan två betalningsklasser ska placeras. Avgiften mellan två intilliggande betalningsklasser har kunnat vara märkbart olika. En avgift som står i direkt relation till omsättningen minskar företagets osäkerhet på hur stor avgift de kommer att få betala. Dessutom minskar arbetsmängden med att samla in två

separata avgifter när två avgifter sammanslås till en.

För att säkerställa att de nya uppgifterna verkställs effektivt och för att trygga en tillräcklig finansiering av Kommunikationsverkets verksamhet föreslås det att summan för den tillsynsavgift som tas in som informationssamhällsavgift på basis av de senaste uppgifterna om omsättningen höjs med cirka 300 000 euro. Kommunikationsverkets finansiering är beroende av utvecklingen av televerksamhetens totala omsättning. Avgiftens storlek föreslås utgöra 0,12 procent av företagets omsättning för televerksamhet. Med beaktande av faktureringsavgifterna är avgiften emellertid alltid minst 300 euro.

Paragrafens 4 mom. motsvarar 15 a § 4 mom. i kommunikationsmarknadslagen (RP 13/2003 rd, RP 81/2005 rd och RP 122/2008 rd).

Paragrafens 5 mom. grundar sig på 15 a § 5 mom. i kommunikationsmarknadslagen samt 38 § 3 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 13/2003 rd, RP 81/2005 rd, RP 111/2006 rd och RP 122/2008 rd).

290 §. Omsättning som informationssamhällsavgiften baseras på. Paragrafens 1–4 mom. motsvarar i sak 15 b § 1–4 mom. i kommunikationsmarknadslagen och 39 a § 1–4 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Paragrafens 5 mom. motsvarar i sak 15 b § 5 mom. i kommunikationsmarknadslagen (RP 13/2003 rd, RP 125/2003 rd, RP 81/2005 rd, RP 111/2006 rd och RP 112/2008 rd).

291 §. Påförande av informationssamhällsavgift. Paragrafen motsvarar i sak 15 c § i kommunikationsmarknadslagen och 40 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Betalning av informationssamhällsavgiften i en post fastställs i 1 mom. För kommunikationsmarknadsavgiftens del föreskrivs det i nuläget om betalning i en post i 5 § i kommunikationsministeriets förordning om vissa av Kommunikationsverkets avgifter (865/2012). Bemyndigandet att utfärda förordning bevaras dock (RP 13/2003 rd).

292 §. Lämmande av uppgifter till Kommunikationsverket samt avgiftsskyldigheten i vissa undantagssituationer. Paragrafen motsvarar i sak 40 a § i lagen om dataskydd vid

elektronisk kommunikation och 15 d § kommunikationsmarknadslagen. För kommunikationsmarknadsavgiftens del finns en motsvarande bestämmelse till den föreslagna paragrafens 1 mom. i nuläget i kommunikationsministeriets förordning om vissa av Kommunikationsverkets avgifter (865/2012). I samband med att avgifterna slås ihop upphävs 5 § om kommunikationsmarknadsavgift i förordningen som onödig (RP 81/2005 rd och 111/2006 rd).

293 §. Tillsynsavgift för televisions- och radioverksamhet. Paragrafens 1 mom. motsvarar 35 b § 1 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet. Avgiften tas ut endast en gång för ett program. Om koncession har beviljats för sändning av exakt samma program i till exempel olika kanalknippen ska ingen avgift tas ut för tillsyn av programkoncession i det parallella kanalknippet (RP 49/2007 rd).

Enligt det föreslagna 2 mom. börjar betalningsskyldigheten det kalenderår under vilket det har förflutit sex månader efter att utövaren av televisions- eller radioverksamhet har fått koncession.

294 §. Beloppet av tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet. Paragrafens 1 mom. motsvarar 35 c § i lagen om televisions- och radioverksamhet med undantag för 2 punkten i momentet. Till punkten fogas ett undantag enligt vilket tillsynsavgiften 16 000 euro per program inte tas ut för parallellsändningar. Begränsningen ska tillämpas på fall där en utövare av markbunden televisionsverksamhet har beviljats flera koncessioner för samma program. Då är innehållet i sändningarna identiskt, men till exempel sändningstekniken är olika i olika kanalknippen. Paragrafens 2 mom. motsvarar 35 d § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 49/2007 rd).

295 §. Domännamnsavgift. I paragrafen föreskrivs det om domännamnsavgift som registrarer ska betala. Avgiften motsvarar de kostnader som orsakas Kommunikationsverket för administreringen av fi-domännamn och storleken på den bestäms enligt den föreslagna paragrafens 2 mom. enligt lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Avgiften ska betalas i samband med registreringen av ett nytt domännamn eller i sam-

band med förnyandet av registrering. Ingen ändring föreslås i praxisen med betalnings sätt. Fastän den betalningsskyldighet som gäller ett domännamn överförs från en användare till en registrar debiteras de facto fortfarande användaren som avtalspart för priset på domännamnet. Avgiften betalas fortfarande som en del av ansökningsprocessen för domännamn direkt i nätet. Avgiften kan betalas i en nätbank, med kreditkort eller genom att använda ett konto som ingår i en tjänsteleverantörs tekniska gränssnitt. Avgiften för förnyande av domännamnet betalas i samband med förnyandet tekniskt sett på samma sätt som när namnet först registrerades. Med stöd av den föreslagna paragrafen kan den nuvarande tekniska praxisen bevaras.

296 §. Numreringsavgift. Paragrafen motsvarar 49 § i kommunikationsmarknadslagen. Det föreslagna 2 mom. innehåller motsvarande hänvisning till lagen om grunderna för avgifter till staten som de tidigare paragraferna om domännamnsavgift samt frekvensavgift och övriga avgifter för administrering av radio (RP 112/2002 rd).

297 §. Indrivning av avgifter till myndigheter. Enligt förslaget samlas alla bestämmelser om uttag av avgifter i denna paragraf. Den föreslagna paragrafen motsvarar till innehållet bestämmelserna i 6 och 14 § i lagen om auktion av vissa radiofrekvenser, 15 c § i kommunikationsmarknadslagen, 40 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation och 35 d § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 37/2009 rd, RP 13/2003 rd, RP 49/2007 rd).

37 kap. **Ersättningar från myndigheter**

298 §. Beredskapskostnader. Paragrafen motsvarar huvudsakligen 94 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd). Ersättning av kostnader som orsakas av upprätthållande av ett informationssystem över prioriterade abonnenter och kostnader som orsakas av tekniska nyttigheter har avlägsnats som onödiga ur paragrafen. Dessutom görs förfarings sättet som gäller ersättningar klarare i och med att Försörjningsberedskapscentralen beslutar om ersättningar efter

att ha inhämtat yttrande av kommunikationsministeriet.

299 §. Kostnader för system som anskaffats för biträdande av myndigheter. Paragrafens 1 mom. föreskriver om kostnader för system som anskaffats för biträdande av myndigheter. Paragrafens 1 mom. motsvarar huvudsakligen 98 § 2 mom. i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd). Det föreslås dock att möjligheten att få ersättning av statliga medel för kostnader för användning av system, apparatur och program avlägsnas ur 1 mom.

Ett teleföretag ska fortfarande få ersättning för underhåll av system, apparatur och program såsom kostnader för uppdatering av program och service. Däremot ersätts inte längre personalkostnader för användning av apparatur och program. Syftet med den föreslagna ändringen är att förenhetliga lagstiftningen om ersättning av kostnader.

Ändringen inverkar inte på att ett teleföretag inte är berättigat att få ersättning för att skaffa och underhålla sådana system, utrustning och program som det skulle skaffa redan på företagsekonomiska grunder. Investeringskostnaderna täcker sådana kostnader som ett teleföretag är skyldigt att skaffa för att bistå myndigheterna.

Enligt paragrafens 2 mom. betalas ersättningen av den myndighet vars lagstadgade uppgifter eller informationsbehov investeringarna i kommunikationsnätet eller kommunikationstjänsterna betjänar. Momentet är nytt. Avsikten med momentet är att på lagnivå precisera att det alltid är den myndighet för vars bistånd någon har skaffat system, utrustning eller program som ska ersätta kostnaderna för detta. I praktiken är det den myndighet som utför teleavlyssning eller teleövervakning och enligt 245 § lämnar en framställning till Kommunikationsverket om vilka funktionella kvalitetskrav kommunikationsnät och kommunikationstjänster ska uppfylla som är ersättnings skyldig.

I 323 § i denna lag föreskrivs det att ett teleföretag utan ersättning ska vidta åtgärder som gör det möjligt för en myndighet att utöva lagstadgad rätt till teleavlyssning.

I 3 mom. i paragrafen föreslås tillägget att ett teleföretag för sin kommersiella verksamhet har möjlighet att använda system, utrust-

ning eller programvara som bekostats av en myndighet, om det har ingåtts ett uttryckligt avtal om saken mellan myndigheten och teleföretaget. Syftet med momentet är att möjliggöra rationalisering och ett totalekonomiskt utnyttjande av funktioner på så sätt att de system, den utrustning och den programvara som en myndighet bekostar enligt avtal även kan användas separat i ett företags kommersiella verksamhet. Kravet är att utnyttjandet av system, utrustning och programvara för annan verksamhet inte äventyrar biståndet till myndigheterna. Det föreslagna 3 mom. motsvarar huvudsakligen 98 § 3 mom. i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd). Möjligheten att enligt momentet utnyttja system för företagsekonomisk verksamhet ger inte teleföretaget rätt att behandla information som hör till konfidentiell kommunikation.

Den föreslagna lagstiftningen överensstämmer med artikel 6.1 och punkt 11 i bilaga A i auktorisationsdirektivet.

300 §. Kostnader för förmedling av varningsmeddelanden. Paragrafen motsvarar huvudsakligen 94 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd). Dessutom görs förfarings sättet som gäller ersättningar klarare i och med att Försörjningsberedscapscentralen beslutar om ersättningar efter att ha begärt utlåtande av kommunikationsministeriet.

Enligt 15 a § 4 mom. i lagen om television- och radioverksamhet (RP 112/2002 rd) beslutar kommunikationsministeriet om ersättningen. Även till denna del förenhetligas förfarings sättet till att motsvara den föreslagna paragrafen.

Paragrafen överensstämmer med artikel 6.1 och punkt 12 i bilaga A i auktorisationsdirektivet.

301 §. Kostnader för förmedling av riktade myndighetsmeddelanden. I paragrafen föreskrivs det om kostnader för förmedling av riktade myndighetsmeddelanden. Om förmedling av riktade myndighetsmeddelanden föreskrivs det mer ingående i 270 §. Paragrafen motsvarar huvudsakligen den gällande lagstiftningen.

I paragrafens 1 mom. regleras rätten till ersättning av statens medel för förmedling av riktade myndighetsmeddelanden samt bered-

skap för dem. Paragrafen motsvarar till innehållet 98 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd) och 35 a § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation.

Paragrafens 2 momentet motsvarar till innehållet 98 § 2 mom. i kommunikationsmarknadslagen. I 3 mom. i paragrafen föreslås tillägget att ett teleföretag för sin kommersiella verksamhet har möjlighet att använda system, utrustning eller programvara som bekostats av en myndighet, om ett uttryckligt avtal har ingåtts om saken mellan myndigheten och teleföretaget. Momentet är nytt. Momentet motsvarar 299 § 3 mom. och motiveringen där passar även för detta moment.

AVDELNING XII **Myndighetsverksamhet**

38 kap **Styrning, tillsyn och övriga myndighetsuppgifter**

302 §. Allmän styrning och utveckling. Kommunikationsministeriets uppgift är enligt lagförslaget att svara för styrningen och utvecklingen av verksamheten. Bestämmelsen motsvarar huvudsakligen liknande bestämmelser i de lagar som det föreslås ska upphävas, såsom 119 § i kommunikationsmarknadslagen och 30 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation.

Det huvudsakliga redskapet för allmän styrning och utveckling av verksamheten är på ministerienivå beredning av lagstiftning. Också till exempel besluten i II avdelningen i lagförslaget som gäller koncessioner har en viktig ställning vid den allmänna styrningen. Enligt 119 § 4 mom. i den gällande kommunikationsmarknadslagen bistås kommunikationsministeriet av delegationen för kommunikationsförvaltningen. Det föreslås att åliggandet att tillsätta delegationen inte längre sker på lagstiftningsnivå, eftersom bland annat de skyldigheter till hörande och samarbete som föreskrivs i denna lag kan anses tillräckliga för att garantera att ministeriet alltid har tillräcklig information om åsikterna hos företagen i branschen och de viktigaste användargrupperna. Dessutom har kommunikationsministeriet alltid möjligheten att tillsätta arbetsgrupper som samlar branschen för att

behandla ärenden som det föreskrivs om separat.

Statsrådet ska enligt det föreslagna 2 mom. säkerställa att verksamhet som gäller regleringen av teleföretag på ett i strukturellt hänseende effektivt sätt hålls åtskild från statsrådets verksamhet som hänför sig till ägarskap och bestämmanderätt. Om finska staten står som ägare i ett finskt teleföretag eller på någon annan grund utövar beslutanderätt i teleföretaget bör den funktion som har samband med ägandet i teleföretaget och utövandet av beslutanderätten avskiljas effektivt och överförs antingen till en annan avdelning inom samma ministerium eller till ett annat ministerium än lagstiftningsverksamheten för teleföretag eller till en fristående expertenhet för att säkerställa en neutral lagstiftning. Bestämmelsen motsvarar 119 § 3 mom. i kommunikationsmarknadslagen.

303 §. Kommunikationsverkets allmänna uppgifter. I den föreslagna paragrafen anges Kommunikationsverkets allmänna uppgifter. Utöver dem anges särskilda uppgifter i 304 §.

Enligt det föreslagna 1 mom. har Kommunikationsverket till uppgift att övervaka efterlevnaden av den föreslagna lagen samt bestämmelser och beslut som utfärdats med stöd av den, till den del som något annat inte föreskrivs i denna lag. Övervakningsuppgiften omfattar sålunda till exempel även övervakning av efterlevnaden av förbud som gäller kodning och avkodningssystem. Kommunikationsverket har redan tidigare som uppgift haft allmän övervakning av efterlevnaden av de lagar som det nu föreslås ska upphävas. I de föreslagna 305–307 § regleras de övriga myndigheternas uppgifter.

Enligt 19 artikeln i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv) ska Kommunikationsverket i sin verksamhet så noggrant som möjligt iaktta de rekommendationer från kommissionen som avses och meddela kommissionen och motivera sitt beslut om det inte iakttar dem. I den aktuella artikeln hänvisas det till alla direktiven om elektronisk kommunikation, dvs. ramedirektivet, tillträdesdirektivet, auktorisationsdirektivet, direktivet om samhällsomfattande tjänster samt direktivet om integritet

och elektronisk kommunikation. Kommissionens behörighet att ge rekommendationer gäller dem alla.

I det föreslagna 2 mom. konstateras det att Kommunikationsverkets beslutanderätt inte omfattar frågor som gäller avtalsförhållanden eller ersättningsansvar mellan företag och abonnenter eller teleföretags regressrätt eller återbetalningsskyldighet. Sådana tvister avgörs av konsumenttvistenämnden. Bestämmelsen motsvarar för teleföretags och abonnenters del 126 § 5 mom. i den gällande kommunikationsmarknadslagen.

Kommunikationsverket övervakar enligt 3 mom. inte heller sådana krav som hänför sig till skydd av människors hälsa och trygghet som avses i 254 § 1 mom. 2 punkten till den del som det hör till någon annan myndighet att övervaka efterlevnaden av kraven. Bestämmelsen avses vara informativ. Behöriga myndigheter är till exempel Säkerhetsteknikcentralen när det gäller elsäkerhet och Strålsäkerhetscentralen när det gäller strålsäkerhet.

I 4 mom. räknas de bestämmelser upp som ingår i den gällande lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster. Det föreslås att den lagen ska upphävas, och Kommunikationsverket övervakar redan nu dessa bestämmelser. Kommunikationsverkets tillsyn utvidgas inte.

Enligt det föreslagna 5 mom. ska Kommunikationsverket inte övervaka bestämmelser som gäller placering av utrustning som hör till kommunikationsnätet på annat sätt än när det gäller arbete som äventyrar telekablar enligt 241 § och tillgången till lokaliseringssuppgifter om telekablar samt informationssäkerhet enligt 242 §.

Enligt det föreslagna 6 mom. kan Kommunikationsverket främja sam- och självregleringsåtgärder inom branschen, om det genom sam- eller självreglering, beroende på ärendets art, är möjligt att uppfylla de krav som föreskrivs i denna lag. Sådana sam- och självregleringsåtgärder kan till exempel vara arbeten som gäller kvalitet, kompatibilitet och andra tjänster som erbjuds abonnenter och användare när det gäller allmänna kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt tillhörande funktioner och tjänster. Sam- och självregleringsåtgärder kan utföras

i stället för andra styrnings- eller övervakningsåtgärder om det utgående från sam- och självregleringsåtgärdernas natur går att säkerställa de krav som lagen ställer utan att äventyra konkurrensen och att det sker öppet, jämlikt och effektivt med avseende på tjänsteleverantörer och användare.

Enligt det föreslagna 7 mom. ska kommunikationsverket under beredningen av föreskrifter höra kommunikationsministeriet och samråda med det. Det är självklart att Kommunikationsverket iakttar god förvaltnings- och intressentgrupper samt samarbetar med dem. Det regelverk som ska upphävas innehåller dock två bestämmelser som kräver att detta tydligt framgår. Den bestämmelse som nu föreslås motsvarar i de lagar som ska upphävas 31 § 2 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation samt 6 b § 5 mom. i radiolagen.

Enligt 6 § 5 mom. i radiolagen ska Kommunikationsverket vid beredningen av föreskrifter om radiofrekvenser samråda med kommunikationsministeriet. Dessutom ska verket när det bereder enskilda tillståndsbeslut enligt 10 § 1 mom. i radiolagen höra och samråda med kommunikationsministeriet om beviljandet av ett enskilt radiotillstånd kan påverka den allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden. I propositionens II avd. i bestämmelserna om radiotillstånd föreslås att det separat ska föreskrivas om förfarandet i fråga om hörande och samarbete.

I 14 b § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation har statsrådet bemyndigats att utfärda förordning om hur skyldigheten att lagra uppgifter ska genomföras. Kommunikationsverket har beviljats rätt att utfärda närmare föreskrifter om hur lagrings-skyldigheten ska genomföras tekniskt. Detta innebär att om en enskild bestämmelse från Kommunikationsverket kan ha betydande konsekvenser för den allmänna utvecklingen på kommunikationsmarknaden ska det föreskrivas om ärendet i en förordning av statsrådet. I den lag som föreslås motsvarar 157 § 5–6 mom. den gällande lagstiftningen.

I de två ovan nämnda situationerna är det särskilt viktigt att kommunikationsministeriet känner till vad Kommunikationsverket ämnar meddela föreskrifter om, eftersom dessa bestämmelser gäller frågor som särskilt har

samband med marknaden och som det kan meddelas mer ingående bestämmelser om genom förordning av statsrådet. Kommunikationsverket ska dessutom höra finansministeriet när det med stöd av denna lag meddelar föreskrifter i frågor som omfattas av finansministeriets verksamhetsområde och styrningsansvar. Syftet med hörandet är att säkerställa att de föreskrifter som meddelas är kompatibla med helhetsarkitekturen för den offentliga förvaltningen, produktionen av statens gemensamma informations- och kommunikationstekniska tjänster samt styrningen av och kraven på beredskapen i fråga om informationssäkerheten och informations- och kommunikationstekniken inom den offentliga förvaltningen. Det är viktigt att finansministeriet hörs till exempel när föreskrifter meddelas med stöd av den föreslagna 244 § i sådana fall där konsekvenserna av föreskrifterna inbegriper den offentliga förvaltningens interna kommunikationsnät och informations- och kommunikationstekniska tjänster.

Samarbetet mellan kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket ska i praktiken ordnas på ett ändamålsenligt sätt under fria former så att det inte i onödan belastar parternas mänskliga resurser men å andra sidan säkerställer att alla bestämmelser som inverkar på kommunikationsmarknaden förs till ministeriet för bedömning. Vad som avses med konsekvenser för den allmänna utvecklingen på kommunikationsmarknaden eller med betydande konsekvenser för den allmänna utvecklingen får i sista hand avgöras från fall till fall. Om en föreskrift tydligt i enskilda situationer har sådana konsekvenser som avses i bestämmelsen och som påverkar kommunikationsmarknaden är det motiverat att det föreskrivs om saken i en förordning av statsrådet.

Kommunikationsverket ska även vid beredningen av föreskrifter höra olika intressentgrupper i enlighet med principerna om god förvaltningssed. Ett särskilt förfarande för hörande av och samarbete med ministeriet säkerställer att det ovan beskrivna provandet och bemyndigandet att utfärda förordning i fråga om utvecklingen på kommunikationsmarknaden genomförs. Avsikten med bestämmelsen är inte att överföra rättslig

prövning eller övervägande av ändamålsenlighet till kommunikationsministeriet utan att betona ett gott informationsutbyte med avseende på att främja målsättningarna i lagen.

De nationella regleringsmyndigheter som ansvarar för förhandsreglering av marknaden enligt artikel 3a i ramdirektivet eller för lösningen av tvister mellan företag som avses i artikel 20 eller 21 i direktivet ska vara oberoende i sin verksamhet. De får inte be om eller ta emot anvisningar av något annat organ för att sköta sådana uppdrag som de fått med stöd av nationell lagstiftning som utfärdats för att sätta gemenskapens lagstiftning i kraft, dock utan att detta begränsar tillämpandet av bestämmelserna i punkt 4 och 5. Detta hindrar inte tillsyn enligt nationell statsförordningsrätt.

Kommunikationsverket är ett självständigt och ekonomiskt oberoende ämbetsverk vars beslutsfattande i enlighet med finsk förvaltningskultur är självständigt och obundet av politiskt beslutsfattande.

Ämbetsverket får ordna sina uppgifter och sin organisation så som det anser vara bäst. Varken kommunikationsministeriet eller något företag eller någon annan offentlig aktör har behörighet att ingripa i de enskilda ärenden som Kommunikationsverket behandlar eller i de beslut verket fattar. Ämbetsverket fattar alltså självständiga beslut oberoende av politiska organ.

304 §. Kommunikationsverkets särskilda uppgifter. I den föreslagna 303 § paragrafen anges Kommunikationsverkets allmänna uppgifter. Utöver dem anges särskilda uppgifter i denna paragraf. Uppgifterna motsvarar huvudsakligen liknande bestämmelser i de lagar och i statsrådets förordningar om kommunikationsförvaltningen 60/2004 och 761/2006 som det föreslås att ska upphävas. Det föreslås att de särskilda uppgifterna i lagar och förordningar samlas i en bestämmelse. De särskilda uppgifterna stöder och kompletterar de uppgifter som gäller tillsyn.

Enligt 1 mom. 1 punkten i förslaget ska Kommunikationsverket främja den elektroniska kommunikationens funktion, störningsfrihet och trygghet. Bestämmelsen motsvarar statsrådets förordning. Befrämjande åtgärder kan till exempel vara olika åtgärder inom planering, utredning och styrning genom vil-

ka man ökar intressentgruppernas medvetenhet om teknisk och annan utveckling samt praxis och lösningar som stöder funktioner, störningsfrihet och trygghet.

Enligt 2 punkten i förslaget är det Kommunikationsverkets uppgift att delta i beredningsplaneringen samt att övervaka och utveckla den tekniska beredskapen för undantagsförhållanden. Bestämmelsen motsvarar statsrådets förordning. Förutom vad som föreslås i denna lag om Kommunikationsverkets tillsyn över beredningsplanering ska ämbetsverket enligt behov delta i samarbetet mellan den övriga förvaltningen och strävar inom den egna sektorn till att främja och styra god teknisk praxis för beredskapen.

Enligt 3 punkten är det Kommunikationsverkets uppgift att sköta radiofrekvenser och televerksamhet samt administreringen av numrering av och prefix för kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Bestämmelsen motsvarar statsrådets förordning och med den avses till exempel bruket av radiofrekvenser samt planering av och övrig förvaltning i samband med användning av nummer och prefix.

Enligt 4 punkten är det Kommunikationsverkets uppgift att koordinera standardiseringen inom telebranschen. Bestämmelsen motsvarar statsrådets förordning. Kommunikationsverket representerar Finland i telebranschens internationella standardiseringsorganisationer, gör vid behov i samarbete med intressentgrupperna upp nationella ställningstaganden och sköter nationella remisser för telebranschens standarder.

Enligt 5 punkten är det Kommunikationsverkets uppgift att bevilja sådana identifieringssignaler för radiostationer som behövs för att identifiera radiosändningar och vid behov meddela föreskrifter om hur de ska användas. Bestämmelsen motsvarar lagen om radiofrekvenser och teletrustningar (26 § 1 mom. 4 punkten). Det radioreglemente som kompletterar internationella teleunionens stadga förutsätter att radiokommunikation ska gå att identifiera och reglementet ger detaljerade bestämmelser för vissa identifieringssignaler, till exempel signaler för radioamatörer. De administrativa uppgifter på Kommunikationsverket som har samband

med dem motsvarar administreringen av andra tekniska koder.

Enligt 6 punkten är det Kommunikationsverkets uppgift att samla information och informera om tillgången på kommunikationstjänster och om tjänsternas kvalitet. Uppgiften är ny. I den gällande lagstiftningen har Kommunikationsverket haft motsvarande uppgift i fråga om informationssäkerhetsärenden. Avsikten med bestämmelsen är att genom myndighetsåtgärder i första hand främja abonnenters och användares, men vid behov även teleföretags, tillgång till information om kommunikationstjänster och på så sätt bland annat främja konkurrensen.

Enligt den föreslagna 7 punkten är det Kommunikationsverkets uppgift att samla in information om kränkningar och hot om kränkningar av informationssäkerheten för nättjänster, kommunikationstjänster och mervärdestjänster samt om fel och störningar i kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Den bestämmelse som nu föreslås motsvarar i de lagar som ska upphävas 31 § 1 mom. 2 punkten i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Vad gäller fel- och störningssituationer i kommunikationsnät föreslås det att insamlandet av information utvidgas till att gälla även andra än betydande situationer. Syftet med bestämmelsen är att myndigheten skaffar sig en helhetsbild över nätens och tjänsternas funktionsduglighet och trygghet samt att stöda andra uppgifter som Kommunikationsverket har enligt denna lag. Insamlandet av information omfattar både insamlande på eget initiativ samt mottagning och hantering av anmälningar. Kommunikationsverket är en nationell myndighet för informationssäkerhet (CERT-FI) som bl.a. ska samla in information enligt denna punkt, informera enligt 8 punkten och utreda enligt 10 punkten. Dessutom ansvarar Kommunikationsverket för internationellt samarbete i samband med dessa frågor.

Enligt den föreslagna 8 punkten är det Kommunikationsverkets uppgift att informera om frågor som gäller informationssäkerhet samt om kommunikationsnätets och kommunikationstjänsternas funktion. Den bestämmelse som nu föreslås motsvarar i de lagar som ska upphävas 31 § 1 mom. 4 punkten i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation.

Det föreslås att informationsuppgifterna ska utvidgas med kommunikationsnätets och kommunikationstjänsternas funktionsduglighet, vilket bland annat innebär fel- och störningssituationer. Avsikten med myndighetsinformationen är att komplettera teleföretagens information och vid behov ta fram en helhetsbild om en situation i realtid eller om utvecklingen i fråga om informationssäkerhet och funktionsduglighet.

Enligt 9 punkten ska Kommunikationsverket utreda orsakerna till störningar av radiokommunikation samt till störningar som en radioutrustning eller teleterminalutrustning orsakar telenätet, radioutrustningar, teleterminalutrustningar eller elanläggningar. Bestämmelsen motsvarar lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar (26 § 1 mom. 3 punkten). Detta kan anses höra till ämbetsverkets uppgifter som allmän tillsyn, men när det gäller denna typ av uppgifter som kräver operativ verksamhet har det för tydlighetens skull ansetts nödvändigt med en separat bestämmelse.

Enligt 10 punkten är det Kommunikationsverkets uppgift att utreda kränkningar och hot om kränkningar av informationssäkerheten för nättjänster, kommunikationstjänster och mervärdestjänster. Den bestämmelse som nu föreslås motsvarar i de lagar som ska upphävas 31 § 1 mom. 3 punkten i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 123/2003 rd). Utredandet kan förutom att söka orsaker och följder även bestå av rådgivning och anvisningar till kunder. Kommunikationsverket står vid behov i kontakt med tjänsteleverantörer. Till uppgifterna inom CERT-FI hör kränkningar av informationssäkerheten eller problem med informationssäkerheten som datasystem kan utsättas för genom kommunikationsnät.

Enligt den föreslagna 11 punkten ska Kommunikationsverket underrätta Europeiska kommissionen om sådant samarbete med andra medlemsstater i Europeiska unionen som leder till enhetliga övervakningsåtgärder i fråga om informationssäkerheten för gränsöverskridande kommunikationstjänster mellan medlemsstaterna, när åtgärderna kan inverka på den inre marknadens funktionssätt. Den bestämmelse som nu föreslås motsvarar i de lagar som ska upphävas 31 § 1 mom. 6

punkten i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 238/2010 rd). Sättandet i kraft av bestämmelserna i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation och tillsynen av detta kan kräva samarbete mellan två eller flera medlemsstaters nationella regleringsmyndigheter.

Regleringsmyndigheterna kan för att säkerställa ett effektivt samarbete över gränserna vid övervakningen och för att skapa enhetliga förutsättningar genomföra åtgärder vid verkställandet av de nationella lagarna för erbjudandet av sådana tjänster som har samband med dataöverföring över gränserna. Då måste Kommunikationsverket enligt föreskriften meddela kommissionen om samarbetet. Kommissionen kan efter att ha granskat den aktuella informationen och hört Europeiska byrån för nät- och informationssäkerhet (ENISA) och den arbetsgrupp som inrättats utgående från 29 artikeln i direktivet 95/46/EG ge anmärkningar eller rekommendationer i synnerhet för att säkerställa att planerade åtgärder inte inverkar menligt på den inre marknadens verksamhet. Genom paragrafen sätts punkt 4 i artikel 15a i direktivet om integritet och elektronisk kommunikation i kraft.

Enligt 2 mom. gäller i denna lag de uppräknade bestämmelserna om tillsyn över och efterlevnaden av, påföljder vid brott mot och avgörande av tvister med anledning av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 531/2012 om roaming i allmänna mobilnät i unionen. Bestämmelsen motsvarar 127 a § i kommunikationsmarknadslagen. Den påföljdsavgift i de föreslagna 333 och 335 § som gäller för teleföretag som agerar i strid mot en skyldighet som förelagts med stöd av III avd. i lagen ska dock inte tillämpas. I övrigt ska Kommunikationsverket vid tillsyn som gäller roamingförordningen ha tillgång till samma metoder som vid annan tillsyn över televerksamheten. Även i fråga om påföljderna ska påföljder enligt gällande lag tillämpas. Enligt bestämmelserna om lösning av tvister ska meningsskiljaktigheter mellan företag på kommunikationsmarknaden och dem som använder tjänster i första hand inledas vid Kommunikationsverket.

305 §. Dataombudsmannens uppgifter. I den föreslagna bestämmelsen motsvarar upp-

gifterna huvudsakligen de uppgifter som dataombudsmannen har enligt 32 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation.

Enligt den föreslagna bestämmelsen ska dataombudsmannen utöva tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna om behandling av sammanslutningsabonnenters identifieringsuppgifter, efterlevnaden av bestämmelserna om lokaliseringssuppgifter, efterlevnaden av bestämmelserna om behandling av personuppgifter i kontaktinformationstjänster, efterlevnaden av bestämmelserna om direktmarknadsföring i samt bestämmelserna om rätt att få information och om tystnadsplikt i 40 kap. i denna avdelning i fråga om lokaliseringssuppgifter.

Liksom i den gällande lagstiftningen finns det även i detta förslag en uppdelning av befogenheten mellan Kommunikationsverket och dataombudsmannen, speciellt sett ur en synvinkel som närmare rör integritetsskydd och behandling av personuppgifter. Då är det mest ändamålsenligt att dataombudsmannen sköter tillsynen.

Å andra sidan är till exempel kakor av teknisk natur och har ett klarare samband med kommunikation. Därför har man ansett det vara mer naturligt att de hör till Kommunikationsverkets sektor. I fråga om kontaktinformationstjänster är det dataombudsmannen som övervakar iakttagandet av bestämmelserna om behandling av personuppgifter och Kommunikationsverket som övervakar regleringen av den kommersiella verksamheten.

Vad gäller övervakning av direktmarknadsföring har förutom dataombudsmannen dessutom konsumentombudsmannen i fall som avses i konsumentskyddslagen rätt att ingripa i icke önskvärd direktmarknadsföring.

306 §. Konsumentombudsmannens uppgifter. Den föreslagna föreskriften motsvarar 35 § 2 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet. I den gällande lagen är det fråga både om uppgifter som rör skydd av minderåriga och om allmän övervakning med stöd av konsumentskyddslagen av sådan kommersiell marknadsföring som avses i denna lag och som är olämplig för konsumenterna. För tydlighetens skull konstateras det även i den föreslagna paragrafen att kon-

sumentombudsmannen också övervakar att avtalsvillkor är förenliga med lag.

307 §. Vissa andra myndigheters uppgifter. Polisen och gränsbevakningsväsendet ska utöver Kommunikationsverket övervaka efterlevnaden av 31 § 1 mom. och 262 § 1 mom. Trafiksäkerhetsverket ska utöver Kommunikationsverket övervaka efterlevnaden av 266 § 1 mom. och 267 § 1 mom. Tullmyndigheterna ska utöver Kommunikationsverket övervaka efterlevnaden av bestämmelserna och föreskrifterna om import av teleutrustning.

308 §. Myndighetssamarbete. Det föreslagna 1 momentet motsvarar huvudsakligen 120 § i kommunikationsmarknadslagen.

Det föreslagna 2 mom. motsvarar huvudsakligen 35 § 3 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet samt 83 § i kommunikationsmarknadslagen. Utbyte av information kan med stöd av bestämmelserna om televisions- och radioverksamhet i denna lag höra till samarbete enligt paragrafen. (RP 87/2009 rd), artikel 23b i direktivet om audiovisuella tjänster utan gränser).

309 §. Handräckning. I paragrafen regleras Kommunikationsverkets rätt att få och att ge handräckning. Den myndighet som ger handräckning använder sina egna befogenheter för att göra det möjligt för den andra myndigheten att utföra ett uppdrag.

Kommunikationsverkets rätt att få handräckning regleras i 1 mom. vilket i sak till innehållet huvudsakligen motsvarar 35 § i radiolagen (RP 80/2001 rd och 208/2009 rd), 7 § i lagen om förbud mot vissa avkodningssystem (RP 146/2000 rd) samt 125 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd). Kommunikationsverkets rätt att få handräckning av polisen, tullmyndigheterna, gränsbevakningsväsendet och Trafiksäkerhetsverket utvidgas till att täcka alla bestämmelser och föreskrifter samt verkställandet av dem som Kommunikationsverket utfärdar med stöd av denna lag.

I praktiken kan Kommunikationsverkets behov av handräckning vara nödvändigt till exempel i fall där ett teleföretag i enlighet med 332 § i denna lag förelagts hot om tvångsutförande eller hot om avbrott av verksamhet när hotet ska verkställas. Man kan föreställa sig att handräckning kan behövas

även i en situation där ett teleföretag hindrar Kommunikationsverket från att verkställa en inspektion i enlighet med 325 § i denna lag. Behov av handräckning från tullmyndigheter och Gränsbevakningsväsendet kan till exempel ha samband med utförsel eller införsel av produkter i anknytning till televerksamhet.

I paragrafens 1 mom. föreslås tillägget att Kommunikationsverket har rätt att få handräckning av försvarsmakten för att utreda orsakerna till störningar i radiokommunikationen. Det är Kommunikationsverkets uppgift att utreda orsakerna till störningar i radiokommunikationen, men dess förmåga att klara av den uppgiften kan i vissa situationer kräva bruk av till exempel sådan utrustning som endast försvarsmakten inom ramen för sina befogenheter har möjlighet att erbjuda för att hjälpa Kommunikationsverket. Enligt lagen om försvarsmakten (551/2007) 11 § kan försvarsmakten ge handräckning för skyddande av samhället på det sätt som föreskrivs i lagen.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. regleras Kommunikationsverkets möjlighet att ge handräckning till andra myndigheter. Kommunikationsverket kan ge handräckning endast i den form som enligt lagen hör till verkets uppgiftsområde och för bruk inom dess lagstadgade befogenheter. Den föreslagna bestämmelsen är ny.

Kommunikationsverket ger experthjälp som handräckning. Enligt 304 § är det Kommunikationsverkets uppgift att samla in information om kränkningar och hot om kränkningar av informationssäkerheten för nättjänster, kommunikationstjänster och mervärdestjänster samt att utreda dem och informera om dem.

När det gäller kränkningar mot informationssäkerheten kan det vara fråga om sådana allvarliga brott som även förundersökningsmyndigheterna undersöker. Då kan till exempel polisen behöva sådan analyserad information om ett skadligt datorprogram som använts för kränkning av informationssäkerheten och som överskrider Kommunikationsverkets behov för att sköta verkets egna uppgifter, men där Kommunikationsverket har den sakkunskap och de befogenheter som behövs för registrering och utredning. Polisen kan till exempel som handräckning för

att utreda ett betydande brott be Kommunikationsverket om hjälp med att analysera ett skadligt datorprogram som använts för kränkning av informationssäkerheten i ett kommunikationsnät.

Om polisens rätt till handräckning föreskrivs det i polislagen (872/2011 av den 22 juli 2011 som trädde i kraft den 1 januari 2014, RP 224/2010 rd) 9 kap. 2 §. Enligt den ska en myndighet inom ramen för sin behörighet ge polisen sådan handräckning som denna behöver för sina uppdrag.

Kommunikationsverkets experthjälp kan behövas även till exempel i situationer där ett hot mot informationssäkerheten orsakar en allvarlig störning för en finsk myndighets skötsel av sina uppgifter. Myndigheterna kan för att ta hand om sina egna uppgifter behöva till exempel sådant utredningsarbete av ett skadligt datorprogram som använts för kränkning av informationssäkerheten som Kommunikationsverket har sakkunskap och befogenheter för, men som verket inte behöver utreda för att det ska kunna sköta sina egna lagstadgade uppgifter. Kommunikationsverkets handräckning kan behövas även till exempel i försvarsmaktens träningsverksamhet.

Enligt det föreslagna 2 mom. beslutar kommunikationsministeriet om handräckning och Kommunikationsverket bestämmer kostnaderna för handräckningen eller avtalar om handräckning utan ersättning med den som ber om handräckning. Enligt förslaget är huvudregeln den att den som begär handräckning svarar för kostnaderna. Det bör alltid finnas ett vägande samhällsligt behov för handräckning och en omsorgsfullt bedömd motivering. Handräckningen får inte äventyra Kommunikationsverkets förmåga att sköta sina lagstadgade uppgifter och handräckning ska inte ges i sådana fall.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. finns en bestämmelse enligt vilken paragrafen inte berättigar Kommunikationsverket att ge information om meddelanden, förmedlingsuppgifter eller lokaliseringssuppgifter och inte heller om konfidentiella radiosändningars innehåll och existens. Avsikten är att momentet ska vara informativt för att det inte ska råda oklarhet om huruvida handräckning utvidgar Kommunikationsverkets rätt att behandla el-

ler överlåta information som hör till konfidentiell kommunikation till myndigheter som begär handräckning. Bestämmelser om Kommunikationsverkets tystnadsplikt samt rätt att få, behandla och överlåta information om konfidentiell kommunikation finns i 40 kap.

39 kap. **Behandling av ärenden och hörande av parter**

310 §. Särskild skyldighet att höra parter. I paragrafen föreskrivs det om skyldigheten att höra företrädare för teleföretag och användare innan bestämmelser, beslut eller föreskrifter meddelas. Paragrafen motsvarar 118 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002, RP 81/2005, 14 artikeln i auktorisationsdirektivet, 6 artikeln i ramdirektivet).

Enligt 1 mom. ska företrädare för teleföretag och användare innan bestämmelser, beslut eller föreskrifter meddelas ges tillfälle att yttra sig om meddelanden om att koncessioner är lediga att sökas, beslut om teleområden, numreringsbeslut som på ett betydande sätt påverkar kommunikationsmarknaden och sådana beslut som enligt 51–79 § har en betydande inverkan på kommunikationsmarknaden.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska koncessionshavare samt företrädare för teleföretag och för användare ges tillfälle att inom en månad framföra sin åsikt om ändring av koncessionsvillkor eller återkallande av en koncession. I undantagsfall får avvikelser göras från tidsfristen på en månad. Fallet kan vara exceptionellt till exempel då hörandet orsakar fördröjning av behandlingen av ett ärende och denna fördröjning orsakar betydande men för människors hälsa, för den allmänna säkerheten eller för miljön. Hörandet kan i sådana fall genomföras snabbare än inom tidsfristen på en månad. Dessutom finns det enligt förvaltningslagen situationer där hörandet av parter är onödigt. Förslaget motsvarar 118 § 2 mom. i kommunikationsmarknadslagen. Även i förvaltningslagen föreskrivs det om myndigheters skyldighet att höra parter.

311 §. Kommunikationsverkets och statsrådets skyldighet att offentliggöra beslut och

meddelanden. Paragrafen motsvarar 117 § i kommunikationsmarknadslagen. Enligt det föreslagna 1 mom. ska Kommunikationsverket offentliggöra beslut som avses i 51–79 §, beslut om indelning i teleområden, numreringsbeslut och avgöranden i tvistemål mellan teleföretag så att de är tillgängliga för teleföretag och användargrupper. De användargrupper som avses i bestämmelsen är till exempel övriga företag än teleföretag, anordningstillverkare, konsumenter, näringsidkare och yrkesutövare samt övriga mottagare av kommunikationstjänster. Besluten kan publiceras till exempel på Kommunikationsverkets webbplats.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska statsrådet offentliggöra meddelanden om att koncessioner är lediga att sökas samt koncessionsbeslut på det sätt som avses i 1 mom. (RP 112/2002, artikel 9.4, artikel 10.3 och artikel 20.4 i ramdirektivet, artikel 15.1 i tillträdesdirektivet samt artikel 7.1 c, artikel 7.2 och artikel 15.1 i auktorisationsdirektivet).

312 §. Elektronisk delgivning. I den föreslagna paragrafen ges föreskrifter för delgivning av beslut eller handlingar med anknytning till något annat ärende som Kommunikationsverket behandlat till en elektronisk adress eller via en webbplats.

Det föreslagna momentet motsvarar huvudsakligen 138 a § 1 mom. i kommunikationsmarknadslagen (RP 81/2005 rd). Det föreslås att 1 mom. preciseras i fråga om delgivningen i de fall där en handling inte enligt lagen bevisligen behöver delges för kännedom. Enligt bestämmelsen ska en vanlig delgivning, som enligt 19 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) inte behöver delges bevisligen, i enlighet med nämnda 19 § 2 mom. anses ha skett den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska en handling eller ett beslut som gäller domännamn dock alltid delges genom e-post endast till den adress som meddelats. Med stöd av 17 a § i den gällande lagen om domännamn (228/2003) krävs samtycke av parten för att ett beslut som gäller domännamn ska få delges per e-post. Domännamn används i internet till exempel för e-posttjänster. Då är hörande per brev och delgivning med mottag-

ningsbevis eller vid behov genom att anlita en stämningsman oändamålsenligt i den elektroniska miljön. Målet med förslaget är att på ett ändamålsenligt sätt beakta domännamnverksamhetens natur så att beslut eller övriga handlingar i ett ärende som gäller domännamn alltid ges för kännedom via den e-postadress som har meddelats till Kommunikationsverket. På delgivningen tillämpas bestämmelsen i 19 § 2 mom. i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003) om att delgivningen anses ha skett den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas.

I den föreslagna paragrafens 3 mom. regleras delgivning via en webbplats. Enligt det föreslagna momentet får delgivning på en webbplats användas om delgivningen av ett beslut inte är möjlig på det sätt som avses i 1 eller 2 mom. på grund av försummelse av en part eller en registrerar som är ombud för en part. I det föreslagna 3 mom. hänvisas det till offentlig delgivning och hur den genomförs enligt 62 § i förvaltningslagen (434/2003). Handlingen eller beslutet delges genom att under en månad lägga fram det till påseende för mottagaren på Kommunikationsverkets webbsidor. Att handlingen eller beslutet är till påseende betyder i praktiken att mottagaren ges tillfälle att bekanta sig med dem. Det är alltså inte frågan om att lägga fram handlingen till påseende offentligt utan mottagaren bör separat be att få se dokumenten. Det föreslagna momentet motsvarar i sak 138 a § 2 mom. i kommunikationsmarknadslagen (RP 81/2005 rd) och 17 a § 2 mom. i lagen om domännamn (RP 125/2004 rd).

Vid förvaltningsförfarandet enligt denna lag ska i övrigt iaktas det som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003) och i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003). I lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet finns det bestämmelser bland annat om ankomsttiden för ett elektroniskt meddelande, bekräftelse av att en elektronisk handling har mottagits samt om diarieföring eller registrering av en sådan handling.

313 §. Behandling av tillsynsärenden vid Kommunikationsverket. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar delvis 126 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002,

RP 231/2005 och RP 238/2010). På Kommunikationsverkets verksamhet tillämpas förvaltningslagens allmänna principer för förvaltning och verket ska därför inleda, utreda och avgöra ärenden som det enligt lagstiftningen ska övervaka. I den speciallagstiftning som reglerar Kommunikationsverkets verksamhet finns det dessutom precisrande åligganden för hur ärenden ska behandlas.

Enligt det föreslagna 1 mom. kan Kommunikationsverket ta upp ärenden till prövning på en parts begäran eller på eget initiativ. En part som anser att någon handlar i strid med denna lag eller med de bestämmelser, föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av den kan föra ärendet till Kommunikationsverket för utredning. Ställningen som part bestäms utgående från förvaltningslagen. Part i ett förvaltningsärende är enligt 11 § i förvaltningslagen den vars rätt, fördel eller skyldighet ärendet gäller. Kommunikationsverket kan även på eget initiativ ta upp ett ärende för undersökning.

Enligt det föreslagna 2 mom. kan Kommunikationsverket ställa sina tillsynsuppgifter i viktighetsordning.

Kommunikationsverket ska enligt allmänna förvaltningsprinciper ge sina kunder råd i fråga om skötseln av förvaltningsärenden samt svara på frågor om utträttande av ärenden. Kommunikationstjänsternas användare ska upplysas å ena sidan om sina egna rättigheter och skyldigheter och å andra sidan om de företags rättigheter och skyldigheter som Kommunikationsverket övervakar samt om verkets behörighet vid utredningen av ett ärende. Om Kommunikationsverket inte har behörighet i ett ärende ska det sträva efter att visa kunden till den behöriga myndigheten.

Mångfalden av kommunikationsnät och olika kommunikationstjänster samt antalet användare ökar kontinuerligt. På motsvarande sätt har även antalet klagomål från kunder till Kommunikationsverket fortsatt att öka. Behovet av resurser för att avgöra tvister mellan företag på marknaden har också ökat. Därför tar de enskilda fall som förts till Kommunikationsverket för avgörande orimligt mycket resurser från den förebyggande och styrande tillsynen som riktar sig till vidare kretsar.

En viktig fördel med klagomålen är att myndigheten får vetskap om aktuella fenomen på marknaden. Kunderna har å sin sida ofta nytta av informationen från Kommunikationsverket, för verket har inte beslutanderätt i en stor del av de avtalstvister som klagomålen ofta gäller. Kommunikationsverkets behörighet begränsas till förvaltningsrättsliga tvister som gäller brott mot kommunikationsmarknadslagen och mot bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Bland annat alla ärenden som gäller avtalsförhållanden mellan teleföretag och användare samt ersättningsansvar behandlas i konsumenttvistenämnden eller i tingsrätten om parterna inte kommer överens.

I det föreslagna 2 mom. finns en uttömmande lista på de situationer där Kommunikationsverket kan lämna ett ärende utan prövning. En sådan situation kan för det första vara ett ärende där det sannolikt inte är fråga om verksamhet som strider mot den föreslagna lagen eller mot bestämmelser som utfärdats med stöd av den. För det andra kan ett ärende lämnas utan prövning trots en misstanke om fel eller försummelser om dessa har endast en ringa betydelse med tanke på kommunikationsmarknadens funktion, kommunikationstjänsternas tillförlitlighet eller tryggheten av störningsfri kommunikation och med tanke på deras intressen som användare tjänsterna. Kommunikationsverket ska ändå enligt de ovan nämnda principerna försöka avgöra ärendet genom information. För det tredje kan ett ärende lämnas utan prövning om en åtgärd i ett ärende är uppenbart orgrundad.

Avsikten med bestämmelsen är att säkerställa att Kommunikationsverket använder sin behörighet så att syftet i 1 § uppnås så väl som möjligt. För att lagens syfte ska uppnås är det viktigt att ämbetsverket riktar sina resurser speciellt på utredning av ärenden som är av betydelse för allmänintresset. Det handlar om en bestämmelse om förfaringsätt enligt vilken ärendenas viktighetsordning bestäms utifrån hur betydelsefulla de är.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska Kommunikationsverket utan dröjsmål fatta beslut om att inte ta upp ett ärende till prövning. I många fall kan en bedömning göras snart efter att en begäran om en åtgärd tagits emot.

Beslut om att lämna ett ärende utan prövning kan även fattas när ett ärende har utretts en längre tid men åtgärder inte längre behöver vidtas.

Motsvarande prioriteringsregler finns även i lagen om konkurrens- och konsumentmyndigheterna (661/2012). Beslutet att lämna ett ärende utan prövning inverkar på behandlingen av ärendet och ändring kan sökas hos förvaltningsdomstolen. Kommunikationsverket kan ta beslutet till ny prövning om det misstänker ett fel eller en försummelse om det behövs till exempel för att verket har fått en ny redogörelse.

314 §. Kommunikationsverkets avgörande av tvister mellan företag. Den föreslagna paragrafen motsvarar huvudsakligen 126 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002, RP 231/2005 och RP 238/2010). Det föreslagna 1 momentet motsvarar huvudsakligen 126 § 1–2 mom. i kommunikationsmarknadslagen. Det föreslagna momentet har dock ändrats för att bättre motsvara formuleringen i artikel 20 i ramdirektivet som möjliggör avvikelser från tidsfristen förutom på grund av exceptionellt omfattande ärenden även under exceptionella förhållanden.

Avvikandet från tidsfristen även under exceptionella förhållanden behövs för att Kommunikationsverkets verksamhetsförutsättningar och möjligheter att ingripa och effektivt påverka marknader som är särskilt viktiga för konkurrensen och användarna bibehålls även till exempel i sådana situationer där ett stort antal enskilda klagomål som gäller samma marknad har framförts samtidigt. Dessutom har ärenden som fysiska personer har inlett och som Kommunikationsverket på eget initiativ har inlett i enlighet med direktivet begränsats till att gälla utom tillämpningsområdet för tidsfristerna. Genom det föreslagna momentet sätts artikel 5.4 i tillträdesdirektivet och artikel 20.1 och 20.3 i ramdirektivet i kraft.

Det föreslagna 2 mom. motsvarar 126 § 3 mom. i kommunikationsmarknadslagen (artikel 20.2 i ramdirektivet).

Det föreslagna 3 mom. motsvarar 126 § 4 mom. i kommunikationsmarknadslagen.

Det föreslagna 4 mom. motsvarar 126 a § i kommunikationsmarknadslagen (RP 238/2010 rd, 21 artikeln i ramdirektivet).

Reglering som motsvarar 126 § 5 mom. i kommunikationsmarknadslagen ingår i 295 § 2 mom.

40 kap. **Rätt att få information samt utlämnande och offentliggörande av information**

315 §. Myndigheternas allmänna rätt att få information. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 112 § i kommunikationsmarknadslagen, 33 § 1 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation, 28 och 28 a § i radiolagen (RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd, RP 75/2004 rd och RP (238/2010 rd), 41 § i lagen om televisions- och radioverksamhet, (RP 34 1998 rd), 13 § i lagen om domännamn (RP 96/2002 rd), och i 26 § i lagen om tillhandahållande av informations samhälls tjänster (RP 194/2001 rd) bestämmelserna om tillsynsmyndigheters allmänna rätt att få information.

Enligt bestämmelsen har de myndigheter som övervakar denna lag, när de utför uppgifter enligt denna lag, rätt att få den information de behöver av dem vilkas rättigheter och skyldigheter regleras i denna lag eller av aktörer som verkar för deras räkning. Avsikten är att bestämmelsen ska täcka alla de situationer som det tidigare reglerats om i de ovan nämnda lagarna.

De flesta av lagens berättigande eller förpliktande bestämmelser riktas till en bestämd aktör, såsom teleföretag eller informations samhälls tjänsteleverantörer. Då har den övervakande myndigheten rätt att få den information de behöver av dem som är föremål för regleringen samt av dem som verkar för deras räkning.

Några av bestämmelserna rör i stället i princip vem som helst. Allmänt förpliktande bestämmelser är till exempel sådana som gäller anmälan om verksamhet eller koncessionsplikt, bestämmelser som rör användningen av kakor, bestämmelser om byggandet av kommunikationsnät samt bestämmelser om bruk av och handel med radioapparater. Dessa bestämmelser ska i princip var och en som till exempel bygger kommunika-

tionsnät eller använder eller handlar med radioapparater iaktta. Rätten att få information gäller i princip vem som helst som ska iaktta bestämmelserna i lagen.

I bestämmelsens 2 mom. förpliktas även de ovan beskrivna aktörerna att vid behov före utlämnandet samla in information som tillsynsmyndigheterna behöver.

I bestämmelsens 3 mom. fastställs för tydlighetens skull att informationen ska lämnas avgiftsfritt och utan dröjsmål.

Bestämmelsens 4 mom. motsvarar begränsningarna av tillämpningsområdet i 3 § i radiolagen.

I bestämmelsens 5 mom. hänvisas det till reglering senare i kapitlet som gäller utlämnande av förmedlings- och lokaliseringssuppgifter, eftersom myndigheten med stöd av denna allmänna bestämmelse inte har rätt att få denna information som är betydelsefull med tanke på integritetsskydd och konfidentiell kommunikation.

316 §. *Behandling och utplåning av uppgifter om kommunikation och lokalisering.* Den föreslagna bestämmelsen motsvarar bestämmelserna i 33 § 2–6 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003) som gäller behandling och utplåning av uppgifter om meddelanden och position. Dessutom har det i 1 mom. tillagts att också den som har tagit emot ett meddelande som inte är avsett för honom eller henne kan lämna ut information om meddelandet och förmedlingsuppgifterna till Kommunikationsverket, om detta behövs för utredning av felsituationen.

I praktiken är det skäligt och för att undanröja fel i en kommunikationstjänst viktigt att om ett meddelande, på grund av ett fel eller någon annan felaktighet i en kommunikationstjänst, styrs till fel person att den personen får meddela om felaktigheten även till Kommunikationsverket och till det teleföretag som är delaktigt i förmedlingen. Såväl kommunikationsförmedlaren som teleföretaget har tystnadsplikt när det gäller meddelanden och förmedlingsuppgifter.

Den föreslagna bestämmelsens 3 mom. motsvarar 37 § 3 mom. i lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar (1015/2001) (RP 80/2001 rd).

317 §. *Identifiering och lokalisering av orsaken till störningar av radiokommunikation.* Det föreslagna 1 mom. motsvarar huvudsakligen 30 § 1 mom. i radiolagen (RP 80/2001 rd, RP 179/2006 rd samt KoUB 1/2006 rd). Det föreslagna 2 mom. motsvarar huvudsakligen 37 § 3 mom. i radiolagen (RP 75/2004 rd). Det föreslagna 3 mom. motsvarar huvudsakligen 30 § 2 mom. i radiolagen (RP 80/2001 rd).

318 §. *Utlämnande av information från myndigheter.* Det föreslagna 1 mom. innehåller 112 § 4 mom. och 113 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 223/2008 rd, RP 112/2002 rd och RP 238/2010 rd) och 34 a § 1 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och RP 48/2008 rd) samt 28 a § 3 mom. i radiolagen (RP 238/2010 rd) reglering om informationsutbyte mellan myndigheter som övervakar lag.

Avsikten med momentet är att minska onödigt arbete för myndigheter och föremålen för tillsyn genom att möjliggöra informationsutbyte mellan myndigheter även vad gäller sekretessbelagd information.

Till exempel Kommunikationsverket samlar in och analyserar en ansenlig mängd information som rör teleföretags ekonomi och verksamhet samt information om marknadens utveckling och följandet av den. Den allmänna styrningen och utvecklingen av televerksamheten förutsätter att kommunikationsministeriet har tillgång till information som det underlydande ämbetsverket har samlat in och analyserat. På motsvarande sätt har kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket rätt att lämna ut en sekretessbelagd handling som de i samband med skötseln av uppgifterna i denna lag har fått eller gjort upp till Konkurrens- och konsumentverket om det är nödvändigt för skötseln av detta ämbetsverks uppgifter. Genom bestämmelsen har artikel 3.5 i ramdirektivet satts i kraft.

I 29 § i offentlighetslagen behandlas utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till en annan myndighet. Enligt paragrafens 1 mom. 1 punkt kan en myndighet till en annan myndighet lämna ut uppgifter ur sekretessbelagda handlingar om i lag särskilt tagits in uttryckliga bestämmelser om rätten att lämna

ut eller att få uppgifter. Paragrafens 1 mom. avses vara en sådan bestämmelse. Rätten att lämna ut uppgifter realiseras först om det gäller en nödvändig uppgift eller handling, inte endast behövlig, för att den mottagande myndigheten ska kunna sköta sina uppgifter.

Rätten att enligt momentet lämna ut uppgifter är inte mer omfattande än den rätt att få motsvarande uppgifter av den som övervakas som den mottagande myndigheten enligt lagen har utan hinder av affärs- och yrkeshemligheter. Utlämnandet av uppgifter kan därför inte vara mer omfattande än den rätt att få uppgifter som den mottagande myndigheten har enligt denna lag. Kommunikationsverket och dataombudsmannen får inte med stöd av det föreslagna momentet lämna ut information om konfidentiella meddelanden, förmedlingsuppgifter, lokaliseringssuppgifter eller konfidentiella radiosändningar.

Det föreslagna 2 mom. ger kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket motsvarande rätt att enligt 115 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd) lämna ut sekretessbelagda dokument samt röja sekretessbelagd information för kommissionen och för tillsynsmyndigheterna i andra EES-stater, om det är nödvändigt för tillsynen över kommunikationsmarknaden. Enligt 30 § i offentlighetslagen kan sekretessbelagda uppgifter ges till en utländsk myndighet eller till ett internationellt organ endast i de specialfall som nämns i paragrafen om det inte föreskrivs separat om saken.

Genom bestämmelsen har artikel 5.2 i ramdirektivet, artikel 17.3 i direktivet om samhällsomfattande tjänster samt 7 artikeln i radiospektrumbeslutet satts i kraft. Skapandet av en enhetlig marknad och fungerande tillsynsmekanismer förutsätter ett så omfattande informationsutbyte som möjligt mellan de olika staternas tillsynsmyndigheter för telebranschen och televisions- och radiobranschen samt mellan dessa och kommissionen.

Det föreslagna 3 mom. begränsar 34 a § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och RP 48/2008 rd) begränsar på motsvarande sätt Kommunikationsverkets rätt att lämna ut uppgifter som rör konfidentiell kommunikation och som fåtts med stöd av de särskilda rättigheterna att få information. Med stöd av den fö-

reslagna paragrafen kan man alltså inte lämna ut uppgifter om konfidentiella meddelanden, förmedlingsuppgifter eller lokaliseringssuppgifter till en annan myndighet eller till kommissionen.

Det föreslagna 4 mom. motsvarar till innehållet 114 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002). Genom bestämmelsen har artikel 5.3 i ramdirektivet satts i kraft.

319 §. Tystnadsplikt och utlämnande av information som gäller meddelanden. I föreslagna 1 mom. sammanförs 34 § 1 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och RP 48/2008 rd) och 38 § i radiolagen (RP 80/2001 rd). I föreslagna 1 mom. föreskrivs att sådana uppgifter som Kommunikationsverket och dataombudsmannen med stöd av denna lag har fått och skaffat om meddelanden, förmedlingsuppgifter, lokaliseringssuppgifter samt om innehållet i identifieringsuppgifter och existensen av konfidentiella radiosändningar ska hållas hemliga. I enlighet med det föreslagna momentet är tystnadsplikt huvudregel, från vilken avvikelser kan göras endast i situationer som uttryckligen anges i lag.

Föreslagna 2 mom. motsvarar i sak till största delen 34 a § 2 och 3 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och RP 48/2008 rd). Det föreslagna momentet innehåller emellertid en del ändringar som utvidgar Kommunikationsverkets rätt att lämna ut uppgifter.

Enligt föreslagna 2 mom. har Kommunikationsverket trots tystnadsplikten enligt 1 mom. och övriga begränsningar som gäller utlämnande av information rätt att lämna ut förmedlingsuppgifter som verket fått i samband med insamling av information om och utredning av kränkningar av informationssäkerheten till de kommunikationsförmedlare, leverantörer av mervärdestjänster, abonnenter och användare som har blivit utnyttjade i samband med kränkning av informationssäkerheten, som har blivit eller sannolikt kan bli utsatta för sådan kränkning, om det enligt Kommunikationsverkets bedömning finns skäl att misstänka att ett eller flera av de rekvisit som nämns i 316 § 2 mom. 1–12 punkten har uppfyllts. Enligt gällande lag om dataskydd vid elektronisk kommunikation får uppgifter lämnas ut endast till teleföretag,

tillhandahållare av mervärdestjänster och sammanslutningsabonnenter, men det finns vägande skäl för att även de kommunikationsförmedlare, abonnenter och användare som anges i föreslagna 2 mom., när kränkningar av informationssäkerheten som misstänks vara brottsliga är för handen, ska kunna få sådana uppgifter som Kommunikationsverket har samlat in som gör det möjligt för dem att vidta lämpliga åtgärder för att få en kränkning av informationssäkerheten som uppfyller rekvisitet till förundersökning och åtalsprövning samt för att kunna skydda sig mot de negativa effekterna av kränkningen. Tillämpningsområdet för det föreslagna momentet utvidgas till att omfatta också kommunikationsförmedlare samt abonnenter och användare. Kommunikationsverkets rätt att lämna ut uppgifter om konfidentiell kommunikation utvidgas från att gälla de rekvisitsituationer som räknas upp i 34 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation till att också omfatta situationer, där det finns skäl att misstänka att rekvisitet enligt 34 kap. 9 b § eller 38 kap. 7 a § i strafflagen uppfylls. I rekvisiten som utvidgar rätten att lämna ut uppgifter är det fråga om brott som gäller innehav av hjälpmedel vid nätbrott samt brott som gäller systemstörning.

Vidare föreskrivs det i föreslagna 2 mom. 2 punkten en motsvarande rätt som i 34 a § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 123/2003 rd) för Kommunikationsverket att trots tystnadsplikten enligt den föreslagna paragrafens 1 mom. och övriga begränsningar som gäller utlämnande av information lämna ut förmedlingsuppgifter som verket fått i samband med insamling av information om och utredning av kränkningar av informationssäkerheten till en sådan i en annan stat verksam myndighet eller annan aktör som har till uppgift att förebygga eller utreda sådana kränkningar av informationssäkerheten som är riktade mot kommunikationsnät och kommunikationstjänster.

Föreslagna 3 mom. motsvarar 34 a § 4 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och RP 48/2008 rd). Föreslagna 4 mom. motsvarar i sak 38 § 2 mom. i lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar (RP 80/2001 rd).

I föreslagna 5 mom. föreskrivs om samråd mellan Kommunikationsverket och kommunikationsministeriet när det bestäms till vilka i en annan stat verksamma myndigheter och andra aktörer Kommunikationsverket med stöd av 2 mom. 2 punkten får lämna ut förmedlingsuppgifter som avses i 2 mom. Detta föreslagna moment är nytt.

Utlämnande av uppgifter som hänför sig till kränkningar av informationssäkerheten till aktörer som avses i 2 mom. 2 punkten är viktigt med tanke på förebyggande och utredning av kränkningar av informationssäkerheten. Beslutet till vilka aktörer uppgifter får lämnas ut kan ha avsevärd samhällelig betydelse eller få konsekvenser för den allmänna utvecklingen av tjänster för elektronisk kommunikation, till exempel om utlämnandet av uppgifter kan äventyra skyddet av något betydande allmänt intresse. En sådan situation kan vara för handen till exempel om utlämnande av uppgifter till aktörer som avses i 2 mom. 2 punkten kan skada allmänna intressen som skyddas genom sekretessbestämmelserna i 24 § i offentlighetslagen. Enligt förarbetena till offentlighetslagen (RP 30/1998 rd) kan de allmänna intressena hänföras till de allmänna värden som är betydande för samhällsfunktionerna. Till Finlands nationella intressen hör enligt förarbetena till exempel goda internationella förhållanden och ett fungerande försvar (utrikes- och säkerhetspolitik) samt goda statsfinanser och en fungerande nationalekonomi (finans-, penning- och valutapolitik). Som allmänt intresse har i förarbetena även betraktats marknadens funktion, medborgarnas säkerhet, rättsordningen och informationsproduktionen i samhället. Som allmänt intresse kan i det här sammanhanget också den allmänna utvecklingen av tjänster för elektronisk kommunikation betraktas, vars syften definieras i 1 § i den föreslagna lagen. Det är tänkt att samarbetet mellan ministeriet och ämbetsverket i praktiken ska ordnas så ändamålsenligt att det inte i onödan tär på parternas personresurser. Å andra sidan ska förfarandet säkerställa att konsekvenser av samhällelig betydelse och faktorer som påverkar de elektroniska kommunikationstjänsternas utveckling tas i betraktande när det fattas beslut om aktörer som uppgifter får lämnas ut till.

Det föreslagna momentet är inte avsett att ge Kommunikationsverket rätt att i enskilda fall lämna ut uppgifter till kommunikationsministeriet om meddelanden, förmedlingsuppgifter eller lokaliseringssuppgifter eller om innehållet i och existensen av konfidentiella radiosändningar.

320 §. Försvarmaktens och gränsbevakningsväsendets rätt att få information. Den föreslagna paragrafen motsvarar i huvudsak till innehållet 43 b § i radiolagen (RP 76/2006 rd). Enligt paragrafen har försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet trots tystnadsplikten rätt att av Kommunikationsverket få sådan information om användningen av frekvenser som är relevant för beredningsplaneringen och för förberedelser för undantagsförhållanden. Den föreslagna regleringen gör det möjligt att använda uppgifterna med hjälp av en teknisk anslutning. Rätten att få information gäller inte uppgifter om meddelanden, förmedlingsuppgifter, lokaliseringssuppgifter eller innehållet i och existensen av konfidentiella radiosändningar.

321 §. Rätt för myndigheter som tar emot nödmeddelanden att få information. Den föreslagna paragrafen motsvarar i huvudsak till innehållet 35 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och 158/2007 rd). I paragrafen har det gjorts ändringar av teknisk karaktär som snarast föranleds av att begreppet lägesinformation i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation i den föreslagna lagen ersätts med termen lokaliseringssuppgifter. På samma gång hänvisas det i föreslagna 2 mom. för tydlighetens skull till den terminalutrustning som används av personer. Med det avses också situationer där spärrningen av nummervisningen kan förbigås för att ta reda på vilket abonnemang en person som är föremål för ett nödmeddelande använder.

Hänvisningsbestämmelsen i paragrafen, enligt vilken bestämmelser om ersättning för de kostnader som orsakas av att skyldigheter fullgörs finns i 98 § i kommunikationsmarknadslagen, har strukits.

Bestämmelser om kostnader som orsakas av system anskaffade för att biträda myndigheter finns i 299 § i den föreslagna lagen.

322 §. Vissa andra myndigheters rätt att få information. Den föreslagna paragrafen mot-

svarar i huvudsak till innehållet 36 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd och 158/2007 rd). I paragrafen har det gjorts ändringar av teknisk karaktär som snarast föranleds av att begreppet identifieringsuppgifter i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation i den föreslagna lagen ersätts med termen förmedlingsuppgifter. Ändringarna är inte avsedda att ändra omfattningen myndigheternas rätt att få information.

Hänvisningsbestämmelsen i paragrafen, enligt vilken bestämmelser om ersättning för de kostnader som orsakas av att skyldigheter fullgörs finns i 98 § i kommunikationsmarknadslagen, har strukits. Bestämmelser om kostnader för system som anskaffats för att biträda myndigheter finns i 299 § i den föreslagna lagen.

323 §. Avgiftsfria åtgärder och avgiftsfri information för vissa myndigheter. I den föreslagna paragrafen regleras teleföretagens skyldighet att utan ersättning biträda en myndighet på det sätt som föreskrivs särskilt om myndighetens uppgifter i den lag som styr myndighetens verksamhet. Att biträda myndigheter innebär i den föreslagna paragrafen antingen utlämnande av information utifrån en lagstadgad förpliktelse eller att vidta åtgärder för att göra det möjligt för en myndighet att utöva lagstadgad rätt till teleavlyssning.

I paragrafen införlivas teleföretagens skyldighet att avgiftsfritt lämna ut uppgifter till en myndighet som föreskrivs i 97 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd). Vidare föreslås att det i paragrafen föreskrivs om teleföretagens skyldighet att utan ersättning vidta åtgärder som gör det möjligt för en myndighet att utöva lagstadgad rätt till teleavlyssning. Till denna del är bestämmelsen ny.

Enligt föreslagna 1 mom. ska teleföretag utan ersättning till en myndighet lämna ut sådan information som det innehar och som enligt punkt 1 för det första behövs vid utförande av en lagstadgad uppgift för upprätthållande av allmän ordning och säkerhet, utredning, avslöjande och förhindrande av brott samt för räddningsverksamhet. En ytterligare förutsättning för denna förpliktelse är enligt punkt 2 att det föreskrivs särskilt om myn-

dighetens rätt att få information. I materiellt hänseende kvarstår momentet så att det motsvarar 97 § i nuvarande kommunikationsmarknadslag, men skrivningen görs tydligare.

Genom paragrafen utvidgas inte en myndighets rätt att förordna ett teleföretag att vidta åtgärder som behövs för att biträda myndigheten eller ett teleföretags skyldighet att lämna ut information till en myndighet. Åtgärder som förordnas av en myndighet och begäran som gäller utlämnande av information ska alltid grunda sig på en bestämmelse i den lag som reglerar myndigheten.

I tvångsmedelslagen (806/2011, utfärdad den 22 februari 2011, i kraftträdande den 1 januari 2014, RP 222/2010 rd) föreskrivs om hemliga tvångsmedel som får användas vid brottsutredningar. Bestämmelser om förutläggningar och förfaranden för användning av tvångsmedel samt om tillgängliga rättskyddsmedel finns i 10 kap. i tvångsmedelslagen. I den lagen definierade hemliga tvångsmedel som är nära förknippade med teleföretagens verksamhet är bland annat teleavlyssning, inhämtande av information i stället för teleavlyssning, teleövervakning, inhämtande av basstationsuppgifter, inhämtande av identifieringsuppgifter för teleadresser eller teleterminalutrustning.

Enligt 1 § i polislagen (872/2011, utfärdad den 22 juli 2011, i kraftträdande den 1 januari 2014, RP 224/2010 rd) är det polisens uppgift att bland annat upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att förebygga, avslöja och utreda brott och att föra brott till åtalsprövning.

Bestämmelser om rätt för myndigheter som tar emot nödmeddelanden att få information finns i 321 §.

I 2 mom. i paragrafen föreskrivs en ny skyldighet, enligt vilken teleföretag utan ersättning ska vidta åtgärder som gör det möjligt för en myndighet att utöva lagstadgad rätt till teleavlyssning. Momentet syftar till att säkerställa att en myndighet kan utöva sin rätt till teleavlyssning på det sätt som fastställs i lag utan att åtgärden orsakar myndigheten någon särskild ersättningskyldighet i förhållande till ett teleföretag.

Enligt 10 kap. 3 § i tvångsmedelslagen och 5 kap. 5 § i polislagen avses med teleavlyss-

ning att ett meddelande som tas emot av eller sänds från en viss teleadress eller teleterminalutrustning genom ett sådant allmänt kommunikationsnät eller ett sådant därtill anslutet kommunikationsnät som avses i kommunikationsmarknadslagen (393/2003) avlyssnas, upptas eller behandlas på något annat sätt för utredning av innehållet i och identifieringsuppgifterna i anslutning till meddelandet.

Teleavlyssning förutsätter berättigat ingripande i kommunikationen i ett kommunikationsnät. Allmänna kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt kommunikationsnät och kommunikationstjänster som ansluts till dem ska enligt 243 § 1 mom. 16 punkten planeras, byggas och underhållas så att teleavlyssning och teleövervakning kan utföras så som särskilt föreskrivs om saken.

Bestämmelser om de funktionella kvalitetskrav som kommunikationsnät och kommunikationstjänster som används för teleavlyssning eller teleövervakning ska uppfylla och som kan uppställas genom beslut av Kommunikationsverket finns i lagförslagets 245 §. Kommunikationsverkets beslut föregås av en framställning av den myndighet som ska utföra teleavlyssningen eller teleövervakningen om de funktionella kvalitetskrav som teleavlyssningen eller teleövervakningen ställer på kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt av samråd med teleföretaget och med myndigheterna.

Teleföretag har med stöd av 299 § rätt att få ersättning för kostnader för investeringar i samt för användning och underhåll av system, utrustning och programvara som anskaffats enbart för att biträda myndigheter. Däremot föreslås i propositionen att teleföretagens rätt att få separat ersättning för användningen av de system som har anskaffats för myndighetsbehov ska strykas.

Syftet med den föreslagna paragrafen är att för sin del trygga myndigheternas lagstadgade användning av tvångsmedel utan att de ska behöva betala andra kostnader till teleföretagen än kostnaderna för investering och underhåll av system som möjliggör avlyssning.

I situationer som innebär direkt hot mot liv och hälsa ska information enligt föreslagna 3 mom. lämnas ut och åtgärder vidtas skynd-

samt. Den föreslagna bestämmelsen är ny. Momentet syftar till att säkerställa att ett teleföretag i situationer som innebär direkt hot mot liv och hälsa vidtar en åtgärd utan dröjsmål, till exempel nattetid. Företag ska organisera sin verksamhet så att man till exempel för att förhindra ett brott som äventyrar människoliv i verkligheten utan dröjsmål kan använda televlyssning eller skaffa nödvändig information så som särskilt föreskrivs om saken.

Teleföretag ska inte ha rätt till ersättning för de arbetskraftskostnader som åtgärden medför, vilka också kan vara högre än normalt i sådana fall, då åtgärden måste vidtas till exempel en helgdag eller nattetid. Teleföretag kan dock automatisera sina system så att myndighetens lagstadgade begäran om information eller åtgärder i många fall kan genomföras utan större arbetsinsatser.

Förslaget är i linje med 299 § i detta lagförslag, enligt vilken ett teleföretag framöver inte får ersättning för de kostnader användningen av systemen medför. Ändringen gäller enligt detta moment också sådana åtgärder som bör vidtas skyndsamt.

Föreslagna 3 mom. i paragrafen motsvarar i huvudsak 98 § 1 mom. i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd). I momentet har det lagts till ett nytt förtydligande om att teleföretagen avgiftsfritt ska genomföra ändringar i styrningen av nödtrafiken. Teleföretagen ska för sin del se till att alla kan få kontakt med det allmänna nödnumret per telefon eller via textmeddelande. En bestämmelse om detta finns i 278 § i denna lag.

Med styrning av nödsamtal avses att telefontrafik till nödnumret från ett visst geografiskt område styrs till den nödcentral som har bestämts för detta område. Ändringar i styrningen kräver en arbetsprestation av teleföretagen. Genomförandet av ändringar i styrningen kan anses uppfylla förpliktelsen enligt 278 § i denna lag och det är därför skäligt att ersättning inte utgår för styrningsändringar. Enligt föreslagna 4 mom. får Kommunikationsverket meddela närmare föreskrifter om hur och inom vilka tidsfrister sådana åtgärder och informationsbegäranden ska genomföras. Momentet syftar till att säkerställa att Kommunikationsverket får ge teknisk detaljinformation om hur begäran om information

och åtgärder enligt föreslagna 1 och 2 mom. ska genomföras för att de ska vara enhetliga och ske så smidigt som möjligt.

Regleringen är i samklang med artikel 6.1 i auktorisationsdirektivet och med punkt 12 i del A i bilagan till direktivet samt med artikel 26.1 och 26.2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster.

41 kap. **Inspektioner och förhindrande av radiostörningar**

324 §. Begränsningar av tillämpningsområdet. Paragrafen motsvarar till det materiella innehållet de begränsningar av tillämpningsområdet som regleras i 3 § i radiolagen (RP 80/2001 rd).

325 §. Kommunikationsverkets inspektionsrätt. I paragrafen föreslås en reglering om Kommunikationsverkets rätt att göra inspektioner i teleföretag. Enligt 1 mom. kan det göras tekniska säkerhets- och funktionsinspektioner eller ekonomiska inspektioner i teleföretag. Momentet motsvarar i huvudsak till det materiella innehållet 124 § i kommunikationsmarknadslagen, där Kommunikationsverket föreskrivs rätt att göra både tekniska och ekonomiska inspektioner i teleföretag. Bestämmelsen i 21 b § om Kommunikationsverkets inspektionsrätt i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation begränsar denna rätt till att övervaka efterlevnaden av skyldigheterna med avseende på dataskydd vid kommunikation. För att förenhetliga förutsättningarna för att få göra inspektioner ska Kommunikationsverkets inspektionsrätt enligt det föreslagna momentet i bredare mening omfatta övervakningen av hur alla föreskrivna skyldigheter iakttas. När det gäller ekonomiska inspektioner kan de särskilda förutsättningarna enligt 124 § 2 mom. i gällande kommunikationsmarknadslag inte längre anses vara ändamålsenliga, utan de ekonomiska inspektionerna ska vara en integrerad del av myndigheternas sedvanliga övervakningsuppdrag. På det här sättet kan det effektivare övervakas att de föreskrivna skyldigheterna följs.

Tekniska säkerhets- och funktionsinspektioner kan rikta in sig på hur kraven på teknisk kvalitet och säkerhet enligt denna lag samt enligt bestämmelser, föreskrifter och

beslut som meddelats med stöd av den uppfylls. Kraven kan hänföra sig till planering, underhåll, säkerställande och dokumentering av den övergripande informations säkerheten, störningsfriheten, funktionssäkerheten och tillförlitligheten i kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt interoperabiliteten i sammankopplade nät och tjänster. Om sådana skyldigheter föreskrivs bland annat i 29 kap. i avdelning IX om kommunikationsnät, kommunikationstjänster och kommunikationsutrustning och i avdelning X om tryggnad av kommunikationens och tjänsternas kontinuitet. Rätten att göra inspektioner gäller således också beredningsplanering och beredskap.

Teleföretag kan åläggas skyldigheter som hänför sig till funktion och säkerhet också genom beslut. Exempel på sådana är beslut om nätconcessioner för mobilnät eller för markbundna televisionsnät. Inspektionerna som avses i paragrafen kan antingen vara så kallade allmänna inspektioner eller inspektioner som görs för att utreda ett enskilt bevärsärende.

Enligt 2 mom. i paragrafen kan också ett sådant myndighetsnät som avses i denna lag vara föremål för tekniska säkerhets- och funktionsinspektioner. Det är framöver inte längre nödvändigt att inspektionsrätten sträcker sig till att omfatta separata nät på det sätt som föreskrivs i 124 § 1 mom. i kommunikationsmarknadslagen. Med separata nät avses kommunikationsnät som inte är kopplade till det allmänna kommunikationsnätet. I praktiken hänför sig behovet av att inspektera separata nät främst till situationer där ett nät orsakar radiostörningar i det allmänna kommunikationsnätet eller myndighetsnätet. Sådana problem kan dock åtgärdas tillräckligt med stöd av bestämmelserna som gäller utredning av radiostörningar och det finns följaktligen inte behov av att i det här sammanhanget reglera om inspektion av separata nät.

Enligt föreslagna 3 mom. ska Kommunikationsverket ha rätt att låta en oberoende expert utföra säkerhets- och funktionsinspektioner. För närvarande har Kommunikationsverket med stöd av 21 b § 2 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation rätt att låta en oberoende expert utföra säkerhetsinspektioner som avses i den lagen. För

att förenhetliga regleringen föreslås att rätten att anlita oberoende experter utvidgas till att omfatta alla tekniska inspektioner som avses i denna lag. När det gäller ekonomiska inspektioner är det meningen att inspektionsrätten även framöver ska vara avgränsad till att endast gälla Kommunikationsverket.

Till det huvudsakliga innehållet motsvarar 4 mom. i paragrafen 124 § 3 mom. i kommunikationsmarknadslagen och 21 b § 3 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Till skillnad från gällande reglering föreslås det för tydlighetens skull att det till momentet läggs till en uttrycklig bestämmelse om att den som utför en inspektion ska ha rätt att få dokument och information som behövs för tillsynsuppgiften trots vad som föreskrivs om hemlighållande av information.

Paragrafens 5 mom. motsvarar 21 b § 4 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. En till innehållet motsvarande bestämmelse finns också i 124 § 4 mom. i kommunikationsmarknadslagen. Eftersom ordalydelsen i den förstnämnda bestämmelsen motsvarar gällande reglering om hemfridsbrott, motsvarar det föreslagna momentet till ordalydelsen denna.

I 124 § i kommunikationsmarknadslagen finns inte något separat omnämmande om hur inspektionskostnaderna ska täckas. I 21 b § 5 mom. i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation finns det en bestämmelse, enligt vilken kostnaderna för säkerhetsinspektionerna täcks med dataskyddsavgifter. Eftersom informationssamhällsavgiften som tas ut av teleföretag ska motsvara de totala kostnaderna som orsakas av Kommunikationsverket för skötseln av lagstadgade uppgifter som hänför sig till teleföretag, finns det inte behov av separat reglering om hur inspektionskostnaderna ska täckas. Även inspektioner som utförs av oberoende experter för Kommunikationsverkets räkning ska täckas av informationssamhällsavgiften (RP 112/2002 rd, RP 238/2010 rd, artikel 13 b. 2 b i ramdirektivet).

326 §. Inspektion av teleutrustning. Den föreslagna paragrafen motsvarar till innehållet 31 § i lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar, där det föreskrivs om kontroll av radiosändare, radioanläggningar eller elutrustning som särskilt föreskrivs genom lag.

Till skillnad från den allmänna inspektionsrätten enligt 325 § i denna lag fastställs det i den föreslagna paragrafens rubrik att inspektionsrätten uttryckligen är tillämplig med avseende på teleutrustning som enligt definitionerna i denna lag kan vara radioutrustning, teleterminalutrustning och nätverksutrustning. Paragrafens 1 mom. 5 punkt motsvarar 4 § i lagen om förbud mot vissa avkodningssystem. Dessutom har det till 2 mom. fogats hänvisningar till straffbestämmelser som gäller avkodningssystem (RP 146/2000 rd, RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd, RP 75/2004 rd, RP 179/2006 rd, artikel 5 i direktivet om villkorad tillgång).

327 §. Undersökning av utrustning. Den föreslagna paragrafen motsvarar till innehållet 32 § i lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar. Ytterligare motsvarar paragrafen 5 § i lagen om förbud mot vissa avkodningssystem (RP 146/2000 rd, RP 80/2001 rd, RP 112/2002 rd, RP 75/2004 rd, artikel 5 i direktivet om villkorad tillgång).

328 §. Tryggande av störningsfri användning av radiofrekvenser. Den föreslagna bestämmelsen om Kommunikationsverkets rätt att bedriva observation av radiokommunikation och det tekniska utförandet av den för att säkerställa att radiofrekvenserna är tillräckligt störningsfria och används effektivt motsvarar rätten enligt 30 § i lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar. I gällande 30 § föreskrivs det dessutom om användning av identifieringsuppgifter för konfidentiella radiosändningar. Det föreslås att motsvarande bestämmelser tas in i 40 kap. i denna avdelning, där det föreskrivs om hanteringen av information (RP 80/2001 rd, RP 179/2006 rd).

329 §. Förhindrande av radiostörningar. Den föreslagna paragrafens bestämmelse om åtgärder som Kommunikationsverket har rätt att vidta för att förhindra radiostörningar motsvarar i huvudsak till innehållet 34 § i lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar. Det föreslås ett tillägg till 3 mom. som utvidgar rätten att ta utrustning till undersökning, enligt vilket Kommunikationsverket har rätt att kontrollera och ta till undersökning radioutrustning som har orsakat eller sannolikt kan orsaka skadliga störningar. Tillägget behövs eftersom radioutrustning kan orsaka skadliga

störningar även om den till sin struktur är laglig. Särskilt kan en sådan situation uppstå, om det gäller radioutrustning som uppfyller lagens krav och som får saluföras. Utrustningen får emellertid inte användas och radiotillstånd för användning av den beviljas inte, eftersom användningen inte är i enlighet med gällande bestämmelser om frekvensanvändning. För att sådana störningssituationer ska kunna utredas är det befogat att den radioutrustning som har orsakat skadliga störningar kan kontrolleras och tas till undersökning. (RP 80/2001 rd, RP 75/2004 rd).

42 kap. **Tillsynsbeslut och tvångsmedel**

Det föreslås att paragraferna i 42 kap. i informations samhällsbalken preciseras så att de utöver myndighetsbesluten i lagens bestämmelser även ska omfatta myndighetsbeslut. Skyldigheter för företagen ingår också till exempel i beslut om förhandsreglering som gäller betydande marknadsinflytande och samhällsomfattande tjänster och i koncessionsbeslut.

330 §. Tillsynsbeslut. I paragrafen sammanförs regleringen om tillsynsbeslut i 121 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd), 41 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd), 36 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd, RP 112/2002 rd), 27 § i lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (RP 194/2001 rd) och 36 § i lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar (RP 80/2001 rd). Tillämpningsområdet för bestämmelsen har utvidgats till att omfatta också kommunens byggnadstillsynsmyndighet, vars uppgifter fastställs i avdelning IX.

Samtidigt föreslås det att den anmärkning som myndigheten kan ge ska utvidgas till att omfatta alla tillsynssituationer i informations samhällsbalken. En anmärkning har tidigare ingått i lagen om televisions- och radioverksamhet och i lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar. En anmärkning kunde vara ett alternativ till skyldigheten att rätta till sitt fel. Anmärkning och skyldighet ska också kunna användas tillsammans eller som komplement till varandra. Det är inte nöd-

vändigt att ge en anmärkning innan det fattas ett överklagbart beslut.

Ett tillsynsbeslut och en anmärkning gäller i vid bemärkelse de situationer som anges i informations samhällsbalken. Kommunikationsverket kan ge tillsynsbeslut till exempel till teleföretag, andra förmedlare av elektronisk information eller andra användare av radiofrekvenser än teleföretag, sammanslutningsabonnenter, bostadsbolag eller andra innehavare av ett fastighetsinternt kommunikationsnät samt tele- eller antenntreprenörer av inomhusnät, innehavare av myndighetsnät, tillverkare, importörer eller försäljare av radio- och teleterminalutrustning och kommunikationsnätutrustning samt bedömningsorgan, registrarer, utövare av televisions- eller radioverksamhet, leverantörer av beställ-tv-tjänster eller leverantörer av informations samhällsets tjänster. Dataombudsmannen kan för sin del ge till exempel utövare av direktmarknadsföring och leverantörer av kontaktinformationstjänster tillsynsbeslut. Det föreslås att kommunens byggnadstillsynsmyndighet ska kunna ge teleföretag tillsynsbeslut i de fall som avses i den föreslagna 240 §.

Det föreslås att tidsfristen på en månad som har ingått i kommunikationsmarknadslagen ska ersättas med skälig tid. Kravet på skälig tid följer redan av förvaltningslagen och allmänna principer om god förvaltning.

Det föreslås att paragrafen görs tydligare och enhetligare genom att omnämmandet av en uppmaning som har ingått i bestämmelsen stryks, eftersom uppmaningen som nämns i kommunikationsmarknadslagen i ansökningar om ändring hos förvaltningsdomstolarna har orsakat oklarheter om i vilket skede av behandlingen det fattas ett överklagbart beslut.

Bestämmelsen ska genomföra artikel 10.2 och 10.3 i auktorisationsdirektivet.

331 §. Interimistiska beslut. I paragrafen sammanförs regleringen om temporära beslut (artikel 10.2 och 10.6 i auktorisationsdirektivet) i 121 § 3 mom. i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd, RP 238/2010 rd) och 36 § 3 mom. i lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar (RP 80/2001 rd, RP 238/2010 rd). Det föreslås att regleringen i paragrafen utvidgas till att också gälla de

ärenden som regleras i lagen om televisions- och radioverksamhet, lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation och lagen om tillhandahållande av informations samhällsets tjänster. Av dessa är de frågor som rör informationssäkerhet och dataskydd som har ingått i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation av samma karaktär som skyldigheterna i kommunikationsmarknadslagen som gäller teknisk tillförlitlighet och användarnas rättigheter.

En ekonomisk eller operativ skada kan ha samband med hur marknaden fungerar, teknisk störningsfrihet och tillförlitlighet eller med användarnas allmänna intresse som skyddas genom lagens bestämmelser. Begreppen allmän ordning och säkerhet och folkhälsan används i paragrafen i samma bemärkelse som i lagstiftningen om undantagstillstånd, räddningsväsendet eller polisens verksamhet.

332 §. Vite samt hot om avbrytande eller tvångsutförande. I paragrafen sammanförs regleringen 121 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd, RP 238/2010 rd), 41 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd), 36 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd, RP 112/2002 rd), 36 § i lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar (RP 80/2001 rd, RP 238/2010 rd) och 27 § i lagen om tillhandahållande av informations samhällsets tjänster (RP 194/2001 rd). Det föreslås att hotet om avbrytande eller tvångsutförande utvidgas till att också gälla de ärenden som regleras i lagen om televisions- och radioverksamhet, samt de uppgifter som kommunens byggnadstillsynsmyndighet föreslås åläggas i avdelning IX.

333 §. Påföljdsavgift för teleföretag. Paragrafen motsvarar i sak 122 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd).

334 §. Påföljdsavgift för utövare av televisions- eller radioverksamhet. Paragrafen motsvarar i sak 36 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 112/2002 rd). Hänvisningen i 2 mom. avser de mål som anges i 3 och 4 kap. i lagen om televisions- och radioverksamhet.

335 §. Verkställighet av påföljdsavgift. I paragrafen sammanförs regleringen om verkställighet av påföljdsavgift i 122 § i kommu-

nikationsmarknadslagen och i 36 a § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 112/2002 rd).

336 §. Förbud mot oskäligen avtalsvillkor vid tillhandahållande av kommunikationstjänster. Paragrafen motsvarar i sak 121 a § i kommunikationsmarknadslagen (RP 231/2005 rd). Det föreslås att paragrafen ändras så att den i stället för användaren enligt 121 a § i kommunikationsmarknadslagen ska avse konsumenten.

Vidare föreslås det att paragrafen görs tydligare. Den nuvarande ordalydelsen motsvarar regleringen i konsumentskyddslagen om verkställighet av konsumentombudsmannens förbudsbeslut. I avvikelse till konsumentombudsmannens beslut om förbud behöver Kommunikationsverkets beslut om förbud inte fastställas av marknadsdomstolen. Ett förbudsbeslut av Kommunikationsverket kan överklagas.

337 §. Stängning av nummer och tjänster. Paragrafen motsvarar i sak 121 b § i kommunikationsmarknadslagen (RP 238/2010 rd, artikel 28.2 i direktivet om samhällsomfattande tjänster).

338 §. Avbrytande av televisionsverksamhet. Paragrafen motsvarar i sak 37 § i lagen om televisions- och radioverksamhet. Användningen av nya tjänster i samband med omvälvningen i televisionsverksamheten kommer i framtiden att ha allt flera beröringspunkter till exempel med datasäkerhet och integritetsskydd. Följaktligen är det skäl att utvidga möjligheten att avbryta televisionsverksamheten i de allvarliga fall som konstateras i paragrafen till att omfatta tillämpningsområdet för denna lag i sin helhet. (RP 34/1998 rd, RP 112/2002 rd).

339 §. Avbrytande av vidareändring av televisionsprogramutbud. Paragrafen motsvarar i sak 38 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd, RP 87/2009 rd, artikel 2a.1 och 2a.2 i televisionsdirektivet). I 38 § i lagen om televisions- och radioverksamhet har det funnits en hänvisning till 19 § i lagen. De skyldigheter som ingick där beträffande program som kan ha skadlig inverkan på utvecklingen hos barn har överförts till lagen om bildprogram (710/2011). Verkställigheten av skyldigheterna som ingår i lagen om bildprogram över-

vakas av Centralen för mediefostran och bildprogram.

340 §. Förbud mot televerksamhet. Paragrafen motsvarar i sak 123 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd, RP 238/2010 rd, artikel 10.2 i auktorisationsdirektivet). Det föreslås att omnämmandet som gäller uppmaning i 123 § i kommunikationsmarknadslagen ska strykas eftersom det ingår i 330 § om tillsynsbeslut. En myndighet som meddelar ett förbudsbeslut ska höra den berörda på det sätt som avses i förvaltningslagen.

Bestämmelser om återkallande av en nätconcession finns i den föreslagna lagens 18 §.

341 §. Husrannsakan, platsgenomsökning och kroppsvisitation. Den föreslagna paragrafen motsvarar i sak 35 § 2 mom. i radiolagen (RP 80/2001 rd och 222/2010 rd).

43 kap. Ändringssökande

342 §. Omprövning. I flera grupper av ärenden har det redan införts ett omprövningsförfarande som ett första skede i ansökan om ändring hos en förvaltningsmyndighet. I den ändring av förvaltningslagen som trädde i kraft i augusti 2010 fogades det till lagen ett nytt 7 a kap. som innehåller de allmänna bestämmelserna om omprövning. Utgångspunkten för bestämmelserna är att öka omprövningssystemets användbarhet i korrigeringen av fel i förvaltningsbeslut och att förenhetliga omprövningssystemet i olika grupper av ärenden. Ett välfungerande omprövningssystem kan bedömas förbättra kvaliteten i myndigheternas verksamhet också i bredare perspektiv, främja förvaltningens produktivitet och påverka förvaltningsdomstolarnas verksamhet så att besvärärenden avgörs effektivare.

I gällande lagar som ingår i denna lag har rättelse använts endast i situationer enligt 42 § 2 mom. i radiolagen. Det gäller beslut av ett bedömningsorgan om kvalitetssäkringssystemet för en radioanläggning samt beslut om underkänd behörighetsexamen. Det föreslås nu att omprövningsförfarandet utvidgas.

Enligt föreslagna 1 mom. får ett lagrings-skyldigt företag hos inrikesministeriet begära

omprövning av ett sådant beslut om skyldighet att lagra uppgifter som avses i 157 §.

Enligt föreslagna 2 mom. får omprövning av Kommunikationsverkets beslut om radiotillstånd enligt 39 §, reservering av radiofrekvenser enligt 44 §, numrering enligt 100 §, informationssamhällsavgift enligt 289 § och marknadsbaserad frekvensavgift enligt 288 § begäras hos Kommunikationsverket.

Enligt föreslagna 3 mom. får omprövning av ett bedömningsorgans beslut om kvalitets-säkringssystem för radioutrustningar enligt 255 § 1 mom. och en av Kommunikationsverket utsedd utomstående examensmottagares avslagsbeslut om behörighetsexamen enligt 265 § 3 mom. begäras hos Kommunikationsverket.

I 4 mom. föreslås en hänvisning till 7 a kap. om omprövningsförfarande i förvaltningslagen (434/2003).

343 §. Överklagande hos marknadsdomstolen. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om de situationer där Kommunikationsverkets beslut överklagas genom besvär till marknadsdomstolen. Paragrafen motsvarar i sak 18 § i lagen om domännamn (RP 125/2004 rd, RP 124/2012 rd).

Enligt förarbetena till lagen om rättegång i marknadsdomstolen (RP 124/2012 rd) är det motiverat att låta domännamnsärenden koncentreras till marknadsdomstolen med beaktande av att dessa ärenden har nära anknytning till framför allt varumärkes- och firmarätten. Ärenden i anknytning till övervakningen av informationssäkerheten för domännamn ska enligt förslaget behandlas i förvaltningsrätten på samma sätt som andra informationssäkerhetsärenden. Besvär som gäller beslut av Ålands landskapsregering om landskapskoden ax ska alltså överklagas genom besvär på det sätt som föreskrivs i 25 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991). Dessutom föreslås att överflyttning av befogenhet mellan riket och landskapet Åland regleras med en separat överenskommelseförordning i likhet med dagens praxis.

I den föreslagna paragrafens 2 mom. införs en hänvisningsbestämmelse om att behandling i marknadsdomstolen av sådana överklaganden som avses i 1 mom. regleras i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013).

I den föreslagna paragrafens 3 mom. föreskrivs för tydlighetens skull att Kommunikationsverket har rätt att överklaga marknadsdomstolens beslut.

344 §. Överklagande hos förvaltningsdomstolen. I den föreslagna paragrafen sammanförs 127 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002), 43 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd), 40 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd, RP 112/2002 rd och RP 13/2010 rd) samt bestämmelserna i 40 § i radiolagen (RP 80/2001 rd) om ändringssökande hos förvaltningsdomstolen. Enligt föreslagna 1 mom. får Kommunikationsministeriets, Kommunikationsverkets, dataombudsmannens och kommunens byggnadstillsynsmyndighet beslut enligt denna lag överklagas till förvaltningsdomstolen enligt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Bestämmelser om sådana ärenden som får överklagas direkt hos högsta förvaltningsdomstolen finns i 345 §.

Enligt föreslagna 2 mom. kan den beslutsfattande myndigheten i andra beslut än sådana som avses i 233 och 235 § bestämma att beslutet ska iakttas även om det överklagas, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat. Lagförslagets 233 och 235 § innehåller bestämmelser om hur placeringsrätt fastställs, ändras och upphävs. I fråga om dessa beslut kan kommunens byggnadstillsynsmyndighet ge sådan rätt att påbörja arbeten som avses i 233 §. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 40 § 1 mom. i lagen om televisions- och radioverksamhet, 40 § i radiolagen och 43 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation. Den föreslagna bestämmelsen innebär en ändring i jämförelse med 127 § i kommunikationsmarknadslagen, enligt vilken beslut som Kommunikationsministeriet eller Kommunikationsverket har fattat med stöd av den lagen ska iakttas utan separat beslut trots att ändring har sökts, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Enligt föreslagna 3 mom. ska Kommunikationsverkets beslut enligt 213 § iakttas trots överklagandet, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat. Bestämmelsen gäller endast Kommunikationsverkets beslut i an-

knytning till utövande av ensamrätt i televisionsverksamhet. Det måste vara möjligt att verkställa beslutet omedelbart, eftersom avsikten med beslutet annars inte kan genomföras. Systemet syftar till att säkerställa att evenemang av större samhälls- eller betydelse kan ses av en bred publik. Om ärendet behandlades i en fullföljdsdomstol, skulle det sannolikt dra så långt ut på tiden att evenemanget hinner televiseras innan beslutet kan verkställas. Besvärmyndigheten kan emellertid enligt prövning bestämma att ett beslut inte får verkställas innan besvären har behandlats. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 40 § 3 mom. i lagen om television- och radioverksamhet.

Enligt föreslagna 4 mom. har Kommunikationsverket rätt att genom besvär överklaga också förvaltningsdomstolens beslut varmed förvaltningsdomstolen har ändrat eller upphävt Kommunikationsverkets beslut enligt 1 mom. Bestämmelsen motsvarar 40 § i radiolagen och i stort 127 § 2 mom. i kommunikationsmarknadslagen, eftersom bestämmelsens hänvisning till Kommunikationsministeriets beslut som onödig har strukits. Bestämmelsen hänför sig till 6 § i förvaltningsprocesslagen, enligt vilken en myndighet har besvärsmätt på grundval av stadgande i lag eller om besvärsmätten är nödvändig för det allmänna intresse som myndigheten ska bevaka. Avsikten är att med bestämmelsen som nu föreslås ge Kommunikationsverket besvärsmätt i alla situationer, så som i redan gällande bestämmelser i 40 § i radiolagen och 127 § 2 mom. i kommunikationsmarknadslagen.

Bestämmelsen genomför för sin del artikel 4.1 i ramdirektivet.

345 §. Överklagande hos högsta förvaltningsdomstolen. I föreslagna 1 mom. konstateras att förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär till högsta förvaltningsdomstolen så som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. En utvidgning av systemet för besvärstillstånd har föreslagits i ett betänkande av justitieministeriets arbetsgrupp för förvaltningsprocessnivåerna om arbetsfördelningen mellan förvaltningsdomstolarna. Fördelen med att införa ett besvärstillståndssystem är att rättsmed-

len som föregår den högsta rättsinstansen stärks och en rimlig total rättegångstid kan säkerställas. Införandet av ett system för besvärstillstånd är något nytt i de nämnda frågorna, men det säkerställer å andra sidan kombinerat med omprövningsförfarandet starkare rättsmedel och rimligare totala rättegångstider.

I föreslagna 2 mom. föreskrivs om särskilt överklagande genom besvär till högsta förvaltningsdomstolen. I den föreslagna paragrafen är det meningen att sammanföra bestämmelserna om sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen i 40 § i lagen om television- och radioverksamhet (RP 34/1998 rd), 127 § i kommunikationsmarknadslagen (RP 112/2002 rd) och 21 § i lagen om auktion av vissa radiofrekvenser (RP 37/2009 rd).

Enligt föreslagna 2 mom. kan sådana beslut överklagas genom besvär till högsta förvaltningsdomstolen som räknas upp i 1 mom. i paragrafen. Enligt första punkten kan beslut som statsrådet har fattat med stöd av denna lag överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Enligt andra punkten kan beslut som Kommunikationsverket har fattat med stöd av 52–55 § och som gäller tillsyn över att besluten efterlevs överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Det är fråga om beslut som gäller betydande inflytande på marknaden, skyldigheter som teleföretagen åläggs och hur de följs. Enligt tredje punkten kan beslut som Kommunikationsverket har fattat med stöd av 85 § eller som gäller tillsynen av hur sådana beslut följs överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Det är fråga om beslut som gäller teleföretags samhällsomfattande tjänster. Enligt fjärde punkten kan beslut som Kommunikationsverket har fattat med stöd av 314 § om tillsynen över att EU:s roamingförordning följs överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen. Enligt femte punkten kan beslut som marknadsdomstolen har fattat med stöd av denna lag överklagas genom besvär, med undantag för sådana beslut enligt 336 och 337 § som överklagas i enlighet med lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Enligt föreslagna 2 mom. ska statsrådets och Kommunikationsverkets beslut enligt 1 mom. 1–4 punkten iakttas trots att de över-

klagas, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat. Enligt föreslagna 2 mom. ska statsrådets beslut alltså alltid iaktas trots att de överklagas, om inte besvärsmyndigheten, dvs. högsta förvaltningsdomstolen, bestämmer något annat. Den föreslagna bestämmelsen innebär en ändring jämfört med 40 § i lagen om televisions- och radioverksamhet, enligt vilken statsrådet med stöd av lagen i fråga i sina beslut kan bestämma att besluten ska iaktas även om de överklagas.

I de fall som avses i paragrafen ska besvär behandlas skyndsamt.

Bestämmelsen genomför för sin del artikel 4.1 i ramdirektivet samt artikel 17.1 i Europaparlamentet och rådets förordning (EU) nr 531/2012 om roaming i allmänna mobilnät i unionen.

AVDELNING XIII Övriga bestämmelser

44 kap. Straffbestämmelser

346 §. Televisions- och radioverksamhetsförseelse. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 37 § i lagen om televisions- och radioverksamhet (RP 87/2009 rd). I paragrafen har det dock gjorts preciseringar som följer av strafflagens totalreform.

347 §. Avkodningssystemsförseelse. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 6 § i lagen om förbud mot vissa avkodningssystem (RP 146/2001 rd, artikel 5 i direktivet om villkorad tillgång). I paragrafen har det dock gjorts preciseringar som följer av strafflagens totalreform.

348 §. Teletrustningsförseelse. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 39 § i lagen om radiofrekvenser och teletrustningar (RP 80/2001 rd, RP 179/2006 rd). I paragrafen har det dock gjorts preciseringar som följer av strafflagens totalreform.

349 §. Dataskyddsförseelse vid elektronisk kommunikation. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 42 § i lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 125/2003 rd, RP 48/2008 rd, RP 238/2010 rd). I paragrafen har det dock gjorts preciseringar som följer av strafflagens totalreform.

350 §. Hänvisningar till strafflagen. I den föreslagna paragrafen har hänvisningarna till strafflagen sammanförts.

45 kap. Ikraftträdande

351 §. Ikraftträdande. Denna lag avses träda i kraft den 1 januari 2015.

I det föreslagna 2 mom. anges vilka lagar som ska upphävas.

I det föreslagna 3 mom. föreskrivs om undantag gällande genomförandet i fråga om domännamnsverksamhet. Genom ikraftträdandebestämmelsen ges Kommunikationsverket och Ålands landskapsregering tid att utföra de nödvändiga tekniska specifikationerna i domännamssystemen. Genom bestämmelsen ges också domännamnsleverantören en tillräcklig övergångstid för tekniska åtgärder. Den föreslagna ikraftträdandebestämmelsen ska utöver 21 kap. också gälla 295 § och 312 § 2 mom. samt 312 § 3 mom., när det momentet tillämpas på en registrar som företräder en part.

Enligt det föreslagna 4 mom. gäller den föreslagna 201 § till och med den 1 juli 2015. Den föreslagna 201 § motsvarar den temporära 65 a § i kommunikationsmarknadslagen (RP 144/2011 rd).

Enligt det föreslagna 5 mom. ska 227 § 1 mom. 2 och 3 punkten gälla till och med den 31 december 2016. Bestämmelsen motsvarar bestämmelserna om giltighet i 134 § 1 mom. 3 och 4 punkten i kommunikationsmarknadslagen.

Enligt det föreslagna 6 mom. ska den föreslagna 288 § 1 mom. 3 punkten träda i kraft den 1 januari 2024. Enligt förslaget ska den nya frekvensavgiften tillämpas på de militära frekvenserna först från och med 2024, för att försvarsmakten ska ha en tillräcklig övergångstid för att överföra sin verksamhet till frekvensområden som internationellt harmoniserats för militärt bruk.

Enligt det föreslagna 7 mom. gäller Kommunikationsverkets behörighet enligt 304 § 2 mom. i fråga om tillsyn av efterlevnaden av EU:s roamingförordning (EU) nr 531/2012 till och med den 30 juni 2022, när EU:s roamingförordning upphör att gälla.

Enligt det föreslagna 8 mom. ska kommunikationsmarknadslagens 43 § 3 och 4 mom.

tillämpas på prissättning av samtrafik mellan telefonnät till den 31 december 2015. Detta innebär att den nuvarande prissättningen av samtrafik i tal mellan fasta och mobila nät ändras först i slutet av 2015.

352 §. Övergångsbestämmelser. I det föreslagna 1 mom. konstateras det att på behandlingen av förvaltningsärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft ska tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Enligt det föreslagna 2 mom. ska lagen om auktion av vissa radiofrekvenser dock tillämpas på koncessioner som beviljats med stöd av den tills de upphör att gälla. Med stöd av lagen har det beviljats koncessioner för frekvensområdet 2,6 gigahertz till utgången av 2029 och för frekvensområdet 800 megahertz till utgången av 2033.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska beslut som gäller betydande inverkan på marknaden förbli i kraft till dess att Kommunikationsverket har fattat ett beslut om betydande marknadsinflytande enligt 52 § i denna lag, och till följd av det gett teleföretagen rättigheter och ålagt dem skyldigheter i enlighet med denna lag.

Enligt föreslagna 4 mom. ska de rättigheter och skyldigheter som teleföretag har med stöd av 59 § i kommunikationsmarknadslagen som gällde till dess att denna lag trädde i kraft förbli i kraft till dess att Kommunikationsverket för första gången i enlighet med 85 § i denna lag har gjort en bedömning i syfte att ta i bruk ett utseendeförfarande. Enligt det föreslagna momentet ska beslut om samhällsomfattande tjänster som fattats innan denna lag trädde i kraft förbli i kraft till dess att Kommunikationsverket har gjort en ny bedömning huruvida det är nödvändigt att utse ett företag för samhällsomfattande tjänster för utbudet av allmänna telefontjänster och ändamålsenliga internetförbindelser.

I det föreslagna 5 mom. föreskrivs att lagens 229 § 4 mom. inte ska tillämpas på sådana avtal om placering av telekablar, radiomaster, basstationer och tillhörande konstruktioner och utrustning som ingåtts före ikraftträdandet av lagen.

Enligt det föreslagna 6 mom. ska marknadsbaserad frekvensavgift tas ut först för

koncessioner för televerksamhet som beviljats efter att lagen trätt i kraft.

I föreslagna 7 mom. konstateras det att om det i någon annan lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av någon annan lag hänvisas till en lag som upphävts genom denna lag, ska hänvisningen anses avse motsvarande bestämmelse i denna lag.

1.2 Lag om ändring av 161 § i markanvändnings- och bygglag

161 §. Placeringen av samhällstekniska anordningar. Det föreslås att det till 161 § i markanvändnings- och bygglagen fogas ett nytt 6 mom. enligt vilket bestämmelserna i 161 § inte ska tillämpas på placeringen av telekablar. Förslaget beror på att placeringen av telekablar i sista hand ska fattas genom beslut av kommunens byggnadstillsynsmyndighet om vilket bestämmelser finns i avdelning IX i den föreslagna informationssamhällsbalken.

1.3 Lag om ändring av 38 kap. 8 b § i strafflagen

8 b §. Avkodningssystembrott. Det föreslås att paragrafen för tydlighetens skull ändras så att hänvisningen till lagen om förbud mot vissa avkodningssystem ersätts med en hänvisning till den paragraf i informationssamhällsbalken som gäller saken.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

3 Förhållande till grundlagen och behandlingsordning

3.1 Egendomsskydd

Viktiga bestämmelser med tanke på egendomsskyddet i grundlagen är de i avdelning III i förslaget som gäller överlåtelse av nyttjanderätt (53–57 §), samtrafik (61–62 §) samt prissättning av nyttjanderätten och samtrafiken (71–72 §). Betydande är också bestämmelsen i föreslagna 284 § om kritiska kom-

munikationssystemens läge samt bestämmelserna i 28 kap. i avdelning IX om placering av nätutrustning på andras fastigheter eller byggnader.

Bestämmelserna om överlåtelse av nyttjanderätt och om samtrafik har beretts med beaktande av EU:s direktiv om elektronisk kommunikation, särskilt artikel 12 i tillträdesdirektivet. Bestämmelserna motsvarar i sak i främst gällande bestämmelser i kommunikationsmarknadslagen. Strävan har varit att formulera föreslagna 56 §, liksom gällande 36 a § i kommunikationsmarknadslagen, så teknikneutralt som möjligt, eftersom kommissionen i sina formella underrättelser till Finland upprepade gånger har påpekat att förteckningen över nyttjanderätt till nätfaciliteter i artikel 12 i tillträdesdirektivet är av exemplifierande karaktär. Med en uttömmande förteckning går det inte att beakta särdragen i elektronisk kommunikation och teknikens ständiga utveckling. Kommissionen definierar med jämna mellanrum i sina rekommendationer potentiella produkt- och tjänstemarknader inom elektronisk kommunikation som ska regleras nationellt och därigenom indirekt också produkter och tjänster som eventuellt ska regleras. Med kommissionens samtycke kan Kommunikationsverket dessutom reglera också andra produkt- och tjänstemarknader av betydelse inom elektronisk kommunikation, om det behövs för att främja konkurrensen på marknaderna.

Enligt föreslagna 71 § kan Kommunikationsverket genom beslut ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande skyldigheter i samband med prissättning av överlåtelse av nyttjanderätt och samtrafik, om en marknadsanalys beträffande produkten eller tjänsten i fråga visar att det inte råder någon effektiv konkurrens på marknaden och att ett företag med betydande marknadsinflytande därför har möjlighet att ta ut överpriser eller använda prispress (prisskruv) som missgynnar användarna av kommunikationstjänster. Dessa föreslagna förutsättningar för skyldigheter i samband med prissättning som införlivats i 71 § är i samklang med artikel 13 i EU:s tillträdesdirektiv. Kommunikationsverket avser att med stöd av 71 § endast ålägga prissättningsskyldigheter med avseende på priserna för överlåtelse av nyttjanderätt eller

samtrafik, det ska alltså vara fråga om skyldigheter som gäller prissättningen av grossistprodukter mellan teleföretagen.

Föreslagna 71 § syftar till att göra de metoder för övervakning av prissättningen som Kommunikationsverket för närvarande har till förfogande mångsidigare. Enligt 2 mom. i den föreslagna paragrafen kan de skyldigheter som åläggs ett företag gälla prissättning av en reglerad produkt eller tjänst och fastställande av priset. Kommunikationsverket ska kunna ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande skyldighet att vid överlåtelse av nyttjanderätt eller vid samtrafik tillämpa 1) kostnadsorienterad, 2) på avdrag från detaljistpriset baserad eller 3) rättvis och rimlig prissättning.

Enligt 4 mom. i föreslagna 71 § kan Kommunikationsverket fastställa ett kostnadsorienterat maximipris för en reglerad produkt eller tjänst för en period på högst tre år åt gången. Behovet av att fastställa ett maximipris har behandlats i propositionens allmänna motiveringar. Kommunikationsverkets skyldighet att ändra fastställda prissättningsskyldigheter eller frånga dem helt regleras i 52 § 3 mom.

I föreslagna 71 § 5 mom. föreskrivs om prissättningsskyldighetens förutsättningar. Prissättningsskyldigheterna ska bland annat under alla förhållanden tillåta en rimlig avkastning på det kapital som bundits i den reglerade verksamheten.

Enligt föreslagna 72 § kan Kommunikationsverket ålägga prissättningsskyldigheter enligt 71 § på andra grunder än betydande marknadsinflytande, om det är nödvändigt att ålägga prissättningsskyldighet för att trygga en av Kommunikationsverket ålagd skyldighet om överlåtelse av nyttjanderätt eller om samtrafik. Med avseende på andra företag än företag med betydande marknadsinflytande definieras potentiella skyldigheter att överlåta nyttjanderätt uttömmande i 55 och 57 §. Tröskeln för att tillämpa prissättningsskyldigheter som gäller dessa företag har med avsikt ställts högt i föreslagna 72 §, särskilt i jämförelse med gällande lagstiftning.

De förslag som här beskrivs innebär att myndigheten kan begränsa ägarens rätt att bestämma om användningen av sin egendom och om storleken på ersättningen för detta i

syfte att främja konkurrensen. Regleringen måste granskas utifrån egendomsskyddet som tryggas genom 15 § 1 mom. i grundlagen. Av betydelse med tanke på kraven som hänför sig till regleringsnivån och noggrannheten är dessutom bestämmelsen i 18 § 1 mom. i grundlagen, enligt vilken var och en i enlighet med lag har rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Av betydelse är också den ståndpunkt som grundlagsutskottet i praktiken upprepat har förfäktat om att frågor som är viktiga för utövandet av de grundläggande rättigheterna och friheterna ska regleras genom lag.

Grundlagsutskottet har tidigare utvärderat förslag, där bland annat ägare till el-, naturgas- och teleföretag har ålagts skyldigheter eller begränsningar som hänför sig till användningen av egendomen i syfte att skapa eller trygga förutsättningar för konkurrens. Vanligen har utskottet i dessa sammanhang utgått ifrån att skyldigheterna och begränsningarna med beaktande av särdragen i respektive egendom är i enlighet med grundlagen, om de utgår ifrån exakta bestämmelser i lag och är skäliga ur ägarens synpunkt (GrUU 1/1996 rd (lag om ändring av telelagen), GrUU 47/1996 rd (telemarknadslagen), GrUU 34/2000 rd och GrUU 5/2001 rd (ändring av telemarknadslagen), GrUU 36/2004 rd (ändring av elmarknadslagen), GrUU 8/2002 rd (ändring av kommunikationsmarknadslagstiftningen) samt GrUU 61/2002 rd, GrUU 32/2004 rd och GrUU 45/2005 rd (kommunikationsmarknadslagen). Utskottet har i sin utlåtandep Praxis bland annat noterat att det bara gäller speciell egendom tillgänglig för ett visst ändamål och skyldigheter som hänför sig till den (GrUU 34/2000 rd).

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 10/2007 rd) behandlat den öppet definierade skyldigheten att överlåta nyttjanderätten enligt 36 a § i gällande kommunikationsmarknadslag. Utskottet har fastställt att regleringsobjektets särskilda karaktär, den komplicerade tekniken och den internationella miljö där teleföretag med betydande marknadsinflytande opererar hör till de faktorer som inverkar på bedömningen av om bestämmelserna är exakta och noga avgränsade. Företag av denna typ måste enligt grundlags-

utskottet bland annat bereda sig på att EU kommer att kräva ändringar i den nationella lagstiftningen.

Kriterierna för överlåtelseskyldigheten har i föreslagna 56 § reglerats tillräckligt noggrant och så teknikneutralt som möjligt. Annan skälig överlåtelse av nyttjanderätten har i bestämmelsen kopplats till paragrafens andra nyttjanderätter av samma typ som de definierade samt till artikel 12 i tillträdesdirektivet. Detta utgör ett hinder för åläggande av godtyckliga och överraskande skyldigheter och följaktligen uppfyller regleringen kraven på att vara exakt och noga avgränsad så som grundlagsutskottet i sin tidigare praxis har förutsatt.

Grundlagsutskottet har tidigare också dryftat hur skyldigheter som åläggs teleföretag förhåller sig till kravet på proportionalitet (GrUU10/2007 rd, s. 2). Enligt föreslagna 53 § ska skyldigheter om överlåtelse av nyttjanderätt stå i rätt proportion till det mål som eftersträvas. Vidare räknas i bestämmelsen upp de kriterier som Kommunikationsverket ska beakta vid åläggande av skyldigheter. Enligt föreslagna 56 § ska skyldigheten att överlåta nyttjanderätt vara rimlig. Rimligheten ska bedömas både ur det överlåtelseskyldiga företagets synpunkt och ur det konkurrerande företagets som behöver nyttjanderätten. Den sammantagna bedömningen påverkas också av de garantier för det överlåtande teleföretagets eget bruk och rimliga framtida behov som ges i föreslagna 59 § samt den skäliga ersättning enligt 71 § för överlåtelsen som bland annat inbegriper en rimlig avkastning på det kapital som bundits i den reglerade verksamheten. Därmed uppfyller den föreslagna regleringen kraven på proportionalitet.

Grundlagsutskottet har ansett det principiellt nödvändigt och godtagbart att reglera näringsverksamhet när det råder ett så kallat naturligt monopol på marknaden. I ett sådant marknads läge är det motiverat att främja konkurrensen och skydda kundernas rättigheter av förmögenhetsvärde genom effektivare metoder än vanligt (GrUU 37/2000 rd). Det finns godtagbara grunder med hänsyn till de grundläggande rättigheterna och friheterna för bestämmelserna om prissättningsövervakning som regleras i föreslagna 71 och

72 §. Förslaget syftar till att främja nya företagens möjligheter till marknadstillträde och att på det här sättet främja konkurrens, vilket för sin del sänker priserna och förbättrar kvaliteten på de kommunikationstjänster som erbjuds användarna samt främjar innovationer. För de föreslagna bestämmelserna om övervakning av prissättningen talar ett vägande samhälleligt behov.

Kommunikationsverket ska ha olika medel till sitt förfogande för att övervaka teleföretagens prissättning och ålägga prissättningskyldigheter enligt 71 § beroende på konkurrensproblemen på marknaden och på andra marknadssärdrag. För att prissättningsregleringen ska vara effektiv måste Kommunikationsverket i enlighet med den föreslagna bestämmelsen ges prövningsrätt vid åläggandet av prissättningskyldigheter samt vid bedömningen av detaljerna i regleringen med avseende på olika produkter och tjänster. För detta talar att produkterna som ska regleras är mångfacetterade samt produkternas tekniska utveckling.

Den föreslagna regleringen kan anses vara tillräckligt exakt med beaktande av de delvis kalkylmässiga och därigenom särskilda tekniska särdrag som anknyter till de omständigheter som ska beslutas, liksom även att regleringen i stället för att rikta sig till enskilda främst riktar sig till företag som erbjuder kommunikationstjänster. Lagstiftaren har i det läget större rörelsemån ur egendomsynpunkt än när effekterna av regleringen blir mycket direkta med avseende på de fysiska personers ställning som står bakom den juridiska personen. Regleringsobjektets särskilda karaktär, den komplicerade tekniken och den internationella miljö där teleföretag med betydande marknadsinflytande opererar hör till de faktorer som inverkar på bedömningen av om bestämmelserna är exakta och nog avgränsade (GrUU 10/2007 rd).

Den föreslagna regleringen om ett högsta pris kan anses vara tillräckligt exakt (GrUU 32/2004 rd). Enligt föreslagna 71 § 4 mom. kan en kostnadsorienterad prissättning åläggas, om en prissättning som strider mot den kostnadsorienterade prissättningskyldigheten skulle medföra allvarlig skada på marknaden i fråga och om endast skyldigheten till kostnadsorienterad prissättning inte kan an-

ses vara tillräcklig för att undanröja konkurrenshinder eller för att främja konkurrensen på denna marknad. Man har över tio års erfarenhet i Finland av reglerade grossistpriser för teleföretag. Behovet av att i vissa situationer bestämma ett högsta pris har behandlats i propositionens allmänna motiveringar.

Det bör beaktas att övervakningen av prissättningen endast hänför sig till teleföretagets reglerade produkter, inte till teleföretagets hela verksamhet. När det gäller de reglerade produkterna garanteras företagen enligt den föreslagna paragrafen rimlig avkastning på det kapital som bundits i den reglerade verksamheten och de ålagda prissättningskyldigheterna ska sporra företaget till framtida investeringar.

Regleringen syftar till att främja konkurrensen på kommunikationsmarknaden för att de tjänster som erbjuds detaljistikunderna ska vara så konkurrensutsatta, förmånliga och högtstående som möjligt. Med beaktande av regleringens syfte, den elektroniska kommunikationsteknikens snabba utveckling samt målen för konkurrensfrämjandet blir den föreslagna regleringen som helhet sett inte orimlig för ägarna som erbjuder kommunikationstjänster.

Ser man hur den föreslagna prissättningsövervakningen förhåller sig till kravet på proportionalitet ska enligt föreslagna 71 § de av Kommunikationsverket ålagda prissättningskyldigheterna vara rimliga i förhållande till de eftersträlvade målen.

I exceptionella fall och i de fall som regleras i 55 och 57 § kan Kommunikationsverket ålägga också andra företag än företag med betydande marknadsinflytande skyldigheter med avseende på överlåtelse av nyttjanderätt och samtrafik. Förutsättningarna för åläggande av skyldigheter framgår av bestämmelsen som gäller dem. En gemensam nämnare för dem är oftast att det med hänsyn till användarnas intresse är nödvändigt att ålägga en skyldighet. Kriterierna anknyter bland annat till miljöskydd, tillgång till televisionsoch radioprogram samt tryggnad av fungerande telekommunikationer. I exceptionella fall, när det enligt 72 § är nödvändigt för att trygga nyttjanderätten eller skyldigheten till samtrafik, kan Kommunikationsverket ålägga också andra företag än företag med betydan-

de marknadsinflytande prissättningskyldigheter som avses i 71 §.

Ur rättsskyddssynpunkt innehåller 345 § i förslaget lämpliga bestämmelser om rätten att överklaga Kommunikationsverkets beslut om att ålägga teleföretag skyldigheter att överlåta nyttjanderätt och samtrafik av nätverk samt prissättningskyldigheter för produkter eller tjänster.

På ovan anförda grunder kan det anses att de föreslagna eventuella skyldigheterna om överlåtelse av nyttjanderätt och samtrafik samt prissättningen av dem är rimliga och uppfyller kraven på att vara exakta och noga avgränsade samt proportionerliga. Det gäller bara speciell egendom tillgänglig för ett visst ändamål och skyldigheter som efter behov åläggs den för att främja konkurrensen. Skyldigheterna kan anses vara lämpliga till sin art i förhållande till egendomens särskilda karaktär. Den föreslagna regleringen uppfattas därför inte som problematisk med hänsyn till grundlagen.

Lagförslaget är av betydelse med avseende på egendomsskyddet som tryggas i 15 § i grundlagen, eftersom det i lagförslagets 28 kap. i avdelning IX föreslås att det föreskrivs om teleföretags rätt att placera utrustning och konstruktioner i samband med kommunikationsnät på andras fastigheter eller byggnader. Om parterna inte kommer överens om placeringen är det i sista hand kommunens byggnadstillsynsmyndighet som beslutar om placering på andras fastigheter eller byggnader. Regleringen bör således bedömas med hänsyn till 15 § 1 mom. i grundlagen och de allmänna förutsättningarna för att begränsa de grundläggande rättigheterna och friheterna.

I princip innebär egendomsskyddet bl.a. frihet för ägaren att använda sin egendom. Ägarens rättigheter kan dock begränsas genom en lag som uppfyller de krav som ställs på en lag som inskränker de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 49/2002 rd, s. 2/II, GrUU 6/2010 rd).

Under de senaste åren har antalet trådlösa telefon- och bredbandsabonnemang och deras samhälleliga betydelse ökat avsevärt och i många hushåll är ett mobilt abonnemang den enda kommunikationsförbindelse man har. Förslaget syftar till att säkerställa möjlighe-

ten att på andras fastigheter eller byggnader placera radiomaster och basstationer för mobilnät som betjänar allmänna kommunikationsförbindelser. Tal- och datakommunikationstjänster har blivit en nyttighet av grundservicekaraktär och därför är det skäl att i sista hand lagstiftningsvägen säkerställa allmänhetens och företagets tillgång till fungerande kommunikationstjänster. Om frågan inte regleras genom lagstiftning, kan det uppkomma problematiska situationer till exempel när hyreskontrakten upphör för de platser där radiomaster eller basstationer för mobilterminaler är belägna eller om ägaren till marken eller byggnaden inte är villig att förnya hyreskontraktet och kommunikationsförbindelserna av den orsaken äventyras. Det är dock meningen att parterna i praktiken också framöver ska förhandla och komma överens om placeringen av radiomaster och basstationer. På anförda grunder finns det ett vägande samhälleligt behov av att ingripa i egendomsskyddet för att säkerställa fungerande kommunikationsförbindelser och det är nödvändigt för att nå detta allmänt godtagbara mål.

Placeringen av telekablar, i sista hand genom beslut av byggnadstillsynsmyndighet, regleras i dag i 161 § i markanvändnings- och bygglagen och i 10 kap. i kommunikationsmarknadslagen. I de bestämmelser som nu föreslås ska placeringsregleringen också omfatta radiomaster och basstationer för mobilnät som betjänar allmänna kommunikationsförbindelser. Byggnadstillsynsmyndighetens beslut ska ersätta mark- eller fastighetsägarens samtycke till placeringen.

I de föreslagna bestämmelserna har förutsättningarna för att ingripa i egendomen definierats noga avgränsat och tillräckligt exakt. Telekablar som placeras med byggnadstillsynsmyndighetens tillstånd samt radiomaster och basstationer för mobilnät ska betjäna allmänna kommunikationsförbindelser. Telekablar, radiomaster och basstationer för mobilnät får inte anläggas i strid med detaljplanen eller så att genomförandet av gällande landskaps- eller generalplan försvåras. De får inte heller anläggas så att de försvårar planläggningen. En ytterligare förutsättning för placeringen är att den annars inte kan ordnas på ett tillfredsställande sätt till skäliga kost-

nader. Placeringen och underhållet av utrustningen får inte medföra sådana olägenheter eller sådan skada som går att undvika till skäliga kostnader.

De föreslagna bestämmelserna är inte heller ett problem med tanke på kravet om proportionalitet, särskilt inte när man tar hänsyn till det bakomliggande samhällsliga behovet att säkerställa kommunikationsförbindelserna. Enligt lagen om inlösen har markägaren och fastighetsägaren också rätt till full ersättning för placeringen av radiomasten och basstationen. När det gäller telekablar är det meningen att ersättningsbestämmelsen ska kvarstå med samma innehåll som i 161 § i markanvändnings- och bygglagen. De föreslagna bestämmelserna i 344 § om överklagande av byggnadstillsynsmyndighetens placeringsbeslut samt bestämmelserna i förvaltningslagen om hörande av parter säkrar att arrangemangen i fråga om rättskyddet är tillräckliga.

Den föreslagna bestämmelsen bedöms på de anförda grunderna inte äventyra egendomsskyddet enligt 15 § i grundlagen.

Lagförslaget har betydelse med avseende på egendomsskyddet som tryggas i 15 § i grundlagen, eftersom det i 283 § föreslås att kritiska kommunikationssystem lägre regleras. Regleringen bör således bedömas med hänsyn till 15 § 1 mom. i grundlagen och de allmänna förutsättningarna för att begränsa de grundläggande rättigheterna och friheterna.

Enligt den föreslagna bestämmelsen ska teleföretaget se till att kommunikationssystem som är kritiska för att trygga de erbjudna kommunikationstjänsternas funktion samt styrningen, underhållet och administreringen av systemet finns i Finland, eller utan dröjsmål kan återbördas till Finland. Skyldigheten gäller inte kommunikationstjänster av smärre betydelse.

Grundlagsutskottet har i sina tidigare utlåtanden konstaterat att egendom inte tryggas av grundlagen mot alla former av användningsbegränsningar, och att ägarens rättigheter kan begränsas genom lag som uppfyller de allmänna förutsättningar som krävs av lagar som begränsar en grundläggande rättighet eller frihet (GrUB 25/1994 rd). Utskottet hänvisade i det sammanhanget till den tolkningspraxis som redan länge hade förfäktats i

frågor som gäller egendomsskyddet, enligt vilken skyddet för ägarens egendomsrättigheter inte är absolut, utan att det genom lag i vanlig ordning kan ställas begränsningar som inte kränker ägarens normala, rimliga och förnuftiga användning av sin egendom.

Förslaget syftar till att säkerställa att teleföretag är beredda på att befogenheter enligt 9 kap. 60 § i beredskapslagen utövas, med stöd av vilka kommunikationsministeriet kan förutsätta att kommunikationssystemet upprätthålls från ett visst ställe. Teleföretag ska alltså redan under normala förhållanden se till att det finns lämplig beredskap för undantagsförhållanden, så som föreskrivs i 281 § i den föreslagna lagen.

Det är viktigt att säkerställa att teleföretagen har kapacitet att uppfylla kraven enligt beredskapslagen. Den föreslagna regleringen kan anses godtagbar med tanke på egendomsskyddet, eftersom den syftar till beredskap för undantagsförhållanden och till att samhällets vitala funktioner är tryggade också i undantagsförhållanden. I den föreslagna bestämmelsen krävs det att tjänsten ska kunna återbördas till Finland utan dröjsmål, men den hindrar inte att ett teleföretag upprätthåller sitt kritiska kommunikationssystem och dess styrning, underhåll och administrering också till exempel från utlandet. Teleföretaget ska däremot se till att den utan dröjsmål kan återbörda dessa funktioner till Finland vid behov.

I enlighet med kravet på att bestämmelsen ska vara noga avgränsad och exakt begränsas den föreslagna skyldigheten på olika sätt. Teleföretaget behöver endast se till att sådana kommunikationssystem kan återbördas till Finland som är kritiska för tryggandet av de erbjudna kommunikationstjänsternas funktion. Vidare ska skyldigheten inte gälla kommunikationstjänster av smärre betydelse. Dessa begränsningar syftar till att se till att skyldigheten endast hänförs till sådana kritiska kommunikationssystem som tryggar tillgången på centrala kommunikationstjänster i Finland också i undantagsförhållanden. I den föreslagna bestämmelsen förutsätts att också styrningen, underhållet och administreringen av det kritiska systemet kan återbördas till Finland, vilket såväl begränsar para-

grafens tillämpningsområde som preciserar dess innehåll.

Den föreslagna bestämmelsen ska inte begränsa hur teleföretag ser till att skyldigheten enligt paragrafen uppfylls. Företaget kan således självt bland de bäst lämpliga metoderna bestämma hur det ser till att det finns beredskap att återbördla systemet till Finland. På det sättet ser man till att inte i onödan med den föreslagna bestämmelsen ingripa i företagets egendomsskydd.

Den föreslagna bestämmelsen bedöms därmed inte äventyra egendomsskyddet enligt 15 § i grundlagen.

3.2 Näringsfrihet

Viktiga bestämmelser med tanke på näringsfriheten enligt grundlagen är förslagens bestämmelser i avdelning II om anmälningsskyldighet som gäller bedrivande av verksamhet samt om nät- och programkoncession (4–38 §) som förutsättningar för att utöva tele-, televisions- eller radioverksamhet.

Enligt 18 § i grundlagen har var och en i enlighet med lag rätt att skaffa sig sin försörjning genom arbete, yrke eller näring som han eller hon valt fritt. Grundlagsutskottet har behandlat anmälningsskyldigheten samt förhållandet mellan koncession och näringsfrihet bland annat i sina utlåtanden GrUU 47/1996 rd (telemarknadslagen), GrUU 4/2000 rd (naturgasmarknadslagen), GrUU 19/1998 rd (lagen om televisions- och radioverksamhet), GrUU 54/2002 rd (lagen om domännamn) och GrUU 61/2002 rd (kommunikationsmarknadslagen).

Enligt föreslagna 3 § ska verksamhetsutövare göra en anmälan till Kommunikationsverket innan verksamheten inleds. Grundlagsutskottet har fastställt att det med tanke på näringsfriheten inte är problematiskt att reglera om anmälningsskyldigheten, i synnerhet när det inte förutsätts något beslut av myndigheten med anledning av anmälan. Vidare är underlåtelse att sköta den föreslagna anmälningsskyldigheten inte heller sanktionerad. Den föreslagna regleringen bedöms därmed inte vara problematisk med tanke på näringsfriheten enligt grundlagen.

Utskottet har i sin utlåtandep Praxis betraktat näringsfrihet enligt 18 § 1 mom. i grundlagen

som huvudregel, men ansett att koncessionsplikt för näringsverksamhet är möjlig i undantagsfall. Koncessionsplikt ska emellertid alltid regleras genom lag som ska uppfylla det krav på att vara noga avgränsad och exakt som gäller för begränsningar av grundläggande rättigheter och friheter.

Den föreslagna regleringen om nätkoncessioner motiveras med knappheten på frekvenser. Förutsättningarna för koncessionen grundar sig på lag och är noga avgränsade och exakta. Även koncessionsvillkoren och regleringen om ändringar i och återkallande av koncessioner uppfyller kraven på att vara noga avgränsade och återkallandemöjligheten har bundits till allvarliga och väsentliga underlåtelser på det sätt som grundlagsutskottet förutsätter. De föreslagna bestämmelserna motsvarar i huvudsak regleringen i gällande kommunikationsmarknadslag och auktionslag, och har inte ansetts problematiska ur grundlagssynpunkt. Koncessionssystemets grundlagsenlighet har behandlats bland annat i regeringens proposition 37/2009 (lagen om auktion av vissa radiofrekvenser).

Även i lagen om televisions- och radioverksamhet har motiveringen för koncessionssystemet varit knappheten på frekvenser. På grund av de knappa frekvenserna har möjligheten att utöva programverksamhet endast kunnat garanteras en del televisionskanaler och koncessionssystemet har ansetts kunna fungera som ett medel att trygga en rättvis fördelning av de tillbudsstående radiofrekvenserna mellan utövare av televisions- och radioverksamhet och på så sätt skapa förutsättningar för en omfattande yttrandefrihet (exempelvis GrUU 19/1998 rd, GrUU 8/2002 rd, GrUU 61/2002 rd).

Grundlagsutskottet har konstaterat att, om uppfattningen om den knappa tillgången på radiofrekvenser förändras i takt med den tekniska utvecklingen och konkurrerande distributionskanaler, måste man ompröva de statsförfattningsrättsliga grunderna för hur stramt koncessionssystemet ska vara (GrUU 19/1998 rd, GrUU 3/2010 rd). Utskottet har ansett det viktigt att det i den vidare utvecklingen av kommunikationsmarknadslagstiftningen bedöms vilka möjligheterna är att införa lättare regleringsmetoder än koncessionssystemet (GrUU 8/2002 rd).

Tillgången på frekvenser för televisionsverksamhet är inte längre lika knapp som före digitaliseringen och de nya teknikerna för packning och distribution. Därför är det inte längre alltid nödvändigt att beslut om programinnehåll hänskjuts till statsrådet för avgörande.

Enligt förslaget ska programkoncessions-systemet göras lättare så att koncessionsbesluten flyttas över från statsrådet till Kommunikationsverket i de fall då det inte föreligger knapphet på frekvenser. Kommunikationsverket kan inte pröva ändamålsenligheten i sina koncessionsbeslut, vilket ur grundlagssynpunkt är mycket mindre problematiskt. De föreslagna grunderna för beviljande av koncession som utgår från rättsprövning är exakta och noga avgränsade. Kommunikationsministeriet måste bevilja tillstånd, om de föreskrivna förutsättningarna uppfylls. Därmed är myndighetsverksamheten förutsägbar, medan regleringen inte går in på kärnområdet för de grundläggande rättigheterna och friheterna.

Det är dock fortfarande befogat med ett koncessionssystem, eftersom det även framöver kommer att förekomma en viss knapphet i frekvenserna för televisionsverksamhet, framför allt i kanalknippena som reserverats för fritt mottagbart programutbud. I sådana fall ska besluten alltså fattas av statsrådet. I framtiden är det i de flesta fall också knapp om frekvenser för analog radioverksamhet, vilket kräver en prövning av ändamålsenligheten av statsrådet.

Vidare syftar yttrandefrihetsbestämmelsen i 12 § i grundlagen bland annat till att trygga pluralismen i massmedierna. Ett koncessionssystem har ansetts vara möjligt, om behovet kan motiveras med skäl som är godtagbara ur yttrandefrihetssynpunkt. Vidare har koncessionspolitiken som helhet ansetts främja yttrandefriheten bland annat genom strävan efter mångsidighet i programutbudet och efter att förhindra koncentration av företagsverksamheten inom programutbudssektorn.

Television- och radioverksamheten kan allt fortfarande konstateras vara den typen av särskild ekonomisk verksamhet där det kan anses att koncessionsplikt är godtagbart i syfte att trygga den grundläggande rätten till ytt-

randefrihet. Programverksamhet är bland annat av språkliga och kulturella orsaker och av orsaker som anknyter till mångsidighet i innehållet annorlunda till sin karaktär än enbart budskapsförmedling. Eftersom det fortfarande inte heller finns gränslöst med frekvenser, är den föreslagna koncessionsregleringen inte problematisk med tanke på närings- eller yttrandefriheten.

3.3 Skydd för privatlivet

Enligt 10 § i grundlagen är vars och ens privatliv, heder och hemfrid tryggt. Genom lag kan stadgas om åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för att de grundläggande rättigheterna och friheterna ska kunna tryggas eller för att brott ska kunna utredas. I föreslagna 316, 331 och 338 § föreskrivs om inspektionsbemyndiganden i samband med teleutrustningar.

Enligt föreslagna 316 § ska Kommunikationsverket ha rätt till tillträde till lokaler där det finns radioutrustning, teleterminalutrustning eller avkodningssystem för att utföra inspektioner som hänför sig till teleutrustning. Enligt de föreslagna bestämmelserna förutsätts det av inspektioner i lokaler som omfattas av hemfriden och används för permanent boende att det på sannolika grunder kan misstänkas att där finns radio-, el- eller teleterminalutrustning eller avkodningssystem som används på ett straffbart sätt. Vidare förutsätts det att granskning av lokaler som omfattas av hemfriden ska vara nödvändigt för att utreda de omständigheter som är föremål för inspektion.

Grundlagsutskottet har ansett att en åtgärd som sträcker sig till hemfriden är godtagbar för utredning av brott, om åtgärden binds till att det finns en konkret och specifik orsak att misstänka att brott mot lagen sker eller har skett.

Misstanken ska hänföra sig till den straffbara handlingen, alltså om det till exempel finns skäl att misstänka att det bryts eller har brutits mot bestämmelser som gäller verksamheten i fråga på ett enligt lag straffbart sätt. Grundlagsutskottet har utgått från att man inte bör ingripa i skyddet för hemfriden för att utreda föga klandervärda förseelser som allra högst bestraffas med böter (GrUU

40/2010 rd s. 3, GrUU 37/2010 rd s. 5, GrUU 32/2010 rd, s. 11, GrUU 18/2010 rd, s. 7, GrUU 6/2010 rd, s. 5).

Å andra sidan har utskottet i sina bedömningar av tillåtliga inspektioner för att kontrollera användningen av stöd och bidrag av offentliga medel ansett att det är acceptabelt med inspektioner utifrån grundade misstankar också om sådana straffbara förseelser som i bästa fall ger bötesstraff (GrUU 40/2010 rd, s. 3, GrUU 37/2010 rd, s. 5, GrUU 18/2010 rd, s. 7, GrUU 8/2006 rd, s. 2, GrUU 39/2005 rd, s. 2, GrUU 69/2002 rd, s. 2–3).

Enligt 10 § 3 mom. i grundlagen kan genom lag också bestämmas om åtgärder som ingriper i hemfriden och som är nödvändiga för att de grundläggande rättigheterna och friheterna ska kunna tryggas. Elektronisk kommunikation har blivit en nödvändighetsartikel som många grundläggande funktioner i samhället i hög grad stödjer sig på, också till exempel inom betalningsrörelsen, person- och varutrafiken och många andra samhällssektorer. Den elektroniska kommunikationen utnyttjar de knappa radiofrekvenserna och utrustningen för elektronisk kommunikation och protokollen är långt standardiserade. Regleringen syftar till trygga en störningsfri kommunikation och de kommunikationsmöjligheter som skyddas i 12 § i grundlagen för alla användare av kommunikationstjänster.

Användning av en lagstridig radiosändare, radioutrustning eller teleterminalutrustning är ägnad att orsaka störningar och olägenheter för annan kommunikation och att äventyra andra människors kommunikationsmöjligheter.

Inspektionsbefogenheterna regleras genom lag, de förutsätter ett vägande samhälleligt behov, eftersom de har samband med tryggnad av yttrandefriheten och i enlighet med 10 § 3 mom. i grundlagen är nödvändiga. Inspektionerna står i rätt proportion till det skyddsintresse som ska skyddas, eftersom de endast kan hänföra sig till den straffbara kontexten med avseende på utrustningen som ska inspekteras.

Med avseende på granskning av andra lokaler än sådana som omfattas av hemfriden har grundlagsutskottet ansett att grundlagens krav på tillräckligt rättsskydd uppfylls och

fullgoda garantier mot missbruk ges, om bestämmelserna i 6 och 39 § i förvaltningslagen iakttas (GrUU 11/2013 rd, s. 2/II, GrUU 5/2013 rd, s. 3/11, GrUU 5/2010 rd, s.3). Inspektionerna förrättas på de villkor som föreskrivs i lag, med iakttagande av förvaltningslagen och av myndigheter på tjänsteansvar. Följaktligen kan inspektionsbefogenheterna anses proportionerliga.

3.4 Yttrandefrihet

Enligt 12 § i grundlagen har var och en yttrandefrihet. Till yttrandefriheten som tryggas var och en i 12 § 1 mom. i grundlagen hör rätten att framföra, sprida och ta emot information, åsikter och andra meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta (GrUU 54/2002 rd). I grundlagen förstås yttrandefriheten i ett vitt perspektiv och medieneutralt (RP 309/1993 rd, s. 56–57).

Föreslagna 223 § gäller åtskilljande av radioreklam från övriga program och begränsningar med avseende på kommersiell kommunikation. Enligt 3 mom. i paragrafen kan kommersiell kommunikation som ska sändas i radioverksamhet som bedrivs utan sådan programkoncession för analog radioverksamhet som avses i denna lag enbart vara sponsorering eller reklam som hänför sig till radioverksamheten i fråga.

Den föreslagna bestämmelsen måste bedömas med hänsyn till bestämmelserna om yttrandefrihet i grundlagen.

Riksdagens grundlagsutskott har i sin praxis under senaste tid ansett att skyddet för yttrandefriheten i princip också täcker reklam och marknadsföring, men att de kan beläggas med mer långtgående restriktioner än vad som är tillåtet inom det materiella kärnområdet för yttrandefriheten. Å andra sidan måste också bestämmelser om reklam och marknadsföring uppfylla de allmänna kraven på en lag som begränsar de grundläggande rättigheterna och friheterna (GrUU 19/2002 rd, s. 3/I, GrUU 9/2004 rd, s. 7/I, GrUU 37/2005 rd, s. 4/I och 54/2006 rd, s. 2/I, GrUU 3/2010 rd). Grundlagsutskottet har ansett att begränsning av reklam i sig är godtagbart i sak, eftersom syftet är att säkerställa programtid för andra programtyper än reklam (GrUU 19/1998 rd).

Det krävs koncession för att utöva radioverksamhet. Statsrådet beviljar koncession för regelbunden analog radioverksamhet. En del av frekvenskapaciteten för radioverksamhet har dock reserverats för utövande av kortvarig radioverksamhet med låg strålningseffekt. Kommunikationsverket beviljar programkoncession för denna verksamhet.

Enligt gällande lag om televisions- och radioverksamhet är det också möjligt att utöva kortvarig analog radioverksamhet enbart med ett tekniskt radiotillstånd av Kommunikationsverket, om radiosändaren har en strålningseffekt på högst 50 watt och verksamheten varar högst 3 månader. Tekniska radiotillstånd kan beviljas upprepat för efter varandra följande tremånadersperioder, det är alltså möjligt att sammanlänka dessa tekniska tillstånd.

Om strålningseffekten överskrider 50 watt, måste man ansöka om tillfällig programkoncession för sin verksamhet av Kommunikationsverket och den kan beviljas för en period på högst tre månader. Verksamhet som varar längre än så kräver programkoncession av statsrådet. Tillfälliga programkoncessioner kan inte beviljas för efter varandra följande tremånadersperioder, sammanlänkning av programkoncessionerna är således förbjuden.

Frekvenser för kortvarig eller till strålningseffekten smärre radioverksamhet används till exempel i samband med mässor, religiösa tillställningar och radio som annars är hörbar inom ett avgränsat område, såsom på travbanor och vid rallytävlingar för överföring av referatsändningar till bilradiomottagare. Denna frekvenskapacitet används också vid idrottstävlingar, utbildningsevenemang och sommarsäsong- eller skidsäsong-radio. I praktiken utövas kortvarig verksamhet vid sådana evenemang ofta med sponsring, vilket innebär att det förekommer reklam i sändningarna.

Utövare av radioverksamhet har också använt tekniska radiotillstånd avsedda för kortvarigt och till strålningseffekten smärre bruk för kontinuerlig radioverksamhet genom att länka samman radiotillstånden. Verksamhet som sker genom missbruk av kortvariga radiotillstånd är jämförbar radioverksamhet

som får utövas endast med programkoncession från statsrådet.

För att kortvariga radiotillstånd framöver inte längre ska användas till att utöva verksamhet som är jämförbar med kontinuerlig radioverksamhet och för att verksamhet som utövas utan programkoncession tydligare ska kunna avgränsas för annan än varaktig kommersiell radioverksamhet är det nödvändigt att begränsa den kommersiella kommunikationen hos kortvarig radio till att enbart vara sponsoring eller reklam som hänför sig till radioverksamheten i fråga, såsom reklam som har en koppling till evenemanget. Klara användningsändamål för frekvenser som anvisas för kortvarig radioverksamhet främjar också en jämlik behandling av utövare av radioverksamhet i och med att alla som utövar varaktig radioverksamhet förutsätts ha programkoncession. Enligt regeringens uppfattning bör den föreslagna regleringen i det här avseendet anses proportionerlig med beaktande av koncessionsregleringens mål och syften.

Kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket har redan innan den föreslagna regleringen har trätt i kraft vidtagit åtgärder för att anvisa de sammanlänkande radioaktörerna, som alltså i praktiken utövar varaktig radioverksamhet med kortvariga radiotillstånd, frekvenser som lämpar sig för koncessionsbruk och därigenom möjliggöra varaktig radioverksamhet med programkoncessioner beviljade av statsrådet. Detta är möjligt, eftersom en del av de kortvariga frekvenser som de sammanlänkande radioaktörerna använder kan anvisas för koncessionsverksamhet.

Enligt den föreslagna bestämmelsen kan kommersiell kommunikation som ska sändas i radioverksamhet som bedrivs i högst tre månader eller som utövas i ringa utsträckning på ett begränsat område enbart vara sponsring eller reklam som hänför sig till radioverksamheten i fråga. Sponsringen definieras i föreslagna 3 §. Reklamen hänför sig till radioverksamheten i fråga till exempel när reklamen i radion som hörs vid travbanan har att göra med hästar, travverksamhet, produkter som säljs på området eller annat motsvarande. Vidare kan reklamen hänföra sig till radioverksamheten i fråga till exempel när

man gör reklam för kristen litteratur vid kristliga evenemang. Följaktligen kan de föreslagna begränsningarna anses ringa och inte utgöra problem med tanke på proportionalitetskravet.

Den föreslagna bestämmelsen kan dessutom anses vara oproblematiske med avseende på kravet på att den ska vara noga avgränsad och exakt, eftersom den inte går in på kärnområdet för yttrandefriheten. Vidare har sändningsbegränsningen för kommersiell kommunikation avgränsats så snävt som möjligt genom att tillåta sponsring, vilket i praktiken är en ofta anlitad metod att finansiera verksamhet, och genom att tillåta reklam i anknytning till kortvarig eller annars ringa radioverksamhet.

I propositionen ingår också andra ändringsförslag som hänför sig till utövande av radioverksamhet och för sin del främjar yttrandefriheten. Bland annat kan förslagen som strävar efter att lätta upp koncessionssystemet, vilka behandlades i samband med motiveringarna för lagstiftningsordningen angående näringsfrihet, anses som yttrandefrihetsfrämjande åtgärder. Ytterligare föreslås det att tidsgränsen som hänför sig till radioreklam ska luckras upp på det sätt som anges i 223 § 2 mom.

Den föreslagna regleringen går inte in på yttrandefrihetens egentliga kärnområde och den beaktar de allmänna förutsättningarna för att begränsa grundläggande rättigheter och friheter. Vid bedömning av regleringens nödvändighet bör det ställas dess högre krav på begränsningsgrunderna ju mera regleringen går in på regleringens kärnområde. Den föreslagna regleringen bedöms därmed inte äventyra yttrandefriheten enligt 12 § i grundlagen.

Yttrandefriheten i kommunikationsnät tryggas för sin del genom bestämmelsen i förslaget 110 § om nätneutralitet med avseende på leverantör av internetaccess-tjänster. I bestämmelsen förbjuds leverantörer av internetaccess-tjänster att begränsa användningen av tjänsten så att användaren inte kan använda vilka internettillämpningar eller -tjänster den vill samt begränsa en ändamålsenlig användning av internetaccess-tjänsterna. Begränsningar får inte heller dra ner internetaccess-tjänstens hastighet oskäligt mycket. I be-

stämmelsen ställs det gränser för i sig nödvändig kontroll av trafiken på internet. I bestämmelsen samordnas den frihet som leverantören av internetaccess-tjänster genom näringsfriheten har att produktifiera sina tjänster och användarens i 12 § i grundlagen tryggade rätt att ta emot meddelanden utan att någon i förväg hindrar detta.

I enlighet med principen om avtalsfrihet gör bestämmelsen det till exempel möjligt att avtala om praxis i kontrollen av trafiken, men det har ansetts nödvändigt att avgränsa avtalsfriheten så att den inte utgör ett hinder för yttrandefriheten. Vidare kan användningen av en internetaccess-tjänst begränsas genom myndighets- eller domstolsbeslut, för att se till dataskyddet eller korrigera en störning eller för att säkerställa kommunikationstjänsternas funktion och kvalitet så som särskilt föreskrivs om detta.

Restriktionerna i användning och underhåll av en internetaccess-tjänst är nödvändiga för att samordna två grundläggande friheter, yttrandefriheten och näringsfriheten. I den föreslagna paragrafen har tillämpningen av begränsningar i en internetaccess-tjänst specificerats noga avgränsat och begränsningarna går inte heller in på kärnområdet för yttrandefriheten eller näringsfriheten. Ur användarens synpunkt är begränsningarna befogade, för att det genom proportionerlig trafikkontroll ska gå att garantera fungerande internetförbindelser och yttrandefrihet för alla användare. Ur tjänsteleverantörens synpunkt är begränsningarna rimliga och inskränker inte väsentligen nätanvändningen med beaktande av egendomens specialkaraktär. Begränsningarna av avtalsfriheten är nödvändiga för användarnas yttrandefrihet och för att säkerställa en fungerande konkurrens mellan internet-tjänsterna. I bestämmelsen ingår ett bemyndigande för Kommunikationsverket om tillsynsbefogenheter och meddelande av föreskrifter. Grundlagsutskottet har ansett (GrUU 60/2001 rd, s. 2/I, GrUU 14/2002 rd, s. 3/II, GrUU 9/2004 rd, s. 3) att information kommer ut på nätet mycket snabbt och heltäckande, vilket kan ge upphov till nya viktiga aspekter på yttrandefriheten. På grund av de tekniska lösningarna vid kommunikation på nätet har detta till exempel att göra med behovet att med hjälp av lagstiftning förbätt-

ra dataskyddet och främja en friktionsfri funktion i kommunikationssystemen (GrUU 9/2004, s. 3).

Enligt föreslagna 273 § ska teleföretaget eller en annan innehavare av kommunikationsnätet eller utrustningen vidta åtgärder för att rätta till situationen, om ett kommunikationsnät, en kommunikationstjänst eller en utrustning orsakar avsevärda olägenheter eller störningar för ett kommunikationsnät, en kommunikationstjänst, för någon annan tjänst som anslutits till nätet, utrustning, användare eller någon annan person. Vidare ska teleföretaget eller en annan innehavare av kommunikationsnätet eller utrustningen enligt bestämmelsen vid behov koppla bort kommunikationsnätet, kommunikationstjänsten eller utrustningen från det allmänna kommunikationsnätet. Den föreslagna bestämmelsen begränsar i enstaka fall användarnas yttrandefrihet så att teleföretaget eller en annan innehavare av kommunikationsnätet eller utrustningen i vissa situationer kan koppla bort användarens utrustning från det allmänna kommunikationsnätet.

Grundlagsutskottet har ansett att begränsningar av yttrandefriheten ska bedömas enligt de allmänna förutsättningar som krävs av lagar som begränsar en grundläggande rättighet eller frihet (GrUB 25/1994 rd, s. 4–5). Begränsningen ska regleras genom lag, vara godtagbar, exakt och noga avgränsad och får inte gå in på den grundläggande rättighetens kärnområde. Begränsningarna ska också stå i proportion till de åsyftade målen.

Det viktigaste målet för bestämmelsen är att främja informationssäkerheten i kommunikationen, störningsfria kommunikationssystem och yttrandefriheten i de elektroniska kommunikationsnäten och kommunikationstjänsterna. Bestämmelsen syftar till att skapa förutsättningar för yttrandefriheten i kommunikationsnät. Enligt grundlagsutskottet är omständigheter som syftar till att främja och trygga de grundläggande rättigheterna och friheterna godtagbara och tungt vägande skäl för begränsningar i den elektroniska kommunikationen på nätet (GrUU 9/2004 rd).

Den föreslagna bestämmelsen bör också bedömas med hänsyn till kravet på att den ska vara exakt och noga avgränsad. Det förutsätts i bestämmelsen att åtgärder kan vidtas

endast i det fallet att ett kommunikationsnät, en kommunikationstjänst eller en utrustning orsakar avsevärda olägenheter eller störningar. Teleföretaget eller en annan innehavare av kommunikationsnätet eller utrustningen ska omedelbart vidta åtgärder för att rätta till situationen. Enligt bestämmelsen ska de endast vid behov koppla bort kommunikationsnätet, kommunikationstjänsten eller utrustningen från det allmänna kommunikationsnätet, vilket innebär att det är fråga om en sista åtgärd. I första hand ska man försöka åtgärda situationen med hjälp av andra reparationsåtgärder.

Åtgärderna enligt den föreslagna bestämmelsen vidtas som sista utväg också i den meningen att de även annars endast vidtas i det fallet att det inte längre finns andra alternativ att tillgå för att rätta till läget. Utöver reparationsåtgärderna i föreslagna 272 § 1 mom. syftar dessutom 246 § 3 mom. och 272 § till att man inte ska behöva vidta en åtgärd enligt 273 § och koppla bort kommunikationsnätet, kommunikationstjänsten eller utrustningen från det allmänna kommunikationsnätet.

Abonnenterna ska enligt föreslagna 246 § 3 mom. sköta om informationssäkerheten. Meningen är att abonnenterna ska ha hand om informationssäkerheten i sin utrustning och sitt system för att teleföretaget inte ska behöva vidta åtgärder enligt 272 § eller 273 § för att sörja för informationssäkerheten eller för att rätta till olägenheter eller störningar. På det sättet vill man säkerställa att det inte uppkommer sådana avsevärda olägenheter eller störningar att teleföretaget eller en annan innehavare av kommunikationsnätet eller utrustningen måste vidta åtgärder enligt 273 §.

Ett teleföretag kan i enlighet med 272 § vidta nödvändiga åtgärder för att sörja för informationssäkerheten. Åtgärderna som tas upp i bestämmelsen kan inbegripa automatisk analys av innehållet i meddelanden, automatiskt förhindrande eller automatisk begränsning av förmedling och mottagande av meddelanden, automatiskt avlägsnande av sådana skadliga datorprogram ur meddelandena som kan äventyra informationssäkerheten och andra jämförbara åtgärder av teknisk natur.

Den föreslagna rätten att koppla bort användarens utrustning från det allmänna kommunikationsnätet begränsas genom kraven på proportionalitet enligt 2 mom. På det sätt som proportionalitetsprincipen förutsätter ska åtgärder enligt föreslagna 1 mom. stå i rätt proportion till den störning som ska avvarjas och de ska utföras omsorgsfullt. Vidare föreskrivs det i momentet att åtgärderna ska vara temporära. De ska avbrytas omedelbart om förutsättningarna enligt 1 mom. inte längre föreligger. Det föreslagna momentet motsvarar kraven enligt 272 § 4 mom.

Utöver föreslagna 273 § bör även föreslagna 272 § granskas med avseende på yttrandefriheten som tryggas i grundlagen. Enligt föreslagna 272 § 1 mom. 1 punkten ska teleföretag, sammanslutningsabonnenter och leverantörer av mervärdestjänster ha rätt att vidta nödvändiga åtgärder för att sörja för informationssäkerheten för att upptäcka, förhindra och utreda störningar som kan inverka menligt på informationssäkerheten i kommunikationsnäten eller de tjänster som anslutits till dem samt i informationssystemen och för att göra störningarna föremål för förundersökning. Det föreslås att denna punkt utvidgas så att rätten att vidta omedelbara åtgärder också omfattar förhindrande av störningar som kan inverka menligt på informationssystemens informationssäkerhet. Den föreslagna regleringen utgår i övrigt från 20 § i dataskyddslagen.

Grundlagsutskottet har ansett att åtgärdsrätten i 20 § i gällande lag om dataskydd vid elektronisk kommunikation inte är problematisk ur grundlagssynpunkt (GrUU 9/2004 rd). Enligt grundlagsutskottet kan regleringen anses vara godtagbar ur yttrandefrihetssynpunkt eftersom den bärande principen med regleringen är att i samtliga parter intresse garanteras fungerande och säkra datanät och på så sätt skapa förutsättningar för yttrandefrihet och skydd för förtroliga meddelanden på nätet. Enligt detta utlåtande av grundlagsutskottet är de omständigheter som syftar till att främja och trygga de grundläggande rättigheterna och friheterna godtagbara och tungt vägande skäl för begränsningar i den elektroniska kommunikationen på nätet.

Utvidgningen enligt föreslagna 272 § 1 mom. 1 punkten kan anses vara godtagbar ur

grundlagssynpunkt, eftersom ändringen främst preciserar innehållet i gällande bestämmelse. Ändringen syftar till att förtydliga att rätten till åtgärder gäller alla tjänster och system som har anslutits till teleföretagens, sammanslutningsabonnenternas och mervärdestjänstleverantörernas kommunikationsnät. Den föreslagna ändringen gör det möjligt för teleföretag eller sammanslutningsabonnenter att vidta nödvändiga åtgärder också när till exempel skadliga program inverkar menligt på informationssystem som har anslutits till kommunikationsnätet. Ändringen kan anses godtagbar eftersom den uttryckligen syftar till att främja fungerande och säkra datanät och yttrandefriheten.

Den föreslagna ändringen kan anses godtagbar också men hänsyn till kravet på att vara noga avgränsat och exakt, eftersom den uttryckligen ska precisera ordalydelsen i den gällande bestämmelsen och förtydliga innehållet i rätten till åtgärder. Kraven på proportionalitet enligt 272 § 4 mom. ska också gälla för den föreslagna utvidgningen.

Förhållandet till yttrandefriheten hos bestämmelserna om koncessionsplikt i del II i propositionen har granskats ovan i punkt 3.2 i det sammanhanget där regleringens förhållande till näringsfriheten som grundläggande rättighet och frihet granskades. Regleringen kan inte anses vara problematisk ur grundlagssynpunkt.

På anförda grunder bedöms den föreslagna regleringen vara tillåten med hänsyn till förutsättningarna för begränsning av de grundläggande rättigheterna och friheterna. Den föreslagna regleringen bedöms följaktligen inte äventyra skyddet för yttrandefriheten i 12 § i grundlagen.

3.5 Statliga skatter och avgifter

Bestämmelsen om en marknadsbaserad frekvensavgift i föreslagna 288 § bör granskas med hänsyn till regleringen om statliga skatter och avgifter i 81 § i grundlagen.

Enligt 81 § 1 mom. i grundlagen bestäms om statsskatt genom lag, som ska innehålla bestämmelser om grunderna för skattskyldigheten och skattens storlek samt om de skattskyldigas rättsskydd. Av en lag om statsskatt ska skattskyldighetens omfattning

entydigt framgå. Lagbestämmelserna ska vara såtillvida exakt utformade att den prövningsrätt som de tillämpande myndigheterna har när det gäller att bestämma skattens storlek är bunden till sin natur.

Eftersom en marknadsbaserad frekvensavgift i författningsrättsligt perspektiv betraktas som skatt har den föreslagna bestämmelsen utformats så att omfattningen av avgiftsplikten och grunderna för avgiften klart framgår och att avgiftsbeloppet går att räkna ut direkt utifrån den föreslagna bestämmelsen. Den

föreslagna regleringen står därmed inte i strid med 81 § i grundlagen.

3.6 Bedömning av lagstiftningsordningen

På ovan nämnda grunder kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Det är önskvärt att utlåtande om propositionen begärs av grundlagsutskottet.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Informationssamhällsbalk

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

AVDELNING I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

1 kap.

Lagens syften och definitioner

1 §

Lagens syften

Syftet med denna lag är att främja utbudet och användningen av elektroniska kommunikationstjänster samt att säkerställa att kommunikationsnät och kommunikationstjänster på skäliga villkor är tillgängliga för alla i hela landet. Syftet är också att trygga en effektiv och störningsfri användning av radiofrekvenser samt att främja konkurrensen och säkerställa att kommunikationsnäten och kommunikationstjänsterna är tekniskt utvecklade, håller god kvalitet, är driftsäkra och trygga samt har förmånliga priser. Lagen syftar också till att trygga den elektroniska kommunikationens konfidentialitet och att värna om integritetsskyddet.

2 §

Tillämpning av vissa bestämmelser

Bestämmelserna i denna lag om integritetsskyddet och tryggandet av kommunikationens konfidentialitet samt informationssäkerheten tillämpas om

- 1) verksamhetsutövarens hemort är i Finland,
- 2) det kommunikationsnät eller annan utrustning som används för verksamheten finns i Finland eller administreras i Finland,

- 3) tjänsten tillhandahålls på finska eller i övrigt riktas till Finland eller finländare.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *audiovisuellt program* en film, ett televisionsprogram, förmedling av evenemang till allmänheten eller någon annan motsvarande helhet som huvudsakligen består av rörliga bilder med tillhörande ljud,
- 2) *audiovisuell innehållstjänst* televisionsverksamhet eller beställ-tv som tillhandahålls allmänheten i kommersiellt syfte,
- 3) *internetaccessstjänst* en kommunikationstjänst som möjliggör anslutning till internet för användning av de tjänster som finns tillgängliga där,
- 4) *masskommunikationsnät* ett kommunikationsnät som huvudsakligen används för överföring eller sändning av televisions- och radioprogramutbud eller annat material som förmedlas i samma form till alla mottagare,
- 5) *kabelkanal* en skydds konstruktion som används vid byggandet av allmänna kommunikationsnät och är avsedd som placeringsplats för telekommunikationskablar,
- 6) *fast installation* en kombination av nätverksutrustning som är installerad för bestående användning på ett på förhand definierat ställe,
- 7) *användare* en fysisk person som i egen skap av abonnent eller annars använder kommunikationstjänster eller mervärdetjänster,
- 8) *tillhörande tjänster* system för villkorad tillgång, elektroniska programguider och nummeromvandling, tjänster för identifiering, lokalisering och lägesinformation samt

andra sådana motsvarande tjänster i samband med kommunikationsnät eller kommunikationstjänster som gör det möjligt att tillhandahålla kommunikationsnät eller kommunikationstjänster eller som stöder tillhandahållande av tjänster via dem,

9) *tillhörande faciliteter* tillhörande tjänster samt byggnader, tillträde till byggnader, kablar, kabelkanaler, master och annan sådan motsvarande fysisk infrastruktur och faciliteter och komponenter i samband med kommunikationsnät eller kommunikationstjänster som gör det möjligt att tillhandahålla kommunikationsnät eller kommunikationstjänster eller som stöder tillhandahållande av tjänster via dem,

10) *mervärdestjänst* en tjänst som baserar sig på behandling av förmedlingsuppgifter eller lokaliseringssuppgifter för andra ändamål än för att förmedla meddelanden,

11) *markbundet masskommunikationsnät* ett masskommunikationsnät som fungerar med hjälp av radiovågor som utbreder sig fritt,

12) *programutbud* en på förhand utvald helhet av audiovisuella program eller radioprogram,

13) *amatörradiokommunikation* sådan radiokommunikation mellan personer med påvisad tillräcklig behörighet som de utövar med hjälp av amatörradiostationer för syften som gäller utbildning, kontakter eller radiotekniska experiment och utan att sträva efter ekonomisk nytta,

14) *radioutrustning* en anläggning eller en väsentlig del av den som är avsedd för sändning (*radiosändare*) eller mottagning (*radiomottagare*) av radiofrekventa elektromagnetiska vågor, för radiokommunikation eller för något annat ändamål,

15) *radiofrekvenser* elektromagnetiska vågor med lägre frekvens än 3 000 gigahertz som utbreder sig fritt,

16) *radioverksamhet* sändning av programutbud som består av radioprogram och som är avsedd att tas emot av allmänheten samtidigt enligt en fastställd programtablå,

17) *radiokommunikation* överföring, sändning eller mottagning av meddelanden med hjälp av radiofrekvenser,

18) *lokaliseringssuppgift* information från ett kommunikationsnät eller en terminalut-

rustning som anger ett abonnemangs eller en terminalutrustnings geografiska position och som används för annat än för att förmedla meddelanden,

19) *etableringsstat* en stat där en leverantör av informationssamhällets tjänster faktiskt bedriver näringsverksamhet med hjälp av en fast etablering,

20) *sponsring* finansiering av eller annat ekonomiskt bidrag för audiovisuella innehållstjänster, audiovisuella program, radioprogram eller radioverksamhet, i syfte att främja bidragsgivarens försäljning av nyttigheter eller göra denne mer känd, när bidragsgivaren inte producerar audiovisuella program eller radioprogram, levererar innehållstjänster eller bedriver radioverksamhet,

21) *skyddat namn och skyddat märke* ett namn och märke som är infört i handels-, varumärkes-, förenings-, stiftelse- eller partiregistret eller en inarbetad firma, ett sekundärt kännetecken eller ett varumärke enligt firmalagen (128/1979) eller varumärkeslagen (7/1964) samt namnet på ett offentligt samfund, ett statligt affärsverk, en självständig offentligrättslig inrättning, en offentligrättslig förening samt på en främmande stats beskickning eller på ett organ i dem,

22) *elektroniskt meddelande* information som förmedlas eller distribueras elektroniskt,

23) *teleutrustning* radioutrustning, teleterminalutrustning och nätverksutrustning,

24) *teleshopping* televisionssändning som innehåller erbjudanden om köp eller försäljning,

25) *teleterminalutrustning* utrustning som för sändning, bearbetning eller mottagande av meddelanden är avsedd att via ledning, per radio, optiskt eller på något annat elektromagnetiskt sätt vara antingen direkt kopplad till en anslutning i allmänt kommunikationsnät eller att direkt eller indirekt kopplad till en anslutning i allmänt kommunikationsnät fungera med det allmänna kommunikationsnätet,

26) *televisionsverksamhet* ursprunglig sändning av programutbud som består av audiovisuella program och som är avsedd att tas emot av allmänheten samtidigt enligt en fastställd programtablå,

27) *teleföretag* en aktör som tillhandahåller nättjänster eller kommunikationstjänster för

en grupp av användare som inte har avgränsats på förhand, dvs. bedriver allmän televerksamhet,

28) *informationssäkerhet* administrativa och tekniska åtgärder genom vilka det säkerställs att information är tillgänglig endast för dem som har rätt att använda den, att informationen inte kan ändras av andra än dem som har rätt till detta samt att informationen och informationssystemen kan utnyttjas av dem som har rätt att använda informationen och systemen,

29) *informationssamhällets tjänster* elektroniska tjänster som utförs på individuell begäran av en mottagare, på distans och vanligtvis mot ersättning,

30) *abonment* en juridisk eller fysisk person som för något annat ändamål än televerksamhet har ingått avtal om leverans av kommunikationstjänster eller mervärdestjänster,

31) *accessnät* den del av ett kommunikationsnät som finns mellan användarens abonnemang och en anordning varmed meddelanden kan styras,

32) *beställ-tv* en tjänst där användarna tillhandahålls audiovisuella program från en programkatalog,

33) *radiokommunikation i säkerhetssyfte* radiokommunikation för att skydda och rätta människoliv eller egendom,

34) *nättjänst* en tjänst som tillhandahålls av ett teleföretag (*nätföretag*) för att ett kommunikationsnät som det äger eller på någon annan grund förfogar över ska kunna användas för överföring och distribution av meddelanden,

35) *domännamn* en adress på internet under den nationella toppdomänen fi eller toppdomänen ax för landskapet Åland i form av ett namn som består av bokstäver, siffror eller andra tecken eller en kombination av dem,

36) *kommunikationsförmedlare* ett teleföretag, en sammanslutningsabonment och en sådan annan aktör som förmedlar elektronisk kommunikation för andra än personliga eller med sådana jämförbara sedvanliga privata ändamål,

37) *kommunikationstjänst* en tjänst som helt eller huvudsakligen utgörs av överföring av meddelanden i kommunikationsnät samt överförings- och sändningstjänster i masskommunikationsnät,

38) *nätverksutrustning* utrustning som är avsedd att användas för överföring eller styrning av meddelanden i kommunikationsnät,

39) *kommunikationsnät* ett system som består av sammankopplade ledningar och av anordningar, och som är avsett för överföring eller distribution av meddelanden via ledning, med radiovågor, optiskt eller på något annat elektromagnetiskt sätt,

40) *förmedlingsuppgifter* information som kan kopplas till en juridisk eller fysisk person och som behandlas för att överföra meddelanden, samt uppgifter om en radiostations identifieringssignal, radiosändarens typ eller användare samt om radiosändningens starttid, varaktighet och utsändningsplats,

41) *sammanslutningsabonment* ett företag eller en organisation som abonnerar på kommunikationstjänster eller mervärdestjänster och som i sitt kommunikationsnät behandlar meddelanden från användare samt förmedlingsuppgifter och lokaliseringssuppgifter,

42) *allmän telefonitjänst* en kommunikationstjänst som gör det möjligt att ringa och ta emot inrikes- och utrikessamtal med nummer som finns i en nationell eller internationell nummerplan,

43) *allmänt kommunikationsnät* ett kommunikationsnät som används för att tillhandahålla kommunikationstjänster till en grupp av användare som inte har avgränsats på förhand.

AVDELNING II

ANMÄLNINGSPLIKTIG VERKSAMHET OCH KONCESSIONER

2 kap.

Anmälningspliktig verksamhet

4 §

Anmälningsplikt som gäller bedrivande av verksamhet

När det gäller följande verksamheter ska verksamhetsutövaren göra en elektronisk

anmälan till Kommunikationsverket innan verksamheten inleds:

1) allmän televerksamhet (*televerksamhetsanmälan*),

2) annan än koncessionspliktig televisionsverksamhet, om den som levererar tjänsten är etablerad i Finland (*programverksamhetsanmälan*),

3) beställ-tv-verksamhet, om den som levererar tjänsten är etablerad i Finland (*beställ-tv-anmälan*), och

4) betal-tv-verksamhet (*betal-tv-anmälan*). Anmälan enligt 1 mom. behöver dock inte göras om verksamhet som är kortvarig eller annars är av mindre betydelse.

Närmare bestämmelser om hurudan verksamhet som ska betraktas som kortvarig eller av mindre betydelse får utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

En anmälan enligt 1 mom. ska innehålla alla de identifierings- och kontaktuppgifter om företaget eller organisationen som behövs för tillsynen samt en beskrivning av verksamheten. Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas, om anmälningarnas form och om hur de ska lämnas in.

Kommunikationsverket ska utan dröjsmål underrättas om sådana förändringar i verksamheten som är relevanta för de anmälda uppgifterna och om avslutande av verksamheten.

Om ett teleföretag eller en aktör som levererar betal-tv-tjänster inte längre, av någon orsak som inte kunnat förutses, kan tillhandahålla abonnenterna avtalsenliga kommunikationstjänster eller andra tjänster eller iakttä avtalade villkor vid uppsägning av en tjänst, ska företaget utan dröjsmål eller senast två veckor innan tjänsten upphör meddela abonnenterna och Kommunikationsverket att tjänsten upphör. Samtidigt ska teleföretaget informera abonnenterna om hur de kan bevara sina meddelanden.

Om orsaken till att en kommunikationstjänst upphör enligt 6 mom. är att nättjänsten avbryts, ska det nätföretag inom vars kommunikationsnät tjänsteföretaget verkar underätta Kommunikationsverket om saken senast fyra veckor innan nättjänsten avbryts.

5 §

Förteckning över anmälningar

Kommunikationsverket ska föra en offentlig förteckning över anmälningar som avses i 4 §.

Kommunikationsverket ska inom en vecka bekräfta mottagandet av en anmälan. I bekräftelsen ska det anges de på denna lag baserade rättigheter och skyldigheter som gäller den anmälda verksamheten i Finland.

3 kap.

Nätkoncession

6 §

Televerksamhet som kräver nätkoncession

Nätkoncession krävs när nättjänster som behöver radiofrekvenser tillhandahålls i sådana digitala markbundna masskommunikationsnät eller mobilnät där allmän televerksamhet utövas.

Koncession krävs också för tillhandahållande av nättjänster i mobila myndighetsnät som fungerar på flera än en kommuns område.

Med undantag av vad som föreskrivs i 1 mom. krävs det inte koncession för tillhandahållande av nättjänster i digitala markbundna masskommunikationsnät, om

1) verksamheten pågår i högst en månad och om den televisionssändare som används i verksamheten har en strålningseffekt på högst 50 watt, eller

2) televisionssändaren, med beaktande av den plats där den används, har en så liten strålningseffekt att verksamheten endast sträcker sig till ett begränsat område.

7 §

Ledigförklaring av nätkoncessioner

När frekvenser som tekniskt sett och med hänsyn till en effektiv användning av frekvenserna är ändamålsenliga blir lediga för televerksamhet som kräver koncession, ska statsrådet förklara en koncession ledig att sö-

kas i enlighet med den frekvensplan som fastställts genom en förordning som utfärdats med stöd av 95 § 3 mom. 1 punkten.

Nätkoncessioner som beviljats av Kommunikationsverket ledigförklaras dock inte.

8 §

Beviljande av nätkoncession

Statsrådet beviljar nätkoncessioner för televerksamhet som avses i 6 § 1 mom. utan motprestation och på det sätt som anges i 10 §.

Om det för allmän televerksamhet i ett mobilnät anvisas nya frekvenser som tekniskt sett och med hänsyn till en effektiv användning av frekvenserna är ändamålsenliga, kan statsrådet fatta beslut om beviljande av nätkoncession genom auktion enligt 11 §.

9 §

Beviljande av nätkoncession för kortvarig verksamhet

Nätkoncession beviljas av Kommunikationsverket, om koncessionen gäller digital televisionsverksamhet som pågår högst tre månader och den sändare som används har en strålningseffekt på högst två kilowatt.

Kommunikationsverket ska bevilja nätkoncession för verksamhet som avses i 1 mom., om det finns radiofrekvenser att anvisa för verksamheten och om det inte finns grundad anledning att misstänka att den sökande bryter mot denna lag.

Kommunikationsverket får bevilja samma verksamhetsutövare en ny nätkoncession för verksamhet som avses i 1 mom. för ett helt eller delvis överlappande täckningsområde tidigare två månader från det att den föregående koncessionens giltighetstid löpte ut.

10 §

Beviljande av nätkoncession genom jämförelseförfarande

Nätkoncession ska beviljas om

1) sökanden har tillräckliga ekonomiska resurser att sörja för nätföretagets skyldigheter,

2) koncessionsmyndigheten inte har grundad anledning att misstänka att sökanden bryter mot denna lag, och

3) koncessionsmyndigheten inte har särskilt vägande skäl att misstänka att beviljandet av koncession uppenbart kommer att äventyra den nationella säkerheten.

Nätkoncession för tillhandahållande av tjänster i myndighetsnät ska beviljas om sökanden utöver de förutsättningar som avses i 1 mom. har den förmåga och yrkesskicklighet som krävs med hänsyn till särdragen i verksamheten.

Om koncession enligt 1 mom. på grund av knapp tillgång till radiofrekvenser inte kan beviljas alla sökande, ska koncession beviljas sökande vilkas verksamhet bäst främjar lagens syften enligt 1 §.

Alla de uppgifter som koncessionsmyndigheten begär och som behövs vid bedömningen av de förutsättningar för att bevilja koncession som avses i 1 mom. ska lämnas i ansökan om koncession.

Ett statsrådsbeslut som gäller koncession ska fattas inom sex veckor från det att ansökningsfristen har gått ut. Statsrådet kan förlänga tidsfristen på sex veckor med högst åtta månader, om det behövs för att säkerställa att ansökningsförfarandet är opartiskt, skäligt, klart och öppet för insyn, för komplettering av ansökningarna eller av andra särskilda skäl. En förlängning av tidsfristen ska meddelas offentligt.

11 §

Beviljande av nätkoncession genom auktion

Statsrådet ska bevilja koncession enligt 8 § 2 mom. till det företag eller den organisation som vid auktionen har lagt det högsta godkända budet på ett frekvensband eller frekvensbandpar, om det inte finns särskilt vägande skäl att misstänka att den nationella säkerheten uppenbart äventyras om koncession beviljas.

Auktionen ordnas av Kommunikationsverket. Auktionen ska ordnas så att den är opartisk, klar, öppen för insyn och icke-diskriminerande samt teknik- och tjänsteneutral.

Bestämmelser om antalet frekvensband eller frekvensbandpar som beviljas, om maximumantalet frekvenser som beviljas per företag och organisation, om den tillämpade auktionsmodellen samt om utgångspriset för de frekvenser som auktioneras ut utfärdas genom förordning av statsrådet.

Auktionen kan genomföras med hjälp av ett elektroniskt auktionssystem. Vid auktionen kan ordnas en eller flera budrunder med stigande bud. Alla bud som läggs under auktionen är bindande tills auktionen har avslutats.

Kommunikationsverket förklarar auktionen avslutad efter den budrunda då inga nya bud har lagts på något frekvensbandpar eller frekvensband.

När auktionen avslutas vinner det högsta godkända bud som har lagts på varje frekvensbandpar eller frekvensband.

12 §

Närmare föreskrifter om auktionsförfarandet

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om auktionsförfarandet. Föreskrifterna kan gälla

- 1) sättet och tiden för anmälan till auktionen,
- 2) läggande av bud,
- 3) höjande av bud,
- 4) flyttning av bud mellan ett frekvensbandpar och frekvensband så att värdet på de bud som redan lagts på dem inte sjunker till följd av flyttningen,
- 5) hur rätten att lägga bud bestäms i respektive budrunda,
- 6) hur gällande högsta bud bestäms;
- 7) avbrytande eller återkallande av auktionen på grund av ett oöverstigitligt hinder eller av tekniska orsaker,
- 8) andra motsvarande auktionsregler och det sätt på vilket auktionen ordnas tekniskt.

13 §

Deltagande i auktion

Ett företag och en organisation som vill delta i en auktion ska på förhand göra en anmälan om sitt deltagande till Kommunika-

tionsverket och betala en deltagaravgift enligt 286 §.

Av företagen i en koncern som avses i 1 kap. 6 § i bokföringslagen (1336/1997) får endast ett företag delta i auktionen.

De företag som deltar i auktionen får inte samarbeta när det gäller auktionen. Som förbudet samarbete betraktas

- 1) avtal om budens innehåll,
- 2) utbyte av information om budens innehåll under auktionsförfarandet, och
- 3) annan sådan verksamhet mellan deltagarna som syftar till att påverka auktionsförloppet och slutresultatet.

14 §

Auktionsförfarandets offentlighet

Namnet på de företag och organisationer som anmält sig till en auktion och andra uppgifter som lämnats i samband med anmälan är inte offentliga förrän auktionsförfarandet har avslutats.

De vinnande buden offentliggörs när auktionsförfarandet har avslutats. Övriga bud som lagts av ett företag eller en organisation är sekretessbelagda. Kommunikationsverket kan dock under auktionen lämna uppgifter om det sammanlagda beloppet av de bud som lagts under respektive budrunda. Auktionsdeltagarna får dessutom uppgifter om antalet bud som lagts på frekvenserna och om det högsta budets belopp.

Bestämmelser om uppgifternas offentlighet i övrigt finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Kommunikationsverket ska, trots sekretessbestämmelserna, på begäran av kommunikationsministeriet lämna ministeriet i 1 och 2 mom. avsedda uppgifter som verket tagit del av då det fullgjort uppgifter enligt detta kapitel och som behövs för tillsynen och styrningen.

15 §

Förkastande av auktionsbud

Kommunikationsverket ska förkasta ett auktionsbud som lagts av ett företag eller en

organisation, om det faktiska bestämmande inflytandet i företaget eller organisationen före beviljandet av koncession ändras på ett sådant sätt att företaget eller organisationen inte längre uppfyller de villkor för deltagande i auktionen som anges i 13 §.

Kommunikationsverket kan besluta att förkasta ett bud som lagts av ett företag eller en organisation, om företaget eller organisationen har lämnat väsentligt oriktiga uppgifter om omständigheter som är relevanta för auktionen eller om företaget eller organisationen annars bryter mot bestämmelserna i 3 kap. eller mot Kommunikationsverkets föreskrifter om auktioner och trots uppmaning inte omedelbart rättar sitt förfarande.

Statsrådet kan besluta att förkasta ett bud som lagts av ett företag eller en organisation, om statsrådet har särskilt vägande skäl att misstänka att beviljandet av koncession uppenbart äventyrar den nationella säkerheten.

16 §

Villkor för nätkoncession

Statsrådet beviljar koncession för viss tid, högst 20 år.

I en nätkoncession kan teleföretagets geografiska verksamhetsområde samt nätets täckningsområde anges.

Koncessionen kan förenas med

- 1) krav som främjar de syften som föreskrivs i 1 §,
- 2) villkor som kompletterar kraven enligt 243 § eller tekniska föreskrifter som Kommunikationsverket meddelat med stöd av 244 §, och som gäller kommunikationsnätens tekniska egenskaper eller ett effektivt utnyttjande av frekvenserna,
- 3) villkor som gäller den mängd kapacitet som ska reserveras för en innehavare av programkoncession eller samarbete mellan innehavare av programkoncession i frågor som gäller fördelning av kapacitet eller elektroniska programguider,
- 4) villkor som gäller sändningsteknik och kodning av sändningar,
- 5) villkor som gäller koncessionshavarens skyldighet att i sin verksamhet avhjälpa störningar som orsakas annan radiokommunikation

som uppfyller föreskrivna krav och att ersätta kostnaderna för avhjälpandet av störningarna.

Nätkoncession för tillhandahållande av nättjänster i ett markbundet masskommunikationsnät kan beviljas på villkor att koncessionshavaren för sin del sörjer för att Rundradion Ab samt innehavare av programkoncession enligt 22 § och 3 § 1 mom. i landskapslagen om radio- och televisionsverksamhet Ålands författningssamling (2011:95) får tillgång till den kapacitet de behöver för verksamheten.

Statsrådet ska se till att i 4 mom. avsedda utövare av televisions- och radioverksamhet i alla situationer får tillgång till den kapacitet som de behöver för verksamheten.

17 §

Ändring av nätkoncession

En nätkoncession kan under dess giltighetstid ändras med koncessionshavarens samtycke och även annars, om det är nödvändigt på grund av ändringar i den tekniska utvecklingen, i internationella avtalsförpliktelser, i verksamhetsbetingelserna för den koncessionspliktiga verksamheten eller i marknadsförhållandena, eller andra motsvarande väsentliga ändringar.

Villkoren i en nätkoncession som beviljats av statsrådet kan ändras också på ansökan av koncessionshavaren. Statsrådet ska innan det fattar beslut underrätta koncessionshavaren om hur statsrådets översyn kan inverka på koncessionen och samtidigt ge koncessionshavaren en rimlig tid för att återkalla ansökan om ändring av koncessionen.

18 §

Överföring av nätkoncession

En nätkoncession får inte överföras till någon annan än ett företag som enligt 1 kap. 6 § i bokföringslagen hör till samma koncern. Statsrådet ska omedelbart underrättas om överföringen inom koncernen.

Om det bestämmande inflytandet enligt 1 kap. 5 § i bokföringslagen eller motsvarande faktiska bestämmande inflytande i förhållande till koncessionshavaren förändras, ska statsrådet omedelbart underrättas om förändringen. Statsrådet ska inom två månader efter underrättelsen besluta om koncessionen ska återkallas.

Statsrådet kan låta bli att återkalla koncessionen om det är uppenbart att

- 1) förutsättningarna enligt 10 § för beviljande av koncession är uppfyllda, och att
- 2) verksamheten fortgår i enlighet med koncessionsvillkoren.

Koncessionshavaren kan be statsrådet ge ett förhandsbeslut om vilken inverkan en förändring i det bestämmande inflytandet får på koncessionen. Statsrådet ska ge beslutet inom två månader från det att ansökan kom in.

Om det bestämmande inflytandet har ändrats genom ett företagsförvärv som enligt konkurrenslagen (948/2011) ska anmälas till Konkurrens- och konsumentverket eller enligt rådets förordning (EG) nr 139/2004 om kontroll av företagskoncentrationer (EG:s koncentrationsförordning) ska anmälas till Europeiska kommissionen, nedan *kommisionen*, ska statsrådets beslut meddelas inom två månader från den dag då avgörandet om företagsförvärvet vann laga kraft.

Statsrådet kan på koncessionshavarens begäran överföra en nätkoncession som beviljats i ett auktionsförfarande enligt 11 §, om statsrådet inte har särskilt vägande skäl att misstänka att överföringen hindrar konkurrens, äventyrar en störningsfri radiokommunikation eller uppenbart äventyrar den nationella säkerheten. Statsrådets beslut ska meddelas inom två månader från det att ansökan om överföring kom in.

En sådan överföring av en nätkoncession som avses i 6 mom. kan begränsas till att gälla endast en del av de frekvenser som ingår i koncessionen. Koncessionshavaren ska i sin ansökan om överföring redogöra för vem som efter överföringen svarar för betalningen av koncessionsavgiften enligt 287 §.

Koncessionshavarens alla rättigheter och skyldigheter övergår till den nya koncessionshavaren. När en koncession överförs övergår också helt eller delvis den frekvensreservering enligt 44 § och det radiotillstånd en-

ligt 39 § som hänför sig till koncessionen. Den som avstår från koncessionen ska omedelbart underrätta Kommunikationsverket om överföringen.

19 §

Återkallande av nätkoncession

Statsrådet kan återkalla en nätkoncession helt eller delvis, om

- 1) koncessionshavaren upprepade gånger och allvarligt har brutit mot denna lag eller mot de koncessionsvillkor som avses i 16 §,
- 2) en koncessionshavare som har beviljats koncession enligt 6 § 1 mom. inte längre med hänsyn till verksamhetens art och omfattning har tillräckliga ekonomiska resurser att uppfylla sina skyldigheter,
- 3) det nät som avses i koncessionen inte används för verksamhet för vilken de i koncessionen angivna radiofrekvenserna har anvisats, eller

4) koncessionshavaren inte inom två år från koncessionsperiodens början faktiskt har inlett den verksamhet som koncessionen avser, om inte statsrådet på koncessionshavarens ansökan bestämmer något annat av orsaker som hänför sig till den tekniska utvecklingen eller det allmänna ekonomiska läget.

En förutsättning för återkallande är dessutom att koncessionshavaren trots uppmaning inte inom en skälig tid om minst en månad rättar sitt förfarande, återställer sina ekonomiska resurser till en tillfredsställande nivå eller visar att verksamheten inletts.

Statsrådet får återkalla nätkoncessionen, om koncessionshavaren överför den till någon annan än ett företag som hör till samma koncern, så som föreskrivs i 18 § 1 och 2 mom.

20 §

Uthyrning av nyttjanderätt till frekvenser

En koncessionshavare vars koncession har beviljats i ett sådant auktionsförfarande som avses i 8 § 2 mom. kan hyra ut nyttjanderätten till de frekvenser som koncessionen avser

till ett annat företag eller en annan organisation. Koncessionshavaren ska dock alltså svara för de skyldigheter som följer av koncessionen och tillhörande radiotillstånd enligt 39 § och en frekvensreservering enligt 44 §.

Uthyrning av nyttjanderätt ska godkännas av statsrådet. Statsrådet kan på ansökan av koncessionshavaren godkänna uthyrningen, om det inte finns särskilt vägande skäl att misstänka att uthyrningen uppenbart äventyrar den nationella säkerheten. Statsrådet ska besluta om godkännandet inom två månader från det att ansökan kom in.

21 §

Avstående från nätkoncession

Koncessionshavaren kan avstå från koncessionen genom att meddela koncessionsmyndigheten detta innan koncessionsperioden går ut.

Av en koncessionshavare som har avstått från en koncession helt och hållet tas det inte ut någon i 287 § föreskriven koncessionsavgift för den återstående koncessionsperioden. Koncessionsavgiften för en koncessionshavare som delvis har avstått från en koncession sänks i motsvarande mån för den återstående koncessionsperioden. Koncessionsavgifter som har betalats innan koncessionshavaren avstod från koncessionen återbetalas dock inte.

4 kap.

Programkoncession för digital televisions- och radioverksamhet

22 §

Digital televisions- och radioverksamhet som kräver programkoncession

För utövande av televisions- och radioverksamhet i ett markbundet digitalt masskommunikationsnät krävs programkoncession.

Rundradion Ab får utöva sådan allmännyttig digital televisions- och radioverksamhet

som avses i 7 § i lagen om Rundradion Ab (1380/1993) utan koncession.

23 §

Förfarandet vid ansökan om programkoncession

Programkoncession för digital televisions- och radioverksamhet ska sökas hos Kommunikationsverket. Ansökan ska innehålla

1) sökandens namn, kontaktinformation och hemort,

2) en redogörelse för den planerade verksamhetens varaktighet,

3) en redogörelse för den sändningsteknik som ska användas, den maxikapacitet som programdistributionen kräver och kapacitetstillgången,

4) en redogörelse för sökandens solvens och förmåga att utöva regelbunden televisionsverksamhet,

5) en redogörelse för att förutsättningarna för att bevilja koncession enligt 26 § är uppfyllda, om ansökan avser allmännyttig televisionsverksamhet,

6) en offentlig version av ansökan som Kommunikationsverket kan offentliggöra på det sätt som avses i 2 mom.

Om det finns ledig kapacitet ska Kommunikationsverket utan dröjsmål offentliggöra den koncessionsansökan som kommit in och samtidigt meddela inom vilken tid andra sökande kan ansöka om programkoncession. Kommunikationsverket kan informera om ledig frekvenskapacitet och om möjligheten att ansöka om koncession också på eget initiativ. En programkoncession kan beviljas tidigast två månader från det att ansökan eller Kommunikationsverkets meddelande offentliggjorts.

Om det finns ledig sändningskapacitet för sådan televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset och som avses i 26 § ska Kommunikationsverket offentliggöra saken och samtidigt meddela inom vilken tid den som ansöker om koncession ska lämna in sin ansökan ska lämnas in till Kommunikationsverket.

24 §

Rundradion Ab:s rätt till kapacitet i televisionsnätet

Koncessionsmyndigheten är skyldig att se till att Rundradion Ab får tillgång till den mängd sändningskapacitet i det markbundna televisionsnätet som bolaget behöver för sin allmännyttiga verksamhet och som föreskrivs för bolaget i en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 95 § 1 mom., och att bolaget kan använda den på ett ändamålsenligt sätt.

25 §

Beviljande av programkoncession

Kommunikationsverket beviljar sökande programkoncession enligt 22 § 1 mom. om

1) sökanden har betalat ansökningsavgift enligt 285 §,

2) sökanden är solvent och har uppenbar förmåga att utöva sådan regelbunden verksamhet som programkoncessionen avser,

3) det inte finns grundad anledning att misstänka att sökanden bryter mot denna lag, och

4) sökanden har lämnat in tillräcklig utredning om hur programdistributionen ska ordnas.

Kommunikationsverket ska vid behov under beredningen av beslutet höra kommunikationsministeriet och samarbeta med det.

Om alla sökande som uppfyller de förutsättningar som anges i 1 mom. inte kan anvisas tillräcklig sändningskapacitet, eller om beviljandet av programkoncession kan få betydande konsekvenser för den allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden, ska koncession beviljas av statsrådet. Kommunikationsverket ska offentliggöra detta och samtidigt meddela de sökande att ärendet lämnas över till behörig myndighet. En sökande kan inom två veckor från det att ärendet lämnades över lämna statsrådet en ansökan som kompletteras med det planerade programinnehållet.

Om ett koncessionsärende har lämnats över till statsrådet ska statsrådet avgöra ärendet inom två månader från överlämnandet. Stats-

rådet kan förlänga tidsfristen på två månader med högst åtta månader, om det behövs för att säkerställa att ansökningsförfarandet är opartiskt, klart och öppet för insyn, för komplettering av ansökan eller av någon annan särskild orsak. En förlängning av tidsfristen ska meddelas offentligt.

Statsrådet ska, med beaktande av televisionsverksamheten inom koncessionsområdet som en helhet, sträva efter att främja yttrandefriheten, att säkerställa att programutbudet är mångsidigt och att tillgodose behoven hos särskilda grupper bland allmänheten, på ett sätt som bäst främjar de syften som föreskrivs i 1 §.

26 §

Beviljande av programkoncession för televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset

För att trygga yttrandefrihet, pluralistisk kommunikation och ett mångsidigt televisionsutbud anvisas det i en statsrådsförordning som avses i 95 § 1 mom. tillräcklig mängd kapacitet för televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset.

Kommunikationsverket ska enligt det förfarande som anges i 23 § och 25 § 1 mom. bevilja programkoncession för i 1 mom. avsedda kanalknippen som tjänar allmänintresset.

Programkoncession ska beviljas om

1) sökanden har betalat ansökningsavgift enligt 285 §,

2) sändningarna är fritt mottagbara,

3) sändningarna kan tas emot i hela landet, med undantag för landskapet Åland,

4) sändningarna dagligen innehåller finsk- eller svenskspråkiga program,

5) sändningarna dagligen innehåller nyheter och aktualitetsprogram,

6) i sändningarna ingår sådana ljud- och textningstjänster som avses i 211 §, och om

7) sökanden har lämnat in tillräcklig utredning om hur programdistributionen ska ordnas.

Kommunikationsverket ska vid behov under beredningen av beslutet höra kommunikationsministeriet och samarbeta med det.

Om alla sökande som uppfyller de förutsättningar som anges i 3 mom. inte kan anvi-

sas tillräcklig sändningskapacitet eller om beviljandet av programkoncession kan få betydande konsekvenser för den allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden, ska koncession beviljas av statsrådet. Kommunikationsverket ska offentliggöra detta och samtidigt meddela de sökande att ärendet lämnas över. En sökande kan inom två veckor från det att ärendet lämnades över lämna statsrådet en ansökan som kompletteras med det planerade programinnehållet.

Statsrådet ska bevilja koncession till den sökande som bäst uppfyller de förutsättningar som fastställs i 3 mom. och i 25 § 1 och 5 mom. Statsrådet ska avgöra ärendet inom den tidsfrist som anges i 25 § 4 mom.

Programkoncession för verksamhet som tjänar allmänintresset kan beviljas endast ett av företagen i en koncern som avses i 1 kap. 6 § i bokföringslagen.

Koncessionsmyndigheten ska se till att den som innehar programkoncession för verksamhet som tjänar allmänintresset får tillgång till den mängd sändningskapacitet i det markbundna televisionsnätet som behövs för denna verksamhet.

27 §

Villkor för programkoncession

Programkoncessioner beviljas för viss tid, högst 10 år.

En koncessionshavare som har beviljats programkoncession för ett kanalknippe vilket anvisats för televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset ska under hela koncessionsperioden uppfylla de förutsättningar som föreskrivs i 26 § 3 mom. för att trygga televisionsutbudets mångsidighet.

Statsrådet kan förena en programkoncession med villkor som gäller

- 1) sändningarnas regionala hörbarhet eller sebarhet,
- 2) sändningstiden per dygn, eller
- 3) sändningstekniken och överföringskapaciteten.

Statsrådet kan dessutom förena programkoncessionerna med sådana villkor för programverksamheten som är nödvändiga för att trygga ett mångsidigt programutbud och till-

godose behoven hos särskilda grupper bland allmänheten.

28 §

Kortvarig programkoncession

Kommunikationsverket ska bevilja programkommission för kortvarig televisions- eller radioverksamhet i ett digitalt markbundet masskommunikationsnät utan sådant förfarande som anges i 23 och 25 §, om det inte finns grundad anledning att misstänka att den sökande bryter mot denna lag och verksamheten

- 1) pågår högst tre månader, eller
- 2) per vecka pågår högst åtta timmar.

En verksamhetsutövare som har beviljats koncession enligt 1 mom. 1 punkten kan dock inte beviljas koncessioner för tremånadersperioder som följer direkt efter varandra.

Kommunikationsverket kan bevilja koncession för verksamhet som avses i 1 mom. 2 punkten för högst ett år åt gången.

29 §

Ändring av programkoncession

Den myndighet som beviljat en programkoncession kan under koncessionens giltighetstid ändra koncessionen på ansökan av koncessionshavaren eller med dennes samtycke eller också annars, om det är nödvändigt på grund av ändringar i den tekniska utvecklingen, i internationella avtalsförpliktelser, i verksamhetsbetingelserna för den koncessionspliktiga verksamheten eller i marknadsförhållandena, eller andra motsvarande väsentliga förändringar.

30 §

Överföring av programkoncession

En programkoncession får inte överföras till någon annan än ett företag som enligt i 1 kap. 6 § i bokföringslagen hör till samma koncern. Kommunikationsverket ska omedelbart underrättas om överföringen inom koncernen.

Om det bestämmande inflytandet enligt 1 kap. 5 § i bokföringslagen eller motsvarande faktiska bestämmande inflytande i förhållande till koncessionshavaren förändras, ska koncessionsmyndigheten omedelbart underrettas om förändringen. Koncessionsmyndigheten ska inom två månader efter underrättelsen besluta om koncessionen ska återkallas på grund av förändringen i det bestämmande inflytandet.

Koncessionsmyndigheten kan låta bli att återkalla koncessionen endast om det är uppenbart att

1) förutsättningarna enligt 25 och 26 § för beviljande av koncession är uppfyllda, och att

2) verksamheten fortgår i enlighet med koncessionsvillkoren.

Koncessionshavaren kan be koncessionsmyndigheten ge ett förhandsbesked om vilken inverkan en förändring i det bestämmande inflytandet får på koncessionen. Koncessionsmyndigheten ska ge beskedet inom två månader från det att ansökan kom in.

Om det bestämmande inflytandet har ändrats genom ett företagsförvärv som enligt konkurrenslagen ska anmälas till Konkurrens- och konsumentverket eller EG:s koncentrationsförordning ska anmälas till kommissionen, ska koncessionsmyndighetens beslut meddelas inom två månader från den dag då avgörandet om företagsförvärvet vann laga kraft.

31 §

Hur en programkoncession förfaller

En programkoncession som beviljats för televisions- eller radioverksamhet förfaller om regelbunden verksamhet i enlighet med koncessionen inte har inletts senast sex månader från ingången av koncessionsperioden eller om den regelbundna sändningsverksamheten har avbrutits för längre tid än 30 dygn. Verksamheten anses stämma överens med koncessionen endast om den utövas på alla de frekvenser eller områden som koncessionen berättigar till. Kommunikationsverket ska meddela koncessionshavaren att koncessionen har förfallit.

Koncessionsmyndigheten kan bevilja dispens från bestämmelserna i 1 mom., om det för detta finns något särskilt vägande skäl som har samband med verksamhetsbetingelserna. Koncessionshavaren ska ansöka om dispens hos koncessionsmyndigheten före utgången av den tid som föreskrivits som förutsättning för att en koncession förfaller.

32 §

Återkallande av programkoncession

Den koncessionsmyndighet som beviljat en programkoncession kan återkalla koncessionen helt eller delvis, om

1) koncessionshavaren upprepade gånger och allvarligt har brutit mot denna lag eller de koncessionsvillkor som avses i 27 eller 37 §,

2) koncessionshavaren inte längre med hänsyn till verksamhetens art och omfattning har tillräckliga ekonomiska resurser för att uppfylla sina skyldigheter.

En förutsättning för återkallande är dessutom att koncessionshavaren trots uppmaning inte inom en skälig tid om minst en månad, rättar sitt förfarande eller återställer sina ekonomiska resurser till en tillfredsställande nivå.

Koncessionsmyndigheten får återkalla en programkoncession om koncessionshavaren överför koncessionen till någon annan än ett företag som hör till samma koncern, så som föreskrivs i 30 § 1 och 2 mom.

Koncessionsmyndigheten får återkalla en koncession helt eller delvis om det är nödvändigt på grund av ändringar i frekvensplanen för de frekvenser som anvisats för koncessionspliktig verksamhet.

Om koncessionshavaren försätts i konkurs upphör koncessionen omedelbart att gälla.

33 §

Avstående från programkoncession

Koncessionshavaren kan avstå från koncessionen genom att meddela koncessionsmyndigheten detta innan koncessionsperioden går ut.

5 kap.

Programkoncession för analog radioverksamhet

34 §

Analog radioverksamhet som kräver programkoncession

För radioverksamhet i ett analogt markbundet masskommunikationsnät krävs programkoncession. Programkoncessionen ska sökas hos Kommunikationsverket.

Analog radioverksamhet som pågår i högst tre månader får utövas utan programkoncession. Dessutom får radioverksamhet som utövas i liten skala på ett begränsat område utövas utan programkoncession.

Rundradion Ab får utöva sådan allmännyttig analog radioverksamhet som avses i 7 § i lagen om Rundradion Ab (1380/1993) utan programkoncession.

35 §

Förfarandet vid ansökan om programkoncession för analog radioverksamhet

Kommunikationsverket ska offentliggöra att programkoncessioner för analog radioverksamhet kan sökas, när det i de föreskrifter som Kommunikationsverket meddelar med stöd av 96 § har anvisats lediga frekvenser för radioverksamhet som kräver programkoncession. Kommunikationsverket ska samtidigt meddela inom vilken tid den som ansöker om koncession ska lämna in sin ansökan till verket.

Ansökan ska innehålla

- 1) sökandens namn, kontaktinformation och hemort,
- 2) en redogörelse för den planerade verksamhetens varaktighet,
- 3) en redogörelse för sökandens solvens och förmåga att utöva regelbunden radioverksamhet,
- 4) uppgift om den frekvens eller frekvenshelhet som ansökan gäller, och
- 5) uppgift om det planerade hörbarhetsområdet.

36 §

Beviljande av programkoncession för analog radioverksamhet

Kommunikationsverket beviljar sökande programkoncession enligt 34 § om

1) sökanden har betalat ansökningsavgift enligt 285 §,

2) sökanden är solvent och har uppenbar förmåga att utöva sådan regelbunden verksamhet som programkoncessionen avser, och

3) det inte finns grundad anledning att misstänka att sökanden bryter mot denna lag.

Kommunikationsverket ska vid behov under beredningen av beslutet höra kommunikationsministeriet och samarbeta med det.

Om alla sökande som uppfyller de förutsättningar som anges i 1 mom. inte kan anvisas tillräckligt många frekvenser, eller om beviljandet av en programkoncession kan få betydande konsekvenser för den allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden, ska koncession beviljas av statsrådet. Kommunikationsverket ska offentliggöra detta och samtidigt meddela de sökande att ärendet lämnas över till behörig myndighet. En sökande kan inom två veckor från det att ärendet lämnades över lämna statsrådet en ansökan som kompletteras med det planerade programinnehållet.

Statsrådet ska avgöra ärendet inom den tidsfrist som anges i 25 § 4 mom.

Statsrådet ska, med beaktande av radioverksamheten inom koncessionsområdet som en helhet, sträva efter att främja yttrandefriheten, att säkerställa att programutbudet är mångsidigt och att tillgodose behoven hos särskilda grupper bland allmänheten, på ett sätt som bäst främjar de syften som föreskrivs i 1 §.

37 §

Villkor för programkoncession för analog radioverksamhet

Koncessionsmyndigheten beviljar programkoncessioner för viss tid, högst tio år.

I programkoncessionen anges den frekvenshelhet inom vilken koncessionshavaren får utöva koncessionspliktig verksamhet.

Statsrådet kan förena programkoncessionen med villkor som gäller sändningarnas regionala hörbarhet och sändningstiden per dygn.

Statsrådet kan dessutom förena programkoncessionen med sådana villkor för programverksamheten som är nödvändiga för att trygga ett mångsidigt programutbud och tillgodose behoven hos särskilda grupper bland allmänheten.

På analog radioverksamhet tillämpas dessutom bestämmelserna i 29 § om ändring av och bestämmelserna i 30 § om överföring av programkoncession, bestämmelserna i 31 § om hur en programkoncession förfaller samt bestämmelserna i 32 § om återkallande av och bestämmelserna i 33 § om avstående från en programkoncession.

38 §

Rundradion Ab:s rätt till frekvenser i det analoga radionätet

Koncessionsmyndigheten är skyldig att se till att Rundradion Ab får tillgång till den mängd frekvenser i radionätet som bolaget behöver för sin allmännyttiga verksamhet och som föreskrivs för bolaget i en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 95 § 1 mom., och att bolaget kan använda dem på ett ändamålsenligt sätt.

6 kap.

Radiotillstånd

39 §

Radiotillstånd

För innehav och användning av radiosändare krävs radiotillstånd som beviljas av Kommunikationsverket, om inte något annat föreskrivs i denna paragraf.

Radiotillstånd för radiofrekvenser som har anvisats för att användas av elektroniska kommunikationstjänster ska beviljas inom sex veckor från det att Kommunikationsverket fått in alla dokument som behövs för att avgöra ärendet. När Kommunikationsverket beviljar ett radiotillstånd med stöd av 40 § kan det förlänga tidsfristen på sex veckor

med högst åtta månader, om det behövs för att säkerställa att ansökningsförfarandet är opartiskt, skäligt, klart och öppet för insyn, för komplettering av ansökningarna eller av andra särskilda skäl. En förlängning av tidsfristen ska meddelas offentligt.

Radiotillstånd för innehav och användning av en radiosändare behövs inte, om radiosändaren fungerar endast på en samfrekvens som Kommunikationsverket har fastställt för den och om dess överensstämmelse har säkerställts på det sätt som föreskrivs i denna lag. Kommunikationsverket får meddela sådana föreskrifter om begränsning av användningen av radiosändaren som behövs för att frekvenserna ska användas effektivt och ändamålsenligt samt för att förebygga eller avhjälpa störningar.

Kommunikationsverket kan bestämma att det om innehavet och användningen av en radiosändare som avses i 3 mom., innan den tas i bruk, ska göras en skriftlig registreringsanmälan som är i kraft högst fem år åt gången.

Radiotillstånd för innehav av en radiosändare behövs inte om radiosändaren i tekniskt hänseende permanent har försatts i sådant skick att den inte kan användas för radiokommunikation eller om det i övrigt är klart att innehavet inte syftar till att utrustningen ska användas för radiokommunikation.

Kommunikationsverket meddelar föreskrifter om hur ett tillstånd, annat berättigande eller märke som anger rätt att använda radiosändare, vilka utfärdats av en behörig myndighet i ett annat land, ska godkännas som ett tillstånd enligt 1 mom.

Försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet behöver inte radiotillstånd för innehav och användning av radiosändare som är avsedda enbart för militärt försvar.

En polisman från en främmande stat behöver inte radiotillstånd för innehav och användning av radiosändare vid förföljande enligt artikel 41 eller övervakning över gränsen enligt artikel 40 i konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985 mellan regeringarna i Beneluxstaterna, Förbundsrepubliken Tyskland och Franska republiken om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna (FördrS 23/2001).

En företrädare för en främmande stat behöver inte radiotillstånd för innehav och användning av en radiosändare vid stats- eller arbetsbesök, om Kommunikationsverket informerats om innehavet och användningen av radiosändaren och om Kommunikationsverket har fått de uppgifter som verket begärt om radiosändarens konstruktion.

Sådan främmande stats personal som avses i Tammerforskonventionen om tillhandahållande av telekommunikationsresurser för lindrande av katastrofverkningar och för hjälpinsatser (FördrS 15/2005) behöver inte radiotillstånd för innehav och användning av radiosändare vid sådana räddningsåtgärder och sådan lindring av katastrofer som avses i konventionen, om Kommunikationsverket informerats om innehavet och användningen av radiosändaren och om Kommunikationsverket har fått de uppgifter som verket begärt om radiosändarens konstruktion och planerade användning.

40 §

Beviljande av radiotillstånd

Radiotillstånd beviljas av Kommunikationsverket. I ansökan ska de uppgifter lämnas som Kommunikationsverket begär och som behövs för handläggningen av ansökan.

Om beviljandet av ett enskilt radiotillstånd kan påverka den allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden, ska Kommunikationsverket höra och samarbeta med kommunikationsministeriet när det bereder tillståndsbeslutet. Om radiotillståndet kan få avsevärda följder för den allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden ska radiotillståndet beviljas av statsrådet.

Radiotillstånd beviljas för högst 10 år åt gången. Radiotillstånd för radiosändare som används för koncessionspliktig televerksamhet enligt 6 § eller för utövande av digital televisions- och radioverksamhet enligt 22 § eller analog radioverksamhet enligt 34 § beviljas dock för högst 20 år åt gången.

En aktör som fått koncession i ett auktionsförfarande enligt 11 § eller som fått en sådan koncession genom överföring beviljar Kommunikationsverket på ansökan radiotillstånd efter att koncessionshavaren har betalat den

första posten av den koncessionsavgift som avses i 287 §.

En verksamhetsutövare som har beviljats radiotillstånd för i 34 § 2 mom. avsedd verksamhet som pågår i högst tre månader kan för ett delvis överlappande täckningsområde beviljas ett nytt radiotillstånd tidigast två månader från det att det föregående tillståndet upphörde att gälla.

För sådan i 34 § 2 mom. avsedd radioverksamhet i liten skala som utövas på ett begränsat område beviljas radiotillstånd för högst ett år åt gången.

41 §

Förutsättningar för beviljande av radiotillstånd och frekvensreservering

Om inte något annat följer av 2–4 mom. ska radiotillstånd eller frekvensreservering som uppfyller villkoren enligt 44 § beviljas, om

1) De söks för ett frekvensområde som i den statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 95 § 1 mom. eller i en föreskrift som Kommunikationsverket meddelat med stöd av 96 § 1 mom. har anvisats för sådan användning som avses i ansökan,

2) det inom frekvensområdet finns tekniskt ändamålsenliga radiofrekvenser som kan anvisas sökanden för användning eller reservering,

3) radiosändarens överensstämmelse med uppställda krav har säkerställts, och

4) Kommunikationsverket inte har grundad anledning att misstänka att sökanden bryter mot bestämmelser, föreskrifter eller med radiotillståndet förenade villkor som gäller radiokommunikation.

Om sökanden inte har betalat förfallna avgifter för tidigare radiotillstånd eller frekvensreserveringar som gäller samma apparatkategori som det nya tillståndet eller reserveringen söks för, och avgifternas storlek inte är ringa, kan tillstånd eller reservering vägras.

Om sökanden har för avsikt att utöva koncessionspliktig televerksamhet enligt 6 §, eller koncessionspliktig televisionsverksamhet enligt 22 § eller radioverksamhet enligt 34 §, kan radiotillstånd eller frekvensreservering

inte beviljas om sökanden inte har behövlig nät- eller programkoncession.

Om radiotillstånd eller radiofrekvensreservering på grund av det knappa antalet radiofrekvenser bara kan beviljas en del av sökandena, ska tillstånd eller reservering beviljas sökande vilkas verksamhet bäst främjar lagens syften enligt 1 §.

Sökande och innehavare av radiotillstånd eller vid behov även andra teleföretag är skyldiga att på Kommunikationsverkets begäran lämna verket de uppgifter som behövs för att fatta tillståndsbeslut enligt 4 mom.

42 §

Tillståndsvillkor

Kommunikationsverket kan förena radiotillstånd med villkor som behövs för en effektiv och ändamålsenlig användning av frekvenserna och för kommunikationsmarknadens effektivitet samt för förebyggande och avhjälpan av störningar i radiokommunikationen. Dessutom kan Kommunikationsverket i tillståndsvillkoren bestämma att radiotillståndet ska förvaras i radiosändarens omedelbara närhet.

I tillståndsvillkoren för radiosändare som medför stora risker för störningar kan det bestämmas att sändaren inte får tas i bruk förrän Kommunikationsverket utifrån en granskning har godkänt ibruktageandet. Föreskrifter om vilka typer av radiosändare som anses medföra stora risker för störningar samt närmare föreskrifter om granskningsförfarandet och om inställning av sändarna och andra liknande förutsättningar för godkännande av ibruktageandet meddelas av Kommunikationsverket.

43 §

Skyldighet att höra parter

Företrädare för teleföretag och användare av kommunikationstjänster ska ges tillfälle att framföra sin uppfattning om beviljande av ett radiotillstånd för allmän televerksamhet, om föreskrifter som Kommunikationsverket meddelar med stöd av i 39 § 3 mom., om statsrådsförordningar som utfärdas med stöd

av enligt 95 § 1 mom. och om föreskrifter som Kommunikationsverket meddelar med stöd av 96 § 1 mom., innan bestämmelserna utfärdas, eller besluten eller föreskrifterna meddelas. Företrädare för teleföretag och användare av kommunikationstjänster ska ges tillfälle att inom en månad framföra sin uppfattning om ändring av bestämmelser, beslut eller föreskrifter. I exceptionella situationer får avvikelser göras från tidsfristen på en månad. Om de föreslagna ändringarna är obetydliga och de har överenskommit med innehavaren av radiotillståndet behöver företrädarna inte höras.

44 §

Reservering av radiofrekvenser

Innan radiotillstånd ansöks är det möjligt att ansöka om reservering för de radiofrekvenser som behövs för användningen av en radiosändare, om detta är motiverat för planeringen eller genomförandet av ett radiosystem eller om anskaffningen av en radiosändare förutsätter förhandsuppgifter om lediga radiofrekvenser.

Frekvensreserveringar beviljas för högst ett år åt gången. En frekvensreservering förfaller när det beviljas radiotillstånd enligt 39 § för användning av den radiosändare som avses i reserveringen.

45 §

Beviljande av frekvensreservering

Frekvensreservering beviljas av Kommunikationsverket. I ansökan ska de uppgifter lämnas som Kommunikationsverket begär och som behövs för handläggningen av ansökan.

Kommunikationsverket beviljar utan ansökan frekvensreservering till innehavare av nätkoncession som avses i 6 § och till innehavare av programkoncession som avses i 34 §, räknat från det att koncessionen träder i kraft.

Om giltighetstiden för ett radiotillstånd som avser verksamhet enligt en nätkoncession som avses i 6 § eller enligt en programkoncession som avses i 34 § upphör medan

koncessionen fortfarande är i kraft, träder frekvensreserveringen på nytt i kraft utan ansökan.

46 §

Förnyande av radiotillstånd utan ansökan

Kommunikationsverket kan utan ansökan av tillståndshavaren förnya ett av verket beviljat radiotillstånd för högst tio år åt gången, om tillståndshavaren har gett sitt skriftliga samtycke till förnyandet.

Kommunikationsverket kan låta bli att förnya ett radiotillstånd om förutsättningarna enligt 41 § för beviljande av radiotillstånd inte är uppfyllda eller om förutsättningarna enligt 49 § för återkallande av radiotillstånd är uppfyllda.

47 §

Ändring av radiotillstånd

Kommunikationsverket kan under radiotillståndets giltighetstid ändra tillståndsvillkoren utan tillståndshavarens samtycke, om det är nödvändigt på grund av att den användningsplan som fastställts för radiofrekvensen ändrats eller på grund av frekvensföreskrifter eller internationella avtalsförpliktelser eller om det är motiverat för att förebygga eller avhjälpa störningar av radiokommunikationen eller för användningen av radiofrekvensområdet enligt dess primära användningsändamål.

När det är fråga om en koncessionshavare som har beviljats nätkoncession enligt 6 § 1 mom. kan tillståndsvillkoren ändras också om det är nödvändigt för att användningen av radiofrekvenserna behöver omorganiseras på grund av en förändring i de ekonomiska eller tekniska verksamhetsbetingelserna för ett teleföretag som är verksamt på marknaden eller på grund av att ett nytt teleföretag kommer in på marknaden eller det sker andra motsvarande förändringar i marknadsförhållandena.

Villkoren för ett radiotillstånd kan ändras på ansökan av tillståndshavaren. Om innehavaren av ett radiotillstånd för tillhandahållande av elektroniska kommunikationstjän-

ter ansöker om ändring av tillståndsvillkoren, ska Kommunikationsverket innan det avgör ärendet underrätta tillståndshavaren om hur översynen kan inverka på tillståndet och samtidigt ge denne en rimlig tid för att återkalla ansökan.

Om det inte uttryckligen i koncessionen har fastställts vilken teknik som ska användas vid tillhandahållande av elektroniska kommunikationstjänster, ska koncessionshavaren innan verksamheten inleds informera Kommunikationsverket om vilken teknik som används. En koncessionshavare som ändrar tekniken ska före ändringen informera Kommunikationsverket om saken.

48 §

Överföring och uthyrning av radiotillstånd

Ett radiotillstånd får överföras om det inte förutsätter nät- eller programkoncession. Ett radiotillstånd kan emellertid innehålla förbud mot överföring av tillståndet, om användningen av radiosändaren förutsätter ett behörighetsbevis som avses i 265 § eller om överföring av radiotillståndet kan få betydande konsekvenser för den allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden.

Kommunikationsverket ska utan dröjsmål underrättas om överföringen. Kommunikationsverket kan inom en månad från att ha fått underrättelsen i fråga avvisa överföringen av radiotillståndet, om det är uppenbart att de förutsättningar för beviljande av radiotillstånd som avses i 41 § inte är uppfyllda.

Som överföring av ett radiotillstånd betraktas inte att det överläts till en aktör till vilken tillståndshavaren hyr ut eller annars ger sin radiosändare för temporär användning. Tillståndshavaren svarar också då för att radiosändaren används i enlighet med tillståndsvillkoren.

Om tillståndshavaren på det sätt som avses i aktiebolagslagen (624/2006) fusioneras med ett annat aktiebolag övergår radiotillståndet till det mottagande bolaget. Om tillståndshavarens hela affärsverksamhet som radiotillståndet hänförs till överläts, övergår radiotillståndet till mottagaren av överlåtelsen. Om tillståndshavaren försätts i konkurs och konkursboets förvaltning utan dröjsmål med-

delar Kommunikationsverket att konkursboet fortsätter med tillståndshavarens näringsverksamhet, övergår radiotillståndet till konkursboet.

49 §

Återkallande av radiotillstånd och frekvensreservering

Kommunikationsverket kan helt eller delvis återkalla radiotillstånd eller radiofrekvensreserveringar, om

1) tillståndshavaren trots åtgärder enligt 331 eller 332 § på ett för störningsfri radiokommunikation väsentligt sätt gör sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelser av denna lag eller av bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter eller tillståndsvillkor som meddelats med stöd av den, eller gör sig skyldig till ett väsentligt brott mot den betalningsskyldighet som gäller radiotillståndet eller radiofrekvensreserveringen,

2) tillståndshavaren uppsåtligen eller av oaktsamhet med radiosändaren sänder ett sådant falskt alarm som avses i 34 kap. 10 § i strafflagen (39/1889) eller på något annat sätt stör eller försvårar radiokommunikation i säkerhetssyfte,

3) tillståndshavaren inte använder de radiofrekvenser som anvisats i tillståndet eller inte börjar använda dem inom den rimliga tidsfrist som Kommunikationsverket uppställt,

4) en radiosändare på grund av sina tekniska egenskaper använder radiofrekvenser på ett oändamålsenligt sätt,

5) förutsättningarna enligt 96 § 6 mom. för användning för sekundära ändamål inte är uppfyllda,

6) en programkoncession som beviljats för televisions- och radioverksamhet upphör att gälla,

7) en nätkoncession enligt 6 § upphör att gälla, eller

8) återkallande förutsätts i internationella överenskommelser som är bindande för Finland.

Sådana beslut om tidsfrister som avses i 1 mom. 3 punkten får inte överklagas genom separata besvär.

50 §

Beslut om störningsskydd

Kommunikationsverket kan på ansökan av den som använder radiofrekvenser besluta om åtgärder för att skydda en fast radiomottagningsstation mot störningar, om beslutet kan fattas utan att andra som använder radiofrekvenserna orsakas oskälig ekonomisk eller annan skada i förhållande till den nytta som uppnås genom skyddet.

I beslutet, som gäller högst tio år åt gången, kan det uppställas villkor som gäller den skyddade stationens konstruktion, läge och användning. Beslutet kan återkallas eller beslutsvillkoren ändras, om de omständigheter som rådde när beslutet fattades väsentligt har förändrats.

AVDELNING III

SKYLDIGHETER OCH SAMHÄLLSOMFATTANDE TJÄNSTER

7 kap.

Grunderna för skyldigheter

51 §

Marknadsdefinition

Kommunikationsverket ska regelbundet definiera de relevanta kommunikationsmarknader som ska omfattas av marknadsanalyserna enligt 52 §.

52 §

Marknadsanalys och beslut om betydande marknadsinflytande

Kommunikationsverket ska i syfte att klargöra konkurrensläget regelbundet göra en marknadsanalys av grossist- och detaljistmarknader som definierats som relevanta. Marknadsanalysen ska göras senast inom två år efter det att kommissionen utfärdat en marknadsrekommendation, om det är fråga om marknader som inte definierats tidigare, och med högst tre års mellanrum när det är

fråga om marknader som definierats tidigare. Tidsfristen på tre år kan förlängas med högst tre år, om Kommunikationsverket begär det av kommissionen och kommissionen inte förbjuder detta inom en månad från det att begäran lämnades.

När det är fråga om gränsöverskridande marknader ska Kommunikationsverket utarbeta marknadsanalysen i samarbete med regleringsmyndigheten i den berörda medlemsstaten inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, nedan *EES-stat*.

Kommunikationsverket ska genom sitt beslut bestämma att ett teleföretag är ett företag med betydande marknadsinflytande, om företaget utifrån en marknadsanalys konstateras ensamt eller tillsammans med andra ha ett sådant ekonomiskt inflytande på en viss marknad att det i betydande utsträckning kan verka oberoende av konkurrenter, konsumenter eller andra användare. Ett företag som har betydande inflytande på en viss marknad kan anses ha samma ställning även på en närliggande marknad, om företaget kan utvidga sitt marknadsinflytande från den först nämnda marknaden till den närliggande marknaden och på så sätt stärka sitt inflytande även på denna marknad.

Kommunikationsverket ska ändra ett beslut om betydande marknadsinflytande, om det utifrån en marknadsanalys konstateras ha skett betydande förändringar i konkurrensläget på marknaden. Genom beslutet kan Kommunikationsverket upphäva ett teleföretags ställning som ett företag med betydande inflytande på en viss marknad, om det utifrån en marknadsanalys konstateras att teleföretaget inte längre har ett sådant betydande marknadsinflytande som avses i 3 mom.

53 §

Skyldigheter för företag med betydande inflytande på grossistmarknaden

Kommunikationsverket ska genom sitt beslut ålägga företag med betydande marknadsinflytande de skyldigheter som avses i 56, 61 och 65 § och i 10 kap., om de behövs för att undanröja konkurrenshinder eller främja konkurrensen på den relevanta marknaden i fråga.

De skyldigheter som avses i 1 mom. ska stå i rätt proportion till det mål som eftersträvas och när de åläggs ska i synnerhet följande beaktas:

1) nyttjanderättens tekniska och ekonomiska ändamålsenlighet med hänsyn till marknadens utvecklingsgrad och nyttjanderättens art,

2) nyttjanderättens genomförbarhet med hänsyn till den tillgängliga kapaciteten,

3) krav som hänför sig till dataskydd och informationssäkerhet,

4) investeringar som gjorts och risker som tagits av företag med betydande marknadsinflytande,

5) behovet att trygga konkurrensen på sikt,

6) relevanta immateriella rättigheter,

7) tillhandahållande av europeiska tjänster.

I sitt beslut om betydande marknadsinflytande ska Kommunikationsverket bedöma vilken inverkan de skyldigheter som åläggs företag har på marknaden.

Kommunikationsverket ska ändra beslut som avses i 1 mom. om det sker betydande ändringar i de omständigheter som avses i 1 eller 2 mom. eller i konkurrensläget på marknaden.

54 §

Skyldigheter för företag med betydande inflytande på detaljistmarknaden

Kommunikationsverket ska vid behov ålägga företag med betydande inflytande på detaljistmarknaden sådana tilläggsskyldigheter som avses i 2 mom. och är nödvändiga för att trygga en effektiv konkurrens, om Kommunikationsverket utifrån en marknadsanalys av detaljistmarknaden konstaterar att det inte förekommer någon konkurrens på den definierade detaljistmarknaden och att de skyldigheter som ålagts ett företag med betydande marknadsinflytande som är verksamt på grossistmarknaden inte tillräckligt främjar konkurrensen på detaljistmarknaden.

Kommunikationsverket kan i det syfte som avses i 1 mom. bestämma att ett företag med betydande marknadsinflytande som är verksamt på detaljistmarknaden inte får

1) ta ut oskäligen priser,

2) hindra tillträde till marknaden eller begränsa konkurrensen genom en omotiverat låg prissättning,

3) gynna vissa användare på ett osakligt sätt,

4) binda en viss produkt eller tjänst till andra produkter eller tjänster.

En tilläggsskyldighet ska stå i rätt proportion till det mål som eftersträvas genom den.

Kommunikationsverket ska ändra beslut som avses i 1 mom., om det sker betydande förändringar i konkurrensläget på marknaden.

55 §

Skyldigheter som åläggs på andra grunder än på grund av betydande marknadsinflytande

Kommunikationsverket kan genom sitt beslut, under de förutsättningar som föreskrivs nedan i denna lag, också på någon annan grund än betydande marknadsinflytande ålägga teleföretag och företag som avses i 57 § 2 mom. skyldigheter som gäller överlåtelse av nyttjanderätt enligt 57 § eller sammankoppling enligt 62 § samt därtill förenade skyldigheter enligt 67–69, 72 och 74 §.

Skyldigheterna ska vara opartiska, öppna för insyn, proportionella och icke-diskriminerande.

Kommunikationsverket ska ändra beslut som avses i 1 mom. om det sker betydande förändringar i de omständigheter som utgör förutsättningar för skyldigheten i fråga.

8 kap.

Skyldigheter vid överlåtelse av nyttjanderätt

56 §

Skyldigheter vid överlåtelse av nyttjanderätt på grund av betydande marknadsinflytande

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 53 § ålägga företag med betydande marknadsinflytande skyldighet att överlåta rimlig nyttjanderätt till kommunikationsnät, eller till tillhörande tjänster eller tillhörande

faciliteter som har samband med kommunikationsnät eller kommunikationstjänster. Sådan nyttjanderätt kan innebära skyldighet att

1) överlåta nyttjanderätt till ett kommunikationsnät eller till delar av nätet,

2) överlåta nyttjanderätt till ett kommunikationsnätets kapacitet,

3) tillhandahålla samlokalisering och andra sätt att gemensamt utnyttja tillhörande faciliteter, inklusive överlåtelse av nyttjanderätt till kabelkanaler, utrustningsutrymmen och radiomaster,

4) överlåta nyttjanderätt till sådana tillhörande tjänster som gör det möjligt att tillhandahålla kommunikationsnät eller kommunikationstjänster eller som stödjer tjänster via nätet eller tjänsten i fråga,

5) erbjuda faciliteter för roaming på mobilnät och andra tjänster som krävs för att säkerställa samverkan mellan tjänster ända fram till slutanvändarna,

6) möjliggöra utnyttjande av telefonitjänster som tillhandahålls av ett annat teleföretag, både med en kod för val av leverantör av telefonitjänster för enstaka samtal och med utnyttjande av sådant förval som vid behov kan förbigås genom att slå en kod för val av leverantör av telefonitjänster,

7) överlåta annan sådan nyttjanderätt som avses i 1 mom. och kan jämföras med ovan nämnda nyttjanderätter samt kan anses vara rimlig.

Kommunikationsverket får förena de skyldigheter att överlåta nyttjanderätt som avses i 1 mom. med villkor som gäller tidsfrister.

Sådan skyldighet som avses i 1 mom. föreligger dock inte, om överlåtelse av nyttjanderätt leder till att dataskyddet eller den nationella säkerheten äventyras eller om det är tekniskt oändamålsenligt eller annars oskäligt för företaget.

57 §

Skyldigheter vid överlåtelse av nyttjanderätt på grund av annat än betydande marknadsinflytande

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 55 § på basis av någon annan omständighet än betydande marknadsinflytande

ålägga ett teleföretag skyldighet att överlåta en nyttjanderätt

1) som avser ett accessnät eller ett delaccessnät, förmedlingskapacitet eller överföringskapacitet i ett accessnät för delat tillträde samt ett mindre utrustningsutrymme till ett annat teleföretag, om teleföretaget administrerar användarnas förbindelser till kommunikationsnätet och det är nödvändigt att införa skyldigheten för att användarnas intressen ska kunna säkerställas,

2) till en elektronisk programguide för digital television eller radio, om det är nödvändigt för att säkerställa att uppgifter om digitala televisions- och radiosändningar som omfattas av distributionsskyldighet enligt 227 § görs tillgängliga för allmänheten i en elektronisk programguide,

3) till programmeringsgränssnittet i ett televisions- eller radiosystem, om det är nödvändigt för att säkerställa att digitala televisions- och radiosändningar som omfattas av distributionsskyldighet enligt 227 § kan fogas till det programmeringsgränssnitt som används,

4) till kabelkanaler och antennplatser för radiomaster samt till utrustningsutrymmen i samband med det, om det av orsaker som hör ihop med miljöskydd, naturvård eller markanvändningsplanering eller av någon annan jämförbar orsak inte är ändamålsenligt att bygga en parallell kabelkanal eller radiomast.

Kommunikationsverket kan ålägga även andra företag än ett teleföretag skyldighet att hyra ut antennplatser och utrustningsutrymmen som avses i 1 mom. 4 punkten på de grunder som avses i den nämnda punkten, om företaget hyr ut antennplatserna och utrustningsutrymmena till något teleföretag.

Sådan skyldighet som avses i 1 mom. föreligger dock inte om överlåtelse av nyttjanderätt leder till att den nationella säkerheten eller dataskyddet äventyras eller om det är tekniskt oändamålsenligt eller annars oskäligt för företaget.

58 §

Samlokalisering och gemensamt utnyttjande

Kommunikationsverket kan ålägga ett nät-företag att tillåta andra teleföretag att gemen-

samt utnyttja eller samlokalisera egendom, om nätföretaget

1) på det sätt som avses i 233 § har placerat telekablar eller radiomaster, tillhörande utrustning, kablar, smärre konstruktioner eller stolpar på ett område som ägs eller innehas av någon annan,

2) på det sätt som avses i 233 § har placerat en basstation för mobiltelefoni, en därtill ansluten anordning eller kabel i en byggnad som ägs eller innehas av någon annan, eller

3) på det sätt som avses i 236 § har försett byggnader eller konstruktioner med behövlig utrustning.

Kommunikationsverket kan ålägga en skyldighet enligt 1 mom. om byggandet eller placeringen inte annars kan ordnas på ett tillfredsställande sätt och till rimlig kostnad. En förutsättning är dessutom att skyldigheten inte oskäligt hindrar eller begränsar nätföretagets egen användning.

Om parterna inte kommer överens om kostnaderna för det gemensamma utnyttjandet eller samlokaliseringen kan Kommunikationsverket bestämma hur kostnaderna ska fördelas.

59 §

Eget bruk eller eget rimligt framtida behov

Trots att en skyldighet införts med stöd av 56 och 57 § föreligger skyldigheten inte, om föremålet för nyttjanderätten är i teleföretagets eller ett i 57 § 2 mom. avsett företags eget bruk eller behövs för dettas eget rimliga framtida behov.

9 kap.

Samtrafik

60 §

Förhandlingsskyldighet

Med *samtrafik* avses fysisk och logisk sammankoppling av olika kommunikationsnät för att säkerställa att användarna får till-

gång till ett annat teleföretags kommunikationsnät och kommunikationstjänster.

Ett nätföretag är skyldigt att med andra nätföretag föra uppriktiga förhandlingar om samtrafik.

61 §

Samtrafikskyldighet på grund av betydande marknadsinflytande

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 53 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande att sammankoppla ett kommunikationsnät med ett annat teleföretags kommunikationsnät (*samtrafikskyldighet*). Företaget ska då förhandla om samtrafiken med det andra nätföretaget på villkor som inte står i strid med de skyldigheter som ålagts företaget genom beslutet i fråga.

Utöver den samtrafikskyldighet som avses i 1 mom. kan Kommunikationsverket ålägga teleföretag skyldighet att i nödvändig omfattning göra tjänster interoperabla med andra teleföretags tjänster.

Teleföretag som Kommunikationsverket har ålagt att bedriva samtrafik ska iakttä 63 och 64 §, om en överenskommelse om samtrafikskyldighetens innehåll inte annars kan nås.

62 §

Samtrafikskyldighet på andra grunder

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 55 §

1) ålägga teleföretag samtrafikskyldighet enligt 61 § om teleföretaget administrerar användarnas förbindelser till ett kommunikationsnät och det är nödvändigt att införa skyldigheten för att det ska kunna säkerställas att en sammankoppling av kommunikationsnäten är möjlig, och

2) utöver samtrafikskyldighet som avses i 1 punkten ålägga teleföretag skyldighet att i nödvändig utsträckning tillhandahålla tjänster som är interoperabla med andra teleföretags tjänster.

63 §

Utförande av samtrafik

Sammankoppling av nät ska ske vid den punkt som det nätföretag som anholder om sammankoppling anvisar, om detta inte är tekniskt oändamålsenligt eller oskäligt för det teleföretag som är skyldigt att bedriva samtrafik.

Sammankopplingen ska utföras så snabbt som det tekniskt sett är möjligt.

Den ersättning som hos ett teleföretag som är skyldigt att bedriva samtrafik tas ut för användningen av ett telefonnät som ägs av det nätföretag som anholder om sammankoppling får inte vara oskälig.

64 §

Samtrafik mellan internationella telefonnät

Talkommunikation till utlandet ska styras till en internationell teletjänst via en fjärrtelefonitjänst som väljs av det teleföretag som tillhandahåller den internationella telefonitjänsten.

Från varje allmän internationell telefonitjänst ska ordnas tillträde till samtliga lokaltelefonitjänster.

65 §

Ersättning för användning av telefonnät

Ett teleföretag som är skyldigt att bedriva samtrafik ska separat prissätta sådana ersättningar för användning av telefonnätet som hos ett annat teleföretag tas ut för användning av nätet till att upprätta en talförbindelse, när förbindelsen upprättas från teleföretagets nät till det andra teleföretagets nät (*samtalsoriginering*) och förbindelsen upprättas

1) till ett avgiftsfritt nummer, eller

2) till ett servicenummer eller till ett riksomfattande abonnentnummer.

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 53 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande skyldighet att separat prissätta också annan samtalsoriginering än sådan som avses i 1 mom.

Ett teleföretag som är skyldigt att bedriva samtrafik ska separat prissätta ersättning som tas ut hos ett annat teleföretag för användning av nätet till att upprätta en talförbindelse, när förbindelsen upprättas från det andra teleföretagets nät till teleföretagets nät (*samtalsterminering*).

66 §

Förbud mot mängdrabatter

Ersättning som tas ut för sammankoppling av sådana teleföretags telefonnät som är skyldiga att bedriva samtrafik får inte vara beroende av den mängd kommunikation som förmedlas.

10 kap.

Övriga skyldigheter

67 §

Tekniska skyldigheter vid överlåtelse av nyttjanderätt

Kommunikationsverket kan genom beslut om skyldighet att överlåta nyttjanderätt och om samtrafik ålägga teleföretag samt företag som avses i 57 § 2 mom. sådana tekniska skyldigheter och ställa sådana villkor för nyttjande av överlåtelseskyldigheten som är nödvändiga för det tekniska fullgörandet av skyldigheten att överlåta nyttjanderätten.

68 §

Skyldigheter i fråga om icke-diskriminering

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 53 eller 55 § ålägga teleföretag samt företag som avses i 57 § 2 mom. icke-diskrimineringsskyldighet när det gäller överlåtelse av nyttjanderätt eller för samtrafik.

Med *icke-diskrimineringsskyldighet* avses skyldighet att iaktta prissättning (*icke-diskriminerande prissättning*) eller villkor (*icke-diskriminerande villkor*) som på ett

jämbördigt sätt berör teleföretag som är i samma situation. Om ett teleföretag eller ett företag som avses i 57 § 2 mom. använder en viss tjänst självt eller levererar den till sitt dotterbolag eller till någon annan sådan aktör, ska det till konkurrerande teleföretag tillhandahålla motsvarande tjänst på motsvarande villkor och av motsvarande beskaffenhet.

69 §

Skyldighet att lämna insyn

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 53 eller 55 § ålägga teleföretag samt företag som avses i 57 § 2 mom. skyldighet att lämna insyn, vilket innebär att teleföretaget ska offentliggöra information som är relevant för överlåtelse av nyttjanderätt eller för samtrafik, såsom leveransvillkor, tekniska specifikationer, prislistor samt ingångna avtal, till den del som de inte innehåller affärshemligheter eller konfidentiell information.

Om ett teleföretag eller ett företag som avses i 57 § 2 mom. i enlighet med 68 § har ålagts icke-diskrimineringsskyldighet kan företaget åläggas skyldighet att offentliggöra ett referenserbudande om nyttjanderätt eller samtrafik. Referenserbudandet ska vara så specificerat att de som ber om nyttjanderätt inte blir tvungna att betala för produkter som inte är nödvändiga med tanke på den tjänst som tillhandahålls.

Oberoende av vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska Kommunikationsverket ålägga ett teleföretag att offentliggöra ett referenserbudande, om företaget har ålagts skyldighet att överlåta nyttjanderätt som avser ett kommunikationsnät eller en del av det. Ett sådant referenserbudande ska innehålla åtminstone uppgifter som är relevanta för överlåtelse av nyttjanderätten.

70 §

Skyldighet att särredovisa i bokföringen

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 53 § ålägga ett företag med bety-

dande marknadsinflytande att i bokföringen särredovisa den reglerade verksamheten från teleföretagets övriga utbud av tjänster, om detta behövs för tillsynen av att icke-diskrimineringskyldigheten fullgörs.

Kommunikationsverket ska i sitt beslut specificera de produkter och tjänster som ska särredovisas, de uppgifter som ska utredas genom särredovisningen samt huvuddragen i särredovisningen.

Teleföretagets revisorer ska granska särredovisningskalkylerna och ge teleföretaget ett särskilt utlåtande om dem. Särredovisningskalkylerna och revisorsutlåtandet ska lämnas till Kommunikationsverket.

71 §

Skyldigheter vid prissättning av nyttjanderätt och samtrafik

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 53 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande skyldigheter i samband med prissättning av nyttjanderätt och samtrafik, om en marknadsanalys enligt 52 § visar att det inte råder någon effektiv konkurrens på marknaden och att företaget därför har möjlighet att ta ut överpriser eller använda prispress som missgynnar användarna av kommunikationstjänster.

Den skyldighet som avses i 1 mom. kan gälla prissättning av en reglerad produkt eller tjänst och fastställande av priset. Kommunikationsverket kan ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande skyldighet att vid överlåtelse av nyttjanderätt eller vid samtrafik tillämpa

- 1) kostnadsorienterad prissättning,
- 2) prissättning som baseras på avdrag från detaljistpriset, eller
- 3) rättvis och rimlig prissättning.

Med kostnadsorienterad prissättning avses en prissättning som är rimlig med beaktande av en effektiv aktörs kostnader för produktion av en reglerad produkt eller tjänst. När den kostnadsorienterade prissättningen bestäms kan hänsyn tas till den prisnivå som råder på motsvarande konkurrensutsatta marknader.

När Kommunikationsverket ålägger skyldighet enligt 2 mom. 1 punkten att tillämpa kostnadsorienterad prissättning kan det ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande att vid prissättningen av en reglerad produkt eller tjänst också tillämpa det maximipris som Kommunikationsverket på förhand har fastställt. Maximipriset kan fastställas om en prissättning som strider mot prissättningsskyldigheten skulle medföra allvarlig skada på marknaden och om den i 2 mom. 1 punkten avsedda skyldigheten inte kan anses vara tillräcklig för att undanröja konkurrenshinder eller för att främja konkurrensen. Maximipriset kan fastställas för högst tre år åt gången.

De prissättningsskyldigheter som avses i 1–4 mom. ska

- 1) främja kommunikationsmarknadens effektivitet och en hållbar konkurrens,
- 2) skapa nytta för dem som använder kommunikationstjänster,
- 3) vara rimliga i förhållande till de eftersträvade målen,
- 4) sporra företaget till framtida investeringar, och
- 5) tillåta en rimlig avkastning på det kapital som bundits i den reglerade verksamheten.

72 §

Prissättningsskyldighet som inte är baserad på betydande marknadsinflytande

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 55 § ålägga teleföretag samt företag som avses i 57 § 2 mom. skyldighet att vid överlåtelse av nyttjanderätt eller vid samtrafik iakttä de prissättningsskyldigheter som avses i 71 § 2–5 mom., om det är nödvändigt för att trygga överlåtelsen eller samtrafiken.

73 §

Utredningsskyldighet vid prissättning

Om ett teleföretag eller ett företag som avses i 57 § 2 mom. eller 196 § enligt denna lag eller Kommunikationsverkets beslut har ålagts skyldighet att tillämpa kostnadsorien-

terad eller icke-diskriminerande prissättning, är företaget när Kommunikationsverket behandlar prissättningsärendet skyldigt att visa att det pris som företaget tar ut för en produkt eller tjänst är kostnadsorienterat eller icke-diskriminerande.

Kommunikationsverket gör inte en retroaktiv bedömning av prissättningens överensstämmelse med bestämmelserna.

När Kommunikationsverket bedömer om prissättningskyldigheten iakttagits är det inte bundet till de principer som företaget följt vid kostnadsberäkningen.

När Kommunikationsverket bedömer om prissättningskyldigheten iakttagits kan det i enskilda fall besluta om maximibeloppet av den ersättning som tas ut.

74 §

Kostnadsberäkningssystem

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 53 eller 55 § ålägga ett teleföretag eller ett företag som avses i 57 § 2 mom. skyldighet att använda ett kostnadsberäkningssystem, om det behövs för övervakning av den prissättningskyldighet som ålagts företaget.

Företaget får självt välja vilket kostnadsberäkningssystem det använder. Företaget ska för Kommunikationsverket göra upp en beskrivning av kostnadsberäkningssystemet, varav framgår åtminstone kostnadernas huvudtitlar och de regler enligt vilka kostnaderna fördelas.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska samlas in med hjälp av kostnadsberäkningssystemet och om beskrivningen av kostnadsberäkningssystemet. Föreskrifterna kan gälla

- 1) uppgifter som är nödvändiga för att visa sambandet mellan kostnadsberäkningssystemet och prissättningen,
- 2) innehållet i och utformningen av beskrivningen av kostnadsberäkningssystemet,
- 3) hur beskrivningen av kostnadsberäkningssystemet ska lämnas till Kommunikationsverket.

75 §

Tillsyn över kostnadsberäkningssystemet

Företaget ska välja en sådan revisor som avses i revisionslagen (459/2007) för granskning av företagets kostnadsberäkningssystem i samband med revisionen av företaget. Revisorn ska upprätta en berättelse över granskningen. Företaget ska lämna berättelsen till Kommunikationsverket före utgången av augusti månad efter det att företagets räkenskapsperiod har gått ut.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter och vilket material som ska ingå i granskningsberättelsen. Föreskrifterna kan gälla

- 1) allmänna uppgifter om det företag som granskas och om gransknings sättet,
- 2) det material som omfattas av granskningskyldigheten,
- 3) kriterier som visar om företagets verksamhet svarar mot de skyldigheter som det ålagts,
- 4) det material som ska bifogas revisionsberättelsen.

Kommunikationsverket ska årligen offentliggöra en berättelse om hur kostnadsberäkningssystemen tillämpas hos företagen.

76 §

Funktionell separation

Kommunikationsverket kan genom ett beslut enligt 53 § ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande skyldighet att separera en funktionell helhet från teleföretagets övriga affärsverksamhet, om det har observerats betydande och bestående störningar på marknaden för nättjänsten i fråga och skyldigheter ålagda enligt 53 § inte har haft inverkan på konkurrens läget på marknaden.

Den funktionella helhet som separationen ger upphov till ska erbjuda både moderföretaget och konkurrerande teleföretag sina tjänster på samma icke-diskriminerande villkor.

Innan Kommunikationsverket ålägger ett företag skyldighet till funktionell separation

ska det lämna kommissionen ett motiverat beslutsförslag som ska innehålla åtminstone

1) bevis på betydande och bestående störningar på marknaden i fråga,

2) bevis på att skyldigheterna enligt 53 § inte har haft inverkan på konkurrensläget på marknaden,

3) bevis på att det saknas eller finns mycket små utsikter till förändring av konkurrensläget på marknaden inom rimlig tid,

4) en analys av skyldighetens förväntade verkan på kommunikationsmarknaden och det teleföretag skyldigheten gäller,

5) en redogörelse för det exakta innehållet i skyldigheten att genomföra separeringen,

6) en förteckning över de produkter och tjänster som skyldigheten gäller,

7) en redogörelse för omständigheter som gäller personalens oberoende i den funktionella helheten och övervakningen av teleföretaget.

77 §

Skyldighet att anmäla ägarbyte

Ett företag med betydande marknadsinflytande ska i förväg och utan dröjsmål till Kommunikationsverket anmäla om det avser att överlåta sitt lokalnät eller en betydande del av det till en separat affärsenhet som det inrättat eller till en separat juridisk person under ett annat ägarskap.

Efter att ha tagit emot anmälan ska Kommunikationsverket göra en ny marknadsanalys enligt 52 § av den relevanta marknaden för kommunikationsnätet, om överlåtelsen har betydande inverkan på marknaden.

78 §

Förhandsbetalning och säkerhet

Teleföretag kan av andra teleföretag kräva skälig förhandsbetalning eller säkerhet för ersättning som ska betalas för överlåtelse av nyttjanderätt eller för samtrafik.

79 §

Uttag av avgifter hos slutanvändarna

Ett teleföretag som har ingått abonnemangsavtal och som enligt 61 och 62 § har ålagts att bedriva samtrafik är, enligt vad ett annat teleföretag som tillhandahåller kommunikationstjänster väljer, skyldigt att till ett kostnadsorienterat och icke-diskriminerande pris ta ut det andra teleföretagets avgifter eller att lämna det andra teleföretaget de uppgifter som är nödvändiga för att avgifterna ska kunna tas ut. Det teleföretag som ingått abonnemangsavtalet ska ges en skälig övergångstid innan det teleföretag som tillhandahåller kommunikationstjänster börjar ta ut avgifterna.

Information om abonnentnumret till ett abonnemang som omfattas av betalningskyldighet ska överföras medan kommunikationen pågår. Om det inte är tekniskt möjligt att överföra informationen om abonnentnumret, är det teleföretag som ingått abonnemangsavtalet skyldigt att till det andra teleföretaget lämna de uppgifter som behövs vid faktureringen eller, om detta inte är möjligt, skyldigt att utan ersättning ta ut avgifterna.

80 §

Konfidentiell information mellan teleföretag

Ett teleföretag får använda sådan information om ett annat teleföretag som det erhållit i samband med överlåtelse av nyttjanderätt enligt 7 och 8 kap., i samband med samtrafik enligt 9 kap. eller med stöd av 79 § endast för det ändamål för vilket informationen har lämnats till teleföretaget. Informationen får vid teleföretaget behandlas endast av dem som ovillkorligen behöver den i sitt arbete. Informationen ska även annars behandlas så att det andra teleföretagets affärshemligheter inte äventyras.

Ett teleföretag som genom ett förfarande som strider mot 1 mom. orsakar ett annat teleföretag skada är skyldigt att ersätta den skada som förfarandet orsakar.

81 §

Skadeståndsskyldighet

Ett teleföretag som uppsåtligen eller av oaktsamhet handlar i strid med skyldigheter som ålagts med stöd av 53–55 § är skyldigt att ersätta ett annat teleföretag för skada som det tillfogat detta.

Skadeståndet omfattar ersättning för kostnader, prisskillnad samt annan direkt ekonomisk skada som orsakats av teleföretagets i 1 mom. avsedda verksamhet.

Skadeståndet kan jämkas, om fullt skadeståndsansvar bedöms som oskäligt tungt med tanke på förseelsens art, skadans omfattning, parternas situation och andra omständigheter.

Rätten till skadestånd preskriberas, om skadeståndstalan inte har väckts inom tre år från det att teleföretaget fick eller borde ha fått kännedom om uppkomsten av skadan.

Vid prövning av en skadeståndstalan som avses i 1 mom. kan domstolen begära yttrande av Kommunikationsverket.

11 kap.

Förfarande

82 §

Yttrande om marknadsdefinitioner, marknadsanalyser och betydande marknadsinflytande

Om åtgärden eller beslutet i fråga påverkar handeln mellan EES-staterna, ska Kommunikationsverket ska ge kommissionen och Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation tillfälle att en månad på förhand yttra sig om

- 1) marknadsdefinitioner som avviker från kommissionens rekommendation,
- 2) marknadsanalyser,
- 3) beslut om betydande marknadsinflytande,
- 4) beslut enligt 76 §.

Kommunikationsverket ska skjuta upp ett beslut som avses i 1 mom. med två månader, om kommissionen meddelat att den anser att

det föreslagna beslutet strider mot EU-rätten. Verket ska inom sex månader från meddelandet återta beslutet enligt 1 mom. eller ändra beslutet, om kommissionen kräver det.

Om Kommunikationsverket på yrkande av kommissionen ändrar sitt beslutsförslag enligt 1 mom. ska verket ge de parter vars rättigheter eller intressen beslutet gäller möjlighet att yttra sig om det ändrade beslutsförslaget. När Kommunikationsverket fattar sitt slutliga beslut ska det på lämpligt sätt också beakta yttranden som avses i 1 mom. Verket ska underrätta kommissionen om sitt beslut.

83 §

Yttrande om företags skyldigheter när det gäller betydande marknadsinflytande

Kommunikationsverket ska ge kommissionen och Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation tillfälle att yttra sig inom en månad innan verket fattar ett beslut som påverkar handeln mellan EES-staterna och genom vilket det på basis av betydande inflytande eller på någon annan grund ålägger skyldigheter enligt 8–10 kap., med undantag för beslut som grundar sig på 57 § 1 mom. 4 punkten eller på 58 och 76 §.

Om kommissionen meddelar att den anser att Kommunikationsverkets beslutsförslag enligt 1 mom. skulle utgöra ett hinder för den inre marknaden eller om kommissionen allvarligt betvivlar att verkets beslutsförslag är förenligt med EU-rätten ska Kommunikationsverket senarelägga sitt beslut med tre månader från kommissionens meddelande. Verket ska då fortsätta beredningen av beslutet i samråd med kommissionen och Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation.

Kommunikationsverket kan ändra eller dra tillbaka beslutsförslaget inom den tidsfrist som avses i 2 mom. Om Kommunikationsverket ändrar sitt beslutsförslag eller håller det i kraft som sådant kan kommissionen ytterligare rekommendera en lösning i fråga om Kommunikationsverkets beslutsförslag eller återkalla det meddelande som avses i 2 mom. Kommunikationsverket ska inom en

månad från det att rekommendationen gavs underrätta kommissionen och Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation om sitt slutliga beslut. Tidsfristen kan emellertid förlängas, om det behövs för att parterna ska kunna höras.

Om Kommunikationsverket trots kommissionens rekommendation beslutar att inte ändra eller dra tillbaka beslutet ska verket motivera sitt beslut.

84 §

Förfarandet i brådskande fall

Marknadsdefinitioner och marknadsanalyser kan utföras och Kommunikationsverkets beslut om betydande marknadsinflytande och om skyldigheter som ska åläggas teleföretag kan fattas utan att kommissionen och Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation höras, om åtgärden är

- 1) brådskande,
- 2) nödvändig för att säkerställa konkurrensen och skydda konsumenternas intressen,
- 3) tillfällig, och
- 4) i rätt proportion till det eftersträvade målet.

Kommunikationsverket ska utan dröjsmål informera kommissionen och Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation om åtgärder som avses i 1 mom.

12 kap.

Samhällsomfattande tjänster

85 §

Utseende av leverantörer av samhällsomfattande tjänster

Med samhällsomfattande tjänster avses tillhandahållande av allmänna telefonitjänster och en ändamålsenlig internetförbindelse i en viss permanent bostad eller på ett visst ställe samt tillhandahållande av allmän nummer-tjänst och telefonkatalogtjänster.

Kommunikationsverket ska fatta beslut om att utse ett eller flera teleföretag eller företag som levererar kontaktinformationstjänster till leverantörer av samhällsomfattande tjänster, om det är nödvändigt för att säkerställa att samhällsomfattande tjänster tillhandahålls inom ett visst geografiskt område. Urvalsförfarandet ska vara effektivt, opartiskt, öppet och icke-diskriminerande. Till leverantörer av samhällsomfattande tjänster ska utses företag som har de bästa förutsättningarna för att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster.

Kommunikationsverket ska ändra beslut som avses i 2 mom. om det sker betydande förändringar i de omständigheter som ligger till grund för beslutet.

86 §

Skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster för allmänna telefonitjänster

Teleföretag som Kommunikationsverket i enlighet med 85 § har utsett till leverantörer av samhällsomfattande tjänster som avser allmänna telefonitjänster är skyldiga att oberoende av geografiskt läge och till ett från en genomsnittsanvändares synpunkt rimligt pris tillhandahålla abonnemang som ansluts till ett allmänt kommunikationsnät på den plats där användaren eller abonnenten permanent bor eller är belägen. Teleföretaget ska tillhandahålla abonnemanget inom skälig tid från beställningen.

Abonnemanget ska vara sådant att alla, även personer med funktionsnedsättning, kan använda nödtjänster, ringa och ta emot inrikes- och utrikessamtal samt använda andra sedvanliga telefonitjänster.

Närmare bestämmelser om de särskilda behoven när det gäller personer med funktionsnedsättning utfärdas genom förordning av statsrådet. Innan förordningen utfärdas ska Kommunikationsverket vid behov utarbeta en rapport om saken.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om hur anslutningar tekniskt ska genomföras eller vilka tekniska egenskaper de ska ha för att även personer med funk-

tionsnedsättning ska kunna använda abonnemangen.

87 §

Skyldighet att tillhandahålla samhällsomsfattande tjänster för internetaccessstjänster

Teleföretag som Kommunikationsverket i enlighet med 85 § har utsett till leverantörer av samhällsomsfattande tjänster som avser internetaccessstjänster är skyldiga att oberoende av geografiskt läge och till ett från en genomsnittsanvändares synpunkt rimligt pris tillhandahålla abonnemang som ansluts till ett allmänt kommunikationsnät på den plats där användaren eller abonnenten permanent bor eller befinner sig. Teleföretaget ska tillhandahålla abonnemanget inom skälig tid från beställningen.

Abonnemanget ska vara sådant att alla användare och abonnenter kan få en ändamålsenlig internetförbindelse, med beaktande av den överföringshastighet som de flesta användare och abonnenter har samt den tekniska genomförbarheten och kostnaderna.

Bestämmelser om minimihastigheten för en ändamålsenlig internetförbindelse utfärdas genom förordning av Kommunikationsministeriet. Innan förordningen utfärdas ska Kommunikationsverket vid behov utarbeta en rapport om marknaden för dataöverföringstjänster, vilken överföringshastighet de flesta användarna och abonnenterna har och den tekniska utvecklingsnivån samt göra en bedömning av bestämmelsernas ekonomiska konsekvenser för teleföretagen.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om hur anslutningar tekniskt ska genomföras och vilka tekniska egenskaper de ska ha.

88 §

Övriga rättigheter och skyldigheter som avser tillhandahållande av abonnemang

En leverantör av samhällsomsfattande tjänster kan tillhandahålla tjänster som avses i 86 och 87 § också via flera abonnemang, om det

inte medför oskäligen extra kostnader för abonnenterna och användarna.

En leverantör av samhällsomsfattande tjänster ska erbjuda abonnenter som är fysiska personer möjlighet att i flera poster betala ersättning för byggande av anslutningar enligt 86 och 87 §. Leverantören får vägra fullgöra denna skyldighet endast om det för vägran finns vägande skäl som har samband med den fysiska abonnentens betalningsförmåga.

En leverantör av samhällsomsfattande tjänster har rätt att vägra ingå avtal med en abonnent om ett abonnemang enligt 86 och 87 §, om abonnenten har åtalats eller under det senaste året dömts för störande av post- och teletrafik och brottet har begåtts med hjälp av ett teleföretags abonnemang eller om abonnenten har obetalda, förfallna och ostridiga skulder för användning av ett annat abonnemang som leverantören tillhandahållit.

89 §

Skyldighet att tillhandahålla samhällsomsfattande tjänster som avser kontaktinformationstjänster

Ett företag som Kommunikationsverket i enlighet med 85 § har utsett till leverantör av samhällsomsfattande tjänster som avser nummertjänster eller telefonkatalogstjänster är skyldigt att ge användarna och abonnenterna tillgång till allmänna och täckande nummertjänster och telefonkatalogstjänster till ett från genomsnittsanvändarens synpunkt rimligt pris.

Telefonkatalogstjänster kan tillhandahållas i tryckt eller elektronisk form och uppgifterna ska uppdateras minst en gång om året.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som krävs för att fullgöra den skyldighet som nämns i 1 mom.

90 §

Skyldighet att tillhandahålla samhällsomsfattande tjänster som avser nättjänster

Ett nätföretag som Kommunikationsverket i enlighet med 85 § har utsett till leverantör av samhällsomsfattande tjänster är skyldigt att

till ett kostnadsorienterat pris erbjuda ett tjänsteföretag som utsetts till leverantör av samhällsomfattande tjänster de nättjänster som behövs för anslutning till ett kommunikationsnät.

91 §

Leverantörens skyldighet att informera om sina samhällsomfattande skyldigheter samt att tillhandahålla samhällsomfattande produkter och tjänster

En leverantör av samhällsomfattande tjänster ska på ett ändamålsenligt sätt informera om sina skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster samt tillhandahålla samhällsomfattande produkter och tjänster.

En leverantör av samhällsomfattande tjänster ska offentliggöra information och material om de samhällsomfattande produkter och tjänster som den tillhandahåller, så att de är lättillgängliga för abonnenterna och användarna.

92 §

Övervakning av priserna på samhällsomfattande tjänster

Kommunikationsverket ska övervaka pris-sättningen av samhällsomfattande tjänster och jämföra den med kommunikationstjänsternas allmänna prisnivå samt bedöma pris-sättningen av de samhällsomfattande tjänsterna i förhållande till den allmänna konsumentprisnivån och befolkningens allmänna inkomstnivå.

93 §

Nettokostnaderna för samhällsomfattande tjänster

Med nettokostnader för samhällsomfattande tjänster avses de kostnader för tjänsteproduktionen som leverantören av samhällsomfattande tjänster inte kan täcka med intäkterna från dessa tjänster.

Om det är uppenbart att tillhandahållandet av samhällsomfattande tjänster är en oskäligen

ekonomisk belastning för en leverantör av samhällsomfattande tjänster, ska Kommunikationsverket på leverantörens begäran beräkna nettokostnaderna för de samhällsomfattande tjänsterna.

Kommunikationsverket är vid beräkning av nettokostnaderna inte bundet av de uppgifter som leverantören av samhällsomfattande tjänster har lämnat eller de principer som leverantören har iakttagit vid kostnadsberäkningen.

94 §

Ersättning av leverantörens kostnader för samhällsomfattande tjänster

En leverantör av samhällsomfattande tjänster ska på ansökan få ersättning av statens medel för den andel av nettokostnaderna som anses utgöra en oskäligen ekonomisk belastning för företaget i fråga med hänsyn till

- 1) företagets storlek,
- 2) företagsverksamhetens art,
- 3) omsättningen av företagets televerksamhet, nummertjänst eller telefonkatalogstjänst och
- 4) andra omständigheter som kan jämföras med de som nämns i 1–3 punkten.

Kommunikationsministeriet fattar utifrån en nettokostnadskalkyl som görs av Kommunikationsverket beslut om ersättning för de kostnader som avses i 1 mom. Ersättning betalas retroaktivt för högst ett år från det att ansökan gjordes.

AVDELNING IV

FREKVENSER OCH NUMRERING

13 kap.

Frekvensförvaltning

95 §

Statsrådsförordning om frekvensanvändningen och om en frekvensplan

De allmänna principerna för användning av frekvenser enligt 3 mom. fastställs genom förordning av statsrådet. Vid utfärdande av

bestämmelser om användning av frekvenser för tillhandahållande av kommunikationstjänster ska teknik- och tjänsteneutralitet iakttas.

I en förordning som avses i 1 mom. får emellertid avvikelser göras från nät- och kommunikationstjänsternas

- 1) teknikneutralitet,
  - a) för att undvika skadliga störningar,
  - b) för att skydda folkhälsan mot elektromagnetiska fält,
  - c) för att säkerställa tjänsternas tekniska kvalitet, gemensamt utnyttjande av radiofrekvenser eller mål av allmänt intresse, samt
- 2) tjänsteneutralitet,
  - a) för att garantera säkerhet för människors liv,
  - b) för att främja social, regional eller geografisk sammanhållning,
  - c) för att undvika ineffektivt utnyttjande av frekvenser,
  - d) för att främja kulturell och språklig mångfald samt mediemångfald.

Genom statsrådsförordning enligt 1 mom. fastställs en frekvensplan för

- 1) frekvensområden för televerksamhet som kräver nätkoncession enligt 6 §,
- 2) frekvensområden för sådan koncessionspliktig televisions- och radioverksamhet som avses i 22 och 34 §,
- 3) frekvensområden som avses i 96 § 5 mom.,
- 4) frekvensområden för verksamhet som avser produktutveckling, testning och undervisning, samt
- 5) frekvensområden för sådan allmännyttig televisions- och radioverksamhet som avses i 7 § i lagen om Rundradion Ab.

Innan statsrådet fastställer frekvensplanen ska teleföretag, Rundradion Ab och andra representanter för användargrupper inom frekvensområdena ges tillfälle att yttra sig om planen. Statsrådet ska se över planen, om fler frekvensområden kan anvisas för sådan allmännyttig eller koncessionspliktig verksamhet som avses i 3 mom. eller om en aktör som avses i detta moment framställer en motiverad begäran om översyn.

96 §

Av Kommunikationsverket meddelade föreskrifter om frekvensanvändningen

Kommunikationsverket meddelar föreskrifter om användningen av radiofrekvenser för olika ändamål, med beaktande av internationella bestämmelser och rekommendationer om användning av radiofrekvenser samt den statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 95 § 1 mom. I föreskrifterna ska det anges frekvensområdenas användningsändamål och de viktigaste radioegenskaper som en radioutrustning som använder ett visst frekvensområde ska uppfylla.

Kommunikationsverket ska se över de föreskrifter som meddelats med stöd av 1 mom., om det för sådan koncessionspliktig verksamhet som avses i 95 § 3 mom. kan anvisas fler frekvenser eller om ett teleföretag eller någon annan representant för användargrupper inom frekvensområdena framställer en motiverad begäran om översyn.

När Kommunikationsverket bestämmer om användningen av radiofrekvenser som lämpar sig för tillhandahållande av elektroniska kommunikationstjänster ska det iaktta teknik- och tjänsteneutralitet.

I de föreskrifter som avses i 1 mom. får avvikelser göras från nät- och kommunikationstjänsternas

- 1) teknikneutralitet,
  - a) för att undvika skadliga störningar,
  - b) för att skydda folkhälsan mot elektromagnetiska fält,
  - c) för att säkerställa tjänsternas tekniska kvalitet, gemensamt utnyttjande av radiofrekvenser eller mål av allmänt intresse, samt
- 2) tjänsteneutralitet,
  - a) för att garantera säkerhet för människors liv,
  - b) för att främja social, regional eller geografisk sammanhållning,
  - c) för att undvika ineffektivt utnyttjande av frekvenser,
  - d) för att främja kulturell och språklig mångfald samt mediemångfald.

Kommunikationsverket ska vid beredningen av de föreskrifter som meddelas med stöd av 1 mom. samarbeta med kommunikationsministeriet. Om de föreskrifter som gäller

användningen av ett visst frekvensområde kan få betydande konsekvenser för den allmänna utvecklingen av kommunikationsmarknaden, ska frekvensplanen för frekvensområdet i fråga fastställas i en statsrådsförordning som utfärdas med stöd av 95 § 1 mom.

Kommunikationsverket kan i syfte att främja gemensamt utnyttjande av radiofrekvenser eller av någon annan grundad anledning, för ett sådant frekvensområde som avses i en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 95 § 1 mom. eller för ett sådant frekvensområde som avses i föreskrifter som meddelats med stöd av 1 mom., tillåta också annan radiokommunikation än sådan som det är avsett för, om denna radiokommunikation inte begränsar frekvensområdets användning för dess primära ändamål och inte leder till störningar i den primära radiokommunikationen.

97 §

Särskilda bestämmelser om frekvensförvaltning

Denna lag ska i tillämpas på radioutrustning på finländska fartyg, luftfartyg och föremål som sänts ut i rymden, också när de är utanför finskt territorium.

Kommunikationsverket meddelar föreskrifter om de radiofrekvenser på vilka sådan elutrustning, som inte utgör radioutrustning och som används för vetenskapligt, industriellt, medicinskt eller annat motsvarande ändamål och är avsedd att generera radiovågor, får användas samt villkoren för användningen av utrustningen.

Kommunikationsverket meddelar föreskrifter om amatörradiostationers konstruktion och användning samt föreskrifter som annars ska iakttas inom amatörradiokommunikation och som gäller sändareffekter, oönskade emissioner, riktande av sändningar och enkelriktade sändningar.

14 kap.

Numrering

98 §

Teleområden

Kommunikationsverket meddelar föreskrifter om indelningen av Finland i teleområden.

Indelningen i teleområden ska vara ändamålsenlig. När teleområden bildas ska hänsyn i synnerhet tas till mängden telekommunikation inom ett visst område, hur den är inriktad, kommunikationsnätens tekniska konstruktion samt en så effektiv nummeranvändning som möjligt.

99 §

Av Kommunikationsverket meddelade föreskrifter om numrering

Vid tilldelningen av nummer och prefix i televerksamheten ska hänsyn tas till

- 1) en klar och effektiv numrering, samt
- 2) de internationella förpliktelserna i fråga om numrering och prefix.

Kommunikationsverket får utfärda närmare föreskrifter om numrering. Genom Kommunikationsverkets föreskrifter anges hurdana nummer och prefix som får användas i televerksamheten och för vilket ändamål de ska användas. I föreskrifterna får det dessutom bestämmas om det geografiska användningsområdet för nummer och prefix.

I fråga om domännamn på internet gäller särskilda bestämmelser.

100 §

Numreringsbeslut

Kommunikationsverket beslutar om vilka nummer och prefix som tilldelas teleföretag och andra.

Nummer och prefix ska tilldelas så att teleföretag och andra behandlas rättvist med hänsyn till omfattningen och arten av deras verksamhet.

Kommunikationsverket ska fatta beslut om tilldelning av nummer eller prefix (numre-

ringsbeslut) inom tre veckor från det att verket tagit emot ansökan. Om ett nummer eller prefix har ett exceptionellt ekonomiskt värde kan numreringsbeslutet dock fattas inom sex veckor från det att verket tagit emot ansökan.

I ett numreringsbeslut kan innehavaren av nyttjanderätten till ett nummer eller prefix förpliktas att ta numret i bruk inom utsatt skälig tid.

Ett numreringsbeslut kan fattas att gälla tills vidare eller för en viss tid som är ändamålsenlig med hänsyn till den tjänst som tillhandahålls. Kommunikationsverket kan i numreringsbeslutet bestämma att numret ska användas för att tillhandahålla en viss tjänst samt förena användningen av numret med andra villkor som behövs för att trygga en klar och effektiv numrering samt användarnas intressen.

101 §

Återkallande av nyttjanderätten till nummer och prefix

Kommunikationsverket kan fatta beslut om återkallelse av nyttjanderätten till ett nummer eller prefix, om

1) innehavaren av nyttjanderätten till numret eller prefixet inte betalar den avgift som hör till numreringsbeslutet,

2) numret eller prefixet används i strid med numreringsbeslutet, eller

3) numret eller prefixet inte har tagits i bruk inom en skälig tid efter numreringsbeslutet eller om användningen av numret eller prefixet har upphört och innehavaren av nyttjanderätten till numret eller prefixet trots uppmaning inte rättar sitt förfarande inom en månad.

Nyttjanderätten till ett nummer eller prefix kan återkallas också om det finns något annat synnerligen vägande skäl som har samband med en klar och effektiv numrering eller användarnas intresse, och innehavaren av nyttjanderätten till numret eller prefixet har getts möjlighet att inom en månad föra fram sin uppfattning om saken. Något yttrande behöver inte inhämtas, om ett företag med nyttjanderätt har upphört med verksamheten eller innehavaren av nyttjanderätten av någon annan orsak har upphört att existera.

102 §

Nummerportabilitet

Ett teleföretag är skyldigt att utan dröjsmål se till att en abonnent som ingått avtal med företaget kan överföra sitt telefonnummer till ett annat teleföretag vid byte av tjänsteleverantör, om abonnenten så önskar. Ett tidsbegränsat avtal om kommunikationstjänster som är kopplat till ett telefonnummer befriar inte teleföretaget från skyldigheten att överlämna telefonnummer. I ett fast telefontal gäller skyldigheten att överlämna telefonnumret endast om överlämnandet sker inom teleområdet.

För överlämnande av telefonnummer får ett teleföretag inte ta ut någon ersättning av abonnenten. Teleföretaget får dock av det mottagande teleföretaget ta ut en ersättning för de engångskostnader som överlämnandet medför. Ersättningen får dock inte vara så stor att den hindrar användningen av tjänsten. Kommunikationsverket kan i enskilda fall besluta om engångsersättningens maximibelopp.

Teleföretag har inte i 1 mom. avsedd skyldighet att överlämna telefonnummer mellan fasta telefontal och mobilnät.

Teleföretag som är verksamma i ett telefontal är skyldiga att för sin del se till att det finns tillgång till en allmän, täckande och avgiftsfri informationstjänst som gäller flyttade telefonnummer.

103 §

Tekniska föreskrifter om nummerportabilitet

Kommunikationsverket får utfärda tekniska föreskrifter om nummerportabilitet.

Kommunikationsverkets föreskrifter kan gälla

1) telefonnummer som av tekniska skäl är befriade från nummerportabilitet,

2) det tekniska genomförandet av nummerportabilitet,

3) dirigering av samtal till nummer som överlämnas,

4) informationstjänst som gäller överlämnade telefonnummer,

5) andra tekniska förutsättningar för numerportabilitet som är jämförbara med dem som nämns i 1–4 punkten.

104 §

Telekommunikation inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Teleföretag som är verksamma i ett telefonnät är skyldiga att för sin del se till att det från EES-stater går att ringa också till andra än geografiska nummer som används i Finland, om det är tekniskt och ekonomiskt möjligt.

Teleföretag har inte den skyldighet som avses i 1 mom., om samtalets mottagare av kommersiella skäl har begränsat samtal från vissa geografiska områden.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som är nödvändiga för att den skyldighet som avses i 1 mom. ska kunna fullgöras.

105 §

Allmänt utlandsprefix

Teleföretag som är verksamma i ett telefonnät är skyldiga att för sin del se till att användarna kan ringa till utlandet med hjälp av det allmänna utlandsprefixet 00.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som är nödvändiga för att den skyldigheten som avses i 1 mom. ska kunna fullgöras.

AVDELNING V

**ANVÄNDARES OCH ABONNENTERS
RÄTTIGHETER I SAMBAND MED
KOMMUNIKATIONSTJÄNSTER**

106 §

*Tillämpningsområde och bestämmelsernas
tvingande natur*

Avvikelse från bestämmelserna i detta kapitel får inte genom avtal göras till nackdel för konsumenten.

Bestämmelserna i 118–123 §, 125 § 2–4 mom. och 126 §, 134 och 135 § ska tillämpas på andra avtal än sådana som ingås med konsumenter endast om inget annat har överenskommit.

Bestämmelserna i 108, 112, 118, 119, 121, 122, 128 och 134 § ska inte tillämpas på kommunikationstjänster som tillhandahålls självständigt utan motprestation.

15 kap.

Avtal om kommunikationstjänster

107 §

Avtalsvillkor och prislister

Teleföretag ska utarbeta standardavtalsvillkor för avtal om kommunikationstjänster som ingås med konsumenter och tillämpa dessa villkor när avtal ingås med konsumenter. Avtalen får inte innehålla villkor eller begränsningar som är oskäligen för konsumenterna. Avtalsvillkoren ska upprättas på ett klart och begripligt språk.

Teleföretag ska offentliggöra sina standardavtalsvillkor och prislister över kommunikationstjänsterna så att användarna enkelt och kostnadsfritt har tillgång till dem.

108 §

Avtal om kommunikationstjänster

Avtal mellan teleföretaget och abonnenten om kommunikationstjänster ska ingås skriftligen.

I avtalet ska teleföretagets namn och kontaktinformation specificeras. I avtalet ska det åtminstone anges

- 1) avtalets ikraftträdandedag, giltighetstid och hur det i förekommande fall ska förnyas,
- 2) arten av de tjänster som tillhandahålls och deras egenskaper samt typer av underhållsservice; när det är fråga om internetaccess-tjänster nämns även variationsintervallet för överföringshastigheten,
- 3) leveranstiden för kommunikationstjänster,
- 4) förfarandet vid uppsägning av avtalet och grunderna för uppsägning.

- 5) påföljder vid fel eller dröjsmål,
- 6) hur abonnenten ska informeras om ändringar i avtalsvillkoren,
- 7) vilka rättigheter abonnenter och användare har om avtalsvillkoren ändras,
- 8) grunderna för prissättning av tjänsterna eller de prislistor som tillämpas,
- 9) abonnentens rätt att få veta hur fakturan är sammansatt,
- 10) abonnentens rätt att framställa anmärkning mot fakturan,
- 11) påföljderna vid betalningsförsummelse,
- 12) teleföretagets rätt att sluta tillhandahålla en tjänst eller att begränsa användningen av tjänsten,
- 13) den limit som avses i 112 § 1 mom. samt anvisningar om hur konsumenten kan kontrollera det samman lagda upplupna avgiftsbeloppet,
- 14) om det går att använda nödtjänster med abonnemanget och att i en nödsituation ta reda på varifrån abonnemangsinnehavarens samtal kommer,
- 15) vilka förfaranden för att mäta och styra trafiken som teleföretaget använder för att undvika överbelastning av nätet,
- 16) hur förfarandena enligt 15 punkten kan inverka på tjänsternas kvalitet,
- 17) vilka kundtjänster som tillhandahålls,
- 18) begränsningar som gäller användningen av en levererad terminalutrustning,
- 19) abonnentens och användarens möjlighet att välja om hans eller hennes kontaktinformation ska ingå i en telefonkatalog och, i så fall, vilken information abonnenten vill ha med där,
- 20) hur fakturan kan betalas och prisskillnaderna mellan olika betalningssätt,
- 21) vilka åtgärder teleföretaget kan vidta om informationssäkerheten är hotad.

I avtalet ska dessutom nämnas konsumentens rätt att föra en tvist om avtalet till konsumenttvistenämnden för avgörande.

109 §

Giltighetstiden för avtal om kommunikationstjänster

Ett avtal om kommunikationstjänster gäller tills vidare, om inte något annat uttryckligen avtalas.

Teleföretag får ingå högst 24 månaders tidsbegränsade avtal med konsumenter. Om företaget erbjuder längre än 12 månaders avtal ska konsumenten också erbjudas möjlighet att ingå ett tidsbegränsat 12 månaders avtal.

Teleföretag får inte förlänga ett tidsbegränsat avtal med ett nytt tidsbegränsat avtal utan att ha ingått ett nytt skriftligt avtal med abonnenten.

110 §

Nätneutralitet

En leverantör av internetaccesstjänster får inte begränsa abonnentens eller användarens möjligheter att använda internetaccesstjänster, utom

- 1) i särskilt angivna situationer som avses i 108 § 2 mom. 2 punkten,
- 2) med stöd av en myndighets eller domstols beslut,
- 3) för att värna om informationssäkerhet och undanröja störningar,
- 4) för att upprätthålla internetaccesstjänsternas och övriga kommunikationstjänsters funktion och kvalitet, dock med iakttagande av vad som föreskrivs i 243 och 244 §.

Begränsningar som avses i 1 mom. 1 och 4 punkten ska genomföras på ett icke-diskriminerande sätt och de får inte

- 1) begränsa en ändamålsenlig användning av internetaccesstjänsterna,
- 2) hindra eller begränsa abonnentens eller användarens möjligheter att använda de tillämpningar och tjänster som abonnenten eller användaren önskar,
- 3) dra ner internetaccesstjänstens hastighet oskäligt mycket.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om hur de begränsningar och förfaranden som avses i denna paragraf ska bedömas och hur de ska utnyttjas för att trygga internetaccesstjänsternas användbarhet och kvalitet.

Kommunikationsverket kan genom beslut ålägga leverantörer av internetaccesstjänster

- 1) att vidta åtgärder som är nödvändiga för att förebygga olägenheter som avses i 2 mom., eller

2) att avhålla sig från att använda förfaranden och begränsningar som medför sådana olägenheter som avses i 2 mom.

Kommunikationsverket ska då det meddelar föreskrifter och beslut enligt 3 och 4 mom. beakta den allmänna kvaliteten på de internetaccess-tjänster som erbjuds användarna samt tjänsternas priser och egenskaper.

111 §

Nyttjanderätt till fastigheters och byggnaders interna nät

Bostadsaktiebolag, fastighetsaktiebolag och med dem jämförbara sammanslutningar som äger eller administrerar en fastighets interna eller flera fastigheters gemensamma fasta kommunikationsnät som är kopplat till ett allmänt kommunikationsnät, är skyldiga att på icke-diskriminerande villkor ge det teleföretag som abonnenten har valt tillträde till icke-upptagen kapacitet av fastighetens eller fastighetsgruppens interna kommunikationsnät för förmedling av kommunikationstjänster till abonnentens terminalutrustning inom fastigheten.

112 §

Limit, förhandsbetalning och säkerhet

Teleföretaget eller konsumenten kan fastställa en skälig limit i euro för ett telefonabonnemang.

Teleföretaget får avkräva konsumenten förhandsbetalning eller säkerhet för ett avtal om kommunikationstjänster endast i samband med att avtalet ingås och endast om det finns en särskild anledning till detta som beror på förutsägbar insolvens eller någon annan därmed jämförbar omständighet. Förhandsbetalningen eller säkerheten får inte överstiga det sammanlagda beloppet av de avgifter som beräknas inflyta för de tjänster som tillhandahållits innan teleföretaget på grund av betalningsförsummelse kan förhindra användningen av kommunikationstjänsten.

113 §

Bindningsavtal

Om ett teleföretag kombinerar ett avtal om en terminalutrustning med ett avtal om en kommunikationstjänst på ett sådant sätt att detta påverkar nyttigheternas försäljningspris (*bindningsavtal*) ska teleföretaget erbjuda abonnenten motsvarande kommunikationstjänster också utan terminalutrustning.

Vid marknadsföringen ska, utöver de uppgifter som avses i 2 kap. 12 § i konsumentskyddslagen (38/1978) också uppges de totala merkostnader som konsumenten orsakas av bindningsavtalet.

Ett teleföretag får hindra att terminalutrustning som ingår i ett bindningsavtal används med ett annat teleföretags abonnemang. Spärren ska på konsumentens begäran hävas omedelbart då abonnemangsavtalet upphör. För hävandet av spärren får ingen avgift tas ut av konsumenten.

114 §

Ändring av avtal

Teleföretag får till nackdel för konsumenten ändra avgifter och övriga villkor enligt tillsvidareavtal om kommunikationstjänster endast

1) på grunder som specificerats i avtalsvillkoren, om avtalets innehåll inte som helhet ändras väsentligt,

2) med stöd av en lagändring eller ett myndighetsbeslut.

Teleföretag har dessutom rätt att göra mindre ändringar i villkoren för tillsvidareavtal om kommunikationstjänster, om ändringarna inte påverkar avtalets centrala innehåll.

Villkoren i ett tidsbegränsat avtal om kommunikationstjänster får inte under avtals-tiden ändras till nackdel för konsumenten. Det är emellertid tillåtet att ändra avtalsvillkoren, om ändringsbehovet beror på en lagändring eller ett myndighetsbeslut.

Teleföretag ska underrätta abonnenterna om ändringar i avtalsvillkoren, om ändringarnas innehåll och om grunden för ändringarna senast en månad innan de ändrade vill-

koren träder i kraft. Teleföretaget ska samtidigt informera abonnenten om dennes rätt att säga upp avtalet med omedelbar verkan, om abonnenten inte godkänner de ändrade villkoren.

115 §

Stängning och begränsning av användningen av kommunikationstjänster

Teleföretaget har rätt att stänga en kommunikationstjänst eller begränsa användningen av den, om abonnenten inte har betalat en avgift som hänför sig till kommunikationstjänsten och som har förfallit till betalning.

Teleföretaget har dock inte stängnings- eller begränsningsrätt, om

1) den avgift som förfallit till betalning är mindre än 50 euro,

2) den förfallna avgiften hänför sig till någon annan tjänst än mottagning av en kommunikationstjänst,

3) den förfallna avgiften betalas inom två veckor från det att en betalningsuppsmaning har sänts,

4) konsumenten visar att orsaken till att betalning försumrats är sjukdom, arbetslöshet eller någon annan därmed jämförbar orsak som inte beror på konsumenten och den förfallna avgiften betalas inom en månad från det att en betalningsuppsmaning har sänts,

5) abonnenten framställer en anmärkning mot fakturan före förfallodagen och betalar den ostridiga delen av den inom utsatt tid.

Teleföretaget har också rätt att stänga en kommunikationstjänst, om

1) abonnenten har försatts i konkurs eller en myndighet har konstaterat att abonnenten annars är insolvent och abonnenten inte ställer skälig säkerhet,

2) abonnenten trots uppsmaning inte iakttar andra avtalsvillkor än sådana som gäller avgift, eller

3) abonnenten eller användaren har åtalats för störande av post- och teletrafik som begåtts med hjälp av abonnemanget.

Teleföretaget har rätt att begränsa användningen av ett abonnemang också om användaren överskrider den limit som avses i 112 § 1 mom. Teleföretaget ska på förhand underätta användaren om begränsningen och sam-

tidigt instruera användaren om hur en begränsning kan förhindras.

Teleföretaget har rätt att vägra koppla upp samtal eller att annars spärra användningen av en kommunikationstjänst vars uppenbara syfte är att sträva efter orättmätig ekonomisk vinning och som medför avgifter för abonnenten.

Det som ovan i denna paragraf föreskrivs om teleföretags rätt att förhindra användningen av kommunikationstjänster begränsar inte ett teleföretags skyldighet att hindra användningen av en kommunikationstjänst med stöd av en behörig myndighets eller domstols beslut.

116 §

Uppsägning av avtal

En abonnent kan säga upp ett avtal om kommunikationstjänster muntligen eller skriftligen. Abonnenten har rätt att när som helst säga upp ett avtal som gäller tills vidare så att det upphör att gälla två veckor efter uppsägningen. Abonnenten har rätt att säga upp ett avtal om kommunikationstjänster så att det upphör omedelbart, om teleföretaget meddelar att det ändrar avtalsvillkoren till nackdel för abonnenten. Om ändringen av avtalsvillkor beror på ändringar i skattelagstiftningen har abonnenten inte rätt att säga upp ett visstidsavtal om kommunikationstjänster.

Teleföretaget ska sända abonnenten en skriftlig bekräftelse på uppsägningen.

Ett teleföretag ska säga upp ett avtal om kommunikationstjänster skriftligen.

Konsumenten har när det är fråga om bindingsavtal alltid rätt att säga upp ett visstidsavtal så att det upphör att gälla två veckor efter uppsägningen, om konsumenten betalar de avgifter som hänför sig till den outnyttjade avtalstiden och andra avgifter som eventuellt avtalats med tanke på en sådan situation.

Konsumenten har rätt att säga upp ett avtal så att det upphör att gälla två veckor efter uppsägningen, även om det ingåtts för viss tid, om konsumenten har råkat i betalningssvårigheter till följd av sjukdom, arbetslöshet eller någon annan av konsumenten obero-

de orsak eller om det från konsumentens synpunkt är oskäligt att hålla avtalet i kraft av någon annan särskild orsak. Teleföretaget får inte hos konsumenten ta ut avgifter som hänför sig till outnyttjad avtalstid enligt avtalet om kommunikationstjänster. Teleföretaget har dock rätt att få tillbaka terminalutrustning som överlämnats i samband med bindingsavtalet.

117 §

Hävning av avtal

En abonnent får häva ett avtal om kommunikationstjänster på grund av ett dröjsmål eller fel från teleföretagets sida, om avtalsbrottet är väsentligt. Abonnenten får häva avtalet muntligen eller skriftligen.

Ett teleföretag har rätt att häva ett avtal om kommunikationstjänster, om

1) abonnemanget med stöd av 115 § har varit stängt minst en månad och det fortfarande finns förutsättningar för stängning, eller

2) abonnenten eller användaren har dömts för störande av post- och teletrafik som beivrats med hjälp av kommunikationstjänsten.

Teleföretaget ska häva avtalet om kommunikationstjänster skriftligen.

118 §

Dröjsmål vid leverans av kommunikationstjänster och rätt att hålla inne betalning

Leveransen av en kommunikationstjänst är fördröjd, om tjänsten inte har levererats vid en överenskommen tidpunkt och detta inte beror på abonnenten eller användaren eller på en omständighet på abonnentens eller användarens sida.

Abbonenten är skyldig att betala de avgifter som grundar sig på ett avtal om kommunikationstjänster först från den tidpunkt då förbindelsen kan användas. Efter det att tjänsten har aktiverats har abonnenten rätt att hålla inne betalningen av en så stor del av avgiften som behövs som säkerhet för standardersättning och skadestånd på grund av dröjsmålet.

119 §

Standardersättning

En abonnent har rätt till en standardersättning vid sådant dröjsmål som avses i 118 §. Standardersättningen uppgår till minst 20 euro för varje påbörjad vecka som leveransen fördröjs, dock högst till 160 euro.

Rätt till standardersättning föreligger dock inte, om teleföretaget visar att dröjsmålet orsakats av ett hinder som ligger utanför teleföretagets kontroll och som företaget inte skäligt kan förväntas ha räknat med då avtalet ingicks samt vars följderna företaget inte skäligt kunde ha undvikit eller övervunnit.

Om dröjsmålet beror på en person som teleföretaget har anlitat för att fullgöra avtalet eller en del av det, är teleföretaget fritt från ansvar endast om även denna person skulle vara fri från ansvar enligt 2 mom.

120 §

Fel i leveransen av kommunikationstjänster

Det föreligger fel i leveransen av en kommunikationstjänst, om kommunikationstjänstens kvalitet eller leveranssättet inte stämmer överens med vad som kan anses avtalat.

Leveransen är felaktig om

1) kommunikationstjänstens kvalitet inte stämmer överens med de krav som ställs i lag eller i föreskrifter som Kommunikationsverket meddelat med stöd av lag,

2) leveransen av någon annan orsak än en sådan som avses i 2 mom. kontinuerligt eller upprepade gånger har avbrutits och avbrottet inte kan anses ringa med beaktande av skälen till och förhållandena under avbrottet, eller

3) kommunikationstjänsten inte stämmer överens med de uppgifter som getts i marknadsföringen eller annars avviker från vad abonnenten i allmänhet har skäl att anta i samband med sådana tjänster.

Det anses inte vara fel i leveransen av kommunikationstjänster om ett teleföretag tillfälligt utan abonnentens samtycke, för sammanlagt högst 24 timmar under en kalendermånad, avbryter tillhandahållandet av en kommunikationstjänst eller begränsar dess användning, om avbrottet är nödvändigt på

grund av bygg- eller underhållsarbete på kommunikationsnätet eller av informations-säkerhetsskäl. Avbrottet ska göras på ett sådant sätt och vid en sådan tidpunkt att det orsakar användaren minsta möjliga olägenhet. Avbrottet ska föregås av effektiv information.

121 §

Rättelse av fel

Teleföretaget är skyldigt att avhjälpa ett fel eller att utföra en ny prestation i stället för den felaktiga utan att detta medför kostnader för abonnenten. Teleföretaget är dock inte skyldigt att rätta till ett fel, om detta orsakar teleföretaget oskäliga kostnader eller oskäliga olägenheter. Vid bedömningen av huruvida kostnaderna eller olägenheterna är oskäliga ska hänsyn särskilt tas till felets betydelse och prestationens värde, om den skulle vara avtalsenlig.

Även om abonnenten inte kräver att felet ska avhjälpas eller att prestationen förnyas, får teleföretaget på egen bekostnad rätta till felet, om företaget utan dröjsmål erbjuder sig att göra det när abonnenten anmäler felet. Abonnenten får avböja rättelsen om den skulle medföra väsentlig olägenhet för abonnenten eller en risk för att abonnentens kostnader inte blir ersatta, eller om abonnenten har någon annan särskild orsak att avböja.

Teleföretaget får inte åberopa att det inte har fått tillfälle att rätta till felet, om abonnenten har låtit avhjälpa det och det med beaktande av omständigheterna inte skäligen kan förutsättas att abonnenten skulle ha inväntat teleföretagets rättelse av felet.

122 §

Prisavdrag och standardgottgörelse

Om det inte kommer i fråga att rätta till ett fel eller utföra en ny prestation eller om felet inte avhjälpas inom en skälig tid efter att abonnenten har anmält det, har abonnenten rätt till prisavdrag som motsvarar felet.

Abonnenten har rätt till standardgottgörelse om ett fel som avses i 120 § beror på ett av-

brott i leveransen. Standardgottgörelsen uppgår till minst 20 euro för varje påbörjad vecka då leveransen är avbruten, dock högst till 160 euro. Om standardgottgörelse betalas till abonnenten har denne inte på grund av samma avbrott rätt till prisavdrag enligt 1 mom.

Rätt till standardgottgörelse föreligger dock inte, om teleföretaget visar att avbrottet orsakats av ett hinder som ligger utanför teleföretagets kontroll och som företaget inte skäligen kan förväntas ha räknat med då avtalet ingicks samt vars följder företaget inte skäligen kunde ha undvikit eller övervunnit.

123 §

Skadeståndsskyldighet

Abonnenten har rätt till ersättning för skada som denne tillfogas på grund av dröjsmål vid leverans eller på grund av avbrott eller något annat fel i en kommunikationstjänst. Om abonnenten har rätt till standardersättning enligt 119 § gäller rätten till skadestånd endast till den del som skadan överstiger beloppet av en utbetald standardersättning.

Teleföretaget ansvarar för indirekt skada som orsakats av dröjsmål vid leverans eller av avbrott och eller något annat fel i en kommunikationstjänst endast om skadan har uppkommit genom vårdslöshet från teleföretagets sida. Som indirekt skada anses

1) inkomstförlust som abonnenten lider på grund av dröjsmålet, avbrottet eller de åtgärder som dröjsmålet eller avbrottet ger anledning till,

2) skada som beror på en förpliktelse som grundar sig på något annat avtal,

3) sådan väsentlig förlust av nyttan med användningen av kommunikationstjänsten som inte medför direkt ekonomisk skada eller därmed jämförbar väsentlig olägenhet.

124 §

Anmälningskyldighet vid fel eller dröjsmål

En abonnent får inte åberopa dröjsmål, om inte abonnenten har underrättat teleföretaget

om dröjsmålet inom skälig tid efter det att tjänsten levererats. En abonnent får inte åberopa ett fel, om abonnenten inte har underrättat teleföretaget om felet inom skälig tid efter det att abonnenten märkte eller borde ha märkt felet.

Trots 1 mom. får en abonnent åberopa ett dröjsmål eller fel, om teleföretaget har handlat grovt vårdslöst eller i strid med tro och heder eller om kommunikationstjänsten inte stämmer överens med de krav som ställs i lag eller i föreskrifter som Kommunikationsverket meddelat med stöd av lag.

125 §

Obehörig användning av kommunikationstjänster

Ett teleföretag ska utan dröjsmål stänga en kommunikationstjänst eller förhindra användning av den, om en abonnent, en användare, polisen, ett försäkringsbolag eller ett annat teleföretag anmäler att en utrustning som används för administrering av en kommunikationstjänst har försvunnit, att den obehörigen innehas av någon annan eller att den har använts obehörigen, samt begär att kommunikationstjänsten ska stängas eller att användning av den ska förhindras.

Abbonenten ansvarar för obehörig användning av en kommunikationstjänst endast om den omständigheten att utrustningen försvunnit, obehörigen innehas av någon annan eller används obehörigen beror på sådan vårdslöshet hos abonnenten eller användaren som inte är ringa.

Abbonenten ansvarar inte för obehörig användning av en kommunikationstjänst till den del kommunikationstjänsten har använts efter det att abonnenten eller användaren har gjort den anmälan som avses i 1 mom.

Om utrustning som används vid administrering av en kommunikationstjänst har använts för genomförande av betalningstransaktioner enligt 1 § 2 mom. 6 punkten i betaltjänstlagen (290/2010), ska betaltjänstlagen tillämpas på abonnentens ansvar för obehörig användning.

126 §

Öppnande av stängd kommunikationstjänst

Ett teleföretag ska på en abonnents begäran öppna en kommunikationstjänst som stängts med stöd av 115 eller 125 § eller sluta begränsa dess användning genast när det inte längre finns grunder för begränsning av användningen eller för stängning av kommunikationstjänsten.

Teleföretaget har rätt att ta ut en skälig avgift för att öppna kommunikationstjänsten eller för att sluta begränsa användningen. För avbrytande av en sådan användningsbegränsning som avses i 115 § 4 mom. får dock avgift inte tas ut.

127 §

Teleföretags skyldighet att begränsa användningen av kommunikationstjänster

Ett teleföretag vars kommunikationsnät helt eller delvis används av ett annat teleföretag för tillhandahållande av kommunikationstjänster eller som tar ut avgifter för ett annat teleföretags räkning, ska på begäran spärra användningen av det andra teleföretagets kommunikationstjänster, om

1) det finns förutsättningar för det enligt 115 §, och

2) det teleföretag som anhållit om spärrning inte själv kan förhindra att kommunikationstjänsten används.

128 §

Teleföretags, tjänsteleverantörers och säljares solidariska ansvar

En konsument som har rätt att hålla inne betalningen eller att få återbetalning på priset, skadestånd eller annan penningprestation av en näringsidkare på grund av dennes avtalsbrott, har denna rätt också gentemot det teleföretag som har fakturerat konsumenten för konsumtionsnyttigheten. Teleföretaget är dock inte skyldigt att till konsumenten betala

mer än vad teleföretaget har fått av konsumenten i form av avgifter.

Om ett avtal om en konsumtionsnyttighet hävs, får konsumenten återropa hävningen av avtalet också mot det företag som fakturerat för konsumtionsnyttigheten.

Ett teleföretag som har betalat till en konsument enligt denna paragraf har rätt att få det betalda beloppet av näringsidkaren eller av det teleföretag som har ingått avtal med näringsidkaren.

129 §

Information om vissa ändringar

Teleföretag ska effektivt och i god tid ge abonnenterna

1) information om numreringsändringar som gäller telefonnätet,

2) information om sådana förfaranden för att mäta kommunikationsnätets prestanda som teleföretaget infört för att mäta och styra trafiken och undvika överbelastning av nätet,

3) information om hur de förfaranden som avses i 2 punkten inverkar på tjänsternas kvalitet,

4) detaljerad information om produkter och tjänster som är riktade till personer med funktionsnedsättning,

5) information om ändringar som gäller tillgång till nödtjänster eller lokaliseringsuppgifter om abonnemangsinnehavare.

130 §

Skyldighet att offentliggöra kvalitetsinformation

Kommunikationsverket kan besluta ålägga teleföretag eller leverantörer av nummer-tjänster skyldighet att offentliggöra jämförbara och aktuella uppgifter om kvaliteten på de tjänster som företaget levererar.

Kommunikationsverket ska i beslutet ange vilka uppgifter som ska offentliggöras och hur de ska offentliggöras.

16 kap.

Särskilda bestämmelser om allmänna telefonitjänster

131 §

Automatisk omstyrning av samtal

På abonnentens begäran ska ett teleföretag kostnadsfritt stoppa sådan automatisk omstyrning till en användares abonnemang som gjorts av en tredje part.

132 §

Identifiering av abonnemang

Teleföretag ska erbjuda en tjänst varmed samtalsmottagaren ser det anropande numret innan samtalet besvaras. Det ska dock vara möjligt att hindra att det anropande numret syns i samtalsmottagarens telefon.

Teleföretag som tillhandahåller identifiering av abonnemang ska erbjuda abonnenten en lättanvänd möjlighet att förhindra

1) identifiering av sitt abonnemang,

2) identifiering av abonnemanget för inkommande samtal,

3) mottagande av sådana inkommande samtal i fråga om vilka identifiering av abonnemanget är förhindrad, om det är tekniskt möjligt utan oskäligen kostnader, och

4) identifiering av det abonnemang till vilket inkommande samtal har styrts om.

De tjänster som avses i 2 mom. 1, 2 och 4 punkten ska vara avgiftsfria för abonnenten.

Teleföretag som tillhandahåller identifiering av abonnemang ska ge användarna en enkel och kostnadsfri möjlighet att särskilt för varje utgående samtal hindra identifiering av sitt abonnemang.

Teleföretag ska informera abonnenterna och användarna om de tjänster som avses i denna paragraf.

Teleföretag ska se till att de hinder som avses i 2 och 3 mom. kan kringgå då upplysningar lämnas ut till myndigheter som tar emot nödmeddelanden i enlighet med 321 § eller till polisen i enlighet med vad som föreskrivs särskilt. Uppgifter som ska lagras en-

ligt 157 § får lämnas ut endast till myndigheter som enligt lag har rätt att få uppgifterna.

Kommunikationsverket får meddela tekniska föreskrifter om kringgående av identifieringshinder som avses i 2, 4 och 6 mom.

133 §

Rätt att få information om avgiften

Ett teleföretag som är verksamt i ett mobilnät ska kostnadsfritt erbjuda abonnenten och användaren möjlighet att hålla sig informerad om de avgifter som användningen av abonnemanget orsakar.

134 §

Specifisering av fakturor och specifisering per uppkoppling

Teleföretag ska kostnadsfritt och utan begäran specificera fakturan för användning av ett abonnemang. Av fakturan ska följande faktureringsposter framgå utan svårighet:

- 1) lokalsamtal och nätersättningar för samtal som avses i 2–4 punkten,
- 2) fjärrsamtal,
- 3) internationella samtal,
- 4) mobilsamtal,
- 5) grundavgifter,
- 6) textmeddelanden, bildmeddelanden och övriga meddelanden,
- 7) dataöverföringstjänster,
- 8) betalteletjänster, enligt vad som föreskrivs i 4 mom.

I fråga om sådana betalteletjänster som avses i 1 mom. 8 punkten ska teleföretaget i fakturan specificera

1) betalningens belopp, tidpunkt och mottagare för uppkopplingar där det är fråga om betalningstransaktioner som avses i 1 § 2 mom. 6 punkten i betaltjänstlagen, om inte något annat följer av betaltjänstlagen,

2) betalningens belopp, tidpunkt och mottagare för uppkopplingar där det enbart är fråga om betalning via en automatisk tjänst för en nytthet eller tjänst som inte hör till tillämpningsområdet för betaltjänstlagen och som för abonnenten i första hand innebär andra betalningar än avgifter för användning av kommunikationstjänster,

3) per tjänstetyp sådana andra än i 1 och 2 punkten avsedda uppkopplingar som för abonnenten i första hand innebär andra betalningar än avgifter för användning av kommunikationstjänster.

Information som avses i 2 mom. får inte innehålla uppgifter om kommunikation som omfattas av integritetsskyddet.

Teleföretaget ska på begäran av en abonnent kostnadsfritt specificera en faktura per uppkoppling. Om inte något annat följer av 2 eller 3 mom. ska specificeringen ges abonnenten på så sätt att de tre sista siffrorna i telefonnumret är dolda, eller på något annat sådant sätt att det utifrån specificeringen inte går att identifiera den andra kommunikationsparten.

Teleföretaget ska på begäran av en användare specificera en faktura per uppkoppling, med fullständiga uppgifter om abonnemangsnummer för kommunikationsparterna eller med andra fullständiga identifieringsuppgifter för kommunikationstjänsten. En användare som är yngre än 15 år företräds av vårdnadshavaren. Bestämmelser om att företräda barn finns dessutom i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983). En omyndig som inte är minderårig företräds av dennes intressebevakare. Bestämmelser om att företräda omyndiga som inte är minderåriga finns i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999).

En specifisering per uppkoppling får inte innehålla identifieringsuppgifter om kostnadsfria tjänster. Abonnenten har rätt att på begäran få en icke-specifiserad faktura.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om innehållet i en specifikation som avses i denna paragraf och hur specifikationen ska utformas.

135 §

Rätt att begränsa användningen av ett abonnemang till mottagning av annat än kommunikationstjänster

Ett teleföretag ska på abonnentens begäran avgiftsfritt spärra användningen av ett abonnemang för andra tjänster än kommunikationstjänster och utgående trafik från abonnemanget till en viss trafiktyp, om det tek-

niskt är enkelt att genomföra spärrningen. Om spärrningen senare avlägsnas på abonnentens begäran, får teleföretaget ta ut en avgift för åtgärden.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om vilka spärrkategorier för utgående trafik från ett abonnemang abonnenterna åtminstone ska erbjudas samt föreskrifter om det tekniska utförandet av spärrtjänster och om prisinformation för samtalen.

Ett teleföretag har rätt att spärra användningen av en annan tjänst än en kommunikationstjänst, om

1) abonnenten inte inom två veckor från det att en betalningsupplämningsmaning har sänts betalar en till betalning förfallen faktura för den andra tjänsten,

2) abonnenten överskrider den limit som avses i 112 §, eller

3) det behövs för att förhindra missbruk eller skador.

Teleföretaget ska utan dröjsmål underrätta abonnenten om en sådan spärrning som avses i 3 mom.

Teleföretaget har rätt att vägra koppla upp samtal eller att annars spärra användningen av en sådan annan tjänst än en kommunikationstjänst vars uppenbara syfte är att sträva efter orättmätig ekonomisk vinning och som medför avgifter för abonnenten.

AVDELNING VI

KOMMUNIKATIONENS KONFIDENTIALITET SAMT INTEGRITETSSKYDD

17 kap.

Behandling av elektroniska meddelanden och förmedlingsuppgifter

136 §

Kommunikationens och förmedlingsuppgifternas konfidentialitet

En kommunikationspart får behandla sina egna elektroniska meddelanden och förmedlingsuppgifter om dem, om inte något annat föreskrivs i lag.

Radiokommunikation som är avsedd för allmän mottagning och dess förmedlingsuppgifter får behandlas, om inte något annat föreskrivs i lag. Som sådan radiokommunikation betraktas

1) sändningar av televisions- och radioprogramutbud,

2) nödanrop,

3) radiokommunikation på allmän anropskanal,

4) amatörradiokommunikation,

5) kortvågsradiokommunikation på frekvensområdet 27 megahertz,

6) annan än i 1–5 punkten avsedd radiokommunikation som är avsedd att mottas allmänt.

Andra elektroniska meddelanden och förmedlingsuppgifter får behandlas med kommunikationsparternas samtycke eller om så föreskrivs i lag.

Den som har tagit emot eller annars fått kännedom om ett elektroniskt meddelande, radiokommunikation eller förmedlingsuppgifter som inte är avsedda för honom eller henne, får inte utan samtycke av en kommunikationspart röja eller utnyttja meddelandets innehåll, förmedlingsuppgifterna eller uppgifterna om meddelandets existens, om inte något annat föreskrivs i lag.

137 §

Allmänna behandlingsprinciper för kommunikationsförmedlare

Elektroniska meddelanden och förmedlingsuppgifter får behandlas endast i den omfattning som syftet med behandlingen kräver och behandlingen får inte begränsa skyddet av konfidentiella meddelanden eller integritetsskyddet mer än vad som är nödvändigt.

Elektroniska meddelanden och förmedlingsuppgifter får lämnas ut endast till aktörer som har rätt att behandla uppgifterna i det aktuella fallet.

Efter behandlingen ska de elektroniska meddelandena och förmedlingsuppgifterna förstöras eller ges en sådan form att de inte kan kopplas till abonnenten eller användaren, om inte något annat föreskrivs i lag.

Elektroniska meddelanden och förmedlingsuppgifter får behandlas endast av perso-

ner som handlar för kommunikationsförmedlaren eller abonnentens räkning och som behandlar meddelanden och förmedlingsuppgifter för sådana ändamål som särskilt föreskrivs i detta kapitel.

138 §

Behandling för att förmedla kommunikation, producera tjänster och sörja för informationssäkerheten

Elektroniska meddelanden och förmedlingsuppgifter får behandlas i den utsträckning som det behövs för att förmedla kommunikation, för att producera avtalade tjänster och för att sörja för informationssäkerheten i enlighet med 272 §.

En kommunikationsförmedlare och leverantör av mervärdetjänster ska vid tillhandahållandet av tjänster som avses i 1 mom. meddela abonnenten eller användaren vilken typ av förmedlingsuppgifter som behandlas och hur länge uppgifterna behandlas.

139 §

Behandling för fakturering

Kommunikationsförmedlare får behandla förmedlingsuppgifter som är nödvändiga för att bestämma och fakturera inbördes avgifter.

Leverantörer av informationssamhällets tjänster får behandla förmedlingsuppgifter som är nödvändiga för fakturering av bildinspelningar, ljudinspelningar och andra avgiftsbelagda tjänster som förmedlas genom kommunikationsnät som administreras av ett teleföretag, samt andra för faktureringen nödvändiga uppgifter. Leverantörer av informationssamhällets tjänster har rätt att få sådana uppgifter av teleföretag.

Uppgifter om hur en faktura bestäms ska lagras minst tre månader från fakturans förfallodag eller från det att förmedlingsuppgifterna registrerades, beroende på vilken av dessa tidpunkter som infaller senare. Uppgifterna får dock inte lagras efter det att fordran har preskriberats enligt lagen om preskription av skulder (728/2003). Om det uppkommer

oenighet om en faktura ska uppgifterna om fakturan dock lagras tills parterna har kommit överens om saken eller ett avgörande i ärendet har vunnit laga kraft.

Kommunikationsförmedlaren ska meddela abonnenten eller användaren vilka förmedlingsuppgifter som behandlas och hur länge uppgifterna behandlas.

140 §

Behandling för marknadsföring

En kommunikationsförmedlare får för att marknadsföra sina egna tjänster behandla förmedlingsuppgifter i den utsträckning och under en så lång tid som marknadsföringen förutsätter, om den abonnent eller användare som uppgifterna gäller har gett sitt samtycke till det.

Den som har gett sitt samtycke ska ha möjlighet att återta samtycket till behandling av förmedlingsuppgifterna.

141 §

Behandling för teknisk utveckling

En kommunikationsförmedlare får behandla förmedlingsuppgifter för att tekniskt utveckla förmedlingen eller kommunikationstjänsterna.

Innan behandling som avses i 1 mom. inleds ska abonnenten eller användaren underättas om vilka förmedlingsuppgifter som behandlas och hur länge behandlingen kommer att pågå. Underrättelsen kan vara av engångskaraktär.

142 §

Behandling för statistisk analys

En kommunikationsförmedlare får med hjälp av informationsteknik behandla förmedlingsuppgifter för statistisk analys, om

1) analysen inte annars kan utföras utan oskäligt besvär, och

2) enskilda fysiska personer inte kan identifieras i analysen.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller också en juridisk persons rätt att som abonnent behandla förmedlingsuppgifter om sitt abonnemang och sin terminalutrustning.

143 §

Behandlingsrätt i fall av missbruk

En kommunikationsförmedlare får behandla förmedlingsuppgifter för att upptäcka, hindra eller utreda gratisanvändning av en avgiftsbelagd tjänst eller annat jämförbart missbruk som gäller användning av tjänster.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om hur sådan behandling av förmedlingsuppgifter som avses i 1 mom. ska utföras tekniskt.

144 §

Behandling för att upptäcka tekniska fel eller brister

En kommunikationsförmedlare får behandla förmedlingsuppgifter om det behövs för att upptäcka, hindra eller utreda tekniska fel eller brister vid förmedlingen av kommunikationen.

145 §

Dokumentering av behandlingshistorik

En kommunikationsförmedlare ska dokumentera detaljerade loggdata om behandlingen av förmedlingsuppgifter i datasystem som innehåller förmedlingsuppgifter med central betydelse för konfidentialiteten och integritetsskyddet, om det är tekniskt möjligt utan oskäliga kostnader. Av loggdata ska det framgå tidpunkten för behandlingen, hur länge behandlingen pågått samt handläggaren. Loggdata om behandlingen ska lagras i två år efter dokumenteringen.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om det tekniska genomförandet av dokumentering och lagring av uppgifter som avses i 1 mom.

18 kap.

Särskilda bestämmelser om sammanslutningsabbonenter

146 §

Sammanslutningsabbonenters behandlingsrätt i fall av missbruk

En sammanslutningsabbonent har rätt att behandla identifieringsuppgifter för att förebygga och utreda olovligt brukande av avgiftsbelagda informationssamhällstjänster, kommunikationsnät eller kommunikationstjänster eller röjande av företagshemligheter enligt 30 kap. 11 § i strafflagen på det sätt som bestäms i 147–156 § i denna lag.

Att installera anordningar, program eller tjänster i sammanslutningsabbonentens kommunikationsnät, att obehörigen ge utomstående tillträde till sammanslutningsabbonentens kommunikationsnät eller kommunikationstjänster eller att på något annat jämförbart sätt använda kommunikationsnätet eller kommunikationstjänster kan vara olovligt brukande av kommunikationsnätet eller kommunikationstjänster, om förfarandet står i strid med de anvisningar för användningen som avses i 147 § 3 mom.

Den rätt som avses i 1 mom. gäller inte identifieringsuppgifter för telefonitjänster i det fasta eller mobila telefontätet

147 §

Sammanslutningsabbonenters omsorgsplikt i fall av missbruk

Innan en sammanslutningsabbonent börjar behandla identifieringsuppgifter för att förebygga olovligt brukande av avgiftsbelagda informationssamhällstjänster, kommunikationsnätet eller kommunikationstjänster ska abonnenten

1) begränsa tillträdet till sitt kommunikationsnät och sin kommunikationstjänst och användningen av dem samt vidta andra åtgärder för att skydda användningen av sitt kommunikationsnät och sin kommunikationstjänst med lämpliga informationssäkerhetsåtgärder,

2) bestämma hurdana meddelanden som får förmedlas och hämtas via dess kommunikationsnät, hur dess kommunikationsnät och kommunikationstjänst i övrigt får användas och till hurdana destinationsadresser kommunikation inte får riktas.

Innan en sammanslutningsabonnent börjar behandla identifieringsuppgifter för att förebygga röjande av företagshemligheter ska abonnenten

1) begränsa tillträdet till företagshemligheter och vidta andra åtgärder för att skydda användningen av sitt kommunikationsnät och sin kommunikationstjänst och skydda uppgifterna genom lämpliga informationssäkerhetsåtgärder,

2) bestämma på vilket sätt företagshemligheter får överföras, lämnas ut eller på annat sätt behandlas i kommunikationsnätet och till hurdana destinationsadresser de personer som har rätt att behandla företagshemligheter inte får skicka meddelanden.

En sammanslutningsabonnent ska för att förebygga missbruk som avses i 1 och 2 mom. ge skriftliga anvisningar till dem som använder kommunikationsnätet eller kommunikationstjänsten.

148 §

Sammanslutningsabbonenters planerings- och samarbetsplikt i fall av missbruk

En sammanslutningsabonnent ska innan behandling av identifieringsuppgifter enligt 146 § 1 mom. inleds utse de personer till vilkas uppgifter behandling av identifieringsuppgifter hör eller bestämma de nämnda uppgifterna. Identifieringsuppgifter får behandlas endast av personer som svarar för driften av och dataskyddet i sammanslutningsabbonentens kommunikationsnät och kommunikationstjänst och för säkerheten.

Om sammanslutningsabbonenten som arbetsgivare omfattas av samarbetslagstiftningen ska sammanslutningsabbonenten

1) i ett samarbetsförfarande enligt 4 kap. i lagen om samarbete inom företag (334/2007), lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (651/1988) och lagen om samarbete mellan kommunala arbetsgivare och arbetstagare (449/2007) be-

handla grunderna och praxisen för de i 146–156 § avsedda förfaranden som ska tillämpas vid behandlingen av identifieringsuppgifter,

2) på det sätt som föreskrivs i 21 § 2 mom. i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) informera arbetstagarna eller deras företrädare om beslut som abonnenten har fattat om behandlingen av identifieringsuppgifter.

Om sammanslutningsabbonenten som arbetsgivare inte omfattas av samarbetslagstiftningen ska denne höra arbetstagarna om de omständigheter som avses i 2 mom. 1 punkten i denna paragraf och informera arbetstagarna om dem enligt vad som bestäms i 21 § 1 och 2 mom. i lagen om integritetsskydd i arbetslivet.

Om sammanslutningsabbonenten inte är arbetsgivare ska denne informera användarna om de förfaranden och den praxis som tillämpas på behandlingen av identifieringsuppgifter enligt 146–156 §.

149 §

Sammanslutningsabbonenters behandlingsrätt för att utreda om avgiftsbelagda informationssamhällstjänster, kommunikationsnätet eller kommunikationstjänster har använts olovligt

En sammanslutningsabonnent får behandla identifieringsuppgifter med hjälp av en automatisk sökfunktion som kan basera sig på meddelandenas storlek eller sammanlagda storlek eller deras typ, antal, uppkopplingsätt eller destinationsadresser.

Sammanslutningsabbonenten får behandla identifieringsuppgifter manuellt, om det finns grundad anledning att misstänka att kommunikationsnätet, kommunikationstjänsten eller en avgiftsbelagd informationssamhällstjänst används i strid med de anvisningar som avses i 147 § 3 mom. och om

1) en avvikelse i kommunikationen har upptäckts med hjälp av den automatiska sökfunktionen,

2) kostnaderna för användningen av en avgiftsbelagd informationssamhällstjänst har blivit ovanligt höga,

3) det i kommunikationsnätet upptäckts en anordning, ett program eller en tjänst som har installerats obehörigen, eller

4) det i ett enskilt fall på basis av annan med 1–3 punkten jämförbar allmänt konstaterbar omständighet går att sluta sig till att kommunikationsnätet, kommunikationstjänsten eller en avgiftsbelagd informationssamhällstjänst används i strid med de anvisningar som avses i 147 § 3 mom.

Ett villkor för behandling enligt 1 och 2 mom. är att incidenten eller gärningen sannolikt orsakar betydande olägenhet eller skada för sammanslutningsabonnenten.

Villkor för behandling enligt 2 mom. är dessutom att uppgifterna är nödvändiga för att reda ut olovligt brukande och vem som svarar för det och för att göra slut på olovligt brukande.

150 §

Sammanslutningsabbonenters behandlingsrätt för att utreda om företagshemligheter har röjts

En sammanslutningsabbonent får behandla identifieringsuppgifter med hjälp av en automatisk sökfunktion som baserar sig på meddelandenas storlek eller sammanlagda storlek eller deras typ, antal, uppkopplingsätt eller destinationsadresser.

Sammanslutningsabbonenten får behandla identifieringsuppgifter manuellt, om det finns grundad anledning att misstänka att en företagshemlighet olovligen har röjts för en utomstående via kommunikationsnätet eller en kommunikationstjänst och om

1) en avvikelse i kommunikationen har upptäckts med hjälp av den automatiska sökfunktionen,

2) en företagshemlighet offentliggörs eller utnyttjas olovligen, eller

3) det i ett enskilt fall på basis av en annan med 1 eller 2 punkten jämförbar allmänt konstaterbar omständighet går att sluta sig till att en företagshemlighet olovligen har röjts för en utomstående.

Ett villkor för behandling enligt 1 och 2 mom. är att det misstänkta röjandet gäller företagshemligheter som är av central betydelse för sammanslutningsabbonentens eller

dess samarbetspartners näringsverksamhet eller resultaten av tekniskt eller något annat utvecklingsarbete som sannolikt är viktiga för att starta eller utöva näringsverksamhet.

Villkor för behandling enligt 2 mom. är dessutom att uppgifterna är nödvändiga för att reda ut om en företagshemlighet har röjts och vem som är ansvarig.

151 §

Särskilda begränsningar av behandlingsrätten i fall av missbruk

Automatisk sökning får inte riktas och identifieringsuppgifter får inte hämtas eller tas till manuell behandling för att få reda på uppgifter enligt 17 kap. 24 § 2 och 3 mom. i rättegångsbalken.

För att utreda röjande av företagshemligheter kan en sammanslutningsabbonent som är arbetsgivare endast behandla sådana användares identifieringsuppgifter som sammanslutningsabbonenten har gett eller som annars har tillgång till företagshemligheter på ett sådant sätt som sammanslutningsabbonenten har godkänt.

152 §

Sammanslutningsabbonenters skyldighet att lämna uppgifter till användare i fall av missbruk

Sammanslutningsabbonenten ska lämna en redogörelse för den manuella behandling av identifieringsuppgifter som avses i 149 § 2 mom. och 150 § 2 mom. Av redogörelsen ska framgå

1) grunden och tidpunkten för behandlingen och dess varaktighet,

2) orsaken till att den manuella behandlingen har inletts,

3) behandlarna,

4) vem som har beslutat om behandlingen. Redogörelsen ska undertecknas av de personer som har deltagit i behandlingen. Redogörelsen ska förvaras minst två år efter det att den behandling som avses i 149 eller 150 § upphörde.

De som använder det kommunikationsnätet eller den kommunikationstjänst som är före-

mål för behandlingen ska delges den redogörelse som avses i 1 mom. så snart det är möjligt utan att äventyra syftet med behandlingen. Redogörelsen behöver dock inte lämnas till sådana användare vars identifieringsuppgifter har behandlats i form av massbehandling så att behandlaren inte har tagit del av användarnas identifieringsuppgifter. Oberoende av sekretess som baserar sig på lag eller avtal har användaren rätt att för behandlingen av ett ärende som gäller användarens intressen och rättigheter överlämna redogörelsen och de uppgifter användaren fått i samband med den.

153 §

Sammanslutningsabonnenters skyldighet att lämna uppgifter till företrädare för arbetstagarerna i fall av missbruk

Om sammanslutningsabonnenten är arbetsgivare ska denne årligen till arbetstagarernas företrädare lämna en redogörelse för den manuella behandling av identifieringsuppgifterna som avses i 149 § 2 mom. och 150 § 2 mom. Av redogörelsen ska det framgå på vilka grunder och hur många gånger identifieringsuppgifterna har behandlats under ett år.

Den redogörelse som avses i 1 mom. ska lämnas till en förtroendeman som utsetts med stöd av ett arbets- eller tjänstekollektivavtal eller, om någon sådan inte har utsetts, till ett förtroendeombud enligt 13 kap. 3 § i arbetsavtalslagen (55/2001). Om arbetstagarerna inom en personalgrupp inte har utsett någon förtroendeman eller något förtroendeombud, ska redogörelsen lämnas till ett samarbetsombud enligt 8 § i lagen om samarbete inom företag eller 3 § i lagen om samarbete mellan kommunala arbetsgivare och arbetstagare eller till en företrädare enligt 6 § 2 mom. i lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar. Om inte heller några sådana har utsetts ska redogörelsen lämnas till alla arbetstagare som hör till personalgruppen.

Företrädarna för arbetstagarerna och de arbetstagare som avses i 2 mom. ska under hela den tid anställningsförhållandet är i kraft hemlighålla de kränkningar av företagshemligheten och de misstänkta fall av sådan kränkning som de fått kännedom om. I fråga

om tystnadsplikten för tjänstemän och andra anställda hos myndigheter gäller vad som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annanstans i lag. Det som föreskrivs ovan hindrar inte att uppgifter lämnas ut till tillsynsmyndigheterna.

154 §

Förhandsanmälan och årlig redogörelse till dataombudsmannen i fall av missbruk

En sammanslutningsabonnent ska på förhand meddela dataombudsmannen att behandling av identifieringsuppgifter inleds. Av förhandsanmälan ska framgå

- 1) grunderna och praxisen för de i 149 och 150 § avsedda förfaranden som ska tillämpas vid behandlingen av identifieringsuppgifter,
- 2) de uppgifter som avses i 148 § 1 mom.,
- 3) hur sammanslutningsabonnenten har fullgjort den informationsskyldighet enligt 148 § 2 mom. 2 punkten eller 3 mom. som föreligger innan behandlingen inleds.

Sammanslutningsabonnenten ska årligen i efterhand lämna dataombudsmannen en redogörelse för den manuella behandlingen av identifieringsuppgifterna. Av redogörelsen ska det framgå på vilka grunder och hur många gånger identifieringsuppgifterna har behandlats under ett år.

155 §

Sammanslutningsabonnenters rätt att lagra identifieringsuppgifter i fall av missbruk

Bestämmelserna i 146–154 § ger inte sammanslutningsabonnenten rätt att lagra identifieringsuppgifter i registret längre än vad som annars är tillåtet enligt lag.

156 §

Sammanslutningsabonnenters rätt att lämna ut uppgifter i fall av missbruk

Utän hinder av 137 § har en sammanslutningsabonnent rätt att i samband med polisanmälan eller begäran om utredning i egen skap av målsägande till polisen för behandling överlämna sådana identifieringsuppgifter

om meddelanden avseende användare av abonnentens kommunikationsnät eller kommunikationstjänst som denne fått i enlighet med 146–155 §.

19 kap.

Uppgifter som hänför sig till myndighetsverksamhet

157 §

Skyldighet att lagra uppgifter för myndigheternas behov

Trots vad som i denna avdelning föreskrivs om behandling av förmedlingsuppgifter ska ett företag som är skyldigt att göra televerksamhetsanmälan och som särskilt utsetts genom beslut av inrikesministeriet (lagringsskyldigt företag) under de förutsättningar som anges nedan se till att de uppgifter som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/24/EG om lagring av uppgifter som genererats eller behandlats i samband med tillhandahållande av allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster eller allmänna kommunikationsnät och om ändring av direktiv 2002/58/EG lagras i 12 månader från den dag då kommunikationen ägde rum. Uppgifterna får endast användas för att kunna undersöka, utreda och åtalspröva brott som avses i 10 kap. 6 § 2 mom. i tvångsmedelslagen (806/2011).

Lagringsskyldigheten gäller uppgifter som avser

1) sådana telefonitjänster eller tilläggstjänster i fasta nät eller sådana telefonitjänster, tilläggstjänster, textmeddelandetjänster, EMS-tjänster eller multimedietjänster i mobilnät som tillhandahålls av ett lagringsskyldigt företag,

2) internetaccessstjänster som tillhandahålls av ett lagringsskyldigt företag,

3) elektroniska posttjänster som tillhandahålls av ett lagringsskyldigt företag,

4) internettelefonitjänster som tillhandahålls av ett lagringsskyldigt företag, med vilket avses tjänster som tillhandahålls av tjänsteföretag och som ända till slutkunderna är

baserade på internetprotokoll och möjliggör samtal,

5) samtal som har kopplats men inte besvarats eller samtal som har förhindrats till följd av en driftåtgärd i nätet.

Lagringsskyldigheten gäller inte innehållet i meddelanden eller förmedlingsuppgifter som samlats vid bläddring av webbsidor. Ett lagringsskyldigt företag får emellertid registrera också förmedlingsuppgifter och andra uppgifter, om det är nödvändigt för identifiering av en användare av internetaccessstjänster, elektroniska posttjänster eller internettelefonitjänster.

En förutsättning för lagringsskyldighet är att uppgifterna är tillgängliga och har genererats eller behandlats i samband med tillhandahållande av det lagringsskyldiga företagets allmänt tillgängliga kommunikationstjänster med stöd av denna lag eller personuppgiftslagen (523/1999).

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska lagras får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Kommunikationsverket meddelar föreskrifter om de tekniska detaljerna kring de uppgifter som omfattas av lagringsskyldigheten.

158 §

Skyldigheter och förfaringsätt vid behandling av uppgifter som lagras för myndigheternas behov

Ett lagringsskyldigt företag ska innan lagringsskyldigheten fullgörs förhandla med inrikesministeriet om myndigheternas behov när det gäller lagringen av uppgifter. Det lagringsskyldiga företaget beslutar om det tekniska genomförandet av lagringen. Uppgifterna ska lagras kostnadseffektivt. Dessutom ska hänsyn tas till behoven inom det lagringsskyldiga företagets rörelse, systemens tekniska egenskaper och den betalningsansvariga myndighetens behov. Lagringen av uppgifterna ska om möjligt planeras så att flera tjänsteföretag inte lagrar samma uppgifter.

Inrikesministeriet har rätt att från en utomstående tjänsteleverantör skaffa system till vilket de uppgifter som omfattas av lagringsskyldigheten kan överföras. Ett lagringsskyld-

digt företag har rätt att i systemet registrera också uppgifter vars behandling för företagets eget behov ännu inte har avslutats.

På det lagringsskyldiga företagets skyldighet att sörja för informationssäkerheten tillämpas 247 §. Det lagringsskyldiga företaget ska utse dem som har rätt att behandla lagrade uppgifter eller ange de arbetsuppgifter i vilka de får behandlas. Det lagringsskyldiga företaget ska se till att abonnenterna får tillgång till information om lagringen av uppgifterna och om syftet med lagringen.

De uppgifter som lagras ska utan onödigt dröjsmål kunna lämnas till myndigheterna. Ett lagringsskyldigt företag ska vid behov samarbeta med ett nätföretag, så att lagringen även omfattar de tillgängliga uppgifter enligt 157 § som nätföretaget behandlar för att genomföra det lagringsskyldiga företagets tjänster.

Närmare bestämmelser om hur skyldigheten att lagra uppgifter ska fullgöras får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om det tekniska genomförandet av lagringsskyldigheten och om informationssäkerheten.

159 §

Statistik över användning av uppgifter som lagras för myndigheternas behov

Inrikesministeriet ska varje år till kommissionen lämna statistik över användningen av uppgifter som lagras med stöd av denna lag.

Av statistiken ska det framgå

1) i vilka fall de lagrade uppgifterna har sänts till myndigheter,

2) i vilka fall en myndighets begäran om lagrade uppgifter inte kunnat tillgodoses,

3) hur lång tid som gått från lagringen av uppgifterna till myndighetens begäran om uppgifter.

Inrikesministeriet ska beakta den statistik som avses i 1 mom. i de berättelser om användning av teleövervakning och teleavlyssning som ministeriet med stöd av polislagen (872/2011), tvångsmedelslagen eller någon annan lag ska avge till riksdagens justitieombudsman.

20 kap.

Lokaliseringsuppgifter och andra uppgifter som anger läget för abonnemang eller terminalutrustning

160 §

Behandling och utlämnande av lokaliseringssuppgifter

Lokaliseringsuppgifter som kan kopplas till en fysisk person får behandlas för tillhandahållande och utnyttjande av mervärdestjänster, om den abonnent eller användare som uppgifterna gäller har gett sitt samtycke till det eller om samtycket entydigt framgår av sammanhanget eller om så föreskrivs i lag.

Samtycke som avses i 1 mom. gör det inte möjligt att avvika från vad som någon annanstans i denna lag föreskrivs om användares och abonnenters rätt att få lokaliseringssuppgifter. Lokaliseringsuppgifterna får behandlas endast i den omfattning som syftet med behandlingen kräver och genom den får integritetsskyddet inte begränsas mer än vad som nödvändigt. Efter behandlingen ska lokaliseringssuppgifterna förstöras eller ges en sådan form att de inte kan kopplas till abonnenten eller användaren, om inte något annat föreskrivs i lag.

Lokaliseringsuppgifter får behandlas endast av personer som är anställda hos en leverantör av mervärdestjänster samt av personer som handlar för leverantörens räkning, vilka har till uppgift att behandla lokaliseringssuppgifter i enlighet med detta kapitel.

Den som har tagit emot eller annars fått kännedom om lokaliseringssuppgifter som inte är avsedda för honom eller henne, får inte utan samtycke av den som ska lokaliseras röja eller utnyttja lokaliseringssuppgifterna eller uppgifterna om dess existens, om inte något annat föreskrivs i lag.

161 §

Informationsskyldighet

Den som tillhandahåller mervärdestjänster ska se till att den som ska lokaliseras på ett

enkelt sätt och kontinuerligt har tillgång till information om de behandlade lokaliseringssuppgifternas noggrannhet, om det exakta syftet med behandlingen och dess varaktighet samt om huruvida lokaliseringssuppgifterna får lämnas ut till tredje part för tillhandahållande av mervärdestjänster. Den som tillhandahåller mervärdestjänster ska se till att den som ska lokaliseras har tillgång till informationen innan samtycke enligt 160 § 1 mom. ges.

162 §

Abonnenters och användares rättigheter

Abonnenter och användare ska ha möjlighet att på ett enkelt sätt och utan särskild avgift återkalla ett samtycke enligt 160 § 1 mom., om inte något annat föreskrivs i lag. Den som lokaliseras måste ha möjlighet att på ett enkelt sätt och utan särskild avgift temporärt förbjuda behandling av lokaliseringssuppgifter, om detta tekniskt sett och utan oskäligen kostnader är möjligt.

En användare har rätt att av en leverantör av mervärdestjänster och av en kommunikationsförmedlare få sådana lokaliseringssuppgifter och förmedlingsuppgifter om sig själv som dessa innehar och som anger var ett abonnemang eller en terminalutrustning finns vid en viss tidpunkt.

I ärenden som gäller samtycke, nekande och utnyttjande av rätt att få information när det gäller behandling av lokaliseringssuppgifter företräds den som är yngre än 15 år av vårdnadshavaren. Bestämmelser om att företräda barn finns dessutom i lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt. En omyndig som inte är minderårig företräds av dennes intressebevakare, om detta inte är omöjligt med tanke på det tekniska utförandet av tjänsten. Bestämmelser om att företräda omyndiga som inte är minderåriga finns i lagen om förmyndarverksamhet.

AVDELNING VII

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER OM ELEKTRONISKA TJÄNSTER

21 kap.

Domännamn

163 §

Tillämpningsområde

Detta kapitel tillämpas på domännamn under den nationella toppdomänen för Finland (*toppdomänen fi*) och under toppdomänen för landskapet Åland (*toppdomänen ax*) samt på domännamnsverksamhet och registrerings-tjänster för domännamn i samband därmed.

Vad som i detta kapitel föreskrivs om det domännamnsregister som förvaltas av Kommunikationsverket ska också tillämpas på det register över domännamn under toppdomänen ax som förvaltas av Ålands landskapsregering.

164 §

Kommunikationsverkets domännamnsverksamhet och förmedling av domännamn

Kommunikationsverket förvaltar ett register över domännamn under toppdomänen fi (*domännamnsregister*) och en databas med teknisk information om domännamn för styrning av internettrafiken (*fi-roten*).

Endast verksamhetsutövare som enligt 165 § har lämnat in en anmälan om registrarverksamhet (*registrar*) får göra registreringar i domännamnsregistret. Kommunikationsverket får emellertid för domännamnsförvaltningens behov avgiftsfritt registrera domännamn som består av endast ett tecken samt andra domännamn. Kommunikationsverket får också göra andra anteckningar i domännamnsregistret som behövs för att genomföra denna lag.

Ett domännamn kan registreras på en användare som är en juridisk person, en enskild näringsidkare eller en annan sammanslutning eller en fysisk person (*domännamnsanvändare*).

165 §

Registrarens anmälningsskyldighet

En registratör ska göra en anmälan till den myndighet som förvaltar domännamnsregistret innan den inleder sin verksamhet. Anmälan ska innehålla registratörens identifieringsuppgifter, den e-postadress som ska användas för hörande och delgivning samt andra uppgifter som behövs för tillsynen.

Kommunikationsverket ska utan dröjsmål informeras om ändringar i de uppgifter som registratören har anmält. Om verksamheten läggs ned ska Kommunikationsverket och kunderna informeras om detta minst två veckor i förväg. Om Kommunikationsverket med stöd av 171 § 2 mom. har meddelat ett förbudsbeslut ska kunderna utan dröjsmål informeras om detta.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om hur anmälan ska göras och om innehållet i den.

166 §

Domännamnets form och innehåll

Ett domännamn får bestå av minst två och högst 63 tecken.

Ett domännamn får vid registreringstidpunkten inte

1) motsvara någon annans skyddade namn eller märke, om inte domännamnsanvändaren kan ge en godtagbar grund för registreringen av domännamnet, eller

2) likna någon annans skyddade namn eller märke, om domännamnet registreras i uppenbart vinnings- eller skadesyfte.

Kommunikationsverket får meddela föreskrifter om de konfigurationer som är nödvändiga för att domännamnet ska fungera och om domännamnets form, antal tecken och tillåtna tecken.

167 §

Anteckning av uppgifter i domännamnsregistret och offentliggörande av uppgifter

Ett domännamn ska registreras på domännamnsanvändaren. Registratören ska i domännamnsregistret anteckna korrekta och uppdaterade uppgifter som identifierar domännamnsanvändaren samt den e-postadress som ska användas för hörande och delgivning.

Kommunikationsverket får offentliggöra uppgifter ur domännamnsregistret på sina webbsidor. I fråga om fysiska personer får på webbsidorna offentliggöras domännamnet och användarens namn. I övrigt ska på utlämnande av uppgifter ur registret tillämpas 16 § i lagen om offentlighet i myndigheters verksamhet.

Ett domännamn som har registrerats i domännamnsregistret gäller i högst fem år. Registratören kan förnya en domänregistrering för högst fem år i sänder.

Kommunikationsverket får utfärda närmare föreskrifter om hur registreringen tekniskt ska genomföras och om de uppgifter som ska lämnas i samband med registreringen.

168 §

Överföring av domännamn och byte av registratör

Domännamnsanvändaren kan överföra domännamnet till en annan användare under domännamnets giltighetstid. Registratören ska göra överföringen inom rimlig tid från mottagandet av begäran. Om domännamnet inte har överförts inom rimlig tid kan Kommunikationsverket göra överföringen. Ett domännamn kan inte överföras om ett ärende som gäller avregistrering av domännamnet är anhängigt vid Kommunikationsverket.

Kommunikationsverket kan återföra domännamnet till dess ursprungliga användare om domännamnet har överförts till någon annan utan användarens samtycke och denne begär att registreringen ska korrigeras, och mottagaren av överföringen inte inom utsatt tid anför en godtagbar grund för överföringen.

Domännamnsanvändaren kan byta registrar under domännamnets giltighetstid. Registraren ska vidta de åtgärder som krävs för att byta registrar inom rimlig tid från mottagandet av begäran. Om domännamnet inte har överförts till en annan registrar inom rimlig tid får Kommunikationsverket göra överföringen.

Kommunikationsverket får utfärda föreskrifter om det tekniska genomförandet och tidsfristerna i fråga om överföring av domännamn och byte av registrar.

169 §

Avregistrering av domännamn

Kommunikationsverket får avregistrera ett domännamn och avlägsna det ur fi-roten om de uppgifter som avses i 167 § 1 mom. är bristfälliga eller felaktiga och om uppgifterna trots uppmaning inte korrigeras inom utsatt tid.

Om domännamnets giltighetstid har löpt ut avregistrerar Kommunikationsverket domännamnet och avlägsnar det ur fi-roten utan att höra användaren.

Om innehavaren av en rättighet som avses i 166 § 2 mom. begär att ett domännamn ska avregistreras kan Kommunikationsverket avregistrera ett domännamn som har registrerats i strid med lagens bestämmelser, eller registrera domännamnet på innehavaren av rättigheten.

Kommunikationsverket kan för en tid av ett år avlägsna registreringen av ett domännamn ur fi-roten utan att höra domännamnsanvändaren, om domännamnsanvändaren har ansökt om flera domännamn som liknar någon annans skyddade namn eller märke och innehavaren av det skyddade namnet eller märket begär att domännamnet ska avregistreras.

Ett domännamn som har avregistrerats blir ledigt och allmänt tillgängligt för nyregistrering en månad efter avregistreringen.

170 §

Registrarens övriga skyldigheter

En registrar ska

1) innan ett domännamn registreras tillhandahålla behövlig information enligt denna lag om kraven på domännamnets innehåll och form,

2) uppdatera uppgifterna i domännamnsregistret,

3) kunna göra anteckningar i domännamnsregistret med hjälp av tekniska arrangemang som Kommunikationsverket har fastställt,

4) i tillräcklig omfattning och effektivt informera en domännamnsanvändare om att domännamnets giltighetstid löper ut,

5) på begäran av domännamnsanvändaren avregistrera ett domännamn innan dess giltighetstid har löpt ut,

6) sörja för informationssäkerheten i sin verksamhet,

7) utan dröjsmål meddela Kommunikationsverket om dess förmedling av domännamn är utsatt för betydande kränkningar av eller hot mot informationssäkerheten eller för någonting annat som väsentligen förhindrar eller stör den. Samtidigt ska registraren också anmäla hur länge störningen eller hotet beräknas pågå, om vilka verkningar störningen eller hotet har, om avhjälpande åtgärder samt om åtgärder för att förhindra att störningen upprepas.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om information som ges till användare av domännamn, om informationssäkerheten i registrarens verksamhet, om när en störning som avses i 1 mom. 7 punkten ska anses vara betydande samt om innehållet i anmälan samt anmälan utformning och hur den lämnas in.

171 §

Organisering av domännamnsförvaltningen

Kommunikationsverket har till uppgift att

1) administrera toppdomänen fi,

2) bedriva och utveckla den domännamnsverksamhet som avser fi-domäner,

3) sörja för överföringsförbindelserna och förbindelsetrafiken från namnservrarna för fi-roten till internet,

4) övervaka registrarverksamheten,

5) sörja för informationssäkerheten i den domännamnsverksamhet som avser fi-domäner och

6) på begäran ge intyg och utdrag ur domännamnsregistret.

Kommunikationsverket kan ge en registrerar en anmärkning, om registraren bryter mot lag eller bestämmelser, föreskrifter och beslut som utfärdats med stöd av lag. I samband med anmärkningen kan Kommunikationsverket ålägga registraren att inom en rimlig tid rätta till felet eller försummelsen. Om felet eller försummelsen inte rättas till inom utsatt tid kan Kommunikationsverket för en tid av högst ett år förbjuda registraren att registrera domännamn eller göra anteckningar som gäller domännamn i domännamnsregistret.

172 §

Säkerställande av domännamns informationssäkerhet

Kommunikationsverket har rätt att vidta nödvändiga åtgärder för att upptäcka, förhindra och utreda sådana betydande kränkningar av informationssäkerheten som innebär att fi-domännamn utnyttjas och som är riktade mot allmänna kommunikationsnät eller kommunikationstjänster eller mot användare av dem, samt för att inleda förundersökning med anledning av kränkningarna. Kommunikationsverket får vidta dessa åtgärder utan att höra domännamnsanvändaren.

De nödvändiga åtgärder som avses i 1 mom. kan utföras med avseende på namnserverinformationen i fi-roten och kan omfatta

1) åtgärder för att förhindra eller begränsa den trafik som riktas till domännamnet,

2) åtgärder för att dirigera den trafik som riktas till domännamnet till en annan webb-adress, samt

3) andra jämförbara åtgärder av teknisk natur.

De åtgärder som avses i denna paragraf ska utföras omsorgsfullt och de ska stå i proportion till allvaret i den kränkning av informationssäkerheten som ska avväjas. Åtgärder ska utföras utan att yttrandefriheten, skyddet av konfidentiella meddelanden eller integritetsskyddet begränsas mer än vad som är nödvändigt för att säkerställa de syften som avses i 1 mom. Åtgärder ska avbrytas

om det inte längre finns förutsättningar enligt denna paragraf att vidta dem.

22 kap.

Tillhandahållande av informationssamhällets tjänster

173 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Bestämmelserna i detta kapitel ska inte tillämpas på

1) beskattning,

2) frågor som hör till tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation,

3) verksamhet som notarius publicus eller i motsvarande yrken som inbegriper utövande av offentlig makt,

4) verksamhet som rättegångsombud eller rättegångsbiträde vid en rättegång,

5) lotteriverksamhet som sker mot vederlag.

Bestämmelserna i 175 och 176 § ska inte tillämpas på

1) upphovsrätt, närstående rättigheter, industriellt rättsskydd, rättigheter som avses i rådets direktiv 87/54/EEG om rättsligt skydd för kretsmönster i halvledarprodukter och rättigheter som avses i rådets direktiv 96/9/EG om rättsligt skydd för databaser,

2) utgivning av elektroniska pengar, om medlemsstaten på institutet tillämpar ett av de undantag som anges i artikel 9.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/110/EG om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet, om ändring av direktiven 2005/60/EG och 2006/48/EG och om upphävande av direktiv 2000/46/EG,

3) sådan reklam för andelar i fondföretag som avses i artikel 44.2 i rådets direktiv 85/611/EEG om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (*fondföretag*),

4) frågor om etableringsfrihet, frihet att erbjuda försäkringar och tillämplig lag på försäkringsavtal,

5) parternas frihet att välja tillämplig lag i fråga om sina avtal,

6) avtalsförpliktelser vid konsumentavtal,

7) tvingande bestämmelser i lagstiftningen i den stat där fast egendom är belägen när det gäller formkrav för avtal, om avtalet skapar eller överför rätt till fast egendom,

8) frågan om huruvida icke-önskade kommersiella meddelanden per e-post är tillåtliga.

174 §

Det samordnade området och friheten att tillhandahålla tjänster

Med det samordnade området avses de krav som ingår i rättsordningen och som en leverantör av informationssamhällets tjänster måste uppfylla när det gäller etablering och utövande av verksamhet, såsom krav i fråga om

1) behörighet, tillstånd, registrering och anmälningar till myndigheter,

2) tillvägagångssätt, reklam och annan marknadsföring, kvaliteten på och innehållet i tjänster samt avtal och tjänsteleverantörens ansvar.

När det gäller en leverantör av informationssamhällets tjänster som är etablerad i en annan EES-stat får inte sådana krav ställas som omfattas av det samordnade området och som begränsar tillhandahållandet av någon av informationssamhällets tjänster i Finland. En domstol eller någon annan behörig myndighet får dock i enlighet med särskilt föreskrivna befogenheter begränsa tillhandahållandet av en viss tjänst om begränsningen

1) behövs för upprätthållande av allmän ordning eller säkerhet, för skydd av folkhälsan eller skydd av konsumenterna,

2) gäller en tjänst som skadar de mål som avses i 1 punkten eller utgör en allvarlig risk för att dessa mål inte uppnås, och

3) står i rätt proportion till dess mål.

En begränsning får inte införas innan den stat där tjänsteleverantören är etablerad har uppmanats att vidta åtgärder i saken, och etableringsstaten trots uppmaningen inte har vidtagit några åtgärder eller endast har vidtagit otillräckliga åtgärder. Den planerade begränsningen ska innan den införs ha anmälts till kommissionen och till etableringsstaten.

I brådskande fall får en begränsning införas oberoende av vad som föreskrivs i 3 mom. Begränsningen ska utan dröjsmål anmälas till kommissionen och till etableringsstaten, med uppgift om varför saken anses brådskande.

Vad som föreskrivs i 3 och 4 mom. tillämpas inte på brottsutredningar eller när ett ärende behandlas i domstol.

175 §

Iakttagande av finsk lagstiftning

Behöriga myndigheter i Finland ska övervaka att sådana leverantörer av informationssamhällets tjänster som är etablerade i Finland iakttar finsk lagstiftning i frågor som omfattas av det samordnade området också då tjänsterna enbart eller huvudsakligen riktar sig till en annan stat inom en EES-stat.

176 §

Allmän informationsskyldighet

Utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs om informationskyldighet ska en leverantör av informationssamhällets tjänster enkelt, direkt och fortlöpande hålla åtminstone följande uppgifter tillgängliga för tjänstemottagarna och myndigheterna:

1) tjänsteleverantörens namn, geografiska adress i etableringsstaten, e-postadress samt annan sådan kontaktinformation som gör det möjligt att nå leverantören snabbt, direkt och effektivt,

2) vilket handelsregister eller annat motsvarande offentligt register som tjänsteleve-

rantören eventuellt är införd i, samt tjänsteleverantörens företags- och organisationsnummer eller något annat motsvarande nummer i registret i fråga,

3) tillsynsmyndighetens kontaktinformation, om verksamheten kräver tillstånd eller registrering,

4) mervärdesskattnummer i det fallet att tjänsteleverantören bedriver mervärdesskattepliktig verksamhet.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska en utövare av sådan reglerad yrkesverksamhet som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer, vid tillhandahållande av informationssamhällets tjänster hålla följande uppgifter tillgängliga:

1) den yrkesorganisation eller motsvarande organisation till vilken tjänsteleverantören hör,

2) yrkesbeteckning samt den medlemsstat där den har utfärdats,

3) ett omnämnande av de regler som är tillämpliga på yrkesverksamheten i etableringsstaten samt hur och var de är tillgängliga.

Om priser på varor eller tjänster anges vid tillhandahållandet av informationssamhällets tjänster, ska priserna anges klart och entydigt. Av informationen ska det framgå om priset inkluderar skatt och leveranskostnader. I fråga om meddelande av priser på konsumtionsnyttigheter gäller vad som särskilt föreskrivs om detta.

177 §

Informationsskyldighet vid beställning

Utöver vad som någon annanstans i lag föreskrivs om informationsskyldighet ska en leverantör av informationsamhällets tjänster innan en tjänstemottagare gör en beställning för denne hålla åtminstone följande uppgifter tillgängliga på ett klart och begripligt sätt:

1) de olika tekniska skedena vid ingående av avtal,

2) huruvida avtalet kommer att registreras av tjänsteleverantören och om det kommer att hållas tillgängligt för den andra avtalsparten,

3) de tekniska möjligheterna att upptäcka och rätta till inmatningsfel innan beställningen görs,

4) på vilka språk avtal kan ingås,

5) de uppförandekoder som tjänsteleverantören följer samt var och hur de finns tillgängliga elektroniskt.

Vad som föreskrivs i 1 mom. ska inte tillämpas på avtal som ingås enbart genom utväxling av e-post eller motsvarande personliga meddelanden. Avvikelse från bestämmelserna i 1 mom. kan göras genom avtal, förutsatt att ingen av parterna är konsument.

178 §

Tillhandahållande av avtalsvillkor

Leverantörer av informationsamhällets tjänster ska göra avtalsvillkoren tillgängliga för tjänstemottagare på ett sätt som gör det möjligt för mottagaren att spara och återge dem.

179 §

Beställning och mottagningsbekräftelse

När en beställning görs med tekniska hjälpmedel ska leverantören av informationsamhällets tjänster utan dröjsmål elektroniskt bekräfta mottagandet av beställningen. En mottagningsbekräftelse behövs inte om den beställda nyttigheten utan dröjsmål levereras elektroniskt.

Tjänsteleverantören ska tillhandahålla tjänstemottagaren lämpliga, effektiva och lättanvända tekniska hjälpmedel som gör det möjligt för mottagaren att upptäcka och rätta till inmatningsfel innan en beställning görs.

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska inte tillämpas på avtal som ingås enbart genom utväxling av e-post eller motsvarande personliga meddelanden. Avvikelse från 1 och 2 mom. får göras genom avtal, förutsatt att ingen av parterna är konsument.

180 §

Mottagningstidpunkt

Beställningar och mottagningsbekräftelser som avses i 179 § anses vara mottagna när de parter till vilka de är riktade har tillgång till dem.

181 §

Uppfyllande av formkrav för avtal på elektronisk väg

Om avtal enligt lag ska ingås skriftligen, uppfylls kravet även genom ett elektroniskt avtal vars innehåll inte kan ändras ensidigt och som finns tillgängligt för parterna. Om ett avtal enligt lag ska undertecknas tillämpas vad som särskilt föreskrivs om elektroniska signaturer. Detta moment gäller på motsvarande sätt parternas meddelanden och andra åtgärder som hänför sig till avtalsförhållandet och som enligt lag ska vara skriftliga eller undertecknade.

Om ett meddelande som gäller ett avtal enligt lag ska lämnas bevisligen, kan kravet uppfyllas också genom en elektronisk metod som visar att mottagaren fått meddelandet.

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska inte tillämpas på avtal som gäller köp eller annan överlåtelse av fast egendom eller på familjerättsliga avtal eller avtal som avser kvarlåtenskap.

182 §

Ansvarsfrihet vid överföring av information och vid tillhandahållande av tillgång till kommunikationsnät

När en informationssamhällets tjänst består av att i ett kommunikationsnät överföra information som lämnats av tjänstemottagaren eller av att ge tillgång till ett nät, är tjänsteleverantören inte ansvarig för innehållet i den överförda informationen eller för förmedlingen av den, under förutsättning att tjänsteleverantören inte har

- 1) initierat överföringen,

- 2) valt ut mottagaren av den överförda informationen, och inte heller

- 3) valt ut eller ändrat den information som överförts.

Överföringen och tillhandahållandet enligt 1 mom. omfattar automatisk, mellanliggande och tillfällig lagring av den vidarebefordrade informationen, till den del lagringen enbart görs för att utföra överföringen och under förutsättning att informationen inte lagras längre än vad som rimligtvis krävs för överföringen.

183 §

Ansvarsfrihet vid lagring av information i cacheminne

När en informationssamhällets tjänst består av att i ett kommunikationsnät överföra information som lämnats av tjänstemottagaren är tjänsteleverantören inte ansvarig för innehållet i informationen eller för förmedlingen av den när det gäller automatisk, mellanliggande och tillfällig lagring som ägt rum enbart för att effektivisera vidareöverföring av informationen till andra tjänstemottagare på deras begäran, under förutsättning att tjänsteleverantören

- 1) inte ändrar informationen,
- 2) uppfyller villkoren för tillgång till informationen,
- 3) följer de regler för uppdatering av informationen vilka fastställts på ett sätt som är allmänt vedertaget och använt inom branschen,
- 4) inte ingriper i den lagliga användningen av teknik som är allmänt vedertagen och som används inom branschen för att få fram data om hur informationen används, och
- 5) utan dröjsmål vidtar åtgärder för att avlägsna information som lagrats eller för att göra den oåtkomlig så snart tjänsteleverantören fått faktisk kännedom om
  - a) att informationen har avlägsnats från sin ursprungliga plats på nätet,
  - b) att informationen gjorts oåtkomlig, eller
  - c) att en domstol eller annan behörig myndighet har bestämt att den ska avlägsnas eller göras oåtkomlig.

184 §

Ansvarsfrihet vid lagring av information

När en informationssamhällets tjänst innefattar lagring av information som lämnats av tjänstemottagaren (*innehållsproducenten*) och lagringen utförs på dennes begäran, är tjänsteleverantören inte ansvarig för innehållet i den lagrade informationen eller för förmedlingen av den, om tjänsteleverantören utan dröjsmål vidtar åtgärder för att göra den information som lagrats oåtkomlig efter att

1) ha fått kännedom om en domstols förordnande därom eller, när det är fråga om kränkning av upphovsrätten eller närstående rättigheter, efter att ha fått en anmälan enligt 191 §,

2) annars ha fått faktisk kännedom om att den information som lagrats uppenbart strider mot 11 kap. 10 eller 10 a § eller 17 kap. 18 eller 18 a § i strafflagen.

Vad som föreskrivs i 1 mom. ska inte tillämpas om innehållsproducenten handlar under tjänsteleverantörens ledning eller tillsyn.

185 §

Förordnande om spärrning av information

Tingsrätten kan på ansökan av en åklagare, en undersökningsledare eller den vars rätt ärendet gäller förordna att en sådan leverantör av informationssamhällets tjänster som avses i 184 § vid vite ska göra den information som denne lagrat oåtkomlig, om informationen uppenbart är sådan att det enligt lag är straffbart eller utgör grund för ersättningsansvar att hålla den tillgänglig för allmänheten eller förmedla den. Ansökan ska behandlas skyndsamt. Ansökan kan inte godkännas om inte tjänsteleverantören och innehållsproducenten getts tillfälle att yttra sig, utom i det fall att dessa inte kan höras så snabbt som ärendets brådskande natur nödvändigtvis kräver.

Tingsrättens förordnande ska delges också innehållsproducenten. Om innehållsproducenten inte är känd, kan tingsrätten bestämma att leverantören av informationssamhällets tjänster ska sköta delgivningen.

Förordnandet förfaller, om åtal för brott som grundar sig på innehållet i eller förmedling av den information som förordnandet gäller inte väcks eller, när det är fråga om ersättningsansvar, om talan inte väcks inom tre månader från det att förordnandet gavs. Tingsrätten kan på yrkande av åklagaren eller en målsägande eller part, vilket har framställts inom den tidsfrist som avses ovan, förlänga tidsfristen med högst tre månader.

Leverantören av informationssamhällets tjänster och innehållsproducenten har rätt att ansöka om upphävande av förordnandet hos den tingsrätt som gett förordnandet. Vid behandlingen av ett ärende som gäller upphävande av ett förordnande ska 8 kap. i rättegångsbalken iakttas. Domstolen ska dock vidta behövliga åtgärder för att höra åklagaren. Upphävande ska sökas inom 14 dagar från det att sökanden fick del av förordnandet. Informationen får inte göras tillgänglig på nytt så länge ett ärende om upphävande är anhängigt, om inte den domstol som behandlar ärendet beslutar något annat. Även åklagaren har rätt att söka ändring i ett beslut genom vilket ett förordnande har upphävts.

186 §

Behörig domstol

En ansökan enligt 185 § prövas av den tingsrätt inom vars domkrets leverantören av informationssamhällets tjänster har sin hemort. Ansökan kan dock också alltid prövas av Helsingfors tingsrätt. Tingsrätten är domför även med ordföranden ensam.

187 §

Innehållsproducentens rättssäkerhet

En leverantör av informationssamhällets tjänster som med stöd av 184 § 1 mom. 2 punkten har gjort information oåtkomlig ska utan dröjsmål underrätta innehållsproducenten om detta skriftligen eller på elektronisk väg så att meddelandets innehåll inte ensidigt kan ändras och så att det finns tillgängligt för parterna. I meddelandet ska orsaken till att

informationen spärrats nämnas och upplysning ges om innehållsproducentens rätt att föra ärendet till domstol. Meddelandet ska avfattas på innehållsproducentens modersmål, finska eller svenska. Meddelandet kan också avfattas på något annat språk, enligt vad som överenskommit med innehållsproducenten.

Innehållsproducenten har rätt att föra ett ärende som gäller spärrad information till den domstol som avses i 186 § inom 14 dagar efter att fått ett sådant meddelande som avses i 1 mom. Vid behandlingen av ett ärende som gäller spärrning ska 185 § 4 mom. iakttas.

188 §

Skyldighet för leverantörer av informationssamhällets tjänster att vidta åtgärder för genomförande av myndighetsbeslut

Vad som i 182–184 § föreskrivs om en tjänsteleverantörs ansvarsfrihet påverkar inte tjänsteleverantörens skyldighet att enligt någon annan lag vidta behövliga åtgärder för genomförande av en domstols eller annan behörig myndighets förordnande eller beslut.

189 §

Spärrning av material som kränker upphovsrätten eller närstående rättigheter

Den som innehar upphovsrätten eller dennes företrädare kan kräva att en leverantör av informationssamhällets tjänster som avses i 184 § gör material som kränker upphovsrätten oåtkomligt enligt vad som föreskrivs i denna paragraf och i 191–193 §. Detsamma gäller innehavare av närstående rättigheter och deras företrädare i fråga material som kränker sådana rättigheter.

Yrkandet ska först framföras till den innehållsproducent vars material yrkandet gäller. Om innehållsproducenten inte kan identifieras eller om denne inte utan dröjsmål avlägsnar materialet eller gör det oåtkomligt, kan yrkandet framföras till leverantören av in-

formationssamhällets tjänster genom en anmälan enligt 191 §.

190 §

Kontaktpunkt för en leverantör av informationssamhällets tjänster

Leverantören av informationssamhällets tjänster ska meddela till vilken kontaktpunkt anmälan enligt 191 § och bemötande enligt 192 § kan lämnas. Kontaktinformation för kontaktpunkten ska fortlöpande finnas tillgänglig på ett enkelt sätt.

191 §

Anmälans form och innehåll

En anmälan som innehåller ett yrkande enligt 189 § ska göras skriftligen eller på elektronisk väg så att anmälans innehåll inte ensidigt kan ändras och så att den finns tillgänglig för parterna. Anmälan ska innehålla

1) anmälares namn och kontaktinformation,

2) en specifikation av det material som enligt yrkandet ska göras oåtkomligt samt en utredning om var materialet finns,

3) anmälares försäkran att det material som yrkandet gäller enligt anmälares ärliga uppfattning är tillgängligt på kommunikationsnätet på ett lagstridigt sätt,

4) uppgift om att anmälares utan resultat har framfört sitt yrkande till innehållsproducenten eller att innehållsproducenten inte har kunnat identifieras,

5) anmälares försäkran att den innehar upphovsrätten eller närstående rättigheter eller är berättigad att handla på rättsinnehavarens vägnar,

6) anmälares underskrift.

En anmälan som inte uppfyller kraven i 1 mom. ska vara utan verkan. Om bristerna i anmälan gäller endast de uppgifter som nämns i 1 mom. 2 punkten, ska leverantören av informationssamhällets tjänster dock vidta rimliga åtgärder för att nå anmälares och underrätta denne om bristerna.

192 §

Meddelande till innehållsproducenten samt bemötande

En leverantör av informationssamhällets tjänster ska utan dröjsmål underrätta innehållsproducenten om att material som denne lämnat har gjorts oåtkomligt samt sända innehållsproducenten en kopia av den anmälan som ligger till grund för åtgärden.

Om en innehållsproducent anser att materialet utan grund har gjorts oåtkomligt, kan innehållsproducenten göra materialet tillgängligt på nytt genom att skriftligen eller på elektronisk väg enligt 191 § lämna anmälaren ett bemötande inom 14 dagar från det att innehållsproducenten fick kännedom om anmälan. En kopia av bemötandet ska sändas till tjänsteleverantören. Bemötandet ska innehålla

- 1) innehållsproducentens namn och kontaktinformation,
- 2) fakta och andra orsaker enligt vilka spärrningen anses ogrundad,
- 3) en specifikation av det material som anses ha blivit spärrat utan grund,
- 4) innehållsproducentens underskrift.

193 §

Återställande av material

Om ett bemötande som uppfyller kraven i 192 § har lämnats inom utsatt tid, får leverantören av informationssamhällets tjänster inte förhindra att det material som specificerats i bemötandet återställs och hålls åtkomligt, om inte något annat följer av en överenskommelse mellan tjänsteleverantören och innehållsproducenten eller av en domstols eller annan myndighets förordnande eller beslut.

194 §

Ersättningskyldighet

Den som lämnar oriktiga uppgifter i en anmälan enligt 191 § eller i ett bemötande

enligt 192 § är skyldig att ersätta den skada som detta orsakar. Ersättningskyldighet föreligger dock inte eller också den kan jämkas, om den som lämnade uppgiften hade grundad anledning att anta att uppgiften var riktig eller om den oriktiga uppgiften hade endast ringa betydelse med beaktande av innehållet i anmälan eller bemötandet i dess helhet.

23 kap.

Kontaktinformationstjänster

195 §

Tillgång till kontaktinformationstjänster

Teleföretag som är verksamma i ett telefontät är skyldiga att för sin del se till att användarna har tillgång till allmänna och täckande nummertjänster till ett skäligt pris.

Teleföretag ska se till att kontaktinformation med namn, adress och telefonnummer i fråga om användare som med företaget ingått avtal om användning av ett abonnemang i ett telefontät samlas in och publiceras i en allmänt tillgänglig, täckande telefonkatalog som kan fås till ett skäligt pris.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som behövs för att skyldigheten enligt 1 mom. ska kunna fullgöras.

196 §

Utlämnande av kontaktinformation

Teleföretag och leverantörer av kontaktinformationstjänster ska på begäran lämna ut kontaktinformation som avses i 195 § 2 mom. till andra företag för tillhandahållande av kontaktinformationstjänster. Kontaktinformationen ska lämnas ut

- 1) i användbar form,
- 2) till ett kostnadsorienterat pris, och
- 3) på icke-diskriminerande villkor.

Teleföretag och leverantörer av kontaktinformationstjänster är skyldiga att offentliggöra

ra uppgifter om priserna för utlämnande av kontaktinformation.

Leverantörer av kontaktinformationstjänster får vid behandlingen av informationen inte gynna ett teleföretag på bekostnad av ett annat teleföretag eller annars handla på ett diskriminerande sätt.

197 §

Behandling av personuppgifter

Leverantörer av kontaktinformationstjänster har rätt att behandla personuppgifter för att skapa kontaktinformationstjänster samt för att tillhandahålla sådana.

198 §

Förbud mot att offentliggöra kontaktinformation

Teleföretag och leverantörer av kontaktinformationstjänster ska ge en fysisk person som är användare och abonnent möjlighet att enkelt och kostnadsfritt helt eller delvis förbjuda anteckning och utlämnande av uppgifter om honom eller henne i kontaktinformationstjänsten. Teleföretaget och leverantören av kontaktinformationstjänster ska på begäran av en fysisk person som är användare och abonnent avlägsna och rätta felaktiga uppgifter.

Teleföretag och leverantörer av kontaktinformationstjänster ska ge företag och organisationer som antecknats i en kontaktinformationstjänst rätt att få sina uppgifter avlägsnade samt att få felaktiga uppgifter rättade.

199 §

Skyldighet att informera om syftet med och användningen av kontaktinformationstjänster

Teleföretag ska informera fysiska personer som är abonnenter om syftet med och användningen av en kontaktinformationstjänst som är allmänt tillgänglig eller som kan användas via kontaktinformationstjänsten. In-

formationen ska ges kostnadsfritt innan den registreras hos tjänsten.

Teleföretag och leverantörer av kontaktinformationstjänster ska dessutom se till att abonnenterna lätt har tillgång till tillräckligt detaljerad information om till vilka företag kontaktinformation om abonnenterna lämnas ut i enlighet med 196 § 1 mom.

24 kap.

Elektronisk direktmarknadsföring och kakor

200 §

Direktmarknadsföring till fysiska personer

Direktmarknadsföring som bedrivs med hjälp av automatiska uppringningssystem, telefax, e-postmeddelande, textmeddelande, talmeddelande, röstmeddelande eller bildmeddelanden får riktas endast till sådana fysiska personer som på förhand har gett sitt samtycke till det.

Annan direktmarknadsföring än sådan som avses i 1 mom. får riktas till fysiska personer, om inte dessa uttryckligen har förbjudit det. Fysiska personer ska på ett enkelt sätt och kostnadsfritt kunna förbjuda direktmarknadsföring som avses i detta moment.

Om en tjänsteleverantör eller produktsäljare av en kund som är en fysisk person får dennes kontaktinformation i samband med försäljning av en produkt eller en tjänst som hör samman med ett e-postmeddelande, textmeddelande, talmeddelande, röstmeddelande eller bildmeddelande, får tjänsteleverantören eller produktsäljaren, trots vad som föreskrivs i 1 mom., använda kontaktinformationen vid direktmarknadsföring av sina egna produkter och tjänster som hör till samma produktgrupp eller som annars är av motsvarande slag. Tjänsteleverantören eller produktsäljaren ska ge kunder som är fysiska personer möjlighet att på ett enkelt sätt och kostnadsfritt förbjuda användningen av kontaktinformation i samband med att uppgifter insamlas samt i samband med varje e-postmeddelande, textmeddelande, talmeddelande, röstmeddelande och bildmeddelande.

Tjänsteleverantören eller produktsäljaren ska tydligt informera om förbudsmöjligheten.

201 §

Förbud mot marknadsföring av telefonabonnemang

Telefonabonnemang till mobilnät får inte marknadsföras till konsumenter per telefon, om inte konsumenten uttryckligen ber om det.

Bestämmelserna i 1 mom. ska inte tillämpas på ett teleföretags marknadsföring till dess egna mobiltelefonkunder.

202 §

Direktmarknadsföring till företag och organisationer

Direktmarknadsföring till företag och organisationer får bedrivas, om företaget eller organisationen inte uttryckligen har förbjudit det.

Företag och organisationer ska ges möjlighet att på ett enkelt sätt och kostnadsfritt förbjuda användning av sin kontaktinformation i samband med varje e-postmeddelande, textmeddelande, talmeddelande, röstmeddelande och bildmeddelande som skickas i avsikt att bedriva direktmarknadsföring. Den som bedriver direktmarknadsföring ska tydligt informera om förbudsmöjligheten.

203 §

Identifiering av direktmarknadsföring

E-postmeddelande, textmeddelande, talmeddelande, röstmeddelande och bildmeddelanden som är avsedda för direktmarknadsföring enligt 200 och 202 § ska vid mottagandet klart och entydigt kunna identifieras som marknadsföring.

Det är förbjudet att skicka sådana för direktmarknadsföring avsedda e-postmeddelande, textmeddelande, talmeddelande, röstmeddelande och bildmeddelanden där

1) identiteten på den avsändare för vars räkning meddelandet har skickats döljs eller hemlighålls,

2) det inte finns någon giltig adress till vilken mottagaren kan skicka en begäran om att sådana meddelanden ska upphöra,

3) mottagaren uppmanas att besöka en webbplats som strider mot 2 kap. i konsumentskyddslagen.

204 §

Förhindrande av mottagning av direktmarknadsföring

På begäran av användare har teleföretag och sammanslutningsabonnenter rätt att förhindra mottagning av direktmarknadsföring som avses i 200, 202 och 203 §.

Åtgärderna ska genomföras omsorgsfullt och utan att yttrandefriheten eller skyddet av konfidentiella meddelanden eller integritetsskyddet begränsas mer än vad som är nödvändigt.

205 §

Registrering på användarens terminalutrustning av information om användning av tjänster samt användning av informationen

Tjänsteleverantören får registrera kakor eller annan information om användning av tjänster på användarens terminalutrustning och använda informationen, om användaren har gett sitt samtycke till detta och om tjänsteleverantören ger användaren begriplig och fullständig information om syftet med registreringen och användningen.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller inte sådan registrering eller användning av information vars enda syfte är att förmedla meddelanden via kommunikationsnäten eller som är nödvändig för att tjänsteleverantören ska kunna tillhandahålla sådana tjänster som abonnenten eller användaren av tjänsten uttryckligen har begärt.

Registrering och användning enligt denna paragraf är tillåten endast i den omfattning som tjänsten kräver och får inte begränsa integritetsskyddet mer än vad som är nödvändigt.

AVDELNING VIII

**REGLERING AV AUDIOVISUELLA
TJÄNSTER OCH RADIOVERKSAM-
HET**

25 kap.

**Innehållet i televisionssändningar och be-
ställ-tv**

206 §

*Tillämpningsområde och begränsningar av
det*

Bestämmelserna i detta kapitel och i 26 kap. ska tillämpas på sådana audiovisuella innehållstjänster som tillhandahålls av i Finland etablerade fysiska eller juridiska personer och som kan tas emot i en eller flera stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller som är part i Europeiska konventionen om television över gränserna (FördrS 87/1994), nedan Europarådets televisionskonvention, samt på vidareändring av televisions- och radioprogram i sådana fall som avses i 339 §.

Bestämmelserna i detta kapitel och i 26 kap. ska tillämpas på radioverksamhet om i verksamheten används en radiofrekvens som har beviljats av Finland eller ett distributionsnät som är beläget i Finland.

Bestämmelserna i denna avdelning och i 339 § ska inte tillämpas på

1) verksamhet inom vilken de audiovisuella innehållstjänsterna eller radiosändningarna kan tas emot endast i läroanstalter, sjukhus, hotell eller i andra motsvarande inrättningar, eller

2) radioverksamhet enligt 34 § 2 mom. Denna lag ska inte tillämpas på

1) tjänster där tillhandahållandet av audiovisuellt innehåll inte är regelbundet med hänsyn till programmets antal eller sändningarnas förekomst och där tillhandahållandet inte är tjänstens huvudsakliga syfte, eller

2) nätupplagor av tidningar och tidskrifter.

På utövande av verksamhet som avses i 28 § och 34 § 2 mom. ska 209 och 210 § inte tillämpas.

207 §

Etablering

En leverantör av audiovisuella innehållstjänster har etablerat sig i Finland, om

1) verksamhetsutövarens huvudkontor finns i Finland och besluten om programtablåer eller programkataloger fattas i Finland, eller

2) verksamheten har en betydande koppling till Finland på grundval av beslut om programtablåer eller programkataloger, de anställdas arbetsplats, inledande av verksamhet, ekonomiskt betydelsefull verksamhet, en satellitsändningsstation satellitkapacitet eller någon motsvarande omständighet.

Närmare bestämmelser om de omständigheter som ska beaktas när det bedöms om verksamheten har betydande koppling enligt 1 mom. 2 punkten utfärdas genom förordning av statsrådet.

208 §

Lokal televisionsverksamhet

Bestämmelserna i 209 och 210 § gäller inte televisionsverksamhet i lokala televisionsnät eller sådana sändningar som utanför Finland inte kan tas emot i en stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller är part i Europarådets televisionskonvention.

209 §

Europeiskt programutbud

En utövare av televisionsverksamhet ska för europeiska program reservera största delen av sin årliga sändningstid. Till denna sändningstid räknas dock inte tid som har reserverats för

- 1) nyheter,
- 2) sportevenemang,
- 3) underhållningsprogram av tävlingskaraktär,
- 4) reklam,
- 5) text-tv-sändningar,
- 6) teleshopping.

Närmare bestämmelser om hurdana program som ska anses vara i 1 mom. avsedda europeiska program i överensstämmelse med artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (direktiv om audiovisuella medietjänster) utfärdas genom förordning av statsrådet.

Leverantörer av beställ-tv ska främja produktionen av och tillgången till europeiska program i sina tjänster, med hjälp av produktionsfinansiering, programköp, framhävande av europeiska produktioner och motsvarande metoder.

210 §

Oberoende producenters program

En utövare av televisionsverksamhet ska för program som producerats av europeiska oberoende producenter reservera 19 procent av sin sändningstid, räknad enligt 209 § 1 mom., eller alternativt 19 procent av sin budget för programutbud. Hälften av de program som inräknas i de oberoende producenternas andel ska ha producerats under de senaste fem åren.

Med oberoende programproducent avses en sådan producent av audiovisuella program av vars aktiekapital en enskild leverantör av audiovisuella innehållstjänster innehar högst 25 procent eller flera leverantörer av audiovisuella innehållstjänster högst 50 procent och som under de senaste tre åren har producerat högst 90 procent av sina program för samma leverantör av audiovisuella innehållstjänster.

211 §

Syn- och hörselskadades tillgång till programutbud

Televisionsprogram på finska eller svenska ska förses med textning och andra program ska förses med referat eller med en tjänst där texten i ett textat program omvandlas till ljud (*ljud- och textningstjänst*) i enlighet med denna paragraf.

Ljud- och textningstjänsten ska införas i de allmännyttiga programutbud som avses i lagen om Rundradion Ab. Genom förordning av statsrådet utfärdas de bestämmelser om de program inom televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset enligt 26 § i vilka ljud- och textningstjänst också ska införas. Ljud- och textningstjänst behöver dock inte införas i musikföreställningar och sportprogram. Kostnader som ljud- och textningstjänsten medför för utövare av annan än allmännyttig televisionsverksamhet får inte överskrida en procent av utövarens omsättning under föregående räkenskapsperiod.

Genom förordning av statsrådet får det införas gradvis stigande kvoter uttryckta i andelar av programtimmarna för de program som ska förses med ljud- och textningstjänst.

För i 2 mom. avsedda programutbud inom televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset kan kvoten åren 2011–2016 vara 10–50 procent av programmen och för allmännyttiga program 50–100 procent. Bestämmelser om det tekniska genomförandet och sändandet av ljud- och textningstjänsten får utfärdas genom förordning av statsrådet. Kostnaden per programtimme för ljud- och textningstjänsten ska fastställas genom förordning av statsrådet för två kalenderår i sänder.

212 §

Utövande av ensamrätt

Om en utövare av televisionsverksamhet har utverkat ensamrätt att sända ett evenemang som någon stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet har tagit in i en av kommissionen verifierad förteckning som avses i artikel 14.1 i direktivet om audiovisuella medietjänster, får ensamrätten inte utövas på ett sådant sätt att en betydande del av allmänheten i staten i fråga inte kan följa sändningen av evenemanget på en avgiftsfri televisionskanal, så som föreskrivs i staten i fråga.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om utövande av ensamrätt ska på motsvarande sätt tillämpas på evenemang som nämns i den förteckning som avses i artikel 9a.2 i protokollet om

ändring av europeiska konventionen om television över gränserna (FördrS 118/2002).

Genom förordning av statsrådet får det utfärdas bestämmelser om vilka evenemang som i Finland på grund av sin samhällseliga betydelse är sådana att sändning av dem ska förmedlas till Finlands territorium på ett sådant sätt att en betydande del av allmänheten kan följa dem i en fritt mottagbar form, helt eller delvis, som antingen direkt eller bandad sändning. En televisionssändning av ett sådant evenemang av samhällselig betydelse som avses i detta moment anses vara förmedlad till en betydande del av allmänheten, om 90 procent av befolkningen kan ta emot sändningen utan att betala någon separat ersättning.

Om en utövare av televisionsverksamhet som har utverkat ensamrätt inte själv genomför en sändning som avses i 1 mom., är utövaren skyldig att överlåta rätten att sända evenemanget till en annan utövare av televisionsverksamhet, om denne begär det minst sex månader innan evenemanget börjar. Den utövare av televisionsverksamhet som överlåter sändningsrätten har rätt till full ersättning för överlåtelsen.

213 §

Förfarande för utövande av ensamrätt

Om en överenskommelse om sådan överlåtelse av sändningsrätt som avses i 212 § 4 mom. inte har nåtts, kan en utövare av televisionsverksamhet som har utverkat ensamrätt eller en utövare av televisionsverksamhet som anhållit om rätt till överlåtelse i enlighet med 212 § 4 mom. föra ärendet till Kommunikationsverket för behandling senast tre månader innan evenemanget börjar. Kommunikationsverket får besluta vad som ska betraktas som full ersättning enligt 212 § 4 mom. Ersättningen ska bygga på de priser som betalas för motsvarande rättigheter på en konkurrensutsatt marknad. Kommunikationsverket kan även i sitt beslut ställa tekniska villkor för överlåtelsen.

Beslut som avses i denna paragraf kan förenas med vite. Bestämmelser om vite finns i viteslagen (1113/1990).

26 kap.

Marknadsföring

214 §

Allmänna principer

Marknadsföring måste vara klart identifierbar som sådan.

Personer som regelbundet förekommer i nyhets- eller aktualitetsprogram får varken i bild eller i ljud användas vid marknadsföring.

Reklamslag och teleshopping ska åtskiljas från audiovisuella program och radioprogram genom en signatur som består av ljud eller bild, eller genom att skärmbilden delas.

I teleshopping är det inte tillåtet att uppmana barn att förbinda sig att köpa eller hyra varor eller tjänster.

Bestämmelser om marknadsföring som strider mot god sed och marknadsföring som riktar sig till eller i allmänhet når minderåriga och strider mot god sed finns i 2 kap. 2 § i konsumentskyddslagen.

215 §

Placering av reklamslag och teleshopping

I televisionsverksamhet ska reklamslag och teleshopping placeras mellan de audiovisuella programmen. De kan placeras också inne i audiovisuella program, om programmens integritet och värde och upphovsrättsinnehavares rättigheter inte kränks.

I sportprogram eller i andra audiovisuella program som är uppbyggda av fristående delar och som har pauser får reklamslag och teleshopping placeras endast mellan delarna eller under pauserna.

Enstaka inslag av reklam och teleshopping är förbjudna i andra sändningar än sport-sändningar.

216 §

Avbrytande av vissa audiovisuella program för reklam

Filmer, televisionsfilmer, nyhetsprogram och barnprogram som ingår i televisions-

verksamhet får avbrytas för reklaminslag eller teleshopping en gång i varje tablålagd period på 30 minuter.

Barnprogram får dock avbrytas för reklaminslag eller teleshopping endast om programmets tablålagda längd överstiger 30 minuter.

Televisionssändningar av religiösa evenemang får inte avbrytas av reklaminslag eller teleshopping.

217 §

Marknadsföring av vissa produkter

Bestämmelser om reklam för tobaksprodukter finns i tobakslagen (693/1976). Bestämmelser om reklam och säljfrämjande verksamhet för alkoholdrycker finns i alkohollagen (1143/1994). Bestämmelser om marknadsföring av läkemedel finns i läkemedelslagen (395/1987).

218 §

Sponsring av program och tjänster

En sponsor får inte inverka på innehållet i ett sponsrat audiovisuellt program eller radioprogram eller på innehållet i en audiovisuell innehållstjänst eller på placering av program i programutbudet, på ett sätt som återverkar på det ansvar som leverantören av den audiovisuella innehållstjänsten eller utövaren av radioverksamhet har eller på dennes redaktionella oberoende i fråga om programmen.

Sponsorns namn eller symbol ska anges tydligt i början eller slutet av sponsrade audiovisuella program och radioprogram.

Sponsrade audiovisuella program eller radioprogram får inte uppmuntra till att köpa eller hyra sponsorns eller en tredje parts produkter eller tjänster, genom att särskilt och reklammässigt hänvisa till dessa produkter eller tjänster eller på något annat sätt.

219 §

Förbjuden sponsring

Företag som huvudsakligen tillverkar eller marknadsför tobaksprodukter får inte sponsra program, audiovisuella innehållstjänster eller radioverksamhet.

Om sponsorn för ett program är ett företag vars verksamhet omfattar tillverkning eller försäljning av medicinska produkter eller medicinska behandlingar, får företagets namn eller symbol anges i anslutning till programmet med beaktande av 208 §. I detta sammanhang får dock inte sådana medicinska produkter eller medicinska behandlingar föras fram som i Finland kan erhållas bara på läkarordination.

Nyhets- och aktualitetsprogram får inte vara sponsrade.

220 §

Produktplacering

Det är förbjudet att mot ersättning placera in en produkt, en tjänst eller ett varumärke i ett audiovisuellt program (*produktplacering*).

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. är produktplacering tillåten i

- 1) filmer,
- 2) filmer eller serier producerade för audiovisuella innehållstjänster,
- 3) sportprogram,
- 4) lätta underhållningsprogram.

Vad som föreskrivs i 2 mom. gäller inte produktplacering i barnprogram.

Som produktplacering betraktas också gratis tillhandahållande av rekvisita och produktvinster för att de ska ingå i ett audiovisuellt program, om de är av betydande värde. Produktplacering i form av tillhandahållande av rekvisita och produktvinster är tillåten i andra program än barnprogram.

221 §

Genomförande av produktplacering

Vid produktplacering får inte

- 1) programinnehållet eller programläggningen påverkas,

2) anskaffning av produkter och tjänster uppmuntras,

3) reklammissigt eller i övrigt särskilt hänvisas till produkter,

4) produkter otillbörligen framhävas.

Produktplacering av följande produkter är förbjuden:

1) tobaksprodukter,

2) sådana företags produkter som huvudsakligen tillverkar eller marknadsför tobaksprodukter,

3) sådana läkemedel eller medicinska behandlingar som bara kan fås på läkarordination.

Allmänheten ska tydligt informeras om att det förekommer produktplacering i ett audiovisuellt program, antingen i form av text eller genom en symbol som genomgående används av leverantörerna av innehållstjänster. Informationen ska visas i början och slutet av det audiovisuella programmet och efter varje reklamavbrott. Informationen får inte vara reklammissig.

Information om produktplacering behöver dock inte ges, om det audiovisuella programmet i fråga varken har producerats eller beställts av leverantören av innehållstjänster själv eller av ett närstående företag till en sådan leverantör och det inte utan oskäligt besvär går att få fram uppgifter om produktplacering som ingår i programmet.

222 §

Tidsbegränsningar för teleshopping och television reklam

Television reklamens och teleshopping inslagens längd per timme mellan hela klockslag får inte överstiga 12 minuter, med undantag för kanaler på vilka endast teleshopping sänds.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på

1) sådana meddelanden från en utövare av television verksamhet som gäller dennas egna audiovisuella program,

2) produkter med direkt koppling till program,

3) sponsormeddelanden,

4) produktplacering,

5) ideell och samhällelig reklam som avses i 224 §, eller

6) i 225 § avsedda sändningsblock som är reserverade för teleshopping.

223 §

Markering och tidsbegränsningar för radioreklam

Radioreklam ska åtskiljas från övriga radioprogram genom en ljudsignatur eller på något annat tydligt sätt.

Sändningstiden för radioreklam får inte överstiga tjugo procent av den dagliga sändningstiden.

Kommersiella meddelanden som sänds i radioverksamhet som bedrivs utan sådan programkoncession för analog radioverksamhet som avses i 34 § får enbart bestå av sponsring eller reklam som hänför sig till radioverksamheten i fråga.

224 §

Ideell och samhällelig reklam

Reklam vars syfte är att föra fram en sak eller idé eller i anknytning därtill göra ansörens mera känd eller främja en persons anseende (*ideell och samhällelig reklam*) ska åtskiljas från audiovisuella program genom en signatur som består av ljud eller bild, eller genom att skärmbilden delas.

Ideell och samhällelig reklam ska placeras mellan audiovisuella program eller självständiga delar av ett program. Sådan reklam får också placeras inne i audiovisuella program, om detta inte kränker programmets integritet och värde och upphovsrättshavarnas rättigheter. Televisionssändningar av religiösa evenemang får inte avbrytas av ideell eller samhällelig reklam.

På placering av ideell och samhällelig reklam tillämpas dessutom lagen om bildprogram (710/2011).

225 §

Sändningsblock reserverade för teleshopping

Sändningsblock för teleshopping ska ha en sammanhängande varaktighet av minst 15 minuter på en kanal som inte har reserverats uteslutande för teleshopping.

Sändningsblock för teleshopping ska tydligt kunna identifieras som sådana genom en signatur som består av ljud eller bild.

226 §

Kanaler reserverade för teleshopping och säljfrämjande verksamhet

I fråga om televisionskanaler som uteslutande sänder reklam, teleshopping eller audiovisuella program med reklam som utövaren av televisionsverksamhet gör för sin programverksamhet ska lagen om bildprogram tillämpas på sändning av sådant innehåll som på grund av sina våldsinslag eller sitt sexuella innehåll eller genom att skapa ångest eller på något annat jämförbart sätt är skadligt för barns utveckling.

Bestämmelserna i 209 och 210 § samt 215 § 1 mom. och 222 § 1 mom. ska inte tillämpas på televisionskanaler som uteslutande sänder reklam, teleshopping eller audiovisuella program med reklam som utövaren av televisionsverksamhet gör för sin programverksamhet.

27 kap.

Skyldighet att distribuera televisionsprogram samt numrering av kanalplatser

227 §

Skyldighet att distribuera televisionsprogram

Teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionssystem är skyldiga att i nätet utan ersättning distribuera

1) sådant allmännyttigt televisions- och radioprogramutbud enligt 7 § 1 mom. i lagen om Rundradion Ab som kan tas emot i den kommun där nätet är beläget, i fråga om tele-

visions- och radioverksamhet som utövas i ett markbundet masskommunikationsnät,

2) sådant televisionsprogramutbud inom i 26 § avsedd televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset som kan tas emot i den kommun där nätet är beläget och som sänds med stöd av en riksomfattande programkoncession,

3) material som fritt kan tas emot och som redigerats för ett program som ingår i programutbud som avses i 1 och 2 punkten, reklam i anslutning till programutbudet samt special- och tilläggstjänster i anslutning till programutbudet.

Den distributionskyldighet som avses i 1 mom. gäller också teleföretag som tillhandahåller nättjänster i kabeltelevisionssystem, om

1) även när de förmedlar sitt programutbud med annan teknik än traditionell kabeltelevisionsteknik, och

2) förutsatt att det är möjligt att ta emot utbudet med sedvanliga mottagaranordningar.

Distributionskyldighet föreligger dock inte, om kabeltelevisionssystemets förmedlingskapacitet utnyttjas av teleföretaget i dess egen televisions- eller radioverksamhet eller om den behövs för detta ändamål med tanke på företagets eget rimliga framtida behov. Teleföretag behöver inte i syfte att fullgöra distributionskyldigheten göra sådana förbättringar i kabeltelevisionssystemet som kräver betydande ekonomiska investeringar.

Programutbud som avses i 1 mom. och tjänster som hänför sig till dem ska kostnadsfritt tillhandahållas användarna. Teleföretag kan dock kräva en skälig avgift av användarna för upprätthållande av nätet.

Programutbud och tjänster som avses i 1 mom. ska tillhandahållas användarna i oförändrad form och samtidigt som den ursprungliga sändningen.

Bostadsaktiebolag, fastighetsaktiebolag och med dem jämförbara förvaltare av centralantennsystem som äger eller administrerar sådana centralantennnät som är fastighetsinterna eller gemensamma för flera fastigheter och som används för förmedling av masskommunikation i fastigheten till användarnas terminalutrustning, ska se till att programutbud och tjänster som avses i 1 mom. tillhandahålls användarna i oförändrad form och samtidigt som den ursprungliga sändningen.

228 §

Kanalplatsnumrering

Teleföretag som är verksamma i ett markbundet masskommunikationsnät samt utövare av televisions- och radioverksamhet är för sin del skyldiga att se till att numreringen av kanalplatserna är tydlig och ändamålsenlig från användarnas synpunkt. Vid kanalplatsnumreringen ska Rundradion Ab:s och de i 25 § avsedda programkoncessionshavarnas programutbud prioriteras.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om den numrering av kanalplatser som avses i 1 mom.

AVDELNING IX

KOMMUNIKATIONSNÄT, KOMMUNIKATIONSTJÄNSTER OCH KOMMUNIKATIONSUTRUSTNING

28 kap.

Placering

229 §

Teleföretagets rätt att placera telekablar, basstationer och radiomaster

För allmänna kommunikationsförbindelser har teleföretag, under de förutsättningar som anges i detta kapitel, rätt att på ett område som ägs eller innehas av någon annan placera

1) telekablar med tillhörande utrustning, smärre konstruktioner och stolpar,

2) radiomaster med basstationer för mobilnät med tillhörande utrustning, kablar och smärre konstruktioner,

3) basstationer för mobilnät med tillhörande utrustning och kablar.

En sådan basstation med tillhörande utrustning och kabel som avses i 1 mom. 3 punkten får under de förutsättningar som anges i detta kapitel, också placeras i en byggnad som ägs eller innehas av någon annan. Bestämmelser om övriga förutsättningar för placering av

sådana konstruktioner, delar av nät och utrustning som avses i 1 mom. finns annanstans i lag.

Om det inte med ägaren till en fastighet eller byggnad har avtalats om placering enligt 1 eller 2 mom. ska kommunens byggnadstillsynsmyndighet besluta om placeringen.

Ett avtal om placering av telekablar, radiomaster, basstationer och tillhörande konstruktioner och utrustning som avses i 1 mom. är bindande också för en ny ägare av fastigheten eller byggnaden.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om fastighetsägare och fastighetsinnehavare gäller också ägare och innehavare av allmänna områden.

230 §

Placeringsplan

Om parterna inte kommer överens om placering enligt 229 § på en annans fastighet eller i en annans byggnad, ska teleföretaget upprätta en plan för placeringen (*placeringsplan*).

Placeringsplanen ska i behövlig utsträckning innehålla

1) en karta som visar var telekablar, radiomaster och de tillhörande konstruktionerna ska placeras,

2) en karta där fastigheterna på området och teleföretagets existerande basstationer har märkts ut för varje by eller stadsdel,

3) en handling som i detalj utvisar hur telekablar, basstationer och radiomaster med tillhörande konstruktioner och utrustning ska placeras samt hur och när de ska byggas,

4) en byggplan som utvisar hur telekabelstråk ska märkas ut i terrängen,

5) en redogörelse för behovet av myndighetstillstånd för placeringen,

6) en plan för underhåll av konstruktioner, delar av nät och utrustning som ska placeras,

7) en uppskattning av nivån på utrustningens energiförbrukning,

8) återställandeåtgärder efter att placeringsbehovet upphört.

231 §

Information om placeringsplaner

Teleföretaget ska för kännedom sända placeringsplanen till samtliga fastighetsägare och byggnadsägare och andra vars intressen eller rättigheter planen berör. I meddelandet ska de fastigheter nämnas som berörs av planen. I meddelandet ska det dessutom nämnas att fastighetsägare och de vars intressen eller rättigheter planen berör ha rätt att inom en viss tid framställa anmärkning mot placeringsplanen hos teleföretaget.

232 §

Anmärkning

Fastighetsägare, byggnadsägare och andra vars intressen eller rättigheter berörs av en placeringsplan har rätt att framställa anmärkning hos teleföretaget inom 30 dagar efter att ha fått kännedom om en placeringsplan enligt 231 §.

233 §

Beslut om placering på områden eller i byggnader som ägs eller innehas av någon annan

Om överenskommelse inte nås om placeringen kan kommunens byggnadstillsynsmyndighet på ansökan av teleföretaget besluta ge detta placeringsrätt genom att fastställa den placeringsplan som avses i 230 §.

En förutsättning för att placeringsplanen ska fastställas är att den uppfyller de förutsättningar som avses i 234 §. Vid behov kan byggnadstillsynsmyndigheten avkräva teleföretaget ytterligare uppgifter om hur förutsättningarna har uppfyllts samt kräva ändringar i placeringsplanen.

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet kan av grundad anledning, och under förutsättning att verkställigheten inte gör det meningslöst att söka ändring, ge rätt att helt eller delvis utföra byggnadsarbete eller någon annan åtgärd innan ett placeringsbeslut enligt

1 mom. har vunnit laga kraft (*rätt att påbörja arbeten*). I övrigt tillämpas på rätten att påbörja arbeten 144 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999).

234 §

Förutsättningar för placering

Telekablar, radiomaster och basstationer får inte placeras i strid med detaljplanen eller så att genomförandet av gällande landskaps- eller generalplan försvåras. Placeringen får inte heller försvåra planläggningen.

En förutsättning för placering av sådana i 229 § 1 mom. avsedda telekablar, basstationer och radiomaster som tjänar allmänna kommunikationsförbindelser är att placeringen inte på något annat sätt kan ordnas på ett tillfredsställande sätt och till skäliga kostnader. När beslutet om placeringen fattas ska det beaktas att fastigheten och byggnaden inte orsakas onödig olägenhet. Placeringen och underhållet av telekablar, radiomaster och basstationer med tillhörande utrustning får inte orsaka sådana olägenheter eller skador för användningen av fastigheten och byggnaden som kan undvikas till skäliga kostnader.

Telekablar ska i den utsträckning det är möjligt placeras på sådana vägområden som avses i landsvägslagen (503/2005) eller på sådana allmänna områden som avses i fastighetsbildningslagen (554/1995).

235 §

Ändring eller upphävande av placeringsrätt

En placeringsrätt som baserar sig på ett placeringsbeslut enligt 233 § 1 mom. kan ändras eller upphävas genom beslut av kommunens byggnadstillsynsmyndighet om parterna kommer överens om detta.

Utan samtycke av teleföretaget kan placeringsrätten ändras eller upphävas genom beslut av kommunens byggnadstillsynsmyndighet, om

1) placeringsrätten på grund av förändrade förhållanden har blivit onödig eller har förlorat en stor del av sin betydelse,

2) den olägenhet som placeringsrätten orsakar har blivit oskäligen för fastigheten eller byggnaden och ändringen eller upphävandet av placeringsrätten inte orsakar innehavaren av placeringsrätten betydande olägenhet, eller

3) placeringsrätten betydligt försvårar genomförandet av detaljplanen.

På beslut av kommunens byggnadstillsynsmyndighet enligt 2 mom. tillämpas den rätt att påbörja arbeten som avses i 233 §.

236 §

Rätt att i samband med placeringsrätt utföra bygg- och underhållsarbeten på andras områden och byggnader

Om det är nödvändigt för att genomföra placeringen av telekablar eller radiomaster, får teleföretag vars rätt baserar sig på beslut enligt 233 § 1 mom., utan ägarens eller innehavarens tillstånd men genom att uppfylla övriga myndighetskrav, fälla träd och andra växter på ett område enligt placeringsplanen, förse byggnader och konstruktioner med behövlig utrustning samt utföra andra byggarbeten på området. Teleföretagets anställda och entreprenörer som teleföretaget valt har i detta syfte rätt att röra sig på privat område och placera ut behövliga märken i terrängen.

Teleföretaget ska i andra än brådskande fall ge områdets ägare och innehavare möjlighet att själv utföra de åtgärder som nämns i 1 mom.

En byggnads ägare eller innehavare ska tillåta att ett teleföretag som har placeringsrätt enligt ett beslut som avses i 233 § 1 mom. på ett ändamålsenligt sätt placerar en basstation med tillhörande utrustning i byggnaden och ansluter utrustningen till kommunikations- och elnätet. Vid behov ska ägaren eller innehavaren tillåta teleföretaget att bygga de utrymmen som behövs. Byggnadens ägare eller innehavare ska ge teleföretagets anställda och entreprenörer som teleföretaget valt tillträde till byggnaden och de utrymmen de behöver komma in i för installation och

underhåll av basstationen med tillhörande utrustning.

Efter arbeten som avses i denna paragraf ska teleföretaget iståndsätta området och utrymmena med omgivning.

237 §

Ersättningar för placering

Ägaren och innehavaren av en fastighet, kommunen i egenskap av ägare och innehavare av allmänna områden samt staten i egenskap av ägare och innehavare av allmänna vägområden har rätt till full ersättning för olägenheter och skada som orsakats av placering som avses i 229 § 1 mom. 1 punkten.

Ägaren och innehavaren av en fastighet och en byggnad samt kommunen i egenskap av ägare och innehavare av allmänna områden har rätt att få full ersättning för placering som avses i 229 § 1 mom. 2 och 3 punkten och 2 mom., enligt vad som föreskrivs i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977), nedan *inlösningslagen*.

Om överenskommelse inte nås om ersättningen ska ärendet avgöras i den ordning som anges i inlösningslagen.

238 §

Anteckning i fastighetsregistret

Sådana beslut av kommunens byggnadstillsynsmyndighet som avses i 233 § 1 mom. och 235 § 1 och 2 mom. ska antecknas i fastighetsregistret.

239 §

Ansökningsavgift

Ett teleföretag som ansöker om tillstånd enligt 233 § är skyldigt att för myndighetsuppgifterna betala en avgift till kommunen, enligt grunder som bestäms i en taxa som kommunen godkännt.

På en avgift som förfallit till betalning ska dröjsmålsränta betalas enligt räntelagen (633/1982).

Avgifter som påförts med stöd av 1 mom. är direkt utsökbara. Bestämmelser om in- drivningen av dem finns i lagen om verkstäl- lighet av skatter och avgifter (706/2007).

240 §

Övervakning av placeringar

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet ska inom sitt område övervaka att beslut som den meddelat med stöd av 233 § iakttas vid placering.

Kommunen ska vid behov samordna pla- ceringen av telekablar så att placeringen och underhållet av telekablar inte orsakar så- dana olägenheter och skador som kan undvi- kas till skäligena kostnader.

241 §

Arbete som äventyrar telekablar

Innan jordbyggnadsarbete, skogsarbete, vattenbyggnadsarbete eller annat arbete som eventuellt äventyrar telekablar inleds, ska den som utför arbetet för att undvika skador ta reda på om det finns telekablar inom om- rådet.

Teleföretagen ska avgiftsfritt ge informa- tion om var telekablar är placerade.

Teleföretagen ska ge dem som utför arbe- ten information och de anvisningar som be- hövs för undvikande av fara.

242 §

*Tillgången till information om telekablar
placering samt informationssäkerheten vid
behandlingen av den*

Teleföretagen ska se till att information om var telekablar är placerade (*kabelinforma- tion*) finns tillgänglig i digital form. Teleföre- tagen ska sörja för att det tekniskt sett är möjligt att tillhandahålla kabelinformationen centralt och från ett enda ställe.

Kabelinformation ska behandlas på ett så- dant sätt att informationen är tillbörligt skyd- dad mot kränkningar av och hot mot infor- mationssäkerheten.

Kommunikationsverket får meddela närma- re tekniska föreskrifter om kabelinformatio- nens digitala form samt om informationssä- kerheten vid behandlingen av kabelinformati- on.

29 kap.

Kvalitetskrav på kommunikationsnät och kommunikationstjänster

243 §

Kvalitetskrav på kommunikationsnät och kommunikationstjänster

Allmänna kommunikationsnät och kom- munikationstjänster samt kommunikationsnät och kommunikationstjänster som ansluts till dem ska planeras, byggas och underhållas så att

1) den elektroniska kommunikationens tekniska standard är god och informationssä- ker,

2) de tål sådana normala klimatrelaterade, mekaniska, elektromagnetiska och andra ytt- re störningar samt hot mot informationssä- kerheten som kan förväntas,

3) deras prestanda, användbarhet, kvalitet och funktionssäkerhet kan följas upp,

4) mot dem riktade betydande kränkningar av och hot mot informationssäkerheten kan upptäckas liksom också sådana fel och stör- ningar som avsevärt stör deras funktion,

5) tillgången till nödtjänster är tryggad på ett så tillförlitligt sätt som möjligt, också vid nätstörningar,

6) inte någons hälsa eller egendom äventy- ras,

7) inte någons dataskydd, informationssä- kerhet eller andra rättigheter äventyras,

8) debiteringen är tillförlitlig och exakt,

9) de inte orsakar oskäligen elektromagne- tiska eller andra störningar eller hot mot in- formationssäkerheten,

10) de är interoperabla och att kommunika- tionsnäten vid behov kan anslutas till andra kommunikationsnät,

11) ändringar som görs i dem inte orsakar oförutsedda störningar i andra kommunika- tionsnät och kommunikationstjänster,

12) till dem vid behov kan anslutas terminalutrustning som uppfyller kraven i denna lag och de vid behov är interoperabla med tv-mottagare som uppfyller kraven enligt denna lag,

13) den aktör som ansvarar för dem också i övrigt kan uppfylla sina skyldigheter eller de skyldigheter som följer av denna lag,

14) de fungerar så tillförlitligt som möjligt också under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen (1552/2011) och i störningssituationer under normala förhållanden,

15) varningsmeddelanden från myndigheter kan förmedlas till allmänheten i enlighet med vad som föreskrivs särskilt,

16) teleavlyssning och teleövervakning kan utföras samt begäranden som gäller myndigheters rätt att få information kan tillgodoses i enlighet med vad som föreskrivs särskilt.

De kvalitetskrav som avses i 1 mom. 1–4, 10, 11 och 14 punkten ska anpassas till antalet användare av kommunikationsnäten och kommunikationstjänsterna, till det geografiska område som de betjänar samt till deras betydelse för användarna.

De åtgärder för att sörja för informations säkerheten enligt 1 mom. 1, 2, 4, 7 och 9 punkten avser åtgärder för att trygga säkerheten i fråga om verksamheten, datatrafiken, utrustningen, programmen och datamaterialet. Åtgärderna ska anpassas till hur allvarliga hot som föreligger, till kostnaderna för åtgärderna och till de tekniska möjligheter att avvärja hoten som står till buds.

De kvalitetskrav som avses i 1 mom. gäller också betydande tillhörande faciliteter och tillhörande tjänster i samband med kommunikationsnät och kommunikationstjänster.

244 §

Föreskrifter om kommunikationsnät och kommunikationstjänster

Kommunikationsverket får meddela föreskrifter enligt 243 § om kvalitetskrav på kommunikationsnät och kommunikationstjänster, om informationssäkerhet och om kompatibilitet.

Föreskrifterna kan gälla

1) klassificering i viktighetsordning, effektivmatning, säkrande och reservvägsarrangemang,

2) elektroniskt och fysiskt skydd av kommunikationsnät och tillhörande utrustningsutrymmen,

3) prestanda, informationssäkerhet och störningsfrihet, underhåll och uppföljning av dessa samt nätverksadministration,

4) förfaranden vid fel och störningar samt för upprätthållande av informationssäkerhet och funktionssäkerhet,

5) kommunikationsnätets konstruktion samt tekniska egenskaper hos anslutningspunkter i kommunikationsnätet,

6) teknisk styrning och säkring av nödkommunikation,

7) debiteringens tekniska utförande,

8) samtrafik, kompatibilitet, signalering och synkronisering,

9) tekniska egenskaper hos antensystem och centralantenssystem,

10) tekniska egenskaper hos televisionsnät som tar emot bredbands-tv-tjänster och bredbands-tv-program,

11) innehållet i och strukturen hos ingångsidan till en elektronisk programguide,

12) teknisk dokumentation och statistik samt utformning av tillhörande dokument och lagring av uppgifter,

13) standarder som ska iakttas,

14) andra jämförbara tekniska krav på kommunikationsnät och kommunikationstjänster,

15) tillhörande faciliteter och tillhörande tjänster till den del som de är relevanta för de krav enligt 243 § som ställs på kommunikationsnät och kommunikationstjänster.

245 §

Krav som gäller lämnande av biträde till myndigheter

En myndighet som utför teleavlyssning eller teleövervakning ska till Kommunikationsverket lämna en framställning om vilka funktionella kvalitetskrav kommunikationsnät och kommunikationstjänster ska uppfylla.

Kommunikationsverket beslutar i enskilda fall om vilka tekniska krav som ska ställas på hjälpmedel och egenskaper som används vid

teleavlyssning eller teleövervakning, efter att ha hört teleföretaget och den myndighet som avses i 1 mom.

Teleföretaget ska utan dröjsmål, redan i det skede då ändringarna planeras, informera den myndighet som avses i 1 mom. om sådana ändringar i kommunikationsnät och kommunikationstjänster som är relevanta för teleavlyssning och teleövervakning samt med tanke på övriga myndigheters rätt att få information. Teleföretaget ska dessutom ge sådan information om ändringarnas eventuella effekter på myndigheternas egna informationssystem som det har kännedom om.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om informationsförfarandet enligt 3 mom.

246 §

Abonnenters och användares terminalutrustning och system

Teleföretag får inte hindra användare att till ett allmänt kommunikationsnät ansluta sådan radio- och teleterminalutrustning eller avkodningsutrustning eller sådana tv-mottagare som uppfyller kraven enligt denna lag.

Abonnenter och användare får inte till ett allmänt kommunikationsnät ansluta annan radio- och teleterminalutrustning än sådan som är funktionsduglig och som stämmer överens med kraven enligt denna lag.

Abonenterna ska administrera utrustning och system som ansluts till ett allmänt kommunikationsnät i enlighet med teleföretagets anvisningar så att de inte äventyrar informationssäkerheten i det allmänna kommunikationsnätet och i de allmänna kommunikationstjänsterna.

247 §

Skyldighet att sörja för informationssäkerheten vid kommunikationsförmedling och tillhandahållande av mervärdestjänster

Den som förmedlar kommunikation ska vid förmedlingen sörja för informationssäkerheten när det gäller tjänsterna, meddelandena, förmedlingsuppgifterna och lokaliseringssuppgifterna. En sammanslutningsabonnent

som förmedlar kommunikation ska dock endast sörja för informationssäkerheten i fråga om behandlingen av sina användares meddelanden, förmedlingsuppgifter och lokaliseringssuppgifter.

Den som tillhandahåller mervärdestjänster ska svara för informationssäkerheten för sina tjänster.

De åtgärder som vidtas för informationssäkerheten ska anpassas till hotets allvarlighet, till kostnaderna för åtgärderna samt till de tekniska möjligheter att avvärja hotet som står till buds.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om informationssäkerheten enligt 1–2 mom.

248 §

Principen om minsta olägenhet

Teleföretag ska genomföra åtgärder som gäller byggande, underhåll och ändring av kommunikationsnät och kommunikationstjänster samt informationssäkerheten när det gäller dem på ett sådant sätt att åtgärderna innebär minsta möjliga olägenhet för andra teleföretag.

Ett teleföretag får tillfälligt utan ett annat teleföretags samtycke avbryta tillhandahållandet av en nättjänst eller kommunikationstjänst eller begränsa dess användning, om det är nödvändigt för att de åtgärder som avses i 1 mom. ska kunna genomföras framgångsrikt. Övriga teleföretag, vilkas kommunikationsnät och kommunikationstjänster åtgärderna kan påverka, ska effektivt informeras om avbrott och ändringar.

249 §

Planering av fastigheters och byggnaders interna nät samt teleentreprenad

Fastigheters och byggnaders interna kommunikationsnät som ansluts till ett allmänt kommunikationsnät ska uppfylla kraven enligt denna lag. Fastigheters och byggnaders interna kommunikationsnät ska i den mån det är möjligt planeras så att de abonnenter som avses i 111 § kan välja teleföretag.

Ett teleföretag får inte förutsätta att byggnad, installation och underhåll av sådana interna kommunikationsnät i fastigheter och byggnader som är avsedda att anslutas till ett allmänt kommunikationsnät (*teleentreprenad*) får utföras endast av en teleentreprenör som valts av teleföretaget.

Ett teleföretag får inte förutsätta att en fastighets eller byggnads interna kommunikationsnät ansluts till teleföretagets kommunikationsnät så att det begränsar administreringen av fastighetens interna kommunikationsnät och möjligheten att välja teleföretag.

Kommunikationsverket får meddela föreskrifter om de tekniska egenskaper hos kommunikationsnät som ska beaktas vid planeringen av kommunikationsnät enligt 1 mom. och om utformningen av och innehållet i planeringsdokumenten samt om sådana tekniska anslutningspunkter i näten som avses i 3 mom. Föreskrifter får meddelas också om andra jämförbara tekniska arrangemang som har betydelse för administreringen av fastigheters och byggnaders interna nät.

250 §

Myndighetsnät

Med myndighetsnät avses kommunikationsnät som byggts för myndighetsuppgifter som avser statens ledning och säkerhet, försvaret, den allmänna ordningen och säkerheten, gränssäkerheten, räddningsverksamheten, sjöräddningen, nödcentralsverksamheten, invandringen, den prehospitala akutsjukvården och befolkningsskyddet.

Abonnemang till myndighetsnätet kan tillhandahållas myndigheter och andra användargrupper som är nödvändiga för skötseln av uppgifter som avses i 1 mom. Kommunikationsministeriet bestämmer vilka användargrupper som har rätt att använda myndighetsnät.

På myndighetsnät tillämpas inte bestämmelserna i avdelning III och V. På sådan kommunikation i myndighetsnät som utövas i samband med skötsel av myndighetsuppgifter tillämpas inte 316 §.

Teleföretag ska på begäran utan ersättning ansluta ett myndighetsnät till ett allmänt kommunikationsnät. Teleföretag som är

verksamma i ett myndighetsnät har inte rätt att få ersättning för telekommunikation från ett allmänt kommunikationsnät till myndighetsnätet. Ett teleföretag som är verksamt i ett allmänt kommunikationsnät har rätt att få ersättning enligt sin prislista för telekommunikation från myndighetsnätet till det allmänna kommunikationsnätet.

30 kap.

Utsläppande på marknaden av tele-, nät- och radioutrustning

251 §

Terminalgränssnitt

Teleföretagen ska offentliggöra uppdaterade tekniska specifikationer om de gränssnitt i ett allmänt kommunikationsnät till vilka en teleterminalutrustning kan anslutas. Av specifikationerna ska med tillräcklig noggrannhet framgå uppgifter på basis av vilka teleterminalutrustningen kan tillverkas och med vars hjälp de tjänster som tillhandahålls via gränssnittet kan användas.

252 §

Ansvariga i stället för tillverkare av teleutrustning

Vad som föreskrivs i 256–263 och 315 § gäller i tillämpliga delar också en tillverkares auktoriserade representant, om tillverkaren inte är etablerad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Om tillverkaren eller dennes auktoriserade representant inte är etablerad inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, tillämpas de nämnda paragraferna också på den som släpper ut utrustningen på marknaden inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

253 §

Import, försäljning, saluföring, demonstration och användning

Till Finland får importeras i försäljnings- eller överlåtelsesyfte eller i Finland hållas till

salu, säljas eller överlåtas endast sådana radiosändare som uppfyller de väsentliga kraven enligt denna lag och som är försedda med de märkningar som behövs och är åtföljda av en upplysning om användningsändamålet och en försäkran om överensstämmelse.

Till Finland får importeras i försäljnings- eller överlåtelsesyfte eller i Finland hållas till salu endast sådana radiomottagare som uppfyller de väsentliga kraven enligt denna lag och som är försedda med de märkningar som behövs och är åtföljda av en upplysning om användningsändamålet och en försäkran om överensstämmelse.

Till Finland får importeras i försäljnings- eller överlåtelsesyfte eller i Finland hållas till salu, säljas eller överlåtas endast sådan teleterminalutrustning eller nätverksutrustning som uppfyller de väsentliga kraven enligt denna lag och enligt bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den, och som är försedd med de märkningar som behövs och en försäkran om överensstämmelse. Teleterminalutrustningen ska dessutom vara försedd med en märkning om användningsändamålet.

Också andra teleutrustningar avsedda att släppas ut på marknaden i Finland än sådana som nämns i 1–3 mom. får ställas till påseende, om det genom en tydlig märkning klart anges att utrustningen inte får släppas ut på marknaden förrän det har säkerställts att den uppfyller de väsentliga kraven enligt 254 §.

En radiosändare får inte användas för radiokommunikation om det inte säkerställts att den uppfyller kraven enligt 254 eller 264 §. En radiosändare får dock användas för radiokommunikation, om rätten att använda den har godkänts med stöd av 39 § 6–9 mom. eller om Kommunikationsverket har beviljat ett radiotillstånd som avses i 39 § 1 mom. för innehav och användning av radiosändaren för forskning och utveckling som gäller radioutrustningar.

254 §

Väsentliga krav

En teleutrustning ska uppfylla följande väsentliga krav:

- 1) kraven på elsäkerhet,
- 2) andra än i 1 punkten avsedda krav som gäller skydd av människors hälsa och säkerhet,
- 3) skyddskraven i fråga om elektromagnetisk kompatibilitet,
- 4) kravet på effektiv användning av radiofrekvenser och satellitbaneresurser i syfte att undvika skadliga störningar.

I fråga om elsäkerhetskraven på teleutrustning gäller vad som föreskrivs särskilt. Vad som annanstans i lag föreskrivs om spänningsgränser ska dock inte tillämpas på radio- och teleterminalutrustning.

Kommunikationsverket meddelar föreskrifter om skyddskraven i fråga om elektromagnetisk kompatibilitet hos teleterminalutrustning och närmare föreskrifter om sådana väsentliga särskilda krav på radioutrustning och teleterminalutrustning i fråga om vilka kommissionen har utfärdat beslut som förutsätter verkställighet.

255 §

Bedömningsorgan

Kommunikationsverket utser på ansökan bedömningsorgan med uppgift att ge yttrandet om radioutrustningars och teleterminalutrustningars överensstämmelse med krav, bestämma om särskilda radiotestsekvenser samt godkänna och övervaka kvalitetssäkringssystem. Ett bedömningsorgan kan utses för viss tid. I ansökan ska sökanden lägga fram de uppgifter som Kommunikationsverket begär och som behövs för handläggningen av ansökan.

Ett bedömningsorgan ska i funktionellt och ekonomiskt hänseende vara oberoende av tillverkarna av radioutrustning och teleterminalutrustning. Det ska ha en ansvarsförsäkring eller något annat motsvarande arrangemang som är tillräckligt med tanke på verksamhetens omfattning samt tillgång till tillräckligt många yrkeskunniga anställda samt sådana system, utrustningar och redskap som behövs för verksamheten. Bedömningsorganet ska ha ett sådant gällande ackrediteringsbeslut av den ackrediteringsenhet som avses i lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstäm-

melse med kraven (920/2005), eller av något annat ackrediteringsorgan som omfattas av ackrediteringsorganens avtal om ömsesidigt erkännande, där det konstateras att det är berättigt att vara verksamt som ett sådant bedömningsorgan som avses i 1 mom.

Kommunikationsverket utövar tillsyn över bedömningsorganens verksamhet. Bedömningsorganen ska anmäla sådana ändringar i sin verksamhet som kan påverka deras förutsättningar att vara bedömningsorgan. Om ett bedömningsorgan inte längre uppfyller föreskrivna krav eller om det bryter mot gällande bestämmelser kan Kommunikationsverket återkalla beslutet att utse organet.

När ett bedömningsorgan fullgör sina uppgifter enligt denna lag ska det iakttas vad som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och språklagen (423/2003).

Närmare bestämmelser om kraven på bedömningsorgan samt om sådana dokument som visar att kraven uppfylls och ska fogas till ansökan utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

256 §

Förfarande för bedömning av överensstämmelse

Att en teleutrustning stämmer överens med kraven ska påvisas genom

- 1) intern produktionskontroll,
- 2) intern produktionskontroll som omfattar särskild provning av radioutrustning,
- 3) intern produktionskontroll som omfattar särskild provning av radioutrustning samt yttrande av ett bedömningsorgan,
- 4) intern produktionskontroll som omfattar yttrande av ett bedömningsorgan,
- 5) intern kontroll av produktionen enligt vad som föreskrivs med stöd av elsäkerhetslagen (410/1996) eller intern kontroll av produktionen som innehåller ett yttrande av ett anmält besiktningsorgan, eller genom
- 6) fullständig kvalitetssäkring.

Vid varje förfarande som avses i 1 mom. ska tillverkaren av en teleutrustning säkerställa att utrustningen uppfyller de väsentliga kraven enligt 254 § samt upprätta ett doku-

ment där det försäkras att utrustningen uppfyller dessa krav (försäkran om överensstämmelse). Vid förfarandet enligt 1 mom. 2 punkten ska utrustningen dessutom genomgå särskild provning. Vid förfarandet enligt 1 mom. 3 och 4 punkten ska därtill ett bedömningsorgan föreläggas dokumentation om den tekniska konstruktionen som bygger på resultaten från provningen och på det tekniska dokumentet om utrustningen.

Ett negativt yttrande om dokumentationen av utrustningens tekniska konstruktion hindrar inte tillverkaren, i annat fall än vid det i 1 mom. 5 punkten avsedda bedömningsförfarandet, att släppa ut utrustningen på marknaden, om den uppfyller de väsentliga kraven enligt 254 §.

Vid förfarandet enligt 1 mom. 6 punkten ska tillverkaren vid planering, tillverkning och kontroll av produkter tillämpa ett kvalitetssystem som är godkänt av ett bedömningsorgan. För övervakningen ska tillverkaren ge bedömningsorganet behövliga uppgifter och tillåta kontroll av sina produktions-, kontroll-, provnings- och lagerlokaler. Om kvalitetssystemet inte längre uppfyller de krav som ställs på det med stöd av denna lag, kan bedömningsorganet återta sitt godkännande.

Dokument om förfaranden för att säkerställa överensstämmelse ska upprättas på finska eller svenska eller på ett språk som godkänts av bedömningsorganet eller Kommunikationsverket. Tillverkaren ska hålla dokumenten tillgängliga för de nationella myndigheterna i de stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i minst tio år efter det att den sista teleutrustningen tillverkades. Kommunikationsverket meddelar närmare föreskrifter om förfarandet för säkerställande av överensstämmelse när det gäller teleutrustning och om de dokument som ska upprättas i samband med det.

257 §

Säkerställande av överensstämmelse i fråga om radiosändare

Om tillverkaren av en radiosändare har tillämpat sådana tekniska specifikationer som

ett erkänt standardiseringsorgan har fastställt på uppdrag av kommissionen och vilkas referensuppgifter har offentliggjorts i Europeiska gemenskapernas officiella tidning (harmoniserade standarder), ska radiosändarens överensstämmelse med kraven påvisas genom ett bedömningsförfarande enligt 256 § 1 mom. 2, 3 eller 6 punkten.

Om tillverkaren av en radiosändare inte har tillämpat harmoniserade standarder eller har tillämpat dem endast delvis, ska radiosändarens överensstämmelse med kraven påvisas genom ett bedömningsförfarande enligt 256 § 1 mom. 3 eller 6 punkten.

258 §

Säkerställande av överensstämmelse i fråga om radiomottagare

Att en radiomottagare och mottagarenheterna i en radioutrustning stämmer överens med kraven ska påvisas genom ett bedömningsförfarande enligt 256 § 1 mom. 1, 3 eller 6 punkten. Överensstämmelse i fråga om radiomottagare som avser mottagande av enbart televisions- eller radioprogramutbud ska påvisas genom ett bedömningsförfarande enligt 256 § 1 mom. 1 eller 5 punkten.

259 §

Säkerställande av överensstämmelse i fråga om teleterminalutrustning

Att teleterminalutrustning stämmer överens med kraven ska påvisas genom ett bedömningsförfarande enligt 256 § 1 mom. 1, 4 eller 6 punkten.

260 §

Säkerställande av överensstämmelse i fråga om nätverksutrustning

Att nätverksutrustning stämmer överens med kraven ska påvisas genom ett bedömningsförfarande enligt 256 § 1 mom. 5 punkten.

261 §

Fast installation

En fast installation ska utföras enligt god teknisk praxis så att den uppfyller de i 254 § 1 mom. 2 punkten avsedda skyddskraven i fråga om elektromagnetisk kompatibilitet. Överensstämmelsen hos en fast installation i fråga om elektromagnetisk kompatibilitet behövs inte påvisas genom ett bedömningsförfarande som avses i 256 §.

Trots vad som föreskrivs i 253 § 3 mom. och 260 § behöver överensstämmelsen hos en nätverksutrustning inte påvisas i fråga om de i 254 § 1 mom. 2 punkten avsedda skyddskraven för elektromagnetisk kompatibilitet, och utrustningen behöver inte förses med en märkning som bestämts av Kommunikationsverket med stöd av 262 § 1 mom., om utrustningen är avsedd för en viss fast installation och den inte saluförs.

Innehavaren av en fast installation är skyldig att utse en person som ansvarar för att den fasta installationen stämmer överens med bestämmelserna i 1 mom. och att på begäran ge Kommunikationsverket uppgifter om den ansvariga personen.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om det förfarande som ska iaktas när fasta installationer utförs och om att utse och anmäla den ansvariga personen samt om handlingar som gäller fasta installationer och därtill avsedd nätverksutrustning samt om dokumentations- och förvaringskyldigheten när det gäller handlingarna.

262 §

Märkning och information

Tillverkare av teleutrustning ska förse utrustning som säkerställts enligt 256 § med en märkning som anger försäkran om överensstämmelse. Kommunikationsverket meddelar föreskrifter om märkningen med iakttagande av vad som föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning.

Utöver försäkran om överensstämmelse ska radioutrustningar och teleterminalutrustningar åtföljas av uppgifter om dess använd-

ningsändamål (*meddelande om användningsändamål*). Av en radioutrustnings försäljningsförpackning och handbok ska tillräckligt tydligt framgå i vilka av Europeiska unionens medlemsstater eller i vilka geografiska områden utrustningen är avsedd att användas. Av uppgifterna på en teleterminalutrustning ska klart framgå till vilka abonnemang i ett allmänt kommunikationsnät den är avsedd att anslutas.

Vad som föreskrivs i 2 mom. gäller inte radiomottagare som enbart är avsedda för mottagning av televisions- eller radioprogramutbud.

263 §

Anmälan om utsläppande på marknaden

Om en enligt 257 § säkerställd radiosändare fungerar på frekvenser som i föreskrifter av Kommunikationsverket anvisas för andra användningsändamål, ska tillverkaren till Kommunikationsverket anmäla planerna på att släppa ut radiosändaren på marknaden.

Kommunikationsverket meddelar närmare föreskrifter om anmälningsförfarandet och uppgifterna i anmälan.

264 §

Krav som gäller särskild radioutrustning och teleterminalutrustning

Vad som föreskrivs i 254–259 och 262 § gäller inte

1) radioutrustning som är avsedd endast för amatörradiokommunikation och som inte finns att tillgå i handeln,

2) radioutrustning vars överensstämmelse med kraven för marin utrustning säkerställs med stöd av lagen om marin utrustning (1503/2011),

3) radioutrustning som används i luftfartyg för radiokommunikation inom luftfarten,

4) radioutrustning som försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet innehar och använder enbart för ändamål som hänför sig till det militära försvaret,

5) radioutrustning och teleterminalutrustning som enbart används för säkerställande av allmän säkerhet, statens säkerhet eller för uppdragande, utredning eller förundersökning av brott.

Kommunikationsverket får meddela föreskrifter om egenskaperna och den tekniska konstruktionen hos en radioutrustning och teleterminalutrustning som avses i 1 mom. 1 och 5 punkten samt om förfarandet för säkerställande av utrustningens överensstämmelse och om märkningarna på den.

31 kap.

Behörighet och kompetens

265 §

Påvisande av behörighet

Den som använder en radiosändare för maritim radiokommunikation eller amatörradiokommunikation ska ha ett av Kommunikationsverket beviljat behörighetsbevis eller ett behörighetsbevis som beviljats av en behörig myndighet i ett annat land och som Kommunikationsverket har godkänt som giltigt i Finland.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får en radiosändare även användas av en annan person som står under omedelbar uppsikt av den som innehar ett behörighetsbevis. Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller inte försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet när de sköter radiokommunikation som har samband med det militära försvaret och inte heller radioutrustning som enbart används för ändamål som hänför sig till det militära försvaret.

För erhållande av behörighetsbevis ska behörighetsexamen avläggas. Den som deltar i examen ska visa att han eller hon känner till reglerna, anvisningarna och utrustningen inom det slag av radiokommunikation som är i fråga och har de språkkunskaper som behövs. Kommunikationsverket beslutar om examensfordringarna och fattar beslut om godkännande av de vid Kommunikationsverket anställda personer som ska fungera som examensmottagare. På ansökan kan också någon som inte är anställd vid verket god-

kännas som examensmottagare. Examensmottagaren ska ha den skicklighet och erfarenhet som uppgiften kräver. När examensmottagare fullgör sina uppgifter enligt denna lag ska de iaktta vad som föreskrivs i förvaltningslagen, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och språklagen. Bestämmelser om när examensrelaterade prestationer ska vara avgiftsbelagda och om avgifternas storlek finns i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992).

Kommunikationsverket beviljar en sökande som avlagt examen ett behörighetsbevis, om det inte finns grundad anledning att misstänka att sökanden bryter mot bestämmelserna eller föreskrifterna om radiokommunikation.

Bestämmelser om den behörighet som krävs för radiokommunikation för luftfart finns i luftfartslagen (1194/2009) samt i bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den.

Kommunikationsverket kan fatta beslut om att återkalla ett i 3 mom. avsett godkännande av en examensmottagare, om examensmottagaren inte längre uppfyller de i momentet avsedda förutsättningarna för att bli godkänd som examensmottagare eller väsentligt bryter mot bestämmelserna och föreskrifterna för verksamheten.

Kommunikationsverket får vid behov meddela närmare föreskrifter om förrättande av examen.

266 §

Upprätthållande av kompetens

Den som använder en radiosändare för radiokommunikation i säkerhetssyfte ombord på ett handelsfartyg i internationell trafik ska innan det förflutit fem år sedan det behörighetsbevis som avses i 265 § beviljades visa att kompetens enligt beviset har upprätthållits. Upprätthållandet av kompetensen kan visas genom

1) uppvisande av ett intyg över sjötjänst som hänför sig till upprätthållande av kompetensen och över användning av radioutrustning för radiokommunikation i säkerhetssyfte,

2) avläggande av en examen, eller

3) avläggande av en kurs som ersätter examen och som Kommunikationsverket godkänt.

På den examen som avses i 1 mom. 2 punkten tillämpas 265 § 3, 4, 6 och 7 mom.

Kommunikationsverket beviljar på ansökan ett kompetensbevis till den som i enlighet med 1 mom. visar upprätthållande av kompetensen. Som bevis på upprätthållande av kompetensen kan Kommunikationsverket också godkänna ett intyg av behörig myndighet i ett annat land om att kompetensen upprätthållits.

267 §

Uppvisande av behörighets- och kompetensbevis samt bevisens giltighetstid

Den som använder en radiosändare för maritim radiokommunikation eller amatörradiokommunikation ska på begäran visa upp sitt behörighets- eller kompetensbevis för en företrädare för Kommunikationsverket, polisen, gränsbevakningsväsendet eller Trafiksäkerhetsverket som övervakar att bestämmelserna om bevisen iaktas.

Ett behörighetsbevis gäller tills vidare och ett kompetensbevis fem år från den dag det beviljades, examen avlades eller kursintyget utfärdades.

Vad som föreskrivs i 1 mom. ska inte tillämpas på radioutrustning som används av en främmande stats örlogsfartyg, militära luftfartyg eller andra luftfartyg som används enbart för statliga ändamål.

268 §

Återkallande av behörighets- och kompetensbevis

Kommunikationsverket kan återkalla ett behörighetsbevis eller ett kompetensbevis, om den som innehar beviset sänder ett i 34 kap. 10 § i strafflagen avsett falskt alarm med en radiosändare, med en radiosändare stör radiokommunikationen på ett sätt som är straffbart enligt 38 kap. 5–7 § i strafflagen eller upprepat bryter mot bestämmelserna om radiokommunikation eller upprepat av oakt-

samhet orsakar skadliga störningar av radio-
trafiken.

32 kap.

Kodning och avkodningssystem

269 §

Skydd av elektroniska meddelanden

Elektroniska meddelanden och förmedlingsuppgifter får skyddas genom att utnyttja till buds stående teknik, om inte något annat föreskrivs i lag. Skyddet får inte störa utförandet eller användningen av nättjänster och kommunikationstjänster.

Det är förbjudet att obehörigen inneha, använda, tillverka, importera, saluföra, hyra ut, distribuera, främja försäljningen av samt installera och underhålla sådana avkodningssystem eller delar av avkodningssystem, vars primära syfte är obehörig avkodning av ett tekniskt skydd för att få tillgång till en skyddad televisionssändning, skyddad radiosändning eller skyddad tjänst på distans som utförs på mottagarens individuella begäran.

Vad som föreskrivs i 2 mom. ska tillämpas också på avkodningssystem vars syfte är att få tillgång till sådana separata tekniska system med villkorad tillgång, som ska skydda tjänster som avses i 2 mom.

270 §

Skyldigheter för företag som använder avkodningssystem

Företag som använder avkodningssystem är skyldigt att se till att systemen inte hindrar distributionen eller mottagandet av andra företags televisions- eller radioprogramutbud eller anknyttande special- eller tilläggstjänster i ett markbundet digitalt televisions- eller radionät.

Företag som använder avkodningssystem är skyldiga att till ett kostnadsorienterat och icke-diskriminerande pris tillhandahålla andra företag sådana tekniska tjänster som ovan nämnda distribution kräver.

Skyldighet enligt 1 mom. föreligger dock inte, om det är tekniskt oändamålsenligt eller annars oskäligt för företaget att fullgöra skyldigheten.

Företag som tillhandahåller avkodningssystem ska i sin bokföring särredovisa den verksamhet som avses i 1 mom. från företagets övriga verksamhet.

Företag som avses i 1 mom. är skyldiga att se till att det är möjligt att övervaka överföringen i kommunikationsnät.

Företag som använder avkodningssystem i samband med tillhandahållande av linjära betal-tv-tjänster i ett markbundet digitalt masskommunikationsnät ska tillhandahålla programutbud som avses i 4 kap. på ett sätt som gör det möjligt att ta emot flera betal-tv-tjänster med hjälp av ett avkodningskort eller någon annan teknisk lösning som är lämpad för ändamålet, om betal-tv-tjänsterna iakttar en programtablå som meddelats på förhand.

Om företagen inte kommer överens om kostnaderna för tillhandahållande av sådana tekniska tjänster som avses i 1 mom. senast sex månader från det att förhandlingarna om detta inletts och om medling enligt 314 § 2 mom. inte har lett till resultat, ska Kommunikationsverket besluta om storleken på den ersättning som ska betalas till det företag som tillhandahåller tjänster.

271 §

Skyldigheter för innehavare av immateriella rättigheter till avkodningssystem

En innehavare av immateriella rättigheter till ett avkodningssystem som används i ett digitalt televisions- och radionät ska, när denna beviljar ett företag som tillverkar avkodningssystem dessa rättigheter, tillämpa rättvisa, skäligen och icke-diskriminerande villkor.

Innehavaren av immateriella rättigheter får inte ställa sådana villkor för beviljande av nyttjanderätt som hindrar eller försvårar användningen av avkodningssystemet tillsammans med andra utrustningar eller system, om inte villkoren är nödvändiga med avseende på utrustningens säkerhet eller av någon annan teknisk orsak.

AVDELNING X

TRYGGANDE AV KOMMUNIKATIONENS OCH TJÄNSTERNAS KONTINUITET

33 kap.

Hantering av informationssäkerhet och störningar samt anmälan om störningar

272 §

Åtgärder för informationssäkerheten

Teleföretag, sammanslutningsabbonnenter och leverantörer av mervärdestjänster samt aktörer som handlar för dessas räkning har rätt att vidta nödvändiga åtgärder enligt 2 mom. för att sörja för informationssäkerheten i syfte att

1) upptäcka, förhindra och utreda störningar som kan inverka menligt på informationssäkerheten i kommunikationsnäten eller tjänster som anslutits till dem samt i informationssystemen och göra störningarna föremål för förundersökning,

2) trygga kommunikationsmöjligheterna för den som sänder eller tar emot meddelanden, eller

3) förhindra i 37 kap. 11 § i strafflagen avsedd förberedelse till sådana betalningsmedelsbedrägerier som planeras bli genomförda i omfattande utsträckning via kommunikationstjänsterna.

Åtgärder som avses i 1 mom. kan omfatta

1) automatisk analys av innehållet i meddelanden,

2) automatiskt förhindrande eller automatisk begränsning av förmedling och mottagande av meddelanden,

3) automatiskt avlägsnande av sådana skadliga datorprogram ur meddelandena som kan äventyra informationssäkerheten,

4) andra åtgärder av teknisk natur som är jämförbara med dem som avses i 1–3 punkten.

Om det utifrån typen av meddelande, meddelandets form eller någon annan motsvarande omständighet är uppenbart att ett meddelande innehåller ett skadligt datorprogram eller ett skadligt kommando och uppnåendet av

målen enligt 1 mom. inte kan säkerställas genom åtgärder som avses i 2 mom. 1 punkten, får innehållet i ett enskilt meddelande behandlas manuellt. Avsändaren och mottagaren av meddelandet ska underrättas om den manuella behandlingen av innehållet, om det inte är så att underrättelsen sannolikt äventyrar uppnåendet av målen enligt 1 mom.

Åtgärder enligt denna paragraf ska utföras omsorgsfullt och de ska stå i proportion till den störning som avvärjs. Åtgärderna ska utföras utan att yttrandefriheten, skyddet av konfidentiella meddelanden eller integritetsskyddet begränsas mer än vad som är nödvändigt med tanke på säkerställandet av möjligheterna att uppnå målen enligt 1 mom. Åtgärderna ska avbrytas, om det inte längre finns förutsättningar enligt denna paragraf för att vidta dem.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om hur åtgärder enligt denna paragraf ska genomföras tekniskt.

273 §

Skyldighet att avhjälpa störningar

Om ett kommunikationsnät, en kommunikationstjänst eller en utrustning orsakar betydande olägenheter eller störningar för ett kommunikationsnät, en kommunikationstjänst, någon annan tjänst som anslutits till kommunikationsnätet, utrustning, eller för kommunikationsnätets användare eller någon annan person, ska teleföretaget eller en annan innehavare av kommunikationsnätet eller utrustningen omedelbart vidta åtgärder för att avhjälpa situationen och vid behov koppla bort kommunikationsnätet, kommunikationstjänsten eller utrustningen från det allmänna kommunikationsnätet.

Åtgärder enligt denna paragraf ska utföras omsorgsfullt och de ska stå i rätt proportion till den störning som avvärjs. Åtgärderna ska utföras utan att yttrandefriheten, skyddet av konfidentiella meddelanden eller integritetsskyddet begränsas mer än vad som är nödvändigt för att säkerställa möjligheterna att uppnå målen enligt 1 mom. Åtgärderna ska avbrytas om det inte längre finns förutsättningar enligt denna paragraf för att vidta dem.

Kommunikationsverket kan i sådana fall som avses i 1 mom. besluta om avhjälpande åtgärder samt om bortkoppling av ett nät, en tjänst eller en utrustning.

274 §

Störningsanmälningar till abonnenter och användare

Teleföretag ska utan dröjsmål meddela abonnenterna och användarna om dess tjänster är utsatta för betydande kränkningar av eller hot mot informationssäkerheten eller för någonting annat som gör att kommunikationstjänsterna inte fungerar eller väsentligen stör dem. Leverantörer av mervärdestjänster ska utan dröjsmål informera användarna om betydande kränkningar av eller hot mot informationssäkerheten när det gäller sina tjänster.

Teleföretag och leverantörer av mervärdestjänster ska i anmälan uppge hur länge störningen eller hotet beräknas pågå. Dessutom ska de informera om vilka åtgärder abonnenterna och användarna kan vidta för att skydda sig och om de sannolika kostnaderna för åtgärderna samt hur abonnenterna och användarna kan få ytterligare information. Teleföretagen och leverantörerna av mervärdestjänster ska bevara informationen om anmälningarna.

Teleföretag ska informera om åtgärder som de vidtagit i situationer som avses i 1 mom. samt om åtgärdernas eventuella inverkan på användningen av tjänsterna.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om innehållet i och utformningen av anmälningar och information som avses i denna paragraf samt om hur anmälningarna ska bevaras.

275 §

Störningsanmälningar till Kommunikationsverket

Ett teleföretag ska utan dröjsmål göra en anmälan till Kommunikationsverket om dess tjänster utsätts för eller hotas av betydande

kränkningar av informationssäkerheten eller av någonting annat som gör att en kommunikationstjänst inte fungerar eller väsentligen stör den. Teleföretaget ska också utan obefogat dröjsmål anmäla hur länge störningen eller hotet beräknas pågå, om vilka verkningar störningen eller hotet har, om avhjälpande åtgärder samt om åtgärder för att förhindra att störningen upprepas. Om det ligger i allmänt intresse att det görs en anmälan om en störning kan Kommunikationsverket ålägga teleföretaget att informera om saken.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om när en störning som avses i 1 mom. ska anses vara betydande samt föreskrifter om innehållet i anmälan samt anmälanens utformning och hur den lämnas in.

Kommunikationsverket ska årligen sända kommissionen och Europeiska byrån för nät- och kommunikationssäkerhet en sammanfattande informationsrapport de anmälningar som avses i 1 mom.

276 §

Samarbetsgruppen för störningssituationer

Kommunikationsverket kan tillsätta en samarbetsgrupp för störningssituationer, med representanter för

- 1) teleföretagen,
- 2) de nätinnehavare och distributionsnätinnehavare som avses i elmarknadslagen (588/2013),
- 3) entreprenörer som arbetar för dem som avses i 1 och 2 punkten,
- 4) andra än i 1–3 punkten avsedda aktörer vilkas deltagande anses vara ändamålsenligt.

Gruppen ska

- 1) planera och samordna åtgärder som behövs för hantering av undantagsförhållanden enligt beredskapslagen samt störningssituationer under normala förhållanden,
- 2) inhämta och vidarebefordra information för hantering av störningssituationer, till stöd för Kommunikationsverkets beslutsfattande, och
- 3) förmedla information som sammanställts och analyserats av gruppen till aktörer som kan bidra till att minska störningssituationers negativa konsekvenser för samhället.

Utöver vad som föreskrivs i lagen om ofentlighet i myndigheternas verksamhet kan Kommunikationsverket, trots sekretessbestämmelserna, till samarbetsgruppens medlemmar lämna ut information som behövs för hantering av störningssituationer, om informationen är nödvändig för skötseln av gruppens uppgifter och inte innehåller konfidentiella meddelanden, förmedlingsuppgifter eller lokaliseringssuppgifter.

På samarbetsgruppens medlemmar ska när de sköter uppgifter som avses i denna paragraf tillämpas vad som i 6 kap. i lagen om ofentlighet i myndigheternas verksamhet föreskrivs om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande samt bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

277 §

Avhjälpan av radiostörningar

Om en radioutrustning stör radiokommunikation i säkerhetssyfte, ska användningen av radioutrustningen genast avbrytas.

Om en radiosändare stör radiokommunikation eller andra radioutrustningar, ska radiosändarens innehavare och ägare avhjälpa eller begränsa störningen. Om störningen beror på tekniska egenskaper hos en radiomottagare eller en sådan separat antenn eller ett sådant separat antensystem som kopplats till den, ansvarar radiomottagarens innehavare och ägare för att störningen avhjälps, om inte något annat följer av denna lag eller av tillståndsvillkoren.

Kommunikationsverket kan bestämma vilka andra åtgärder som gäller en radioutrustnings tekniska egenskaper eller användningen av den som en radioutrustnings innehavare och ägare ska vidta för att förebygga och begränsa störningar och deras verkningar.

Om både den radioutrustning som orsakar störningar och den radioutrustning som störs stämmer överens med denna lag och med bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den, och om störningarna inte är ringa, eller om störningarna inte beror på störningstoleransen hos en

sådan separat antenn eller ett sådant separat antensystem som kopplats till radiomottagaren, ger Kommunikationsverket parterna ett förslag till åtgärder genom vilka störningarna kan avhjälpas eller verkningarna begränsas.

Om parterna inte kan komma överens om vilka åtgärder som behövs för att avhjälpa störningarna eller om beloppet eller fördelningen av åtgärdskostnaderna, ska saken avgöras genom ett beslut av Kommunikationsverket.

Det förfarande som avses i 2–4 mom. ska tillämpas också när en stör radioutrustning telenät, teleterminalutrustningar eller elanläggningar vilkas störningstolerans stämmer överens med denna lag eller med elsäkerhetslagen och bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den.

Kommunikationsverket får meddela sådana föreskrifter om de tekniska egenskaperna hos separata antenner eller antensystem enligt 4 mom. som kopplas till radiomottagare.

34 kap.

Förmedling av nödsamtal och myndigheters meddelanden

278 §

Allmänt nödnummer

Teleföretag som är verksamma i telefonnät är skyldiga att för sin del se till att användarna per telefon eller via textmeddelande avgiftsfritt får kontakt med det allmänna nödnumret 112.

Teleföretagen ska utan dröjsmål till nödcentralerna, sjöräddningscentralen och sjöräddningsundercentralen anmäla sådana fel och störningar i kommunikationsnätet, nät-tjänsterna och kommunikationstjänsterna som är av betydelse för förmedlingen av nödsamtal.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om tekniska åtgärder som är nödvändiga för att skyldigheten enligt 1 mom. ska kunna fullgöras.

279 §

Skyldighet att förmedla varningsmeddelanden

Den som har programkoncession enligt 34 § för radioverksamhet eller programkoncession enligt 26 § för televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset, är skyldig att utan ersättning till allmänheten förmedla myndigheters varningsmeddelanden enligt vad som föreskrivs särskilt.

Den som bedriver televisions- eller radioverksamhet som avses i 1 mom. ska se till att varningsmeddelanden kan förmedlas också vid störningar under normala förhållanden och under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen.

Varningsmeddelandens innehåll får inte ändras medan de förmedlas.

280 §

Teleföretags skyldighet att förmedla riktade myndighetsmeddelanden

Med *riktade myndighetsmeddelanden* avses riktade nödunderrättelser och andra riktade myndighetsmeddelanden. Med *riktade nödunderrättelser* avses meddelanden som förmedlas för att avvärja överhängande fara för människors liv, hälsa och egendom, eller överhängande risk för avsevärda skador på egendom eller miljön, och som förmedlas i mobilnät i form av textmeddelanden eller andra meddelanden till terminaler eller abonnemang som befinner sig på ett visst område eller vissa områden. Med *annat riktat myndighetsmeddelande* avses meddelanden för att skydda människor eller egendom och som förmedlas i mobilnät i form av textmeddelanden eller andra meddelanden till terminaler eller abonnemang som befinner sig på ett visst område eller vissa områden i en situation där det inte föreligger överhängande fara för människors liv, hälsa eller egendom.

Teleföretag är skyldiga att förmedla riktade myndighetsmeddelanden om de kommer från en nödcentral, sjöräddningscentral eller sjöräddningsundercentral.

Beslut om förmedling av riktade nödunderrättelser fattas av räddnings-, polis- eller gränsbevakningsmyndigheterna eller av Strålsäkerhetscentralen eller Meteorologiska institutet inom respektive ansvarsområde. Beslut om förmedling av andra riktade myndighetsmeddelanden fattas av det behöriga ministeriet.

Riktade myndighetsmeddelanden ska förmedlas på de språk som myndigheten bestämmer och till de terminaler och abonnemang som vid förmedlingstillfället befinner sig på områden som myndigheten angett. Teleföretagen får inte ändra på innehållet i riktade myndighetsmeddelanden.

Riktade nödunderrättelser ska förmedlas utan dröjsmål. Andra riktade myndighetsmeddelanden ska förmedlas så fort det är möjligt utan att orsaka oskäliga störningar i de normala nät- och kommunikationstjänsterna.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om förmedling av riktade myndighetsmeddelanden samt om svarstider och beredskap för förmedling.

35 kap.

Beredskap

281 §

Skyldighet att ha beredskap för störningssituationer under normala förhållanden och för undantagsförhållanden

Teleföretag ska se till att verksamheten fortgår så störningsfritt som möjligt också i störningssituationer under normala förhållanden samt under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen.

De användare och användargrupper av radiofrekvenser som är centrala med tanke på att säkra försörjningsberedskapen ska sörja för en tillräckligt störningsfri och effektiv användning av radiofrekvenserna vid störningar under normala förhållanden och under sådana undantagsförhållanden som avses i beredskapslagen. Kommunikationsministeriet beslutar på framställning av Försörjnings-

beredskapscentralen om vilka användare och användargrupper av radiofrekvenser som är centrala.

282 §

Beredskapsplanering

Den som är skyldig att ha beredskap enligt 281 § ska bedöma de risker som kan äventyra verksamhetens kontinuitet och utifrån riskerna planera hur verksamheten kan fortsätta i störningssituationer under normala förhållanden och när sådana befogenheter utövas som avses i 9 kap. i beredskapslagen.

Den som är skyldig att ha beredskap ska på begäran av Kommunikationsverket lämna Kommunikationsverket uppgifter om sin beredskapsplanering. Kommunikationsverket ska utan dröjsmål underrättas om ändringar i uppgifterna.

Den som är skyldig att ha beredskap ska i enskilda fall på Kommunikationsverkets begäran meddela hur den bereder sig för en enskild störningssituation eller för ett hot om en sådan och vilka åtgärder enligt sin beredskapsplanering den med anledning av situationen har vidtagit eller har för avsikt att vidta.

De skyldigheter som avses i denna paragraf gäller inte myndigheter.

283 §

Kritiska kommunikationssystemens läge

Teleföretag ska se till att kommunikationssystem som är kritiska för trygghet av kommunikationstjänsternas funktion, samt styrningen, underhållet och administreringen av systemen, när befogenheter enligt 60 § 1 mom. 8 punkten i beredskapslagen utövas, kan återbördas till Finland utan dröjsmål och att de tjänster eller system som teleföretaget tillhandahåller kan upprätthållas på en viss plats som utses i enlighet med 1 mom. in den nämnda paragrafen. Denna skyldighet gäller inte kommunikationstjänster som är av mindre betydelse.

284 §

Närmare bestämmelser om beredskap

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om beredskapsskyldigheten. Föreskrifterna kan gälla

- 1) dokument i samband med beredskapsplaneringen enligt 282 § och dokumentens närmare innehåll,
- 2) tekniska åtgärder i syfte att minimera skadeverkningarna av kränkningar av informationssäkerheten,
- 3) det tekniska genomförandet av förpliktelser som avses i 283 §,
- 4) användningen av frekvenser,
- 5) andra tekniska frågor som är jämförbara med dem som avses i 1–4 punkten.

AVDELNING XI

AVGIFTER TILL OCH ERSÄTTNINGAR FRÅN MYNDIGHETER

36 kap.

Avgifter till myndigheter

285 §

Ansökningsavgift

Den som ansöker om koncession enligt denna lag är skyldig att i samband med ansökan betala avgift till koncessionsmyndigheten enligt följande:

- 1) 5 000 euro för en nätkoncession enligt 6 § 1 mom. och för en programkoncession för markbunden televisionsverksamhet enligt 22 § 1 mom.,
- 2) 1 500 euro för en programkoncession som beviljas för radioverksamhet enligt 22 § 1 mom.,
- 3) 1 000 euro för en nätkoncession enligt 9 §,
- 4) 300 euro för en kortvarig programkoncession enligt 28 §.

Ansökningsavgift behöver inte betalas för koncessionsansökningar som gäller myndighetsnät.

Ansökningsavgiften återbetalas inte om koncessionsansökan återtas eller avslås.

286 §

Avgift för deltagande i auktion

Ett företag eller en organisation som anmält sig till en auktion som avses i 11 § ska för att täcka de administrativa kostnaderna för ordnandet av auktionen betala en deltagaravgift till Kommunikationsverket. Bestämmelser om deltagaravgiftens belopp utfärdas genom förordning av statsrådet.

Deltagaravgiften återbetalas inte trots att företaget eller organisationen inte lägger några bud.

Avgiften påförs genom beslut av Kommunikationsverket.

287 §

Koncessionsavgift

Ett teleföretag som har beviljats nätkoncession med stöd av 11 § är skyldigt att betala koncessionsavgift till koncessionsmyndigheten. Koncessionsavgiften är det högsta godkända budet enligt 11 § 1 mom.

Koncessionsavgiften ska betalas i poster under koncessionsperioden. Bestämmelser om betalningsfrekvens utfärdas genom förordning av statsrådet. Avgiften påförs genom beslut av Kommunikationsverket.

288 §

Marknadsbaserad frekvensavgift

Av innehavarna av sådana nätkoncessioner för tele- och televisionsverksamhet som statsrådet beviljat med stöd av 6 § utan vederlag samt av försvarsmakten ska Kommunikationsverket årligen ta ut en marknadsbaserad avgift till staten. Avgiften tas ut för frekvenser som

1) i ett radiotillstånd enligt 39 § har anvisats en innehavare av nätkoncession,

2) i ett radiotillstånd enligt 39 § har anvisats en nätkoncessionshavares nät, vilket används för annan televisionsverksamhet än televisionsverksamhet som tjänar allmänintresset,

3) har anvisats försvarsmakten med stöd av en föreskrift som Kommunikationsverket har meddelat enligt 96 §.

Den marknadsbaserade frekvensavgiften bestäms enligt följande formel:

$$B \cdot K1 \cdot K_{inv} \cdot K_{anv} \cdot 9\,300 \text{ €}$$

Med formelns koefficienter avses följande:

1) B är antal frekvenser vars värde bestäms utifrån hur många frekvenser en koncessionshavares nät eller försvarsmakten har anvisats uttryckt i megahertz (MHz).

2) K1 är en frekvensbandskoefficient vars värde bestäms utifrån det anvisade frekvensområdets tekniska och ekonomiska användbarhet.

3) K_{inv} är koefficienten för invånarantal vars värde bestäms utifrån hur många invånare det finns på det område som nyttjanderätten till frekvenserna omfattar i förhållande till Finlands folkmängd. Invånarantalskoefficientens värde är 1 inom ett område där nyttjanderätten omfattar hela Finland.

4) K_{anv} är koefficienten för användningsändamålet vars värde bestäms utifrån det ändamål för vilket frekvenserna ska användas.

5) Frekvensernas beräknade ekonomiska värde är 9 300 € per megahertz.

Frekvensbandskoefficienterna är följande:

146–174 MHz	1,9
174,001–240 MHz	2,0
400–862 MHz	2,0
862,001–960 MHz	1,4
1 215–2 200 MHz	1,0
2 200,001–2 700 MHz	0,6
3 400–4 200 MHz	0,4
12 000–14 500 MHz	0,25
17 100–19 700 MHz	0,25
19 700,001–39 000 MHz	0,2

Koefficienterna för användningsändamålet är följande:

televerksamhet	1,0
televisionsverksamhet	0,25
militärt försvar	0,15

289 §

Informationssamhällsavgift

Ett teleföretag som bedriver anmälningspliktig eller koncessionspliktig verksamhet enligt denna lag är skyldigt att till Kommunikationsverket betala en årlig informationssamhällsavgift.

Informationssamhällsavgift tas inte ut för omsättning som hänför sig till televisions- eller radioverksamhet eller till vidareändring av televisionsprogram eller radioprogram.

Informationssamhällsavgiften utgör 0,12 procent av omsättningen för den televerksamhet som teleföretaget bedrivit i Finland under räkenskapsperioden före bestämmandet av avgiften, dock minst 300 euro. Närmare bestämmelser om den omsättning som avgiften baseras på finns i 290 §.

Bestämmelser om hur informationssamhällsavgiften ska bestämmas under det första verksamhets året finns i 292 §.

Informationssamhällsavgiften återbetalas inte ens i det fall att teleföretaget upphör med sin verksamhet under avgiftsperioden.

290 §

Omsättning som informationssamhällsavgiften baseras på

Om ett teleföretag ingår i en koncern enligt 1 kap. 6 § i bokföringslagen ska teleföretagets avgift baseras på dess andel av den gemensamma omsättningen för den televerksamhet som de avgiftsskyldiga teleföretag som ingår i samma koncern har bedrivit i Finland, minskad med bolagens inbördes omsättning av verksamheten. Detsamma gäller moderbolag som inte är finländska.

Om det under tiden mellan utgången av den räkenskapsperiod som föregår påförandet av avgiften och tidpunkten för avgiftsbeslutet har skett förändringar i teleföretagets koncernförhållanden, ska avgiften bestämmas på basis av företagets andel av omsättningen före utgången av räkenskapsperioden.

Om televerksamheten under tiden mellan utgången av den räkenskapsperiod som föregår påförandet av avgiften och tidpunkten för

avgiftsbeslutet har överlåtits till ett annat företag, hänförs avgiftsskyldigheten till det företag som bedriver allmän televerksamhet när avgiftsbeslutet meddelas. När avgiften bestäms ska den omsättning beaktas som för den föregående avslutade räkenskapsperioden har fastställts för den överlåtna televerksamheten.

Om teleföretagets räkenskapsperiod avviker från kalenderåret ska dess omsättning omvandlas så att den motsvarar omsättningen för ett kalenderår, genom att omsättningen multipliceras med talet 12 och divideras med antalet månader i räkenskapsperioden.

Närmare bestämmelser om hur de uppgifter som behövs för bestämmande av avgiften ska anmälas till Kommunikationsverket får utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

291 §

Påförande av informationssamhällsavgift

Informationssamhällsavgiften tas ut årligen i en post. Avgiften påförs genom beslut av Kommunikationsverket. Närmare bestämmelser om verkställighet av avgiften får utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

292 §

Lämnande av uppgifter till Kommunikationsverket samt avgiftsskyldigheten i vissa undantagssituationer

Kommunikationsverket har för påförande av informationssamhällsavgift rätt att av teleföretagen få de uppgifter om televerksamhetens omsättning under den period som föregår påförandet av avgiften. Företag som ingår i en koncern ska dessutom lämna verket en redogörelse för vilka poster som uppkommit till följd av koncernbolagens inbördes televerksamhet och i enlighet med 290 § 1 mom. har dragits av från televerksamhetens omsättning. Teleföretagen ska lämna uppgifterna till Kommunikationsverket inom en månad från det att bokslutet fastställdes.

Dessutom ska teleföretaget lämna in en kopia av det fastställda bokslutet och koncernbokslutet.

Kommunikationsverket kan uppskatta den omsättning som ligger till grund för avgiften, om tillräckligt tillförlitlig utredning inte kan fås om omsättningen på grund av att bokslut saknas eller på grund av något annat därmed jämförbart synnerligen vägande skäl.

Vid uppskattningen ska hänsyn tas till

- 1) omfattningen av teleföretagets verksamhet,
- 2) teleföretagets marknadsställning,
- 3) uppgifter om de tjänster som teleföretaget tillhandahåller samt om dess kundvolymer och fakturering,
- 4) referensuppgifter om andra teleföretag med motsvarande utbud av tjänster, och
- 5) andra omständigheter som påverkar teleföretagets omsättning och som är jämförbara med dem som nämns i 1–4 punkten.

Innan omsättningen uppskattas ska Kommunikationsverket uppmana teleföretaget att lämna de uppgifter som behövs för påförande av informationssamhällsavgift inom en skälig tid som Kommunikationsverket bestämmer. I uppmaningen ska det nämnas att Kommunikationsverket uppskattar omsättningen, om uppgifterna inte lämnas.

293 §

Tillsynsavgift för televisions- och radioverksamhet

Rundradion Ab samt utövare av televisions- eller radioverksamhet som har programkoncession enligt denna lag är skyldiga att betala tillsynsavgift för televisions- och radioverksamhet.

Avgiftsskyldigheten inträder det kalenderår under vilket det har förflutit sex månader från det att utövaren av televisions- eller radioverksamhet fick koncessionen. Tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet återbetalas inte ens i det fall att verksamhetsutövaren upphör med sin verksamhet under kalenderåret.

294 §

Beloppet av tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet

Den årliga tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet är för

- 1) Rundradion Ab 165 000 euro,
- 2) utövare av annan än regional televisionsverksamhet 16 000 euro för varje koncessionsenligt televisionsprogramutbud, med undantag för parallellsändningar,
- 3) utövare av regional televisionsverksamhet 800 euro för varje koncessionsenligt televisionsprogramutbud,
- 4) utövare av radioverksamhet på frekvenser för rikstäckande eller därmed jämförbar koncessionspliktig användning 8 000 euro för varje koncessionsenligt radioprogramutbud,
- 5) utövare av radioverksamhet på frekvenser för regional eller lokal koncessionspliktig användning 800 euro för varje koncessionsenligt radioprogramutbud,
- 6) utövare av radioverksamhet som är verksamma endast i televisionsnät, 8 000 euro för varje koncessionsenligt radioprogramutbud,

Tillsynsavgiften för televisions- och radioverksamhet tas årligen ut i två poster. Avgiften påförs genom beslut av Kommunikationsverket.

295 §

Domännamnsavgift

En registrar är skyldig att betala domännamnsavgift till Kommunikationsverket för registrering av ett domännamn i domännamnsregistret och för förnyad registrering. När ett domännamn registreras ska en utredning över att avgiften är betald lämnas.

Bestämmelser om avgiftens belopp finns i lagen om grunderna för avgifter till staten.

296 §

Numreringsavgift

Teleföretag och andra som får ett nummer eller prefix ska till Kommunikationsverket

betala en fast avgift som täcker kostnaderna för användningen av numret eller prefixet och för administreringen och övervakningen av numreringen. Avgiftsbeloppet fastställs enligt hur stor andel av den tillgängliga nummerplanen det ibruktagna numret förbrukar.

Bestämmelser om avgiftens belopp finns i lagen om grunderna för avgifter till staten.

297 §

Indrivning av avgifter till myndigheter

Om en avgift som avses i detta kapitel inte betalas senast på förfallodagen, ska på det obetalda beloppet tas ut en årlig dröjsmålsränta i enlighet med 4 § i räntelagen. Myndigheten kan i stället för dröjsmålsränta ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro i sådana fall då dröjsmålsräntan skulle understiga detta belopp.

Avgifter som avses i detta kapitel är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivningen av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

37 kap.

Ersättningar från myndigheter

298 §

Beredskapskostnader

Teleföretag och utövare av televisions- och radioverksamhet har rätt att för beredskapskostnader som avses i 35 kap. få ersättning ur den försörjningsberedskapsfond som avses i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (1390/1992) om kostnaderna är avsevärda med hänsyn till arten och omfattningen av företagets eller utövarens verksamhet.

Beslut om ersättning för kostnader fattas av Försörjningsberedskapscentralen, som ska begära ett yttrande om ersättningsansökan av kommunikationsministeriet.

299 §

Kostnader för system som anskaffats för biträdande av myndigheter

Teleföretag har rätt att av statens medel få ersättning för direkta kostnader för investeringar i och underhåll av system, utrustning och programvara som anskaffats enbart för att biträda myndigheter. Beslut om ersättning av kostnader fattas vid behov av Kommunikationsverket.

Ersättning betalas av den myndighet som ska biträdas med anskaffningen i fråga.

Teleföretaget får inte för sin kommersiella verksamhet använda system, utrustningar eller programvara som en myndighet betalat ersättning för, om inte myndigheten och teleföretaget uttryckligen har kommit överens om saken.

300 §

Kostnader för förmedling av varningsmeddelanden

Företag som i enlighet med 243 § 1 mom. 15 punkten är skyldiga att planera, bygga och underhålla kommunikationsnät och kommunikationstjänster har rätt att få ersättning för de kostnader som skyldigheten medför ur den försörjningsberedskapsfond som avses i lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen, om kostnaderna är avsevärda med hänsyn till arten och omfattningen av företagets verksamhet.

Beslut om ersättning för kostnader fattas av Försörjningsberedskapscentralen, som ska begära ett yttrande om ersättningsansökan av kommunikationsministeriet.

301 §

Kostnader för förmedling av riktade myndighetsmeddelanden

Teleföretag har rätt att av statens medel få ersättning för de kostnader som orsakas av skyldigheter enligt 280 § och av beredskap att uppfylla sådana skyldigheter.

Ersättning kan fås för direkta kostnader för investeringar i samt användning och underhåll av system, utrustning och programvara som anskaffats enbart för behov som myndigheter uppgett. Ersättning kan fås också för direkta kostnader för åtgärder som myndigheten bestämt om. Beslut om ersättning för kostnader fattas vid behov av Kommunikationsverket.

Teleföretaget får inte för sin kommersiella verksamhet använda system, utrustning eller programvara som en myndighet betalat ersättning för, om inte myndigheten och teleföretaget uttryckligen har kommit överens om saken.

AVDELNING XII

MYNDIGHETSVERKSAMHET

38 kap.

Styrning, tillsyn och övriga myndighetsuppgifter

302 §

Allmän styrning och utveckling

Kommunikationsministeriet ska svara för den allmänna styrningen och utvecklingen av verksamhet som avses i denna lag.

Statsrådet ska säkerställa att verksamhet som gäller regleringen av teleföretag på ett i strukturellt hänseende effektivt sätt hålls åtskild från statsrådets verksamhet som hänför sig till ägarskap och bestämmanderätt.

303 §

Kommunikationsverkets allmänna uppgifter

Kommunikationsverket har till uppgift att utöva tillsyn över efterlevnaden av denna lag samt bestämmelser som utfärdats och beslut som meddelats med stöd av den, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

Kommunikationsverkets beslutanderätt omfattar inte frågor som gäller avtalsförhållanden eller ersättningsansvar mellan företag och abonnenter eller teleföretags regressrätt eller återbetalningsskyldighet.

Kommunikationsverkets tillsyn omfattar inte sådana krav som hänför sig till skydd av människors hälsa och säkerhet enligt 254 § 1 mom. 2 punkten, till den del det föreskrivs att någon annan myndighet ska övervaka efterlevnaden av kraven.

Kommunikationsverkets tillsyn omfattar inte bestämmelserna i 22 kap., med undantag för 176–178 och 189 §.

Kommunikationsverkets tillsyn omfattar inte bestämmelserna i 28 kap., med undantag för 241 och 242 §.

Till Kommunikationsverkets uppgifter hör att främja samreglerings- och självregleringsåtgärder inom branschen, om det genom samreglering eller självreglering, beroende på sakens natur, är möjligt att se till att de krav som föreskrivs i denna lag uppfylls.

Kommunikationsverket ska höra kommunikationsministeriet och samarbeta med ministeriet när verket med stöd av denna lag bereder föreskrifter i frågor som också innefattar bemyndigande att utfärda förordning eller som har en avsevärd betydelse för att denna lags syften ska uppnås. Kommunikationsverket ska höra kommunikationsministeriet och samarbeta med ministeriet när verket med stöd av denna lag bereder föreskrifter i frågor som också innefattar bemyndigande att utfärda förordning eller som har en avsevärd betydelse för att denna lags syften ska uppnås. Kommunikationsverket ska dessutom höra finansministeriet när det med stöd av denna lag bereder föreskrifter i ärenden som har betydelse för den allmänna utvecklingen av den offentliga förvaltningen och utvecklingen av statsförvaltningens strukturer, styrningssystem och verksamhet eller styrningen av informationsförvaltningen inom statsförvaltningen, de allmänna grunderna för den elektroniska kommunikationen och informationssäkerheten, statens och kommunernas samarbete inom informationsförvaltningen samt statsrådets gemensamma informationsförvaltning.

304 §

Kommunikationsverkets särskilda uppgifter

Utöver vad som föreskrivs annanstans i denna lag ska Kommunikationsverket

1) främja den elektroniska kommunikationens funktion, störningsfrihet och trygghet,

2) delta i beredningsplaneringen samt övervaka och utveckla den tekniska beredskapen för undantagsförhållanden,

3) sköta administreringen av radiofrekvenser och televerksamhet samt administreringen av numrering av och prefix för kommunikationsnät och kommunikationstjänster,

4) samordna standardiseringen inom telebranschen,

5) bevilja sådana identifieringssignaler för radiostationer som behövs för att identifiera radiosändningar och vid behov meddela föreskrifter om hur de ska användas,

6) samla in information och informera om tillgången på nättjänster och kommunikationstjänster och om tjänsternas kvalitet och pris,

7) samla in information om kränkningar och hot om kränkningar av informationssäkerheten för nättjänster, kommunikationstjänster och mervärdestjänster samt om fel och störningar i kommunikationsnät och kommunikationstjänster,

8) informera om frågor som gäller informationssäkerhet samt om kommunikationsnätets och kommunikationstjänsternas funktion,

9) utreda orsakerna till störningar av radiokommunikation samt till störningar som en radioutrustning eller teleterminalutrustning orsakar telenätet, radioutrustningar, teleterminalutrustningar eller elanläggningar,

10) utreda kränkningar och hot om kränkningar av informationssäkerheten för nättjänster, kommunikationstjänster och mervärdestjänster,

11) underrätta kommissionen om sådant samarbete med andra medlemsstater i Europeiska unionen som leder till enhetliga tillsynsåtgärder i fråga om informationssäkerheten för gränsöverskridande kommunikationstjänster mellan medlemsstaterna, när åtgärderna kan inverka på den inre marknadens funktion.

Vad som föreskrivs i 302, 303, 308, 309, 311–315, 325, 330, 332, 336, 340, 344 och 345 § gäller också tillsynen över efterlevnaden av, påföljder vid brott mot och avgörande av tvister med anledning av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr

531/2012 om roaming i allmänna mobilnät i unionen, nedan *EU:s roamingförordning*.

305 §

Dataombudsmannens uppgifter

Dataombudsmannen ska utöva tillsyn över efterlevnaden av

1) bestämmelserna i 18 kap. om behandling av sammanslutningsabonnenters identifieringsuppgifter,

2) bestämmelserna i 20 kap. § om behandling av lokaliseringssuppgifter,

3) bestämmelserna i 197–199 § om kontaktinformationstjänster,

4) bestämmelserna i 200 och 202–204 § om direktmarknadsföring,

5) bestämmelserna i 40 kap. om rätt att få uppgifter och om tystnadsplikt i fråga om lokaliseringssuppgifter.

306 §

Konsumentombudsmannens uppgifter

Konsumentombudsmannen ska utöva tillsyn över efterlevnaden av bestämmelserna i 214 § 4 mom. om marknadsföring som riktar sig till barn. Utöver vad som i konsumentskyddslagen föreskrivs om konsumentombudsmannens övervakning av att avtalsvillkor är förenliga med lag, kan konsumentombudsmannen med stöd av konsumentskyddslagen ingripa i sådana kommersiella meddelanden som avses i denna lag, om det är fråga om marknadsföring som är otillbörlig mot konsumenterna. Konsumentombudsmannen får inte ingripa i ideell och samhällelig reklam.

307 §

Vissa andra myndigheters uppgifter

Polisen och gränsbevakningsväsendet ska utöver Kommunikationsverket övervaka efterlevnaden av bestämmelserna i 31 § 1 mom. om programkoncession och bestämmelserna i 262 § 1 mom. om märkning av utrustning. Trafiksäkerhetsverket ska utöver Kommunikationsverket övervaka efterlevna-

den av bestämmelserna i 266 § 1 mom. om upprätthållande av kompetens och bestämmelserna i 267 § 1 mom. om uppvisande av behörighets- och kompetensbevis. Tullmyndigheterna ska utöver Kommunikationsverket övervaka efterlevnaden av de bestämmelser och föreskrifterna som gäller import av teleutrustning.

308 §

Myndighetssamarbete

Kommunikationsministeriet, Kommunikationsverket, dataombudsmannen, konkurrensmyndigheterna och konsumentmyndigheterna ska vid skötseln av uppgifter enligt denna lag samarbeta med varandra på ett ändamålsenligt sätt.

Kommunikationsverket ska vid behov samarbeta med tillsynsmyndigheter som motsvarar Kommunikationsverket i stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller är parter i Europarådets televisionskonvention.

309 §

Handräckning

Kommunikationsverket har rätt att få handräckning av polisen, tullmyndigheterna, gränsbevakningsväsendet och Trafiksäkerhetsverket för tillsynen över efterlevnaden av och för verkställigheten av denna lag samt bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den. Kommunikationsverket har rätt att få handräckning av försvarsmakten för att utreda orsakerna till störningar i radiokommunikationen.

Kommunikationsverket kan på begäran ge andra myndigheter experthjälp som handräckning. Beslut om att lämna handräckning fattas av kommunikationsministeriet. För kostnaderna för den handräckning Kommunikationsverket lämnar svarar den som begärt handräckning, om inte något annat avtalas om saken.

Lämnande av handräckning enligt 2 mom. berättigar inte Kommunikationsverket att till

andra myndigheter lämna ut information om meddelanden, förmedlingsuppgifter eller lokaliseringsuppgifter eller om konfidentiella radiosändningars innehåll och existens.

39 kap.

Behandling av ärenden och hörande av parter

310 §

Särskild skyldighet att höra parter

Utöver vad som i förvaltningslagen föreskrivs om myndigheters skyldighet att höra parter, ska företrädare för teleföretag och användare innan bestämmelser, beslut eller föreskrifter meddelas ges tillfälle att yttra sig om

- 1) meddelanden om att koncessioner är lediga att sökas,
- 2) beslut om teleområden,
- 3) numreringsbeslut som på ett betydande sätt påverkar kommunikationsmarknaden,
- 4) beslut enligt 51–79 §, om de har en betydande inverkan på kommunikationsmarknaden.

Koncessionshavare samt företrädare för teleföretag och för användare ska ges tillfälle att inom en månad yttra sig om ändring av koncessionsvillkor eller återkallande av en koncession. I undantagsfall får avvikelse göras från tidsfristen på en månad.

311 §

Kommunikationsverkets och statsrådets skyldighet att offentliggöra beslut och meddelanden

Kommunikationsverket ska offentliggöra beslut som avses i 51–79 §, beslut om indelning i teleområden, numreringsbeslut och avgöranden i tvistemål mellan teleföretag så att de är tillgängliga för teleföretag och användargrupper.

Statsrådet ska offentliggöra meddelanden om att koncessioner är lediga att sökas samt

koncessionsbeslut på det sätt som avses i 1 mom.

312 §

Elektronisk delgivning

Ett ärende som omfattas av Kommunikationsverkets behörighet kan med en parts samtycke handläggas och beslut i ärendet delges per e-post. Beslutet eller någon annan handling som hör samman med handläggningen av ärendet anses ha delgivits då parten till Kommunikationsverket sänder en kvittering på att meddelandet har lästs. Är det fråga om en handling som inte enligt lag behöver delges bevisligen, anses handlingen ha blivit delgiven den tredje dagen efter det att meddelandet sändes, om inte något annat visas.

En handling eller ett beslut som gäller domännamn ska dock alltid delges genom e-post till den adress som parten eller den registrerar som företrädare parten har meddelat Kommunikationsverket. Då anses beslutet eller handlingen ha delgivits den tredje dagen efter det att meddelandet sändes, om inte något annat visas.

Om en part eller en registrerar som företrätt en part i ett i denna lag avsett förvaltningsärende har gett Kommunikationsverket väsentligt bristfälliga eller felaktiga kontaktuppgifter eller låtit bli att uppge en väsentlig kontaktuppgift och om uppgifterna inte heller senare har kunnat korrigeras eller kompletteras, och delgivningen av en handling som gäller handläggningen av ärendet eller ett beslut inte till följd av detta kan göras på annat sätt än genom offentlig delgivning enligt 62 § i förvaltningslagen, får Kommunikationsverket delge handlingen eller beslutet också genom att publicera ett meddelande om saken på sina webbsidor. Beslutet eller handlingen anses då ha blivit delgiven en månad efter det att meddelandet publicerades. I meddelandet ska det anges när meddelandet publicerades och när beslutet eller handlingen anses ha blivit delgivet.

313 §

Behandling av tillsynsärenden vid Kommunikationsverket

Kommunikationsverket kan ta upp ärenden till prövning på en parts begäran eller på eget initiativ.

Kommunikationsverket kan ställa sina tillsynsuppgifter enligt denna lag i viktighetsordning. Kommunikationsverket får lämna ett ärende utan prövning om

1) det är sannolikt att det inte är fråga om verksamhet som strider mot denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den,

2) ärendet trots en misstanke om fel eller försummelse har endast en ringa betydelse med tanke på kommunikationsmarknadens funktion, kommunikationstjänsternas tillförlitlighet eller tryggheten av störningsfri kommunikation och med tanke på deras intressen som använder tjänsterna, eller

3) en begäran om åtgärder i ett ärende är uppenbart ogrundad.

Kommunikationsverket ska utan dröjsmål fatta beslut om att i enlighet med 2 mom. inte ta upp ett ärende till prövning.

314 §

Kommunikationsverkets avgörande av tvister mellan företag

Kommunikationsverket ska avgöra ärenden som med stöd av 53–80 § eller 304 § 2 mom. har väckts av teleföretag och andra företag, senast fyra månader från det att ärendet blev anhängigt. Tidsfristen gäller inte exceptionellt omfattande ärenden och inte heller ärenden som annars har väckts under exceptionella förhållanden. De skyldigheter som i samband med beslutet åläggs parterna ska stämma överens med bestämmelserna i denna lag.

Kommunikationsverket ska främja samarbetet mellan företag och sträva efter att i första hand genom medling lösa meningsskiljaktigheter mellan teleföretag.

Om medlingen inte leder till resultat inom fyra månader, ska Kommunikationsverket på någondera partens begäran avgöra ärendet inom fyra månader från det att medlingen avslutades.

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. ska vid behov tillämpas också på avgörande av sådana gränsöverskridande tvister där parterna är etablerade i flera EES-stater. Kommunikationsverket ska lösa sådana gränsöverskridande tvister i samarbete med regleringsmyndigheterna i de berörda EES-staterna.

Kommunikationsverket kan när det löser gränsöverskridande tvister höra också Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation. Om organet har ombetts yttra sig om en gränsöverskridande tvist, får Kommunikationsverket inte avgöra ärendet förrän yttrandet har kommit in eller tidsfristen för att lämna yttrandet har löpt ut.

40 kap.

Rätt att få information samt utlämnande och offentliggörande av information

315 §

Myndigheternas allmänna rätt att få information

Kommunikationsministeriet, Kommunikationsverket, dataombudsmannen, konsumentombudsmannen och övriga myndigheter som övervakar efterlevnaden av denna lag har, när de utför uppgifter enligt denna lag, rätt att få den information de behöver för skötseln av uppgifterna av dem vilkas rättigheter och skyldigheter denna lag gäller och av aktörer som handlar för deras räkning.

De vilkas rättigheter och skyldigheter denna lag gäller samt aktörer som handlar för deras räkning är skyldiga att på begäran samla in och, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter, på begäran lämna ut behövlig information till en behörig myndighet enligt denna lag behöver för skötseln av myndighetens uppgifter.

Informationen ska lämnas ut utan dröjsmål, i den form som myndigheten begärt och avgiftsfritt.

Trots vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. är försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet inte skyldiga att lämna ut uppgifter om sådan radioutrustnings konstruktion, användning eller placering som uteslutande innehas

eller används för militärt försvar och inte heller uppgifter som behövs för uttag av avgifter. Bestämmelserna i 1 och 2 mom. ska inte tillämpas på uppgifter om radioutrustning som används av en främmande stats örlogsfartyg, militära luftfartyg eller andra luftfartyg som används enbart för statliga ändamål.

Särskilda bestämmelser gäller i fråga om skyldigheten att samla in och lämna ut, samt om myndigheters rätt att få information om meddelanden, förmedlingsuppgifter och lokaliseringssuppgifter.

316 §

Behandling och utplåning av uppgifter om kommunikation och lokalisering

Kommunikationsverket har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter rätt att få de förmedlingsuppgifter och lokaliseringssuppgifter som behövs för utredning av fel och störningar samt oklarheter i faktureringen. Också den som i enlighet med 136 § 4 mom. i en annan ställning än som kommunikationsförmedlare har tagit emot eller annars fått vetskap om ett meddelande eller om förmedlingsuppgifter som inte är avsedda för honom eller henne, får lämna ut information om meddelandet och förmedlingsuppgifterna till Kommunikationsverket, om detta behövs för utredning av ett fel.

Kommunikationsverket och dataombudsmannen har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter rätt att få förmedlingsuppgifter, lokaliseringssuppgifter och meddelanden, om det behövs för tillsynen över att bestämmelserna om behandling enligt avdelning VI och samt bestämmelserna om användningen av kakor och direktmarknadsföring enligt 24 kap. följs eller för utredning av betydande kränkningar av eller hot mot informationssäkerheten. Dessutom krävs det att det enligt Kommunikationsverkets eller dataombudsmannens bedömning finns skäl att misstänka att något av följande brottsrekvisit uppfylls:

1) dataskyddsförseelse vid elektronisk kommunikation enligt 349 § 2 mom. i denna lag.

2) olovligt brukande enligt 28 kap. 7 § i strafflagen,

3) orsakande av fara för informationsbehandling enligt 34 kap. 9 a § i strafflagen,

4) innehav av hjälpmedel vid nätbrott enligt 34 kap. 9 b § i strafflagen,

5) skadegörelse enligt 35 kap. 1 § 2 mom. i strafflagen,

6) sekretessbrott enligt 38 kap. 1 § i strafflagen,

7) kränkning av kommunikationshemlighet enligt 38 kap. 3 § i strafflagen,

8) störande av post- och teletrafik enligt 38 kap. 5 § i strafflagen,

9) systemstörning enligt 38 kap. 7 a § i strafflagen,

10) dataintrång enligt 38 kap. 8 § i strafflagen,

11) avkodningssystemsbrott enligt 38 kap. 8 b i strafflagen, eller

12) personregisterbrott enligt 38 kap. 9 § i strafflagen.

Kommunikationsverket har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter rätt att få information om radiosändningars existens och om förmedlingsuppgifter, om det behövs för identifiering och lokalisering av störningar av radiokommunikation, avhjälpande eller begränsning av störningar eller för att väcka åtal mot den som orsakat störningarna. Information om innehållet i andra radiosändningar än sådana som är avsedda för allmän mottagning får lämnas ut endast om det är nödvändigt för identifiering, lokalisering, avhjälpande eller begränsning av störningarna av radiokommunikation i säkerhetssyfte eller för att väcka åtal mot den som orsakat störningarna.

Kommunikationsverket och dataombudsmannen ska utplåna den information om meddelanden, förmedlingsuppgifter och lokaliseringssuppgifter som de fått med stöd av denna paragraf, när informationen inte längre behövs för skötseln av uppgifter som avses i denna paragraf eller för behandling av därmed sammanhängande brottmål. Informationen om meddelanden, förmedlingsuppgifter och lokaliseringssuppgifter ska utplånas senast två år eller, om det är fråga om uppgifter som gäller utredning av kränkningar av informationssäkerhet, senast tio år efter ut-

gången av det kalenderår under vilket informationen erhöles eller beslutet eller domen i brottmålet vann laga kraft.

Den rätt att få information som avses i denna paragraf gäller inte uppgifter som avses i 141 § i kreditinstitutslagen (121/2007) eller i 17 kap. 24 § 2 och 3 mom. i rättegångsbalken.

317 §

Identifiering och lokalisering av orsaken till störningar av radiokommunikation

Kommunikationsverket får bedriva observation av och använda förmedlingsuppgifter också om andra radiosändningar än sådana som är avsedda för allmän mottagning, i den utsträckning som det behövs för att identifiera och lokalisera orsaken till störningar av radiokommunikation eller en tillståndspliktig radiosändare som används utan radiotillstånd, för att avhjälpa eller begränsa störningar samt för att väcka åtal mot den som orsakat störningarna. Innehållet i andra radiosändningar än sådana som är avsedda för allmän mottagning får dock vara föremål för observation och uppgifter om innehållet användas endast om det är nödvändigt för att identifiera, lokalisera, avhjälpa eller begränsa störningar av radiokommunikation i säkerhetssyfte eller för att väcka åtal mot den som orsakat störningarna.

Vad som föreskrivs i 136 § 4 mom. hindrar inte att information lämnas till Kommunikationsverket om en radiosändnings existens och förmedlingsuppgifter, om det behövs för att identifiera och lokalisera störningar av radiokommunikationen, avhjälpa eller begränsa störningarna eller för att väcka åtal mot den som orsakat störningarna. Uppgifter om innehållet i en radiosändning får lämnas ut endast om det är nödvändigt för att identifiera, lokalisera, avhjälpa eller begränsa störningar av radiokommunikation i säkerhetssyfte eller för att väcka åtal mot den som orsakat störningarna.

Kommunikationsverket ska utplåna information om konfidentiell radiokommunikation när informationen inte längre behövs för att säkerställa tillräckligt störningsfri radiokommunikation eller för handläggningen av

ett förvaltningsärende eller brottmål som gäller störningarna. Informationen ska utplånas senast två år eller, om det är fråga om uppgifter som behövs för att säkerställa störningsfri radiokommunikation i säkerhetssyfte, senast tio år efter utgången av det kalenderår under vilket informationen erhöles eller beslutet eller domen i förvaltningsärendet eller brottmålet gällande störningen vann laga kraft.

318 §

Utlämnande av information från myndigheter

Kommunikationsministeriet, Kommunikationsverket, dataombudsmannen samt Konkurrens- och konsumentverket har, trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter, rätt att till varandra lämna ut dokument som de fått eller upprättat i samband med sina lagstadgade uppgifter samt att för varandra röja sekretessbelagd information, om det är nödvändigt för skötseln av deras lagstadgade uppgifter.

Kommunikationsministeriet och Kommunikationsverket har rätt att lämna ut sekretessbelagda dokument till och röja sekretessbelagd information för kommissionen och för tillsynsmyndigheterna i andra EES-stater, om det är nödvändigt för tillsynen över kommunikationsmarknaden.

Rätten enligt denna paragraf att lämna ut dokument och röja information gäller inte information om meddelanden, förmedlingsuppgifter, lokaliseringssuppgifter eller innehållet i och existensen av konfidentiella radiosändningar.

Kommunikationsministeriet eller Kommunikationsverket får använda sekretessbelagda dokument som erhållits från utländska myndigheter endast för de ändamål som de utlämnats för.

319 §

Tystnadsplikt och utlämnande av information som gäller meddelanden

Sådana uppgifter som Kommunikationsverket och dataombudsmannen med stöd av

316 och 317 § har fått och skaffat om meddelanden, förmedlingsuppgifter, lokaliseringssuppgifter samt om innehållet i och existensen av konfidentiella radiosändningar är sekretessbelagda.

Kommunikationsverket har trots sekretessen enligt 1 mom. och andra begränsningar som gäller utlämnande av uppgifter rätt att lämna ut förmedlingsuppgifter och andra uppgifter som verket fått i samband med insamling av information om och utredning av kränkningar av informationssäkerheten till

1) en kommunikationsförmedlare, en leverantör av mervärdestjänster, ett företag, en organisation, en abonnent och en användare, om denna har blivit utnyttjad i samband med kränkningen av informationssäkerheten eller har blivit eller sannolikt kan bli utsatt för en sådan kränkning, och det enligt Kommunikationsverkets bedömning finns skäl att misstänka att det har begåtts ett sådant brott som nämns i 316 § 2 mom. 1–12 punkten,

2) en sådan i en annan stat verksam myndighet eller annan motsvarande aktör som har till uppgift att förebygga eller utreda sådana kränkningar av informationssäkerheten som är riktade mot kommunikationsnät och kommunikationstjänster.

Kommunikationsverket har rätt att lämna ut information enligt vad som föreskrivs i 2 mom. endast i den utsträckning som behövs för att förebygga och utreda kränkningar av informationssäkerheten. Utlämnandet får inte begränsa skyddet av konfidentiella meddelanden och integritetsskyddet mer än vad som är nödvändigt.

Vad som föreskrivs i 1 mom. hindrar inte att förmedlingsuppgifter lämnas ut till en annan myndighet, om det behövs för utredning av eller åtal för brott som gäller orsakande av radiostörningar eller för avhjälpande eller begränsning av störningar av radiokommunikation.

När Kommunikationsverket bestämmer vilka myndigheter och andra aktörer som avses i 2 mom. 2 punkten ska det samarbeta med kommunikationsministeriet. Om ett beslut som gäller till vem information får lämnas ut kan ha en avsevärd samhällelig betydelse eller konsekvenser för den allmänna utvecklingen av tjänster för elektronisk kommunikation, ska kommunikationsmini-

steriet bestämma till vilka myndigheter och andra aktörer Kommunikationsverket får lämna ut information som avses i 2 mom.

320 §

Försvarsmaktens och gränsbevakningsväsendets rätt att få information

Försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet har, trots sekretess, rätt att av Kommunikationsverket få sådan information om användningen av frekvenser som är relevant för beredskapsplaneringen och för förberedelser för undantagsförhållanden. Rätten att få information gäller inte information om meddelanden, förmedlingsuppgifter, lokaliseringsuppgifter eller innehållet i och existensen av konfidentiella radiosändningar.

321 §

Rätt för myndigheter som tar emot nödmeddelanden att få information

Teleföretag är skyldiga att till nödcentraler, sjöräddningscentralen, sjöräddningsundercentralen och polisen för behandling lämna ut

1) identifieringsuppgifter och lokaliseringsuppgifter om det abonnemang och den terminalutrustning som ett nödmeddelande har sänts från samt uppgifter om abonnemangets abonnent, användare och installeringsadress, och

2) kontaktuppgifter och lokaliseringuppgifter som anger läget för den terminalutrustning och det abonnemang som använts av den person som är föremål för nödmeddelandet, om den myndighet som tagit emot nödmeddelandet har grundad anledning att anta att personen i fråga befinner sig i uppenbar nöd eller i omedelbar fara.

De uppgifter som avses i 1 mom. ska lämnas ut trots den sekretess som avses i 136 § och trots de förutsättningar enligt 160–161 § som gäller behandling av de lokaliseringuppgifter, samt oberoende av vad abonnenten eller användaren har avtalat med företaget om hemlighållande av uppgifter.

En leverantör av mervärdetjänster har rätt att lämna ut uppgifter som avses i 1 mom. till de myndigheter som nämns där.

322 §

Vissa andra myndigheters rätt att få information

Bestämmelser om myndigheters rätt att få förmedlingsuppgifter för att förebygga, avslöja och utreda brott finns i polislagen, gränsbevakningslagen (578/2005), lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005), tullagen (466/1994) och tvångsmedelslagen.

Endast myndigheter som enligt lag har rätt att få uppgifter som ska lagras enligt 157 § kan få sådana uppgifter från de lagringsskyldiga företagen.

323 §

Avgiftsfria åtgärder och avgiftsfri information för vissa myndigheter

Ett teleföretag ska utan ersättning till myndigheter lämna ut sådan information som det innehar och

1) som behövs för lagstadgade uppgifter som avser upprätthållande av allmän ordning och säkerhet eller utredning, avslöjande och förebyggande av brott eller upprätthållande av räddningsverksamhet, och

2) som myndigheten enligt vad som föreskrivs särskilt har rätt att få.

Ett teleföretag ska utan ersättning vidta åtgärder som gör det möjligt för en myndighet att utöva lagstadgad rätt till teleavlyssning.

I situationer som innebär direkt hot mot liv och hälsa ska informationen lämnas ut och åtgärderna vidtas skyndsamt.

Myndigheterna ska på egen bekostnad ordna system genom vilka de kan ta emot och behandla information som avses i 1 mom. eller genomföra teleavlyssning enligt 2 mom. Myndigheten svarar också för kostnaderna för anslutning av myndighetens system till allmänna kommunikationsnät och kommunikationstjänster. Teleföretagen ska emellertid

avgiftsfritt genomföra ändringar i styrningen av nödtrafiken.

Kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om hur och inom vilka tidsfrister sådana åtgärder och informationsbegäranden som nämns i 1 och 2 mom. ska genomföras.

41 kap.

Inspektioner och förhindrande av radio- störningar

324 §

Begränsningar av tillämpningsområdet

Bestämmelserna i 326 och 327 § samt 329 § 3 mom. gäller inte försvarsmakten och gränsbevakningsväsendet när de sköter radiokommunikation som har samband med det militära försvaret och inte heller radioutrustning som innehas av dem och som uteslutande används för ändamål som hänför sig till det militära försvaret.

Bestämmelserna i 326 § och 329 § 2 och 3 mom. ska inte tillämpas på radioutrustning som används av en främmande stats örlogsfartyg, militära luftfartyg eller andra luftfartyg som används enbart för statliga ändamål.

På andra än i 2 mom. avsedda utländska fartygs eller luftfartygs radiosändare ska 326 § 1 och 2 mom. och 329 § 2 mom. inte tillämpas. På de nämnda radiosändarna ska inte heller 329 § 3 mom. tillämpas, om sändarens innehavare eller användare på begäran visar upp ett tillstånd eller intyg med iakttagande av vad som föreskrivs i 267 § 1 mom. och 326 § 3 mom.

325 §

Kommunikationsverkets inspektionsrätt

Kommunikationsverket har rätt att göra tekniska säkerhets- och funktionsinspektioner samt ekonomiska inspektioner för att övervaka efterlevnaden av skyldigheterna enligt denna lag samt enligt bestämmelser som utfärdats och föreskrifter och beslut som

meddelats med stöd av den. Bestämmelser om inspektionerna finns i 39 § i förvaltningslagen.

Också ett myndighetsnät kan vara föremål för tekniska säkerhets- och funktionsinspektioner.

Kommunikationsverket kan låta en oberoende expert utföra tekniska säkerhets- och funktionsinspektioner. På en sådan expert ska bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas, när han eller hon sköter uppgifter enligt denna paragraf. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

Kommunikationsverket och den som handlar för verkets räkning har rätt att i samband med inspektioner få tillträde till teleföretags utrustningsutrymmen och övriga lokaler samt att, trots vad som föreskrivs om sekretess för uppgifter, för granskning få dokument och information som behövs för tillsynsuppgiften.

Inspektioner får inte utföras i utrymmen som används för boende av permanent natur.

326 §

Inspektion av teleutrustning

Kommunikationsverket har för tillsynen över efterlevnaden av denna lag samt bestämmelser som utfärdats och föreskrifter och beslut som meddelats med stöd av den rätt att utföra inspektioner på platser där det finns

1) radiosändare för vars innehåll det krävs radiotillstånd enligt denna lag eller för vars användning det krävs behörighets- eller kompetensbevis som avses i denna lag,

2) radioutrustning eller teleterminalutrustning som har konstaterats eller på sannolika grunder misstänks fungera eller ha fungerat i strid med bestämmelser eller föreskrifter eller orsaka störningar,

3) elutrustning som avses i 97 § 2 mom. och som har konstaterats eller på sannolika grunder misstänks fungera eller ha fungerat i strid med bestämmelser eller föreskrifter eller orsaka störningar,

4) radioutrustning eller teleterminalutrustning som saluförs eller planeras bli utsläppt på marknaden,

5) avkodningssystem.

Kommunikationsverket har rätt att få tillträde till platser där det på sannolika grunder misstänks finnas utrustning som avses i 1 mom. I utrymmen som används för boende av permanent natur får inspektioner dock utföras endast om det är nödvändigt för utredning av de omständigheter som är föremål för inspektion och det finns särskild anledning att misstänka överträdelse av 349 § 1 mom. 1–3 punkten i denna lag eller 38 kap. 5–7 § eller 8 b § i strafflagen.

Innehavare, användare och ägare av radio-utrustning ska på begäran visa upp sitt radiotillstånd för Kommunikationsverket, gränsbevakningsväsendet och polisen.

327 §

Undersökning av utrustning

Om det på sannolika skäl misstänks att 253 §, 262 § 2 mom., 263 § eller 269 § har överträtts, har en inspektör rätt att ta utrustningen och dess dokument för undersökning samt förbjuda att utrustningen används, saluförs, överlåts, förloras eller förstörs under den tid som undersökningen pågår. Undersökningen ska utföras utan dröjsmål. Den vars utrustning har tagits för undersökning ska ges ett intyg av vilket det framgår vilken egendom som tagits för undersökning och orsaken till att den tagits för undersökning.

Om teleutrustning som tagits för undersökning uppfyller kraven enligt denna lag och enligt de bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den och utrustningens värde har sjunkit på grund av undersökningen, ska till ägaren på yrkande betalas en ersättning som motsvarar gängse pris för utrustningen.

Om en teleutrustning på ett väsentligt sätt strider mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den, kan Kommunikationsverket ålägga tillverkaren eller importören att ersätta undersökningskostnaderna och att dra bort utrustningen från marknaden.

328 §

Tryggande av störningsfri och effektiv användning av radiofrekvenser

Kommunikationsverket har rätt att bedriva observation av radiokommunikation och det tekniska utförandet av den, för att säkerställa att radiofrekvenserna är tillräckligt störningsfria och används effektivt.

329 §

Förhindrande av radiostörningar

Kommunikationsverket har rätt att förbjuda import, saluföring, försäljning, överlåtelse och användning av teleutrustning samt användning av sådan särskild elutrustning som avses i 97 § 2 mom., om utrustningen har orsakat skadliga störningar eller om det på sannolika grunder kan antas att den orsakar skadliga störningar.

Kommunikationsverket har rätt att förbjuda import, saluföring, försäljning, överlåtelse och användning av radioutrustning också om den på sannolika grunder kan antas orsaka störningar i sådan planerad användning av radiofrekvenser som avses i 95 och 96 §.

Kommunikationsverket har rätt att granska en radioutrustning och ta den till undersökning, om den på sannolika grunder misstänks strida mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats och föreskrifter som meddelats med stöd av den eller om utrustningen har orsakat eller sannolikt kan orsaka skadliga störningar. Om det konstateras att en radioutrustning eller dess användning på ett väsentligt sätt strider mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter som meddelats med stöd av den, eller det konstateras att utrustningen eller användningen av den kan orsaka skadliga störningar, kan Kommunikationsverket tillfälligt sätta radioutrustningen ur funktion om detta kan ske utan att den som innehar radioutrustningen orsakas oskäligen olägenhet eller skada med hänsyn till omständigheterna. När det gäller tagande av en radioutrustning för undersökning tillämpas i övrigt bestämmelserna i 327 §.

42 kap.

Tillsynsbeslut och tvångsmedel

330 §

Tillsynsbeslut

Kommunikationsverket, dataombudsmanen och kommunens byggnadstillsynsmyndighet kan när de sköter uppgifter enligt denna lag meddela den som bryter mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter, beslut eller tillståndsvillkor som meddelats med stöd av denna lag en anmärkning samt ålägga denne att inom viss skälig tid avhjälpa sitt fel eller sin försummelse.

I fråga om de i 306 § nämnda bestämmelser som omfattas av konsumentombudsmanens tillsyn ska iakttas vad som föreskrivs i 2 kap. 16, 17, 19 § och 20 i konsumentskyddslagen.

331 §

Interimistiska beslut

Om ett fel eller en försummelse som avser denna lag eller bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter, beslut eller tillståndsvillkor som meddelats med stöd av denna lag utgör ett direkt och allvarligt hot mot allmän ordning, mot allmän säkerhet eller mot folkhälsan eller orsakar allvarliga ekonomiska eller operativa olägenheter för andra företag, för abonnenter eller användare eller för kommunikationsnätens eller kommunikationstjänsternas funktion, kan Kommunikationsverket utan dröjsmål besluta om interimistiska åtgärder oberoende av den tidsfrist som avses i 330 §.

Kommunikationsverket ska innan det beslutar om interimistiska åtgärder ge den som är föremål för beslutet tillfälle att yttra sig, utom när detta inte kan ordnas så snabbt som ärendets brådskande natur nödvändigtvis kräver.

Som en interimistisk åtgärd kan Kommunikationsverket avbryta verksamhet som orsakar fara eller allvarlig olägenhet. Dessutom kan Kommunikationsverket begränsa an-

vändningen av frekvenser eller besluta om jämförbara tvångsmedel. De interimistiska åtgärderna kan vara i kraft högst tre månader. Kommunikationsverket kan förlänga åtgärderna med högst tre månader, om ett fel eller försummelse inte har avhjälpits inom utsatt tid. Beslut om temporära åtgärder kan överklagas separat, på samma sätt som beslut som avses i 1 mom.

332 §

Vite samt hot om avbrytande eller tvångsutförande

Ett åläggande enligt 330 eller 331 § kan förenas med vite eller med hot om att verksamheten avbryts eller att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad.

Vad som i 1 mom. föreskrivs om hot om avbrytande ska dock inte tillämpas på skyldigheter som avses i 176–179 eller 190 §.

Bestämmelser om vite, hot om avbrytande och hot om tvångsutförande finns i viteslagen. Kostnaderna för åtgärder som vidtas genom tvångsutförande betalas i förskott av statsmedel och återkrävs av den försumlige. Kostnader som återkrävs är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivningen av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

333 §

Påföljdsavgift för teleföretag

Teleföretag som bryter mot en skyldighet som ålagts företaget med stöd av 53–55 § och som trots uppmaning inte inom en skälig tid, minst tre månader, rättar sitt förfarande, kan påföras påföljdsavgift.

Påföljdsavgift får inte påföras om förfarandet inte har betydande inverkan på marknaden, eller om det med hänsyn till tryggheten av konkurrensen annars är uppenbart ogrundat att påföra en påföljdsavgift. Påföljdsavgift behöver dessutom inte påföras om teleföretaget för motsvarande gärning eller för-

summelse har påförts eller ska påföras en påföljdsavgift enligt konkurrenslagen.

När påföljdsavgiften fastställs ska arten och omfattningen av förfarandet, dess varaktighet samt den påföljdsavgift enligt konkurrenslagen som påförts för motsvarande gärning eller försummelse beaktas. Avgiften är minst 1 000 euro och högst en miljon euro. Om gärningen eller försummelsen har mycket betydande inverkan på marknaden, får nämnda belopp överskridas. Avgiften får dock utgöra högst fem procent av teleföretagets omsättning under det föregående året från nät och tjänster för elektronisk kommunikation.

Påföljdsavgiften påförs av marknadsdomstolen på framställning av Kommunikationsverket. Bestämmelser om handläggningen och utredningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013). Påföljdsavgiften ska betalas till staten.

334 §

Påföljdsavgift för utövare av televisions- eller radioverksamhet

Utövare av televisions- eller radioverksamhet som handlar i strid med bestämmelserna i 25 och 26 kap. och trots uppmaning inte rättar sitt förfarande inom den tid som en i 303 eller 306 § avsedd tillsynsmyndighet har bestämt kan påföras påföljdsavgift.

Påföljdsavgift får inte påföras om förfarandet inte har betydande inverkan på uppnåendet av de mål som anges i 25 och 26 kap., eller om det med hänsyn till tryggandet av målen annars är uppenbart ogrundat att påföra en påföljdsavgift.

När påföljdsavgiften fastställs ska arten och omfattningen av förfarandet samt dess varaktighet beaktas. Avgiftens är minst 1 000 och högst en miljon euro. Om gärningen eller försummelsen har mycket betydande inverkan för uppnåendet av målen i 25 och 26 kap., får nämnda belopp överskridas. Avgiften får dock utgöra högst fem procent av verksamhetsutövarens omsättning under det föregående året från den koncessionspliktiga verksamheten.

Påföljdsavgiften påförs av marknadsdomstolen på framställning av Kommunikations-

verket eller, i sådana fall som avses i 214 §, på framställning av konsumentombudsmannen. Bestämmelser om handläggningen och utredningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen. Påföljdsavgiften ska betalas till staten.

335 §

Verkställighet av påföljdsavgift

Påföljdsavgiften är direkt utsökbar. Bestämmelser om indrivningen av den finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter. För verkställigheten av avgiften sörjer Rättsregistercentralen. Bestämmelser om myndigheternas skyldighet att lämna information om sådant som är relevant för verkställigheten av påföljdsavgifter om återbetalning av påföljdsavgifter och om andra motsvarande omständigheter som är nödvändiga för verkställigheten av dem, samt närmare bestämmelser om verkställigheten av påföljdsavgifter, får utfärdas genom förordning av statsrådet.

336 §

Förbud mot oskäligen avtalsvillkor vid tillhandahållande av kommunikationstjänster

Kommunikationsverket kan, om det behövs för att skydda konsumenterna, förbjuda fortsatt användning av avtalsvillkor som strider mot 107 § eller förbjuda upprepade användning av sådana eller jämförbara avtalsvillkor.

Kommunikationsverket kan förena förbudsbeslut med vite. Vitet döms ut av marknadsdomstolen.

Ett sådant beslut av Kommunikationsverket som avses i 1 eller 2 mom. får inte överklagas genom besvär. Teleföretaget får föra ett förbudsbeslut till marknadsdomstolen inom 30 dagar efter att ha fått del av Kommunikationsverkets beslut. I annat fall står beslutet fast. Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

337 §

Stängning av nummer och tjänster

Konsumentombudsmannen kan ålägga ett teleföretag att vid vite utan dröjsmål stänga ett nummer eller på något annat sätt förhindra användningen av en tjänst, om det är uppenbart att syftet med tjänsten är att eftersträva orättmätig ekonomisk vinning genom att vid marknadsföring lämna osann eller vilseledande information som är relevant för abonnenterna och användarna, och användningen av tjänsten medför avgifter på abonnentens faktura för kommunikationstjänster. Konsumentombudsmannen kan också meddela ett interimistiskt beslut som gäller tills ärendet är slutligt avgjort.

Konsumentombudsmannen ska i ett beslut enligt 1 mom. bestämma att teleföretaget så snart det fått del av beslutet ska avbryta faktureringen för innehållstjänsten och upphöra med att till tjänsteleverantören eller ett annat teleföretag redovisa medel som redan flutit in eller som ännu kommer att flyta in för tjänsten.

Konsumentombudsmannen ska före beslutet enligt 1 mom. ge teleföretaget och tjänsteleverantören tillfälle att yttra sig, utom när detta inte kan ordnas så snabbt som ärendets brådskande natur nödvändigtvis kräver.

Konsumentombudsmannens beslut enligt 1 mom. får inte överklagas genom besvär. Teleföretaget eller den som tillhandahåller den tjänst vars användning hindras får föra ett sådant beslut som inte är interimistiskt till marknadsdomstolen inom 30 dagar efter att ha fått del av det. I annat fall står beslutet fast. Bestämmelser om handläggningen av ärenden i marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Om ett sådant beslut av konsumentombudsmannens som avses i 1 mom. står fast, ska teleföretaget utan dröjsmål och senast 30 dagar efter att ärendet blivit slutligt avgjort, till abonnenterna återbetala deras avgifter för tjänsten till fullt belopp. Om de medel som flutit in till teleföretaget inte räcker för att täcka alla abonnenters fordringar, ska medlen betalas tillbaka i förhållande till respektive fordrans storlek. På det belopp som betalas tillbaka ska det betalas en årlig ränta som

motsvarar referensräntan enligt 12 § i räntelagen.

338 §

Avbrytande av televisionsverksamhet

Kommunikationsverket kan ålägga en verksamhetsutövare att helt eller delvis avbryta televisionsverksamhet som avses i 3 § om verksamhetsutövaren trots åtgärder som bestämts enligt 330–332 § eller 334 § allvarligt och upprepade gånger i sin televisionsverksamhet bryter mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats eller föreskrifter som meddelats med stöd av den.

339 §

Avbrytande av vidaresändning av televisionsprogramutbud

Statsrådet kan för högst en månad bestämma att vidaresändning av televisionsprogramutbud med ursprung utanför Finland ska avbrytas, om man i programutbudet på ett uppenbart sätt och upprepade gånger

1) gör sig skyldig till sådant grovt hets mot folkgrupp som är straffbart enligt 11 kap. 10 a § i strafflagen, eller

2) bryter mot bestämmelserna i 6 § i lagen om bildprogram.

Om den utövare av televisionsverksamhet som är ansvarig för ett televisionsprogramutbud som avses i 1 mom. har etablerat sig i en EES-stat, ska det förfarande som anges i artikel 3.2 i direktivet om audiovisuella medietjänster iaktas när det bestäms att vidaresändningen av televisionsprogrammet ska avbrytas. Om en utövare av televisionsverksamhet har etablerat sig i en stat som inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet men som är part i Europarådets televisionskonvention, ska det förfarande som föreskrivs i artikel 24.1 och 24.2 i konventionen iaktas när det bestäms att vidaresändning av televisionsprogramutbud ska avbrytas.

340 §

Förbud mot televerksamhet

Om ett teleföretag trots påföljder som avses i 331–334 § allvarligt och på ett väsentligt sätt bryter mot eller försummar att iaktta bestämmelser i denna lag eller föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av den kan Kommunikationsverket förbjuda teleföretaget att utöva televerksamhet. Kommunikationsverket kan förbjuda teleföretagets verksamhet helt eller delvis.

Kommunikationsverket kan förbjuda tillhandahållandet av en tjänst eller en uppsättning tjänster som skulle medföra avsevärd snedvridning av konkurrensen, till dess att ett beslut enligt 52 § har fattats. Dessutom förutsätts det att rannsakingen, genomsökningen eller visitationen är nödvändig för att syftet med den ska uppnås.

341 §

Husrannsakan, platsgenomsökning och kroppsvisitation

Om det finns vägande skäl att misstänka att ett brott som avses i 38 kap. 7 § i strafflagen eller i 348 § 1 mom. 2 eller 3 punkten. i denna lag har begåtts på en plats som omfattas av hemfriden, får trots 8 kap. 2 § 1 mom., 4 § och 31 § 1 mom. i tvångsmedelslagen allmän husrannsakan eller platsgenomsökning samt kroppsvisitation företas för att söka efter lagstridig radioutrustning eller teleterminalutrustning eller för utredning av brott. Dessutom förutsätts det att rannsakingen, genomsökningen eller visitationen är nödvändig för att syftet med den ska uppnås.

43 kap.

Ändringssökande

342 §

Omprövning

Ett lagringsskyldigt företag får hos inrikesministeriet begära omprövning av ett så-

dant beslut om skyldighet att lagra uppgifter som avses i 157 §.

Omprövning av beslut som Kommunikationsverket fattat om radiotillstånd enligt 39 §, reservering av radiofrekvenser enligt 44 §, numrering enligt 100 §, marknadsbaserad frekvensavgift enligt 288 § och informationssamhällsavgift enligt 289 § får begäras hos Kommunikationsverket.

Omprövning av ett bedömningsorgans beslut om kvalitetssäkringssystem för radioutrustning enligt 255 § 1 mom. och en av Kommunikationsverket utsedd utomstående examensmottagares avslagsbeslut om behörighetsexamen enligt 265 § 3 mom. får begäras hos Kommunikationsverket.

Bestämmelser om omprövningsförfarandet finns i 7 a kap. i förvaltningslagen.

343 §

Överklagande hos marknadsdomstolen

Kommunikationsverkets beslut enligt 21 kap. 295 § och 312 § 2 och 3 mom. får överklagas genom besvär hos marknadsdomstolen. I sitt beslut kan Kommunikationsverket bestämma att beslutet ska iakttas även om det överklagas, om inte marknadsdomstolen bestämmer något annat.

Bestämmelser om handläggningen av besvär som avses i 1 mom. vid marknadsdomstolen finns i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Kommunikationsverket har rätt att anföra besvär över marknadsdomstolens beslut.

344 §

Överklagande hos förvaltningsdomstolen

Kommunikationsministeriets, Kommunikationsverkets, dataombudsmannens och konsumentombudsmannens och kommunens byggnadstillsynsmyndighet beslut enligt denna lag får överklagas hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Bestämmelser om ärenden där ändring söks direkt hos högsta förvaltningsdomstolen finns i 345 §.

Den beslutsfattande myndigheten kan i fråga om andra beslut än sådana som avses i 233 och 235 § bestämma att beslutet ska iakttagas även om det överklagas, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Ett i 213 § avsett beslut av Kommunikationsverket om överlåtelse av sändningsrätt ska med avvikelse från 2 mom. iakttagas även om det överklagas, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat.

Kommunikationsverket har rätt att genom besvär överklaga också ett beslut av förvaltningsdomstolen genom vilket förvaltningsdomstolen har ändrat eller upphävt ett sådant beslut av Kommunikationsverket som avses i 1 mom.

345 §

Överklagande hos högsta förvaltningsdomstolen

Beslut som meddelats av en förvaltningsdomstol i enlighet med 344 § får överklagas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen får sådana beslut överklagas som

- 1) statsrådet har fattat med stöd av denna lag,
- 2) Kommunikationsverket har fattat med stöd av 52–55 § eller som gäller tillsynen över att sådana beslut följs,
- 3) Kommunikationsverket har fattat med stöd av 85 §,
- 4) Kommunikationsverket har fattat med stöd av 314 § och som gäller tillsynen över att EU:s roamingförordning följs,
- 5) marknadsdomstolen har fattat med stöd av denna lag, med undantag för sådana beslut enligt 336 och 337 § som överklagas på det sätt som anges i lagen om rättegång i marknadsdomstolen.

Sådana beslut av statsrådet och Kommunikationsverket som avses i 1 mom. 1–4 punkten ska iakttagas även om de överklagas, om inte besvärsmyndigheten bestämmer något annat. Besvär ska behandlas skyndsamt.

AVDELNING XIII

ÖVRIGA BESTÄMMELSER

44 kap.

Straffbestämmelser

346 §

Televisions- och radioverksamhetsförseelse

Den som uppsåtligen bedriver televisions- eller radioverksamhet utan programkoncession som avses i 22 § 1 mom., 26 och 28 § eller 34 § 1 mom. eller utan att göra verksamhetsanmälan enligt 4 § 1 mom. eller i strid med förbud som meddelats med stöd av 338 och 339 §, ska för televisions- och radioverksamhetsförseelse dömas till böter.

Till straff döms inte om förseelsen är ringa.

347 §

Avkodningssystemsförseelse

Den som på annat sätt än så som avses i 38 kap. 8 b § i strafflagen uppsåtligen bryter mot det förbud i 269 § 2 mom. som avser avkodningssystem eller en del av ett sådant ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för avkodningssystemsförseelse dömas till böter.

Allmänna åklagaren får inte väcka åtal för avkodningssystemsförseelse, om inte målsäganden anmäler brottet till åtal eller ett synnerligen viktigt allmänt intresse kräver att åtal väcks.

Till straff döms inte om förseelsen är ringa.

348 §

Teletrustningsförseelse

Den som uppsåtligen

- 1) innehar eller använder en radiosändare utan radiotillstånd som avses i 39 § eller använder en radiosändare utan behörighet som avses i 265 § eller utan kompetens som avses i 266 §,

2) bryter mot ett förbud enligt 329 § som avser förhindrande eller begränsning av störningar eller mot ett tillsynsbeslut som avses i 330 §,

3) bryter mot bestämmelserna i 254 § om import, försäljning, saluföring, överlåtelse eller utställande av en teleutrustning eller mot ett förbud enligt 329 § som meddelats när utrustning tagits för undersökning, eller

4) bryter mot bestämmelserna i 258 § om säkerställande av radioutrustningars överensstämmelse, i 259 § om säkerställande av teleterminalutrustningars överensstämmelse, i 260 § om säkerställande av nätverksutrustningars överensstämmelse, i 256 § 5 mom. om att hålla dokument som gäller säkerställande av överensstämmelse tillgängliga, i 263 § om utsläppande på marknaden av utrustning eller i 262 § om märkning av teleutrustning eller meddelande om användningsändamål när det gäller radioutrustning och teleterminalutrustning, ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för teleutrustningsförseelse dömas till böter.

Den som bryter mot ett förbud eller åläggande som har meddelats med stöd av 332 § och som förenats med vite eller hot om att verksamheten avbryts, får inte med stöd av 1 mom. dömas till straff för samma gärning.

Till straff döms inte om förseelsen är ringa.

349 §

Dataskyddsförseelse vid elektronisk kommunikation

Den som uppsåtligen

1) försummar skyldigheterna enligt 205 § 1 mom. att begära samtycke och lämna information,

2) försummar skyldigheten enligt 247 § att sörja för informationssäkerheten för sina tjänster eller för behandlingen av förmedlingsuppgifter och lokaliseringssuppgifter,

3) försummar anmälningsplikten enligt 275 § 1 mom. eller 278 § 2 mom.,

4) behandlar förmedlingsuppgifter i strid med 136–144 § eller lokaliseringssuppgifter i strid med 160–161 § eller i samband med be-

handlingen åsidosätter informationsskyldighet eller myndighetsföreskrifter,

5) underlåter att iaktta vad som i 152–154 § föreskrivs om att utarbeta en redogörelse eller förhandsanmälan och att lämna den till användarna, arbetstagarnas företrädare eller dataombudsmannen,

6) försummar skyldigheten enligt 145 § att dokumentera uppgifter om behandlingen eller skyldigheter enligt 158 §,

7) underlåter att iaktta bestämmelserna i 162 § om användares och abonnenters rättigheter,

8) underlåter att iaktta bestämmelserna i 134 § om specificering av fakturor per uppkoppling,

9) underlåter att iaktta bestämmelserna i 195–199 § om behandling av personuppgifter som ingår i kontaktinformationstjänster, om skyldighet att informera abonnenterna om syftet med och användningen av kataloger, om avlägsnande och rättelse av uppgifter, om rätten att förbjuda offentliggörande av kontaktinformation, samt om juridiska personers rättigheter, eller

10) bedriver direktmarknadsföring, marknadsför telefonabonnemang eller registrerar eller använder information i strid med 200–205 §, ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för dataskyddsförseelse vid elektronisk kommunikation dömas till böter.

Till straff döms inte om förseelsen är ringa.

350 §

Hänvisningar till strafflagen

Bestämmelser om straff för avkodningssystemsbrott finns i 38 kap. 8 b § i strafflagen.

Bestämmelser om straff för kränkning av kommunikationshemlighet finns i 38 kap. 3 §, om straff för grov kränkning av kommunikationshemlighet i 38 kap. 4 § och om straff för dataintrång i 38 kap. 8 § i strafflagen. Till straff för brott mot tystnadsplikten enligt 136 § 4 mom. och 160 § 4 mom. i denna lag döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen, om inte gärningen utgör brott enligt 40 kap. 5 § i strafflagen eller strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag.

45 kap.

Ikraftträdande

351 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den januari 20 .

Genom denna lag upphävs

- 1) lagen om televisions- och radioverksamhet (744/1998),
- 2) lagen om radiofrekvenser och teleutrustningar (1015/2001),
- 3) lagen om förbud mot vissa avkodningssystem (1117/2001),
- 4) lagen om tillhandahållande av informationssamhällets tjänster (458/2002),
- 5) lagen om domännamn (228/2003),
- 6) kommunikationsmarknadslagen (393/2003),
- 7) lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (516/2004),
- 8) lagen om auktion av vissa radiofrekvenser (462/2009).

Lagen om domännamn tillämpas till och med den 4 september 2016. Bestämmelserna i 2 kap. om domännamn, bestämmelserna i 295 § och bestämmelserna i 312 § 2 och 3 mom. om en registrar som företräder en part träder i kraft den 5 september 2016.

Lagens 201 § gäller till och med den 1 juli 2015.

Lagens 227 § 1 mom. 2 och 3 punkt gäller till och med den 31 december 2016.

Lagens 288 § 1 mom. 3 punkt träder i kraft den 1 januari 2024.

Lagens 304 § 2 mom. gäller till och med den 30 juni 2022.

Bestämmelserna i 43 § 3 och 4 mom. i kommunikationsmarknadslagen tillämpas till och med den 31 december 2015.

352 §

Övergångsbestämmelser

På handläggningen av förvaltningsärenden som är anhängiga när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Lagen om auktion av vissa radiofrekvenser ska tillämpas på koncessioner som beviljats med stöd av den tills de upphör att gälla.

Teleföretagens rättigheter och skyldigheter enligt kommunikationsmarknadslagen ska förbli i kraft till dess att Kommunikationsverket första gången har fattat ett beslut om betydande marknadsinflytande enligt 52 § i denna lag, och till följd av det gett teleföretagen rättigheter och ålagt dem skyldigheter i enlighet med denna lag. Vid behov ska Kommunikationsverket genom ett separat beslut fastställa att teleföretagets skyldigheter enligt kommunikationsmarknadslagen upphör att gälla.

De rättigheter och skyldigheter som teleföretag har på grundval av 59 § i kommunikationsmarknadslagen ska fortsättningsvis bli i kraft till dess att Kommunikationsverket första gången fattar ett beslut enligt 85 § i denna lag om att ta i bruk ett urvalsförfarande.

Lagens 229 § 4 mom. ska inte tillämpas på avtal som ingåtts före ikraftträdandet av lagen.

Lagens 288 § 1 mom. 1 punkt ska tillämpas på koncessioner som beviljats efter att lagen trätt i kraft.

Om det i någon annan lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av någon annan lag hänvisas till en lag som upphävts genom denna lag, ska hänvisningen anses avse motsvarande bestämmelse i denna lag.

2.

Lag**om ändring av 161 § i markanvändnings- och bygglagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 161 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) ett nytt 6 mom., sådant det
lyder delvis ändrat i lag 589/2011, som följer:

161 §	annan finns i 28 kap. i informationssamhälls-
<i>Placeringen av samhällstekniska anordning-</i>	balken (/).
<i>ar</i>	_____

_____ Denna lag träder i kraft den 20 .

Bestämmelser om placeringen av telekablar
i en fastighet som ägs eller innehas av någon

_____

3.

Lag**om ändring av 38 kap. 8b § i strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i 38 kap. 8 b § i strafflagen (39/1889), sådan den lyder i lag 540/2007, som följer:

38 kap.	att orsaka den som tillhandahåller skyddade tjänster betydande men eller skada, tillverkar, importerar, saluför, hyr ut eller distribuerar ett avkodningssystem eller gör reklam för, installerar eller underhåller ett sådant, ska, om inte ett strängare eller lika strängt straff föreskrivs för gärningen någon annanstans i lag, för avkodningssystemsbrott dömas till böter eller fängelse i högst ett år.
Om informations- och kommunikationsbrott	
8 b §	
<i>Avkodningssystemsbrott</i>	

Den som i strid med förbudet i 269 § 2 mom. i informationssamhällsbalken (/) i förvärvssyfte eller så att gärningen är ägnad

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 30 januari 2014

Vid förhinder för statsministern, utrikesminister

ERKKI TUOMIOJA

Bostads- och kommunikationsminister *Pia Viitanen*

*Bilagor
Parallelltext*

2.

Lag

om ändring av 161 § i markanvändnings- och bygglagen

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 161 § i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) ett nytt 6 mom., sådant det lyder delvis ändrat i lag 589/2011, som följer:

Gällande lydelse

161 §

Placeringen av samhällstekniska anordningar

(ett nytt 6 mom.)

Föreslagen lydelse

161 §

Placeringen av samhällstekniska anordningar

Bestämmelser om placeringen av telekablar i en fastighet som ägs eller innehas av någon annan finns i 28 kap. i informations-samhällsbalken (/).

Denna lag träder i kraft den   20 .

3.

Lag**om ändring av 38 kap. 8b § i strafflagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i 38 kap. 8 b § i strafflagen (39/1889), sådan den lyder i lag 540/2007, som följer:

Gällande lydelse

8 b §

Avkodningssystemsbrott

Den som i strid med förbudet i 3 § lagen om förbud mot vissa avkodningssystem (1117/2001) i förvärvssyfte eller så att gärningen är ägnad att orsaka den som tillhandahåller skyddade tjänster betydande men eller skada, tillverkar, importerar, saluför, hyr ut eller distribuerar ett avkodningssystem eller gör reklam för, installerar eller underhåller ett sådant, skall, om inte ett strängare eller lika strängt straff föreskrivs för gärningen någon annanstans i lag, för avkodningssystemsbrott dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Föreslagen lydelse

38 kap.

Om informations- och kommunikationsbrott

8 b §

Avkodningssystemsbrott

Den som i strid med förbudet i 269 § 2 mom. i informations samhällsbalken (/) i förvärvssyfte eller så att gärningen är ägnad att orsaka den som tillhandahåller skyddade tjänster betydande men eller skada, tillverkar, importerar, saluför, hyr ut eller distribuerar ett avkodningssystem eller gör reklam för, installerar eller underhåller ett sådant, ska, om inte ett strängare eller lika strängt straff föreskrivs för gärningen någon annanstans i lag, för avkodningssystemsbrott dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

Denna lag träder i kraft den 20 .